ಫ್ಲಾಶ್ ಕಾರ್ಡ್‌ಗಳು — ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯಗಳೊಂದಿಗೆ

ಅಧ್ಯಾಯ 1 · Business Economics ನ ಸ್ವರೂಪ ಮತ್ತು ವ್ಯಾಪ್ತಿ (Nature and Scope of Business Economics) · 65 ಕಾರ್ಡ್‌ಗಳು

ಈ ಕಾರ್ಡ್‌ಗಳನ್ನು ಹೇಗೆ ಬಳಸಬೇಕು

- ಮೊದಲು **ಪ್ರಶ್ನೆ** ಓದಿ, ಕಾರ್ಡ್ ತಿರುಗಿಸುವ ಮೊದಲು ಉತ್ತರವನ್ನು **ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ** ಹೇಳಿ.
- ನಂತರ **ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ** ಓದಿ. ಅದು ಹಿಡಿಸದಿದ್ದರೆ, ನಿಮ್ಮದೇ ಉಪಾಯ ಮಾಡಿ ಕಾರ್ಡ್ ಬಳಿ ಬರೆದಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಿ.
- ಪ್ರತಿ ಕಾರ್ಡ್‌ನಲ್ಲಿ ಅದರ **Scanner ಪ್ರಶ್ನೆ ಸಂಖ್ಯೆಗಳು** ಇವೆ, ಕಾರ್ಡ್ ಮುಗಿದ ತಕ್ಷಣ ಆ MCQs ಬಿಡಿಸಲು.
- ಪ್ರತಿ ಕಾರ್ಡ್ ಅನ್ನು **1 ದಿನದ ನಂತರ ಮತ್ತೆ, 1 ವಾರದ ನಂತರ** ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ನೋಡಿ.

ನಕ್ಷತ್ರಗಳ ಅರ್ಥ

★★★	ICAI 6 ಅಥವಾ ಹೆಚ್ಚು ಬಾರಿ ಕೇಳಿದೆ. ಪದಶಃ ಕಂಠಪಾಠ ಮಾಡಿ.
★★	3 ರಿಂದ 5 ಬಾರಿ ಕೇಳಿದೆ. ಮುಖ್ಯ ಪದಗಳು ಮತ್ತು ಪಟ್ಟಿಗಳನ್ನು ತಿಳಿಯಿರಿ.
★	1 ಅಥವಾ 2 ಬಾರಿ ಕೇಳಿದೆ. ಒಮ್ಮೆ ಓದಿ; MCQ ನಲ್ಲಿ ಗುರುತಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾದರೆ ಸಾಕು.
–	Study Material ಪಠ್ಯದಿಂದ ತೆಗೆದದ್ದು. One Liner ಸಾಲು ಅಲ್ಲ, ಆದರೆ ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಉಪಯುಕ್ತ.

ಈ ಅಧ್ಯಾಯದ ವಿಷಯಗಳು

ವಿಷಯ	ಹೆಸರು	ಕಾರ್ಡ್ ಸಂಖ್ಯೆ	ಒಟ್ಟು	ಗರಿಷ್ಠ ನಕ್ಷತ್ರಗಳು
1.0	ಪರಿಚಯ (Introduction)	1.01 – 1.14	14	★★★
1.1	Business Economics ನ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಗಳು (Definitions)	1.15	1	★
1.2	Business Economics ನ ಸ್ವರೂಪ (Nature)	1.16 – 1.29	14	★★★
1.3	Business Economics ನ ವ್ಯಾಪ್ತಿ (Scope)	1.30 – 1.33	4	★★
1.4	Economics ಮತ್ತು Business Economics ನಡುವಿನ ವ್ಯತ್ಯಾಸ (Difference)	1.34 – 1.35	2	★
2.0	Economy ಯ ಮೂಲ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು (Basic Problems)	1.36 – 1.43	8	★★★
2.1	Capitalist Economy (ಬಂಡವಾಳಶಾಹಿ ಆರ್ಥಿಕತೆ)	1.44 – 1.52	9	★★★
2.2	Socialist Economy (ಸಮಾಜವಾದಿ ಆರ್ಥಿಕತೆ)	1.53 – 1.60	8	★★★
2.3	Mixed Economy (ಮಿಶ್ರ ಆರ್ಥಿಕತೆ)	1.61 – 1.65	5	★★★

ಆಧಾರ: ICAI Study Material (July 2026), Scanner Business Economics 2026 October, One Liners P4. ನಕ್ಷತ್ರಗಳು One Liners deck ಪ್ರಕಾರ. "OL" = One Liner ಉಲ್ಲೇಖ; "Q" = Scanner ನಲ್ಲಿ ಆ ವಿಷಯದ ಪ್ರಶ್ನೆ ಸಂಖ್ಯೆ; "SM p." = Study Material ನ ಪುಟ.

ಕಾರ್ಡ್ 1.01 T 1.0 · ಕಂಠಪಾಠ	★ OL 1.0.2 · Scanner Q8 · SM p.1.2
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ **"Economics"** ಪದ ಎಲ್ಲಿಂದ ಬಂದಿದೆ, ಮತ್ತು 19th century ವರೆಗೆ ಇದನ್ನು ಯಾವ ಹೆಸರಿನಿಂದ ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು?	ಉತ್ತರ ಇದು Greek ಪದ **'Oikonomia'** ದಿಂದ ಬಂದಿದೆ; ಇದರ ಅರ್ಥ **household** (ಮನೆ-ಕುಟುಂಬ). 19th century ವರೆಗೆ ಇದನ್ನು **'Political Economy'** ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು.

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ **OIKOS = ಮನೆ.** Economics ಶುರುವಾದದ್ದು ಮನೆಯಲ್ಲಿ, ಮನೆಯ ಹಣದ ಚೀಲವನ್ನು ನಿಭಾಯಿಸುವುದರಿಂದ. "Political" ಅದರ ಹಳೆಯ ಅಡ್ಡಹೆಸರು.

ಕಾರ್ಡ್ 1.02 T 1.0 · ಕಂಠಪಾಠ	★★★ OL 1.0.1 · Scanner Q1, Q4, Q7 · SM p.1.2
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ **ಮೊದಲ ಆಧುನಿಕ Economics ಗ್ರಂಥ** ಯಾವುದು? ಅದನ್ನು ಯಾರು, ಯಾವಾಗ ಬರೆದರು?	ಉತ್ತರ **'An Inquiry into the Nature and Causes of the Wealth of Nations'** (1776); ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಇದನ್ನು **'The Wealth of Nations'** ಎಂದು ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತವಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಲೇಖಕ: **Adam Smith**. Q7 ರಲ್ಲಿ ತಪ್ಪು ಆಯ್ಕೆಗಳು Engels, Marx ಮತ್ತು J.B. Say.

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ Smith Wrote Wealth in 1776: S-W-W-1776. "ಸ್ಮಿತ್ ಬರೆದ ಸಂಪತ್ತಿನ ಗ್ರಂಥ, ಸಾವಿರದ ಏಳುನೂರ ಎಪ್ಪತ್ತಾರು." Marx ಮತ್ತು Engels ಅವರದು ಬೇರೆ ಪುಸ್ತಕ, The Communist Manifesto (Unit 2).

ಕಾರ್ಡ್ 1.03 T 1.0 · ಕಂಠಪಾಠ	★★ OL 1.0.3, 1.1.4 · Scanner Q2 (also 1.1 Q4, Q6) · SM p.1.3
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ Economics ನ ವಿಷಯವಸ್ತುವನ್ನು ರೂಪಿಸುವ **ಎರಡು ಮೂಲಭೂತ ಸಂಗತಿಗಳು** ಯಾವುವು?	ಉತ್ತರ (i) ಮಾನವರಿಗೆ **unlimited wants** (ಅಪರಿಮಿತ ಬಯಕೆಗಳು) ಇವೆ. (ii) ಅವನ್ನು ತೃಪ್ತಿಪಡಿಸುವ ಸಾಧನಗಳು **relatively scarce** (ಸಾಪೇಕ್ಷವಾಗಿ ಕೊರತೆಯಲ್ಲಿ) ಇವೆ. MCQ trap: wants ಯಾವಾಗಲೂ **unlimited**, ಎಂದಿಗೂ "limited" ಅಲ್ಲ; resources **relatively scarce**, ಎಂದಿಗೂ "unlimited" ಅಥವಾ "abundant" ಅಲ್ಲ.

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ **ಬಯಕೆ ಬಹಳ, ಬೊಕ್ಕಸ ಸಣ್ಣ.** ಎರಡು ಸಂಗತಿ, ಒಂದೇ ವಿಷಯ. (Wants Wide, Wallet Weak.)

ಕಾರ್ಡ್ 1.04 T 1.0 · ಪರಿಕಲ್ಪನೆ	SM figure · No direct Q · SM p.1.5
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ "Economic Problem" ರೇಖಾಚಿತ್ರದಲ್ಲಿ **ENDS** ಮತ್ತು **MEANS** ನ ಲಕ್ಷಣಗಳು ಯಾವುವು?	ಉತ್ತರ **Ends:** ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ unlimited, ಹಲವು ವಿಧದವು, ಮತ್ತು **graded ಅಥವಾ prioritised** (ಕೆಲವು ಹೆಚ್ಚು ತುರ್ತಿನವು). **Means: limited, alternative uses** ಹೊಂದಿರುವವು. Ends ಮತ್ತು limited means ಸೇರಿದಾಗ **scarcity of resources** ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ.

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ Ends ಗೆ U-V-G: Unlimited, Varied, Graded. Means ಗೆ L-A: Limited, Alternative uses. ಬಯಕೆಗಳಿಗೆ ಮೂರು, ಸಾಧನಗಳಿಗೆ ಎರಡು.

ಕಾರ್ಡ್ 1.05 T 1.0 · MCQ ಬಲೆ

★★ OL 1.0.4 · Scanner Q3, Q6, Q16 · SM p.1.3

ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ

Economics ನಲ್ಲಿ scarcity **absolute** ಆಗಿದೆಯೇ ಅಥವಾ **relative** ಆಗಿದೆಯೇ? Law of Scarcity ಶ್ರೀಮಂತ ದೇಶಗಳಿಗೂ ಅನ್ವಯಿಸುತ್ತದೆಯೇ?

ಉತ್ತರ

Scarcity ಎಂದರೆ **wants ಗೆ ಹೋಲಿಸಿದರೆ** ಕೊರತೆ; ಅದು ಎಂದಿಗೂ absolute ಅಲ್ಲ.

ಸರಕುಗಳು scarce ಆಗಿರಲು ಕಾರಣ, ಅವು ತೃಪ್ತಿಪಡಿಸಬೇಕಾದ **wants ಗೆ ಅವುಗಳ ಪ್ರಮಾಣ ಸಾಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ** (Q3).

Law of Scarcity ಯ ಅರ್ಥ: **consumer ನ ಎಲ್ಲ wants ಎಂದಿಗೂ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ತೃಪ್ತಿಯಾಗುವುದಿಲ್ಲ** (Q16). ಇದು ಬಡ ಅಥವಾ socialist economies ಗೆ ಮಾತ್ರ ಸೀಮಿತವಲ್ಲ.

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ **Scarce ಎಂದರೆ WANTS ಗೆ ಕೊರತೆ, ವಸ್ತುಗಳಿಗೆ ಅಲ್ಲ.** ಕೋಟ್ಯಧಿಪತಿಗೂ scarcity ಇದೆ.

ಕಾರ್ಡ್ 1.06 T 1.0 · MCQ ಬಲೆ

★★★ OL 1.0.5 · Scanner Q5, Q9 · SM p.1.3

ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ

ಎಲ್ಲ economic problems ಗಳಿಗೂ ಕಾರಣ ಯಾವುದು? ಅದರಿಂದ ಯಾವ ಸಮಸ್ಯೆ ಉದ್ಭವಿಸುತ್ತದೆ?

ಉತ್ತರ

Scarcity of resources ಎಲ್ಲ economic problems ಗಳಿಗೆ ಕಾರಣ (Q5).

Scarcity ಯಿಂದ **economic problems** ಹುಟ್ಟುತ್ತವೆ (Q9), social ಅಥವಾ cultural ಸಮಸ್ಯೆಗಳಲ್ಲ.

Q5 ರಲ್ಲಿ ಮರುಳು ಮಾಡುವ ತಪ್ಪು ಆಯ್ಕೆ "Unlimited wants".

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ **Scarcity ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ Economics ಇಲ್ಲ.** Wants ಬೆಂಕಿಕಡ್ಡಿ ಗೀರುತ್ತವೆ; scarcity ಉರಿಯುವ ಬೆಂಕಿ.

ಕಾರ್ಡ್ 1.07 T 1.0 · ಪರಿಕಲ್ಪನೆ

★★★ OL 1.0.5, 1.0.6 · Scanner Q12, Q13, Q17 · SM p.1.3

ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ

Unlimited ends ಮತ್ತು limited means ಯಾವ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ತಂದೊಡ್ಡುತ್ತವೆ? ಇಂತಹ ಪ್ರತಿ ಆಯ್ಕೆಯಲ್ಲಿ ಏನು ಇರುತ್ತದೆ?

ಉತ್ತರ

CHOICE ನ ಸಮಸ್ಯೆ (Q17); distribution ಅಥವಾ scarcity ಅಲ್ಲ.

ಪ್ರತಿ choice ನಲ್ಲಿ **trade-off** ಇರುತ್ತದೆ, ಅಂದರೆ ಒಂದನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಇನ್ನೊಂದನ್ನು ಬಿಡುವುದು. ಮಧ್ಯಾಹ್ನದ ನಿದ್ದೆ, university ಗೆ ಹೋಗುವುದು ಅಥವಾ football ನೋಡುವುದು ಕೂಡ trade-off (Q13: ಇವೆಲ್ಲವೂ).

"ನಮಗೆ unlimited wants ಆದರೆ limited resources ಇವೆ ಎಂಬ _____ ಕಲ್ಪನೆ" = **Scarcity** (Q12).

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ **E-C-T: Ends ∞ → Choice → Toll.** ₹1,000 ಹುಟ್ಟುಹಬ್ಬದ ಉಡುಗೊರೆ ನೆನಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ: party, ಬಟ್ಟೆ, ಸಿನಿಮಾ ಅಥವಾ ಪುಸ್ತಕ? ಒಂದನ್ನು ಆರಿಸಿದರೆ ಉಳಿದವು ಬಿಡಬೇಕು (ಅದೇ toll).

ಕಾರ್ಡ್ 1.08 T 1.0 · ಪರಿಕಲ್ಪನೆ

★ OL 1.0.7 · Scanner Q11 · SM p.1.3

ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ

Rational choice (rational decision-making) ಎಂದರೇನು?

ಉತ್ತರ

ಅತಿ ಹೆಚ್ಚು satisfaction ಕೊಡುವ ಪರ್ಯಾಯ. Consumer **ಸಾಧ್ಯವಿರುವ ಅತ್ಯುನ್ನತ satisfaction ಮಟ್ಟ** ತಲುಪಲು ಯೋಜಿಸುತ್ತಾನೆ (Q11, key (d)).

Q11 ರ ಉಳಿದ ಆಯ್ಕೆಗಳು ("without error", "consistent with one's goal", "never vary") ಸರಿ ಉತ್ತರವಲ್ಲ.

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ **R → S: Rational ಎಂದರೆ Reaching maximum Satisfaction.** "ರ" ದಿಂದ "ಸ": ರೀತಿಯಿಂದ ಸಂತೃಪ್ತಿಯತ್ತ.

ಕಾರ್ಡ್ 1.09 T 1.0 · ಪರಿಕಲ್ಪನೆ	SM text · No direct Q · SM p.1.3
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ SM **Economics ಅಧ್ಯಯನವನ್ನು** ಹೇಗೆ define ಮಾಡುತ್ತದೆ, ಮತ್ತು resources ಅನ್ನು ಯಾವಾಗ efficiently ಬಳಸಿದಂತೆ?	ಉತ್ತರ Economics ಎಂದರೆ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿನ ಮಾನವರ ಪರಸ್ಪರ ಸ್ಪರ್ಧಿಸುವ, unlimited wants ಅನ್ನು ತೃಪ್ತಿಪಡಿಸಲು **relatively scarce resources ಅನ್ನು allocate ಮಾಡುವ processes** ಅಧ್ಯಯನ. Resources ಅನ್ನು ಅವುಗಳ **highest valued uses** ಗೆ allocate ಮಾಡಿದಾಗ ಅವು efficiently ಬಳಕೆಯಾಗುತ್ತವೆ.
ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ ₹1,000 ಅನ್ನು ಎಲ್ಲಿ **ಹೆಚ್ಚು value** ಸಿಗುತ್ತದೋ ಅಲ್ಲಿ ಹಾಕಿ. ಇಡೀ economy ಗೂ ಇದೇ ನಿಯಮ.	

ಕಾರ್ಡ್ 1.10 T 1.0 · ಪರಿಕಲ್ಪನೆ	SM text · No direct Q · SM pp.1.3–1.4
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ "Scarce resources ಮತ್ತು unlimited wants" definition ಏಕೆ **ಅಪೂರ್ಣ**? Economics ಇನ್ನೇನನ್ನು ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡುತ್ತದೆ?	ಉತ್ತರ ಇದು **fixed resources** ಇರುವ ಸಮಾಜವನ್ನು ಚಿತ್ರಿಸುತ್ತದೆ. ಎರಡು ಆಧುನಿಕ ಕಾಳಜಿಗಳು ಬಿಟ್ಟುಹೋಗಿವೆ: • ಉತ್ಪಾದನಾ ಸಾಮರ್ಥ್ಯದ **Growth** (ಹೆಚ್ಚಿದ ಜನಸಂಖ್ಯೆ, ಕಚ್ಚಾ ವಸ್ತುಗಳು, plant, ಉತ್ತಮ skills). • Resources ಬಳಕೆಯ **Fluctuations**: ಸಾಕಷ್ಟು demand ಇಲ್ಲದ ಕಾರಣ output ಇಳಿಯಿತು ಮತ್ತು resources ಖಾಲಿ ಬಿದ್ದವು (Global Financial Crisis 2007, Corona Pandemic 2019).
ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ Economics ಮೂರು ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತದೆ: **A-G-S: Allocate · Grow · Steady** (ಏರಿಳಿತಗಳನ್ನು ಸ್ಥಿರಗೊಳಿಸುವುದು).	

ಕಾರ್ಡ್ 1.11 T 1.0 · ಪರಿಕಲ್ಪನೆ	★ OL 1.0.8 · Scanner Q15 · SM p.1.2
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ **Business** ನ ಉದ್ದೇಶವೇನು, ಮತ್ತು **Non-Profit Organisations** ಏನನ್ನು ಗುರಿಯಾಗಿಸುತ್ತವೆ?	ಉತ್ತರ Business ಎಂದರೆ **net value added** (surplus ಅಥವಾ profit) ಸೃಷ್ಟಿಸುವ economic activity. NPOs ಖಾಸಗಿ profit ಗುರಿಯಾಗಿಸದಿರಬಹುದು, ಆದರೆ ಅವು **social benefit** ಗುರಿಯಾಗಿಸುತ್ತವೆ. Q15 key: **charitable dispensary ನೀಡುವ ವೈದ್ಯಕೀಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು** economic activity.
ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ **Business → Profit. NPO → ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಹಿತ.** ಎರಡೂ economic activity.	

ಕಾರ್ಡ್ 1.12 T 1.0 · ಕಂಠಪಾಠ	★★ OL 1.0.9, 1.1.2 · Scanner Q10 (also 1.1 Q2, Q5) · SM p.1.7
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ **Business Economics** ಗೆ ಬೇರೆ ಯಾವ ಹೆಸರುಗಳಿವೆ, ಮತ್ತು ಅದು ಏನು ಮಾಡುತ್ತದೆ? ಇದು ಮೂಲತಃ Micro ಆಗಿದೆಯೇ ಅಥವಾ Macro ಆಗಿದೆಯೇ?	ಉತ್ತರ **Business Economics = Managerial Economics = Applied Economics.** ಇದು **economic theory ಯನ್ನು business practice ನೊಂದಿಗೆ ಬೆಸೆಯುತ್ತದೆ**: ಒಂದು organisation ತನ್ನ ಗುರಿಗಳನ್ನು ಅತ್ಯಂತ efficiently ಸಾಧಿಸುವುದು ಹೇಗೆಂದು ಪರೀಕ್ಷಿಸಲು economic theory ಮತ್ತು decision science ಸಾಧನಗಳ ಅನ್ವಯ (Q10). ಇದು ಮೂಲತಃ **Micro Economics** ಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದೆ (1.1 Q5).
ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ **B-M-A: Business = Managerial = Applied.** ಮೂರು ಹೆಸರು, ಒಂದೇ ವಿಷಯ, ಬೇರು Micro ನಲ್ಲಿ.	

ಕಾರ್ಡ್ 1.13 T 1.0 · ಕಂಠಪಾಠ	★ OL 1.1.3 · Scanner Q14 (also 1.1 Q3) · SM p.1.7
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ **Risk and uncertainty** ಗಾಗಿ Business Economics ಯಾವ ಸಾಧನಗಳನ್ನು ಬಳಸುತ್ತದೆ? Quantitative techniques ಹೆಸರಿಸಿ.	ಉತ್ತರ **Break-even analysis ನಂತಹ analytical ಮತ್ತು quantitative tools** (Q14). Techniques: **linear programming, regression, capital budgeting, break-even, cost analysis.** ಕೇವಲ pure theory, ಊಹೆ ಮತ್ತು ಕೇವಲ macro policy ತಪ್ಪು ಆಯ್ಕೆಗಳು.

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ **L-R-C-B-C** (Linear, Regression, Capital, Break-even, Cost): ಐದು ಬೆರಳುಗಳ ಮೇಲೆ ಎಣಿಸಿ, ಐದನೆಯ ಬೆರಳು ಕೊನೆಗೆ ಹೇಳುವುದು Cost.

ಕಾರ್ಡ್ 1.14 T 1.0 · ನೆನಪಿನ ಸರಪಳಿ	★★★ All of 1.0 · Scanner Q1–Q17 · SM pp.1.2–1.7
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ Topic 1.0 ಪೂರ್ತಿಯನ್ನು, Economics ನ ಮೂಲದಿಂದ Business Economics ವರೆಗೆ, **ಒಂದೇ ಸರಪಳಿಯಲ್ಲಿ** ಹೇಳಿ.	ಉತ್ತರ **Oikonomia** (household) → **Adam Smith, 1776** → **unlimited wants + scarce means** → **scarcity** → **choice** → **trade-off** → **rational choice** (maximum satisfaction) → **Business Economics** (applied, Micro-based).

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ **ಕಥೆ:** ತನ್ನ ಮನೆಯಲ್ಲಿ (Oikonomia) Adam Smith 1776 ರಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಬಯಸಿದ, ಆದರೆ ಹಣದ ಚೀಲ ಸಣ್ಣದು; ಹಾಗಾಗಿ ಆರಿಸಬೇಕಾಯಿತು, ಒಂದನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಇನ್ನೊಂದನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡ. ಹೆಚ್ಚು ತೃಪ್ತಿ ಕೊಡುವ rational ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿ, ಅದನ್ನು ವ್ಯಾಪಾರಕ್ಕೆ ಅನ್ವಯಿಸಿದ.

ಕಾರ್ಡ್ 1.15 T 1.1 · ಕಂಠಪಾಠ	★ OL 1.1.1 · Scanner Q1 · SM p.1.7
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ **Business Economics** ಪರಿಕಲ್ಪನೆಯನ್ನು ಯಾರು ನೀಡಿದರು, ಮತ್ತು ಅವರು ಅದನ್ನು ಹೇಗೆ define ಮಾಡಿದರು?	ಉತ್ತರ **Joel Dean** (Q1). ತಪ್ಪು ಆಯ್ಕೆಗಳು Alfred Marshall, Adam Smith ಮತ್ತು L. Robbins. ಅವರ definition: **business policies ರೂಪಿಸುವಲ್ಲಿ economic analysis ಬಳಕೆ**. SM definition: **organisation ನ scarce resources ನ ಅತ್ಯುತ್ತಮ ಬಳಕೆ** ಒಳಗೊಂಡ business decisions ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲು economic analysis ಬಳಕೆ.

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ **Dean = Decisions.** D for Dean, D for Decisions: ಪ್ರತಿ business decision ನ ಹಿಂದೆ economic analysis ಇರುತ್ತದೆ.

ಕಾರ್ಡ್ 1.16 T 1.2 · ಹೋಲಿಕೆ

★★★ OL 1.2.1, 1.2.2 · Scanner Q1, Q7, Q9, Q11, Q12, Q14, Q25 · SM p.1.8

ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ

Economics ಅನ್ನು ಯಾವ ಎರಡು ಭಾಗಗಳಾಗಿ ವಿಂಗಡಿಸಲಾಗಿದೆ? **Micro** ಮತ್ತು **Macro Economics** ನಡುವಿನ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ತಿಳಿಸಿ.

ಉತ್ತರ

Economics = **Micro + Macro** (Q25). ಕುಟುಂಬ ರಚನೆ ಒಂದು sociological ಪರಿಕಲ್ಪನೆ, Economics ನ ಭಾಗವಲ್ಲ (Q1).

- **Micro: ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಘಟಕಗಳ** (consumers, firms) ವರ್ತನೆ ಮತ್ತು ಅವು scarce resources ಅನ್ನು ಹೇಗೆ allocate ಮಾಡುತ್ತವೆ ಎಂಬುದು; **price theory** ಎಂದೂ ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ (Q9, Q12, Q14; resources ನ allocation, Q7).
- **Macro:** output, employment, total consumption, saving ಮತ್ತು investment ನಂತಹ ದೊಡ್ಡ aggregates ಮೂಲಕ **ಇಡೀ economy**; **aggregate economics** ಎಂದೂ ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ (Q11).

Micro ಸಣ್ಣ ಸಂಖ್ಯೆಯ ಘಟಕಗಳನ್ನು ನೋಡುತ್ತದೆ, ಆದ್ದರಿಂದ ವಿಶಾಲ economic environment ಅನ್ನು ವಿವರಿಸುವುದಿಲ್ಲ.

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ **Micro = ಒಂದು ಮರ. Macro = ಇಡೀ ಕಾಡು.**

ಕಾರ್ಡ್ 1.17 T 1.2 · ಕಂಠಪಾಠ

★★★ OL 1.2.3 · Scanner Q18, Q26, Q29, Q42, Q46 · SM p.1.8

ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ

Micro Economics ನಲ್ಲಿ ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡುವ **ಆರು ಕ್ಷೇತ್ರಗಳನ್ನು** ಪಟ್ಟಿ ಮಾಡಿ.

ಉತ್ತರ

- **Product pricing**; **consumer behaviour**; **factor pricing**
- **ಜನರ ಒಂದು ವರ್ಗದ economic conditions**; **firms ನ behaviour**; **industry ಯ location**

Q46 key: product pricing ಮತ್ತು factor pricing ಎರಡೂ Micro. Steel workers ರ wages, firm ನ location ಮತ್ತು product ನ price ಕೂಡ Micro ಅಂಶಗಳು (Q18).

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ **P-C-F-C-B-L:** ಪ್ರತಿ ಅಕ್ಷರ ಒಂದು ಕ್ಷೇತ್ರ (Pricing of product, Consumer, Factor pricing, Conditions of a section, Behaviour of firms, Location). ಆರು ಅಕ್ಷರ, ಆರು ಕ್ಷೇತ್ರ: ಲಯದಲ್ಲಿ ಒಮ್ಮೆ ಹೇಳಿ.

ಕಾರ್ಡ್ 1.18 T 1.2 · ಕಂಠಪಾಠ

★★★ OL 1.2.4 · Scanner Q15, Q19, Q29, Q36, Q44 · SM p.1.9

ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ

Macro Economics ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಬರುವ **ಆರು ಕ್ಷೇತ್ರಗಳನ್ನು** ಪಟ್ಟಿ ಮಾಡಿ.

ಉತ್ತರ

- **National income ಮತ್ತು national output**; **general price level ಮತ್ತು interest rates**
- **Balance of trade (BoT) ಮತ್ತು balance of payments (BoP)**; **currency ಯ external value**
- **Savings ಮತ್ತು investment ನ ಒಟ್ಟಾರೆ ಮಟ್ಟ**; **employment ಮಟ್ಟ ಮತ್ತು economic growth ದರ**

Keys: general price level ಮತ್ತು interest rates (Q19); BoT ಮತ್ತು BoP (Q36); currency ಯ external value (Q44); ಒಟ್ಟಾರೆ savings ಮತ್ತು investment (Q29). Q15 ರಲ್ಲಿ national income, price level ಮತ್ತು employment Macro.

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ **N-G-B-E-S-E:** National income, General price level, Balance of trade/payments, External value of currency, Savings and investment, Employment and growth. ರಾಷ್ಟ್ರದ dashboard ನಲ್ಲಿ ಆರು ಮಾಪಕಗಳನ್ನು ಊಹಿಸಿ.

ಕಾರ್ಡ್ 1.19 T 1.2 · MCQ ಬಲೆ	★★★ OL 1.2.3, 1.2.4 · Scanner Q15, Q18, Q26, Q37, Q38, Q41, Q42 · SM pp.1.8–1.9
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ "NOT Micro" ಮತ್ತು "NOT Macro" MCQs ನಲ್ಲಿ, ಮರುಳು ಮಾಡುವ ಯಾವ ಅಂಶಗಳು ನುಸುಳುಗಾರರು?	ಉತ್ತರ **NOT Macro** (ಅಂಶ Micro ಆಗಿದೆ): **consumer behaviour** (Q15) ಮತ್ತು **firms ನ behaviour** (Q41). **NOT Micro** (ಅಂಶ Macro ಆಗಿದೆ): **general price level** (Q18), **general price level ಮತ್ತು interest rates** (Q42), **foreign exchange rate** (Q26), **aggregate consumption** (Q37), **business cycles ನ stage** (Q38). ನಿಯಮ: ಒಂದು ಘಟಕ ಅಥವಾ ಒಂದು firm = Micro; ಇಡೀ economy = Macro.

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ **Firms ಮತ್ತು ಕುಟುಂಬಗಳು = Micro; ರಾಷ್ಟ್ರ = Macro.** "general", "overall", "aggregate" ಪದಗಳು Macro ಸೂಚನೆಗಳು.

ಕಾರ್ಡ್ 1.20 T 1.2 · ಪರಿಕಲ್ಪನೆ	★★★ OL 1.2.2, 1.2.3, 1.2.4 · Scanner Q6, Q17, Q24, Q36, Q40 · SM pp.1.8–1.9
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ Case-based MCQ ನಲ್ಲಿ **Micro ಅಥವಾ Macro** ಎಂದು ಹೇಗೆ ಗುರುತಿಸುವುದು?	ಉತ್ತರ **Micro:** staff requirement, consumer behaviour ಮತ್ತು product pricing ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡುವ consultant (Q17); preferences, pricing, wages ಮತ್ತು outlet location ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡುವ ice cream firm (Q40). **Macro:** ಹೆಚ್ಚಿನ corporate tax rate ನ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ unemployment rate ಮೇಲಿನ ಪರಿಣಾಮ (Q6); ಭಾರತೀಯ economy ಮೇಲೆ COVID-19 ನ ಪ್ರಭಾವ (Q24); BoT ಮತ್ತು BoP ಬಗ್ಗೆ Finance Minister (Q36). Firm ಮಟ್ಟದ decisions Micro ಕಡೆ ಬೊಟ್ಟು ಮಾಡುತ್ತವೆ; ಇಡೀ economy ಮೇಲಿನ ಪರಿಣಾಮಗಳು Macro ಕಡೆ.

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ **ಅಂಗಡಿ ಅಥವಾ ಸಂಸತ್ತು?** ಅಂಗಡಿಯವನು ಕೇಳುವ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು Micro; Finance Minister ಕೇಳುವ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು Macro.

ಕಾರ್ಡ್ 1.21 T 1.2 · ಕಂಠಪಾಠ	★★★ OL 1.2.5, 1.2.6, 1.2.7 · Scanner Q2, Q3, Q4, Q45, Q47 · SM pp.1.9–1.11
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ Business Economics ನ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ವಿವರಿಸುವ **ಎಂಟು ಅಂಶಗಳನ್ನು** ಪಟ್ಟಿ ಮಾಡಿ.	ಉತ್ತರ • **Science**; **Micro Economics ಆಧಾರಿತ**; **Macro analysis ನ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ**; **Art** • **Theory of markets and private enterprise** ಬಳಸುತ್ತದೆ; ವಿಧಾನದಲ್ಲಿ **Pragmatic**; **Interdisciplinary**; **Normative** MCQ keys: science, macro elements, interdisciplinary (Q47) ಮತ್ತು art, interdisciplinary, normative (Q3) = **All of the above**; normative ಮತ್ತು interdisciplinary = **Both** (Q4); Micro ಮತ್ತು Macro environment = **Both** (Q2); theory ಯ ಪ್ರಾಯೋಗಿಕ ಅನ್ವಯ ಮತ್ತು ಹಲವು disciplines ಗಳ tools = **Both** (Q45).

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ **S-M-M-A-M-P-I-N:** Science, Micro, Macro, Art, Markets, Pragmatic, Interdisciplinary, Normative. ಎಂಟು ಅಕ್ಷರ, ಎಂಟು ಹೆಜ್ಜೆ: ರಾಗದಲ್ಲಿ ಎಣಿಸಿ.

ಕಾರ್ಡ್ 1.22 T 1.2 · ಪರಿಕಲ್ಪನೆ	★★★ OL 1.2.8 · Scanner Q10, Q16, Q23, Q27 · SM pp.1.9–1.10
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ Business Economics ಅನ್ನು ಅದರ ವಿಧಾನದಲ್ಲಿ **pragmatic** ಎಂದು ಏಕೆ ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ?	ಉತ್ತರ **Micro Economics** abstract ಮತ್ತು ಕೇವಲ theoretical; ಅದು **unrealistic assumptions** ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಮಾನಗಳನ್ನು ವಿಶ್ಲೇಷಿಸುತ್ತದೆ. **Business Economics** pragmatic, ಏಕೆಂದರೆ ಅದು **firms ನಿಜ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಎದುರಿಸುವ ಪ್ರಾಯೋಗಿಕ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಬಗೆಹರಿಸುತ್ತದೆ** (Q16 key (a)). ಇದು theory ಮತ್ತು practice ನಡುವಿನ ಅಂತರವನ್ನು ತುಂಬುತ್ತದೆ. Business Economics ನ ಸ್ವರೂಪ **Pragmatic** (Q10, Q27). "ವಿಧಾನದಲ್ಲಿ _____ ಪ್ರಾಯೋಗಿಕ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಬಗೆಹರಿಸುತ್ತದೆ" = **Pragmatic** (Q23).

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ **Pragmatic = ಪ್ರಾಯೋಗಿಕ.** Micro ಪ್ರಯೋಗಾಲಯದ ಕೋಟು ತೊಟ್ಟಿದೆ; Business Economics ಕೆಲಸದ ಬೂಟು ತೊಟ್ಟಿದೆ.

ಕಾರ್ಡ್ 1.23 T 1.2 · MCQ ಬಲೆ	★★★ OL 1.2.6, 1.2.8 · Scanner Q28, Q35 · SM p.1.10
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ "Abstract and purely theoretical" ಎಂಬುದು Business Economics ಅನ್ನು ವಿವರಿಸುತ್ತದೆಯೇ? ಪೂರ್ಣಗೊಳಿಸಿ: pragmatic approach ಅಡಿಯಲ್ಲಿ, Micro abstract ಮತ್ತು ಕೇವಲ ____ ಆಗಿದ್ದು ____ assumptions ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ.	ಉತ್ತರ "**Abstract and purely theoretical**" Business Economics ಅನ್ನು **ವಿವರಿಸುವುದಿಲ್ಲ**; ಅದು pure Micro Economics ಅನ್ನು ವಿವರಿಸುತ್ತದೆ (Q35 key (b)). Q28: Micro abstract ಮತ್ತು ಕೇವಲ **theoretical**, ಹಾಗೂ **unrealistic** assumptions ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ (key (c)). Normative ಆಗಿರುವುದು, art ಆಗಿರುವುದು ಮತ್ತು Macro elements ಅನ್ನು ಒಳಗೊಳ್ಳುವುದು Business Economics ನ ಸರಿಯಾದ ವಿವರಣೆಗಳು (Q35).

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ **Micro = T-U (Theoretical, Unrealistic). Business Economics = P-R (Practical, Real).** ಜೋಡಿಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿಸಿ; ಎಂದಿಗೂ ಬೆರೆಸಬೇಡಿ.

ಕಾರ್ಡ್ 1.24 T 1.2 · ಹೋಲಿಕೆ	★★★ OL 1.2.9 · Scanner Q8, Q22, Q33 · SM p.1.10
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ **Positive** ಮತ್ತು **Normative** economics ನಡುವಿನ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ತಿಳಿಸಿ.	ಉತ್ತರ **Positive (pure science):** "**ಏನಿದೆ**" ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತದೆ; **cause and effect** ಅನ್ನು ವಸ್ತುನಿಷ್ಠವಾಗಿ ವಿಶ್ಲೇಷಿಸುತ್ತದೆ; **value judgement ಇಲ್ಲ**; descriptive (Q8). **Normative:** "**ಏನಿರಬೇಕು**" ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತದೆ (what should be, Q22); **value judgements** ಒಳಗೊಂಡಿದೆ; **prescriptive**; **welfare** ಪರಿಗಣನೆಗಳು ಹುದುಗಿವೆ (Q33).

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ **IS vs OUGHT.** Positive = **is** (ವಾಸ್ತವ ತೋರಿಸುವ ಕನ್ನಡಿ); Normative = **ought** (ದಾರಿ ತೋರಿಸುವ ಸೂಚನಾ ಫಲಕ).

ಕಾರ್ಡ್ 1.25 T 1.2 · ಪರಿಕಲ್ಪನೆ	★★★ OL 1.2.9 · Scanner Q5, Q30, Q43 · SM p.1.10
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ MCQ ನಲ್ಲಿ **normative statement** ಅನ್ನು ಹೇಗೆ ಗುರುತಿಸುವುದು?	ಉತ್ತರ **ought to / should / should be** ಹುಡುಕಿ: ಏನು ಆಗಬೇಕು ಎಂಬ value judgement. Q5: Radhe, "The Government **ought to** guarantee that our income will not fall". Q30: ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ part-time ಗಂಟೆಗಳನ್ನು ವಾರಕ್ಕೆ 25 ಕ್ಕೆ **ಹೆಚ್ಚಿಸಬೇಕು**. Q43: ಸರ್ಕಾರ ಎಲ್ಲರಿಗೂ healthcare **ಒದಗಿಸಬೇಕು**. ವಾಸ್ತವ ಅಥವಾ cause-and-effect ಹೇಳಿಕೆಗಳು **positive**: ಭಾರಿ ಮಳೆ ಈರುಳ್ಳಿ ಬೆಳೆಯನ್ನು ಹಾಳುಮಾಡಿತು, ಪೂರೈಕೆ ಕಡಿಮೆಯಾದಾಗ ಬೆಲೆ ಏರಿಕೆ ಅದನ್ನು ಸರಿದೂಗಿಸುತ್ತದೆ (Q5); ಮಾಲಿನ್ಯ ಹೆಚ್ಚುತ್ತಿದೆ, ಹೆಚ್ಚು ಕಾರುಗಳಿಂದ traffic jams ಆಗುತ್ತವೆ (Q30); ಹೆಚ್ಚಿನ interest rates ಮನೆಗಳ ಬೆಲೆ ಇಳಿಸುತ್ತವೆ (Q43).

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ **Should = Normative; is / will = Positive.** ವಾಸ್ತವವನ್ನು data ದಿಂದ ಪರಿಶೀಲಿಸಬಹುದು; "should" ಅನ್ನು ವಾದಿಸಬಹುದಷ್ಟೇ.

ಕಾರ್ಡ್ 1.26 T 1.2 · MCQ ಬಲೆ	★★★ OL 1.2.9 · Scanner Q20, Q32, Q52 · SM p.1.10
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ Taxation ಉದಾಹರಣೆಯಲ್ಲಿ ಯಾವ ಅಂಶ **normative** ಮತ್ತು ಯಾವುವು **positive**?	ಉತ್ತರ **Normative:** tax ನ **fairness**, ಇದು value judgement (Q20 key (a); Q32 key (c); Q52 key (b)). **Positive:** tax ನ **incidence** ಮತ್ತು **ದುಡಿಯುವ incentives ಮೇಲೆ ಅದರ ಪರಿಣಾಮ**; ಇವು ವಾಸ್ತವಿಕ ಮತ್ತು ಅಳೆಯಬಹುದಾದವು. ಮರುಳು ಮಾಡುವ ತಪ್ಪು ಆಯ್ಕೆಗಳು: "incidence", "incentive to work" ಮತ್ತು "all of the above".

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ **Fair = Value = Normative.** ಯಾರು ಕಟ್ಟುತ್ತಾರೆ, ಯಾರು ಕಡಿಮೆ ದುಡಿಯುತ್ತಾರೆ ಎಂಬುದು ವಾಸ್ತವ; ನ್ಯಾಯವೇ ಎಂಬುದು ಅಭಿಪ್ರಾಯ.

ಕಾರ್ಡ್ 1.27 T 1.2 · ಪರಿಕಲ್ಪನೆ	★★ OL 1.2.10, 1.4.2 · Scanner Q3, Q4, Q31, Q51 · SM pp.1.10–1.11; table p.1.13
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ Business Economics positive ಆಗಿದೆಯೇ ಅಥವಾ normative ಆಗಿದೆಯೇ? Nature ಪಠ್ಯ ಮತ್ತು Economics-vs-BE ಕೋಷ್ಟಕ ಏನು ಹೇಳುತ್ತವೆ?	ಉತ್ತರ **Nature ಪಠ್ಯ:** Business Economics ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ **normative ಅಥವಾ prescriptive**, ಆದರೆ ಸರಿಯಾದ decision rules ರೂಪಿಸಲು ಅದು **positive** theory ಯನ್ನೂ ಬಳಸಬೇಕು. ಇದು ಎರಡನ್ನೂ ಸಂಯೋಜಿಸುತ್ತದೆ, **normative ಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಒತ್ತು**. **1.4 ರ ಕೋಷ್ಟಕ:** Economics positive ಹಾಗೂ normative; Business Economics "**only normative**". MCQ keys: "both positive as well as normative" (Q31 key (d)); "prescribes what ought to be done" (Q51 key (a)); normative ಮತ್ತು interdisciplinary = both (Q4); art, interdisciplinary, normative = all (Q3).

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ **ಎರಡು ಟೋಪಿ, ಒಂದೇ ತಲೆ:** normative ಟೋಪಿಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಧರಿಸುತ್ತದೆ, ವಾಸ್ತವ ಪರಿಶೀಲಿಸುವಾಗ positive ಟೋಪಿ. ಕೋಷ್ಟಕದ "only" ಒಂದೇ ಅಪವಾದ.

ಕಾರ್ಡ್ 1.28 T 1.2 · MCQ ಬಲೆ	★ OL 1.2.11 · Scanner Q39 · SM p.1.13
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ ಯಾವ ಹೇಳಿಕೆ ತಪ್ಪು: "Business Economics is the applied branch of Economics" ಅಥವಾ "Economics is an applied branch of Business Economics"?	ಉತ್ತರ ತಪ್ಪು: "**Economics is an applied branch of Business Economics**". ಇದು **ತಿರುವುಮುರುವು** (Q39 key (c)). ಸರಿ: Business Economics ಎಂಬುದು Economics ನ **applied branch**, ಇದರ **ವ್ಯಾಪ್ತಿ ಸೀಮಿತ**, demand ಮತ್ತು supply ನಂತಹ **micro-level ವಿಷಯಗಳನ್ನು** ನಿಭಾಯಿಸುತ್ತದೆ, ಮತ್ತು **business entity ಯಲ್ಲಿ decision making** ಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತದೆ.

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ **ಮಗ ತನ್ನ ತಂದೆಗೇ ತಂದೆಯಾಗಲಾರ.** Economics ತಂದೆ; Business Economics ಅದರ applied ಮಗ.

ಕಾರ್ಡ್ 1.29 T 1.2 · ನೆನಪಿನ ಸರಪಳಿ	★★★ All of 1.2 · Scanner Q1–Q52 · SM pp.1.8–1.13
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ Topic 1.2 ಅನ್ನು, Economics ನ ಎರಡು ಶಾಖೆಗಳಿಂದ applied branch ವರೆಗೆ, **ಒಂದೇ ಸರಪಳಿಯಲ್ಲಿ** ಹೇಳಿ.	ಉತ್ತರ **Economics = Micro + Macro** → **Micro** (individual units, price theory) → **Macro** (aggregates) → Business Economics **Micro ಆಧಾರಿತ** ಮತ್ತು **Macro ಅನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ**. → **Science · Art · Markets · Pragmatic · Interdisciplinary · Normative** → positive = **is**, normative = **ought** → Business Economics ಎಂಬುದು Economics ನ **applied branch**.

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ **ಕಥೆ:** ಒಬ್ಬ ಅಂಗಡಿಯವನು (Micro) ತನ್ನ ಬೆಲೆ ನಿಗದಿಪಡಿಸುತ್ತಾನೆ, ಆದರೆ Finance Minister ರ ಬಜೆಟ್ ಅನ್ನೂ (Macro) ಕೇಳುತ್ತಾನೆ. ಅವನು ವಿಜ್ಞಾನಿ ಕೂಡ, ಕಲಾವಿದ ಕೂಡ; ಪ್ರಾಯೋಗಿಕ, ಹಲವು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಬೆಸೆಯುವವನು, ಮತ್ತು ಏನು ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಸಲಹೆ ಕೊಡುವವನು.

ಕಾರ್ಡ್ 1.30 T 1.3 · ಹೋಲಿಕೆ	★ OL 1.3.1 · Scanner Q7 · SM p.1.11
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ ಆರ್ಥಿಕ theory ಯನ್ನು ನೇರವಾಗಿ ಅನ್ವಯಿಸಬಹುದಾದ **ಎರಡು ವರ್ಗದ business ವಿಷಯಗಳು** ಯಾವುವು? ಪ್ರತಿಯೊಂದನ್ನು ಯಾವ branch ಪರಿಹರಿಸುತ್ತದೆ?	ಉತ್ತರ **Internal ಅಥವಾ operational ವಿಷಯಗಳು:** organisation ನ ಒಳಗೇ ಉದ್ಭವಿಸುತ್ತವೆ ಮತ್ತು **management ನ ನಿಯಂತ್ರಣ** ವ್ಯಾಪ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತವೆ; **Micro Economics** ಬಳಸಿ ಪರಿಹರಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. **External ಅಥವಾ environmental ವಿಷಯಗಳು:** firm ಸುತ್ತಲಿನ economic environment ನಿಂದ ಉದ್ಭವಿಸುತ್ತವೆ; **Macro Economics** ಬಳಸಿ ಪರಿಹರಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. Q7: market structure ಮತ್ತು pricing analysis **Internal scope** ನ ಭಾಗ.

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ **ಗೇಟಿನ ಒಳಗೆ = Micro; ಗೇಟಿನ ಹೊರಗೆ = Macro.** Management ನಿಯಂತ್ರಿಸುವುದು ಕಾರ್ಖಾನೆಯ ಗೇಟಿನ ಒಳಗಿರುವುದನ್ನು ಮಾತ್ರ.

ಕಾರ್ಡ್ 1.31 T 1.3 · ಕಂಠಪಾಠ

★★ OL 1.3.2 · Scanner 1.2 Q38; 1.3 Q3, Q7 · SM pp.1.11–1.12

ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ

Firm ನ internal ವಿಷಯಗಳನ್ನು ನಿಭಾಯಿಸುವ **ಎಂಟು Micro Economic theories** ಪಟ್ಟಿ ಮಾಡಿ.

ಉತ್ತರ

- **Demand analysis and forecasting**; **production and cost analysis**; **inventory management**; **market structure and pricing policies**
- **Resource allocation**; **theory of capital and investment decisions**; **profit analysis**; **risk and uncertainty analysis**

Demand analysis, production and cost analysis ಮತ್ತು inventory management Micro (1.2 Q38); ಅಲ್ಲಿನ Macro ನುಸುಳುಗಾರ business cycle ನ stage. Cost analysis, demand analysis ಮತ್ತು inventory management scope ನಲ್ಲಿವೆ (1.3 Q3).

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ D-P-I-M-R-C-P-R: Demand, Production, Inventory, Market structure, Resource allocation, Capital, Profit, Risk. ಎಂಟು ಅಕ್ಷರಗಳನ್ನು ಎಂಟು ಬೆರಳಿನ ಗೆಣ್ಣುಗಳ ಮೇಲೆ ಎಣಿಸಿ.

ಕಾರ್ಡ್ 1.32 T 1.3 · MCQ ಬಲೆ

★★ OL 1.3.2 · Scanner Q1, Q3, Q4, Q5 · SM pp.1.11–1.13

ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ

Business Economics ನ scope ನಲ್ಲಿ **ಬರದ** ಅಂಶಗಳು ಯಾವುವು?

ಉತ್ತರ

Accounting standards (Q1, Q5) ಮತ್ತು **cost standard** (Q3) scope ನಲ್ಲಿ **ಇಲ್ಲ**.

Scope ನಲ್ಲಿ ಇರುವವು: capital budgeting, risk analysis, business cycle (Q1, Q5); cost analysis, demand analysis, inventory management (Q3).

Q4: Applied Economics ನ quantitative techniques ಗಳಲ್ಲಿ **economic analysis** ಮಾತ್ರ ಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ **ಇಲ್ಲ**; regression analysis, capital budgeting ಮತ್ತು linear programming ಇವೆ.

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ Analysis ಒಳಗೆ, standards ಹೊರಗೆ. Scope ಪ್ರಶ್ನೆಯಲ್ಲಿ "Standards" ಕೆಂಪು ಬಾವುಟದ ಪದ.

ಕಾರ್ಡ್ 1.33 T 1.3 · ಕಂಠಪಾಠ

★ OL 1.3.3 · Scanner 1.3 Q1, Q6 · SM p.1.13

ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ

Business ಮೇಲೆ ಪರಿಣಾಮ ಬೀರುವ **ಏಳು macro-economic factors** ಪಟ್ಟಿ ಮಾಡಿ. ಅವುಗಳ ಮೇಲೆ management ಗೆ ಎಷ್ಟು ನಿಯಂತ್ರಣ ಇದೆ?

ಉತ್ತರ

- **Economic system** ನ ಪ್ರಕಾರ; **business cycle** ನ stage; **national income, employment, prices, saving ಮತ್ತು investment** ನ ಸಾಮಾನ್ಯ ಪ್ರವೃತ್ತಿಗಳು
- ಸರ್ಕಾರದ **economic policies**; **central banks, financial sector ಮತ್ತು capital market** ನ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಣೆ; **socio-economic organisations** (trade unions, producer ಮತ್ತು consumer unions, cooperatives); **social ಮತ್ತು political environment**

ಈ factors ಮೇಲೆ management ಗೆ **ಯಾವುದೇ ನಿಯಂತ್ರಣ ಇಲ್ಲ** (Q6); ಆದ್ದರಿಂದ ಅವುಗಳ ಪ್ರತಿಕೂಲ ಪರಿಣಾಮ ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಲು ತನ್ನ policies ಅನ್ನು fine-tune ಮಾಡಬೇಕು. Business cycle ಒಂದು macro factor (Q1).

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ ಹವಾಮಾನ ಮುನ್ಸೂಚನೆ: ಹವಾಮಾನ ಬದಲಿಸಲಾಗದು (macro factors); ಕೊಡೆ ಹಿಡಿದು ಹೋಗುತ್ತೀರಿ (policy fine-tune). **7** factors ಎಣಿಸಿ.

ಕಾರ್ಡ್ 1.34 T 1.4 · ಹೋಲಿಕೆ

★ OL 1.2.11, 1.4.2 · Scanner 1.2 Q39 · SM p.1.13

ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ

ಕೋಷ್ಟಕದ ಮೊದಲ ಆರು ಆಧಾರಗಳ ಮೇಲೆ, ಅಂದರೆ meaning, character, main task, nature, scope ಮತ್ತು branches ಮೇಲೆ **Economics** ಮತ್ತು **Business Economics** ನಡುವಿನ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ತಿಳಿಸಿ.

ಉತ್ತರ

- **Meaning:** Economics ಆರ್ಥಿಕ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಪರಿಹರಿಸಲು economic principles ರೂಪಿಸುತ್ತದೆ; Business Economics ಅವನ್ನು **ಅನ್ವಯಿಸುತ್ತದೆ**.
- **Character:** Economics micro ಹಾಗೂ macro; Business Economics ಸ್ವರೂಪದಲ್ಲಿ **micro**.
- **Main task:** Economics ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಅಗತ್ಯಗಳನ್ನು ಪೂರೈಸುತ್ತದೆ; Business Economics ಗುರಿ **ನಿರ್ದಿಷ್ಟ business entity ಯಲ್ಲಿ ಸರಿಯಾದ decision making**.
- **Nature:** Economics positive ಹಾಗೂ normative; Business Economics "**only normative**" (ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ಮುದ್ರಿತವಾಗಿರುವಂತೆ; Topic 1.2 ರ ಟಿಪ್ಪಣಿ ನೋಡಿ).
- **Scope:** Economics ನ ವ್ಯಾಪ್ತಿ **ವಿಶಾಲ**; Business Economics ನ ವ್ಯಾಪ್ತಿ ತುಲನಾತ್ಮಕವಾಗಿ **ಸೀಮಿತ**.
- **Branches:** Economics ನ applied branch Business Economics; Business Economics ಎಂಬುದು Economics ನ **applied branch**.

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ **Economics = wide-angle lens; Business Economics = ಒಂದು business ನ decisions ಮೇಲೆ zoom lens.**

ಕಾರ್ಡ್ 1.35 T 1.4 · ಹೋಲಿಕೆ

SM text · Scanner 1.2 Q39 · SM pp.1.13–1.14

ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ

Concerned with, analysis involved, concentration ಮತ್ತು **validity of assumptions** ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ Economics ಮತ್ತು Business Economics ಹೇಗೆ ಭಿನ್ನ?

ಉತ್ತರ

- **Concerned with:** Economics production ನಿಂದ consumption ವರೆಗೆ, distribution ಸೇರಿದಂತೆ ಎಲ್ಲ theories ಅನ್ನು ಒಳಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ; Business Economics "only profit theory ignoring other theories" ಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದೆ (ಮುದ್ರಿತವಾಗಿರುವಂತೆ).
- **Analysis involved:** Economics ನಲ್ಲಿ growth, inflation ಮತ್ತು employment ನಂತಹ **macro-level** ವಿಷಯಗಳು; Business Economics ನಲ್ಲಿ demand, supply ಮತ್ತು profit ನಂತಹ **micro-level** ವಿಷಯಗಳು (Q39 option (d)).
- **Concentration:** Economics ಕೇವಲ **economic aspects** ಮೇಲೆ ಗಮನ ಹರಿಸುತ್ತದೆ; Business Economics business problem ನ **economic ಮತ್ತು non-economic ಎರಡೂ** ಅಂಶಗಳ ಮೇಲೆ.
- **Validity of assumptions:** Economics ಕೆಲವು assumptions ಮೇಲೆ ಆಧಾರಿತ; Business Economics ನಲ್ಲಿ ಅನ್ವಯಿಸಿದಾಗ **ಕೆಲವು assumptions invalid ಆಗುತ್ತವೆ**.

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ Economics: **E**verything, **E**conomic aspects only. Business Economics: **B**oth aspects, **B**reaks some assumptions. (ಇ-ಇ, ಬಿ-ಬಿ ಎಂದು ಜೋಡಿಯಾಗಿ ನೆನಪಿಡಿ.)

ಕಾರ್ಡ್ 1.36 T 2.0 · ಪರಿಕಲ್ಪನೆ	★★ OL 2.0.1 · Scanner Q3, Q5 · SM p.1.16; Summary p.1.27
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ ಒಂದು economy ಯ **central problem** ಯಾವುದು, ಮತ್ತು ಅದು ಏಕೆ ಉದ್ಭವಿಸುತ್ತದೆ?	ಉತ್ತರ Central problem ಎಂದರೆ **wants ಗೆ ಹೋಲಿಸಿದರೆ resources ನ scarcity** (Q3 key (a); Q5 key (a)). Resources **limited** ಆಗಿದ್ದು **alternative uses** ಹೊಂದಿರುವುದರಿಂದ ಇದು ಉದ್ಭವಿಸುತ್ತದೆ, ಆದ್ದರಿಂದ choices ಮಾಡಲೇಬೇಕು. Resources unlimited ಆಗಿದ್ದರೆ, ಅಥವಾ ಒಂದೇ ಉಪಯೋಗ ಇದ್ದರೆ, ಯಾವುದೇ economic problem ಉದ್ಭವಿಸುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ತಪ್ಪು ಆಯ್ಕೆಗಳು: private ಮತ್ತು public sectors ಗಳ ಸಹ-ಅಸ್ತಿತ್ವ, ಸರ್ಕಾರದ ಹಸ್ತಕ್ಷೇಪ, federal structure (Q3); unemployment, poverty, inflation (Q5).
ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ **Scarcity ಮರದ ಬೇರು.** Unemployment, poverty ಮತ್ತು inflation ಬೇರಲ್ಲ, ರೆಂಬೆಗಳು.	

ಕಾರ್ಡ್ 1.37 T 2.0 · ಕಂಠಪಾಠ	★★★ OL 2.0.2 · Scanner Q2, Q10, Q12 · SM pp.1.16–1.18
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ Economy ಯ **ನಾಲ್ಕು ಮೂಲ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು** ಹೆಸರಿಸಿ.	ಉತ್ತರ • **What** to produce? (ಏನನ್ನು ಉತ್ಪಾದಿಸಬೇಕು?) • **How** to produce? (ಹೇಗೆ ಉತ್ಪಾದಿಸಬೇಕು?) • **For whom** to produce? (ಯಾರಿಗಾಗಿ ಉತ್ಪಾದಿಸಬೇಕು?) • Economic growth ಗಾಗಿ **ಯಾವ ಏರ್ಪಾಡು** ಮಾಡಬೇಕು?
ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ **ಮದುವೆ ಊಟ:** ಏನು ಅಡುಗೆ ಮಾಡಬೇಕು (What), ಹೇಗೆ ಮಾಡಬೇಕು (How), ಯಾರಿಗೆ ಬಡಿಸಬೇಕು (For whom), ಮತ್ತು ನಾಳೆಗಾಗಿ ಏನು ಎತ್ತಿಡಬೇಕು (growth).	

ಕಾರ್ಡ್ 1.38 T 2.0 · MCQ ಬಲೆ	★★★ OL 2.0.2 · Scanner Q2, Q4, Q10, Q12 · SM pp.1.16–1.18
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುವು ಮೂಲ economic problems **ಅಲ್ಲ**: Where to produce? When to produce? Whether to accept FDI?	ಉತ್ತರ **Where to produce?** ಮೂಲ ಸಮಸ್ಯೆಯಲ್ಲ (Q2, Q10). **When to produce?** ಕೂಡ ಅಲ್ಲ (Q12). Q4: "Whether to accept **foreign direct investment**" ಒಂದು policy choice, **ಮೂಲ ಸಮಸ್ಯೆಯಲ್ಲ**. Consumer vs capital goods (What), labour- vs capital-intensive (How) ಮತ್ತು rich vs poor (For whom) **ಮೂಲ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು**.
ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ **ಇಬ್ಬರು ಹೊರಗಿನವರು: Where ಅಂದರೆ ವಿಳಾಸ, When ಅಂದರೆ ಗಡಿಯಾರ.** What, How, For whom ಮತ್ತು Growth ಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಇವರಿಬ್ಬರಿಗೆ ಜಾಗವಿಲ್ಲ.	

ಕಾರ್ಡ್ 1.39 T 2.0 · ಪರಿಕಲ್ಪನೆ	★★ OL 2.0.3, 2.0.4 · Scanner Q4, Q6, Q8 · SM pp.1.17–1.18
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ **What to produce** ಎಂಬುದರಲ್ಲಿ ಏನೇನು ಸೇರಿದೆ? ಭವಿಷ್ಯದಲ್ಲಿ ಉತ್ಪಾದನೆ ಹೆಚ್ಚಿಸುವ ಸರಕುಗಳು ಯಾವುವು?	ಉತ್ತರ ಇದರರ್ಥ **ಯಾವ ಸರಕುಗಳು ಮತ್ತು ಸೇವೆಗಳನ್ನು** ಹಾಗೂ **ಪ್ರತಿಯೊಂದರ ಎಷ್ಟು ಘಟಕಗಳನ್ನು** ಉತ್ಪಾದಿಸಬೇಕು ಎಂದು ತೀರ್ಮಾನಿಸುವುದು. ಎಷ್ಟು ಉತ್ಪಾದಿಸಬೇಕು ಎಂಬುದೂ "What" ನ ಭಾಗ (Q8). ಉದಾಹರಣೆಗಳು: **guns vs butter**; **capital goods** (machines, equipment, dams) vs **consumer goods** (cell phones). **Capital goods** ಹೆಚ್ಚು ಉತ್ಪಾದಿಸಿದರೆ **ಭವಿಷ್ಯದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಉತ್ಪಾದನೆ** ಸಾಧ್ಯ (Q6); consumer, agricultural ಮತ್ತು public goods ತಪ್ಪು ಆಯ್ಕೆಗಳು.
ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ **Guns ಅಥವಾ butter? Machines ಅಥವಾ mobiles?** ಇಂದಿನ machines (capital goods) ನಾಳೆಯ ಹೆಚ್ಚಿನ output ಎಂದರ್ಥ.	

ಕಾರ್ಡ್ 1.40 T 2.0 · ಪರಿಕಲ್ಪನೆ	★★ OL 2.0.5 · Scanner Q7, Q11, Q14 · SM p.1.17
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ **How to produce** ಎಂಬುದರಲ್ಲಿ ಏನೇನು ಸೇರಿದೆ, ಮತ್ತು technique ಅನ್ನು ಯಾವುದು ನಿರ್ಧರಿಸುತ್ತದೆ?	ಉತ್ತರ **Labour-intensive** ಮತ್ತು **capital-intensive** techniques ನಡುವೆ ಆರಿಸುವುದು (ಉದಾ. handloom vs automatic loom). ಇದು **technique ನ ಆಯ್ಕೆ** (Q11), product ನ ಆಯ್ಕೆಯಲ್ಲ. ಇದು **factors ಲಭ್ಯತೆ** (labour, capital) ಮತ್ತು ಅವುಗಳ **relative prices** ಮೇಲೆ ಅವಲಂಬಿತ. Q7: **capital surplus economy ಯಲ್ಲಿ capital ನ relative price ಕಡಿಮೆ ಇರುವಾಗ** capital-intensive technique ಆರಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. Q14: labour ಅನ್ನು ಇನ್ನೂ intensively ಬಳಸಲು ಕಾರಣ ಅದು **capital ಗಿಂತ relatively ಅಗ್ಗ**.
ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ **ಅಗ್ಗದ factor ನಿಯಮ:** technique ಯಾವ factor ಅಗ್ಗ ಮತ್ತು ಹೇರಳವೋ ಅದರ ಕಡೆ ವಾಲುತ್ತದೆ.	

ಕಾರ್ಡ್ 1.41 T 2.0 · ಪರಿಕಲ್ಪನೆ	SM text · Scanner Q4 · SM pp.1.17–1.18
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ **For whom to produce** ಎಂದರೇನು?	ಉತ್ತರ ಸಮಾಜ ಎಲ್ಲರ ಎಲ್ಲ wants ಅನ್ನು ತೃಪ್ತಿಪಡಿಸಲಾರದು, ಆದ್ದರಿಂದ ಸರಕು ಮತ್ತು ಸೇವೆಗಳ ಒಟ್ಟು output ನಲ್ಲಿ **ಯಾರಿಗೆ ಎಷ್ಟು ಸಿಗಬೇಕು** ಎಂದು ತೀರ್ಮಾನಿಸಬೇಕು. ಅಂದರೆ output ಸದಸ್ಯರ ನಡುವೆ ಹೇಗೆ **distribute** ಆಗುತ್ತದೆ: **ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕೇಕ್ ನಲ್ಲಿ ವಿವಿಧ ಜನರ ಪಾಲು**. Q4: "ಶ್ರೀಮಂತರಿಗಾಗಿ ಉತ್ಪಾದಿಸಬೇಕೇ ಅಥವಾ ಬಡವರಿಗಾಗಿಯೇ" ಎಂಬುದು ಮೂಲ ಸಮಸ್ಯೆ (For whom).
ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ **ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕೇಕ್ ಕತ್ತರಿಸುವುದು:** ಯಾರಿಗೆ ಯಾವ ತುಂಡು?	

ಕಾರ್ಡ್ 1.42 T 2.0 · ಪರಿಕಲ್ಪನೆ	★ OL 2.0.7 · No direct Q · SM p.1.18
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ ಸಮಾಜ **economic growth ಗಾಗಿ ಏರ್ಪಾಡು** ಏಕೆ ಮಾಡಬೇಕು?	ಉತ್ತರ ಎಲ್ಲ resources **ಈಗಿನ consumption** ಗೆ ಹೋಗಿ ಭವಿಷ್ಯದ ಉತ್ಪಾದನೆಗೆ ಏನೂ ಉಳಿಯದಿದ್ದರೆ, ಸಮಾಜದ **ಉತ್ಪಾದನಾ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಹೆಚ್ಚುವುದಿಲ್ಲ**. ಆದಾಯ ಮತ್ತು ಜೀವನಮಟ್ಟ ನಿಂತ ನೀರಾಗುತ್ತವೆ, ಇಳಿಯಲೂಬಹುದು. ಆದ್ದರಿಂದ ಭವಿಷ್ಯದ ಪ್ರಗತಿಗಾಗಿ **ಎಷ್ಟು saving ಮತ್ತು investment** (ಅಂದರೆ ಈಗಿನ consumption ನ ಎಷ್ಟು **ತ್ಯಾಗ**) ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಸಮಾಜ ನಿರ್ಧರಿಸುತ್ತದೆ.
ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ **ಬಿತ್ತನೆ ಬೀಜವನ್ನು ತಿನ್ನಬೇಡಿ.** ಇಂದು ಸ್ವಲ್ಪ ಉಳಿಸಿ, ನಾಳೆ ಹೆಚ್ಚು ಬೆಳೆಯಿರಿ.	

ಕಾರ್ಡ್ 1.43 T 2.0 · ಕಂಠಪಾಠ	★ OL 2.0.8 · Scanner Q9 · SM p.1.18
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ **Economic system** ಎಂದರೇನು? ಅದರ ಮೂರು ವಿಧಗಳನ್ನು ಹೆಸರಿಸಿ.	ಉತ್ತರ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ **ಸರಕು ಮತ್ತು ಸೇವೆಗಳ ಉತ್ಪಾದನೆ ಹಾಗೂ ವಿತರಣೆಗೆ ಇರುವ ಎಲ್ಲ ಏರ್ಪಾಡುಗಳ ಒಟ್ಟು ಮೊತ್ತ** (Q9 key (c)); economic choice ಗೆ ಕಾರ್ಯರೂಪ ಕೊಡುವ ಸಾಧನಗಳ ಒಟ್ಟು. ಮೂರು ವಿಧಗಳು: **capitalist, socialist, mixed**. Q9 ರ ತಪ್ಪು ಆಯ್ಕೆಗಳು: economic choice, economic problem, economic institution.
ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ **System = ಏರ್ಪಾಡು.** ಸರಕುಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸಲು ಮತ್ತು ಹಂಚಲು ಇರುವ ನಿಯಮಗಳ ಇಡೀ ಏರ್ಪಾಡು; ಅದು **C-S-M** ರುಚಿಗಳಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತದೆ.	

ಕಾರ್ಡ್ 1.44 T 2.1 · ಕಂಠಪಾಠ	★★★ OL 2.1.1 · Scanner Q7, Q10, Q11, Q18, Q23 · SM pp.1.18–1.19
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ **Capitalist economy** ಎಂದರೇನು? ಅದಕ್ಕೆ ಬೇರೆ ಯಾವ ಹೆಸರುಗಳಿವೆ?	ಉತ್ತರ Production ಸಾಧನಗಳು **profit ಗಾಗಿ ಖಾಸಗಿ ಒಡೆತನ ಮತ್ತು ನಿಯಂತ್ರಣದಲ್ಲಿರುತ್ತವೆ**: ಎಲ್ಲ assets ಖಾಸಗಿಯಾಗಿ ಇರುತ್ತವೆ (Q7); ವಿಶಿಷ್ಟ ಲಕ್ಷಣ **ಖಾಸಗಿ ಆಸ್ತಿಯ ಹಕ್ಕು** (Q10). ಇದನ್ನು **free market economy** ಅಥವಾ **laissez-faire economy** ಎಂದೂ ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ (Q11); “Free Economy” ಮತ್ತು “Capitalist Economy” ಎರಡೂ ಸರಿ (Q18 key (d)). **Laissez-faire** ಎಂದರೆ ಆರ್ಥಿಕ ಚಟುವಟಿಕೆಯಲ್ಲಿ **ಸರ್ಕಾರದ ಕನಿಷ್ಠ ಹಸ್ತಕ್ಷೇಪ** (Q23). ಉದಾಹರಣೆಗಳು: United States, United Kingdom, Hong Kong, South Korea; ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಹಲವು ಶುದ್ಧ capitalism ಅಲ್ಲ.
ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ **Capitalist = ಬಂಡವಾಳ ಖಾಸಗಿ ಕೈಯಲ್ಲಿ.** Free market, free hand, laissez-faire: ಅದರ ಪಾಡಿಗೆ ಬಿಡಿ.	

ಕಾರ್ಡ್ 1.45 T 2.1 · ಕಂಠಪಾಠ	★★ OL 2.1.2, 2.1.3 · Scanner Q2, Q10, Q12 · SM p.1.19
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ Capitalist economy ಯ **ಏಳು ಲಕ್ಷಣಗಳನ್ನು** ಪಟ್ಟಿ ಮಾಡಿ. ಯಾವುದು ಅತಿ ಮುಖ್ಯ?	ಉತ್ತರ • **Private property**; **freedom of enterprise**; **freedom of economic choice**; **profit motive** • **Consumer sovereignty**; **competition**; **no government interference** **Competition** ಅತಿ **ಮುಖ್ಯ** ಲಕ್ಷಣ (Q12).

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ P-F-F-P-C-C-N: Property, Freedom of enterprise, Freedom of choice, Profit, Consumer sovereignty, Competition, No interference. ಏಳು ಬಣ್ಣದ ಕಾಮನಬಿಲ್ಲಿನಂತೆ ಏಳನ್ನೂ ಒಂದರ ಹಿಂದೆ ಒಂದು ಜೋಡಿಸಿ.

ಕಾರ್ಡ್ 1.46 T 2.1 · MCQ ಬಲೆ	★★ OL 2.1.2, 2.2.3 · Scanner 2.1 Q2, Q4, Q22, Q26; 2.2 Q20 · SM pp.1.19, 1.23
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ ಮರುಳು ಮಾಡುವಂತಿದ್ದರೂ capitalism ನ ಲಕ್ಷಣಗಳಲ್ಲದ ಆಯ್ಕೆಗಳು ಯಾವುವು?	ಉತ್ತರ **Collective ownership** (Q22) ಮತ್ತು **consumer choice ಇಲ್ಲದಿರುವುದು** (Q26) capitalist **ಅಲ್ಲ**; ಅವು **socialism** ಅನ್ನು ವಿವರಿಸುತ್ತವೆ. **Human welfare** socialism ನ ಗುರಿ, capitalism ನದಲ್ಲ; capitalist ಲಕ್ಷಣಗಳು **profit motive** ಮತ್ತು **price mechanism** (Q2 key (c)). Capitalist economy ಯಲ್ಲಿ **central planning authority ಇಲ್ಲ** (Q4). Collective ownership ಕೂಡ capitalism ನ merit ಅಲ್ಲ (2.2 Q20).

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ Capitalism = Competition, Collective ಅಲ್ಲ. ಆಯ್ಕೆಯಲ್ಲಿ "collective" ಅಥವಾ "absence" ಎಂದಿದ್ದರೆ ಅದು socialism ಗೆ ಸೇರಿದ್ದು.

ಕಾರ್ಡ್ 1.47 T 2.1 · ಪರಿಕಲ್ಪನೆ	★★ OL 2.1.4 · Scanner 2.1 Q8, Q16, Q21, Q25; 2.2 Q21; 2.3 Q14 · SM p.1.19
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ **Consumer sovereignty** ಎಂದರೇನು, ಮತ್ತು ಅದು ಯಾವ economies ಗಳ ಲಕ್ಷಣ?	ಉತ್ತರ **ಯಾವ ಸರಕು ಮತ್ತು ಸೇವೆಗಳನ್ನು, ಯಾವ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಉತ್ಪಾದಿಸಬೇಕು ಎಂಬುದನ್ನು ಕೊನೆಗೆ ಖರೀದಿದಾರರೇ ನಿರ್ಧರಿಸುತ್ತಾರೆ** (Q21 key (b)). Producers consumers ಇಷ್ಟಪಡುವುದನ್ನೇ ತಯಾರಿಸಬೇಕು, ಹೀಗೆ limited resources ಹೇಗೆ allocate ಆಗಬೇಕೆಂದು consumers ನಿರ್ಧರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಇದು **capitalist (laissez-faire)** economy ಯ ಲಕ್ಷಣ (2.1 Q8, Q16, Q25). Topic 2.3 ರ Q14: consumer **Free ಮತ್ತು Mixed** economies ಎರಡರಲ್ಲೂ sovereign (both). Socialism ನಲ್ಲಿ ಇದು **ಸೀಮಿತ**, ಆದ್ದರಿಂದ "buyers determine what is produced" ಎಂಬುದು socialist ಹೇಳಿಕೆಯಲ್ಲ (2.2 Q21).

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ ಗ್ರಾಹಕನೇ ಯಜಮಾನ; producer ಮೆಚ್ಚಿಸಬೇಕಾದ ನೌಕರ.

ಕಾರ್ಡ್ 1.48 T 2.1 · ಪರಿಕಲ್ಪನೆ

★★★ OL 2.1.5, 2.0.9 · Scanner 2.0 Q13; 2.1 Q1, Q4, Q6, Q14, Q17, Q19, Q20 · SM pp.1.19–1.20

ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ

ಯಾವುದೇ planner ಇಲ್ಲದೆ capitalist economy ತನ್ನ central problems ಅನ್ನು ಹೇಗೆ ಬಗೆಹರಿಸುತ್ತದೆ?

ಉತ್ತರ

Central planning authority ಇಲ್ಲ; ಏನು, ಹೇಗೆ, ಯಾರಿಗಾಗಿ ಉತ್ಪಾದಿಸಬೇಕು ಎಂದು ನಿರ್ಧರಿಸಲು economy **price mechanism** (**demand and supply** ಎಂಬ ವ್ಯಕ್ತಿರಹಿತ ಶಕ್ತಿಗಳು) ಬಳಸುತ್ತದೆ (Q4, Q17).

ಇದು **self-regulating** ಮತ್ತು **invisible hand** ನಿಂದ ನಡೆಯುತ್ತದೆ (Q14). Price ಅನ್ನು **demand and supply ಎಂಬ market forces** ನಿರ್ಧರಿಸುತ್ತವೆ (Q20); resources allocate ಮಾಡಲು **price** ಮುಖ್ಯ ಸಾಧನ (Q6).

Price mechanism capitalist economy ಯ ಮುಖ್ಯ ಲಕ್ಷಣ (Q1). Match (Q19): Capitalist = price mechanism; Socialist = centrally planned; Mixed = both.

Topic 2.0 ರ Case Q13: EVs ಕಡೆಗಿನ ಬದಲಾವಣೆ **price mechanism relative profitability ಯನ್ನು ಬದಲಿಸಿತು** ಎಂದು ತೋರಿಸುತ್ತದೆ, ಸರ್ಕಾರದ planning ಅಲ್ಲ.

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ **Price ಎಂದರೆ traffic signal.** ಏರುವ ಬೆಲೆ "ಹೋಗಿ" (ಹೆಚ್ಚು ತಯಾರಿಸಿ) ಎನ್ನುತ್ತದೆ, ಇಳಿಯುವ ಬೆಲೆ "ನಿಧಾನಿಸಿ" ಎನ್ನುತ್ತದೆ. ಟ್ರಾಫಿಕ್ ಪೊಲೀಸ್ ಬೇಕಿಲ್ಲ.

ಕಾರ್ಡ್ 1.49 T 2.1 · ಪರಿಕಲ್ಪನೆ

★ OL 2.1.6, 2.0.6 · Scanner 2.0 Q15; 2.1 Q27 · SM p.1.20

ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ

Capitalism ನಲ್ಲಿ **ಏನು, ಹೇಗೆ** ಮತ್ತು **ಯಾರಿಗಾಗಿ** ಉತ್ಪಾದಿಸಬೇಕು ಎಂಬುದನ್ನು ಯಾವುದು ನಿರ್ಧರಿಸುತ್ತದೆ?

ಉತ್ತರ

What: market demand ಮತ್ತು profit ಸಂಕೇತಗಳು (2.0 Q15). Demand ಏರಿದರೆ price ಮತ್ತು profit ಏರುತ್ತದೆ, ಆದ್ದರಿಂದ producers ಹೆಚ್ಚು ತಯಾರಿಸುತ್ತಾರೆ.

How: factors ನ relative prices ಮಾರ್ಗದರ್ಶನದಲ್ಲಿ **cost ಕನಿಷ್ಠಗೊಳಿಸುವ technique**; Q27 key: **cost minimisation ಮತ್ತು profit maximisation**.

For whom: ಖರೀದಿ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಇರುವವರಿಗೆ, ಅದು income ಮೇಲೆ ಅವಲಂಬಿತ.

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ **Demand ಏನೆಂದು ಹೇಳುತ್ತದೆ; Cost ಹೇಗೆಂದು ಹೇಳುತ್ತದೆ; Cash ಯಾರಿಗೆಂದು ಹೇಳುತ್ತದೆ.**

ಕಾರ್ಡ್ 1.50 T 2.1 · ಕಂಠಪಾಠ

★★ OL 2.1.7 · Scanner 2.1 Q5, Q15; 2.2 Q20 · SM p.1.21

ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ

Capitalist economy ಯ ಮುಖ್ಯ merits ತಿಳಿಸಿ.

ಉತ್ತರ

- **Self-regulating**; **efficiency ಮತ್ತು incentive** (private property, profit motive); **ವೇಗದ growth**; resources ನ **optimum allocation**
- **ಉನ್ನತ operative efficiency**; **ದಕ್ಷ economic decisions** ಗೆ incentives; **innovation** ಮತ್ತು technological progress ಗೆ incentives
- **Freedom** (ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಮತ್ತು ಖಾಸಗಿ ಆಸ್ತಿಯ ಹಕ್ಕು); **enterprise ಮತ್ತು risk-taking**

Q5: **freedom of choice** capitalism ನ advantage. Q15: ಇದು **ದಕ್ಷ economic decisions** ಗೆ incentives ನೀಡುತ್ತದೆ. Merit ಅಲ್ಲ: **collective ownership** (2.2 Q20).

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ **S-E-F-O-H-E-I-F-E:** Self-regulating, Efficiency, Faster growth, Optimum allocation, High operative efficiency, Efficient decisions, Innovation, Freedom, Enterprise. ಒಂಬತ್ತು ಅಕ್ಷರಗಳನ್ನು ಮೂರು-ಮೂರರ ಮೂರು ಗುಂಪುಗಳಾಗಿ ಓದಿ.

ಕಾರ್ಡ್ 1.51 T 2.1 · ಕಂಠಪಾಠ	★★★ OL 2.1.8 · Scanner Q3, Q9, Q13, Q24 · SM pp.1.21–1.22
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ Capitalism ನ **ಹತ್ತು demerits** ಪಟ್ಟಿ ಮಾಡಿ.	ಉತ್ತರ • **ಜನರ ಕಡೆ:** ಅಪಾರ **inequality**; **ಮಾನವ ಹಕ್ಕುಗಳಿಗಿಂತ ಆಸ್ತಿ ಹಕ್ಕುಗಳಿಗೆ ಆದ್ಯತೆ**; **human welfare ಕಡೆಗಣನೆ**; labour **ಶೋಷಣೆ**; consumer **sovereignty ಒಂದು ಭ್ರಮೆ** • **Market ಕಡೆ: luxury-goods bias** (misallocation); **instability**; **advertising ಗೆ ವ್ಯರ್ಥ ವೆಚ್ಚ**; **monopolies**; **environmental degradation** Q3, Q9: capitalism ನಲ್ಲಿ **ಶೋಷಣೆ ಮತ್ತು inequality** ಹೆಚ್ಚು. Q13, Q24: "ಮಾನವ ಹಕ್ಕುಗಳಿಗಿಂತ ಆಸ್ತಿ ಹಕ್ಕುಗಳಿಗೆ ಆದ್ಯತೆ" **capitalism** ನ demerit; ಉನ್ನತ operative efficiency (Q13 option (c)) ಒಂದು merit.

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ 5 + 5: ಮೊದಲು ಜನ, ಆಮೇಲೆ Market. ಐದು ಜನರಿಗೆ ನೋವು ಕೊಡುತ್ತವೆ, ಐದು market ಅನ್ನು ವಿರೂಪಗೊಳಿಸುತ್ತವೆ.

ಕಾರ್ಡ್ 1.52 T 2.1 · ನೆನಪಿನ ಸರಪಳಿ	★★★ All of 2.1 · Scanner Q1–Q27 · SM pp.1.19–1.22
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ Topic 2.1 ಅನ್ನು, capitalism ನ definition ನಿಂದ ಅದರ demerits ವರೆಗೆ, **ಒಂದೇ ಸರಪಳಿಯಲ್ಲಿ** ಹೇಳಿ.	ಉತ್ತರ **Free market / laissez-faire** → **private property + profit motive** → **consumer sovereignty + competition** → **price mechanism** (invisible hand, self-regulating) → **merits** (efficiency, growth, innovation) → **demerits** (inequality, exploitation, monopolies).

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ ಕಥೆ: Free market ಎಂದರೆ ಅಂಪೈರ್ ಇಲ್ಲದ cricket ಪಂದ್ಯ. ಮಾಲೀಕರು profit ಗಾಗಿ ಆಡುತ್ತಾರೆ, ಪ್ರೇಕ್ಷಕರು (consumers) ಗೆಲ್ಲುವವರನ್ನು ಆರಿಸುತ್ತಾರೆ, ಎದುರಾಳಿಗಳು ಜೋರಾಗಿ ಸ್ಪರ್ಧಿಸುತ್ತಾರೆ, ಸ್ಕೋರ್ ಬೋರ್ಡ್ (price) ಪ್ರತಿ ನಡೆಗೂ ದಾರಿ ತೋರಿಸುತ್ತದೆ. ಉತ್ತಮರು ಶ್ರೀಮಂತರಾಗುತ್ತಾರೆ, ದುರ್ಬಲರು ಹಿಂದೆ ಉಳಿಯುತ್ತಾರೆ.

ಕಾರ್ಡ್ 1.53 T 2.2 · ಕಂಠಪಾಠ	★★★ OL 2.2.1 · Scanner Q1, Q7, Q9, Q13, Q15, Q27 · SM p.1.22
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ **Socialism** ಅನ್ನು ಮುಂದಿಟ್ಟವರು ಯಾರು? ಯಾವ ಪುಸ್ತಕ, ಮತ್ತು ಯಾವ ವರ್ಷ?	ಉತ್ತರ **Karl Marx ಮತ್ತು Frederick Engels** (Q7, Q9). Q1 key: Karl Marx; Samuelson, Pigou ಮತ್ತು Adam Smith ತಪ್ಪು. ಪುಸ್ತಕ: **'The Communist Manifesto', 1848** ರಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟ (Q13, Q27); ಇದು **socialist economy** ಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ್ದು (Q15). ಇದನ್ನು 1776 ರೊಂದಿಗೆ ಗೊಂದಲ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಡಿ; ಅದು Adam Smith ರ Wealth of Nations.

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ ME in 1848: Marx ಮತ್ತು Engels, Manifesto, 1848. "ಮಾರ್ಕ್ಸ್-ಎಂಗೆಲ್ಸ್, ಹದಿನೆಂಟುನೂರ ನಲವತ್ತೆಂಟು."

ಕಾರ್ಡ್ 1.54 T 2.2 · ಪರಿಕಲ್ಪನೆ

★★★ OL 2.2.2 · Scanner Q3, Q4, Q5, Q6, Q8, Q10, Q17, Q19 · SM pp.1.22–1.23

ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ

Socialist economy ಗೆ ಬೇರೆ ಯಾವ ಹೆಸರುಗಳಿವೆ? Production ಸಾಧನಗಳ ಒಡೆಯ ಯಾರು, ಮತ್ತು ಗುರಿ ಏನು?

ಉತ್ತರ

ಇದನ್ನು **Command Economy** ಅಥವಾ **Centrally Planned Economy** ಎಂದೂ ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ (Q3, Q4, Q8, Q10, Q19).

ಇಡೀ ಸಮುದಾಯದ ಪರವಾಗಿ **State** ವಸ್ತು ಉತ್ಪಾದನಾ ಸಾಧನಗಳನ್ನು (factories, capital, mines) ಹೊಂದಿರುತ್ತದೆ (Q17 key: "Communist Economy").

ಗುರಿ: ಇಡೀ ಸಮುದಾಯದ welfare ಅನ್ನು ಗರಿಷ್ಠಗೊಳಿಸುವುದು (Q5, Q6).

Resources ಅನ್ನು **central planning authority** ಯ ಆದೇಶಗಳ ಮೂಲಕ allocate ಮಾಡಲಾಗುತ್ತದೆ, ಆದ್ದರಿಂದ market forces ಗೆ ಪಾತ್ರವಿಲ್ಲ; central problems ಅನ್ನು **planning** ಮೂಲಕ ಬಗೆಹರಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ ಒಂದೇ ಅಧಿಕಾರ, ಮೂರು ಹೆಸರು: Socialist, Command, Centrally Planned.

ಕಾರ್ಡ್ 1.55 T 2.2 · ಕಂಠಪಾಠ

★ OL 2.2.3, 2.2.5 · Scanner Q24, Q25, Q26 · SM pp.1.23–1.24

ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ

Socialist economy ಯ **ಆರು ಲಕ್ಷಣಗಳನ್ನು** ಪಟ್ಟಿ ಮಾಡಿ. **Administered prices** ಎಂದರೇನು?

ಉತ್ತರ

- **Collective ownership**; **economic planning**; **consumer choice ಇಲ್ಲದಿರುವುದು**
- **ತುಲನಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಸಮಾನ income distribution**; **price mechanism ನ ಕನಿಷ್ಠ ಪಾತ್ರ**; **competition ಇಲ್ಲದಿರುವುದು**

Administered prices ಅನ್ನು demand ಮತ್ತು supply ಅಲ್ಲ, **ಬಾಹ್ಯ ಅಧಿಕಾರ, ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಸರ್ಕಾರ** (central planning authority) ನಿಗದಿಪಡಿಸುತ್ತದೆ (Q26).

Socialism ನಲ್ಲಿ price mechanism ನ ಪಾತ್ರ **ಅತ್ಯಂತ ದುರ್ಬಲ** (Q24); consumer sovereignty **central planning ನಿಂದ ಬಹುಮಟ್ಟಿಗೆ ಸೀಮಿತ** (Q25).

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ ಆರು ಲಕ್ಷಣ ಶಾಲೆಯ ವೇಳಾಪಟ್ಟಿಯಂತೆ: ಶಾಲೆಯದೇ ಒಡೆತನ, ಯೋಜಕ ನಿಗದಿಪಡಿಸುತ್ತಾನೆ, ಮಕ್ಕಳು ವಿಷಯ ಆರಿಸುವಂತಿಲ್ಲ, ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಒಂದೇ ಊಟ, ಶುಲ್ಕದಲ್ಲಿ ಚೌಕಾಸಿ ಇಲ್ಲ, ಪ್ರತಿಸ್ಪರ್ಧಿ ಶಾಲೆಗಳಿಲ್ಲ.

ಕಾರ್ಡ್ 1.56 T 2.2 · MCQ ಬಲೆ

★★ OL 2.2.4 · Scanner Q21, Q23 · SM p.1.23

ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ

Socialism ನಲ್ಲಿ ಯಾವುದು guaranteed ಮತ್ತು ಯಾವುದು restricted: hunger, consumer choice, work?

ಉತ್ತರ

Hunger ನಿಂದ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಕ್ಕೆ ಖಾತರಿ ಇದೆ, ಆದರೆ selective production ನಿಂದ **consumers' sovereignty restricted** (Q21 key: Statement II).

ಕೆಲಸದ ಹಕ್ಕಿಗೆ ಖಾತರಿ ಇದೆ, ಆದರೆ **ವೃತ್ತಿಯ ಆಯ್ಕೆ restricted**, ಏಕೆಂದರೆ central planning authority ಅದನ್ನು ನಿರ್ಧರಿಸುತ್ತದೆ. Q23 key: **consumer choice ಇಲ್ಲದಿರುವುದು, socialist economy**.

Q21 ರಲ್ಲಿ ತಪ್ಪು: income ನ ಸಾಪೇಕ್ಷ **inequality**, market forces ಗೆ ಪ್ರಮುಖ ಪಾತ್ರ, ಮತ್ತು ಏನು ಉತ್ಪಾದಿಸಬೇಕೆಂದು ಖರೀದಿದಾರರು ನಿರ್ಧರಿಸುವುದು.

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ ಖಾತರಿ ಇದೆ, ಆದರೆ ದಾರಿ ತೋರಿಸಲಾಗಿದೆ: ತಟ್ಟೆ ತುಂಬಿದೆ ಆದರೆ ಮೆನು ನಿಗದಿ; ಕೆಲಸ ಸಿಗುತ್ತದೆ ಆದರೆ ನಿಮ್ಮ ಆಯ್ಕೆಯದಲ್ಲ.

ಕಾರ್ಡ್ 1.57 T 2.2 · ಕಂಠಪಾಠ	★★ OL 2.2.6 · Scanner Q16 · SM p.1.24
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ ಯಾವ ದೇಶ socialist economy ಗೆ ಉದಾಹರಣೆಯಾಗಿತ್ತು, ಮತ್ತು ಇಂದು ಯಾವುದಾದರೂ ದೇಶ ಶುದ್ಧ socialist ಆಗಿದೆಯೇ?	ಉತ್ತರ ಹಿಂದಿನ **U.S.S.R. 1917 ರಿಂದ 1990** ರವರೆಗೆ ಉದಾಹರಣೆಯಾಗಿತ್ತು. ಇಂದು **ಯಾವ ದೇಶವೂ ಶುದ್ಧ socialist ಅಲ್ಲ**; Vietnam, China, Cuba ಮತ್ತು North Korea ಅನ್ನು ಇತರ ಉದಾಹರಣೆಗಳಾಗಿ ಹೇಳಲಾಗುತ್ತದೆ (Q16 key (d): none of these).

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ 1917 ರಲ್ಲಿ ಒಳಗೆ, 1990 ರಲ್ಲಿ ಹೊರಗೆ; ಇಂದು ಯಾರೂ ಇಲ್ಲ.

ಕಾರ್ಡ್ 1.58 T 2.2 · ಕಂಠಪಾಠ	★★ OL 2.2.7 · Scanner Q2, Q14, Q18 · SM p.1.24
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ Socialism ನ **ಎಂಟು merits** ತಿಳಿಸಿ.	ಉತ್ತರ • income ಮತ್ತು wealth ನ **ನ್ಯಾಯಯುತ ವಿತರಣೆ**; **ವೇಗದ ಮತ್ತು ಸಮತೋಲಿತ development**; **ವ್ಯರ್ಥ ಇಲ್ಲ**; **unemployment ಅಥವಾ fluctuations ಇಲ್ಲ** • **Co-operation** (profit motive ಇಲ್ಲ); **ಕೆಲಸದ ಹಕ್ಕು**; **ಶೋಷಣೆಯಿಂದ ರಕ್ಷಣೆ**; **social security** Q2: ವೇಗದ growth ಮತ್ತು ಸಮತೋಲಿತ development ಜೊತೆ ಕೆಲಸದ ಹಕ್ಕು = **both (a) and (b)**; ದಕ್ಷ economic decisions ಗೆ incentives socialist ಉತ್ತರವಲ್ಲ. Q14: **ವೇಗದ growth ಮತ್ತು ಸಮತೋಲಿತ economic development**. Q18: "profits ಸಮನಾಗಿ ಹಂಚಲ್ಪಡುವುದಿಲ್ಲ" ಎಂಬುದು merit **ಅಲ್ಲ**; ಅದು socialism ಗೆ ವಿರುದ್ಧ.

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ **E-R-N-N-C-R-P-S:** Equitable, Rapid growth, No waste, No unemployment, Co-operation, Right to work, Protection, Social security. ಎಂಟು ಅಕ್ಷರ, ಎಂಟು merits: ಎರಡು ಕೈಯ ಬೆರಳುಗಳಲ್ಲಿ ಎಣಿಸಿ.

ಕಾರ್ಡ್ 1.59 T 2.2 · ಕಂಠಪಾಠ	★★ OL 2.2.8 · Scanner Q11, Q12, Q22 · SM pp.1.24–1.25
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ **Socialism ನ demerits** ಯಾವುವು? ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಧಾನವಾದುದು ಯಾವುದು?	ಉತ್ತರ **Bureaucracy ಯ ಪ್ರಾಬಲ್ಯ**, ಇದು **inefficiency, ವಿಳಂಬ** ಮತ್ತು ಬಹುಶಃ **corruption ಹಾಗೂ red-tapism** ಗೆ ಕಾರಣ (Q11, Q12, Q22). • ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಿಗೆ **ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಇಲ್ಲ**; **ಖಾಸಗಿ ಆಸ್ತಿ ಇಲ್ಲ**; ಶ್ರಮಪಟ್ಟು ದುಡಿಯಲು **profit incentive ಇಲ್ಲ** • **Cost basis ಇಲ್ಲ** (administered prices cost ಲೆಕ್ಕಹಾಕಲು ಸರಿಯಾದ ಆಧಾರ ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ); **State monopolies** ನಿಯಂತ್ರಣ ತಪ್ಪಬಹುದು • Consumers ಗೆ **ಸೀಮಿತ choice**; **efficiency ಗೆ ಪ್ರತಿಫಲ ಇಲ್ಲ**

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ **Bureaucracy ಮುಖ್ಯ ಸುದ್ದಿ; ಉಳಿದದ್ದು "ಇಲ್ಲ" ಪಟ್ಟಿ:** ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಇಲ್ಲ, ಆಸ್ತಿ ಇಲ್ಲ, profit incentive ಇಲ್ಲ, cost basis ಇಲ್ಲ, ಪ್ರತಿಫಲ ಇಲ್ಲ.

ಕಾರ್ಡ್ 1.60 T 2.2 · ನೆನಪಿನ ಸರಪಳಿ

★★★ All of 2.2 · Scanner Q1–Q27 · SM pp.1.22–1.25

ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ

Topic 2.2 ಅನ್ನು, ಅದರ ಸ್ಥಾಪಕರಿಂದ demerits ವರೆಗೆ, **ಒಂದೇ ಸರಪಳಿಯಲ್ಲಿ** ಹೇಳಿ.

ಉತ್ತರ

Marx and Engels, 1848 → **command / centrally planned** → **State owns**, aim = community welfare → **planning** solves the problems → ಆರು ಲಕ್ಷಣಗಳು → **USSR 1917–1990**, ಇಂದು ಯಾವುದೂ ಶುದ್ಧ socialist ಅಲ್ಲ → **merits** (equity, growth, jobs) → **demerits** (bureaucracy).

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ ಕಥೆ: ಇಬ್ಬರು ಚಿಂತಕರು 1848 ರಲ್ಲಿ manifesto ಬರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಒಬ್ಬ ಯೋಜಕ ಅಧಿಕಾರ ವಹಿಸುತ್ತಾನೆ, State ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳ ಒಡೆಯ, ಯೋಜನೆ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಊಟ ಹಾಕುತ್ತದೆ. ಊಟಕ್ಕೆ ಖಾತರಿ, ಮೆನು ನಿಗದಿ. ಬೆಲೆ: ಕಚೇರಿಯ ಕಿಟಕಿಯ ಬಳಿ ಉದ್ದದ ಸಾಲು (bureaucracy).

ಕಾರ್ಡ್ 1.61 T 2.3 · ಪರಿಕಲ್ಪನೆ

★★ OL 2.3.1 · Scanner Q2, Q3, Q6, Q8, Q10, Q13 · SM p.1.25; Summary p.1.27

ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ

Mixed economy ಎಂದರೇನು? ಒಂದು ಉದಾಹರಣೆ ಕೊಡಿ.

ಉತ್ತರ

Market ಮತ್ತು ಸರ್ಕಾರ ಎರಡೂ ಮುಖ್ಯ ಪಾತ್ರ ವಹಿಸುತ್ತವೆ (Q2, Q13); ಇದು **price mechanism ಮತ್ತು central planning ನ ಮಿಶ್ರಣ** ಬಳಸುತ್ತದೆ, controlled ಮತ್ತು market economy ಎರಡರ ಉತ್ತಮ ಲಕ್ಷಣಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಳ್ಳುವ ಗುರಿ ಹೊಂದಿದೆ.

ನಿಜ ಜಗತ್ತಿನ ಪ್ರತಿ economy ಯೂ mixed; **Indian economy** ಅನ್ನು mixed ಎಂದು ವರ್ಗೀಕರಿಸಲಾಗಿದೆ (Q8).

ಅರ್ಥ (Q6): **private ಮತ್ತು public sectors ಗಳ ಸಹ-ಅಸ್ತಿತ್ವ**; ಎಲ್ಲ decisions ಅನ್ನು central authority ಅಥವಾ private entrepreneurs ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಲ್ಲ.

Resources ಅನ್ನು **consumers, firms ಮತ್ತು ಸರ್ಕಾರ** ಗಳ decisions ಮೂಲಕ ಬಳಸಲಾಗುತ್ತದೆ (Q10). Cost-benefit analysis ಮೂಲ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಉತ್ತರಿಸುತ್ತದೆ (Q3).

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ ಸ್ಟೀರಿಂಗ್ ಮೇಲೆ ಎರಡು ಕೈ: market ಮತ್ತು ಸರ್ಕಾರ ಒಟ್ಟಿಗೆ ಚಲಾಯಿಸುತ್ತವೆ.

ಕಾರ್ಡ್ 1.62 T 2.3 · ಕಂಠಪಾಠ

★★★ OL 2.3.2 · Scanner Q1, Q4, Q5, Q6, Q11 · SM pp.1.25–1.26

ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ

Mixed economy ಯ **ಮೊದಲ ಲಕ್ಷಣ** ಯಾವುದು? ಅದರಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು sectors ಇವೆ, ಮತ್ತು ಯಾವುವು?

ಉತ್ತರ

Private ಮತ್ತು public sectors ಗಳ ಸಹ-ಅಸ್ತಿತ್ವ (Q5, Q11); ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಈ ಸಹ-ಅಸ್ತಿತ್ವದಿಂದಲೇ mixed economy ಇದೆ (Q1).

ಮೂರು sectors ಇವೆ (Q4 key (b)): **private** (ಸ್ವಹಿತ, profit motive); **public** (ಸಮುದಾಯದ welfare ಗಾಗಿ State ಸ್ಥಾಪಿಸಿದ್ದು, ಮುಖ್ಯವಾಗಿ profit ಗುರಿಯಲ್ಲ); **combined** (ಸರ್ಕಾರ ಮತ್ತು ಖಾಸಗಿ ಉದ್ಯಮ ಜಂಟಿಯಾಗಿ, joint sectors ಆಗುತ್ತವೆ).

Q11 ರ ತಪ್ಪು ಆಯ್ಕೆಗಳು: manufacturing and services, agriculture and industries, small and large industries.

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ P-P-J: Private, Public, Joint. ಮೂರು ಆಟಗಾರರು, ಒಂದೇ ತಂಡ.

ಕಾರ್ಡ್ 1.63 T 2.3 · ಕಂಠಪಾಠ

★★ OL 2.3.3 · No direct Q · SM p.1.26

ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ

Mixed economy ಯ **ಎಂಟು merits** ಪಟ್ಟಿ ಮಾಡಿ.

ಉತ್ತರ

- **Private property ಮತ್ತು incentive; price mechanism ಮತ್ತು competition; consumer sovereignty**
- **Innovation; enterprise ಮತ್ತು risk-taking**
- **Planning; equality; cut-throat competition ನ regulation**

ಇದು ಎರಡೂ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳ **ಉತ್ತಮ ಅಂಶಗಳನ್ನು** ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ.

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ 5 + 3: ಐದು market ರುಚಿಯ merits, ನಂತರ ಮೂರು ಸರ್ಕಾರದ ರುಚಿಯವು.

ಕಾರ್ಡ್ 1.64 T 2.3 · MCQ ಬಲೆ

★ OL 2.3.4 · Scanner Q7 · SM pp.1.26–1.27

ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ

Mixed economy ಯಾವಾಗಲೂ capitalism ಮತ್ತು socialism ನಡುವಿನ **"golden path"** ಆಗಿದೆಯೇ? ಅದರ demerits ಯಾವುವು?

ಉತ್ತರ

ಇಲ್ಲ. Mixed economy ಯಾವಾಗಲೂ **"golden path" ಅಲ್ಲ**; public ಮತ್ತು private sectors ಗಳ ಸರಿಯಾದ ಮಿಶ್ರಣವನ್ನು ಕಾಪಾಡುವುದು ಕಷ್ಟ (Q7 key (a)).

Demerits: ಸರ್ಕಾರದ **ಅತಿಯಾದ ನಿಯಂತ್ರಣಗಳು**, **planning ನ ಕಳಪೆ ಅನುಷ್ಠಾನ**, **ಹೆಚ್ಚಿನ ತೆರಿಗೆಗಳು**, efficiency ಕೊರತೆ, **corruption**, ವ್ಯರ್ಥ, **ಅನಗತ್ಯ ವಿಳಂಬ**, public sector ನ ಕಳಪೆ ಕಾರ್ಯಕ್ಷಮತೆ, ಮತ್ತು **sectors ಗಳನ್ನು ಸಮತೋಲನಗೊಳಿಸುವ ಕಷ್ಟ**.

SM p.1.27: ಸರ್ಕಾರದ ಬಲವಾದ ಉಪಕ್ರಮಗಳಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ private sector ಅಸಮಾನವಾಗಿ ಬೆಳೆಯಬಹುದು, ಆಗ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ತನ್ನ ಎಲ್ಲ ದೋಷಗಳೊಂದಿಗೆ **capitalism ನಂತೆ ಕಾಣುತ್ತದೆ**.

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ ಹಗ್ಗದ ಮೇಲಿನ ನಡಿಗೆ, ಚಿನ್ನದ ರಸ್ತೆಯಲ್ಲ: public ಮತ್ತು private ಅನ್ನು ಸಮತೋಲನದಲ್ಲಿಡಿ, ಇಲ್ಲವಾದರೆ ವಾಲುತ್ತದೆ.

ಕಾರ್ಡ್ 1.65 T 2.3 · ಹೋಲಿಕೆ

SM text · Scanner 2.1 Q1, Q3, Q9, Q19; 2.2 Q24; 2.3 Q9, Q10 · SM p.1.27

ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ

Capitalist, socialist ಮತ್ತು mixed economies ಮೂಲ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಹೇಗೆ ಬಗೆಹರಿಸುತ್ತವೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಹೋಲಿಸಿ.

ಉತ್ತರ

Capitalist: price mechanism. **Socialist:** central planning. **Mixed:** ಎರಡರ ಮಿಶ್ರಣ (Q19 match: 1-b, 2-c, 3-a).

Price mechanism: capitalism ನ ಮುಖ್ಯ ಲಕ್ಷಣ (2.1 Q1) ಮತ್ತು socialism ನಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಂತ ದುರ್ಬಲ (2.2 Q24).

ಶೋಷಣೆ ಮತ್ತು inequality: capitalism ನಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು (2.1 Q3, Q9) ಮತ್ತು **centrally planned** economy ಯಲ್ಲಿ ಕನಿಷ್ಠ (2.3 Q9).

Mixed: consumers, firms ಮತ್ತು ಸರ್ಕಾರ ಒಟ್ಟಿಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವ decisions (2.3 Q10).

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ Price, Plan, Pair. Capitalist = Price, Socialist = Plan, Mixed = Pair (ಎರಡೂ).

ಫ್ಲಾಶ್ ಕಾರ್ಡ್‌ಗಳು — ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯಗಳೊಂದಿಗೆ

ಅಧ್ಯಾಯ 2 · ಬೇಡಿಕೆ ಮತ್ತು ಪೂರೈಕೆಯ ಸಿದ್ಧಾಂತ (Theory of Demand and Supply) · 70 ಕಾರ್ಡ್‌ಗಳು

ಈ ಕಾರ್ಡ್‌ಗಳನ್ನು ಹೇಗೆ ಬಳಸಬೇಕು

- ಮೊದಲು **ಪ್ರಶ್ನೆ** ಓದಿ, ಕಾರ್ಡ್ ತಿರುಗಿಸುವ ಮೊದಲು ಉತ್ತರವನ್ನು **ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ** ಹೇಳಿ.
- ನಂತರ **ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ** ಓದಿ. ಅದು ಹಿಡಿಸದಿದ್ದರೆ, ನಿಮ್ಮದೇ ಉಪಾಯ ಮಾಡಿ ಕಾರ್ಡ್ ಬಳಿ ಬರೆದಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಿ.
- ಪ್ರತಿ ಕಾರ್ಡ್‌ನಲ್ಲಿ ಅದರ **Scanner ಪ್ರಶ್ನೆ ಸಂಖ್ಯೆಗಳು** ಇವೆ, ಕಾರ್ಡ್ ಮುಗಿದ ತಕ್ಷಣ ಆ MCQs ಬಿಡಿಸಲು.
- ಪ್ರತಿ ಕಾರ್ಡ್ ಅನ್ನು **1 ದಿನದ ನಂತರ ಮತ್ತೆ**, **1 ವಾರದ ನಂತರ** ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ನೋಡಿ.

ನಕ್ಷತ್ರಗಳ ಅರ್ಥ

★★★	ICAI 6 ಅಥವಾ ಹೆಚ್ಚು ಬಾರಿ ಕೇಳಿದೆ. ಪದಶಃ ಕಂಠಪಾಠ ಮಾಡಿ.
★★	3 ರಿಂದ 5 ಬಾರಿ ಕೇಳಿದೆ. ಮುಖ್ಯ ಪದಗಳು ಮತ್ತು ಪಟ್ಟಿಗಳನ್ನು ತಿಳಿಯಿರಿ.
★	1 ಅಥವಾ 2 ಬಾರಿ ಕೇಳಿದೆ. ಒಮ್ಮೆ ಓದಿ; MCQ ನಲ್ಲಿ ಗುರುತಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾದರೆ ಸಾಕು.
–	Study Material ಪಠ್ಯದಿಂದ ತೆಗೆದದ್ದು. One Liner ಸಾಲು ಅಲ್ಲ, ಆದರೆ ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಉಪಯುಕ್ತ.

ಈ ಅಧ್ಯಾಯದ ವಿಷಯಗಳು

ವಿಷಯ	ಹೆಸರು	ಕಾರ್ಡ್ ಸಂಖ್ಯೆ	ಒಟ್ಟು	ಗರಿಷ್ಠ ನಕ್ಷತ್ರಗಳು
1.0	ಬೇಡಿಕೆಯ ಅರ್ಥ (Meaning of Demand)	2.01	1	★★
1.1	ಬೇಡಿಕೆಯನ್ನು ನಿರ್ಧರಿಸುವ ಅಂಶಗಳು (What Determines Demand)	2.02 – 2.08	7	★★★
1.2	Demand Function (ಬೇಡಿಕೆ ಕಾರ್ಯ)	2.09 – 2.10	2	★★★
1.3	Law of Demand (ಬೇಡಿಕೆಯ ನಿಯಮ)	2.11 – 2.20	10	★★★
1.4	ಬೇಡಿಕೆಯ ವಿಸ್ತರಣೆ ಮತ್ತು ಸಂಕೋಚನ (Expansion and Contraction of Demand)	2.21 – 2.22	2	★★★
1.5	Elasticity of Demand (ಬೇಡಿಕೆಯ ಸ್ಥಿತಿಸ್ಥಾಪಕತ್ವ)	2.23 – 2.34	12	★★★
1.6	Income Elasticity of Demand (ಆದಾಯ ಸ್ಥಿತಿಸ್ಥಾಪಕತ್ವ)	2.35	1	★★★
1.7	Cross-Price Elasticity of Demand (ಅಡ್ಡ-ಬೆಲೆ ಸ್ಥಿತಿಸ್ಥಾಪಕತ್ವ)	2.36 – 2.37	2	★★★
1.8	Advertisement Elasticity (ಜಾಹೀರಾತು ಸ್ಥಿತಿಸ್ಥಾಪಕತ್ವ)	2.38	1	★★★
2.0	ಮಾನವ ಬಯಕೆಗಳ ಸ್ವರೂಪ (Nature of Human Wants)	2.39	1	★★★
2.2	TU ಮತ್ತು MU ನಡುವಿನ ಸಂಬಂಧ (Relationship between TU & MU)	2.40 – 2.41	2	★★★
2.3	Law of Diminishing Marginal Utility (ಇಳಿಮುಖ ಸೀಮಾಂತ ಉಪಯುಕ್ತತೆಯ ನಿಯಮ)	2.42 – 2.43	2	★
2.4	Consumer Surplus (ಗ್ರಾಹಕ ಹೆಚ್ಚುವರಿ)	2.44 – 2.47	4	★★★
2.5	Indifference Curve Analysis (ಉದಾಸೀನತಾ ವಕ್ರರೇಖೆ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ)	2.48 – 2.58	11	★★★
3.0	ಪರಿಚಯ (Introduction)	2.59	1	★★
3.1	ಪೂರೈಕೆಯನ್ನು ನಿರ್ಧರಿಸುವ ಅಂಶಗಳು (Determinants of Supply)	2.60 – 2.61	2	★
3.2	Law of Supply (ಪೂರೈಕೆಯ ನಿಯಮ)	2.62	1	★
3.3	Supply Curve ಮೇಲಿನ ಚಲನೆ: ಪೂರೈಕೆಯ ಪ್ರಮಾಣದ ಹೆಚ್ಚಳ ಅಥವಾ ಇಳಿಕೆ (Movements on Supply Curve-increase or decrease in the quantity supplied)	2.63	1	★★

ವಿಷಯ	ಹೆಸರು	ಕಾರ್ಡ್ ಸಂಖ್ಯೆ	ಒಟ್ಟು	ಗರಿಷ್ಠ ನಕ್ಷತ್ರಗಳು
3.5	Elasticity of Supply (ಪೂರೈಕೆಯ ಸ್ಥಿತಿಸ್ಥಾಪಕತ್ವ)	2.64 – 2.67	4	★★★
3.6	Equilibrium Price (ಸಮತೋಲನ ಬೆಲೆ)	2.68 – 2.70	3	★★

ಆಧಾರ: ICAI Study Material (July 2026), Scanner Business Economics 2026 October, One Liners P4. ನಕ್ಷತ್ರಗಳು One Liners deck ಪ್ರಕಾರ. "OL" = One Liner ಉಲ್ಲೇಖ; "Q" = Scanner ನಲ್ಲಿ ಆ ವಿಷಯದ ಪ್ರಶ್ನೆ ಸಂಖ್ಯೆ; "SM p." = Study Material ನ ಪುಟ.

ಕಾರ್ಡ್ 2.01 T 1.0 · ಪರಿಕಲ್ಪನೆ	★★ OL 1.0.1, 1.0.2, 1.0.3, 1.1.18 · Scanner Q3, Q4, Q5, Q6, Q7 · SM pp.2.3–2.4
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ Economics ನಲ್ಲಿ **demand** ಎಂದರೇನು, ಮತ್ತು ಅದು **effective demand** ಆಗುವುದು ಯಾವುದರಿಂದ?	ಉತ್ತರ Demand = ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ವಿವಿಧ ಬೆಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಖರೀದಿದಾರರು ಖರೀದಿಸಲು ಇಚ್ಛಿಸುವ **ಮತ್ತು ಖರೀದಿಸಲು ಸಾಮರ್ಥ್ಯವಿರುವ** ವಿವಿಧ ಪ್ರಮಾಣಗಳು. ಇದು ಕೇವಲ ಆಸೆಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿನದು. Effective demand = **ಆಸೆ + ಖರೀದಿಸುವ ಸಾಧನ + ಆ ಸಾಧನವನ್ನು ಬಳಸುವ ಇಚ್ಛೆ** (Q3, Q7). Economist ಅರ್ಥದ demand ಎಂಬುದು desire, need, choice ಅಥವಾ preference ಗೆ **ಸಮಾನವಲ್ಲ** (Q5). Firms ತಮ್ಮ ಉತ್ಪನ್ನಗಳ **demand** ಅನ್ನು ವಿಶ್ಲೇಷಿಸುತ್ತವೆ (Q4). MCQ trap: **unlimited wants** ಎಂಬುದು demand ನ ಅಗತ್ಯ ಅಂಶ ಅಲ್ಲ (Q6).
ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ **ಆಸೆ ಎಂದರೆ ಆರ್ಡರ್ ಅಲ್ಲ.** ಕೈಯಲ್ಲಿ ಹಣ ಮತ್ತು ಖರ್ಚು ಮಾಡುವ ಮನಸ್ಸು ಜೊತೆಯಾದಾಗ ಮಾತ್ರ ಆಸೆ demand ಆಗುತ್ತದೆ.	

ಕಾರ್ಡ್ 2.02 T 1.1 · ಕಂಠಪಾಠ	★★ OL 1.1.1, 1.1.12 · Scanner Q2, Q25 (also 1.2 Q2) · SM pp.2.4–2.9
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ ಒಂದು commodity ಯ **determinants of demand** ಗಳನ್ನು ಪಟ್ಟಿ ಮಾಡಿ.	ಉತ್ತರ • ಸ್ವಂತ ಬೆಲೆ; ಸಂಬಂಧಿತ ವಸ್ತುಗಳ ಬೆಲೆಗಳು; disposable income; ಅಭಿರುಚಿ ಮತ್ತು preferences; ಗ್ರಾಹಕರ expectations. • ಇತರ ಅಂಶಗಳು: ಜನಸಂಖ್ಯೆಯ ಗಾತ್ರ ಮತ್ತು ವಯೋಮಾನ ಹಂಚಿಕೆ; national income ಮತ್ತು ಅದರ ಹಂಚಿಕೆ; credit facility ಮತ್ತು interest rates; ಸರ್ಕಾರದ ನೀತಿ. Q2: disposable income, ಬೆಲೆ ಮತ್ತು demography ಎಲ್ಲವೂ demand ಮೇಲೆ ಪರಿಣಾಮ ಬೀರುತ್ತವೆ. Q25: ವಯಸ್ಸಾದವರು ಹೆಚ್ಚಿದರೆ geriatric care, ಕನ್ನಡಕ ಮತ್ತು ಊರುಗೋಲುಗಳಿಗೆ demand ಹೆಚ್ಚುತ್ತದೆ. **ಸಂಬಂಧವಿಲ್ಲದ (unrelated)** ವಸ್ತುಗಳ ಬೆಲೆಗಳು demand ಮೇಲೆ ಪರಿಣಾಮ ಬೀರುವುದಿಲ್ಲ (1.2 Q2).
ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ ಮೊದಲ ಐದನ್ನು ನೆನಪಿಡಲು **P-R-I-T-E** (ಪ್ರೈಟ್): Price, Related goods, Income, Tastes, Expectations. "ಬೆಲೆ ಸರಿಯಾಗಿದೆ (PRITE) ಎಂದರೆ ಖರೀದಿ ಸುಲಭ."	

ಕಾರ್ಡ್ 2.03 T 1.1 · MCQ ಬಲೆ	★★ OL 1.1.1 · Scanner Q18 (also 1.2 Q2) · SM pp.2.4–2.9
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ Demand ನ determinant **ಅಲ್ಲದ್ದು** ಯಾವುದು: cost of production ಅಥವಾ expectations?	ಉತ್ತರ **Cost of production** demand ನ determinant **ಅಲ್ಲ** (Q18). ಅದು **supply** ಮೇಲೆ ಪರಿಣಾಮ ಬೀರುತ್ತದೆ. ಇನ್ನೊಂದು determinant ಅಲ್ಲದ್ದು: unrelated ವಸ್ತುಗಳ ಬೆಲೆಗಳು (1.2 Q2). ನಿಜವಾದ determinants: ಸ್ವಂತ ಬೆಲೆ, expectations, ಸಂಬಂಧಿತ ಉತ್ಪನ್ನಗಳ ಬೆಲೆಗಳು, preferences.
ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ **ವೆಚ್ಚ ಮಾರಾಟಗಾರನ ಕೈಯಲ್ಲಿ.** ಖರೀದಿದಾರನಿಗೆ ಕಾರ್ಖಾನೆಯ ಬಿಲ್ ಕಾಣುವುದೇ ಇಲ್ಲ, ಆದ್ದರಿಂದ ವೆಚ್ಚ supply ಗೆ ಸೇರಿದ್ದು.	

ಕಾರ್ಡ್ 2.04 T 1.1 · ಹೋಲಿಕೆ

★★ OL 1.1.3, 1.1.4, 1.1.5 · Scanner Q3, Q4, Q5, Q9, Q19, Q20, Q27, Q28, Q30, Q31 · SM pp.2.4–2.5

ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ

Complements ಮತ್ತು **substitutes** ನಡುವಿನ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ತಿಳಿಸಿ. ಸಂಬಂಧಿತ ವಸ್ತುಗಳಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ವಿಧಗಳಿವೆ?

ಉತ್ತರ

ಸಂಬಂಧಿತ ವಸ್ತುಗಳು **ಎರಡು** ವಿಧ (Q30).

Complements ಒಟ್ಟಿಗೆ ಬಳಕೆಯಾಗುತ್ತವೆ (car ಮತ್ತು petrol, computer ಮತ್ತು software). ಒಂದು ವಸ್ತುವಿನ demand ಮತ್ತು ಅದರ complement ನ ಬೆಲೆ **inversely** ಸಂಬಂಧಿಸಿವೆ (Q27). Scooter ಮತ್ತು petrol **joint** demand ತೋರಿಸುತ್ತವೆ (Q28).

Substitutes ಒಂದರ ಬದಲು ಇನ್ನೊಂದನ್ನು ಬಳಸುವಂಥವು (tea ಮತ್ತು coffee, petrol ಮತ್ತು diesel). Demand ಮತ್ತು substitute ನ ಬೆಲೆ **directly** ಸಂಬಂಧಿಸಿವೆ.

Substitute ನ ಬೆಲೆ ಇಳಿದರೆ X ನ demand **ಇಳಿಯುತ್ತದೆ** (Q9). ಒಂದು ವಸ್ತುವಿನ ಬೆಲೆ ಏರಿದರೆ ಅದರ substitutes ಗೆ demand ಏರುತ್ತದೆ (Q20).

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ **Complements ದಂಪತಿ, substitutes ಪ್ರತಿಸ್ಪರ್ಧಿಗಳು.** ದಂಪತಿ ಒಟ್ಟಿಗೇ ನೋವು ಅನುಭವಿಸುತ್ತಾರೆ (inverse); ಪ್ರತಿಸ್ಪರ್ಧಿಯ ರಿಯಾಯಿತಿ ನಿಮ್ಮ ಗ್ರಾಹಕರನ್ನು ಸೆಳೆಯುತ್ತದೆ.

ಕಾರ್ಡ್ 2.05 T 1.1 · ಪರಿಕಲ್ಪನೆ

★ OL 1.1.6, 1.1.7 · Scanner Q22, Q26 · SM pp.2.5–2.6

ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ

ಆದಾಯ ಏರಿದಾಗ **normal** ಮತ್ತು **inferior** goods ಹೇಗೆ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯಿಸುತ್ತವೆ?

ಉತ್ತರ

Normal goods: ಆದಾಯ ಏರಿದಂತೆ demand ಏರುತ್ತದೆ (Q26).

Inferior goods: ಒಂದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಆದಾಯ ಮಟ್ಟದವರೆಗೆ ಮಾತ್ರ demand ಏರುತ್ತದೆ, ನಂತರ ಆದಾಯ ಇನ್ನೂ ಏರಿದಾಗ **ಇಳಿಯುತ್ತದೆ** (Q22).

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ Normal goods ನಿಮ್ಮ ಸಂಬಳದ ಜೊತೆಗೇ **ಮೇಲೇರುತ್ತವೆ**; ಉತ್ತಮವಾದದ್ದನ್ನು ಕೊಳ್ಳುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಬಂದ ಕೂಡಲೇ inferior goods **ಹಿಂದೆ ಸರಿಯುತ್ತವೆ**.

ಕಾರ್ಡ್ 2.06 T 1.1 · ಪರಿಕಲ್ಪನೆ

★★ OL 1.1.8, 1.1.9, 1.2.6 · Scanner Q8, Q14, Q15, Q24 (also 1.2 Q5) · SM pp.2.6–2.7

ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ

Demonstration effect ಮತ್ತು **bandwagon effect** ಎಂದರೇನು? ಮೊದಲನೆಯದನ್ನು ಯಾರು ರೂಪಿಸಿದರು?

ಉತ್ತರ

Demonstration effect: ಇತರರ ಬಳಕೆಯನ್ನು ಅನುಕರಿಸುವ ಆಸೆ. **James Duesenberry** ಇದನ್ನು ರೂಪಿಸಿದರು (Q8; 1.2 Q5).

Bandwagon effect: ಇತರರೂ ಬಳಸುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ, fashionable ಆಗಿರಲು ಅಥವಾ ಗುಂಪಿಗೆ ಹೊಂದಿಕೊಳ್ಳಲು demand ಏರುತ್ತದೆ. ಉದಾಹರಣೆ: ಇತರರನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿ share market ಗೆ ಹೋಗುವ ಜನ (Q14, Q15).

ಹೆಚ್ಚು ಜನ ಬಳಸಿದಷ್ಟೂ ಉತ್ಪನ್ನದ value ಏರುತ್ತದೆ: bandwagon (Q24).

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ **ಹಿಂಡಿನ ಹಿಂದೆ ಹೋಗುವ ಕುರಿ:** ಎರಡೂ effects ಗಳು demand ಅನ್ನು **ಮೇಲಕ್ಕೆ** ತಳ್ಳುತ್ತವೆ.

ಕಾರ್ಡ್ 2.07 T 1.1 · ಪರಿಕಲ್ಪನೆ	★★★ OL 1.1.10 · Scanner Q6, Q10, Q21 (also 1.2 Q4) · SM p.2.7
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ **Snob effect** ಎಂದರೇನು? ಇದು ಬೆಲೆಯ function ಆಗಿದೆಯೇ ಅಥವಾ ಇತರರ ಬಳಕೆಯ function ಆಗಿದೆಯೇ?	ಉತ್ತರ ಇತರರೂ ಬಳಸುತ್ತಿರುವ ಕಾರಣ ಒಂದು ವಸ್ತುವಿನ demand **ಇಳಿಯುತ್ತದೆ**. ಇದು 'common herd' ಗಿಂತ ಭಿನ್ನವಾಗಿ, ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಇರಬೇಕೆಂಬ ಬಯಕೆಯನ್ನು ತೋರಿಸುತ್ತದೆ. ಇದು **ಇತರರ ಬಳಕೆಯ function** (Q21). ಉದಾಹರಣೆಗಳು: ಒಂದು ಗುಂಪು ಸಾಮಾನ್ಯ ಉತ್ಪನ್ನದ ಬಳಕೆ ನಿಲ್ಲಿಸುವುದು (Q6); ಶ್ರೀಮಂತ ಪ್ರತಿಸ್ಪರ್ಧಿ ಅದೇ ಉಡುಗೆಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಇನ್ನೂ ದುಬಾರಿಯದನ್ನು ಹುಡುಕುವುದು (Q10).

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ **Snob = Shuns the crowd (ಜನಜಂಗುಳಿ ಬೇಡ).** ಹೆಚ್ಚು ಜನ ಕೊಂಡಷ್ಟೂ snob ಅಷ್ಟು ಬೇಗ ಹೊರನಡೆಯುತ್ತಾನೆ.

ಕಾರ್ಡ್ 2.08 T 1.1 · ಹೋಲಿಕೆ	★★ OL 1.1.11, 1.0.4 · Scanner Q7, Q23 (also 1.0 Q1; 1.3 Q18) · SM p.2.7
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ **Veblen effect** ಎಂದರೇನು, ಮತ್ತು ಅದು snob effect ಗಿಂತ ಹೇಗೆ ಭಿನ್ನ?	ಉತ್ತರ **ಸ್ಥಾನಮಾನ ಬಯಸುವ ಶ್ರೀಮಂತರು conspicuous consumption** ಗಾಗಿ ಬಳಸುವ ಹೆಚ್ಚು ಬೆಲೆಯ ವಸ್ತುಗಳು (ದುಬಾರಿ ಕಾರುಗಳು, ಆಭರಣಗಳು). Thorstein Veblen ಅವರ ಹೆಸರಿನಿಂದ ಬಂದಿದೆ. **Snob effect** ಇತರರ ಬಳಕೆಯ function; **Veblen effect ಬೆಲೆಯ** function.

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ **Veblen = ದೊಡ್ಡ ಬೆಲೆಚೀಟಿಯಲ್ಲಿ ಕಾಣುವ ಮೌಲ್ಯ (Value shown by Vast price tag).** Snob ಜನರನ್ನು ನೋಡುತ್ತಾನೆ; Veblen ಬೆಲೆಯನ್ನು ನೋಡುತ್ತಾನೆ.

ಕಾರ್ಡ್ 2.09 T 1.2 · ಸೂತ್ರ	★ OL 1.2.1, 1.1.15 · Scanner 1.1 Q17; 1.2 Q2 · SM pp.2.9, 2.12, 2.14
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ **Demand function**, demand curve ನ **slope** ಮತ್ತು linear form ಬರೆಯಿರಿ.	ಉತ್ತರ Demand function: **Qx = f(Px, Y, Pr)**. Unrelated ವಸ್ತುಗಳ ಬೆಲೆಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ (1.2 Q2). Demand curve ನ slope = **−ΔP/ΔQ** (1.1 Q17). ಋಣ ಚಿಹ್ನೆ law of demand ಗೆ ಹೊಂದುತ್ತದೆ. Linear demand: **Q = a − bP**, ಇಲ್ಲಿ a ಲಂಬ intercept ಮತ್ತು b slope (SM ಉದಾಹರಣೆ: Q = 100 − 2P).

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ Slope ಎಂದರೆ **ಎತ್ತರ ಭಾಗಿಸು ಅಡ್ಡದೂರ, ಜೊತೆಗೆ ಒಂದು ಮೈನಸ್**: ಬೆಲೆ ಲಂಬ ಅಕ್ಷದಲ್ಲಿರುವುದರಿಂದ ΔP ಮೇಲೆ ಬರುತ್ತದೆ.

ಕಾರ್ಡ್ 2.10 T 1.2 · ಪರಿಕಲ್ಪನೆ	★★★ OL 1.2.7 · Scanner Q6 · Not in SM text (Scanner 1.2 Q6)
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ Labour ಅನ್ನು ಉದಾಹರಣೆಯಾಗಿ ಬಳಸಿ **direct demand** ಮತ್ತು **derived demand** ನಡುವಿನ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ತಿಳಿಸಿ.	ಉತ್ತರ Labour ನ ಸ್ವಂತ **wage rate** ಗೆ ಪ್ರತಿಯಾಗಿ ಬರುವ demand **direct demand**. ಅದೇ labour ಅನ್ನು electronic goods ನಲ್ಲಿ **input** ಆಗಿ ಬಳಸಲು ಬರುವ demand **derived demand** (output ನ demand ನಿಂದ ಹುಟ್ಟಿದ್ದು) (Q6).

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ **Derived = ಉತ್ಪನ್ನದ ಮೇಲೆ ಅವಲಂಬಿತ (Dependent).** ಫೋನ್ ಮಾರಾಟವಾಗದಿದ್ದರೆ ಫೋನ್ ಕೆಲಸಗಾರರೂ ಬೇಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಕಾರ್ಡ್ 2.11 T 1.3 · ಪರಿಕಲ್ಪನೆ	★★★ OL 1.3.1, 1.3.2, 1.3.16, 1.3.3, 1.2.4 · Scanner Q2, Q4, Q6, Q12, Q30, Q33 (also 1.1 Q16; 1.2 Q12) · SM pp.2.10–2.13
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ **Law of demand** ಹೇಳಿ. Traditional approach ಅನ್ನು ಯಾರು ನೀಡಿದರು, ಮತ್ತು ceteris paribus ಎಂದರೇನು? **Market demand curve** ಅನ್ನು ಹೇಗೆ ಪಡೆಯುತ್ತಾರೆ?	ಉತ್ತರ ಇತರ ಅಂಶಗಳು ಸ್ಥಿರವಾಗಿದ್ದಾಗ, demand ಮತ್ತು ಬೆಲೆ **inversely** ಸಂಬಂಧಿಸಿವೆ: ಬೆಲೆ ಏರಿದರೆ quantity demanded ಇಳಿಯುತ್ತದೆ (Q2, Q12). ಇದು **ಬೆಲೆ ಮತ್ತು quantity demanded** ನಡುವಿನ ಸಂಬಂಧ (Q6). Traditional approach: **Alfred Marshall** (Q30). Normal goods ಕೂಡ ಇದನ್ನು ಪಾಲಿಸುತ್ತವೆ (Q4). **Ceteris paribus** = ಉಳಿದೆಲ್ಲವೂ ಸಮಾನವಾಗಿದ್ದಾಗ (1.1 Q16). Market demand = ವ್ಯಕ್ತಿಗತ demand curves ಗಳ **horizontal summation** (1.2 Q12: ಎಲ್ಲಾ households ಗಳ quantities demanded ಮೊತ್ತ). Real income ಸ್ಥಿರವಾಗಿದ್ದರೆ, demand curve **ಯಾವಾಗಲೂ** ಋಣಾತ್ಮಕ ಇಳಿಜಾರಿನದು (Q33).

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ **ಬೆಲೆ ಮೇಲೆ, ಖರೀದಿ ಕೆಳಗೆ**: ಜೀಕುಕಟ್ಟೆಯಂತೆ. Market demand ಎಂದರೆ ಆ ಜೀಕುಕಟ್ಟೆಗಳನ್ನು ಅಡ್ಡಡ್ಡ (horizontally) ಪಕ್ಕ ಪಕ್ಕ ಜೋಡಿಸುವುದು.

ಕಾರ್ಡ್ 2.12 T 1.3 · ಪರಿಕಲ್ಪನೆ	★★ OL 1.3.4, 1.3.1, 1.3.9, 1.2.3 · Scanner Q14, Q23, Q31 (also 1.2 Q1) · SM pp.2.15–2.16
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ Demand curve ಏಕೆ **ಕೆಳಮುಖವಾಗಿ ಇಳಿಯುತ್ತದೆ**? ಕಾರಣಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಎರಡು ವಿವರಣೆಗಳನ್ನು ಹೆಸರಿಸಿ.	ಉತ್ತರ **Marshall:** diminishing marginal utility. **Hicks ಮತ್ತು Allen:** price effect = **substitution effect + income effect** (Q14, Q23, Q31). ಇತರ ಕಾರಣಗಳು: ಕಡಿಮೆ ಬೆಲೆಗಳಲ್ಲಿ **ಹೊಸ ಗ್ರಾಹಕರ ಆಗಮನ** (1.2 Q1) ಮತ್ತು **ವಿಭಿನ್ನ ಬಳಕೆಗಳು** (ಉದಾ. electricity).

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ **P-D-N-D: ಬೆಲೆ ಇಳಿದರೆ, ಹೊಸ demand (Price Dips, New Demand)** = Price effect, Diminishing MU, New consumers, Different uses.

ಕಾರ್ಡ್ 2.13 T 1.3 · ಪರಿಕಲ್ಪನೆ	★★★ OL 1.3.5, 1.3.6, 1.1.14 · Scanner Q22, Q32 (also 1.1 Q11) · SM pp.2.14–2.15
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ **Substitution effect** ಎಂದರೇನು, ಮತ್ತು ಅದು ಯಾವಾಗ **ಹೆಚ್ಚು ಬಲವಾಗಿರುತ್ತದೆ**?	ಉತ್ತರ ಉತ್ಪನ್ನದ **relative price** ಬದಲಾದಾಗ ಆಗುವ demand ನ ಬದಲಾವಣೆ (Q32). ಬೆಲೆ ಇಳಿದಾಗ ಇದು **ಯಾವಾಗಲೂ positive**. ಅಗ್ಗವಾದ ವಸ್ತು ಈಗ ತುಟ್ಟಿಯಾದ ವಸ್ತುಗಳ ಸ್ಥಾನ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ: ಇದೇ demand ಏರಲು ಕಾರಣ (1.1 Q11). ವಸ್ತುಗಳು **ಹೆಚ್ಚು ಹತ್ತಿರದ substitutes** ಆಗಿದ್ದಾಗ, **ಬದಲಾಯಿಸುವ ವೆಚ್ಚ ಕಡಿಮೆ** ಇದ್ದಾಗ ಮತ್ತು **ಅನಾನುಕೂಲ ಕಡಿಮೆ** ಇದ್ದಾಗ ಇದು ಬಲವಾಗಿರುತ್ತದೆ: ಮೂರೂ (Q22).

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ **C-C-I: ಹತ್ತಿರ (Closer), ಬದಲಾವಣೆ ಅಗ್ಗ (Cheaper to switch), ಅನಾನುಕೂಲ ಕಡಿಮೆ (Inconvenience low).** ಮೂರು ಹಸಿರು ದೀಪಗಳು ಬದಲಾವಣೆಯನ್ನು ಸುಲಭ ಮಾಡುತ್ತವೆ.

ಕಾರ್ಡ್ 2.14 T 1.3 · ಪರಿಕಲ್ಪನೆ	★★ OL 1.3.7, 1.4.2, 1.3.8 · Scanner Q8 (also 1.4 Q3) · SM p.2.15
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ **Income effect** ಎಂದರೇನು, ಮತ್ತು **inferior goods** ಗೆ ಅದು ಹೇಗೆ ವರ್ತಿಸುತ್ತದೆ?	ಉತ್ತರ **Real income** ಬದಲಾದ ಕಾರಣ ಆಗುವ demand ನ ಬದಲಾವಣೆ (1.4 Q3). ಬೆಲೆ ಇಳಿದರೆ real income ಏರುತ್ತದೆ, ಆದ್ದರಿಂದ normal good ಅನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಖರೀದಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. **Inferior goods** ಗೆ income effect, substitution effect ಗೆ **ವಿರುದ್ಧವಾಗಿ** ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಬೆಲೆ ಇಳಿದಾಗ demand ಏರುವುದು **substitution effect, income effect ಅನ್ನು ಮೀರಿಸಿದರೆ** ಮಾತ್ರ (Q8).

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ **ಬೆಲೆ ಕಡಿತ ಎಂದರೆ ಗುಪ್ತ ವೇತನ ಹೆಚ್ಚಳ.** Inferior goods ವಿಷಯದಲ್ಲಿ, ಆ ಹೆಚ್ಚಳ ಅವುಗಳನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ಪ್ರಚೋದಿಸುತ್ತದೆ.

ಕಾರ್ಡ್ 2.15 T 1.3 · MCQ ಬಲೆ	★★ OL 1.3.8 · Scanner Q29, Q34 (also 1.2 Q13) · SM pp.2.15–2.16
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ **Law of demand ಯಾವಾಗ ಉಲ್ಲಂಘನೆಯಾಗುತ್ತದೆ** (Giffen paradox)?	ಉತ್ತರ **Negative income effect, substitution effect ಗಿಂತ ದೊಡ್ಡದಾದಾಗ** (Q29 (d), Q34 (d), 1.2 Q13 (c)). ತಪ್ಪು options: ಕೇವಲ 'income effect negative', ಅಥವಾ negative ಎಂಬ ಪದವಿಲ್ಲದೆ 'SE ಗಿಂತ ದೊಡ್ಡದು'. ಎರಡೂ ಭಾಗಗಳು ಇರಬೇಕು.

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ **Negative ಮತ್ತು ದೊಡ್ಡದು, ಎರಡೂ**: ಮೈನಸ್ ಕಡೆಯೇ ಗೆಲ್ಲುವ ಹಗ್ಗಜಗ್ಗಾಟ.

ಕಾರ್ಡ್ 2.16 T 1.3 · ಕಂಠಪಾಠ	★★★ OL 1.3.10, 1.2.5 · Scanner Q11, Q15, Q16, Q19, Q28 (also 1.2 Q3) · SM pp.2.16–2.17
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ **Law of demand ನ exceptions** ಗಳನ್ನು ಪಟ್ಟಿ ಮಾಡಿ. ಯಾವ options exceptions **ಅಲ್ಲ**?	ಉತ್ತರ • Conspicuous goods; Giffen goods; conspicuous necessities; ಭವಿಷ್ಯದ ಬೆಲೆ expectations; incomplete information ಅಥವಾ irrational behaviour; necessaries; speculative goods (Q28: ಇವೆಲ್ಲವೂ). MCQ trap: **normal goods, substitute goods, income ಮತ್ತು price** exceptions **ಅಲ್ಲ** (Q15). ಇವೂ exceptions ಅಲ್ಲ: white goods (Q11), diminishing MU, substitution effect, different uses (1.2 Q3), cross elasticity, marginal utility (Q16).

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ **C-G-C-F-I-N-S** (Conspicuous goods, Giffen, Conspicuous necessities, Future expectations, Incomplete information, Necessaries, Speculative). ಸೂತ್ರ: "ಚತುರ ಗಿರಾಕಿ ಚಿಂತೆಯಿಲ್ಲದೆ ಫಲ ಇಟ್ಟು ನಿಧಾನ ಸಂಗ್ರಹಿಸುತ್ತಾನೆ."

ಕಾರ್ಡ್ 2.17 T 1.3 · ಹೋಲಿಕೆ	★★ OL 1.3.11, 1.3.14 · Scanner Q10, Q18, Q25, Q26 (also 1.2 Q14) · SM pp.2.16–2.17
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ **Conspicuous goods** ಮತ್ತು **conspicuous necessities** ನಡುವಿನ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ತಿಳಿಸಿ. ಪ್ರತಿಯೊಂದರ demand curve ಯಾವ ಆಕಾರದ್ದು?	ಉತ್ತರ **Conspicuous (prestige) goods:** ಪ್ರತಿಷ್ಠೆಯ ಮೌಲ್ಯವಿರುವ ವಸ್ತುಗಳು, ಶ್ರೀಮಂತರ status symbols (diamonds). **Veblen effect:** demand curve **ಮೇಲ್ಮುಖವಾಗಿ** ಇಳಿಜಾರಾಗಿರುತ್ತದೆ (Q10, Q18, Q26). **Conspicuous necessities:** TV, refrigerator, AC. ತಮ್ಮ ಸಾಮಾಜಿಕ ಗುಂಪಿನ demonstration effect ನಿಂದಾಗಿ ಬೆಲೆ ಏರಿದರೂ demand ಇಳಿಯುವುದಿಲ್ಲ; curve ಮೇಲ್ಮುಖ (Q25; 1.2 Q14).

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ **Goods ತೋರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು; necessities ಹೊಂದಿಕೊಳ್ಳಲು.** ಒಂದನ್ನು ಬೆಲೆಚೀಟಿಗಾಗಿ ಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ, ಇನ್ನೊಂದನ್ನು ನೆರೆಹೊರೆಯವರಿಗಾಗಿ.

ಕಾರ್ಡ್ 2.18 T 1.3 · ಪರಿಕಲ್ಪನೆ	★★★ OL 1.3.12, 1.3.13 · Scanner Q3, Q7, Q9, Q13, Q17 (also 2.3 Q14) · SM p.2.16
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ **Giffen goods** ಎಂದರೇನು? ಲಕ್ಷಣಗಳು, ಉದಾಹರಣೆ ಮತ್ತು demand curve ನ ಆಕಾರ ತಿಳಿಸಿ.	ಉತ್ತರ **Inferior** ಆಗಿರುವ, **ಹತ್ತಿರದ substitutes ಇಲ್ಲದ** ಮತ್ತು **ಗ್ರಾಹಕರ budget ನಲ್ಲಿ ಗಮನಾರ್ಹ ಪಾಲು ಹೊಂದಿರುವ** ವಸ್ತುಗಳು (Q7). ಉದಾಹರಣೆಗಳು: **bajra** ತರಹದ ಒರಟು ಧಾನ್ಯಗಳು. Bajra ಬೆಲೆ ಇಳಿದಾಗ ಅದರ demand ಇಳಿದರೆ, ಅದು inferior good (Q13). Demand curve ಬಲಕ್ಕೆ **ಮೇಲ್ಮುಖವಾಗಿ** ಇಳಿಜಾರಾಗಿರುತ್ತದೆ (Q17). ಆದಾಯ ಏರಿದರೆ demand ಇಳಿಯುತ್ತದೆ (Q3). Q9 ಮತ್ತು 2.3 Q14 ರಲ್ಲಿ 'angle curve' (Engel curve) ಎಂದು ಮುದ್ರಿತವಾಗಿದೆ: Giffen goods ಗೆ ಅದು negatively sloped.

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ **Giffen ರೊಟ್ಟಿಯ ಕಥೆ:** ಬೆಲೆ ಏರಿದಾಗ ಬಡವರಿಗೆ ಮಾಂಸ ಕೊಳ್ಳಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ, ಆದ್ದರಿಂದ ಅವರು ರೊಟ್ಟಿಯನ್ನೇ ಹೆಚ್ಚು ಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ.

ಕಾರ್ಡ್ 2.19 T 1.3 · MCQ ಬಲೆ	★★★ OL 1.3.12 · Scanner Q24 · SM p.2.16
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ ಸರಿ ಅಥವಾ ತಪ್ಪು: ಎಲ್ಲಾ inferior goods ಗಳೂ Giffen goods ಆಗಿವೆಯೇ?	ಉತ್ತರ ತಪ್ಪು. **ಎಲ್ಲಾ Giffen goods ಗಳೂ inferior goods; ಆದರೆ ಎಲ್ಲಾ inferior goods ಗಳೂ Giffen goods ಅಲ್ಲ** (Q24 (a)). Giffen goods ಎಂಬುದು income effect ಪ್ರಬಲವಾಗಿರುವ ವಿಶೇಷ ಉಪವರ್ಗ. Option (c) 'close substitutes ಇರುವ inferior goods' ತಪ್ಪು: Giffen goods ಗೆ ಅವು ಇರುವುದಿಲ್ಲ.

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ **ಚೌಕ ಮತ್ತು ಆಯತ:** ಪ್ರತಿ Giffen ಕೂಡ inferior; ಆದರೆ ಪ್ರತಿ inferior Giffen ಅಲ್ಲ.

ಕಾರ್ಡ್ 2.20 T 1.3 · ನೆನಪಿನ ಸರಪಳಿ	★★★ All of 1.3 · Scanner Q1–Q34 · SM pp.2.10–2.17
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ Topic 1.3 ಅನ್ನು law ನಿಂದ exceptions ವರೆಗೆ **ಒಂದೇ ಸರಪಳಿಯಲ್ಲಿ** ಹೇಳಿ.	ಉತ್ತರ **ಬೆಲೆ ↑ → quantity demanded ↓** (Marshall: DMU; Hicks ಮತ್ತು Allen: **SE + IE**) → close substitutes ಇದ್ದಾಗ SE ಬಲಿಷ್ಠ → inferior goods: IE, SE ಅನ್ನು ವಿರೋಧಿಸುತ್ತದೆ → **negative IE > SE = Giffen paradox** → exceptions: **Veblen, Giffen, conspicuous necessities, expectations, ignorance, necessaries, speculation**.

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ ಕಥೆ: ಒಬ್ಬ ಗ್ರಾಹಕ ರೊಟ್ಟಿ ತುಟ್ಟಿಯಾಗುವುದನ್ನು ನೋಡುತ್ತಾನೆ. Marshall ಹೇಳುತ್ತಾರೆ ಅವನು ಖರೀದಿ ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುತ್ತಾನೆ; Hicks ಮತ್ತು Allen ಕಾರಣವನ್ನು ಎರಡು ಭಾಗ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ; ಆದರೆ ಬಡವನ ರೊಟ್ಟಿ (Giffen) ನಿಯಮ ಮುರಿಯುತ್ತದೆ, ಶ್ರೀಮಂತನ ವಜ್ರ (Veblen) ಅದರ ಜೊತೆ ಸೇರುತ್ತದೆ.

ಕಾರ್ಡ್ 2.21 T 1.4 · ಹೋಲಿಕೆ	★★★ OL 1.4.1, 1.4.5, 1.1.17 · Scanner Q1, Q2, Q5, Q11, Q12 (also 1.5 Q9) · SM pp.2.18, 2.21–2.22
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ **Expansion/contraction** ಮತ್ತು demand ನ **increase/decrease** ನಡುವಿನ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ತಿಳಿಸಿ. ವಸ್ತುವಿನ ಸ್ವಂತ ಬೆಲೆ ಅದರ demand curve ಅನ್ನು shift ಮಾಡುತ್ತದೆಯೇ?	ಉತ್ತರ **Expansion:** ಬೆಲೆ ಇಳಿಯುತ್ತದೆ, ಹೆಚ್ಚು demand (ಕೆಳಮುಖ ಚಲನೆ). **Contraction:** ಬೆಲೆ ಏರುತ್ತದೆ, ಕಡಿಮೆ demand (ಮೇಲ್ಮುಖ ಚಲನೆ) (Q2, Q12; 1.5 Q9). Curve ಮೇಲಿನ ಚಲನೆ = **quantity demanded ನ ಬದಲಾವಣೆ** (ಸ್ವಂತ ಬೆಲೆ) (Q5). Shift = **demand ನ ಬದಲಾವಣೆ** (ಇತರ ಅಂಶಗಳು). MCQ trap: ವಸ್ತುವಿನ **ಸ್ವಂತ ಬೆಲೆಯ** ಬದಲಾವಣೆ ಅದರ demand curve ಅನ್ನು **shift ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ** (Q11).

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ ಸ್ವಂತ ಬೆಲೆ ಚುಕ್ಕೆಯನ್ನು ಕದಲಿಸುತ್ತದೆ; ಇತರ ಅಂಶಗಳು ಇಡೀ ವಕ್ರರೇಖೆಯನ್ನು ಕದಲಿಸುತ್ತವೆ.

ಕಾರ್ಡ್ 2.22 T 1.4 · ಪರಿಕಲ್ಪನೆ	★★ OL 1.4.3, 1.3.15, 1.1.16, 1.4.4 · Scanner Q4, Q6, Q7 (also 1.3 Q1; 1.5 Q44) · SM pp.2.20–2.21
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ Demand ನ **ಬಲಮುಖ** ಅಥವಾ **ಎಡಮುಖ shift** ಎಂದರೆ ಏನು, ಮತ್ತು ಎಡಮುಖ shift ಗೆ ಕಾರಣವೇನು?	ಉತ್ತರ Non-price ಅಂಶಗಳು curve ಅನ್ನು shift ಮಾಡುತ್ತವೆ: **ಬಲ = demand ನ increase** (Q4); **ಎಡ = demand ನ decrease**. ಎಡಮುಖ shift: **complement** ನ ಬೆಲೆ ಏರಿಕೆ (Q7), substitute ನ ಬೆಲೆ ಇಳಿಕೆ, **ಬೆಲೆ ಇಳಿಯುತ್ತದೆ ಎಂಬ ನಿರೀಕ್ಷೆ** (1.5 Q44), ಖರೀದಿದಾರರ ಸಂಖ್ಯೆ ಕಡಿಮೆ, normal goods ಗೆ ಆದಾಯ ಇಳಿಕೆ (Q6). ಆದಾಯ ಏರಿದರೆ demand ಏರುತ್ತದೆ (1.3 Q1).

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ ಎಡ = ಕಡಿಮೆ (Left = Less). ಎಡಕ್ಕೆ ತಳ್ಳುವ ಐದು ಕಾರಣಗಳು: complement ತುಟ್ಟಿ, substitute ಅಗ್ಗ, ರಿಯಾಯಿತಿಯ ನಿರೀಕ್ಷೆ, ಕಡಿಮೆ ಖರೀದಿದಾರರು, ಸಪ್ಪೆಯಾದ ಜೇಬು.

ಕಾರ್ಡ್ 2.23 T 1.5 · ಸೂತ್ರ

★★ OL 1.5.1, 1.5.2 · Scanner Q24, Q26, Q36, Q56 (also 1.1 Q13) · SM pp.2.23–2.25

ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ

Elasticity of demand ಅನ್ನು ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಿಸಿ ಮತ್ತು **price elasticity** ಸೂತ್ರ ಬರೆಯಿರಿ. ಋಣ ಚಿಹ್ನೆಯನ್ನು ಹೇಗೆ ಪರಿಗಣಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ?

ಉತ್ತರ

Elasticity = quantity demanded ನ % ಬದಲಾವಣೆ ÷ ಒಂದು determinant ನ % ಬದಲಾವಣೆ. ಕೇವಲ 'Elasticity' ಎಂದರೆ **price elasticity**.

Ep = quantity demanded ನ % ಬದಲಾವಣೆ ÷ ಬೆಲೆಯ % ಬದಲಾವಣೆ = (Δq/Δp) × (p/q), ಮೂಲ (original) p ಮತ್ತು q ಬಳಸಿ.

ಚಿಹ್ನೆ negative (law of demand); ನಾವು **magnitude** ಓದುತ್ತೇವೆ. Ed = −3 ಎಂದರೆ ಬೆಲೆ 1% ಇಳಿದರೆ demand 3% ಏರುತ್ತದೆ, ಅಥವಾ 1% ಏರಿದರೆ 3% ಇಳಿಯುತ್ತದೆ (Q36).

SM ಉದಾಹರಣೆ: ಬೆಲೆ ₹6 → ₹4, quantity 10 → 15 units: Ep = 5/2 × 6/10 = (−) 1.5. Q56: ₹10 → ₹6, 10 → 20 units ಗೆ −2.5 ಬರುತ್ತದೆ.

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ Q ಮೇಲೆ P, ನಂತರ P ಮೇಲೆ Q: 'ಬೆಲೆಯ ಬದಲಾವಣೆಗೆ quantity ಬದಲಾವಣೆ, ನಾವು ಎಲ್ಲಿಂದ ಶುರು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ ಎನ್ನುವುದರಿಂದ ಅಳತೆ ಮಾಡಿದ್ದು'.

ಕಾರ್ಡ್ 2.24 T 1.5 · ಸೂತ್ರ

★★★ OL 1.5.3, 1.5.4 · Scanner Q4, Q15, Q28, Q45, Q52, Q55 · SM p.2.25

ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ

Elasticity ನೀಡಿದಾಗ **ಹೊಸ quantity** ಮತ್ತು **ಹೊಸ ಬೆಲೆ** ಹೇಗೆ ಕಂಡುಹಿಡಿಯುತ್ತೀರಿ?

ಉತ್ತರ

ಹೊಸ Q: **ΔQ = Ep × Q × ΔP/P**, ನಂತರ ಹೊಸ Q = ಮೂಲ Q + ΔQ.

ಹೊಸ P: **%ΔP = %ΔQ ÷ Ep**.

SM ಉದಾಹರಣೆ: ಬೆಲೆ ₹100 → ₹60, Ep 1.5, Q = 30: ΔQ = 18, ಹೊಸ Q = 48. Q15: ₹200 → ₹120, Ep 2, Q 60 ಗೆ 108 units ಬರುತ್ತದೆ.

Q45: Q 100 → 80, Ep 3: ಬೆಲೆ 6.67% ಏರುತ್ತದೆ, ಹೊಸ ಬೆಲೆ ₹6.4. Q28: Ep 1, quantity ಬದಲಾವಣೆ 15% ಎಂದರೆ ಬೆಲೆ ಬದಲಾವಣೆ 15%.

Q4 trap: ₹80 → ₹60 ಮತ್ತು Ep 1.25 ಆದಾಗ +31.25% ಬರುತ್ತದೆ, ಆದ್ದರಿಂದ key (d) 'none of the above'.

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ Quantity ಹುಡುಕಲು ಗುಣಿಸಿ, ಬೆಲೆ ಹುಡುಕಲು ಭಾಗಿಸಿ. Elasticity ಎಂದರೆ ಎರಡು ಶೇಕಡಾವಾರುಗಳ ನಡುವಿನ ವಿನಿಮಯ ದರ.

ಕಾರ್ಡ್ 2.25 T 1.5 · ಸೂತ್ರ

★★ OL 1.5.5, 1.5.6 · Scanner Q22, Q42, Q49, Q63 · SM pp.2.14, 2.26–2.27

ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ

Point elasticity ಬರೆಯಿರಿ. ಇದು demand curve ನ slope ಗೆ ಹೇಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದೆ?

ಉತ್ತರ

Ep = −(dq/dp) × (p/q), ಬೆಲೆ ಬದಲಾವಣೆ ಅತಿ ಸೂಕ್ಷ್ಮ (infinitesimal) ಆದಾಗ ಬಳಸಲಾಗುತ್ತದೆ (Q63: ಬೆಲೆ ₹100 ಇಳಿಸಿದರೆ).

ಇದು demand line ನ **slope ನ reciprocal × ಬೆಲೆ–quantity ಅನುಪಾತ** (Q49). Q = a − bP ಗೆ, dQ/dP = −b.

Q42: Q = 1,000 − 50P, P = ₹10 ನಲ್ಲಿ: Q = 500, Ep = (−50) × 10/500 = **−1**.

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ Point = ಸಣ್ಣ ಹೆಜ್ಜೆ. 'd' ಎಂದರೆ derivative, 'd' ಎಂದರೆ curve ಮೇಲಿನ dot.

ಕಾರ್ಡ್ 2.26 T 1.5 · ಪರಿಕಲ್ಪನೆ	★★ OL 1.5.7 · Scanner Q1, Q6, Q7 · SM pp.2.27–2.28
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ **ನೇರ ರೇಖೆಯ demand curve** ಉದ್ದಕ್ಕೂ elasticity ಹೇಗೆ ಬದಲಾಗುತ್ತದೆ?	ಉತ್ತರ ಒಂದು ಬಿಂದುವಿನಲ್ಲಿ elasticity = **ಕೆಳಭಾಗ (lower segment) ÷ ಮೇಲ್ಭಾಗ (upper segment)**. **Mid-point = 1** (Q7). ಅದರ ಮೇಲೆ > 1; ಕೆಳಗೆ < 1 (Q6 (c) ಸರಿ). ಬೆಲೆ-ಅಕ್ಷದ ತುದಿ = **∞**; quantity-ಅಕ್ಷದ ತುದಿ = **0** (Q1).

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ **ಮೇಲೆ ಸೂಕ್ಷ್ಮ, ಕೆಳಗೆ ಜಡ:** ಮೇಲೆ ∞, ನಡುವೆ 1, ಕೆಳಗೆ 0.

ಕಾರ್ಡ್ 2.27 T 1.5 · ಸೂತ್ರ	★★★ OL 1.5.8, 1.5.9, 1.2.8 · Scanner Q2, Q10, Q25, Q27, Q51, Q53, Q62 (also 1.2 Q8, Q11) · SM pp.2.28–2.29
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ **Arc elasticity** ಸೂತ್ರ ಬರೆಯಿರಿ. ಇದನ್ನು ಯಾವಾಗ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ?	ಉತ್ತರ **ಎರಡು ಬಿಂದುಗಳ** ನಡುವೆ, ಬದಲಾವಣೆಗಳು **ದೊಡ್ಡದಾಗಿದ್ದಾಗ** ಬಳಸಲಾಗುತ್ತದೆ; ಎರಡು ಬೆಲೆಗಳು ಮತ್ತು quantities ಗಳ **ಸರಾಸರಿ (mid-point)** ಆಧಾರ. **Ep = (Q2 − Q1)/(Q2 + Q1) × (P2 + P1)/(P2 − P1)**, ಚಿಹ್ನೆ ಬಿಟ್ಟು (Q51 (c)). SM ಉದಾಹರಣೆ: P 500 → 400, Q 100 → 150: Ep = 50/250 × 900/100 = **1.8**. Q53: P 15 → 20, Q 50 → 75 ಗೆ 1.4. Q62: ₹300 → ₹400, 30,000 → 20,000 subscribers ಗೆ 1.4. Q27: movie ₹120 → ₹200, 300 → 200 ಗೆ 0.8.

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ **ಪ್ರತಿ variable ಗೆ ಕೆಳಗೆ ಮೊತ್ತ, ಮೇಲೆ ವ್ಯತ್ಯಾಸ, ನಂತರ ತಿರುವಿ ಹಾಕಿ:** quantity ಅನ್ನು (diff/sum), ಬೆಲೆಯನ್ನು (sum/diff) ಎಂದು ಬರೆಯಿರಿ.

ಕಾರ್ಡ್ 2.28 T 1.5 · ಪರಿಕಲ್ಪನೆ	★★★ OL 1.5.10, 1.5.11, 1.5.12, 1.5.14, 1.5.13, 1.3.17, 1.2.2 · Scanner Q13, Q17, Q18, Q20, Q32, Q37, Q48, Q54, Q60 (also 1.2 Q7; 1.3 Q20, Q21) · SM pp.2.30–2.31
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ **Elasticity ಮೌಲ್ಯಗಳ ವ್ಯಾಪ್ತಿ** ಮತ್ತು ಪ್ರತಿಯೊಂದಕ್ಕೂ demand curve ನ ಆಕಾರ ತಿಳಿಸಿ.	ಉತ್ತರ ಮೌಲ್ಯ **0 ರಿಂದ ∞** ವರೆಗೆ ಇರುತ್ತದೆ (Q17). **0:** perfectly inelastic, **vertical** (Q18, Q37, Q60). **< 1:** inelastic, **ಕಡಿದಾದ (steep)**. **1:** unitary, **rectangular hyperbola**; Q = k/P ಗೆ ಪ್ರತಿ ಬಿಂದುವಿನಲ್ಲೂ Ep = 1 (1.2 Q7). **> 1:** elastic, **ಚಪ್ಪಟೆ (flat)** (Q32, Q48). **∞:** ಬೆಲೆ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ horizontal, ಲಂಬ ಅಕ್ಷವನ್ನು ಸ್ಪರ್ಶಿಸುತ್ತದೆ (Q13, Q54). **Perfect competition** ನಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ: firm price-taker (1.3 Q20), ಮತ್ತು AR = P ಆದ್ದರಿಂದ AR curve ಎಂದರೆ demand curve (1.3 Q21).

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ **Vertical ಎಂದರೆ ಬಹಳ ಹಠಮಾರಿ (0), Flat ಎಂದರೆ ಚಂಚಲ (>1).** ಕಡಿದಾದ ರೇಖೆ, ಕಡಿಮೆ elastic.

ಕಾರ್ಡ್ 2.29 T 1.5 · ಸೂತ್ರ	★★★ OL 1.5.15, 1.5.16 · Scanner Q31, Q38, Q39, Q40, Q46, Q50, Q59 · SM pp.2.34–2.35
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ **Total revenue** ಅನ್ನು ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಿಸಿ ಮತ್ತು ಪ್ರತಿ elasticity ಯಲ್ಲಿ ಬೆಲೆ ಬದಲಾವಣೆ ಅದರ ಮೇಲೆ ಹೇಗೆ ಪರಿಣಾಮ ಬೀರುತ್ತದೆ ಎಂದು ತೋರಿಸಿ.	ಉತ್ತರ **TR = P × Q** (Q40: area OP1RQ1). **Elastic:** ಬೆಲೆ ಏರಿದರೆ TR **ಇಳಿಯುತ್ತದೆ**; ಬೆಲೆ ಇಳಿದರೆ TR ಏರುತ್ತದೆ (Q31). **Unitary:** TR **ಹಾಗೆಯೇ ಉಳಿಯುತ್ತದೆ** (Q50). **Inelastic:** ಬೆಲೆ ಏರಿದರೆ TR **ಏರುತ್ತದೆ** (Q46, Q59). Q38: ಪ್ರಯಾಣ ದರ ಹೆಚ್ಚಿಸಿದರೆ revenue ಏರುತ್ತದೆ, ಆದ್ದರಿಂದ 0 < e < 1. Q39: ಬೆಲೆ +12%, Ed 0.63, ಆದ್ದರಿಂದ expenditure ಹೆಚ್ಚುತ್ತದೆ.
ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ **ಒಂದೇ ದಿಕ್ಕು = inelastic (ಬೆಲೆ ಮತ್ತು TR ಜೊತೆಜೊತೆಗೆ ಚಲಿಸುತ್ತವೆ).** ವಿರುದ್ಧ ದಿಕ್ಕು = elastic.	

ಕಾರ್ಡ್ 2.30 T 1.5 · ಕಂಠಪಾಠ	★★★ OL 1.5.17, 1.4.7 · Scanner Q12, Q47, Q58, Q61 (also 1.4 Q9) · SM pp.2.35–2.37
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ **Price elasticity of demand ನ determinants** ಗಳನ್ನು ಪಟ್ಟಿ ಮಾಡಿ.	ಉತ್ತರ • **Substitutes** ಲಭ್ಯತೆ; **budget** ನಲ್ಲಿನ ಸ್ಥಾನ (ಹೆಚ್ಚು ಪಾಲು → ಹೆಚ್ಚು elastic); **luxury vs necessity**; **ಬಳಕೆಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ** (ಹೆಚ್ಚು ಬಳಕೆ → ಹೆಚ್ಚು elastic, 1.4 Q9 electricity); **ಕಾಲಾವಧಿ**; **ಅಭ್ಯಾಸಗಳು**; **tied demand**; **ಬೆಲೆ ಶ್ರೇಣಿ**; **minor complements**. MCQ trap (Q47): 'ಆದಾಯದ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಮಾಣ ಖರ್ಚಾದಷ್ಟೂ elasticity **ಕಡಿಮೆ**' ಎಂಬುದು ತಪ್ಪು; ಅದು **ಹೆಚ್ಚು**. ತುಂಬಾ ಕಡಿಮೆ ಬೆಲೆ elasticity ಯನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಇಡುತ್ತದೆ (Q12). Q58 ಮತ್ತು Q61 ರಲ್ಲಿ 'All of these' ಸರಿ.
ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ **S-B-N-U-T-H-T-P-M:** Substitutes, Budget, Need, Uses, Time, Habit, Tied, Price range, Minor complements. ಈ ಒಂಬತ್ತು ಅಕ್ಷರಗಳನ್ನು ಒಂದೇ ಉಸಿರಿನಲ್ಲಿ ಹೇಳಿ ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡಿ.	

ಕಾರ್ಡ್ 2.31 T 1.5 · ಪರಿಕಲ್ಪನೆ	★★★ OL 1.5.18, 1.5.19 · Scanner Q8, Q16, Q19, Q21, Q33, Q34 · SM pp.2.36–2.37
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ ಯಾವ ವಸ್ತುಗಳ demand **inelastic** ಮತ್ತು ಯಾವುವು **elastic**?	ಉತ್ತರ **Inelastic:** ಅಭ್ಯಾಸದ ಬಳಕೆ (Q8, Q21) ಮತ್ತು **ಉಪ್ಪು, ಔಷಧ, ತರಕಾರಿ** ತರಹದ ಅವಶ್ಯಕ ವಸ್ತುಗಳು (Q33, Q19, Q34: ಬೆಲೆ ಏರಿದರೂ ಖರೀದಿದಾರ ಅದೇ ಪ್ರಮಾಣ ಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ). **Elastic: ಆಭರಣ (jewellery)** (Q16). Q33 key: ಉಪ್ಪು, school uniform ಮತ್ತು ಔಷಧ inelastic.
ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ **ಬೇಕೇ ಬೇಕು, ಇಲ್ಲವೇ ಬಿಡಬಹುದು?** ಬಿಡಲಾಗದ ವಸ್ತುವಿಗೆ ಬೆಲೆ ಭಯ ಹುಟ್ಟಿಸುವುದಿಲ್ಲ.	

ಕಾರ್ಡ್ 2.32 T 1.5 · ಪರಿಕಲ್ಪನೆ	★★ OL 1.5.20, 1.3.19, 1.6.5 · Scanner Q57 (also 1.3 Q27; 1.6 Q15) · SM p.2.37
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ ಯಾರು **tax** ಹೊರುತ್ತಾರೆ ಎಂಬುದನ್ನು elasticity ಹೇಗೆ ನಿರ್ಧರಿಸುತ್ತದೆ, ಮತ್ತು ಸರ್ಕಾರಗಳು ಯಾವ ವಸ್ತುಗಳ ಮೇಲೆ tax ವಿಧಿಸುತ್ತವೆ?	ಉತ್ತರ Demand ಹೆಚ್ಚು elastic ಆದಷ್ಟೂ, **ಮಾರಾಟಗಾರನು tax ನ ಹೆಚ್ಚು ಭಾಗ ಹೊರುತ್ತಾನೆ** (Q57). ಸರ್ಕಾರಗಳು revenue ಗಾಗಿ **inelastic** ವಸ್ತುಗಳ ಮೇಲೆ tax ವಿಧಿಸುತ್ತವೆ (ಉದಾ. alcohol, tobacco). ಭಾರಿ tax ಬಳಕೆಯನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುವುದು **ed > 1** ಆದಾಗ ಮಾತ್ರ (1.3 Q27). Price elasticity tax ಹಂಚಿಕೆಗೆ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಿ (1.6 Q15).

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ **Elastic ಖರೀದಿದಾರರು ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ, ಹಾಗಾಗಿ ಮಾರಾಟಗಾರ ಪಾವತಿಸುತ್ತಾನೆ.** Inelastic ಖರೀದಿದಾರರಿಗೆ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗದು, ಆದ್ದರಿಂದ tax ಅವರ ಮೇಲೆ ಬೀಳುತ್ತದೆ.

ಕಾರ್ಡ್ 2.33 T 1.5 · ಸೂತ್ರ	★★★ OL 1.5.25 · Scanner Q35 · Not in SM text (Scanner 1.5 Q35; National Income chapter)
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ Investment ₹100 crore ಏರುತ್ತದೆ ಮತ್ತು C = 10 + 0.6Y. Income ಎಷ್ಟು ಏರುತ್ತದೆ?	ಉತ್ತರ **Multiplier = 1/(1 − MPC)** = 1/(1 − 0.6) = 1/0.4 = 2.5. Income ಏರಿಕೆ = 2.5 × ₹100 crore = **₹250 crore** (key (a)). ಈ ಪ್ರಶ್ನೆ National Income ಅಧ್ಯಾಯಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ್ದು.

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ **0.6 ಖರ್ಚು, 0.4 ಉಳಿತಾಯ**: multiplier ಎಂದರೆ 1 ಅನ್ನು 'ಸೋರಿಕೆ'ಯಿಂದ ಭಾಗಿಸಿದ್ದು.

ಕಾರ್ಡ್ 2.34 T 1.5 · ನೆನಪಿನ ಸರಪಳಿ	★★★ All of 1.5 · Scanner Q1–Q63 · SM pp.2.23–2.37
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ Topic 1.5 ಅನ್ನು ವ್ಯಾಖ್ಯಾನದಿಂದ determinants ವರೆಗೆ **ಒಂದೇ ಸರಪಳಿಯಲ್ಲಿ** ಹೇಳಿ.	ಉತ್ತರ **% ΔQ ÷ % ΔP** → point (ಸಣ್ಣ ಬದಲಾವಣೆ) ಅಥವಾ **arc** (ದೊಡ್ಡ ಬದಲಾವಣೆ, mid-point) → ಮೌಲ್ಯಗಳು **0, <1, 1, >1, ∞** → **TR test** (elastic: ಬೆಲೆ ಮತ್ತು TR ವಿರುದ್ಧ ದಿಕ್ಕು) → **determinants** → ಅಭ್ಯಾಸಗಳು ಮತ್ತು necessities inelastic, luxuries elastic → **tax ಭಾರ**.

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ **ಕಥೆ:** ಅಂಗಡಿಯವನು ಗ್ರಾಹಕರ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ಅಳೆಯುತ್ತಾನೆ (formula), point ಅಥವಾ arc ಆರಿಸುತ್ತಾನೆ, ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆಗೆ ಹೆಸರಿಡುತ್ತಾನೆ (0 ರಿಂದ ∞), ತನ್ನ ಗಲ್ಲಾಪೆಟ್ಟಿಗೆ ನೋಡುತ್ತಾನೆ (TR), ಕಾರಣ ಕೇಳುತ್ತಾನೆ (determinants), ಕೊನೆಗೆ tax ಯಾರು ಕಟ್ಟುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ತಿಳಿಯುತ್ತಾನೆ.

ಕಾರ್ಡ್ 2.35 T 1.6 · ಸೂತ್ರ	★★★ OL 1.6.1, 1.6.2, 1.6.3, 1.4.8, 1.5.22, 1.6.4 · Scanner Q1, Q3, Q4, Q5, Q6, Q7, Q8, Q9, Q10, Q11, Q13, Q14 (also 1.4 Q10; 1.5 Q41) · SM pp.2.38–2.41
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ **Income elasticity** ಬರೆಯಿರಿ ಮತ್ತು ಅದರ ಮೌಲ್ಯದ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ವರ್ಗೀಕರಿಸಿ. Short run ಮತ್ತು long run ನಲ್ಲಿ ಇದು ಹೇಗೆ ಭಿನ್ನ?	ಉತ್ತರ **Ei = quantity demanded ನ % ಬದಲಾವಣೆ ÷ income ನ % ಬದಲಾವಣೆ** (Q12). **Ei > 1: luxury** (Q3, Q11, 1.5 Q41). **0 < Ei < 1: necessity (normal)** (Q13). **Ei < 0: inferior** (Q4); ಆದಾಯ ಇಳಿದಂತೆ ಖರೀದಿ ಏರುತ್ತದೆ (1.4 Q10). ಉದಾಹರಣೆಗಳು: ಆದಾಯ +15%, demand +30% ಆದರೆ 2 (Q8); ಆದಾಯ +20%, TV demand +30% ಆದರೆ 1.5 (Q6); Ei −0.4 ಎಂದರೆ inferior (Q5). Ei short run ಮತ್ತು long run ನಲ್ಲಿ ಭಿನ್ನ, ಮತ್ತು **long run ನಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡದು** (Q14).

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ ಆದಾಯ ಬೆಳೆದಾಗ **1 ಕ್ಕಿಂತ ಮೇಲೆ = ಐಷಾರಾಮಿ (Lavish), 0 ಮತ್ತು 1 ರ ನಡುವೆ = ಅಗತ್ಯ (Needed), 0 ಕ್ಕಿಂತ ಕೆಳಗೆ = ನಿರ್ಲಕ್ಷ್ಯ (Neglected).**

ಕಾರ್ಡ್ 2.36 T 1.7 · ಸೂತ್ರ	★★★ OL 1.7.3, 1.5.23, 1.2.9, 1.7.7, 1.8.4 · Scanner Q2, Q3, Q4, Q9, Q10 (also 1.2 Q10, 1.5 Q14) · SM pp.2.43–2.46
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ **Cross-price elasticity** ಬರೆಯಿರಿ. ಚಿಹ್ನೆ ಮುಖ್ಯವೇ? Demand ನ ಬದಲಾವಣೆಯನ್ನು ಹೇಗೆ ಅಂದಾಜಿಸುತ್ತೀರಿ?	ಉತ್ತರ **Ec = X ನ quantity demanded ನ % ಬದಲಾವಣೆ ÷ Y ನ ಬೆಲೆಯ % ಬದಲಾವಣೆ. ಚಿಹ್ನೆ ಮುಖ್ಯ.** ಅಂದಾಜು: Qx ನ % ಬದಲಾವಣೆ = Ec × Py ನ % ಬದಲಾವಣೆ. SM: Ec = −0.8 ಮತ್ತು Y ನ ಬೆಲೆ 20% ಏರಿದರೆ Qx 16% ಇಳಿಯುತ್ತದೆ. ಉದಾಹರಣೆಗಳು: tea +8% ಆದಾಗ coffee +2% ಆದರೆ +0.25 (Q2); chicken +20% ಆದಾಗ mutton +5% ಆದರೆ 0.25 (Q4); tea +25% ಆದಾಗ coffee +8% ಆದರೆ 0.32 (Q9).

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ **X ನ demand ಮೇಲೆ Y ನ ಬೆಲೆ**: X ಮತ್ತು Y ಅಕ್ಷರಗಳು ಕಥೆಯ ಕ್ರಮದಲ್ಲೇ ಇವೆ, ಮೊದಲು ವಸ್ತು X, ನಂತರ ಇನ್ನೊಂದರ ಬೆಲೆ Y.

ಕಾರ್ಡ್ 2.37 T 1.7 · ಹೋಲಿಕೆ	★★★ OL 1.7.1, 1.7.4, 1.7.5, 1.7.6, 1.7.2 · Scanner Q1, Q7, Q11, Q12, Q14, Q15, Q16, Q17, Q18, Q19 · SM pp.2.42–2.45
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ **Substitutes, complements ಮತ್ತು unrelated goods** ಗೆ cross elasticity ಹೋಲಿಸಿ. ಯಾವ ಜೋಡಿ complementary **ಅಲ್ಲ**?	ಉತ್ತರ **Substitutes:** Ec **positive** (Q18, Q19); perfect substitutes **∞** (Q1); cross-demand curve **ಮೇಲ್ಮುಖ** (Q16). **Unrelated goods: 0** (Q7, Q12). **Complements:** Ec **negative** (Q11, Q17). 0 ಕ್ಕಿಂತ ಸ್ವಲ್ಪ ಕೆಳಗೆ = ದುರ್ಬಲ; ತುಂಬಾ negative = ಬಲವಾದದ್ದು (Q15). Q14 trap: **blazer ಮತ್ತು jacket** complements ಅಲ್ಲ (substitutes). Car ಮತ್ತು petrol, electricity ಮತ್ತು gadgets, bread ಮತ್ತು jam complements.

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ **ಪ್ಲಸ್ = ಒಬ್ಬರ ಜಾಗಕ್ಕೆ ಇನ್ನೊಬ್ಬರು ಬರುವ ಗೆಳೆಯರು, ಮೈನಸ್ = ಜೊತೆಯಾಗಿ ನಡೆಯುವ ಸಂಗಾತಿಗಳು, ಸೊನ್ನೆ = ಅಪರಿಚಿತರು.**

ಕಾರ್ಡ್ 2.38 T 1.8 · ಸೂತ್ರ	★★★ OL 1.8.1, 1.8.2, 1.8.3 · Scanner Q1, Q2, Q3, Q4, Q5, Q6 · SM p.2.47
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ **Advertisement elasticity** ಬರೆಯಿರಿ ಮತ್ತು ಅದರ ಮೌಲ್ಯಗಳನ್ನು ಅಥೈರ್ಸಿ.	ಉತ್ತರ **Ea = quantity demanded ನ % ಬದಲಾವಣೆ ÷ advertising ಮೇಲಿನ ಖರ್ಚಿನ % ಬದಲಾವಣೆ.** ಇದು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ **positive, 0 ರಿಂದ ∞** ವರೆಗೆ (Q1). **Ea > 1:** ad ಖರ್ಚಿಗಿಂತ ವೇಗವಾಗಿ demand ಏರುತ್ತದೆ (Q5: +40% ÷ +20% = 2). **Ea = 1:** ಅದೇ ಪ್ರಮಾಣ. **0 < Ea < 1:** ಅನುಪಾತಕ್ಕಿಂತ ಕಡಿಮೆ. **Ea = 0:** ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆ ಇಲ್ಲ. Q2: ad +25%, demand +5% ಆದರೆ 0.2. Q4: 60% ÷ 20% ಆದರೆ 3.

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ **ಜಾಹೀರಾತಿಗೆ ಹಾಕಿದ ರೂಪಾಯಿ ಒಳಗೆ, demand ಹೊರಗೆ:** ಎರಡು ಬೆಳವಣಿಗೆ ದರಗಳನ್ನು ಹೋಲಿಸಿ, ಜಾಹೀರಾತುಗಳ ROI ಯಂತೆ.

ಕಾರ್ಡ್ 2.39 T 2.0 · ಕಂಠಪಾಠ	★★★ OL 2.0.1, 2.1.1, 1.4.6 · Scanner Q1 (also 2.1 Q3, Q4; 1.4 Q8) · SM pp.2.50–2.52
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ **Utility** ಎಂದರೇನು? Wants ಗಳನ್ನು ಹೇಗೆ **ವರ್ಗೀಕರಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ**, ಮತ್ತು **comforts** ಎಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತವೆ?	ಉತ್ತರ Utility = ಒಂದು commodity ಯ **ಬಯಕೆ ತೃಪ್ತಿಪಡಿಸುವ ಶಕ್ತಿ**. ಇದು **relative ಮತ್ತು subjective** (Q1), ವ್ಯಕ್ತಿ, ಕಾಲ ಮತ್ತು ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಬದಲಾಗುತ್ತದೆ (2.1 Q3). Wants: **necessaries, comforts, luxuries**. **Comforts, necessaries ಮತ್ತು luxuries ನಡುವೆ ಬರುತ್ತವೆ** (2.1 Q4; 1.4 Q8).

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ **ಅಗತ್ಯ, ಅನುಕೂಲ, ಐಷಾರಾಮ = N-C-L**, ಏಣಿಯಂತೆ: ಮೂಲಭೂತದಿಂದ ಅಲಂಕಾರದವರೆಗೆ ಮೇಲೇರುತ್ತೀರಿ.

ಕಾರ್ಡ್ 2.40 T 2.2 · ಸೂತ್ರ	★★★ OL 2.2.1, 2.3.4 · Scanner Q1, Q2, Q3, Q7 (also 2.1 Q1, Q2; 2.3 Q7, Q8) · SM pp.2.51–2.53
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ **TU ಮತ್ತು MU** ಅನ್ನು ಜೋಡಿಸುವ formulas ಬರೆಯಿರಿ. ಮೊದಲ unit ನಲ್ಲಿ TU ಎಷ್ಟು?	ಉತ್ತರ **TU = ΣMU. MU = TUn − TUn−1** = total utility ಗೆ ಸೇರ್ಪಡೆ (2.3 Q8; Q3). ಮೊದಲ unit ನಲ್ಲಿ, **TU = MU**. ಉದಾಹರಣೆಗಳು: MU3 = 480 − 380 = 100 (Q2); TU2 = 200 + 180 = 380 (Q1, Q7); TU 10 units = 100, 11 units = 108 ಆದರೆ MU = 8 (2.3 Q7). Table (2.1 Q1, Q2): TU 750 → 830 ಆದರೆ MU 80; TU 930 → 960 ಆದರೆ MU 30.

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ **MU ಹೊಸ ಹೋಳು, TU ಇಡೀ pizza.** ಹೋಳು = ಇಂದಿನ pizza ಮೈನಸ್ ನಿನ್ನೆಯ pizza.

ಕಾರ್ಡ್ 2.41 T 2.2 · ಪರಿಕಲ್ಪನೆ	★★ OL 2.2.2 · Scanner Q4, Q5, Q6, Q10, Q11 (also 2.3 Q5) · SM pp.2.52–2.53
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ MU positive ಆಗಿ ಇಳಿಯುತ್ತಿರುವಾಗ, ಸೊನ್ನೆಯಾದಾಗ ಮತ್ತು negative ಆದಾಗ **TU ಹೇಗೆ ವರ್ತಿಸುತ್ತದೆ**?	ಉತ್ತರ MU ಇಳಿಯುತ್ತಿದೆ ಆದರೆ positive: **TU ಇಳಿಮುಖ ದರದಲ್ಲಿ ಏರುತ್ತದೆ** (Q10). **MU = 0: TU ಗರಿಷ್ಠ**, satiation point (Q6, Q11, 2.3 Q5). **MU negative: TU ಇಳಿಯುತ್ತದೆ** (Q4 'all of the above'). Total utility ಅನ್ನು total satiety ಎಂದೂ ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ (Q5).

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ ಬೆಟ್ಟ ಹತ್ತುವಿಕೆ: ಇನ್ನೂ ಹತ್ತುತ್ತಿದ್ದೇವೆ ಆದರೆ ನಿಧಾನವಾಗಿ (MU>0), ಶಿಖರ (MU=0), ಇಳಿಜಾರು (MU<0). SM table: TU 10, 18, 23, 25, 25, 23 ಗೆ ಎದುರಾಗಿ MU 10, 8, 5, 2, 0, −2.

ಕಾರ್ಡ್ 2.42 T 2.3 · MCQ ಬಲೆ	★ OL 2.3.1 · Scanner Q2, Q15 · SM p.2.53
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ DMU ನಿಯಮದಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ಇಳಿಯುತ್ತದೆ: **marginal** ಅಥವಾ **total** utility? ಯಾವ unit ಹೆಚ್ಚು ಸಂತೃಪ್ತಿ ಕೊಡುತ್ತದೆ?	ಉತ್ತರ ಹೆಚ್ಚು units ಬಳಸಿದಂತೆ ಇಳಿಯುವುದು **marginal utility, total utility ಅಲ್ಲ**. **ಮೊದಲ unit ಅತಿ ಹೆಚ್ಚು** ತೃಪ್ತಿ ಕೊಡುತ್ತದೆ (Q15 (d)); ಪ್ರತಿ ಬಯಕೆಯೂ ತೃಪ್ತಿಪಡಿಸಬಹುದಾದದ್ದು (satiable). ಎರಡನೇ glass lemonade ಕಡಿಮೆ ತೃಪ್ತಿ ಕೊಡುವುದು DMU (Q2).

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ M ಎಂದರೆ ಕರಗುವುದು (Melting): ಕರಗುವುದು marginal ಹೋಳು ಮಾತ್ರ; total satiation ವರೆಗೂ ಬೆಳೆಯುತ್ತಲೇ ಇರುತ್ತದೆ.

ಕಾರ್ಡ್ 2.43 T 2.3 · ಕಂಠಪಾಠ	★ OL 2.3.2, 2.3.3 · Scanner Q4, Q6, Q16 (also 1.5 Q3) · SM pp.2.54, 2.59
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ MU approach ನಲ್ಲಿ utility ಅನ್ನು ಹೇಗೆ **ಅಳೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ**, ಮತ್ತು DMU ನ **assumptions** ಯಾವುವು?	ಉತ್ತರ **Utils** ನಲ್ಲಿ ಅಳೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ; MU analysis **cardinal** (Q4; 1.5 Q3: equi-marginal utility). Ordinal measurability assumption **ಅಲ್ಲ** (Q6). • ಒಂದೇ ರೀತಿಯ, ಪ್ರಮಾಣಿತ units; ಅಭ್ಯಾಸ, ಅಭಿರುಚಿ ಮತ್ತು **income ಬದಲಾಗದಿರುವುದು** (Q16: ಆಗಾಗ income ಬದಲಾಗುವುದು assumption ಅಲ್ಲ). • ನಿರಂತರ ಬಳಕೆ; ಚಿನ್ನ ಅಥವಾ ನಗದಿಗೆ ಅನ್ವಯಿಸುವುದಿಲ್ಲ.

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ ಒಂದೇ ಕಪ್, ಒಂದೇ ರುಚಿ, ವಿರಾಮವಿಲ್ಲ, ಚಿನ್ನ ಬೇಡ.

ಕಾರ್ಡ್ 2.44 T 2.4 · ಸೂತ್ರ	★★★ OL 2.4.1, 2.4.2 · Scanner Q4, Q5, Q7, Q8, Q13 (also 2.2 Q8, Q9; 3.4 Q5) · SM p.2.55
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ **Consumer surplus** ಅನ್ನು ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಿಸಿ ಮತ್ತು formula ನೀಡಿ. ಇದನ್ನು ಯಾರು ಮಂಡಿಸಿದರು?	ಉತ್ತರ **Consumer surplus = ಗ್ರಾಹಕ ಪಾವತಿಸಲು ಸಿದ್ಧನಿರುವುದು – ಅವನು ನಿಜವಾಗಿ ಪಾವತಿಸುವುದು** (Q13, Q7). **Alfred Marshall** ಇದನ್ನು ಮಂಡಿಸಿದರು. Marshall: 'ಒಂದು ವಸ್ತುವಿಲ್ಲದೆ ಇರುವುದಕ್ಕಿಂತ ಅದನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಗ್ರಾಹಕ ಪಾವತಿಸಲು ಸಿದ್ಧನಿರುವ ಬೆಲೆಯು, ಅವನು ನಿಜವಾಗಿ ಪಾವತಿಸುವ ಬೆಲೆಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿರುವ ಮೊತ್ತ' (2.2 Q9). Q4: ₹60,000 – ₹55,000 = ₹5,000. Q8: ಬೆಲೆ ₹11,000 ಮೈನಸ್ 20% (₹2,200) ಮೈನಸ್ ₹300 cash discount = ₹8,500; CS = ₹12,000 – ₹8,500 = **₹3,500**.

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ **ಸಿದ್ಧನಿದ್ದದ್ದು ಮೈನಸ್ ಕೊಟ್ಟದ್ದು (Willing minus Paid).** ಎಲ್ಲಾ ರಿಯಾಯಿತಿಗಳ ನಂತರದ ಬೆಲೆಯನ್ನೇ ಬಳಸಿ.

ಕಾರ್ಡ್ 2.45 T 2.4 · ಪರಿಕಲ್ಪನೆ	★★★ OL 2.4.3, 2.3.5, 2.2.4 · Scanner Q1, Q3, Q6 (also 2.3 Q10) · SM pp.2.55–2.56
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ Consumer surplus **ಯಾವ ನಿಯಮದಿಂದ ಹುಟ್ಟಿದೆ**? Surplus **ಸೊನ್ನೆ** ಎಲ್ಲಿ?	ಉತ್ತರ **Law of diminishing marginal utility** ಯಿಂದ ಹುಟ್ಟಿದೆ (Q1, Q6; 2.3 Q10). ಗ್ರಾಹಕ **MU = price** ಆಗುವ unit ವರೆಗೆ ಖರೀದಿಸುತ್ತಾನೆ; **ಕೊನೆಯ (marginal) unit ನಲ್ಲಿ surplus ಸೊನ್ನೆ**, ಮೊದಲ units ಗಳಲ್ಲಿ surplus ಇರುತ್ತದೆ (Q3). SM Table 7: ಬೆಲೆ ₹20; surpluses 10 + 8 + 6 + 4 + 2 + 0 = ₹30.

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ **ಕೊನೆಯದನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಪ್ರತಿ unit ನಲ್ಲೂ ಲಾಭ**; ಕೊನೆಯದರಲ್ಲಿ ನಿಮಗೆ ಅದರ ಮೌಲ್ಯದಷ್ಟೇ ಪಾವತಿಸುತ್ತೀರಿ.

ಕಾರ್ಡ್ 2.46 T 2.4 · ಪರಿಕಲ್ಪನೆ	★★ OL 2.4.4, 2.4.5 · Scanner Q12, Q15 (also 2.3 Q9) · SM pp.2.56–2.57
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ Consumer surplus ಅನ್ನು **demand curve** ಮೇಲೆ ಹೇಗೆ ತೋರಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ, ಮತ್ತು **ಬೆಲೆ** ಅದರ ಮೇಲೆ ಹೇಗೆ ಪರಿಣಾಮ ಬೀರುತ್ತದೆ?	ಉತ್ತರ CS **demand curve** ಗೆ ನಿಕಟ ಸಂಬಂಧ ಹೊಂದಿದೆ (Q12): **demand curve ಕೆಳಗೆ ಮತ್ತು ಬೆಲೆ ರೇಖೆಯ ಮೇಲಿರುವ ತ್ರಿಕೋನ ಪ್ರದೇಶ**. **ಬೆಲೆ ಏರಿದರೆ → CS ಇಳಿಯುತ್ತದೆ** (Q15). **ಬೆಲೆ ಇಳಿದರೆ → CS ಏರುತ್ತದೆ** (2.3 Q9).

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ **ಬೆಲೆ ಮತ್ತು CS ಶತ್ರುಗಳು**: ಒಂದು ಏರಿದರೆ ಇನ್ನೊಂದು ಇಳಿಯುತ್ತದೆ.

ಕಾರ್ಡ್ 2.47 T 2.4 · ಕಂಠಪಾಠ	★ OL 2.4.6 · Scanner Q2, Q14 · SM p.2.59
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ Consumer surplus ನ **limitations** ಹೇಳಿ.	ಉತ್ತರ • **ನಿಖರವಾಗಿ ಅಳೆಯಲಾಗದು** (marginal utilities ಅಳೆಯುವುದು ಕಷ್ಟ). • **Necessaries ಗೆ infinite** (Q2). • **Substitutes ಲಭ್ಯತೆಯಿಂದ ಪ್ರಭಾವಿತ** (Q14: ಮೊದಲನೆಯದು ಮತ್ತು ಮೂರನೆಯದು ಎರಡೂ).

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ N-I-S: ನಿಖರವಲ್ಲ (Not exact), ಅಗತ್ಯಗಳಿಗೆ ಅನಂತ (Infinite), ಪರ್ಯಾಯಗಳ ಅಡ್ಡಿ (Substitutes interfere).

ಕಾರ್ಡ್ 2.48 T 2.5 · ಪರಿಕಲ್ಪನೆ	★★ OL 2.5.1, 2.5.2, 2.5.3 · Scanner Q7, Q10, Q12, Q17, Q25, Q36 (also 2.4 Q10) · SM pp.2.59–2.60
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ **Indifference curve analysis** ಎಂದರೇನು? ಇದನ್ನು ಯಾರು ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಿದರು, ಮತ್ತು indifference curve ಎಂದರೇನು?	ಉತ್ತರ IC analysis **ordinal** approach, **preferences** ಆಧಾರಿತ (2.4 Q10, Q10). **Hicks ಮತ್ತು Allen** ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಿದರು (Q36, Q12). **IC = ಸಮಾನ ತೃಪ್ತಿ** ನೀಡುವ ಎರಡು ವಸ್ತುಗಳ ಸಂಯೋಜನೆಗಳು (iso-utility) (Q17); ಇದು **ಬಲಕ್ಕೆ ಕೆಳಮುಖವಾಗಿ** ಇಳಿಯುತ್ತದೆ (Q7). 'ಹೆಚ್ಚು ಉತ್ತಮ' (non-satiation) = **monotonic preferences**: ಕನಿಷ್ಠ ಒಂದು ವಸ್ತುವಿನ ಹೆಚ್ಚನ್ನು ಮತ್ತು ಇನ್ನೊಂದರ ಕಡಿಮೆಯಲ್ಲದ್ದನ್ನು ಬಯಸುವುದು (Q25).

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ Ordinal = ಕ್ರಮ (Order), ಪ್ರಮಾಣವಲ್ಲ (Quantity): 'A, B ಗಿಂತ ಉತ್ತಮ' ಎನ್ನಬಹುದು; 'ಎಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚು' ಎಂದು ಎಂದಿಗೂ ಹೇಳಲಾಗದು.

ಕಾರ್ಡ್ 2.49 T 2.5 · ಸೂತ್ರ	★★ OL 2.5.4 · Scanner Q4, Q11, Q28, Q37 · SM pp.2.62–2.64
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ **MRS** ಅನ್ನು ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಿಸಿ ಮತ್ತು ಅದರ formula ಬರೆಯಿರಿ. IC ಗಳು ಏಕೆ convex?	ಉತ್ತರ **MRS** = ತೃಪ್ತಿ ಸ್ಥಿರವಾಗಿರುವಾಗ ಗ್ರಾಹಕ X ಅನ್ನು Y ಗೆ ವಿನಿಮಯ ಮಾಡುವ ದರ (Q28, Q37). **MRSxy = ΔY/ΔX = MUx/MUy** (Q11) = IC ಯ ನಿರಪೇಕ್ಷ (absolute) slope. MRS **ಇಳಿಯುತ್ತಾ** ಹೋಗುತ್ತದೆ (Q4), ಇದರಿಂದ IC ಮೂಲಬಿಂದುವಿಗೆ **convex** ಆಗುತ್ತದೆ. SM table: MRS 6, 2, 1.

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ ಪ್ರತಿ ಹೆಚ್ಚುವರಿ X ಗೆ ಕಡಿಮೆ ಕಡಿಮೆ Y: ಕೆಳಗೆ ಜಾರಿದಂತೆ ವಕ್ರರೇಖೆ ಚಪ್ಪಟೆಯಾಗುತ್ತದೆ.

ಕಾರ್ಡ್ 2.50 T 2.5 · ಕಂಠಪಾಠ	★★★ OL 2.5.5 · Scanner Q7, Q14, Q19, Q32 (also 2.3 Q13; 2.4 Q9) · SM pp.2.64–2.67
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ **Indifference curves ನ properties** ಗಳನ್ನು ಪಟ್ಟಿ ಮಾಡಿ.	ಉತ್ತರ • ಬಲಕ್ಕೆ **ಕೆಳಮುಖ** ಇಳಿಜಾರು. • ಮೂಲಬಿಂದುವಿಗೆ **convex**. • **ಎಂದಿಗೂ ಛೇದಿಸುವುದಿಲ್ಲ** (ಛೇದನ ತರ್ಕಬದ್ಧವಾಗಿ ಅಸಂಬದ್ಧ, Q32). • **ಮೇಲಿನ IC = ಹೆಚ್ಚು ತೃಪ್ತಿ** (2.3 ರ Q13: IC3 ಅತ್ಯಧಿಕ). • **ಯಾವ ಅಕ್ಷವನ್ನೂ ಎಂದಿಗೂ ಸ್ಪರ್ಶಿಸುವುದಿಲ್ಲ** (Q14).
ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ D-C-N-H-N: ಕೆಳಗೆ (Down), ಒಳಬಾಗು (Convex), ಎಂದೂ ದಾಟದು (Never cross), ಮೇಲಿದ್ದರೆ ಉತ್ತಮ (Higher better), ಅಕ್ಷ ಮುಟ್ಟದು (Never touch).	

ಕಾರ್ಡ್ 2.51 T 2.5 · MCQ ಬಲೆ	★★★ OL 2.5.5 · Scanner Q3, Q14, Q33 (also 1.5 Q5; 2.4 Q9) · SM pp.2.64–2.67
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ IC ಯ property **ಅಲ್ಲದ್ದು** ಯಾವುದು: concave, upward-sloping, intersecting ಅಥವಾ axis-touching?	ಉತ್ತರ **ಈ ನಾಲ್ಕೂ properties ಅಲ್ಲ.** IC ಗಳು convex, ಕೆಳಮುಖ ಇಳಿಜಾರಿನವು, ಎಂದಿಗೂ ಛೇದಿಸುವುದಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ಅಕ್ಷಗಳನ್ನು ಮುಟ್ಟುವುದಿಲ್ಲ. ಸಾಮಾನ್ಯ keys: 'intersects each other' (1.5 Q5), 'two ICs can touch' (Q3), 'slopes upwards to the right' (Q33). ಛೇದನ ಬಿಂದು ಅತ್ಯಧಿಕ ತೃಪ್ತಿ ಎನ್ನುವುದು ತಪ್ಪು (2.4 Q9).
ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ ದಾಟು, ಏರು, ಗುಹೆ, ಮುಟ್ಟು = ನಾಲ್ಕೂ ಇಲ್ಲ.	

ಕಾರ್ಡ್ 2.52 T 2.5 · ಹೋಲಿಕೆ	★★★ OL 2.5.6 · Scanner Q1, Q8, Q15, Q16, Q18, Q27 (also 2.4 Q11) · SM p.2.65
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ **Perfect substitutes** ಮತ್ತು **perfect complements** ಗೆ IC ಯ ಆಕಾರ ಹೇಗಿರುತ್ತದೆ?	ಉತ್ತರ **Perfect substitutes:** ನೇರ ರೇಖೆ (ಸ್ಥಿರ MRS) (2.4 Q11). **Perfect complements** (ಎಡ ಶೂ, ಬಲ ಶೂ): **L-ಆಕಾರ**, ಲಂಬಕೋನದ ತಿರುವಿರುವ ಎರಡು ನೇರ ರೇಖೆಗಳು (Q1, Q8, Q15, Q16, Q18, Q27).
ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ Substitutes ನೇರ ರೇಖೆಯಲ್ಲಿ ಜಾರುತ್ತವೆ, complements ಮೂಲೆ ತಿರುಗಿ L ಆಗುತ್ತವೆ (ಎಡ ಮತ್ತು ಬಲ ಶೂ ಹಾಗೆ).	

ಕಾರ್ಡ್ 2.53 T 2.5 · ಸೂತ್ರ	★★ OL 2.5.7, 2.5.8, 2.5.9 · Scanner Q6, Q20, Q21, Q22, Q26, Q31, Q38 (also 2.3 Q11) · SM pp.2.68–2.69
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ **Budget line** ಎಂದರೇನು? ಅದರ **intercepts**, **slope** ಮತ್ತು K ಮತ್ತು H ಬಿಂದುಗಳ ಅರ್ಥ ತಿಳಿಸಿ.	ಉತ್ತರ Budget line = **price line** (Q6): ನೀಡಿದ income ಮತ್ತು ಬೆಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಕೊಳ್ಳಬಹುದಾದ ಸಂಯೋಜನೆಗಳು. **Intercept = income ÷ price** (Q21: ₹750, pancakes 25 ಆದರೆ 30; muffins 50 ಆದರೆ 15). SM: income ₹100, ಬೆಲೆ ₹20 ಆದರೆ 5 ice creams; ₹10 ಆದರೆ 10 chocolates. **Slope = Px/Py**, ಸಾಪೇಕ್ಷ ಬೆಲೆಗಳ ಅನುಪಾತ (Q31, Q38). **ಒಳಗೆ (K): ಕಡಿಮೆ ಖರ್ಚು (underspending)** (Q20, Q26). **ಹೊರಗೆ (H): ಸಾಧಿಸಲಾಗದ್ದು (unattainable)** (Q22).
ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ K = 'Keeps change' (ಚಿಲ್ಲರೆ ಉಳಿಯುತ್ತದೆ), H = 'Hopeless' (ನಿರೀಕ್ಷೆಯೇ ಇಲ್ಲ).	

ಕಾರ್ಡ್ 2.54 T 2.5 · ಪರಿಕಲ್ಪನೆ	★★ OL 2.5.10 · Scanner Q9, Q13, Q40, Q41 · SM p.2.69
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ Income ಅಥವಾ ಬೆಲೆ ಬದಲಾದಾಗ budget line ಹೇಗೆ **shift** ಆಗುತ್ತದೆ?	ಉತ್ತರ **Income ಬದಲಾವಣೆ: parallel shift** (Q13). **ಒಂದು ಬೆಲೆಯ ಬದಲಾವಣೆ: ಆ ವಸ್ತುವಿನ ಅಕ್ಷದ ಮೇಲೆ rotation.** Q9: ವಸ್ತು B ಯ (OX ಅಕ್ಷ) ಬೆಲೆ ಏರಿದರೆ, ರೇಖೆ OX ಅಕ್ಷದ ಮೇಲೆ ಎಡಕ್ಕೆ ಸರಿಯುತ್ತದೆ. Q40: ಒಳಮುಖ rotation. ಬೆಲೆ ಏರಿದರೆ, ಗ್ರಾಹಕ **ಕೆಳಗಿನ IC** ತಲುಪುತ್ತಾನೆ (Q41).
ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ Income **ಇಡೀ ಏಣಿಯನ್ನು ಜಾರಿಸುತ್ತದೆ; ಒಂದು ಬೆಲೆ ಅದನ್ನು ವಾಲಿಸುತ್ತದೆ**, ಮುಟ್ಟಿದ ಅಕ್ಷದ ಸುತ್ತ.	

ಕಾರ್ಡ್ 2.55 T 2.5 · ಸೂತ್ರ	★★★ OL 2.5.11, 2.5.12, 1.1.13 · Scanner Q2, Q29, Q30, Q39, Q42 (also 1.1 Q1; 2.3 Q12) · SM p.2.71
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ IC analysis ಮತ್ತು marginal utility ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ **consumer equilibrium** ಷರತ್ತುಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಿ.	ಉತ್ತರ Price line **ಅತ್ಯಧಿಕ IC ಗೆ tangent** ಆಗಿರುತ್ತದೆ (Q29). **MRSxy = MUx/MUy = Px/Py** (Q2, Q42). ಸಮಾನ ರೂಪ: **MUx/Px = MUy/Py** (Q30, 1.1 Q1: ಎರಡೂ ಷರತ್ತುಗಳು ಹೊಂದುತ್ತವೆ). ಅತ್ಯುತ್ತಮ ಆಯ್ಕೆ: ನಿರ್ಬಂಧಗಳ ಒಳಗೆ ತೃಪ್ತಿಯನ್ನು maximise ಮಾಡುವುದು (Q39). IC, budget line ಗಿಂತ ಕಡಿದಾಗಿದ್ದರೆ ಅದು equilibrium ಅಲ್ಲ (2.3 Q12).
ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ **Tangent = ಸ್ಪರ್ಶ, ಛೇದನವಲ್ಲ (Touching, not Tearing)**: IC ಯ slope ಮತ್ತು price line ನ slope ಸಮಾನ.	

ಕಾರ್ಡ್ 2.56 T 2.5 · ಕಂಠಪಾಠ

★ OL 2.5.13 · Scanner Q34 · SM p.2.71

ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ

Utility analysis ಗಿಂತ IC analysis ಏಕೆ **ಶ್ರೇಷ್ಠ**?

ಉತ್ತರ

- Utility ಯ **measurability** ಅಗತ್ಯವಿಲ್ಲ.
- ಒಂದೇ ಸಮಯದಲ್ಲಿ **ಒಂದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು commodity** ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡುತ್ತದೆ.
- **ಹಣದ MU ಸ್ಥಿರ ಎಂದು ಭಾವಿಸುವುದಿಲ್ಲ**.
- **Income effect ಅನ್ನು substitution effect ನಿಂದ ಬೇರ್ಪಡಿಸುತ್ತದೆ** (Q34: ಇವೆಲ್ಲವೂ).

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ M-S-C-S: ಅಳತೆ ಬೇಡ (Measure no more), ಹಲವು ವಸ್ತುಗಳು (Several goods), ಸ್ಥಿರ MU ಇಲ್ಲ (Constant MU gone), ಪರಿಣಾಮಗಳನ್ನು ಬೇರ್ಪಡಿಸಿ (Split the effects).

ಕಾರ್ಡ್ 2.57 T 2.5 · ಪರಿಕಲ್ಪನೆ

★★★ OL 2.5.14, 2.5.15, 2.3.7 · Scanner Q5, Q23, Q24 (also 2.3 Q14; 1.3 Q9) · Not in SM text (Scanner 2.5 Q23, Q24)

ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ

IC ರೇಖಾಚಿತ್ರದಲ್ಲಿ **substitution effect** ತೋರಿಸಿ, ಮತ್ತು **inferior goods** ಹಾಗೂ **Giffen goods** ಏನನ್ನು ತೋರಿಸುತ್ತವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿ.

ಉತ್ತರ

ಬೆಲೆ ಇಳಿದಾಗ substitution effect = **ಅದೇ IC ಮೇಲೆ ಕೆಳಮುಖ ಚಲನೆ** (Q23).

Inferior goods ಗೆ **negative income effect** ಇರುತ್ತದೆ (Q24, Q5: negative income elasticity).

Giffen goods ಗೆ 'angle' (Engel) curve **negatively sloped** (2.3 Q14; 1.3 Q9).

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ ಅದೇ IC = ಅದೇ ತೃಪ್ತಿ: substitution effect ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಅದಲುಬದಲು ಮಾತ್ರ ಮಾಡುತ್ತದೆ, ನಿಮ್ಮನ್ನು ಮೇಲೆತ್ತುವುದಿಲ್ಲ.

ಕಾರ್ಡ್ 2.58 T 2.5 · ನೆನಪಿನ ಸರಪಳಿ

★★★ All of 2.5 · Scanner Q1–Q42 · SM pp.2.59–2.71

ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ

Topic 2.5 ಅನ್ನು ordinal approach ನಿಂದ equilibrium ವರೆಗೆ **ಒಂದೇ ಸರಪಳಿಯಲ್ಲಿ** ಹೇಳಿ.

ಉತ್ತರ

Ordinal (Hicks ಮತ್ತು Allen) → **IC** (ಸಮಾನ ತೃಪ್ತಿ) → **MRS** ಇಳಿಮುಖ → **convex**; properties → **budget line** (slope Px/Py) → **tangency**: MRS = Px/Py, MUx/Px = MUy/Py.

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ ಕಥೆ: ಗ್ರಾಹಕಿ ಬಂಡಲ್‌ಗಳಿಗೆ ಕ್ರಮ ನೀಡುತ್ತಾಳೆ (ordinal), ಸಮಾನ ತೃಪ್ತಿಯ ವಕ್ರರೇಖೆಗಳನ್ನು ಬರೆಯುತ್ತಾಳೆ, ತನ್ನ ಪರ್ಸ್ ರೇಖೆಯನ್ನು ನೋಡುತ್ತಾಳೆ, ಮತ್ತು ಎರಡೂ ಮುತ್ತಿಡುವಲ್ಲಿ ನಿಲ್ಲುತ್ತಾಳೆ.

ಕಾರ್ಡ್ 2.59 T 3.0 · ಪರಿಕಲ್ಪನೆ

★★ OL 3.0.1, 3.0.2 · Scanner Q1, Q2 · SM pp.2.74–2.75

ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ

Supply ಎಂದರೇನು? ಇದು stock ಆಗಿದೆಯೇ ಅಥವಾ flow ಆಗಿದೆಯೇ, ಮತ್ತು ಇದು ಮಾರಾಟವಾದದ್ದೇ?

ಉತ್ತರ

Supply = ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ವಿವಿಧ ಬೆಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ಪಾದಕರು **ನೀಡಲು ಇಚ್ಛಿಸುವ ಮತ್ತು ಸಾಮರ್ಥ್ಯವಿರುವ** ಪ್ರಮಾಣ. ಇದು **ನೀಡಿದ್ದು (offered)**, ಮಾರಾಟವಾದದ್ದೇ ಆಗಬೇಕಿಲ್ಲ (Q1: ಉತ್ಪಾದಕರು ಮಾರಲು ಯೋಜಿಸುತ್ತಾರೆ).

Supply ಒಂದು **flow** (Q2), ದಿನ, ವಾರ ಅಥವಾ ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಹೇಳಲಾಗುತ್ತದೆ.

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ Supply ಅಂಗಡಿಯ ಕಿಟಕಿ, ಗಲ್ಲಾಪೆಟ್ಟಿಗೆ ಅಲ್ಲ: ಪ್ರದರ್ಶಿಸಿದ್ದು, ಮಾರಾಟವಾದದ್ದಲ್ಲ. ನಲ್ಲಿ, ಟ್ಯಾಂಕ್ ಅಲ್ಲ.

ಕಾರ್ಡ್ 2.60 T 3.1 · ಕಂಠಪಾಠ	★ OL 3.1.1, 3.1.2, 3.5.9 · Scanner 3.5 Q18; 1.3 Q5 · SM pp.2.75–2.76
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ **Determinants of supply** ಪಟ್ಟಿ ಮಾಡಿ. Y ಯ ಬೆಲೆ ಏರಿದರೆ X ನ supply ಗೆ ಏನಾಗುತ್ತದೆ?	ಉತ್ತರ • ಸ್ವಂತ ಬೆಲೆ; ಸಂಬಂಧಿತ ವಸ್ತುಗಳ ಬೆಲೆಗಳು; factors of production ಗಳ ಬೆಲೆಗಳು; technology; ಸರ್ಕಾರಿ ನೀತಿ; ಸ್ಪರ್ಧೆಯ ಸ್ವರೂಪ; expectations; ಮಾರಾಟಗಾರರ ಸಂಖ್ಯೆ. Y ಯ ಬೆಲೆ ಏರಿದರೆ, X ನ quantity supplied **ಇಳಿಯುತ್ತದೆ** (production ನಲ್ಲಿ substitutes) (3.5 Q18). Supply, production cost ಗೆ **inversely** ಸಂಬಂಧಿಸಿದೆ: input cost ಏರಿದರೆ supply ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತದೆ (1.3 Q5).
ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ **Y ಯ ಆಕರ್ಷಣೆ X ನ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ಸೆಳೆಯುತ್ತದೆ**: ಗೋಧಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಬೆಲೆ ಸಿಕ್ಕರೆ ರೈತರು ಜೋಳ ಬಿಟ್ಟು ಗೋಧಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ.	

ಕಾರ್ಡ್ 2.61 T 3.1 · MCQ ಬಲೆ	★ OL 3.1.1 · Scanner Q1 · SM p.2.76
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ **Consumer preferences** supply ಮೇಲೆ ಪ್ರಭಾವ ಬೀರುತ್ತವೆಯೇ ಅಥವಾ demand ಮೇಲೆಯೇ?	ಉತ್ತರ Consumer preferences **demand** ಅನ್ನು ನಿರ್ಧರಿಸುತ್ತವೆ, **supply ಅನ್ನು ಅಲ್ಲ** (Q1 (d)). Production costs, technology ಮತ್ತು input prices supply ಮೇಲೆ ಪ್ರಭಾವ ಬೀರುತ್ತವೆ.
ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ **ಅಭಿರುಚಿ ನಾಲಿಗೆಗೆ (ಖರೀದಿದಾರ); ವೆಚ್ಚ ಲೆಕ್ಕದ ಪುಸ್ತಕಕ್ಕೆ (ಮಾರಾಟಗಾರ).**	

ಕಾರ್ಡ್ 2.62 T 3.2 · ಪರಿಕಲ್ಪನೆ	★ OL 3.2.1, 3.2.2, 3.2.3 · Scanner Q1, Q2, Q4 · SM pp.2.77–2.78
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ **Law of supply** ಹೇಳಿ, ಮತ್ತು supply curve ಯಾವುದನ್ನು ಸ್ಥಿರವಾಗಿರಿಸುತ್ತದೆ?	ಉತ್ತರ ಇತರ ಅಂಶಗಳು ಸ್ಥಿರವಾಗಿದ್ದಾಗ, ಬೆಲೆ ಏರಿದಂತೆ quantity supplied ಏರುತ್ತದೆ: **direct** ಸಂಬಂಧ (Q2). ಹೆಚ್ಚಿನ ಬೆಲೆ ಎಂದರೆ **ಹೆಚ್ಚಿನ profit** (Q1). Supply curve **ಸ್ವಂತ ಬೆಲೆಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಉಳಿದ ಎಲ್ಲಾ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಸ್ಥಿರವಾಗಿರಿಸುತ್ತದೆ**; commodity ಯ ಸ್ವಂತ ಬೆಲೆಯೇ variable (Q4).
ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ **ಹೆಚ್ಚು ಬೆಲೆ, ಹೆಚ್ಚು ಲಾಭ, ಹೆಚ್ಚು ಉತ್ಪಾದನೆ**: ಸಾಲಾಗಿ ಮೂರು 'ಹೆಚ್ಚು'ಗಳು.	

ಕಾರ್ಡ್ 2.63 T 3.3 · ಹೋಲಿಕೆ	★★ OL 3.3.1, 3.4.1, 3.4.2, 3.2.4 · Scanner Q1 (also 3.2 Q3; 3.4 Q1, Q2, Q7) · SM pp.2.79–2.80
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ Supply curve ಮೇಲಿನ **ಚಲನೆ (movement along)** ಮತ್ತು curve ನ **shift** ನಡುವಿನ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ತಿಳಿಸಿ. ಯಾವ ಅಂಶಗಳು ಅದನ್ನು shift ಮಾಡುತ್ತವೆ?	ಉತ್ತರ ಸ್ವಂತ ಬೆಲೆಯ ಬದಲಾವಣೆ = **movement**: **expansion** (ಬೆಲೆ ↑) ಅಥವಾ **contraction** (ಬೆಲೆ ↓) (3.3 Q1). ಇತರ ಅಂಶ = **shift**: ಬಲ = **increase**, ಎಡ = **decrease** (3.2 Q3; 3.4 Q1, Q2). MCQ trap: supply ನ expansion ಮತ್ತು contraction curve ಮೇಲಿನ ಚಲನೆಗಳು, **shift ಗಳಲ್ಲ**. ಹೊಸ firms curve ಅನ್ನು **ಬಲಕ್ಕೆ** shift ಮಾಡುತ್ತವೆ (3.4 Q7); tax ಅಥವಾ ಹೆಚ್ಚಿನ wage cost ಅದನ್ನು **ಎಡಕ್ಕೆ** shift ಮಾಡುತ್ತವೆ.
ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ **ಸ್ವಂತ ಬೆಲೆ curve ಮೇಲೆ ಸವಾರಿ ಮಾಡುತ್ತದೆ; ಉಳಿದೆಲ್ಲವೂ curve ಅನ್ನೇ ಕದಲಿಸುತ್ತವೆ.**	

ಕಾರ್ಡ್ 2.64 T 3.5 · ಸೂತ್ರ	★★★ OL 3.5.1, 3.4.3 · Scanner Q1, Q5, Q9, Q13, Q14, Q15 (also 3.4 Q3, Q4) · SM pp.2.80–2.81
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ **Elasticity of supply** ಬರೆಯಿರಿ. ಅದರ ಚಿಹ್ನೆ positive ಆಗಿದೆಯೇ ಅಥವಾ negative ಆಗಿದೆಯೇ?	ಉತ್ತರ **Es = quantity supplied ನ % ಬದಲಾವಣೆ ÷ ಬೆಲೆಯ % ಬದಲಾವಣೆ = (Δq/Δp) × (p/q), ಮೂಲ (original)** p ಮತ್ತು q ಜೊತೆ. **Positive** (Q5). SM: ₹2,000 → ₹2,100, 2,500 → 3,000 units: Es = 500/100 × 2000/2500 = **4** (3.4 Q3). Q1: ₹200 → ₹300, 2,000 → 5,000: **3.0**. Q13: ಬೆಲೆ +20%, supply +40%: **2**. Q14: Es 5 ಮತ್ತು ಬೆಲೆ +15%: quantity **+75%**. Q15: **+2.7**.
ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ **Demand formula ದ supply ಆವೃತ್ತಿ**: ಅದೇ ರೂಪ, ಆದರೆ ಮೈನಸ್ ಚಿಹ್ನೆ ಇಲ್ಲ.	

ಕಾರ್ಡ್ 2.65 T 3.5 · ಸೂತ್ರ	★★★ OL 3.5.2, 3.5.3, 3.5.4 · Scanner Q7, Q8, Q17, Q20, Q22 · SM pp.2.84–2.85
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ Supply ಯ **point** ಮತ್ತು **arc** elasticity ಬರೆಯಿರಿ.	ಉತ್ತರ **Point: Es = (dq/dp) × (p/q)** (Q8). SM: q = −100 + 10p, p = ₹15 ನಲ್ಲಿ q = 50, Es = 10 × 15/50 = 3. Q17: q = 120 + 6p, p = 10 ನಲ್ಲಿ 1/3. Q7: Q = 20p − 200, p = 30 ನಲ್ಲಿ 1.5. **Arc: Es = (Q2 − Q1)/(Q2 + Q1) × (P2 + P1)/(P2 − P1)**. Q20: ₹100 → ₹110, 150 → 200 units ಗೆ **3**. ಅಳತೆಯ ಎರಡು ವಿಧಗಳು: point ಮತ್ತು arc (Q22).
ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ **Demand ನ ಅದೇ ಅವಳಿ formulas.** ಚುಕ್ಕೆಗೆ derivative, ವಿಸ್ತಾರಕ್ಕೆ mid-point.	

ಕಾರ್ಡ್ 2.66 T 3.5 · ಪರಿಕಲ್ಪನೆ	★★★ OL 3.5.5, 3.5.6, 3.5.7 · Scanner Q2, Q3, Q6, Q10, Q11, Q16, Q21, Q23 · SM pp.2.81–2.83
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ **Elasticity of supply ಯ ವಿಧಗಳನ್ನು** ಮತ್ತು ಪ್ರತಿಯೊಂದರ supply curve ನ ಆಕಾರವನ್ನು ತಿಳಿಸಿ.	ಉತ್ತರ **Es = 0:** perfectly inelastic, **vertical** (Y-ಅಕ್ಷಕ್ಕೆ ಸಮಾನಾಂತರ), ಉದಾ. **ಭೂಮಿಯ** ಒಟ್ಟು supply (Q2, Q3, Q10, Q21). **0 < Es < 1:** ಕಡಿಮೆ elastic. **Es > 1:** ಹೆಚ್ಚು elastic (Q6). **Es = 1:** unit elastic; **ಮೂಲಬಿಂದುವಿನ ಮೂಲಕ** ಹಾದುಹೋಗುವ ನೇರ ರೇಖೆ (Q11, Q23). **Es = ∞:** perfectly elastic, **horizontal** (X-ಅಕ್ಷಕ್ಕೆ ಸಮಾನಾಂತರ) (Q11, Q16).
ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ **ಸೊನ್ನೆ ನಿಂತಿದೆ (vertical), ಅನಂತ ಮಲಗಿದೆ (horizontal).**	

ಕಾರ್ಡ್ 2.67 T 3.5 · ಕಂಠಪಾಠ	★★ OL 3.5.8 · Scanner Q4, Q12, Q19 · SM pp.2.85–2.86
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ **Supply ಅನ್ನು ಕಡಿಮೆ** elastic ಮಾಡುವುದು ಯಾವುದು?	ಉತ್ತರ • ಉತ್ಪಾದನೆ ಹೆಚ್ಚಿದಂತೆ ಏರುವ ವೆಚ್ಚಗಳು; ಸಂಕೀರ್ಣ production; ಕಡಿಮೆ ಅವಧಿ; ಹೆಚ್ಚುವರಿ capacity ಇಲ್ಲದಿರುವುದು; ವಿರಳ inputs; **ಸಂಗ್ರಹಿಸಲಾಗದ (non-storable)** ವಸ್ತುಗಳು. ಉದಾಹರಣೆಗಳು: ಬೇಗ ಹಾಳಾಗುವ ವಸ್ತುಗಳ supply perfectly inelastic (Q4); ಮೊಟ್ಟೆಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಲಾಗದು ಮತ್ತು ಅವು ಬೇಗ ಹಾಳಾಗುತ್ತವೆ (Q19); hostel ಕೊಠಡಿಗಳು ಅನುಪಾತಕ್ಕಿಂತ ಕಡಿಮೆ ಏರುತ್ತವೆ, Es < 1 (Q12).
ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ **ನಿಧಾನ ಕಾರ್ಖಾನೆ, ಕಡಿಮೆ ಸಮಯ, ದಾಸ್ತಾನು ಇಲ್ಲ = ಬಿಗಿ supply.**	

ಕಾರ್ಡ್ 2.68 T 3.6 · ಪರಿಕಲ್ಪನೆ	★★ OL 3.6.1, 3.6.2, 3.6.5 · Scanner Q1, Q3, Q5 · SM p.2.87
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ **Equilibrium price** ಎಂದರೇನು? Equations ನಿಂದ ಅದನ್ನು ಹೇಗೆ ಕಂಡುಹಿಡಿಯುತ್ತೀರಿ?	ಉತ್ತರ Equilibrium ನಲ್ಲಿ **Qd = Qs**: **market clearing price**, ಮಾರಾಟವಾಗದ stock ಇಲ್ಲ ಮತ್ತು excess demand ಇಲ್ಲ (Q3). Qd = Qs ಬಿಡಿಸಿ: Qd = 12 − 2P ಮತ್ತು Qs = 3 + P ನಿಂದ **P = 3, Q = 6** (Q5). SM table: ₹3, 19 units. Short-run ಬೆಲೆ = **market price** (Q1; PYQ-only).
ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ **ಕತ್ತರಿ ದಾಟುವಲ್ಲಿ.** ಎರಡೂ equations ಗಳನ್ನು ಸಮ ಮಾಡಿ ಬಿಡಿಸಿ.	

ಕಾರ್ಡ್ 2.69 T 3.6 · ಪರಿಕಲ್ಪನೆ	★ OL 3.6.3 · Scanner Q2 · SM p.2.88
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ **Producer surplus** ಎಂದರೇನು?	ಉತ್ತರ ಬೆಲೆ **ಕನಿಷ್ಠ supply price ಗಿಂತ ಮೇಲಿದ್ದಾಗ** ಉತ್ಪಾದಕರಿಗೆ ಸಿಗುವ ಲಾಭ (Q2). **Supply curve ಮೇಲೆ ಮತ್ತು ಬೆಲೆ ರೇಖೆಯ ಕೆಳಗಿರುವ** ಪ್ರದೇಶ.
ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ **Producer surplus ಮಾರಾಟಗಾರನ ಬೋನಸ್**: ಅವನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದ ಅತಿ ಕಡಿಮೆ ಬೆಲೆಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಸಿಕ್ಕಿದ ಬೆಲೆ.	

ಕಾರ್ಡ್ 2.70 T 3.6 · ಪರಿಕಲ್ಪನೆ	★ OL 3.6.4, 3.4.4 · Scanner Q4 (also 3.4 Q6) · Not in SM text (Scanner 3.6 Q4)
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ Demand ಇಳಿಯುತ್ತದೆ ಮತ್ತು supply ಏರುತ್ತದೆ. Equilibrium **ಬೆಲೆ** ಮತ್ತು **quantity** ಗೆ ಏನಾಗುತ್ತದೆ?	ಉತ್ತರ Equilibrium **ಬೆಲೆ ಇಳಿಯುತ್ತದೆ** (ಎರಡೂ ಶಕ್ತಿಗಳು ಅದನ್ನು ಕೆಳಗೆ ತಳ್ಳುತ್ತವೆ), ಆದರೆ **quantity ಮೇಲಿನ ಪರಿಣಾಮ ಖಚಿತವಿಲ್ಲ** (Q4 (c)). Supply ಬಲಕ್ಕೆ ಮತ್ತು demand ಎಡಕ್ಕೆ: ಬೆಲೆ **ಇಳಿಯುತ್ತದೆ** (3.4 Q6).

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ **ಬೆಲೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಎರಡು ಶಕ್ತಿಗಳು ಒಪ್ಪುತ್ತವೆ, quantity ಬಗ್ಗೆ ವಾದಿಸುತ್ತವೆ.**

ಫ್ಲಾಶ್ ಕಾರ್ಡ್‌ಗಳು — ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯಗಳೊಂದಿಗೆ

ಅಧ್ಯಾಯ 3 · ಉತ್ಪಾದನೆ ಮತ್ತು ವೆಚ್ಚದ ಸಿದ್ಧಾಂತ (Theory of Production and Cost) · 65 ಕಾರ್ಡ್‌ಗಳು

ಈ ಕಾರ್ಡ್‌ಗಳನ್ನು ಹೇಗೆ ಬಳಸಬೇಕು

- ಮೊದಲು **ಪ್ರಶ್ನೆ** ಓದಿ, ಕಾರ್ಡ್ ತಿರುಗಿಸುವ ಮೊದಲು ಉತ್ತರವನ್ನು **ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ** ಹೇಳಿ.
- ನಂತರ **ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ** ಓದಿ. ಅದು ಹಿಡಿಸದಿದ್ದರೆ, ನಿಮ್ಮದೇ ಉಪಾಯ ಮಾಡಿ ಕಾರ್ಡ್ ಬಳಿ ಬರೆದಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಿ.
- ಪ್ರತಿ ಕಾರ್ಡ್‌ನಲ್ಲಿ ಅದರ **Scanner ಪ್ರಶ್ನೆ ಸಂಖ್ಯೆಗಳು** ಇವೆ, ಕಾರ್ಡ್ ಮುಗಿದ ತಕ್ಷಣ ಆ MCQs ಬಿಡಿಸಲು.
- ಪ್ರತಿ ಕಾರ್ಡ್ ಅನ್ನು **1 ದಿನದ ನಂತರ ಮತ್ತೆ**, **1 ವಾರದ ನಂತರ** ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ನೋಡಿ.

ನಕ್ಷತ್ರಗಳ ಅರ್ಥ

★★★	ICAI 6 ಅಥವಾ ಹೆಚ್ಚು ಬಾರಿ ಕೇಳಿದೆ. ಪದಶಃ ಕಂಠಪಾಠ ಮಾಡಿ.
★★	3 ರಿಂದ 5 ಬಾರಿ ಕೇಳಿದೆ. ಮುಖ್ಯ ಪದಗಳು ಮತ್ತು ಪಟ್ಟಿಗಳನ್ನು ತಿಳಿಯಿರಿ.
★	1 ಅಥವಾ 2 ಬಾರಿ ಕೇಳಿದೆ. ಒಮ್ಮೆ ಓದಿ; MCQ ನಲ್ಲಿ ಗುರುತಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾದರೆ ಸಾಕು.
–	Study Material ಪಠ್ಯದಿಂದ ತೆಗೆದದ್ದು. One Liner ಸಾಲು ಅಲ್ಲ, ಆದರೆ ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಉಪಯುಕ್ತ.

ಈ ಅಧ್ಯಾಯದ ವಿಷಯಗಳು

ವಿಷಯ	ಹೆಸರು	ಕಾರ್ಡ್ ಸಂಖ್ಯೆ	ಒಟ್ಟು	ಗರಿಷ್ಠ ನಕ್ಷತ್ರಗಳು
1.0	ಉತ್ಪಾದನೆಯ ಅರ್ಥ (Meaning of Production)	3.01 – 3.02	2	★
1.1	ಉತ್ಪಾದನೆಯ ಅಂಶಗಳು (Factors of Production)	3.03 – 3.17	15	★★★
1.2	ಉತ್ಪಾದನಾ ಸಂಬಂಧ (Production Function)	3.18 – 3.33	16	★★★
1.3	ಉತ್ಪಾದನೆಯ ಅತ್ಯುತ್ತಮೀಕರಣ (Production Optimisation)	3.34 – 3.37	4	★★
2.0	ವೆಚ್ಚದ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಗಳು (Cost Concepts)	3.38 – 3.45	8	★★★
2.1	ವೆಚ್ಚ ಸಂಬಂಧ (Cost Function)	3.46	1	★★
2.2	ಅಲ್ಪಾವಧಿ ಒಟ್ಟು ವೆಚ್ಚ (Short Run Total Cost)	3.47 – 3.58	12	★★★
2.3	ದೀರ್ಘಾವಧಿ ಸರಾಸರಿ ವೆಚ್ಚ ವಕ್ರರೇಖೆ (Long Run Average Cost Curve)	3.59 – 3.60	2	★★★
2.4	ಪ್ರಮಾಣದ ಉಳಿತಾಯಗಳು ಮತ್ತು ಅನುಳಿತಾಯಗಳು (Economies & Diseconomies of Scale)	3.61 – 3.65	5	★★★

ಆಧಾರ: ICAI Study Material (July 2026), Scanner Business Economics 2026 October, One Liners P4. ನಕ್ಷತ್ರಗಳು One Liners deck ಪ್ರಕಾರ. "OL" = One Liner ಉಲ್ಲೇಖ; "Q" = Scanner ನಲ್ಲಿ ಆ ವಿಷಯದ ಪ್ರಶ್ನೆ ಸಂಖ್ಯೆ; "SM p." = Study Material ನ ಪುಟ.

ಕಾರ್ಡ್ 3.01 T 1.0 · ಪರಿಕಲ್ಪನೆ	★ OL 1.0.1 · Scanner Q1, Q4 · SM p.3.3
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ Economics ನಲ್ಲಿ **production** ಎಂದರೆ ಏನು? ಅದು matter ಅನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸುವುದೇ?	ಉತ್ತರ Production ಎಂದರೆ **utility ಯ ಸೃಷ್ಟಿ ಅಥವಾ ಸೇರ್ಪಡೆ**; ಎಂದಿಗೂ matter ಸೃಷ್ಟಿ ಅಲ್ಲ. ಮನುಷ್ಯ matter ಅನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸಲಾರ; ಇರುವುದನ್ನು ಮಾತ್ರ ಪರಿವರ್ತಿಸುತ್ತಾನೆ (ಬಡಗಿ ಮರವನ್ನು ಮೇಜಾಗಿ ಮಾಡುತ್ತಾನೆ). Q1: ಉತ್ತರ (b) matter ನಲ್ಲಿ utility ಯ ಸೃಷ್ಟಿ; (a) matter ಸೃಷ್ಟಿ ತಪ್ಪು.
ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ **Utility ಒಳಗೆ, matter ಹೊರಗೆ.** ಬಡಗಿ ಮರಕ್ಕೆ ಮೌಲ್ಯ ಸೇರಿಸುತ್ತಾನೆ; ಮರವನ್ನು ಅವನು ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ.	

ಕಾರ್ಡ್ 3.02 T 1.0 · MCQ ಬಲೆ	★ OL 1.0.2 · Scanner Q3, Q5 · SM p.3.4
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ ಯಾವ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು **production** ಆಗುತ್ತವೆ, ಯಾವುವು ಆಗುವುದಿಲ್ಲ? ಮೂಲ ಪರೀಕ್ಷೆ ಯಾವುದು?	ಉತ್ತರ ಸೇರಿವೆ: ವೈದ್ಯರು, ವಕೀಲರು, ಸಂಗೀತಗಾರರು, ನಟರು ಮುಂತಾದವರ services. ಹೊರಗಿವೆ: ಮನೆಯಲ್ಲಿ **ಪ್ರೀತಿ-ವಾತ್ಸಲ್ಯದಿಂದ** ಮಾಡುವ ಕೆಲಸ, **voluntary services** ಮತ್ತು **self-consumption** ಗಾಗಿ ಮಾಡಿದ ಸರಕುಗಳು. ಮೂಲ ಪರೀಕ್ಷೆ: **ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ವಿನಿಮಯ ಮಾಡುವ ಉದ್ದೇಶ** (Q3: ನಾಟಕ ಪ್ರದರ್ಶನ; Q5: market exchange).
ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ **ಪ್ರೀತಿ, ಸ್ವಯಂಸೇವೆ, ತನ್ನ ಬಳಕೆ = ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಇಲ್ಲ, production ಇಲ್ಲ.** ಕೇಳಿ: ಇದು ಮಾರಾಟವಾಗುತ್ತದೆಯೇ?	

ಕಾರ್ಡ್ 3.03 T 1.1 · ಕಂಠಪಾಠ	★ OL 1.1.1 · Scanner Q27 · SM p.3.33
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ **production ನ ನಾಲ್ಕು factors** ಹೆಸರಿಸಿ.	ಉತ್ತರ **Land, labour, capital ಮತ್ತು entrepreneurial ability** (organisation). Q27: ತಪ್ಪು ಆಯ್ಕೆಗಳಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕನೇ factor ಬದಲಿಗೆ industrial policy, fiscal policy ಅಥವಾ technology ಇರುತ್ತದೆ.
ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ ನಾಲ್ಕರ ಸಾಲು ನೆನಪಿಡಿ: **L-L-C-E** ಎಂದರೆ Land, Labour, Capital, Entrepreneur.	

ಕಾರ್ಡ್ 3.04 T 1.1 · MCQ ಬಲೆ	★★★ OL 1.1.2, 1.1.4 · Scanner Q2, Q8, Q11, Q14, Q16, Q21, Q24 · SM p.3.6
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ **land ನ ಏಳು ಗುಣಲಕ್ಷಣಗಳನ್ನು** ಪಟ್ಟಿ ಮಾಡಿ. Land ಯಾವ ಮೂರು ಅಲ್ಲ?	ಉತ್ತರ • ಪ್ರಕೃತಿಯ ಉಚಿತ ಕೊಡುಗೆ; ಸ್ಥಿರ supply; ಶಾಶ್ವತ ಮತ್ತು ನಾಶವಾಗದ್ದು (Ricardo); **passive**; **immobile**; ಬಹು ಉಪಯೋಗ; **heterogeneous**. Land **perishable ಅಲ್ಲ**, **active ಅಲ್ಲ**, **homogeneous ಅಲ್ಲ**. ಜಾಲ ಆಯ್ಕೆಗಳು: (d) perishable (Q2), (b) active factor (Q14, Q16, Q24), (a) homogeneous (Q21).
ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ ಏಳು ಅಕ್ಷರಗಳು: **F-F-P-P-I-M-H** ಎಂದರೆ Free, Fixed, Permanent, Passive, Immobile, Multiple, Heterogeneous. ಭೂಮಿ ಸುಮ್ಮನೆ ಕೂರುತ್ತದೆ; ದುಡಿಯುವುದು labour.	

ಕಾರ್ಡ್ 3.05 T 1.1 · ಪರಿಕಲ್ಪನೆ	★ OL 1.1.3 · Scanner Q4 · SM p.3.6
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ ಆರ್ಥಿಕತೆಗೂ ಒಂದು firm ಗೂ land ನ supply ಎಷ್ಟು elastic?	ಉತ್ತರ ಆರ್ಥಿಕತೆಗೆ: **perfectly inelastic** (Q4, ಉತ್ತರ d). ಒಂದು firm ಗೆ: **relatively elastic**.

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ **ಇಡೀ ದೇಶಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚು ಭೂಮಿ ಇಲ್ಲ; ಒಂದು firm ಗೆ ಬಾಡಿಗೆಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಸಿಗುತ್ತದೆ.**

ಕಾರ್ಡ್ 3.06 T 1.1 · MCQ ಬಲೆ	★★ OL 1.1.5 · Scanner Q8, Q18, Q33 · SM pp.3.7–3.8
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ **labour** ನ ಗುಣಲಕ್ಷಣಗಳನ್ನು ಪಟ್ಟಿ ಮಾಡಿ. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ಜಾಲ?	ಉತ್ತರ • Perishable; active; ಕಾರ್ಮಿಕನಿಂದ ಬೇರ್ಪಡಿಸಲಾಗದ್ದು; heterogeneous; ಎಲ್ಲಾ ಶ್ರಮವೂ productive ಅಲ್ಲ; ದುರ್ಬಲ bargaining power; **mobile**; supply ಯ ತ್ವರಿತ adjustment ಇಲ್ಲ. ಜಾಲ: 'labour mobile ಅಲ್ಲ' ಎಂಬುದು ತಪ್ಪು (Q18); ಅಡೆತಡೆಗಳಿದ್ದರೂ labour mobile. Q8: labour passive factor ಅಲ್ಲ.

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ **Labour ಜೀವಂತ, ಉಗ್ರಾಣದಲ್ಲಿ ಇಡಲಾಗದು:** perishable, active, inseparable. Land ಇದಕ್ಕೆ ತದ್ವಿರುದ್ಧ.

ಕಾರ್ಡ್ 3.07 T 1.1 · ಪರಿಕಲ್ಪನೆ	★ OL 1.1.6 · Scanner Q35 · SM p.3.8
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ labour ನ supply curve ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಬಾಗುವುದು ಏಕೆ?	ಉತ್ತರ **ಬಯಸಿದ ಆದಾಯ ಮಟ್ಟ** ದಾಟಿದ ಮೇಲೆ ಕಾರ್ಮಿಕ ಹೆಚ್ಚು ಹಣಕ್ಕಿಂತ **ಹೆಚ್ಚು ವಿರಾಮವನ್ನು** ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತಾನೆ; ಹಾಗಾಗಿ wages ಮತ್ತಷ್ಟು ಏರಿದಾಗ supply ಇಳಿಯುತ್ತದೆ (Q35, ಆಯ್ಕೆ b).

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ **ಸಾಕಷ್ಟು ದುಡ್ಡು, ಇನ್ನಷ್ಟು ವಿಶ್ರಾಂತಿ:** ಹೆಚ್ಚುವರಿ ರೂಪಾಯಿಗಿಂತ ವಿರಾಮ ಗೆದ್ದಾಗ curve ಹಿಂದಕ್ಕೆ ತಿರುಗುತ್ತದೆ.

ಕಾರ್ಡ್ 3.08 T 1.1 · ಕಂಠಪಾಠ	★ OL 1.1.7 · Scanner Q32 · SM p.3.8
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ **capital** ಅನ್ನು ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಿಸಿ. ಅದು stock ಆಗಿದೆಯೇ ಅಥವಾ flow ಆಗಿದೆಯೇ?	ಉತ್ತರ ಸಂಪತ್ತಿನ **ಮುಂದಿನ ಸಂಪತ್ತು ಉತ್ಪಾದನೆಗೆ** ಬಳಸುವ ಭಾಗ. **Produced means of production** ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ; capital **stock** ಪರಿಕಲ್ಪನೆ, ಅದರ income flow. Q32: ಉತ್ತರ capital.

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ **Capital ಎಂದರೆ stock; income ಎಂದರೆ flow** — ನೀರಿನ ಟ್ಯಾಂಕ್ ಮತ್ತು ಅದರ ನಲ್ಲಿಯಂತೆ.

ಕಾರ್ಡ್ 3.09 T 1.1 · ಕಂಠಪಾಠ	★★★ OL 1.1.8 · Scanner Q20, Q25, Q29, Q34 · SM pp.3.8–3.9
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ **fixed, circulating, intangible ಮತ್ತು social capital** ಗಳನ್ನು ಉದಾಹರಣೆಗಳೊಂದಿಗೆ ಬೇರ್ಪಡಿಸಿ.	ಉತ್ತರ • **Fixed**: ಬಾಳಿಕೆ ಬರುವುದು, ಸೇವೆಗಳ ಸರಣಿ ನೀಡುತ್ತದೆ (tools, machines). • **Circulating**: ಒಮ್ಮೆ ಮಾತ್ರ ಬಳಕೆ, ಮತ್ತೆ ಸಿಗುವುದಿಲ್ಲ (seeds, fuel, raw materials). • **Intangible**: ಇಂದ್ರಿಯಗಳಿಗೆ ಗೋಚರಿಸದ ಹಕ್ಕುಗಳು ಮತ್ತು ಲಾಭಗಳು (goodwill, patents, copyrights). • **Social**: ಸಮಾಜಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ್ದು (roads, bridges).
ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ **ಸರಣಿ = Fixed; ಒಂದೇ ಬಾರಿ = Circulating.** ಒಂದು ಯಂತ್ರ ಅನೇಕ ಸೇವೆ ಕೊಡುತ್ತದೆ; ಒಂದು ಬೀಜ ಒಂದೇ ಬಳಕೆ.	

ಕಾರ್ಡ್ 3.10 T 1.1 · ಕಂಠಪಾಠ	★★ OL 1.1.9 · Scanner Q9, Q30 · SM pp.3.10–3.12
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ entrepreneur ನ **functions** ಯಾವುವು? ಯಾವುದು ಅಗತ್ಯ function ಅಲ್ಲ?	ಉತ್ತರ • ಉದ್ಯಮ ಆರಂಭಿಸುವುದು ಮತ್ತು resources ಸಮನ್ವಯ (ಮೊದಲ function). • Risk ಮತ್ತು uncertainty ಹೊರುವುದು. • Innovations. ಅಗತ್ಯವಲ್ಲ: **ದಿನನಿತ್ಯದ production ನ supervision**, ಅದು manager ನ ಕೆಲಸ (Q9, ಆಯ್ಕೆ d).
ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ **I-R-I** ಎಂದರೆ Initiate, Risk, Innovate. ದಿನದ ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆ manager ನ ಪಾಳಿ.	

ಕಾರ್ಡ್ 3.11 T 1.1 · ಪರಿಕಲ್ಪನೆ	★ OL 1.1.10, 1.1.11 · Scanner Q12 · SM pp.3.11–3.12
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ entrepreneur ಗೆ **profit** ಎಂದರೇನು, ಮತ್ತು ಯಾವ entrepreneurial function ಅತ್ಯಂತ ಮುಖ್ಯ?	ಉತ್ತರ Factors ಗೆ ಒಪ್ಪಂದದ ಪ್ರತಿಫಲ ನೀಡಿದ ನಂತರ ಉಳಿಯುವ **ಅನಿಶ್ಚಿತ residual** ಎಂದರೆ profit (Q12: ವ್ಯಾಪಾರದ ಆದಾಯ). **Risk bearing** ಅತ್ಯಂತ ಮುಖ್ಯ function; ಅದನ್ನು ಬೇರೆಯವರಿಗೆ ವಹಿಸಲಾಗದು. Knight: profit **uncertainty** ಹೊರುವುದಕ್ಕೆ ಸಿಗುವ ಪ್ರತಿಫಲ.
ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ **ಉಳಿದವರಿಗೆ ಮೊದಲು ಸಂಬಳ; entrepreneur ಗೆ ಉಳಿದದ್ದು ಮಾತ್ರ,** ಇಲ್ಲವೇ ನಷ್ಟ.	

ಕಾರ್ಡ್ 3.12 T 1.1 · ಕಂಠಪಾಠ	★★ OL 1.1.12 · Scanner Q5, Q15, Q17 · SM p.3.12
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ **innovative entrepreneurship** ಪರಿಕಲ್ಪನೆಯನ್ನು ನೀಡಿದವರು ಯಾರು?	ಉತ್ತರ **Schumpeter**: entrepreneur ನ ನಿಜವಾದ function innovations ಪರಿಚಯಿಸುವುದು (Q5, Q15, Q17). ತಪ್ಪು ಆಯ್ಕೆಗಳು: Marshall, Joel Dean, Karl Marx, Knight, Max Weber.
ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ **Schumpeter = ಹೊಸ ಯೋಚನೆಗಳ ಕಿಡಿ.** Schumpeter ನ S, Spark ನ S.	

ಕಾರ್ಡ್ 3.13 T 1.1 · ಕಂಠಪಾಠ	★ OL 1.1.13, 1.1.15 · Scanner Q26, Q31 · SM pp.3.12–3.16
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ ಉದ್ಯಮದ (enterprise) **ಐದು objectives** ಹೆಸರಿಸಿ. 'survival, growth and expansion' ಯಾವುದು?	ಉತ್ತರ **Organic, Economic, Social, Human, National.** Organic: ವೆಚ್ಚ ಮರಳಿ ಪಡೆದು ಉಳಿಯುವುದು, ನಂತರ ಬೆಳೆಯುವುದು (Q26). Human: ಕೆಲಸದ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ಆಸಕ್ತಿಕರ ಮತ್ತು ಸವಾಲಿನದಾಗಿಸುವುದು (Q31). National: ಕೌಶಲ ರೂಪಿಸಲು ಯುವಕರಿಗೆ apprentices ಆಗಿ ತರಬೇತಿ ನೀಡುವುದು.
ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ ಐದರ ಸಾಲು: **O-E-S-H-N** ಎಂದರೆ Organic, Economic, Social, Human, National. ಉಳಿವು ಮೊದಲು, ನಂತರ ಅರ್ಥ, ಸಮಾಜ, ಮನುಷ್ಯ, ದೇಶ — ಒಳಗಿನಿಂದ ಹೊರಗಿನ ವೃತ್ತ.	

ಕಾರ್ಡ್ 3.14 T 1.1 · ಹೋಲಿಕೆ	★ OL 1.1.14 · Scanner Q19 · SM p.3.14
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ **accounting profit** ಮತ್ತು **economic profit** ಅನ್ನು ಬೇರ್ಪಡಿಸಿ.	ಉತ್ತರ Accounting profit = total revenue ಮೈನಸ್ **explicit** costs. Economic profit **implicit** costs (ಸ್ವಂತ factors) ಅನ್ನೂ ಕಳೆಯುತ್ತದೆ, ಆದ್ದರಿಂದ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ **ಕಡಿಮೆ**. Q19: ಸರಿಯಾದ ಹೇಳಿಕೆ ಎಂದರೆ economic profit ನಲ್ಲಿ ಸ್ವಂತ factors ನ opportunity cost ಸೇರಿರುತ್ತದೆ.
ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ **Economist ಕಠಿಣ ಪರೀಕ್ಷಕ:** ಹೆಚ್ಚು ಕಡಿತ, ಕಡಿಮೆ profit.	

ಕಾರ್ಡ್ 3.15 T 1.1 · ಕಂಠಪಾಠ	★ OL 1.1.16 · Scanner Q28 · SM p.3.19
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಗುರುತಿಸಿದ ನಂತರ ಉದ್ಯಮ ನಿರ್ಧರಿಸುವ **4 P's** ಯಾವುವು?	ಉತ್ತರ **Product, Promotion, Price, Place** (Q28, ಆಯ್ಕೆ c). ಜಾಲ ಆಯ್ಕೆಗಳಲ್ಲಿ Purchase ಅಥವಾ Profit ಇರುತ್ತದೆ.
ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ **ನಾಲ್ಕು P:** 'Purchase' ಮತ್ತು 'Profit' ಎಂಬ ಪದಗಳು ನಕಲಿ ಸದಸ್ಯರು; ಅವುಗಳಿಂದ ಮೋಸ ಹೋಗಬೇಡಿ.	

ಕಾರ್ಡ್ 3.16 T 1.1 · ಸೂತ್ರ	★★ OL 1.1.18, 1.1.19, 1.1.23 · Scanner Q13, Q22 · Not in SM unit (Scanner)
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ Q22: investment ₹600 cr ಏರಿ national income ₹1,800 cr ಏರಿದೆ. MPC ಎಷ್ಟು? Output ಗರಿಷ್ಠವಾಗುವ ಷರತ್ತು ಯಾವುದು (Q13)?	ಉತ್ತರ k = 1,800 ÷ 600 = 3, ಮತ್ತು MPC = 1 – 1/k = 1 – 1/3 = 2/3. 3, 4, 5 ಯಾವುದೂ ಅಲ್ಲ, ಆದ್ದರಿಂದ ಆಯ್ಕೆ (d). Output **MR = MC** ಇರುವಲ್ಲಿ ಗರಿಷ್ಠ (Q13); Chapter 4 ರಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತದೆ. Economies of scale (internal ಮತ್ತು external) Unit 2 ರಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತವೆ (Q7: ಎರಡು ಬಗೆ).
ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ **MPC = 1 – 1/k:** ಮೊದಲು k ಕಂಡುಹಿಡಿಯಿರಿ, ನಂತರ ಅದರ reciprocal ಅನ್ನು 1 ರಿಂದ ಕಳೆಯಿರಿ.	

ಕಾರ್ಡ್ 3.17 T 1.1 · ನೆನಪಿನ ಸರಪಳಿ	SM text · No direct Q · SM pp.3.6–3.12
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ ನಾಲ್ಕು factors ಮತ್ತು ಅವುಗಳ ಪ್ರತಿಫಲಗಳ ಕಥೆಯನ್ನು ಮೆಲುಕು ಹಾಕಿ.	ಉತ್ತರ Land (passive, fixed) ಮತ್ತು labour (active, perishable) primary factors; **capital** produced ಆಗಿದ್ದು; **entrepreneur** ಅವುಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಿ, risk ಹೊತ್ತು innovate ಮಾಡುತ್ತಾನೆ. ಉಳಿದವರಿಗೆ ಒಪ್ಪಂದದ ಪ್ರತಿಫಲ; entrepreneur ಗೆ ಅನಿಶ್ಚಿತ **profit**.

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ **ಭೂಮಿ ಮಲಗಿದೆ, ಶ್ರಮ ದುಡಿಯುತ್ತದೆ, ಬಂಡವಾಳ ತಯಾರಾಗುತ್ತದೆ, ಉದ್ಯಮಿ ಅಪಾಯ ಹೊರುತ್ತಾನೆ** (Land, Labour, Capital, Entrepreneur).

ಕಾರ್ಡ್ 3.18 T 1.2 · ಕಂಠಪಾಠ	★★★ OL 1.2.1 · Scanner Q13, Q25, Q44, Q47, Q59, Q62 · SM pp.3.20, 3.33
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ **production function** ಅನ್ನು ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಿಸಿ. **Samuelson** ಏನು ಹೇಳಿದರು?	ಉತ್ತರ **Inputs ಮತ್ತು output ನಡುವಿನ technical ಸಂಬಂಧ**. Samuelson: ನಿರ್ದಿಷ್ಟ technology ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಉತ್ಪಾದಿಸಬಹುದಾದ **ಗರಿಷ್ಠ output** ಮತ್ತು ಬೇಕಾದ inputs ನಡುವಿನ ಸಂಬಂಧ. Q47 ಇದನ್ನು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ output ಗೆ ಬೇಕಾದ **ಕನಿಷ್ಠ inputs** ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತದೆ.

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ **ಗರಿಷ್ಠ output, ಕನಿಷ್ಠ input:** ಒಂದೇ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಎರಡು ರೀತಿ ಓದುವುದು, technology ಸ್ಥಿರವಾಗಿದ್ದಾಗ.

ಕಾರ್ಡ್ 3.19 T 1.2 · ಹೋಲಿಕೆ	★ OL 1.2.2 · Scanner Q54 · SM p.3.21
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ Production ನಲ್ಲಿ **short run** ಮತ್ತು **long run** ಅನ್ನು ಬೇರ್ಪಡಿಸಿ.	ಉತ್ತರ Short run: **ಕನಿಷ್ಠ ಒಂದು input fixed**. Long run: **ಎಲ್ಲ inputs variable**. Q54 ಜಾಲ: 'short run ನಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ inputs fixed' ಮತ್ತು 'long run ನಲ್ಲಿ ಒಂದನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಎಲ್ಲ inputs fixed' ಎರಡೂ ತಪ್ಪು.

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ **Short = ಒಂದಕ್ಕೆ ಕಟ್ಟುಬಿದ್ದಿದೆ; Long = ಎಲ್ಲದರಲ್ಲೂ ಸ್ವತಂತ್ರ.**

ಕಾರ್ಡ್ 3.20 T 1.2 · ಸೂತ್ರ	★★ OL 1.2.3 · Scanner Q1, Q16, Q41, Q55 · SM pp.3.21–3.22
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ **Cobb-Douglas** function ಬರೆಯಿರಿ. Labour ಮತ್ತು capital ಬಗ್ಗೆ ಅಧ್ಯಯನ ಏನು ಕಂಡುಕೊಂಡಿತು?	ಉತ್ತರ Q = K·L^a·C^(1–a), ಇಲ್ಲಿ Q output, L labour, C capital (Q41, ಆಯ್ಕೆ d). US manufacturing ಆಧಾರಿತ; inputs **labour ಮತ್ತು capital** (Q55). Labour ಸುಮಾರು **3/4** ಮತ್ತು capital ಸುಮಾರು **1/4** ಕೊಡುಗೆ ನೀಡಿತು (Q16).

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ **Labour ಮುಕ್ಕಾಲು, capital ಕಾಲು:** a ಮತ್ತು 1–a ಎಂಬ exponents ಸೇರಿ ಒಂದು ಪೂರ್ಣ.

ಕಾರ್ಡ್ 3.21 T 1.2 · MCQ ಬಲೆ	★★ OL 1.2.4 · Scanner Q4, Q18, Q20, Q33 · SM p.3.22
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ **law of variable proportions** ಅನ್ನು ಬೇರೆ ಯಾವ ಹೆಸರುಗಳಿಂದ ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ? ಅದು ಯಾವ run ನಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತದೆ?	ಉತ್ತರ **Law of diminishing returns** ಮತ್ತು **law of returns to a variable input** ಎಂದೂ ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಇದು **short run ನಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ** ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತದೆ, long run ನಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲ (Q4, Q20, Q33). Q18: short run ನಲ್ಲಿ ಇದು law of diminishing returns (ಆಯ್ಕೆ b).
ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ **Variable proportions = ಅಲ್ಪಾವಧಿ:** ಒಂದು input ಚಲಿಸುತ್ತದೆ, ಉಳಿದವು ನಿಂತಿರುತ್ತವೆ.	

ಕಾರ್ಡ್ 3.22 T 1.2 · ಸೂತ್ರ	★★★ OL 1.2.5, 1.2.6 · Scanner Q9, Q10, Q11, Q28, Q29, Q30, Q37, Q39, Q40, Q42, Q43 · SM pp.3.22–3.23
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ **MP, AP ಮತ್ತು TP** ಗಳ formulas ನೀಡಿ. ಕಾಣೆಯಾದ ಮೌಲ್ಯಗಳ schedule ಅನ್ನು ಹೇಗೆ ಬಿಡಿಸುವುದು?	ಉತ್ತರ MPn = TPn – TPn–1 (TP curve ನ slope). AP = TP ÷ variable factor ನ units ಸಂಖ್ಯೆ. TP = MP ಗಳ ಮೊತ್ತ = AP × units. ಉದಾಹರಣೆ (Q28–Q29): MP1 ರಿಂದ MP3 = 200, 180, 160, ಆದ್ದರಿಂದ TP3 = 540; TP4 = 680 ಆದರೆ MP4 = 680 – 540 = 140.
ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ **ಮೊದಲು schedule ಕಟ್ಟಿ:** TP ತುಂಬಿ, ನಂತರ MP ಎಂದರೆ ಹೆಜ್ಜೆ, AP ಎಂದರೆ ಪಾಲು.	

ಕಾರ್ಡ್ 3.23 T 1.2 · ಪರಿಕಲ್ಪನೆ	★★ OL 1.2.7, 1.1.17 · Scanner Q8, Q17, Q50 · SM pp.3.23–3.24
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ AP ಏರುತ್ತಿರುವಾಗ, ಗರಿಷ್ಠವಾದಾಗ ಮತ್ತು ಇಳಿಯುವಾಗ **MP ಮತ್ತು AP** ಹೇಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿವೆ?	ಉತ್ತರ AP ಏರುತ್ತಿದೆ: **MP > AP** (Q50). AP ಗರಿಷ್ಠ: **MP = AP**; MP, AP ಯನ್ನು ಅದರ ಗರಿಷ್ಠದಲ್ಲಿ ಕತ್ತರಿಸುತ್ತದೆ. AP ಇಳಿಯುತ್ತಿದೆ: **MP < AP** (Q17).
ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ **ಹೊಸ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ತರಗತಿಯ ಸರಾಸರಿಯನ್ನು ಎಳೆಯುತ್ತಾನೆ:** ಸರಾಸರಿಗಿಂತ ಮೇಲಾದರೆ ಏರಿಸುತ್ತಾನೆ, ಕೆಳಗಾದರೆ ಇಳಿಸುತ್ತಾನೆ, ಸಮವಾದರೆ ಹಾಗೇ ಉಳಿಸುತ್ತಾನೆ.	

ಕಾರ್ಡ್ 3.24 T 1.2 · ಕಂಠಪಾಠ	★ OL 1.2.8 · Scanner Q45 · SM p.3.24
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ **law of variable proportions** ನ **assumptions** ಹೇಳಿ. ಯಾವ ಹೇಳಿಕೆ ಅದರಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲ?	ಉತ್ತರ • Technology ನೀಡಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ ಮತ್ತು ಬದಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ. • ಕೆಲವು input fixed. • Factors ಅನ್ನು fixed proportions ನಲ್ಲಿ ಬಳಸುವುದಿಲ್ಲ. • ಕೇವಲ physical inputs ಮತ್ತು outputs ಅನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. Assumption **ಅಲ್ಲ**: ‘variable factor ನ ಎಲ್ಲ units ಬೇರೆ ಬೇರೆ’ (Q45, ಆಯ್ಕೆ c).
ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ ನಾಲ್ಕು ಅಕ್ಷರ: **T-F-P-P** ಎಂದರೆ Technology, Fixed input, Proportions flexible, Physical terms.	

ಕಾರ್ಡ್ 3.25 T 1.2 · MCQ ಬಲೆ	★★★ OL 1.2.9 · Scanner Q2, Q10, Q14, Q38, Q46, Q56 · SM p.3.25
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ **point of inflexion** ನಲ್ಲಿ MP ಗೆ ಏನಾಗುತ್ತದೆ? TP ಸಮತಟ್ಟಾಗುವುದು ಏನನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ?	ಉತ್ತರ Point of inflexion ನಲ್ಲಿ **MP ಗರಿಷ್ಠ** (Q2, Q14, Q46). Q10 ಜಾಲ: ಗರಿಷ್ಠ MP ಯಲ್ಲಿ AP, MP ಗೆ ಸಮವಲ್ಲ; AP = MP ಗರಿಷ್ಠ AP ಯಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ. TP ಸಮತಟ್ಟಾಗುವುದು (ಕಡಿಮೆ ದರದಲ್ಲಿ ಏರುವುದು) **diminishing marginal returns** ಆರಂಭವನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ (Q38, Q56).
ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ **Inflexion = MP ಶಿಖರ:** ರಸ್ತೆ ಕಡಿದಾಗುವುದು ನಿಂತು ಸಮತಟ್ಟಾಗಲು ಶುರುವಾಗುವ ಜಾಗ.	

ಕಾರ್ಡ್ 3.26 T 1.2 · ಪರಿಕಲ್ಪನೆ	★★★ OL 1.2.10 · Scanner Q19, Q24, Q35, Q48, Q58, Q60, Q61 · SM pp.3.25–3.27
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ **law of variable proportions** ನ **ಮೂರು stages** ವಿವರಿಸಿ. TP ಎಲ್ಲಿ ಇಳಿಯುತ್ತದೆ?	ಉತ್ತರ • Stage 1 **increasing returns**: AP ಅತ್ಯಧಿಕವಾಗುವಲ್ಲಿ ಮುಕ್ತಾಯ. • Stage 2 **diminishing returns**: TP ಕಡಿಮೆ ದರದಲ್ಲಿ ಏರಿ ಗರಿಷ್ಠ ತಲುಪುತ್ತದೆ, ಅಲ್ಲಿ MP = 0; MP ಮತ್ತು AP ಇಳಿಯುತ್ತವೆ ಆದರೆ positive ಆಗಿರುತ್ತವೆ. • Stage 3 **negative returns**: TP ಇಳಿಯುತ್ತದೆ ಮತ್ತು MP < 0 (Q19, Q48). Q58: 'TP ಇಳಿಯುತ್ತಲೇ ಇರುತ್ತದೆ' Stage 2 ಕ್ಕೆ ಸತ್ಯವಲ್ಲ.
ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ **ಏರು, ನಿಧಾನ, ಇಳಿ:** Stage 1 ರಲ್ಲಿ TP ವೇಗವಾಗಿ ಏರುತ್ತದೆ, Stage 2 ರಲ್ಲಿ ಶಿಖರದವರೆಗೆ ನಿಧಾನವಾಗುತ್ತದೆ, Stage 3 ರಲ್ಲಿ ಇಳಿಯುತ್ತದೆ.	

ಕಾರ್ಡ್ 3.27 T 1.2 · ಪರಿಕಲ್ಪನೆ	★ OL 1.2.11 · Scanner Q31 · SM pp.3.25–3.26
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ ಒಂದು factor ಗೆ increasing ಮತ್ತು diminishing returns ಏಕೆ ಉಂಟಾಗುತ್ತವೆ?	ಉತ್ತರ Increasing: fixed factor ನ **ಪೂರ್ಣ ಬಳಕೆ ಮತ್ತು indivisibility**, ಹಾಗೂ variable factor ನ ಹೆಚ್ಚಿನ **efficiency**. Diminishing: fixed factor **ಸಾಕಾಗದಿರುವುದು**. Q31: 'fixed factor ನ ಮಿತಿ' increasing returns ಗೆ ಕಾರಣ ಅಲ್ಲ.
ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ **ಮೊದಲು ಜಾಗ ಇದೆ, ನಂತರ ಕೋಣೆ ಕಿಕ್ಕಿರಿದಿದೆ:** ಮೊದಲು ಯಂತ್ರ ಕಡಿಮೆ ಬಳಕೆ, ಬಳಿಕ ಕೈಗಳು ಹೆಚ್ಚು.	

ಕಾರ್ಡ್ 3.28 T 1.2 · ಪರಿಕಲ್ಪನೆ	★★ OL 1.2.12 · Scanner Q35 · SM p.3.27
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ **rational producer** ಯಾವ stage ನಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಾನೆ, ಮತ್ತು ಏಕೆ?	ಉತ್ತರ **Stage 2** ನಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ. Stage 3 (MP negative) ನಲ್ಲಿ variable factor ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಿದರೆ output ಏರಬಹುದು; Stage 1 ನಲ್ಲಿ AP ಇನ್ನೂ ಏರುತ್ತಿರುವಾಗ fixed factor ವ್ಯರ್ಥವಾಗುತ್ತದೆ. Stage 1 ಮತ್ತು 3 'economic absurdity' (Q35: A ಮತ್ತು R ಎರಡೂ ಸತ್ಯ, R ಯು A ಯನ್ನು ವಿವರಿಸುತ್ತದೆ).
ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ **ನಡುವಿನ stage, ನಡುವಿನ ದಾರಿ:** producer ಎರಡೂ ತುದಿಗಳನ್ನು ಬಿಡುತ್ತಾನೆ.	

ಕಾರ್ಡ್ 3.29 T 1.2 · MCQ ಬಲೆ	★ OL 1.2.13 · Scanner Q8 · SM p.3.31
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ Q8: ಈ ಕೆಳಗಿನವುಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದು laws of production ನಲ್ಲಿ ಸೇರಿಲ್ಲ?	ಉತ್ತರ **Least-cost combination of factors** (ಆಯ್ಕೆ d) production optimisation, laws of production ಅಲ್ಲ. Laws of production ಎಂದರೆ returns to scale, law of variable proportions ಮತ್ತು diminishing returns to a factor.

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ **Laws output ಅನ್ನು ವಿವರಿಸುತ್ತವೆ; optimisation inputs ಅನ್ನು ಆರಿಸುತ್ತದೆ.**

ಕಾರ್ಡ್ 3.30 T 1.2 · ಪರಿಕಲ್ಪನೆ	★★ OL 1.2.14 · Scanner Q21, Q23, Q57, Q64 · SM pp.3.27–3.28
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ **returns to scale** ಎಂದರೇನು, ಮತ್ತು ಅವು ಯಾವ run ನಲ್ಲಿ ಉಂಟಾಗುತ್ತವೆ?	ಉತ್ತರ **ಎಲ್ಲ inputs ಅನ್ನು ಒಂದೇ ಅನುಪಾತದಲ್ಲಿ ಬದಲಿಸಿದಾಗ** output ನ ಅಧ್ಯಯನ (Q57). ಅವು **long run ನಲ್ಲಿ** ಉಂಟಾಗುತ್ತವೆ (Q21, Q23, Q64). Increasing marginal returns ಗೆ ಸಮವಲ್ಲ; ಅವು short run.

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ **Scale = ಎಲ್ಲವೂ ಒಟ್ಟಿಗೆ, ಹಾಗಾಗಿ long run.**

ಕಾರ್ಡ್ 3.31 T 1.2 · ಕಂಠಪಾಠ	★★★ OL 1.2.15 · Scanner Q3, Q26, Q36, Q49 · SM pp.3.28–3.29
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ **CRS, IRS ಮತ್ತು DRS** ಅನ್ನು ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಿಸಿ. Constant returns to scale ಗೆ ಇನ್ನೊಂದು ಹೆಸರು ಯಾವುದು?	ಉತ್ತರ • **CRS**: output ಅದೇ ಅನುಪಾತದಲ್ಲಿ ಏರುತ್ತದೆ; **linear homogeneous production function** ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ (Q3, Q49). • **IRS**: output ಅನುಪಾತಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಏರುತ್ತದೆ. • **DRS**: output ಅನುಪಾತಕ್ಕಿಂತ ಕಡಿಮೆ ಏರುತ್ತದೆ (Q26). ಒಂದು firm ಮೊದಲು IRS, ನಂತರ ದೀರ್ಘ CRS ಹಂತ, ಆಮೇಲೆ DRS ಮೂಲಕ ಹಾದುಹೋಗುತ್ತದೆ.

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ **ಹೆಚ್ಚು, ಸಮ, ಕಡಿಮೆ:** IRS, CRS, DRS — firm ಬೆಳೆಯುವ ಕ್ರಮದಲ್ಲೇ.

ಕಾರ್ಡ್ 3.32 T 1.2 · ಸೂತ್ರ	★★ OL 1.2.16 · Scanner Q1, Q7, Q27, Q63 · SM p.3.29
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ Cobb-Douglas Q = K·L^a·C^b ನಲ್ಲಿ a + b > 1, = 1 ಮತ್ತು < 1 ಎಂದರೆ ಏನು?	ಉತ್ತರ a + b > 1: **increasing** returns to scale. a + b = 1: **constant** returns to scale; ಮೂಲ ರೂಪ CRS ಎಂದು ಊಹಿಸಿತ್ತು (Q27). a + b < 1: **decreasing** returns to scale. Q63: 1/2 + 2/3 = 7/6 > 1, ಆದ್ದರಿಂದ IRS.

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ **ಮೊತ್ತವನ್ನು ಒಂದರ ಜೊತೆ ಹೋಲಿಸಿ:** ಒಂದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾದರೆ ವೇಗವಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತದೆ, ಸಮವಾದರೆ ಅಷ್ಟೇ, ಕಡಿಮೆಯಾದರೆ ನಿಧಾನ.

ಕಾರ್ಡ್ 3.33 T 1.2 · ಕಂಠಪಾಠ	★ OL 1.2.19 · Scanner Q32 · Not in SM unit (Scanner)
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ **secular period** ಎಂದರೇನು?	ಉತ್ತರ **ಅತಿ ದೀರ್ಘ ಅವಧಿ** (Q32, ಆಯ್ಕೆ c), long run ಗಿಂತಲೂ ಉದ್ದ; Chapter 4 ರಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತದೆ.

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ **Secular = ಸೂಪರ್ ಉದ್ದ,** long run ಗಿಂತಲೂ ಉದ್ದ.

ಕಾರ್ಡ್ 3.34 T 1.3 · ಕಂಠಪಾಠ	★★ OL 1.3.1 · Scanner Q1, Q3, Q4, Q5, Q11 · SM p.3.30
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ **isoquant** ಎಂದರೇನು?	ಉತ್ತರ **Equal-product ಅಥವಾ iso-product curve**: **ಒಂದೇ output** ಕೊಡುವ inputs ನ ಎಲ್ಲ ಸಂಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ತೋರಿಸುತ್ತದೆ. Isoquants ಎಂದರೆ 'product lines' (Q1, Q3). Iso-cost line ಅಥವಾ budget line ಅಲ್ಲ.

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ **Iso = ಸಮ, quant = ಪ್ರಮಾಣ:** ಒಂದೇ ಪ್ರಮಾಣ, ಹಲವು input ಮಿಶ್ರಣಗಳು.

ಕಾರ್ಡ್ 3.35 T 1.3 · MCQ ಬಲೆ	★★ OL 1.3.2 · Scanner Q2, Q9 · SM p.3.30
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ **isoquants ನ ಗುಣಲಕ್ಷಣಗಳು** ಹೇಳಿ. Origin ಗೆ convex ಅಥವಾ concave?	ಉತ್ತರ Negative slope; origin ಗೆ **convex** (diminishing MRTS); ಪರಸ್ಪರ ಛೇದಿಸುವುದಿಲ್ಲ. Q2: ತಪ್ಪು ಹೇಳಿಕೆ 'origin ಗೆ concave'. Q9 ರಲ್ಲಿ ಮೂರೂ ಗುಣಗಳು ಸರಿ, ಆದ್ದರಿಂದ (d).

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ **ಇಳಿಜಾರು, ಒಳಬಾಗು, ಎಂದೂ ಮುಟ್ಟದು** (Down, Bowed-in, Never touching).

ಕಾರ್ಡ್ 3.36 T 1.3 · ಪರಿಕಲ್ಪನೆ	★★ OL 1.3.3 · Scanner Q6, Q8, Q10 · SM pp.3.30–3.31
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ **iso-cost line** ಎಂದರೇನು? ಅದು ನೇರವಾಗಿರುವುದು ಏಕೆ?	ಉತ್ತರ **Budget line** ಎಂದೂ ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ: **ನೀಡಲಾದ outlay** ನಲ್ಲಿ firm ಖರೀದಿಸಬಹುದಾದ ಎರಡು factors ನ ಸಂಯೋಜನೆಗಳು. Inputs ನಡುವಿನ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ವಿನಿಮಯ ದರ (factor prices) ಸ್ಥಿರವಾಗಿರುವುದರಿಂದ ನೇರ (Q6, Q8).

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ **ಒಂದೇ ಬಿಲ್, ಯಾವ ಬುಟ್ಟಿಯಾದರೂ.**

ಕಾರ್ಡ್ 3.37 T 1.3 · ಸೂತ್ರ	★ OL 1.3.4, 1.3.5 · Scanner Q7, Q12 · SM pp.3.31–3.32
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ **least-cost combination** ಎಂದರೇನು? Producer ನ equilibrium ಷರತ್ತು ಬರೆಯಿರಿ.	ಉತ್ತರ **Isoquant, iso-cost line ಗೆ tangent** ಆಗುವಲ್ಲಿ. MRTS_LK = MP_L ÷ MP_K = P_L ÷ P_K (Q12: all of the above). Q7: MRTS_LK = 2 ಆದರೆ MP_K ÷ MP_L = 1/2.

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ **ಮುಟ್ಟಿ, ದಾಟಬೇಡ:** ಅತ್ಯಂತ ಅಗ್ಗದ ಬಿಂದು budget line ಅನ್ನು ಕೇವಲ ಚುಂಬಿಸುತ್ತದೆ.

ಕಾರ್ಡ್ 3.38 T 2.0 · ಹೋಲಿಕೆ	★★ OL 2.0.1, 2.0.2 · Scanner Q2, Q4, Q5, Q7, Q8, Q9, Q29 · SM pp.3.35–3.36
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ **accounting (explicit) cost** ಮತ್ತು **economic cost** ಎಂದರೇನು? ಅವುಗಳನ್ನು ಹೇಗೆ ಹೋಲಿಸುವುದು?	ಉತ್ತರ Accounting cost = **explicit** cost: factor suppliers ಗೆ ನಗದು ಪಾವತಿ (wages, materials, fuel, rent, ಸಾಲದ ಬಡ್ಡಿ), ಪುಸ್ತಕಗಳಲ್ಲಿ ದಾಖಲಾಗುತ್ತದೆ. Economic cost = **explicit + implicit**, ಆದ್ದರಿಂದ **accounting cost < economic cost** (Q2). Accounting costs ನಲ್ಲಿ implicit cost ಸೇರುವುದಿಲ್ಲ (Q9).

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ **ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ಪಾವತಿಸಿದ ಬಿಲ್ ಮಾತ್ರ ಕಾಣುತ್ತದೆ.** Economic cost ನೀವು ಬೇರೆಡೆ ಗಳಿಸಬಹುದಾಗಿದ್ದ ಬಿಲ್ ಅನ್ನೂ ಸೇರಿಸುತ್ತದೆ.

ಕಾರ್ಡ್ 3.39 T 2.0 · ಪರಿಕಲ್ಪನೆ	★★★ OL 2.0.3, 2.0.4 · Scanner Q10, Q13, Q22, Q24; 2.1 Q4 · SM p.3.36
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ **implicit cost** ಎಂದರೇನು? ಮಾಲೀಕನ ಸ್ವಂತ capital ಗೆ ಅದನ್ನು ಹೇಗೆ ಲೆಕ್ಕ ಹಾಕುವುದು?	ಉತ್ತರ ಸ್ವಂತ capital ನ **normal return** ಜೊತೆಗೆ entrepreneur ನ **foregone salary**. Firm ಒಡೆತನದ ಮತ್ತು ಬಳಸುವ input ನ **explicit cost ಸೊನ್ನೆ** (Q22). Implicit cost = capital × normal rate: ₹50,000 × 10% = ₹5,000 (Q24). ಸ್ವಂತ capital ಮೇಲಿನ ಬಡ್ಡಿ implicit (Q13).

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ **ಸ್ವಂತ ಹಣ, ಸ್ವಂತ ಸಮಯ, ಇನ್ವಾಯ್ಸ್ ಇಲ್ಲ.**: ಬೇರೆಡೆ ಗಳಿಸಬಹುದಾಗಿದ್ದುದೇ ಇದರ ವೆಚ್ಚ.

ಕಾರ್ಡ್ 3.40 T 2.0 · ಪರಿಕಲ್ಪನೆ	★★ OL 2.0.5, 2.0.6 · Scanner 2.0 Q23, Q27; 2.4 Q12 · SM p.3.36
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ Cost ನಲ್ಲಿ **normal profit** ಎಲ್ಲಿದೆ? Economic profit ಯಾವಾಗ ಸೊನ್ನೆ, ಮತ್ತು profit ಯಾವಾಗ supernormal?	ಉತ್ತರ Normal profit **implicit cost ನ ಭಾಗ** (Q23). TR ಕೇವಲ explicit + implicit cost ಅನ್ನು ಭರಿಸಿದರೆ **economic profit ಸೊನ್ನೆ**: price = minimum ATC (Q27). **Supernormal** profit ಅದಕ್ಕಿಂತ ಮೇಲೆ ಮಾತ್ರ ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ. Q12: ₹15,000 normal profit + ₹25,000 = ₹40,000 ÷ 500 = ₹80, ಆದ್ದರಿಂದ supernormal profit ಗೆ price ₹80 ಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಬೇಕು (₹82).

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ **Economic profit ಸೊನ್ನೆ ಎಂದರೆ ಹಣ ಸೊನ್ನೆ ಅಲ್ಲ.**: ಮಾಲೀಕನ ಸಂಬಳ ಈಗಾಗಲೇ cost ಒಳಗಿದೆ.

ಕಾರ್ಡ್ 3.41 T 2.0 · ಸೂತ್ರ	★★ OL 2.0.7 · Scanner Q5, Q21 · SM pp.3.14, 3.36
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ **accounting profit** ಮತ್ತು **economic profit** ಗೆ formulas ಬರೆಯಿರಿ. Implicit cost ಮತ್ತು profit ಹೇಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿವೆ?	ಉತ್ತರ Accounting profit = TR – explicit costs. Economic profit = TR – explicit – implicit costs. Implicit cost = business profit – economic profit (Q21). Q5 ಜಾಲ: ‘accounting profit = TR ಮೈನಸ್ implicit costs’ ತಪ್ಪು.

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ **Accounting ಮಾಲೀಕನನ್ನು ಮರೆಯುತ್ತದೆ:** explicit ಮಾತ್ರ; economics ಎರಡನ್ನೂ ಕಳೆಯುತ್ತದೆ.

ಕಾರ್ಡ್ 3.42 T 2.0 · MCQ ಬಲೆ	★★★ OL 2.0.8, 2.0.9, 2.1.4 · Scanner 2.0 Q11, Q14, Q17, Q25; 2.1 Q1 · SM pp.3.36–3.37
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ **outlay cost** ಮತ್ತು **opportunity cost** ಅನ್ನು ಬೇರ್ಪಡಿಸಿ. Opportunity cost ಪುಸ್ತಕಗಳಲ್ಲಿ ದಾಖಲಾಗುತ್ತದೆಯೇ?	ಉತ್ತರ Outlay cost: ವಾಸ್ತವ ವೆಚ್ಚ (wages, materials, rent, interest), **ಪುಸ್ತಕಗಳಲ್ಲಿ ದಾಖಲಾಗುತ್ತದೆ** (Q11). Opportunity cost: **ತ್ಯಜಿಸಿದ ಮುಂದಿನ ಅತ್ಯುತ್ತಮ ಪರ್ಯಾಯ**; ಪುಸ್ತಕಗಳಲ್ಲಿ **ದಾಖಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ** (Q25 ಜಾಲ). ದೀರ್ಘಕಾಲದ ಲೆಕ್ಕಾಚಾರಗಳಲ್ಲಿ ಉಪಯುಕ್ತ, ಉದಾ. ಉನ್ನತ ಶಿಕ್ಷಣದ ವೆಚ್ಚ.
ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ Outlay = **ಹೊರಹೋದದ್ದು**; opportunity = **ಕಡೆಗಣಿಸಿದ್ದು**. ಒಂದು ದಾಖಲೆ ಬಿಡುತ್ತದೆ, ಇನ್ನೊಂದು ವಿಷಾದ ಬಿಡುತ್ತದೆ.	

ಕಾರ್ಡ್ 3.43 T 2.0 · ಕಂಠಪಾಠ	★ OL 2.0.10 · Scanner Q26 · SM p.3.37
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ **incremental cost** ಎಂದರೇನು? ಉದಾಹರಣೆ ನೀಡಿ.	ಉತ್ತರ ವ್ಯಾಪಾರ ನಿರ್ಧಾರದ **ಹೆಚ್ಚುವರಿ ವೆಚ್ಚ**: ಹೊಸ product line, ಯಂತ್ರ ಬದಲಾವಣೆ, ಹೊಸ production facility, ಹೊಸ clients (Q26).
ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ Increment = **ನೀವು ಇಡಲು ನಿರ್ಧರಿಸುವ ಹೆಚ್ಚುವರಿ ಹೆಜ್ಜೆ**.	

ಕಾರ್ಡ್ 3.44 T 2.0 · ಕಂಠಪಾಠ	★★★ OL 2.0.11, 2.0.12, 2.0.13 · Scanner Q18, Q20, Q30 · SM pp.3.37–3.38
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ **sunk costs** ಎಂದರೇನು? ಉದಾಹರಣೆಗಳು? ಅವು ಏಕೆ ಮುಖ್ಯ?	ಉತ್ತರ **ಒಮ್ಮೆಗೇ ಸಂಪೂರ್ಣ** ಆಗುವ ಮತ್ತು **ಮರಳಿ ಪಡೆಯಲಾಗದ** ವೆಚ್ಚ. ಉದಾಹರಣೆ: advertising, R&D, specialised equipment, railway lines ಮುಂತಾದ fixed facilities (Q30: ಈಗಾಗಲೇ ಮಾಡಿದ advertising). **Barrier to entry** ಆಗುತ್ತವೆ; economic decisions ಗೆ **ಸಂಬಂಧಿಸಿಲ್ಲ** (Q18).
ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ Sunk = **ಮುಳುಗಿದ ಹಡಗು**: ಅದು ಹೋಯಿತು, ಅದರ ಸುತ್ತ ಮುಂದಿನ ಪ್ರಯಾಣ ಯೋಜಿಸಬೇಡಿ.	

ಕಾರ್ಡ್ 3.45 T 2.0 · ಪರಿಕಲ್ಪನೆ	★★ OL 2.0.14, 2.0.15 · Scanner Q12, Q28, Q37 · SM p.3.38
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ ಯಾವ costs **fixed** ಮತ್ತು ಯಾವುವು **variable**? Shut down costs ಎಂದರೇನು?	ಉತ್ತರ Fixed costs ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆ **ಮುಚ್ಚುವವರೆಗೆ** ತಪ್ಪಿಸಲಾಗದು; **shut down costs** ಸ್ಥಗಿತದ ನಂತರವೂ ಮುಂದುವರಿಯುತ್ತವೆ. Variable: **casual labourers** ನ wages, raw materials (Q28: ಕಾರ್ಖಾನೆ ಕಾರ್ಮಿಕರ wages). Q37: ಕಾರ್ಮಿಕರ ಒಂದು ಭಾಗವನ್ನು ಮಾತ್ರ ತೆಗೆಯಬಹುದಾದರೆ wages ಭಾಗಶಃ fixed, ಭಾಗಶಃ variable.
ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ Fixed **ಅಂಗಡಿ ಬಾಗಿಲು ಮುಚ್ಚುವವರೆಗೆ ಇರುತ್ತದೆ**; variable **ಕೊನೆಯ unit ಜೊತೆ ಹೊರಡುತ್ತದೆ**.	

ಕಾರ್ಡ್ 3.46 T 2.1 · ಪರಿಕಲ್ಪನೆ	★★ OL 2.1.1, 2.1.2 · Scanner Q2, Q3, Q7 · SM p.3.39
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ **cost function** ಎಂದರೇನು? ಅದನ್ನು ಯಾವುದು ನಿರ್ಧರಿಸುತ್ತದೆ, ಮತ್ತು ಅದು ಏನನ್ನು ರೂಪಿಸುತ್ತದೆ?	ಉತ್ತರ Cost ಮತ್ತು ಅದರ determinants ನಡುವಿನ **functional (mathematical) ಸಂಬಂಧ**: factor ನ price, output ನ ಗಾತ್ರ, technology, capacity utilisation, efficiency ಮತ್ತು ಕಾಲಾವಧಿ. Production function ಮತ್ತು inputs ನ market supply ಯಿಂದ ಪಡೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ; output ಗೆ ವಿರುದ್ಧ cost ಅನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುತ್ತದೆ. Firm ನ output ನ **price determinant ಅಲ್ಲ** (Q7). **Cost curves ನ ಆಕಾರ** cost function ಮೇಲೆ ಅವಲಂಬಿತ (Q3).
ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ Cost ನೋಡುವುದು inputs ಮತ್ತು output ಅನ್ನು, ಮಾರಾಟ ಬೆಲೆಯನ್ನು ಎಂದಿಗೂ ಅಲ್ಲ.	

ಕಾರ್ಡ್ 3.47 T 2.2 · ಹೋಲಿಕೆ	★ OL 2.2.1 · Scanner Q38 · SM p.3.39
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ Cost ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ short run ಮತ್ತು long run ನಲ್ಲಿ ಏನು ಬದಲಾಗುತ್ತದೆ?	ಉತ್ತರ Short run: **variable factors** ಮಾತ್ರ ಬದಲಾಗುತ್ತವೆ. Long run: ಎಲ್ಲ factors ಬದಲಾಗುತ್ತವೆ, ಆದ್ದರಿಂದ **ಎಲ್ಲ costs variable** (Q38).
ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ Long run ನಲ್ಲಿ ಯಾವುದೂ fixed ಅಲ್ಲ, ಹಾಗಾಗಿ fixed cost ಇಲ್ಲ.	

ಕಾರ್ಡ್ 3.48 T 2.2 · ಕಂಠಪಾಠ	★★ OL 2.2.2, 2.2.3, 2.0.16 · Scanner 2.0 Q1; 2.2 Q36, Q50 · SM pp.3.40–3.41
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ Costs ಅನ್ನು variability ಪ್ರಕಾರ ವರ್ಗೀಕರಿಸಿ. **stair-step** cost ಎಂದರೇನು?	ಉತ್ತರ **Fixed**, **variable** ಮತ್ತು **semi-variable** (ಉದಾ. electricity: fixed charge ಜೊತೆಗೆ consumption charge) (Q50). **Stair-step**: ಒಂದು output ಶ್ರೇಣಿಯಲ್ಲಿ fixed, ನಂತರ ಹೆಚ್ಚಿನ ಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ಜಿಗಿಯುತ್ತದೆ (foreman ನ ಸಂಬಳ) (2.0 Q1; 2.2 Q36).
ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ ಮೆಟ್ಟಿಲಿಗೆ ಹಂತಗಳು, ಹಾಗಾಗಿ cost ಜಿಗಿತಗಳಲ್ಲಿ ಏರುತ್ತದೆ.	

ಕಾರ್ಡ್ 3.49 T 2.2 · ಸೂತ್ರ	★★★ OL 2.2.5, 2.1.3 · Scanner 2.1 Q8; 2.2 Q6, Q12, Q24 · SM p.3.42
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ Fixed ಮತ್ತು variable cost ಗಳ ರೂಪದಲ್ಲಿ **TC** ಬರೆಯಿರಿ. TC ಮತ್ತು TVC ನಡುವಿನ ಲಂಬ ಅಂತರ ಎಷ್ಟು?	ಉತ್ತರ TC = TFC + TVC, ಆದ್ದರಿಂದ TC – TVC = TFC. TC ಮತ್ತು TVC ನಡುವಿನ ಲಂಬ ಅಂತರ **TFC** (Q6). TFC cost function ನ **constant term** (2.1 Q8: $TC = 2{,}000 + 15Q - 6Q^2 + Q^3$ ಯಿಂದ TFC = ₹2,000).
ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ Fixed ಎಂದರೆ ನೆಲ: TC, TVC ಯ ಮೇಲೆ ಸ್ಥಿರ ಎತ್ತರದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತಿದೆ.	

ಕಾರ್ಡ್ 3.50 T 2.2 · ಕಂಠಪಾಠ	★★ OL 2.2.4, 2.2.6 · Scanner Q33, Q41 · SM p.3.42
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ **TFC ಮತ್ತು TVC curves** ವಿವರಿಸಿ. TVC ಯ ಆಕಾರ ಏನು?	ಉತ್ತರ TFC: Y-axis ನಿಂದ ಆರಂಭವಾಗುವ **ಅಡ್ಡ ರೇಖೆ** (ಸೊನ್ನೆ output ನಲ್ಲೂ fixed cost). TVC: **origin** ನಿಂದ ಆರಂಭ; ತಲೆಕೆಳಗಾದ S ಆಕಾರ; diminishing returns ಶುರುವಾದ ಮೇಲೆ **ಹೆಚ್ಚುತ್ತಿರುವ ದರದಲ್ಲಿ** ಏರುತ್ತದೆ (Q33, Q41).

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ **TFC ಎತ್ತರದಲ್ಲಿ ತೇಲುತ್ತದೆ; TVC ಮನೆಯಿಂದ (origin) ಹೊರಡುತ್ತದೆ.**

ಕಾರ್ಡ್ 3.51 T 2.2 · MCQ ಬಲೆ	★★★ OL 2.2.7 · Scanner Q1, Q2, Q4, Q7, Q13, Q39, Q40, Q57 · SM p.3.42
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ **AFC** ಗೆ formula ಬರೆಯಿರಿ. ಅದರ ಆಕಾರ ಏನು?	ಉತ್ತರ AFC = TFC ÷ Q. ಇದು **ಸದಾ ಇಳಿಯುತ್ತದೆ**, **X-axis ಅನ್ನು ಎಂದೂ ಮುಟ್ಟುವುದಿಲ್ಲ** (AFC ಸೊನ್ನೆ ಆಗದು) ಮತ್ತು **ಎಂದೂ U-ಆಕಾರದ್ದಲ್ಲ**. ಉದಾಹರಣೆ: TFC ₹2,000: AFC 100 units ನಲ್ಲಿ ₹20 ಮತ್ತು 200 units ನಲ್ಲಿ ₹10.

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ **AFC ಕುಗ್ಗುತ್ತಲೇ ಇರುತ್ತದೆ:** ಒಂದೇ ಹೋಳಿನ ಕೇಕ್ ಹೆಚ್ಚು units ಗಳ ನಡುವೆ ಹಂಚಿಕೆ.

ಕಾರ್ಡ್ 3.52 T 2.2 · ಸೂತ್ರ	★★★ OL 2.2.8, 2.1.6 · Scanner 2.1 Q6; 2.2 Q3, Q5, Q14, Q29, Q45 · SM p.3.42
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ TC ಅಥವಾ ಒಂದು output ನಲ್ಲಿ AFC ಮಾತ್ರ ನೀಡಿದಾಗ **AFC sums** ಅನ್ನು ಹೇಗೆ ಬಿಡಿಸುವುದು?	ಉತ್ತರ TFC = Q = 0 ನಲ್ಲಿ TC, ಅಥವಾ TFC = AFC × Q. ನಂತರ ಹೊಸ AFC = TFC ÷ ಹೊಸ Q. Q29: 6 units ನಲ್ಲಿ AFC ₹20 ಆದರೆ TFC ₹120; 4 units ನಲ್ಲಿ AFC = ₹30. Q14: 0 ನಲ್ಲಿ TC = 100, ಆದ್ದರಿಂದ 4 ರಲ್ಲಿ AFC = 25.

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ **ಮೊದಲು ಕೇಕ್ ಎಷ್ಟೆಂದು ಕಂಡುಹಿಡಿಯಿರಿ, ನಂತರ ಮತ್ತೆ ಹೋಳು ಮಾಡಿ.**

ಕಾರ್ಡ್ 3.53 T 2.2 · ಸೂತ್ರ	★★★ OL 2.2.9, 2.2.10 · Scanner 2.1 Q5; 2.2 Q9, Q15, Q28, Q35, Q43, Q47, Q51 · SM pp.3.42–3.43
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ **AVC** ಗೆ formulas ಬರೆಯಿರಿ. ಅದು ಹೇಗೆ ವರ್ತಿಸುತ್ತದೆ?	ಉತ್ತರ AVC = TVC ÷ Q = ATC – AFC. ಇದು **ಇಳಿಯುತ್ತದೆ** (variable factor ಗೆ increasing returns), ಕನಿಷ್ಠ ತಲುಪುತ್ತದೆ, ನಂತರ **ಏರುತ್ತದೆ** (diminishing returns). Q47: TC 1,000, FC 200, Q 100, ಆದ್ದರಿಂದ AVC = ₹8.

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ **AVC ಎಂದರೆ ಪ್ರತಿ unit ಗೆ variable ಬಿಲ್:** efficiency ಯಿಂದ ಇಳಿಯುತ್ತದೆ, ಕಿಕ್ಕಿರಿದಾಗ ಏರುತ್ತದೆ.

ಕಾರ್ಡ್ 3.54 T 2.2 · ಸೂತ್ರ	★★★ OL 2.2.11, 2.2.12 · Scanner Q18, Q19, Q34, Q52 · SM p.3.43
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ **ATC** ಗೆ formulas ಬರೆಯಿರಿ. ಹೆಚ್ಚಿನ output ನಲ್ಲಿ ATC ಮತ್ತು AVC ಒಂದಕ್ಕೊಂದು ಹತ್ತಿರವಾಗುವುದು ಏಕೆ?	ಉತ್ತರ ATC = AFC + AVC = TC ÷ Q; **U-ಆಕಾರ**. Output ಏರಿದಂತೆ AFC, ATC ಯ **ಸಾಪೇಕ್ಷವಾಗಿ ಚಿಕ್ಕ ಭಾಗ** ಆಗುವುದರಿಂದ ಅವು ಹತ್ತಿರವಾಗುತ್ತವೆ (Q34). Q52: 4 units ನಲ್ಲಿ ATC = (100 + 110) ÷ 4 = ₹52.50.
ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ **ATC = ಪೂರ್ಣ ಪ್ರಯಾಣ ದರ; AFC ಕುಗ್ಗುತ್ತಿರುವ ನಿಗದಿತ ಟಿಕೆಟ್,** ಹಾಗಾಗಿ ಅಂತರ ಮುಚ್ಚುತ್ತದೆ.	

ಕಾರ್ಡ್ 3.55 T 2.2 · ಸೂತ್ರ	★★★ OL 2.2.13, 2.2.14 · Scanner Q16, Q25, Q26, Q30, Q49, Q53, Q56 · SM pp.3.43–3.44
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ **MC** ಗೆ formulas ಬರೆಯಿರಿ. Fixed cost ಅದರ ಮೇಲೆ ಪರಿಣಾಮ ಬೀರುತ್ತದೆಯೇ?	ಉತ್ತರ MCn = TCn – TCn–1 = TVC ಯ ಬದಲಾವಣೆ; ಹಂತಗಳಲ್ಲಿ MC = ΔTC ÷ ΔQ. **Fixed cost ನಿಂದ ಸ್ವತಂತ್ರ**: variable cost ಮಾತ್ರ ಬದಲಾಗುತ್ತದೆ. Q56: 'MC = TC' ತಪ್ಪು. SM: 5 units ಗೆ ₹200, 6 units ಗೆ ₹250, ಆದ್ದರಿಂದ MC = ₹50.
ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ **MC ಎಂದರೆ ಇನ್ನೊಂದು unit ನ ಬೆಲೆ:** ಹೆಜ್ಜೆ, ಮೆಟ್ಟಿಲಿನ ಸಾಲು ಅಲ್ಲ.	

ಕಾರ್ಡ್ 3.56 T 2.2 · ಪರಿಕಲ್ಪನೆ	★★ OL 2.2.15, 2.2.16 · Scanner Q11, Q23, Q46, Q55 · SM p.3.44
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ **MC curve** U-ಆಕಾರದ್ದು ಏಕೆ? ಏರುತ್ತಿರುವ MC ಏನನ್ನು ತೋರಿಸುತ್ತದೆ?	ಉತ್ತರ ಇದು **law of variable proportions** ಅನ್ನು ಅನುಸರಿಸುತ್ತದೆ: MP ಏರಿ, ಗರಿಷ್ಠ ತಲುಪಿ, ನಂತರ ಇಳಿಯುತ್ತದೆ, ಆದ್ದರಿಂದ MC ಇಳಿದು, ಕನಿಷ್ಠ ತಲುಪಿ, ನಂತರ ಏರುತ್ತದೆ. **MC ಏರಲು ಶುರುವಾಗುವಲ್ಲಿ diminishing returns ಆರಂಭ** (Q11, Q46: units 3 ಮತ್ತು 4 ರ ನಡುವೆ).
ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ **MC ಎಂದರೆ MP ಯ ಕನ್ನಡಿ:** productivity ಶಿಖರ ತಲುಪಿದಾಗ cost ತಳ ತಲುಪುತ್ತದೆ.	

ಕಾರ್ಡ್ 3.57 T 2.2 · MCQ ಬಲೆ	★★★ OL 2.2.17, 2.2.18 · Scanner Q8, Q10, Q32, Q42, Q58 · SM p.3.45
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ **AC-MC ಸಂಬಂಧ** ಹೇಳಿ. MC, AC ಯನ್ನು ಎಲ್ಲಿ ಕತ್ತರಿಸುತ್ತದೆ?	ಉತ್ತರ AC ಇಳಿಯುತ್ತಿದೆ: **MC < AC** (Q42); AC ಏರುತ್ತಿದೆ: **MC > AC**; AC ಕನಿಷ್ಠ: **MC = AC**. MC, AC (ಮತ್ತು AVC) ಯನ್ನು ಅವುಗಳ **ಕನಿಷ್ಠ ಬಿಂದುಗಳಲ್ಲಿ** ಕತ್ತರಿಸುತ್ತದೆ (Q58, ಆಯ್ಕೆ c). Q10 ಜಾಲ: 'AC ಇಳಿಯುತ್ತಿದ್ದರೆ MC ಇಳಿಯಲೇಬೇಕು' ತಪ್ಪು; MC, AC ಗಿಂತ ಕೆಳಗಿದ್ದರೆ ಸಾಕು.
ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ **ಅಂಕಗಳ ನಿಯಮವೇ ಇಲ್ಲೂ:** ನಿಮ್ಮ ಸರಾಸರಿಗಿಂತ ಕಡಿಮೆ ಅಂಕ ಸರಾಸರಿಯನ್ನು ಇಳಿಸುತ್ತದೆ, ಹೆಚ್ಚು ಅಂಕ ಏರಿಸುತ್ತದೆ.	

ಕಾರ್ಡ್ 3.58 T 2.2 · ನೆನಪಿನ ಸರಪಳಿ	SM text · No direct Q · SM pp.3.42–3.45
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ TC ಯಿಂದ MC ವರೆಗಿನ short-run cost ಸರಪಳಿಯನ್ನು ಮೆಲುಕು ಹಾಕಿ.	ಉತ್ತರ TC = TFC + TVC; **AFC** ಸದಾ ಇಳಿಯುತ್ತದೆ; **AVC** ಮತ್ತು **ATC** U-ಆಕಾರ, ATC = AFC + AVC. **MC**, AVC ಮತ್ತು ATC ಯನ್ನು ಅವುಗಳ ಕನಿಷ್ಠ ಬಿಂದುಗಳಲ್ಲಿ ಕತ್ತರಿಸುತ್ತದೆ.

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ **Fixed ಇಳಿಯುತ್ತದೆ, variable ಇಳಿದು ಏರುತ್ತದೆ; marginal ಎರಡನ್ನೂ ತಳದಲ್ಲಿ ಕತ್ತರಿಸುತ್ತದೆ.**

ಕಾರ್ಡ್ 3.59 T 2.3 · ಪರಿಕಲ್ಪನೆ	★★★ OL 2.3.1, 2.3.2, 2.3.3, 2.4.7 · Scanner 2.3 Q2, Q3, Q5, Q7, Q8; 2.4 Q9 · SM pp.3.45–3.47
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ **SAC ಮತ್ತು LAC curves** ಅನ್ನು ಏನೆಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ? SAC ಗಳ ವಿರುದ್ಧ LAC ಹೇಗೆ ಎಳೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ?	ಉತ್ತರ SAC curves **plant curves** (Q8). LAC **envelope** curve, ಪ್ರತಿ SAC ಗೆ tangent ಆಗಿದ್ದು **ಅವುಗಳ ಕನಿಷ್ಠ ಬಿಂದುಗಳಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲ**; **planning curve** ಎಂದೂ ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ (Q2, Q3, Q5, Q7). ಇಳಿಯುವಾಗ SAC ಗಳ ಇಳಿಯುವ ಭಾಗಗಳಿಗೂ, ಏರುವಾಗ ಏರುವ ಭಾಗಗಳಿಗೂ tangent ಆಗಿರುತ್ತದೆ.

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ **Plants ಏಣಿಯ ಹಂತಗಳು; envelope ಅವುಗಳ ಸುತ್ತಲಿನ ರಿಬ್ಬನ್.**

ಕಾರ್ಡ್ 3.60 T 2.3 · MCQ ಬಲೆ	★★ OL 2.3.4, 2.4.5 · Scanner 2.3 Q1, Q4, Q9; 2.4 Q8 · SM p.3.47
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ **LAC ಯ U-ಆಕಾರಕ್ಕೆ** ಕಾರಣವೇನು? ಅದು variable factor ratio ಯೇ?	ಉತ್ತರ **Returns to scale** ಕಾರಣ, variable factor ratio ಅಲ್ಲ (Q4). Economies (internal + external) **ಇಳಿಯುವ** LAC ಕೊಡುತ್ತವೆ; diseconomies **ಏರುವ** LAC ಕೊಡುತ್ತವೆ (2.3 Q9). SAC ಯ U-ಆಕಾರ variable factor ratio ಯಿಂದ ಆಗುವುದು.

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ **SAC: ratio. LAC: scale.** ಒಂದು ಅನುಪಾತದಿಂದ, ಇನ್ನೊಂದು ಗಾತ್ರದಿಂದ.

ಕಾರ್ಡ್ 3.61 T 2.4 · ಪರಿಕಲ್ಪನೆ	★ OL 2.4.1, 2.4.2 · Scanner Q8 · SM p.3.48
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ **internal economies** ಎಂದರೇನು? ಒಂದು ಮಿತಿಯ ನಂತರ ಏನಾಗುತ್ತದೆ?	ಉತ್ತರ **Firm ಒಳಗಿನ** economies, ಅದರ ಸ್ವಂತ ಪ್ರಯತ್ನದಿಂದ ಬರುವುದು. Firm ಮೊದಲು internal economies ಅನುಭವಿಸುತ್ತದೆ, ನಂತರ **internal diseconomies** (Q8).

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ **Internal = ನನ್ನ ಸ್ವಂತ ಸಾಧನೆ.**

ಕಾರ್ಡ್ 3.62 T 2.4 · ಕಂಠಪಾಠ	★★★ OL 2.4.3, 2.2.19 · Scanner 2.4 Q11, Q14, Q15; 2.2 Q44 · SM pp.3.48–3.50
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ **internal economies** ನ ಬಗೆಗಳನ್ನು ಪಟ್ಟಿ ಮಾಡಿ. ಯಾವುದು internal ಅಲ್ಲ?	ಉತ್ತರ **Technical, managerial, commercial** (bulk buying, by-products), **financial, risk-bearing**. Technical: ದೊಡ್ಡ scale ನಲ್ಲಿ ಉತ್ತಮ techniques ಮತ್ತು ಹೆಚ್ಚಿನ division of labour. Q14: bulk purchase internal. **Internal ಅಲ್ಲ**: skilled labour ನ supply (Q11); industries ನ localisation (Q15).

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ ಐದರ ಸಾಲು: **T-M-C-F-R** ಎಂದರೆ Technical, Managerial, Commercial, Financial, Risk-bearing. ಮೊದಲ ಮೂರು ಉತ್ಪಾದನೆಗೆ, ಕೊನೆಯ ಎರಡು ಹಣ ಮತ್ತು ಅಪಾಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ್ದು.

ಕಾರ್ಡ್ 3.63 T 2.4 · ಕಂಠಪಾಠ	★★★ OL 2.4.4 · Scanner Q3, Q6, Q17 · SM pp.3.50–3.51
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ ಉದ್ಯಮದ ವಿಸ್ತರಣೆಯಿಂದ ಬರುವ **external economies** ಪಟ್ಟಿ ಮಾಡಿ.	ಉತ್ತರ • ಅಗ್ಗದ raw materials ಮತ್ತು equipment; technology; skilled labour. • Ancillary industries ಬೆಳವಣಿಗೆ; transport ಮತ್ತು marketing; information. Q6: ಇವೆಲ್ಲವೂ external (d). Q17: skilled labour ಅಭಿವೃದ್ಧಿ.

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ ಆರರ ಸಾಲು: **M-T-S-A-T-I** ಎಂದರೆ Materials, Technology, Skill, Ancillary, Transport, Information. ಆರೂ ಉದ್ಯಮದ ಹೊರಗಿನ ಕೊಡುಗೆ.

ಕಾರ್ಡ್ 3.64 T 2.4 · ಪರಿಕಲ್ಪನೆ	★ OL 2.4.6 · Scanner Q13 · SM pp.3.51–3.52
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ **external diseconomy** ಎಂದರೇನು? Inputs ಗೆ ಬೇಡಿಕೆ ಇಳಿದರೆ ಏನಾಗುತ್ತದೆ?	ಉತ್ತರ Inputs ಗೆ ಬೇಡಿಕೆ ಏರಿದಾಗ **factor prices** ಏರುತ್ತವೆ; firm ನ ಹೊರಗಿನಿಂದ ಬರುವ ಅನನುಕೂಲ. ಹಿಮ್ಮುಖ: inputs ಗೆ ಬೇಡಿಕೆ ಇಳಿದರೆ **input prices ಕೆಳಗೆ ಬರುತ್ತವೆ** (Q13).

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ **ಕಿಕ್ಕಿರಿದ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ, ದುಬಾರಿ inputs.**

ಕಾರ್ಡ್ 3.65 T 2.4 · ಪರಿಕಲ್ಪನೆ	★★ OL 2.3.5, 2.4.9, 2.0.17 · Scanner 2.3 Q6; 2.4 Q1, Q2, Q5; 2.0 Q19 · Not in SM unit (Scanner)
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ **economies of scope** ಎಂದರೇನು? Short run ನಲ್ಲಿ firm ಯಾವಾಗ shut down ಆಗುತ್ತದೆ?	ಉತ್ತರ Economies of scope: firm **ಒಂದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು product** ಉತ್ಪಾದಿಸಿದಾಗ ATC ಇಳಿಯುತ್ತದೆ (2.3 Q6). **Price < AVC** ಆದರೆ shut down; shut down ತಾತ್ಕಾಲಿಕ. Shut-down point ನಲ್ಲಿ P = AVC, TR = TVC ಮತ್ತು loss = TFC (2.0 Q19). Chapter 4 ರಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತದೆ.

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ **Scope = ಹಲವು ಉತ್ಪನ್ನಗಳು; AVC ಭರಿಸಲಾಗದಿದ್ದರೆ shut down.**

ಫ್ಲಾಶ್ ಕಾರ್ಡ್‌ಗಳು — ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯಗಳೊಂದಿಗೆ

ಅಧ್ಯಾಯ 4 · ವಿವಿಧ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಗಳಲ್ಲಿ ಬೆಲೆ ನಿರ್ಧಾರ (Price Determination in Different Markets) · 69 ಕಾರ್ಡ್‌ಗಳು

ಈ ಕಾರ್ಡ್‌ಗಳನ್ನು ಹೇಗೆ ಬಳಸಬೇಕು

- ಮೊದಲು **ಪ್ರಶ್ನೆ** ಓದಿ, ಕಾರ್ಡ್ ತಿರುಗಿಸುವ ಮೊದಲು ಉತ್ತರವನ್ನು **ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ** ಹೇಳಿ.
- ನಂತರ **ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ** ಓದಿ. ಅದು ಹಿಡಿಸದಿದ್ದರೆ, ನಿಮ್ಮದೇ ಉಪಾಯ ಮಾಡಿ ಕಾರ್ಡ್ ಬಳಿ ಬರೆದಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಿ.
- ಪ್ರತಿ ಕಾರ್ಡ್‌ನಲ್ಲಿ ಅದರ **Scanner ಪ್ರಶ್ನೆ ಸಂಖ್ಯೆಗಳು** ಇವೆ, ಕಾರ್ಡ್ ಮುಗಿದ ತಕ್ಷಣ ಆ MCQs ಬಿಡಿಸಲು.
- ಪ್ರತಿ ಕಾರ್ಡ್ ಅನ್ನು **1 ದಿನದ ನಂತರ ಮತ್ತೆ**, **1 ವಾರದ ನಂತರ** ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ನೋಡಿ.

ನಕ್ಷತ್ರಗಳ ಅರ್ಥ

★★★	ICAI 6 ಅಥವಾ ಹೆಚ್ಚು ಬಾರಿ ಕೇಳಿದೆ. ಪದಶಃ ಕಂಠಪಾಠ ಮಾಡಿ.
★★	3 ರಿಂದ 5 ಬಾರಿ ಕೇಳಿದೆ. ಮುಖ್ಯ ಪದಗಳು ಮತ್ತು ಪಟ್ಟಿಗಳನ್ನು ತಿಳಿಯಿರಿ.
★	1 ಅಥವಾ 2 ಬಾರಿ ಕೇಳಿದೆ. ಒಮ್ಮೆ ಓದಿ; MCQ ನಲ್ಲಿ ಗುರುತಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾದರೆ ಸಾಕು.
–	Study Material ಪಠ್ಯದಿಂದ ತೆಗೆದದ್ದು. One Liner ಸಾಲು ಅಲ್ಲ, ಆದರೆ ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಉಪಯುಕ್ತ.

ಈ ಅಧ್ಯಾಯದ ವಿಷಯಗಳು

ವಿಷಯ	ಹೆಸರು	ಕಾರ್ಡ್ ಸಂಖ್ಯೆ	ಒಟ್ಟು	ಗರಿಷ್ಠ ನಕ್ಷತ್ರಗಳು
1.0	ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯ ಅರ್ಥ (Meaning of Market)	4.01 – 4.10	10	★★★
1.1	ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ರಚನೆಗಳ ವಿಧಗಳು (Types of Market Structures)	4.11 – 4.13	3	★★
1.2	Total Revenue, Average Revenue ಮತ್ತು Marginal Revenue ಪರಿಕಲ್ಪನೆಗಳು (Concepts of Total Revenue, Average Revenue and Marginal Revenue)	4.14 – 4.24	11	★★★
2.0	ಪರಿಚಯ (Introduction)	4.25 – 4.26	2	★★★
2.1	ಬೆಲೆ ನಿರ್ಧಾರ - ಒಂದು ಸಾಮಾನ್ಯ ನೋಟ (Determination of Prices - A General View)	4.27	1	★
2.2	Demand ಮತ್ತು Supply ಯ ಬದಲಾವಣೆಗಳು (Changes in Demand and Supply)	4.28 – 4.29	2	★★
2.3	Demand ಮತ್ತು Supply ಯ ಏಕಕಾಲಿಕ ಬದಲಾವಣೆಗಳು (Simultaneous Changes in Demand and Supply)	4.30 – 4.32	3	★★★
3.0	Perfect Competition (ಪರಿಪೂರ್ಣ ಸ್ಪರ್ಧೆ)	4.33 – 4.44	12	★★★
3.1	Monopoly (ಏಕಸ್ವಾಮ್ಯ)	4.45 – 4.55	11	★★★
3.2	Imperfect Competition-Monopolistic Competition (ಅಪರಿಪೂರ್ಣ ಸ್ಪರ್ಧೆ - ಏಕಸ್ವಾಮ್ಯ ಸ್ಪರ್ಧೆ)	4.56 – 4.60	5	★★★
3.3	Oligopoly (ಅಲ್ಪಾಧಿಕಾರ)	4.61 – 4.69	9	★★★

ಆಧಾರ: ICAI Study Material (July 2026), Scanner Business Economics 2026 October, One Liners P4. ನಕ್ಷತ್ರಗಳು One Liners deck ಪ್ರಕಾರ. "OL" = One Liner ಉಲ್ಲೇಖ; "Q" = Scanner ನಲ್ಲಿ ಆ ವಿಷಯದ ಪ್ರಶ್ನೆ ಸಂಖ್ಯೆ; "SM p." = Study Material ನ ಪುಟ.

ಕಾರ್ಡ್ 4.01 T 1.0 · MCQ ಬಲೆ	★ OL 1.0.1 · Scanner 2.0 Q1, Q2, Q3 · SM p.4.3
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ ಬೆಲೆಗಳು ಯಾವ ರೀತಿಯ value ಅನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುತ್ತವೆ? **Ricardo** ಪ್ರಕಾರ **exchange value** ಎಂದರೇನು?	ಉತ್ತರ Price ಎಂದರೆ **money-value**; ಸರಕುಗಳ ಬೆಲೆಗಳು **exchange value** ಅನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುತ್ತವೆ (cost ಅಲ್ಲ, nominal value ಅಲ್ಲ). Ricardo: exchange value = **command over commodities in general**, ಅಂದರೆ ಖರೀದಿಸಬಹುದಾದ commodities ಮೇಲೆ ವಿನಿಮಯದಲ್ಲಿ ಇರುವ ಶಕ್ತಿ. Trap: Economics ಕಾಳಜಿ ವಹಿಸುವುದು **exchange value ಬಗ್ಗೆ ಮಾತ್ರ**; value in use ಅಥವಾ sentimental value ಬಗ್ಗೆ ಅಲ್ಲ.
ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ **ಬಳಕೆ ಖಾಸಗಿ, ವಿನಿಮಯ ಸಾರ್ವಜನಿಕ.** ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಅದಲುಬದಲು ಆಗುವ ಮೌಲ್ಯವೊಂದೇ Economics ಗೆ ಲೆಕ್ಕ.	

ಕಾರ್ಡ್ 4.02 T 1.0 · ಪರಿಕಲ್ಪನೆ	★ OL 1.0.2 · Scanner 1.0 Q3, Q13 · SM p.4.3
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ Economics ನಲ್ಲಿ **market** ಅನ್ನು ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಿಸಿ. ಅದು ಭೌತಿಕ ಸ್ಥಳವೇ ಆಗಿರಬೇಕೇ?	ಉತ್ತರ Market ಎಂದರೆ **ವ್ಯಾಪಾರ ಮಾಡುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವಿರುವ buyers ಮತ್ತು sellers ಗಳ ಸಮೂಹ**; ಅವರ ನಿಜವಾದ ಅಥವಾ ಸಂಭಾವ್ಯ ಪರಸ್ಪರ ವ್ಯವಹಾರಗಳು price ಅನ್ನು ನಿರ್ಧರಿಸುತ್ತವೆ. ಸರಳವಾಗಿ: ಒಂದು good ಅಥವಾ service ನ **price ಮೇಲೆ ಪ್ರಭಾವ ಬೀರುವ** ಎಲ್ಲ buyers ಮತ್ತು sellers. ಅದು **formal ಆಗಿರಬೇಕಿಲ್ಲ**, ಒಂದೇ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ನಡೆಯಬೇಕಿಲ್ಲ (online shops, newspaper advertisements).
ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ **Market = ಜನರು, ಜಾಗವಲ್ಲ.** ಖರೀದಿದಾರರು ಮತ್ತು ಮಾರಾಟಗಾರರು ಭೇಟಿಯಾಗಿ ಬೆಲೆಯನ್ನು ಅಲುಗಾಡಿಸುವಲ್ಲೆಲ್ಲ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಇದೆ.	

ಕಾರ್ಡ್ 4.03 T 1.0 · ಕಂಠಪಾಠ	★★★ OL 1.0.3 · Scanner 1.0 Q3, Q27 · SM pp.4.3–4.4
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ **market ನ ಐದು elements** ಪಟ್ಟಿ ಮಾಡಿ.	ಉತ್ತರ • (i) **Buyers ಮತ್ತು sellers** • (ii) ಒಂದು **product ಅಥವಾ service** • (iii) Price ಗಾಗಿ **Bargaining** • (iv) Market conditions ಬಗ್ಗೆ **Knowledge** • (v) ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಒಂದು product ಅಥವಾ service ಗೆ **ಒಂದೇ price**
ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ **ಐದು ಬೆರಳು, ಐದು ಅಂಶ.** ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಅಕ್ಷರಗಳು B-P-B-K-O: Buyers, Product, Bargaining, Knowledge, One price.	

ಕಾರ್ಡ್ 4.04 T 1.0 · MCQ ಬಲೆ	★★★ OL 1.0.3, 1.1.5 · Scanner 1.0 Q9, Q10, Q17, Q27; 1.1 Q2 · SM pp.4.3–4.4
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ Scanner ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಲ್ಲಿ market ನ elements **ಅಲ್ಲದ** options ಯಾವುವು?	ಉತ್ತರ Elements ಅಲ್ಲ: **volume of business** (Q9), **no bargaining** (Q10), **advertisement and awareness** (Q17), **a firm** (1.1 Q2). ಇದೂ ತಪ್ಪು: ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಸಮಯದಲ್ಲಿ **multiple prices** (Q27); SM ಹೇಳುವುದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಸಮಯದಲ್ಲಿ **ಒಂದೇ price** ಎಂದು. ಸರಿಯಾದ ಪಟ್ಟಿ: buyers and sellers, product or service, bargaining, knowledge of conditions, one price.

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ **ನಕಲಿ ನಾಲ್ವರು V-A-F-M:** Volume, Advertisement, Firm, Multiple prices. ಐದರ ಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಇವು ಯಾವುದೂ ಇಲ್ಲ.

ಕಾರ್ಡ್ 4.05 T 1.0 · ಹೋಲಿಕೆ	★ OL 1.0.4 · Scanner 1.0 Q26 · SM p.4.4
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ **product markets** ಮತ್ತು **factor markets** ನಡುವಿನ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ತಿಳಿಸಿ.	ಉತ್ತರ • **Product market:** households ತಮಗೆ ಬೇಕಾದ goods ಮತ್ತು services ಅನ್ನು **firms ನಿಂದ** ಖರೀದಿಸುತ್ತವೆ. • **Factor market:** firms ಉತ್ಪಾದನೆಗೆ ಬೇಕಾದ resources ಅನ್ನು (**land, labour, capital, entrepreneurship**) ಖರೀದಿಸುತ್ತವೆ. Factor markets ನ prices ಅನ್ನು **factor prices** ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ.

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ **Product = ಮನೆಯವರು ಶಾಪಿಂಗ್; Factor = ಕಂಪನಿ ಶಾಪಿಂಗ್.** ಚೀಲ ಯಾರ ಕೈಯಲ್ಲಿದೆ ಎಂದು ನೋಡಿದರೆ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ.

ಕಾರ್ಡ್ 4.06 T 1.0 · ಕಂಠಪಾಠ	★ OL 1.0.5 · Scanner 1.0 Q23 · SM p.4.4
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ markets ಅನ್ನು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ **ಯಾವ ಆರು ಆಧಾರಗಳಲ್ಲಿ** ವರ್ಗೀಕರಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ?	ಉತ್ತರ • **Area** (geographical) • **Time** • **Nature of transaction** • **Regulation** • **Volume of business** • **Competition**

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ **A-T-N-R-V-C** ಕ್ರಮ ನೆನಪಿಡಿ: Area, Time, Nature, Regulation, Volume, Competition. Q23: ವರ್ಗೀಕರಣಕ್ಕೆ time, area, volume ಬಳಕೆ, ಆದ್ದರಿಂದ 'all of these'.

ಕಾರ್ಡ್ 4.07 T 1.0 · ಕಂಠಪಾಠ	★★ OL 1.0.6 · Scanner 1.0 Q21 · SM pp.4.4–4.5
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ **area-based** ನಾಲ್ಕು markets ಹೆಸರಿಸಿ, ಪ್ರತಿಯೊಂದಕ್ಕೂ SM clue ನೀಡಿ.	ಉತ್ತರ • **Local:** buyers ಮತ್ತು sellers ಒಂದು ಸ್ಥಳೀಯ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ಸೀಮಿತ. • **Regional:** ಕೆಲವು ಪಕ್ಕದ ನಗರಗಳು, ರಾಜ್ಯಗಳ ಭಾಗಗಳು ಅಥವಾ ರಾಜ್ಯಗಳ ಗುಂಪು (Q21). • **National:** trade policy ವ್ಯಾಪಾರವನ್ನು ದೇಶದೊಳಗೇ ಇರಿಸುತ್ತದೆ. • **International:** ಹೆಚ್ಚು ಮೌಲ್ಯದ, ಕಡಿಮೆ ಗಾತ್ರದ ಸರಕುಗಳು, ಉದಾಹರಣೆಗೆ **gold ಮತ್ತು silver**.

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ **ಬೀದಿ, ರಾಜ್ಯ, ದೇಶ, ಜಗತ್ತು**: ನೀರಿನ ಅಲೆಗಳಂತೆ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಒಂದೊಂದೇ ಸುತ್ತು ಬೆಳೆಯುತ್ತದೆ.

ಕಾರ್ಡ್ 4.08 T 1.0 · ಕಂಠಪಾಠ

★★ OL 1.0.7, 1.0.8 · Scanner 1.0 Q2, Q8, Q14, Q16, Q29, Q30 · SM p.4.5

ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ

markets ನಲ್ಲಿ **time element** ಅನ್ನು ಯಾರು ಪರಿಕಲ್ಪಿಸಿದರು? time-based ನಾಲ್ಕು markets ಹೆಸರಿಸಿ.

ಉತ್ತರ

Time element ಅನ್ನು ಪರಿಕಲ್ಪಿಸಿದವರು **Alfred Marshall**.

- **Very short** = market period: supply ಸ್ಥಿರ (perishables).
- **Short** period; **Long** period: 'normal price'.
- **Very long** = **secular period** (Q8).

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ ಮಾರ್ಷಲ್ ಸಮಯ ಅಳೆಯುತ್ತಾನೆ: Market, Short, Long, Secular. M-S-L-S: ಗಡಿಯಾರ ಮುಂದೆ ಹೋದಂತೆ supply ಹೆಚ್ಚು ಮುಕ್ತವಾಗುತ್ತದೆ.

ಕಾರ್ಡ್ 4.09 T 1.0 · ಹೋಲಿಕೆ

★★★ OL 1.0.9, 1.1.6 · Scanner 1.0 Q1, Q5, Q7, Q12, Q19; 1.1 Q5 · SM pp.4.5–4.6

ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ

spot (cash) market ಮತ್ತು **forward (future)** market ನಡುವಿನ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ತಿಳಿಸಿ.

ಉತ್ತರ

- **Spot/cash:** ಸರಕುಗಳನ್ನು **ತಕ್ಷಣ** ಅಥವಾ ಅಲ್ಪ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಪಾವತಿಸುವ ಹಣಕ್ಕೆ ವಿನಿಮಯ ಮಾಡುವುದು. Eg ಮಂಡಿಯಲ್ಲಿ ಇಂದಿನ ದರಕ್ಕೆ ಧಾನ್ಯ (Q19).
- **Forward/future: ಭವಿಷ್ಯದ ದಿನಾಂಕದಲ್ಲಿ** ಪಾವತಿ ಮತ್ತು ಪೂರೈಕೆ ಮಾಡುವ ಒಪ್ಪಂದ. Eg bank ನಿಂದ ಭವಿಷ್ಯದ rate ನಲ್ಲಿ foreign currency ಒಪ್ಪಂದ (1.1 Q5).

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ Spot = ಈಗ, Forward = ಆಮೇಲೆ. ಮಂಡಿಯಲ್ಲಿ ಕೈಯಲ್ಲೇ ಹಣ; bank ನಲ್ಲಿ ಕಾಗದದ ಮೇಲೆ ಮಾತು.

ಕಾರ್ಡ್ 4.10 T 1.0 · ಹೋಲಿಕೆ

★★ OL 1.0.10, 1.0.11 · Scanner 1.0 Q4, Q11, Q15, Q28 · SM p.4.6

ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ

regulated ಮತ್ತು **unregulated** markets, ಹಾಗೆಯೇ **wholesale** ಮತ್ತು **retail** markets ನಡುವಿನ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ತಿಳಿಸಿ.

ಉತ್ತರ

- **Regulated:** ಕಾನೂನಿನ ಮೂಲಕ ನಿಯಂತ್ರಿತ, eg **stock exchange**. **Unregulated:** ಯಾವುದೇ ನಿಯಮವಿಲ್ಲದ **free market**, eg **Haat Bazaar** (Q4).
- **Wholesale:** ಸಗಟು, traders ನಡುವೆ, **B2B** (Q11). **Retail:** ಅಂತಿಮ consumers ಗೆ ಸಣ್ಣ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ, **B2C** (Q15, Q28).

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ ನಿಯಮ ಇದೆಯೇ ಇಲ್ಲವೇ; ಸಗಟೋ ಚಿಲ್ಲರೆಯೋ. Stock exchange ಗೆ ನಿಯಮ ಪುಸ್ತಕ, Haat ಗೆ ಇಲ್ಲ; wholesale ರಾಶಿಯಲ್ಲಿ, retail ತುಣುಕಿನಲ್ಲಿ ಮಾರಾಟ.

ಕಾರ್ಡ್ 4.11 T 1.1 · ಕಂಠಪಾಠ

★ OL 1.1.1, 1.1.2, 1.1.3 · Scanner 1.1 Q1, Q6, Q7 · SM pp.4.6–4.7, 4.14

ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ

market share ಎಂದರೇನು? ನಾಲ್ಕು market forms ಮತ್ತು market ನ ವಿಧವನ್ನು ನಿರ್ಧರಿಸುವ ಮೂರು factors ಹೆಸರಿಸಿ.

ಉತ್ತರ

Market share = industry demand ನ ಶೇಕಡಾವಾರು ರೂಪದಲ್ಲಿ ಒಂದು firm ನ demand (Q1).

ನಾಲ್ಕು forms: **perfect competition, monopolistic competition, oligopoly, monopoly**. Firm ನ elasticity of demand **infinite ಆಗಿರುವುದು perfect competition ನಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ** (Q7).

Market ನ ವಿಧವು **nature of commodity, size of production, extent of demand** ಮೇಲೆ ಅವಲಂಬಿತ (Q6).

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ N-S-E ರೂಪ ನಿರ್ಧರಿಸುತ್ತದೆ: Nature, Size, Extent. ನಾಲ್ಕು ರೂಪ, ಮೂರು ನಿರ್ಧಾರಕ.

ಕಾರ್ಡ್ 4.12 T 1.1 · ಹೋಲಿಕೆ	SM text · No direct Q · SM p.4.7
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ Sellers ಸಂಖ್ಯೆ, product differentiation, firm ನ demand ನ elasticity ಮತ್ತು price ಮೇಲಿನ control ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ನಾಲ್ಕು market forms ಅನ್ನು ಹೋಲಿಸಿ (SM Table 1).	ಉತ್ತರ • **Perfect competition:** ಬಹಳ ದೊಡ್ಡ ಸಂಖ್ಯೆ · ಇಲ್ಲ · infinite · ಇಲ್ಲ. • **Monopolistic competition:** ದೊಡ್ಡ · ಸ್ವಲ್ಪ · ದೊಡ್ಡ · ಸ್ವಲ್ಪ ಇದೆ. • **Oligopoly:** ಸಣ್ಣ · ಇಲ್ಲದಿಂದ ಗಣನೀಯ · ಸಣ್ಣ · ಸ್ವಲ್ಪ ಇದೆ. • **Monopoly:** ಒಬ್ಬನೇ · ಅತಿ ಹೆಚ್ಚು · ಸಣ್ಣ · ಬಹಳ ಗಣನೀಯ.

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ Sellers ಕಡಿಮೆಯಾದಂತೆ ಹಿಡಿತ ಏರುತ್ತದೆ: ಇಲ್ಲ, ಸ್ವಲ್ಪ, ಸ್ವಲ್ಪ, ಬಹಳ ಗಣನೀಯ. ಮಾರಾಟಗಾರರು ಕಡಿಮೆ, ಹಿಡಿತ ಬಿಗಿ.

ಕಾರ್ಡ್ 4.13 T 1.1 · MCQ ಬಲೆ	★★ OL 1.1.4 · Scanner 1.1 Q3, Q4 · SM p.4.11
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ Market demand curve ಕೆಳಮುಖವಾಗಿ ಇಳಿಯುತ್ತದೆ. ಇದರಿಂದ market structure ಅನ್ನು ಊಹಿಸಬಹುದೇ?	ಉತ್ತರ **ಇಲ್ಲ.** ಕೆಳಮುಖ ಇಳಿಜಾರಿನ market demand **ಎಲ್ಲ structures ಗೂ** ಹೊಂದುತ್ತದೆ, ಆದ್ದರಿಂದ ಇದರಿಂದ structure ಅನ್ನು **ನಿರ್ಧರಿಸಲಾಗದು** (Q3 key: option d). ಈ clue ಒಂದರಿಂದಲೇ perfect competition, monopoly ಅಥವಾ imperfect competition ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಬೇಡಿ.

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ ಇಳಿಜಾರು ಸಹಿ ಅಲ್ಲ. ಪ್ರತಿ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯ demand ಇಳಿಯುತ್ತದೆ; ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಇರುವುದು firm ನ curve ನಲ್ಲಿ.

ಕಾರ್ಡ್ 4.14 T 1.2 · ಸೂತ್ರ	★★ OL 1.2.1 · Scanner 1.2 Q13, Q17, Q27 · SM pp.4.8, 4.56
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ **total revenue** ಸೂತ್ರ ಬರೆಯಿರಿ. Competitive firm ನ TR curve ಹೇಗಿರುತ್ತದೆ?	ಉತ್ತರ **TR = P × Q** (price × ಮಾರಿದ quantity). Eg ₹50 ರಂತೆ 130 units ಗೆ TR = ₹6,500 (Q13). Perfectly competitive firm ನ TR curve **ನೇರ ರೇಖೆ, positive slope, origin ಮೂಲಕ ಹಾದುಹೋಗುತ್ತದೆ** (Q17).

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ TR = Price Times Quantity. Price ಸ್ಥಿರ, ಆದ್ದರಿಂದ ಪ್ರತಿ unit ಒಂದೇ ಮೊತ್ತ ಸೇರಿಸುತ್ತದೆ; ರೇಖೆ ನೇರ.

ಕಾರ್ಡ್ 4.15 T 1.2 · ಸೂತ್ರ	★★★ OL 1.2.2, 1.0.12 · Scanner 1.2 Q12, Q15, Q23, Q31; 1.0 Q24 · SM pp.4.8–4.9
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ **average revenue** ಸೂತ್ರ ಬರೆಯಿರಿ. AR curve ಅನ್ನು ಬೇರೆ ಏನೆಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ?	ಉತ್ತರ **AR = TR ÷ Q = P** (ಪ್ರತಿ unit ಬೆಲೆ). Eg 121 units ಗೆ TR ₹6,050 ಆದರೆ AR = ₹50 (Q12). **AR curve ಎಂದರೆ firm ನ demand curve.**

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ AR ಎಂದರೆ Price ಚೀಟಿ; AR curve ಎಂದರೆ Demand curve. ಒಂದೇ ರೇಖೆ, ಎರಡು ಹೆಸರು.

ಕಾರ್ಡ್ 4.16 T 1.2 · ಸೂತ್ರ	★★★ OL 1.2.3, 1.2.4, 1.0.13 · Scanner 1.2 Q8, Q48, Q51; 1.0 Q25 · SM pp.4.9–4.10
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ **marginal revenue** ಸೂತ್ರಗಳನ್ನು ಬರೆಯಿರಿ. MR ಸೊನ್ನೆ ಅಥವಾ negative ಆಗಬಹುದೇ?	ಉತ್ತರ **MR = ΔTR ÷ ΔQ**; ಒಂದು unit ಬದಲಾವಣೆಗೆ **MRn = TRn − TRn−1**. Eg TR3 = ₹240, TR4 = ₹300, ಆದ್ದರಿಂದ 4ನೇ unit ನ MR = ₹60 (Q51). MR **ಸೊನ್ನೆ ಅಥವಾ negative ಆಗಬಹುದು**: 19 units ಗೆ TR ₹570 ಮತ್ತು 20 units ಗೆ ₹560 ಆದರೆ MR = −₹10 (1.0 Q25).

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ **MR = ಹೊಸ TR ಮೈನಸ್ ಹಿಂದಿನ TR.** ಚಿಹ್ನೆ ಗಮನಿಸಿ: TR ಇಳಿದರೆ MR negative.

ಕಾರ್ಡ್ 4.17 T 1.2 · ಸೂತ್ರ	★★★ OL 1.2.3, 1.2.4 · Scanner 1.2 Q6, Q9 · SM p.4.9
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ Price ₹20, quantity 10 units. Price 5% ಇಳಿದು quantity 10% ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತದೆ. MR ಕಂಡುಹಿಡಿಯಿರಿ. ಮೊದಲ ಹಂತ ಯಾವುದು?	ಉತ್ತರ P ಮತ್ತು Q ನಿಂದ **ಮೊದಲು TR ಲೆಕ್ಕ ಹಾಕಿ**. ಹಳೆಯ TR = 20 × 10 = ₹200. ಹೊಸ price ₹19, ಹೊಸ quantity 11, ಆದ್ದರಿಂದ TR = ₹209. MR = ΔTR ÷ ΔQ = (209 − 200) ÷ (11 − 10) = **₹9**.

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ **Price, Quantity, ಆಮೇಲೆ TR, ಆಮೇಲೆ MR:** P-Q-TR-MR. ನೇರವಾಗಿ MR ಗೆ ಜಿಗಿಯಬೇಡಿ.

ಕಾರ್ಡ್ 4.18 T 1.2 · ಪರಿಕಲ್ಪನೆ	★ OL 1.2.5, 1.2.6 · Scanner 1.2 Q41; 3.1 Q63 · SM p.4.10
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ AR ಇಳಿಯುತ್ತಿರುವಾಗ **MR price ಗಿಂತ ಏಕೆ ಕಡಿಮೆ**? TR ಮತ್ತು MR ಹೇಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿವೆ?	ಉತ್ತರ ಇನ್ನೊಂದು unit ಮಾರಲು **ಎಲ್ಲ units ಮೇಲೂ** price ಇಳಿಯುತ್ತದೆ, ಆದ್ದರಿಂದ ಹಿಂದಿನ units ಕಡಿಮೆ ಬೆಲೆಗೆ ಮಾರಾಟವಾಗುತ್ತವೆ. SM ಉದಾಹರಣೆ: 3ನೇ unit ₹8 ಕ್ಕೆ ಮಾರಾಟವಾಗುತ್ತದೆ, ಆದರೆ ಹಿಂದಿನ ಎರಡು units ತಲಾ ₹1 ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತವೆ, ಹಾಗಾಗಿ MR = ₹6, ₹8 ಕ್ಕಿಂತ ಕಡಿಮೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಇಳಿಯುವ ಯಾವುದೇ AR ಗೆ **MR < price** ಮತ್ತು MR curve AR ಗಿಂತ ಕೆಳಗಿರುತ್ತದೆ. **TR = ΣMR**: 1, 2, 3 units ಗಳ MR = ₹10, ₹5, ₹3 ಆದರೆ TR = ₹18 (Q41).

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ **ಬೆಲೆ ಕಡಿತ ಎಂದರೆ ಗುಂಪು ರಿಯಾಯಿತಿ.** ಹೊಸಬ ಕಡಿಮೆ ಕೊಡುತ್ತಾನೆ, ಅವನ ಹಿಂದಿನ ಎಲ್ಲರೂ ಕೂಡ.

ಕಾರ್ಡ್ 4.19 T 1.2 · ಪರಿಕಲ್ಪನೆ	★★★ OL 1.2.7 · Scanner 1.2 Q5, Q16, Q29, Q33, Q37 · SM pp.4.10–4.11
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ MR ಇಳಿಯುತ್ತಿದ್ದಂತೆ **TR ಹೇಗೆ ವರ್ತಿಸುತ್ತದೆ** ವಿವರಿಸಿ. MR = 0 ಆದಾಗ TR ಎಷ್ಟು?	ಉತ್ತರ MR ಕ್ಷೀಣಿಸುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ TR **ಕ್ಷೀಣಿಸುವ ದರದಲ್ಲಿ ಏರುತ್ತದೆ** (Q16, Q29). **MR = 0 ಆದಾಗ TR ಗರಿಷ್ಠ** (Q5, Q33, Q37). **MR < 0 ಆದಾಗ TR ಇಳಿಯುತ್ತದೆ**.

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ **ಬೆಟ್ಟ ಹತ್ತುವುದು:** MR ಧನಾತ್ಮಕ = ಮೇಲೆ ಹತ್ತುತ್ತಿದ್ದೀರಿ, MR ಸೊನ್ನೆ = ಶಿಖರದಲ್ಲಿ, MR ಋಣಾತ್ಮಕ = ಕೆಳಗೆ ಇಳಿಯುತ್ತಿದ್ದೀರಿ.

ಕಾರ್ಡ್ 4.20 T 1.2 · ಹೋಲಿಕೆ	★ OL 1.2.6, 1.2.8 · Scanner 1.2 Q34, Q55 · SM pp.4.10–4.11
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ **perfect competition** ಮತ್ತು **imperfect competition ಅಥವಾ monopoly** ಅಡಿಯಲ್ಲಿ AR ಮತ್ತು MR curves ಹೋಲಿಸಿ.	ಉತ್ತರ • **Perfect competition:** AR = MR, ಎರಡೂ **ಅಡ್ಡವಾಗಿದ್ದು ಒಂದರ ಮೇಲೊಂದು ಬೀಳುತ್ತವೆ** (Q55). • **Imperfect competition ಅಥವಾ monopoly:** AR ಕೆಳಮುಖ ಇಳಿಜಾರು, MR ಅದರ ಕೆಳಗೆ. ಇಲ್ಲಿ **AR ಸೊನ್ನೆ ಆಗಲಾರದು, ಆದರೆ MR ಸೊನ್ನೆ ಅಥವಾ negative ಆಗಬಹುದು** (Q34).

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ ಒಂದು ರೇಖೆಯೋ ಎರಡು ರೇಖೆಯೋ? Price taker ಒಂದನ್ನೇ ಎಳೆಯುತ್ತಾನೆ (AR ಮೇಲೆ MR); price maker ಎರಡು ಎಳೆಯುತ್ತಾನೆ (MR ಕೆಳಗೆ ಜಾರುತ್ತದೆ).

ಕಾರ್ಡ್ 4.21 T 1.2 · ಸೂತ್ರ	★★★ OL 1.2.9, 1.2.10 · Scanner 1.2 Q2, Q18, Q42, Q45 · SM pp.4.11–4.12
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ **MR, AR ಮತ್ತು elasticity** ನಡುವಿನ ಸಂಬಂಧ ಬರೆಯಿರಿ. ಯಾವ e ಮೌಲ್ಯ ಬಳಸುತ್ತೇವೆ?	ಉತ್ತರ **MR = AR × (e − 1) ÷ e**, ಇಲ್ಲಿ e ಎಂದರೆ price elasticity of demand; **e ಅನ್ನು positive ಸಂಖ್ಯೆಯಾಗಿ** ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಿ. Eg AR ₹45, e = 3: MR = 45 × (3 − 1) ÷ 3 = **₹30** (Q45). AR 5, e = 2 ಆದರೆ MR = 2.5 (Q18).

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ 'e ಮೈನಸ್ ಒನ್ ಓವರ್ e': MR ಎಂದರೆ AR ಅನ್ನು (e−1)/e ಭಾಗಕ್ಕೆ ಕತ್ತರಿಸಿದ್ದು. e ದೊಡ್ಡದಾದಷ್ಟು ಕತ್ತರಿಸುವುದು ಕಡಿಮೆ.

ಕಾರ್ಡ್ 4.22 T 1.2 · ಪರಿಕಲ್ಪನೆ	★★ OL 1.2.11, 1.2.12 · Scanner 1.2 Q4, Q20, Q43, Q50 · SM p.4.12
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ Elasticity **MR ನ ಚಿಹ್ನೆಯನ್ನು** ಹೇಗೆ ನಿರ್ಧರಿಸುತ್ತದೆ? TR ಎಲ್ಲಿ ಗರಿಷ್ಠ?	ಉತ್ತರ • **e = 1** → MR = 0. • **e > 1** → MR positive. • **e < 1** → MR negative. **TR ಗರಿಷ್ಠ e = 1 ಇರುವಲ್ಲಿ** (Q43); ನೇರ ರೇಖೆಯ demand curve ನಲ್ಲಿ ಅದು ಮಧ್ಯ ಬಿಂದು.

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ ಒಂದಕ್ಕಿಂತ ಮೇಲೆ ಹಣ ಬೆಳೆಯುತ್ತದೆ; ಒಂದರಲ್ಲಿ ಶಿಖರ; ಒಂದಕ್ಕಿಂತ ಕೆಳಗೆ ಕುಗ್ಗುತ್ತದೆ. ಮೇಲೆ elastic, ಮಧ್ಯ unitary, ಕೆಳಗೆ inelastic.

ಕಾರ್ಡ್ 4.23 T 1.2 · ಪರಿಕಲ್ಪನೆ	★★ OL 1.2.13 · Scanner 1.2 Q1, Q3, Q40; 3.0 Q33, Q60 · SM p.4.13
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ **Principle 1** ಹೇಳಿ: firm ಯಾವಾಗ shut down ಮಾಡಬೇಕು? Shut-down point ನಲ್ಲಿ ಏನಾಗುತ್ತದೆ?	ಉತ್ತರ **TVC ಭರಿಸಲಾಗದಿದ್ದರೆ**, ಅಂದರೆ **P (AR) < AVC** ಆದರೆ shut down ಮಾಡಿ (Q1, Q33, Q60). Shut-down point ನಲ್ಲಿ **P = AVC, TR = TVC** ಮತ್ತು **loss = TFC** (Q40: ಮೂರೂ ಸರಿ). Shut down ತಾತ್ಕಾಲಿಕ; fixed cost ಈಗಾಗಲೇ ಮುಳುಗಿದ (sunk) ವೆಚ್ಚ.

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ ಸಂಬಳ ಕೊಡಲಾಗದಿದ್ದರೆ ಅಂಗಡಿ ಮುಚ್ಚಿ. Variable cost ಎಂದರೆ ಸಂಬಳದ ಪಟ್ಟಿ; ಬಾಡಿಗೆ ಮುಚ್ಚಿದರೂ ತೆರೆದರೂ ಹೋಗುವುದೇ.

ಕಾರ್ಡ್ 4.24 T 1.2 · ಪರಿಕಲ್ಪನೆ	★★★ OL 1.2.14, 1.2.15 · Scanner 1.2 Q3, Q24, Q28, Q35, Q36, Q46, Q47 · SM p.4.13
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ **Principle 2** ಹೇಳಿ: ಯಾವ output ನಲ್ಲಿ profit ಗರಿಷ್ಠ? MR ಮತ್ತು MC ಯ slope ಹೇಗಿರುತ್ತದೆ?	ಉತ್ತರ ಗರಿಷ್ಠ profit **MR = MC** ಇರುವಲ್ಲಿ, ಇದು **first-order condition** (Q47). **MR ಕೆಳಮುಖ ಇಳಿಜಾರು; MC ಮೇಲ್ಮುಖ ಇಳಿಜಾರು** (Q24). MR > MC ಇರುವವರೆಗೆ ಉತ್ಪಾದಿಸಿ; ಆ ಬಿಂದುವಿನ ನಂತರ MC > MR ಆಗಿ profit ಇಳಿಯುತ್ತದೆ.

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ **ಮುಂದಿನ unit ನ ವೆಚ್ಚ ಅದರ ಗಳಿಕೆಗೆ ಸಮವಾದಾಗ ನಿಲ್ಲಿ.** MR = MC ಬ್ರೇಕ್; MC ಕೆಳಗಿನಿಂದ MR ಅನ್ನು ಕತ್ತರಿಸುತ್ತದೆ.

ಕಾರ್ಡ್ 4.25 T 2.0 · ಕಂಠಪಾಠ	★★ OL 2.0.1 · Scanner 2.0 Q1, Q2 · SM p.4.16
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ Goods ಗಳ prices ಏನನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುತ್ತವೆ? Factor prices ಹೆಸರಿಸಿ.	ಉತ್ತರ Prices ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುವುದು **exchange value** ಅನ್ನು (Q1, Q2). **Factor prices** (factor markets ನ prices): **rent, wages, interest, profit**.

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ **R-W-I-P:** Rent, Wages, Interest, Profit; ಇವು factors ಗೆ ಸಲ್ಲುವ ನಾಲ್ಕು ಪಾವತಿಗಳು.

ಕಾರ್ಡ್ 4.26 T 2.0 · ಹೋಲಿಕೆ	★★★ OL 2.0.3, 2.3.5 · Scanner 2.0 Q5, Q6; 2.3 Q1, Q2 · SM pp.4.16–4.17
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ **price floor** ಮತ್ತು **price ceiling** ನಡುವಿನ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ತಿಳಿಸಿ. Ceiling ನಿಂದ ಏನಾಗುತ್ತದೆ?	ಉತ್ತರ • **Price floor:** equilibrium ಗಿಂತ **ಮೇಲೆ** ಸರ್ಕಾರ ನಿಗದಿಪಡಿಸುವ price (support ಅಥವಾ procurement price, Q6). • **Price ceiling:** equilibrium ಗಿಂತ **ಕೆಳಗೆ** ನಿಗದಿಪಡಿಸುವ **ಗರಿಷ್ಠ** price. Equilibrium ಗಿಂತ ಕೆಳಗಿನ ceiling **shortages, consumers ನಡುವೆ allocation ಸಮಸ್ಯೆಗಳು, black marketing** ಗೆ ಕಾರಣ (Q2: all of the above).

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ **Floor ರೈತನ ಕಾಲ ಕೆಳಗಿನ ನೆಲ; Ceiling ಗ್ರಾಹಕನ ಬಿಲ್ಲಿಗೆ ಮುಚ್ಚಳ.** ಗುರುತಿಗಿಂತ ಕೆಳಗಿನ ceiling ಅಂಗಡಿಯ ಕಪಾಟುಗಳನ್ನು ಖಾಲಿ ಮಾಡುತ್ತದೆ.

ಕಾರ್ಡ್ 4.27 T 2.1 · ಪರಿಕಲ್ಪನೆ	★ OL 2.1.1, 2.1.2 · Scanner 2.1 Q1, Q2 · SM pp.4.17–4.19
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ **equilibrium price** ಎಂದರೇನು? ಅದಕ್ಕಿಂತ ಮೇಲೆ ಮತ್ತು ಕೆಳಗೆ ಏನಾಗುತ್ತದೆ?	ಉತ್ತರ Equilibrium (**market clearing**) price: **Qd = Qs**, ಮಾರಾಟವಾಗದ stock ಇಲ್ಲ, ಪೂರೈಕೆಯಾಗದ demand ಇಲ್ಲ (Q1). **ಮೇಲೆ:** surplus → price ಇಳಿಯುತ್ತದೆ. **ಕೆಳಗೆ:** shortage (excess demand) → price ಏರುತ್ತದೆ (Q2). ಈ ಸ್ವಯಂ-ಸರಿಪಡಿಕೆಯೇ **stable equilibrium**.

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ **ಬಹಳ ದುಬಾರಿ ಆದರೆ ಕಪಾಟು ತುಂಬುತ್ತದೆ; ಬಹಳ ಅಗ್ಗ ಆದರೆ ಖಾಲಿಯಾಗುತ್ತದೆ.** ಹೇಗಾದರೂ ಬೆಲೆ ಮಧ್ಯಕ್ಕೆ ಮರಳುತ್ತದೆ.

ಕಾರ್ಡ್ 4.28 T 2.2 · ಕಂಠಪಾಠ

★★ OL 2.2.1, 2.2.2, 2.2.3, 2.2.4, 2.2.5 · Scanner 2.2 Q1, Q3, Q7, Q8, Q13, Q16, Q19, Q22 · SM pp.4.20–4.21

ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ

Non-price factors curves ಅನ್ನು ಸರಿಸುತ್ತವೆ (ಬಲ = increase, ಎಡ = decrease). ಒಂದು shift ನಿಂದ equilibrium **price ಮತ್ತು quantity** ಮೇಲಾಗುವ ಪರಿಣಾಮ ತಿಳಿಸಿ.

ಉತ್ತರ

ಬಲ = **increase**, ಎಡ = **decrease** (Q8).

- **Demand ↑** → P ↑, Q ↑.
- **Demand ↓** → P ↓, Q ↓.
- **Supply ↑** → P ↓, Q ↑.
- **Supply ↓** → P ↑, Q ↓.

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ **Demand ಬದಲಾದರೆ price ಮತ್ತು quantity ಜೊತೆಜೊತೆಗೆ ಚಲಿಸುತ್ತವೆ; supply ಬದಲಾದರೆ ಅವು ಬೇರೆಬೇರೆ ದಿಕ್ಕಿಗೆ.**

ಕಾರ್ಡ್ 4.29 T 2.2 · ಪರಿಕಲ್ಪನೆ

★★ OL 2.2.2 · Scanner 2.2 Q12, Q20 · SM p.4.25

ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ

Buyers ಮುಂದಿನ ವರ್ಷ **prices ಏರುತ್ತವೆ ಎಂದು ನಿರೀಕ್ಷಿಸುತ್ತಾರೆ**. ಯಾವ curve ಯಾವ ದಿಕ್ಕಿಗೆ shift ಆಗುತ್ತದೆ?

ಉತ್ತರ

Demand curve ಬಲಕ್ಕೆ shift ಆಗುತ್ತದೆ: buyers ಈಗ ಹೆಚ್ಚು ಖರೀದಿಸುತ್ತಾರೆ (Q20).

Supply ಸ್ಥಿರವಾಗಿದ್ದರೆ equilibrium price ಮತ್ತು quantity ಎರಡೂ ಏರುತ್ತವೆ (Q12).

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ **ದುಬಾರಿ ಆಗುವ ಮೊದಲು ಇಂದೇ ಕೊಳ್ಳಿ.** ಬೆಲೆ ಏರುವ ನಿರೀಕ್ಷೆ demand ಅನ್ನು ಬಲಕ್ಕೆ ತಳ್ಳುತ್ತದೆ.

ಕಾರ್ಡ್ 4.30 T 2.3 · ಪರಿಕಲ್ಪನೆ

★★★ OL 2.3.1, 2.3.2 · Scanner 2.2 Q2, Q4, Q5, Q6, Q15, Q17, Q21 · SM p.4.22

ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ

Demand ಮತ್ತು supply **ಒಂದೇ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ** shift ಆಗುತ್ತವೆ. ಯಾವುದು ಖಚಿತ, ಯಾವುದು ಅನಿಶ್ಚಿತ?

ಉತ್ತರ

Quantity ಖಚಿತ: ಎರಡೂ increase ಆದರೆ ಏರುತ್ತದೆ, ಎರಡೂ decrease ಆದರೆ ಇಳಿಯುತ್ತದೆ (Q4, Q21).

Price ಅನಿಶ್ಚಿತ; ಸಮಾನ shifts ಆದರೆ price ಬದಲಾಗದು (Q2); **ದೊಡ್ಡ shift price ಅನ್ನು ನಿರ್ಧರಿಸುತ್ತದೆ** (Q6, Q17).

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ **ಒಂದೇ ದಾರಿ, ಒಂದೇ ಗುಂಪು:** quantity ಇಬ್ಬರನ್ನೂ ಹಿಂಬಾಲಿಸುತ್ತದೆ; price ದೊಡ್ಡ ಶಿಫ್ಟರ್‌ಗಾಗಿ ಕಾಯುತ್ತದೆ.

ಕಾರ್ಡ್ 4.31 T 2.3 · ಪರಿಕಲ್ಪನೆ

★★ OL 2.3.3 · Scanner 2.2 Q9, Q14, Q18 · SM p.4.23

ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ

Demand ಮತ್ತು supply **ವಿರುದ್ಧ ದಿಕ್ಕುಗಳಲ್ಲಿ** shift ಆಗುತ್ತವೆ. ಯಾವುದು ಖಚಿತ?

ಉತ್ತರ

Price ಖಚಿತ, demand ನ ಜೊತೆ ಚಲಿಸುತ್ತದೆ: demand ↑ ಮತ್ತು supply ↓ → price ಏರುತ್ತದೆ (Q9, Q18); demand ↓ ಮತ್ತು supply ↑ → price ಇಳಿಯುತ್ತದೆ (Q14).

Quantity ಅನಿಶ್ಚಿತ (shifts ಗಳ ಸಾಪೇಕ್ಷ ಗಾತ್ರದ ಮೇಲೆ ಅವಲಂಬಿತ).

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ **ವಿರುದ್ಧ ದಾರಿ: price demand ನ ಹಿಂದೆ ಹೋಗುತ್ತದೆ, quantity ಅದೃಷ್ಟದ ಆಟ.**

ಕಾರ್ಡ್ 4.32 T 2.3 · ಕಂಠಪಾಠ	★★ OL 2.3.4 · Scanner 2.2 Q11 · SM pp.4.24–4.25
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ SM Illustration 1: ಪ್ರತಿ ಬದಲಾವಣೆಯಿಂದ ಯಾವ point ಸಿಗುತ್ತದೆ?	ಉತ್ತರ • Income ↑ ಮತ್ತು factor price ↑ (D2 + S3) → **point 2**. • Complement price ↓ ಮತ್ತು technology gain (D2 + S2) → **point 7**. • ಅಕ್ಕಿಗೆ ಭಾರೀ ಮಳೆ ಹೊಡೆತ (S3 ಮಾತ್ರ) → **point 3**. • ಕಾರಿನ ಬೆಲೆ ಏರುವ ನಿರೀಕ್ಷೆ (D2 ಮಾತ್ರ) → **point 5**.

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ 2-7-3-5: ನಾಲ್ಕು shifts ಗಳಿಗೆ ನಾಲ್ಕು ಅಂಕಿಯ PIN ಸಂಖ್ಯೆ.

ಕಾರ್ಡ್ 4.33 T 3.0 · ಕಂಠಪಾಠ	★★ OL 3.0.2, 3.0.4 · Scanner 3.0 Q15, Q22, Q23, Q32, Q46, Q48 · SM pp.4.28–4.29, 4.39
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ **pure** ಮತ್ತು **perfect** competition ನ conditions ಪಟ್ಟಿ ಮಾಡಿ. ಇದು ನಿಜ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆಯೇ?	ಉತ್ತರ **Pure competition:** ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂಖ್ಯೆಯ buyers ಮತ್ತು sellers · homogeneous product (perfect substitutes) · free entry and exit. **Perfect competition ಹೆಚ್ಚುವರಿಯಾಗಿ:** perfect knowledge · ಬಹಳ ಕಡಿಮೆ transaction costs · ಎಲ್ಲ firms price-takers. ಇದೊಂದು **myth**; agricultural products, financial instruments ಮತ್ತು precious metals ಇದಕ್ಕೆ ಹತ್ತಿರ (Q15, Q22).

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ Pure = 3, Perfect = ಇನ್ನೂ 3. ಮೊದಲು ಹಲವರು, ಒಂದೇ ಸರಕು, ಮುಕ್ತ ಪ್ರವೇಶ; ಆಮೇಲೆ ಜ್ಞಾನ, ಅಗ್ಗದ ವ್ಯವಹಾರ, ಬೆಲೆ ಸ್ವೀಕಾರ.

ಕಾರ್ಡ್ 4.34 T 3.0 · MCQ ಬಲೆ	★★★ OL 3.0.3 · Scanner 3.0 Q7, Q17, Q20, Q30, Q38, Q49 · SM pp.4.29, 4.56
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ ಯಾವ options perfect competition ನ features **ಅಲ್ಲ**?	ಉತ್ತರ Features ಅಲ್ಲ: **selling cost** (Q7), **inelastic demand** (Q38), **inefficient allocation of resources** (Q20), **informative advertising** (Q17). **Transport cost ಇಲ್ಲದಿರುವುದು** pure competition ನ SM condition ಅಲ್ಲ (Q30, Q49). Perfect competition ನಲ್ಲಿ selling costs ಇಲ್ಲ ಮತ್ತು resources ದಕ್ಷವಾಗಿ allocate ಆಗುತ್ತವೆ.

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ ಪರಿಪೂರ್ಣ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಕೂಗಾಡುವುದಿಲ್ಲ: ಮಾರಾಟದ ಖರ್ಚಿಲ್ಲ, ಜಾಹೀರಾತಿಲ್ಲ, ವ್ಯರ್ಥವಿಲ್ಲ, inelastic demand ಇಲ್ಲ.

ಕಾರ್ಡ್ 4.35 T 3.0 · ಪರಿಕಲ್ಪನೆ	★★★ OL 3.0.1 · Scanner 3.0 Q1, Q5, Q27, Q36, Q40 · SM p.4.30
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ Perfect competition ನಲ್ಲಿ price ಅನ್ನು ಯಾರು ನಿರ್ಧರಿಸುತ್ತಾರೆ? Firm ನ ಪಾತ್ರವೇನು?	ಉತ್ತರ **Industry price** ಅನ್ನು **market demand = market supply** ನಿರ್ಧರಿಸುತ್ತದೆ (Q5, Q27). Firms **price takers**; price ಮೇಲೆ **ಯಾವುದೇ control ಇಲ್ಲ** (Q1, Q36, Q40).

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಊಟದ ಮೇಜು ಹಾಕುತ್ತದೆ; firm ಎಷ್ಟು ತಿನ್ನಬೇಕು ಎಂಬುದನ್ನು ಮಾತ್ರ ಆರಿಸುತ್ತದೆ.

ಕಾರ್ಡ್ 4.36 T 3.0 · ಪರಿಕಲ್ಪನೆ	★★★ OL 3.0.5, 3.0.6, 3.0.7 · Scanner 3.0 Q10, Q12, Q26, Q28, Q29, Q31, Q37, Q44; 1.2 Q55 · SM pp.4.30–4.31
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ Perfect competition ನಲ್ಲಿ **firm ನ demand curve** ವಿವರಿಸಿ. AR, MR ಮತ್ತು P ಹೇಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿವೆ?	ಉತ್ತರ Firm ನ demand (AR) **X-axis ಗೆ ಸಮಾನಾಂತರವಾದ ಅಡ್ಡ ರೇಖೆ, infinitely elastic** (Q10, Q12, Q37). **AR = MR = P** perfect competition ನಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ (Q26). **Market demand curve ಮಾತ್ರ ಈಗಲೂ ಕೆಳಮುಖವಾಗಿ ಇಳಿಯುತ್ತದೆ**; ಚಪ್ಪಟೆ ಇರುವುದು firm ನ curve ಮಾತ್ರ.

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ ಚಪ್ಪಟೆ ರೇಖೆ = ನಿಗದಿತ ಬೆಲೆ. Price taker ಸಮುದ್ರ ಮಟ್ಟ ನೋಡುತ್ತಾನೆ; ಮಾರುಕಟ್ಟೆಗೆ ಮಾತ್ರ ಅಲೆಗಳಿವೆ.

ಕಾರ್ಡ್ 4.37 T 3.0 · ಪರಿಕಲ್ಪನೆ	★★★ OL 3.0.8, 3.0.9 · Scanner 3.0 Q2, Q4, Q8, Q16, Q19, Q35, Q42 · SM pp.4.31–4.32
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ Firm ನ equilibrium ಗೆ **ಎರಡು conditions** ಹೇಳಿ. MR > MC ಅಥವಾ MR < MC ಆದರೆ ಏನು?	ಉತ್ತರ (i) **MR = MC**; (ii) **MC, MR ಅನ್ನು ಕೆಳಗಿನಿಂದ ಕತ್ತರಿಸುತ್ತದೆ**, ಅಂದರೆ MC ಗೆ **positive slope** ಇರುತ್ತದೆ (Q42). **MR > MC** → output ಹೆಚ್ಚಿಸಿ (Q4); **MR < MC** → output ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಿ.

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ ಸಮ, ಮತ್ತು ಏರುತ್ತಿರುವುದು. MC ಸಮಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ MR ಅನ್ನು ಸಂಧಿಸಿ, ಕೆಳಗಿನಿಂದ ಮೇಲೇರಿ ದಾಟುತ್ತದೆ.

ಕಾರ್ಡ್ 4.38 T 3.0 · ಪರಿಕಲ್ಪನೆ	★★ OL 3.0.10, 3.0.11 · Scanner 3.0 Q9, Q33, Q34, Q60 · SM p.4.33
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ Competitive firm ನ **short-run supply curve** ಯಾವುದು? ಅದು ಯಾವಾಗ ಏನನ್ನೂ ಪೂರೈಸುವುದಿಲ್ಲ?	ಉತ್ತರ Short-run supply curve = **minimum AVC ಗಿಂತ ಮೇಲಿರುವ MC curve** (Q9, Q34). **Price < AVC** (TR < TVC) ಆದರೆ firm ಏನನ್ನೂ ಪೂರೈಸದೆ **shut down** ಆಗುತ್ತದೆ (Q33, Q60).

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ AVC ನೆಲದ ಮೇಲಿರುವ MC ಯೇ supply ಮೆಟ್ಟಿಲು. ನೆಲದ ಕೆಳಗೆ ದೀಪ ಆರುತ್ತದೆ.

ಕಾರ್ಡ್ 4.39 T 3.0 · ಹೋಲಿಕೆ	★★ OL 3.0.12, 3.0.13 · Scanner 3.0 Q11, Q14, Q18, Q43 · SM pp.4.33–4.35
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ Short run ನಲ್ಲಿ **normal profit, supernormal profit ಮತ್ತು loss** ಅನ್ನು ಹೋಲಿಸಿ.	ಉತ್ತರ • **Normal profit:** AR = ATC, economic profit ಸೊನ್ನೆ (Q14, Q18). • **Supernormal profit:** AR > ATC (Q43). SM: ATC ₹20, price ₹22 ಆದರೆ ಪ್ರತಿ unit ಗೆ ₹2. • **Loss:** ATC > AR. ಈ ಮೂರೂ short run ನಲ್ಲಿ ಸಾಧ್ಯ, ಪ್ರತಿಯೊಂದರಲ್ಲೂ MR = MC.

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ ಸಮ, ಮೇಲೆ, ಕೆಳಗೆ: AR, ATC ಗೆ ಸಮ, ಮೇಲೆ ಅಥವಾ ಹಿಂದೆ.

ಕಾರ್ಡ್ 4.40 T 3.0 · ಸೂತ್ರ	★★ OL 3.0.14, 3.0.15 · Scanner 3.0 Q3, Q6, Q21, Q25; 3.2 Q23 · SM pp.4.37–4.39
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ Perfect competition ನಲ್ಲಿ **long run** ನಲ್ಲಿ ಏನಾಗುತ್ತದೆ? Equilibrium condition ಹೇಳಿ.	ಉತ್ತರ Entry ಮತ್ತು exit ನಿಂದ ಉಳಿಯುವುದು **normal profit ಮಾತ್ರ** (Q6, Q21); ಎಲ್ಲ firms supernormal profit ಗಳಿಸುತ್ತವೆ ಎಂಬುದು ಸರಿಯಲ್ಲ (3.2 Q23). **LMC = LAC = P**; ಮತ್ತು **LAR = LMR = P = LMC = LAC** (Q3, Q25).

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ **ಲಾಭ ಅತಿಥಿಗಳನ್ನು ಕರೆಯುತ್ತದೆ, ನಷ್ಟ ಅವರನ್ನು ಕಳಿಸುತ್ತದೆ; ಹಾಗಾಗಿ ಉಳಿಯುವುದು normal ಮಾತ್ರ.**

ಕಾರ್ಡ್ 4.41 T 3.0 · ಕಂಠಪಾಠ	★★ OL 3.0.16 · Scanner 3.0 Q25, Q53, Q54, Q61 · SM pp.4.38–4.39
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ Perfect competition ನ **long-run optimality** ಫಲಿತಾಂಶಗಳನ್ನು ಪಟ್ಟಿ ಮಾಡಿ.	ಉತ್ತರ • Output **minimum feasible cost** ನಲ್ಲಿ • **P = MC** • Plants **ಪೂರ್ಣ capacity** ನಲ್ಲಿ, ವ್ಯರ್ಥವಿಲ್ಲ, excess capacity ಇಲ್ಲ (Q53, Q54, Q61) • **Normal profit** ಮಾತ್ರ (AC = AR) • Profit ಗರಿಷ್ಠ (MC = MR) normal ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ • **Optimum number of firms**

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ **ಆರು 'ಅತ್ಯುತ್ತಮ':** ಕನಿಷ್ಠ Cost, ನ್ಯಾಯ Price, Full ಬಳಕೆ, Normal profit, MC ಯಲ್ಲಿ Max, ಸರಿಯಾದ Number.

ಕಾರ್ಡ್ 4.42 T 3.0 · ಹೋಲಿಕೆ	★★ OL 3.0.17, 3.0.19 · Scanner 3.0 Q41, Q47, Q53, Q54; 3.1 Q23 · SM pp.4.39, 4.55
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ Price, output ಮತ್ತು capacity ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ **perfect competition** ಮತ್ತು **monopoly** ಅನ್ನು ಹೋಲಿಸಿ.	ಉತ್ತರ • **Perfect competition: P = MC**, supply ಹೆಚ್ಚು, ಪೂರ್ಣ capacity, excess capacity ಇಲ್ಲ (Q41, Q54). • **Monopoly: P > MC**, ಹೆಚ್ಚು ಬೆಲೆ ವಿಧಿಸುತ್ತದೆ, ಕಡಿಮೆ ಪೂರೈಸುತ್ತದೆ, ವಿಶಿಷ್ಟ supply curve ಇಲ್ಲ (Q47; 3.1 Q23).

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ **ಸ್ಪರ್ಧೆ ವೆಚ್ಚಕ್ಕೆ ಬೆಲೆ ಇಡುತ್ತದೆ; ಏಕಸ್ವಾಮ್ಯ ಅದಕ್ಕಿಂತ ಮೇಲೆ.** ಸಮ ಚಿಹ್ನೆ ಮತ್ತು ದೊಡ್ಡದು ಚಿಹ್ನೆಯ ವ್ಯತ್ಯಾಸ.

ಕಾರ್ಡ್ 4.43 T 3.0 · MCQ ಬಲೆ	★ OL 3.0.18 · Scanner 3.0 Q24 · SM p.4.31
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ ಬಹಳ ದೊಡ್ಡ ಸಂಖ್ಯೆಯ sellers ಮತ್ತು ತೀವ್ರ ಸ್ಪರ್ಧೆ: **elasticity of supply** ಗೆ ICAI key ಏನು?	ಉತ್ತರ ICAI key (Q24): **infinite**. ಎಚ್ಚರ: SM ಹೇಳುವುದು firm ನ **demand** infinitely elastic ಎಂದು; 'supply' ಪದಪ್ರಯೋಗ key ಯದ್ದು.

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ **ಹಲವು ಮಾರಾಟಗಾರರು, ಅಂತ್ಯವಿಲ್ಲದ ಪೂರೈಕೆ:** key ಹೇಳುವುದು infinite.

ಕಾರ್ಡ್ 4.44 T 3.0 · ಸೂತ್ರ	★★ OL 3.0.20, 3.0.21 · Scanner 3.0 Q51, Q52, Q56, Q57, Q58, Q59; 2.0 Q4 · SM p.4.34
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ ಈ chapter ನಲ್ಲಿ ಬಳಸಿದ **cost facts** ನೆನಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ.	ಉತ್ತರ • **Normal profit** = implicit cost; accounting cost ನಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲ (Q58). **TFC = TC – TVC** (Q59). • **AFC**: rectangular hyperbola (Q51). MC < AVC ಇರುವವರೆಗೆ **AVC** ಇಳಿಯುತ್ತದೆ (Q52). • **LAC**: SAC ಗಳ envelope, U-shaped (Q56); **SAC** increasing ಮತ್ತು diminishing returns ನಿಂದ U-shaped (Q57). • Economic cost = explicit + implicit (2.0 Q4).

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ **ಸ್ವರಕ್ಕೆ ಹೈಪರ್‌ಬೋಲಾ, ಉಳಿದವಕ್ಕೆ U.** AFC ಜಾರುಬಂಡಿಯಂತೆ ಬಾಗುತ್ತದೆ; ಸರಾಸರಿಗಳು U ನಂತೆ ತಗ್ಗುತ್ತವೆ.

ಕಾರ್ಡ್ 4.45 T 3.1 · ಕಂಠಪಾಠ	★★ OL 3.1.1 · Scanner 3.1 Q8, Q15, Q22, Q25, Q42 · SM pp.4.39–4.40
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ **monopoly** ಯ features ಪಟ್ಟಿ ಮಾಡಿ. ಯಾವ options features ಅಲ್ಲ?	ಉತ್ತರ Features: **single seller · barriers to entry · no close substitutes · market power**. Features ಅಲ್ಲ: **large number of sellers** (Q15), **free entry**, **homogeneous product**, ಒಬ್ಬನೇ **buyer** (Q42).

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ **S-B-N-M:** Single seller, Barriers, No substitutes, Market power; ಏಕಸ್ವಾಮ್ಯದ ನಾಲ್ಕು ಕಂಬ.

ಕಾರ್ಡ್ 4.46 T 3.1 · ಕಂಠಪಾಠ	★★★ OL 3.1.2 · Scanner 3.1 Q19, Q29, Q46, Q56 · SM pp.4.40–4.41
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ Monopoly ಯ **ಮೂಲ ಕಾರಣ** ಯಾವುದು? Sources ಹೆಸರಿಸಿ.	ಉತ್ತರ **Barriers to entry** (Q46); ಪ್ರವೇಶ ಯಾವಾಗಲೂ ನಿರ್ಬಂಧಿತ (Q56). Sources: **patents and copyrights** (Q29), **government rights**, **scarce resources**, **natural monopoly**. **Nuclear power** ಸರ್ಕಾರಿ monopoly (Q19).

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ **P-G-S-N** ನಾಲ್ಕು ಬಾಗಿಲು: Patents, Government, Scarce inputs, Natural monopoly.

ಕಾರ್ಡ್ 4.47 T 3.1 · ಪರಿಕಲ್ಪನೆ	★★★ OL 3.1.3, 3.1.4, 3.1.5 · Scanner 3.1 Q4, Q7, Q17, Q34, Q38, Q49, Q55, Q57 · SM pp.4.39–4.41
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ Monopolist ನ demand ಮತ್ತು price ಮೇಲಿನ control ವಿವರಿಸಿ.	ಉತ್ತರ **Cross elasticity ಸೊನ್ನೆ ಅಥವಾ ಬಹಳ ಕಡಿಮೆ** (Q49); **price elasticity < 1** (Q57); **ಕಡಿದಾದ ಕೆಳಮುಖ AR** (Q7, Q34, Q38). **Firm = industry**: demand = market demand (Q4, Q55). **Price maker**; control ಬಹಳ ಗಣನೀಯ (Q17).

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ **ಬಂಧುಗಳಿಲ್ಲ, ಪಾರಾಗುವ ದಾರಿಯಿಲ್ಲ:** cross elasticity ಸೊನ್ನೆ, ಕಡಿದಾದ curve, ದೊಡ್ಡ control.

ಕಾರ್ಡ್ 4.48 T 3.1 · ಹೋಲಿಕೆ	★★ OL 3.1.6 · Scanner 3.1 Q5, Q21, Q28, Q52, Q63 · SM pp.4.42–4.43
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ Monopoly ಯ AR ಮತ್ತು MR ಸಂಬಂಧ ತಿಳಿಸಿ.	ಉತ್ತರ **MR < AR** (Q21); ಎರಡೂ ಕೆಳಮುಖ ಇಳಿಜಾರು. **MR ನ slope, AR ಗಿಂತ ಎರಡು ಪಟ್ಟು** (Q28, Q52). **AR ಸೊನ್ನೆ ಆಗಲಾರದು**, ಆದರೆ **MR ಸೊನ್ನೆ ಅಥವಾ negative ಆಗಬಹುದು** (Q5).

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ **MR ಎರಡು ಪಟ್ಟು ವೇಗವಾಗಿ ಇಳಿಯುತ್ತದೆ.** ಕಡಿದಾಗುವಿಕೆ ದುಪ್ಪಟ್ಟು; ಸೊನ್ನೆಗೆ ಅವಕಾಶ MR ಗೆ ಮಾತ್ರ.

ಕಾರ್ಡ್ 4.49 T 3.1 · ಸೂತ್ರ	★★ OL 3.1.7 · Scanner 3.1 Q51, Q53 · SM p.4.47
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ AR ಮತ್ತು e ಯ ರೂಪದಲ್ಲಿ MR ಬರೆಯಿರಿ, ಹಾಗೆಯೇ MR ರೂಪದಲ್ಲಿ AR ಬರೆಯಿರಿ. ಯಾವ market ಗೆ ಹೆಚ್ಚು output ಸಿಗುತ್ತದೆ?	ಉತ್ತರ **MR = AR(1 − 1/e)**; **AR = MR·e/(e − 1)**. Price 60: e = 5 → MR 48; e = 6 → MR 50 (Q51). MR 15, e = 1.5 → AR = 45 (Q53). Output ಅನ್ನು **ಹೆಚ್ಚಿನ MR** ಇರುವ market ಗೆ ವರ್ಗಾಯಿಸಿ.

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ **ಸರಕನ್ನು ಅಂಚಿನ ರೂಪಾಯಿ ದೊಡ್ಡದಾಗಿರುವ ಕಡೆಗೆ ಸಾಗಿಸಿ.**

ಕಾರ್ಡ್ 4.50 T 3.1 · ಪರಿಕಲ್ಪನೆ	★★★ OL 3.1.8, 3.1.9, 3.1.10 · Scanner 3.1 Q24, Q40, Q47, Q48, Q58 · SM pp.4.40, 4.44–4.45
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ Monopolist ಯಾವಾಗಲೂ profit ಗಳಿಸುತ್ತಾನೆಯೇ? Long run ನಲ್ಲಿ ಏನಾಗುತ್ತದೆ?	ಉತ್ತರ **ATC > AR** ಇದ್ದರೆ **short-run ನಷ್ಟಗಳು ಸಾಧ್ಯ** (Q48). **Long run:** ನಿರಂತರ ನಷ್ಟಗಳಿಲ್ಲ; **entry ತಡೆಯಲ್ಪಟ್ಟಿರುವುದರಿಂದ supernormal profit ಉಳಿಯುತ್ತದೆ** (Q24, Q40). **Market power** = MC ಗಿಂತ ಮೇಲಿನ price ಜೊತೆ positive profit (Q47, Q58).

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ **ಗೇಟು ಲಾಭವನ್ನು ಒಳಗೇ ಇಡುತ್ತದೆ.** ಪ್ರವೇಶ ಬಂದ್ ಎಂದರೆ long-run supernormal profit.

ಕಾರ್ಡ್ 4.51 T 3.1 · ಪರಿಕಲ್ಪನೆ	★★ OL 3.1.11 · Scanner 3.1 Q2, Q54 · SM p.4.51
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ Monopoly ಯ effects ಏನು?	ಉತ್ತರ **ಹೆಚ್ಚು price**, **ಕಡಿಮೆ output**, **unjust profits** (Q2). ಆದ್ದರಿಂದ ಸರ್ಕಾರಗಳು monopolies ಅನ್ನು **regulate ಮಾಡಿ ತಡೆಯುತ್ತವೆ** (Q54).

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ **ಗ್ರಾಹಕನಿಗೆ ದುಬಾರಿ, ಅಪರೂಪ; ಏಕಸ್ವಾಮಿಗೆ ಶ್ರೀಮಂತಿಕೆ.** ಅದಕ್ಕೇ regulator ಬೇಕು. (Dearer, Scarcer, Richer)

ಕಾರ್ಡ್ 4.52 T 3.1 · ಪರಿಕಲ್ಪನೆ	★★ OL 3.1.12, 3.1.13, 3.1.18 · Scanner 3.1 Q9, Q10, Q16, Q31, Q36, Q59 · SM pp.4.43, 4.46, 4.48–4.50
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ Price discrimination ಅನ್ನು ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಿಸಿ. ಯಾವ market ನಲ್ಲಿ ಇದು ಅಸಾಧ್ಯ? Discriminating monopolist ಏನನ್ನು ನಿರ್ಧರಿಸುತ್ತಾನೆ?	ಉತ್ತರ ಒಂದೇ commodity ಯ ವಿಭಿನ್ನ units ಗೆ ವಿಭಿನ್ನ prices, **cost ಆಧಾರಿತವಲ್ಲ** (Q16). Simple vs **discriminating monopoly** (dynamic fares, Q31). ಇದಕ್ಕೆ monopoly ಬೇಕು; **perfect competition ನಲ್ಲಿ ಅಸಾಧ್ಯ** (Q10, Q36, Q59). **ಒಟ್ಟು output**, ಅದರ **ಹಂಚಿಕೆ (ಸಮಾನ MRs)** ಮತ್ತು **prices** (demand ಕಡಿಮೆ elastic ಇರುವಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು) ಅನ್ನು ನಿರ್ಧರಿಸುತ್ತಾನೆ (Q9).
ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ **ಮೂರು ನಿರ್ಧಾರ: ಎಷ್ಟು, ಎಲ್ಲಿ, ಯಾವ ಬೆಲೆಗೆ.** ಒಟ್ಟು output, ಹಂಚಿಕೆ, price.	

ಕಾರ್ಡ್ 4.53 T 3.1 · ಕಂಠಪಾಠ	★★★ OL 3.1.14 · Scanner 3.1 Q1, Q39, Q43, Q64 · SM p.4.46
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ Price discrimination ಗೆ **conditions** ಪಟ್ಟಿ ಮಾಡಿ.	ಉತ್ತರ • **Price-setting power** • **Separable sub-markets** • **Different elasticities** (ಆಗ ಮಾತ್ರ ಲಾಭದಾಯಕ, Q1, Q64) • **No resale** (Q43: resale ಸಾಧ್ಯ ಎಂಬುದು condition ಅಲ್ಲ)
ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ **P-S-E-N:** Power, Separate, Elasticities differ, No resale; ನಾಲ್ಕು ಷರತ್ತುಗಳ ಸರಣಿ.	

ಕಾರ್ಡ್ 4.54 T 3.1 · ಕಂಠಪಾಠ	★★ OL 3.1.15 · Scanner 3.1 Q26 · SM pp.4.47–4.48
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ Price discrimination ನ **objectives** ಪಟ್ಟಿ ಮಾಡಿ.	ಉತ್ತರ ಗರಿಷ್ಠ profit · surplus stock ವಿಲೇವಾರಿ · economies of scale · **foreign markets ಹಿಡಿಯುವುದು** · pricing ಮೂಲಕ equity. Q26: 'to escape foreign market' objective ಅಲ್ಲ.
ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ **P-S-E-F-E:** Profit, Stock, Economies, Foreign, Equity; ಐದು ಗುರಿಗಳ ಸಾಲು.	

ಕಾರ್ಡ್ 4.55 T 3.1 · ಹೋಲಿಕೆ	★★★ OL 3.1.16, 3.1.17 · Scanner 3.1 Q6, Q13, Q14, Q20, Q30, Q33, Q44, Q50, Q62, Q66 · SM p.4.48
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ Pigou ಅವರ **ಮೂರು degrees** ಅನ್ನು ಉದಾಹರಣೆಗಳೊಂದಿಗೆ ಬೇರ್ಪಡಿಸಿ.	ಉತ್ತರ • **1st:** ಪ್ರತಿ ಒಬ್ಬ consumer ಗೆ, **ಸಂಪೂರ್ಣ surplus** (Q50). • **2nd: ಮಾರಿದ quantities** ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ (Q44). • **3rd: ಸ್ಥಳ ಅಥವಾ customer segment** ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ (Q62): dumping, ಗೃಹ vs ವಾಣಿಜ್ಯ electricity, ರೈಲ್ವೆಯ senior-citizen fares (Q66).
ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ **ಒಬ್ಬ, ಪ್ರಮಾಣ, ವರ್ಗ.** 1st ವ್ಯಕ್ತಿ, 2nd ಪ್ಯಾಕ್, 3rd ಗುಂಪು.	

ಕಾರ್ಡ್ 4.56 T 3.2 · ಕಂಠಪಾಠ	★★ OL 3.2.1, 3.2.2, 3.2.4, 3.2.5 · Scanner 3.2 Q2, Q3, Q9, Q11, Q13, Q14, Q15, Q16, Q19, Q26 · SM pp.4.52–4.53
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ **monopolistic competition** ನ features ಪಟ್ಟಿ ಮಾಡಿ. ಅದರ ಮುಖ್ಯ feature ಯಾವುದು, ಮತ್ತು selling cost ಅನ್ನು production cost ನಿಂದ ಬೇರ್ಪಡಿಸಿದವರು ಯಾರು?	ಉತ್ತರ **ಹಲವು sellers, differentiated close substitutes, free entry, non-price competition** (Q15, Q16). **Product differentiation** ಮುಖ್ಯ feature, perfect competition ಗಿಂತ ಇರುವ ಏಕೈಕ ವ್ಯತ್ಯಾಸ (Q2, Q13). **Non-price competition ಮತ್ತು ಬಹಳ ಹೆಚ್ಚಿನ selling costs** (Q9, Q11, Q14). **Chamberlin** ಅವರು **selling cost ಅನ್ನು production cost ನಿಂದ ಬೇರ್ಪಡಿಸಿದರು** (Q26).

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ ಹಲವು, ವಿಭಿನ್ನ, ಮುಕ್ತ, ಬೆಲೆಯಿಲ್ಲದ ಸ್ಪರ್ಧೆ: M-D-F-N. ಯುದ್ಧಭೂಮಿ ಬ್ಯಾಂಡ್, ಬೆಲೆಯಲ್ಲ.

ಕಾರ್ಡ್ 4.57 T 3.2 · ಕಂಠಪಾಠ	★★★ OL 3.2.3 · Scanner 3.2 Q1, Q7, Q20, Q21, Q29 · SM p.4.52
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ Monopolistic competition ನ ಉದಾಹರಣೆಗಳನ್ನು ನೀಡಿ.	ಉತ್ತರ **Soaps and detergents** (Q20), **toothpaste** (Q1), **restaurants** (Q21), **hotels** (Q7), **repair shops** (Q29), clothing, retail trade.

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ ತೊಳೆ, ಉಜ್ಜು, ಉಣ್ಣು, ಉಳಿ, ರಿಪೇರಿ, ತೊಡು, ಕೊಳ್ಳು: ದಿನದ ಪ್ರತಿ ಕೆಲಸದಲ್ಲೂ ಒಂದೊಂದು ಬ್ಯಾಂಡ್.

ಕಾರ್ಡ್ 4.58 T 3.2 · ಪರಿಕಲ್ಪನೆ	★★★ OL 3.2.6 · Scanner 3.2 Q5, Q8, Q10, Q17 · SM pp.4.53, 4.55
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ Monopolistic competition ನಲ್ಲಿ **demand curve** ವಿವರಿಸಿ ಮತ್ತು monopoly ಯೊಂದಿಗೆ ಹೋಲಿಸಿ.	ಉತ್ತರ **ಕೆಳಮುಖ ಇಳಿಜಾರು, ಸಾಪೇಕ್ಷವಾಗಿ elastic** (Q5, Q8: Lux soap elastic). **MR ಅದರ ಕೆಳಗೆ** (Q10). **Monopoly ಯ demand curve ಹೆಚ್ಚು ಕಡಿದು** (Q17).

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ ಬ್ಯಾಂಡ್ ಇಳಿಜಾರು ಕೊಡುತ್ತದೆ; ಪ್ರತಿಸ್ಪರ್ಧಿಗಳು ಅದನ್ನು ಚಪ್ಪಟೆಯಾಗಿಸುತ್ತಾರೆ. ಏಕಸ್ವಾಮ್ಯಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿಸ್ಪರ್ಧಿಗಳೇ ಇಲ್ಲ, ಆದ್ದರಿಂದ ಕಡಿದು.

ಕಾರ್ಡ್ 4.59 T 3.2 · MCQ ಬಲೆ	★ OL 3.2.7, 3.2.8, 3.2.9 · Scanner 3.2 Q4, Q6, Q18, Q25 · SM pp.4.54–4.55
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ Monopolistic competition ನಲ್ಲಿ short-run ಮತ್ತು long-run profit ಹೇಗಿರುತ್ತದೆ? Firm ಎಂದಾದರೂ minimum LAC ತಲುಪುತ್ತದೆಯೇ?	ಉತ್ತರ **Short run:** normal profit, supernormal profit ಅಥವಾ loss (Q25). **Long run:** perfect competition ನಂತೆ **normal profit ಮಾತ್ರ** (Q4, Q6). LAC ಯ ಕನಿಷ್ಠ ಬಿಂದುವಿನಲ್ಲಿ **ಎಂದಿಗೂ ಇಲ್ಲ** (Q18): **excess capacity**, optimum size ಅಲ್ಲ.

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ ಲಾಭ ಹೋಗುತ್ತದೆ, ಹೆಚ್ಚುವರಿ ಉಳಿಯುತ್ತದೆ. Perfect competition ನಂತೆ normal profit, ಆದರೆ ಕಾರ್ಖಾನೆ ಎಂದೂ ತುಂಬುವುದಿಲ್ಲ.

ಕಾರ್ಡ್ 4.60 T 3.2 · ಹೋಲಿಕೆ

SM text · No direct Q · SM pp.4.55–4.56

ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ

Perfect competition, monopoly ಮತ್ತು monopolistic competition ಅನ್ನು ಹೋಲಿಸಿ (SM Table 7).

ಉತ್ತರ

- **Price:** PC price-taker, P = MC; monopoly price maker, P > MC; MC ಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ control, P > MC.
- **Long-run profit:** PC ಯಲ್ಲಿ supernormal ಇಲ್ಲ; monopoly ಯಲ್ಲಿ short ಮತ್ತು long run ಎರಡರಲ್ಲೂ supernormal; MC ಯಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲ.
- **Selling costs:** PC ಯಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲ; monopoly ಯಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಕಡಿಮೆ; MC ಯಲ್ಲಿ ನಿರ್ಣಾಯಕ.
- **Cost point:** PC ಯಲ್ಲಿ minimum average cost; monopoly ಮತ್ತು MC ಯಲ್ಲಿ AC ಯ ಇಳಿಯುವ ಭಾಗ (MC ಯಲ್ಲಿ excess capacity).

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವವ, ಮಾಡುವವ, ಬೆರೆಸುವವ: perfect ಬೆಲೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ, monopoly ಬೆಲೆ ಮಾಡುತ್ತದೆ, monopolistic ಬೆರೆಸುತ್ತದೆ. (Taker, Maker, Mixer)

ಕಾರ್ಡ್ 4.61 T 3.3 · ಪರಿಕಲ್ಪನೆ

★★★ OL 3.2.10, 3.3.1, 3.3.2, 3.3.9 · Scanner 3.3 Q20, Q21, Q27, Q30, Q39, Q60; 3.2 Q27 · SM pp.4.56–4.58

ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ

Oligopoly ಅನ್ನು ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಿಸಿ. ಯಾವ markets ನಲ್ಲಿ differentiated products ಇರುತ್ತವೆ? Oligopoly price ಎಲ್ಲಿರುತ್ತದೆ?

ಉತ್ತರ

ಕೆಲವೇ ಮಂದಿಯ (2–10) ನಡುವೆ ಸ್ಪರ್ಧೆ, homogeneous ಅಥವಾ differentiated, **ಬಲವಾದ barriers to entry**, **price makers** (Q27, Q30).

Differentiated products: monopolistic competition ಮತ್ತು oligopoly (3.2 Q27; Q60).

Price, competitive price ಮತ್ತು monopoly price ಗಳ **ನಡುವೆ** ಇರುತ್ತದೆ (Q39; PYQ-only).

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ ಕೆಲವರು, ಬೇಲಿ, ಬೆಲೆ ನಿಗದಿ: ಕೆಲವೇ firms, ಬೇಲಿ ಹಾಕಿದ ಪ್ರವೇಶ, ಬೆಲೆ ಅವರದೇ ತೀರ್ಮಾನ. (Few, Fenced, Fixing)

ಕಾರ್ಡ್ 4.62 T 3.3 · ಕಂಠಪಾಠ

★★★ OL 3.3.3 · Scanner 3.3 Q2, Q14, Q16, Q41, Q48 · SM pp.4.57, 4.60

ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ

Oligopoly ಯ ಉದಾಹರಣೆಗಳನ್ನು ಮತ್ತು cartel ನ ಅತ್ಯುತ್ತಮ ಉದಾಹರಣೆಯನ್ನು ನೀಡಿ.

ಉತ್ತರ

Cold drinks, automobiles, airlines, telecom, ISPs, smartphones (Q16, Q41, Q48).

OPEC cartel ನ ಅತ್ಯುತ್ತಮ ಉದಾಹರಣೆ (Q2, Q14).

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ ಕುಡಿ, ಓಡಿಸು, ಹಾರು, ಕರೆ ಮಾಡು, ಸರ್ಫ್, ಟ್ಯಾಪ್: ಕೆಲವೇ firms ಆಳುವ ಆರು ದಿನನಿತ್ಯದ ಅಭ್ಯಾಸ; OPEC ತೈಲದ ಕ್ಲಬ್.

ಕಾರ್ಡ್ 4.63 T 3.3 · ಹೋಲಿಕೆ	★★★ OL 3.3.5, 3.3.6 · Scanner 3.3 Q12, Q15, Q18, Q22, Q29, Q40, Q49, Q58, Q63, Q70 · SM pp.4.57–4.58
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ Oligopoly ಯ **ಐದು ಜೋಡಿ ವಿಧಗಳನ್ನು** ಬೇರ್ಪಡಿಸಿ.	ಉತ್ತರ • **Pure** (homogeneous: aluminium) vs **imperfect** (differentiated: talcum powder). • **Open** (ಹೊಸ firms ಪ್ರವೇಶಿಸಬಹುದು) vs **closed** (ಪ್ರವೇಶ ನಿರ್ಬಂಧಿತ). • **Collusive** (ಸಾಮಾನ್ಯ ಒಪ್ಪಂದ) vs **competitive**. • **Partial** (ಒಬ್ಬ ಪ್ರಬಲ leader) vs **full** (leader ಇಲ್ಲ). • **Syndicated** (ಕೇಂದ್ರ syndicate) vs **organised** (ಕೇಂದ್ರ association).
ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ P-O-C-P-S ಐದು ಜೋಡಿ: Product, Open, Collusion, Partial, Syndicate.	

ಕಾರ್ಡ್ 4.64 T 3.3 · MCQ ಬಲೆ	★★★ OL 3.3.7, 3.3.8 · Scanner 3.3 Q5, Q11, Q26, Q43, Q46, Q47, Q66, Q73 · SM pp.4.58–4.59
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ Oligopoly ಯ characteristics ಪಟ್ಟಿ ಮಾಡಿ. ಯಾವ ಹೇಳಿಕೆಗಳು characteristics ಅಲ್ಲ?	ಉತ್ತರ **Strategic interdependence** (ಅತ್ಯಂತ ಮುಖ್ಯ) · **advertising and selling costs** · **group behaviour**; demand curve **indeterminate** (Q47). ಅಲ್ಲ: **free entry** (Q5), **large number of firms** (Q26), **no importance to advertising** (Q73).
ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ I-A-G: Interdependence, Advertising, Group. Free entry ಈ ಕ್ಲಬ್‌ಗೆ ಎಂದೂ ಸೇರುವುದಿಲ್ಲ.	

ಕಾರ್ಡ್ 4.65 T 3.3 · ಕಂಠಪಾಠ	★★★ OL 3.3.10 · Scanner 3.3 Q17, Q25, Q42, Q45, Q72, Q75 · SM p.4.60
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ **cartel** ಎಂದರೇನು?	ಉತ್ತರ **ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಒಪ್ಪಿ (collude)** ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ಸಂಯೋಜಿಸುವ firms (Q25, Q42). **ಸಮಾನ ಗಾತ್ರದ** ಕೆಲವೇ firms; **producers ರ ಉಪಗುಂಪು** (Q75); ಗುರಿ **price ಏರಿಸುವುದು** (Q45). **ಹಲವು firms ಇದ್ದರೆ ಅಸಾಧ್ಯ** (Q17).
ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ Cartel = ಕರಾರು. ಲಿಖಿತ ಒಪ್ಪಂದ, ಸಣ್ಣ ಕ್ಲಬ್, ಹೆಚ್ಚು ಬೆಲೆ.	

ಕಾರ್ಡ್ 4.66 T 3.3 · ಕಂಠಪಾಠ	★★ OL 3.3.11 · Scanner 3.3 Q6, Q8, Q19, Q77 · SM p.4.60
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ **price leadership** ನ ಮೂರು ವಿಧಗಳನ್ನು ಹೆಸರಿಸಿ.	ಉತ್ತರ • **Dominant firm:** 'live and let live' (Q8). • **Low-cost firm:** followers ಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ profit ಸಿಗುವಂತೆ price ನಿಗದಿಪಡಿಸುತ್ತದೆ. • **Barometric:** ಅನುಭವಿ firm market conditions ಓದುತ್ತದೆ; live and let live barometric ಅಲ್ಲ (Q19). Collusive oligopoly ಯಲ್ಲಿ price leader ತೀರ್ಮಾನಿಸುತ್ತಾನೆ (Q77).
ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ ಬಾಸ್, ಬಜೆಟ್, ಬ್ಯಾರೋಮೀಟರ್: ಅತಿದೊಡ್ಡವನು, ಅತಿ ಅಗ್ಗದವನು, ಅತಿ ಜಾಣನು. (Boss, Budget, Barometer)	

ಕಾರ್ಡ್ 4.67 T 3.3 · ಪರಿಕಲ್ಪನೆ	★★★ OL 3.3.12, 3.3.13, 3.3.14, 3.3.15 · Scanner 3.3 Q13, Q23, Q24, Q32, Q35, Q37, Q38, Q50, Q54, Q62, Q64, Q68, Q80 · SM pp.4.60–4.62
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ **kinked demand curve** ವಿವರಿಸಿ: ಯಾರು, ಏಕೆ, ಮತ್ತು elasticities.	ಉತ್ತರ **Paul A. Sweezy** (Sweezy's model); **price rigidity** ಅನ್ನು ವಿವರಿಸುತ್ತದೆ (Q13, Q24, Q37). ಪ್ರಚಲಿತ price ನಲ್ಲಿ kink: **ಮೇಲಿನ ಭಾಗ elastic, ಕೆಳಗಿನ ಭಾಗ inelastic** (Q35, Q50). ಪ್ರತಿಸ್ಪರ್ಧಿಗಳು **price ಕಡಿತವನ್ನು ಅನುಸರಿಸುತ್ತಾರೆ, price ಏರಿಕೆಯನ್ನು ಅಲ್ಲ** (Q32, Q68). Chamberlin ಮತ್ತು kinked models: interdependence ಗುರುತಿಸಲಾಗಿದೆ, collusion ಇಲ್ಲ, prices ಸ್ಥಿರ (Q54).
ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ **ಏರಿಸಿದರೆ ನೀವು ಒಂಟಿ, ಇಳಿಸಿದರೆ ಎಲ್ಲರೂ ಹಿಂದೆ.** ಹಾಗಾಗಿ ಯಾರೂ ಕದಲುವುದಿಲ್ಲ; ಬೆಲೆ ಅಂಟಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ.	

ಕಾರ್ಡ್ 4.68 T 3.3 · ಹೋಲಿಕೆ	★★★ OL 3.3.16, 3.3.17, 3.3.18 · Scanner 3.3 Q3, Q4, Q7, Q9, Q10, Q28, Q33, Q51, Q57, Q67, Q71 · SM p.4.62
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ Duopoly, monopsony, oligopsony ಮತ್ತು bilateral monopoly ನಡುವಿನ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ತಿಳಿಸಿ.	ಉತ್ತರ • **Duopoly:** ಎರಡು firms, oligopoly ಯ ಉಪವಿಭಾಗ (Q9, Q71). • **Monopsony:** ಒಬ್ಬನೇ buyer (Q7, Q57). • **Oligopsony:** ಕೆಲವು ದೊಡ್ಡ buyers; factor markets (Q67). • **Bilateral monopoly:** ಒಬ್ಬನೇ buyer + ಒಬ್ಬನೇ seller = monopoly + monopsony (Q3, Q33).
ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ **Duo = 2 ಮಾರಾಟಗಾರರು; Mono-psony = 1 ಖರೀದಿದಾರ; Oligo-psony = ಕೆಲವು ಖರೀದಿದಾರರು.** 'psony' ಎಂದರೆ ಖರೀದಿ.	

ಕಾರ್ಡ್ 4.69 T 3.3 · MCQ ಬಲೆ	★ OL 3.3.4, 3.3.19 · Scanner 3.3 Q52, Q55, Q69 · SM p.4.57
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ Game theory ಅನ್ನು ಯಾರು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಿದರು? Prisoners' dilemma ಮತ್ತು market share ಗಾಗಿ ಸ್ಪರ್ಧೆ, ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದು zero-sum game?	ಉತ್ತರ **Von Neumann ಮತ್ತು Oskar Morgenstern** (1944) (Q55, Q69). **Zero-sum:** market share ಗಾಗಿ ಸ್ಪರ್ಧೆ (Q52). **Prisoners' dilemma zero-sum ಅಲ್ಲ**.
ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ **Market share ಒಂದು ನಿಗದಿತ ಹೋಳಿಗೆ:** ಒಂದು ತುಂಡು ನಿಮಗೆ ಸಿಕ್ಕರೆ ಇನ್ನೊಬ್ಬನಿಗೆ ಒಂದು ತುಂಡು ಹೋಯಿತು.	

ಫ್ಲಾಶ್ ಕಾರ್ಡ್‌ಗಳು — ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯಗಳೊಂದಿಗೆ

ಅಧ್ಯಾಯ 5 · ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಆದಾಯ ನಿರ್ಧಾರ (Determination of National Income) · 69 ಕಾರ್ಡ್‌ಗಳು

ಈ ಕಾರ್ಡ್‌ಗಳನ್ನು ಹೇಗೆ ಬಳಸಬೇಕು

- ಮೊದಲು **ಪ್ರಶ್ನೆ** ಓದಿ, ಕಾರ್ಡ್ ತಿರುಗಿಸುವ ಮೊದಲು ಉತ್ತರವನ್ನು **ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ** ಹೇಳಿ.
- ನಂತರ **ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ** ಓದಿ. ಅದು ಹಿಡಿಸದಿದ್ದರೆ, ನಿಮ್ಮದೇ ಉಪಾಯ ಮಾಡಿ ಕಾರ್ಡ್ ಬಳಿ ಬರೆದಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಿ.
- ಪ್ರತಿ ಕಾರ್ಡ್‌ನಲ್ಲಿ ಅದರ **Scanner ಪ್ರಶ್ನೆ ಸಂಖ್ಯೆಗಳು** ಇವೆ, ಕಾರ್ಡ್ ಮುಗಿದ ತಕ್ಷಣ ಆ MCQs ಬಿಡಿಸಲು.
- ಪ್ರತಿ ಕಾರ್ಡ್ ಅನ್ನು **1 ದಿನದ ನಂತರ ಮತ್ತೆ**, **1 ವಾರದ ನಂತರ** ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ನೋಡಿ.

ನಕ್ಷತ್ರಗಳ ಅರ್ಥ

★★★	ICAI 6 ಅಥವಾ ಹೆಚ್ಚು ಬಾರಿ ಕೇಳಿದೆ. ಪದಶಃ ಕಂಠಪಾಠ ಮಾಡಿ.
★★	3 ರಿಂದ 5 ಬಾರಿ ಕೇಳಿದೆ. ಮುಖ್ಯ ಪದಗಳು ಮತ್ತು ಪಟ್ಟಿಗಳನ್ನು ತಿಳಿಯಿರಿ.
★	1 ಅಥವಾ 2 ಬಾರಿ ಕೇಳಿದೆ. ಒಮ್ಮೆ ಓದಿ; MCQ ನಲ್ಲಿ ಗುರುತಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾದರೆ ಸಾಕು.
–	Study Material ಪಠ್ಯದಿಂದ ತೆಗೆದದ್ದು. One Liner ಸಾಲು ಅಲ್ಲ, ಆದರೆ ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಉಪಯುಕ್ತ.

ಈ ಅಧ್ಯಾಯದ ವಿಷಯಗಳು

ವಿಷಯ	ಹೆಸರು	ಕಾರ್ಡ್ ಸಂಖ್ಯೆ	ಒಟ್ಟು	ಗರಿಷ್ಠ ನಕ್ಷತ್ರಗಳು
1.1	ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಆದಾಯ ಲೆಕ್ಕಪತ್ರ (National Income Accounting)	5.01	1	★★
1.2	ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಆದಾಯ ಅಂದಾಜುಗಳ ಉಪಯುಕ್ತತೆ ಮತ್ತು ಮಹತ್ವ (Usefulness and Significance of National Income Estimates)	5.02	1	★
1.3	ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಆದಾಯದ ವಿಭಿನ್ನ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಗಳು (Different Concepts of National Income)	5.03 – 5.19	17	★★★
1.4	ಭಾರತದಲ್ಲಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಆದಾಯದ ಮಾಪನ (Measurement of National Income in India)	5.20 – 5.30	11	★★★
1.5	ಭಾರತದ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಲೆಕ್ಕಪತ್ರ ವ್ಯವಸ್ಥೆ (The System of Regional Accounts in India)	5.31	1	★★
1.6	GDP ಮತ್ತು ಕಲ್ಯಾಣ (GDP and Welfare)	5.32 – 5.33	2	★★
1.7	ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಆದಾಯ ಲೆಕ್ಕಾಚಾರದ ಮಿತಿಗಳು ಮತ್ತು ಸವಾಲುಗಳು (Limitations and Challenges of National Income Computation)	5.34 – 5.35	2	★
2.1	ಪರಿಚಯ (Introduction)	5.36 – 5.39	4	★★★
2.2	ಸರಳ ಎರಡು-ಕ್ಷೇತ್ರ ಮಾದರಿಯಲ್ಲಿ circular flow (Circular flow in a Simple Two-Sector Model)	5.40 – 5.42	3	★★
2.3	ಮೂಲ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಗಳು ಮತ್ತು ಕಾರ್ಯಗಳು (Basic Concepts and Functions)	5.43 – 5.49	7	★★
2.4	ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಆದಾಯ ನಿರ್ಧಾರದ ಎರಡು-ಕ್ಷೇತ್ರ ಮಾದರಿ (The Two-Sector Model of National Income Determination)	5.50 – 5.56	7	★★★
2.5	Investment Multiplier (ಹೂಡಿಕೆ ಗುಣಕ)	5.57 – 5.62	6	★★★
2.6	ಸಮತೋಲನ ಆದಾಯ ನಿರ್ಧಾರ: ಮೂರು-ಕ್ಷೇತ್ರ ಮಾದರಿ (Determination of Equilibrium Income: Three Sector Model)	5.63 – 5.65	3	★
2.7	ಸಮತೋಲನ ಆದಾಯ ನಿರ್ಧಾರ: ನಾಲ್ಕು-ಕ್ಷೇತ್ರ ಮಾದರಿ (Determination of Equilibrium Income: Four Sector Model)	5.66 – 5.69	4	★

ಆಧಾರ: ICAI Study Material (July 2026), Scanner Business Economics 2026 October, One Liners P4. ನಕ್ಷತ್ರಗಳು One Liners deck ಪ್ರಕಾರ. "OL" = One Liner ಉಲ್ಲೇಖ; "Q" = Scanner ನಲ್ಲಿ ಆ ವಿಷಯದ ಪ್ರಶ್ನೆ ಸಂಖ್ಯೆ; "SM p." = Study Material ನ ಪುಟ.

ಕಾರ್ಡ್ 5.01 T 1.1 · ಕಂಠಪಾಠ

★★ OL 1.1.1, 1.2.1 · Scanner 1.1 Q1; 1.2 Q1 · SM p.6.2

ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ

National Income Accounting ಅನ್ನು ಪ್ರವರ್ತಿಸಿದವರು ಯಾರು? National accounts ಅನ್ನು ಯಾವ ಸಂಸ್ಥೆ ಸಿದ್ಧಪಡಿಸುತ್ತದೆ, ಮತ್ತು State Domestic Product ಅನ್ನು ಯಾರು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸುತ್ತಾರೆ?

ಉತ್ತರ

ಪ್ರವರ್ತಕರು: **Simon Kuznets** ಮತ್ತು **Richard Stone** (Nobel ಪ್ರಶಸ್ತಿ ವಿಜೇತ economists).

National accounts statistics: Ministry of Statistics and Programme Implementation (MoSPI) ಅಡಿಯ **Central Statistical Organisation (CSO)** ಸಿದ್ಧಪಡಿಸುತ್ತದೆ.

ರಾಜ್ಯ ಮಟ್ಟ: ರಾಜ್ಯಗಳ **Directorates of Economics and Statistics (DESs)** ಗಳು State Domestic Product ಅನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸುತ್ತವೆ.

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ ದೇಶದ ಲೆಕ್ಕ CSO ಕೈಯಲ್ಲಿ, ರಾಜ್ಯದ ಲೆಕ್ಕ DES ಕೈಯಲ್ಲಿ. ಲೆಕ್ಕದ ಅಳತೆಗೋಲು ಕೊಟ್ಟ ಜೋಡಿ **K** ಮತ್ತು **S**: Kuznets, Stone.

ಕಾರ್ಡ್ 5.02 T 1.2 · MCQ ಬಲೆ

★ OL 1.2.2 · Scanner Q2 · SM pp.6.2–6.3

ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ

ಈ ಯಾವ ಬಳಕೆ national income estimates ನ ಮಹತ್ವವಲ್ಲ: demand forecasting, sectoral composition, inflation policy ಅಥವಾ population policy?

ಉತ್ತರ

ಬಳಕೆಗಳು: ವ್ಯವಹಾರದ **demand forecasting**, **sectoral composition** ಮತ್ತು ಅದರ ಬದಲಾವಣೆಗಳು, **sector-specific policies**, **macro modelling**, **income distribution**, **structural ratios**, **international comparisons**, ಹಾಗೂ **growth and inflation policy**.

ಬಳಕೆಯಲ್ಲದ್ದು: **population growth** ಕುರಿತ ನೀತಿಗಳು (Q2, answer d). Population policy ಜನಸಂಖ್ಯಾ ದತ್ತಾಂಶವನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸುತ್ತದೆ.

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ ಆದಾಯದ ಅಂಕಿಗಳು **ಆರ್ಥಿಕತೆಯ** ಹಡಗನ್ನು ನಡೆಸುತ್ತವೆ, **ತೊಟ್ಟಿಲಿನ** ಲೆಕ್ಕವನ್ನಲ್ಲ: ಇಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿನ ಮಾತೇ ಇಲ್ಲ.

ಕಾರ್ಡ್ 5.03 T 1.3 · ಕಂಠಪಾಠ

★ OL 1.3.1, 1.3.2, 1.3.3 · Scanner Q17, Q21, Q58 · SM pp.6.3–6.4

ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ

GDP ಅನ್ನು ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಿಸಿ ಮತ್ತು ಯಾವ ಸರಕುಗಳು ಲೆಕ್ಕಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿ.

Nominal ಮತ್ತು **real** GDP ನಡುವಿನ ವ್ಯತ್ಯಾಸವೇನು? ಕಾಲಾನುಕ್ರಮದ ಹೋಲಿಕೆಗೆ ಯಾವುದನ್ನು ಬಳಸಲಾಗುತ್ತದೆ?

ಉತ್ತರ

GDP = ಒಂದು ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ದೇಶದೊಳಗೆ ಉತ್ಪಾದಿಸಿದ **ಎಲ್ಲ final goods and services** ಗಳ **market prices** ನಲ್ಲಿನ ಮೌಲ್ಯ; **final** ಸರಕುಗಳು ಮಾತ್ರ ಲೆಕ್ಕಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತವೆ.

Nominal GDP = **current prices** ನಲ್ಲಿನ GDP.

Real GDP = **constant (base-year) prices** ನಲ್ಲಿನ GDP; ಬೆಲೆಯ ಪರಿಣಾಮವನ್ನು ತೆಗೆದುಹಾಕುತ್ತದೆ; ಕಾಲಾನುಕ್ರಮದ ಹೋಲಿಕೆಗೆ ಇದನ್ನು ಬಳಸಿ (Q58).

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ **Final ಮಾತ್ರ:** ಕೇಕ್ ಲೆಕ್ಕಕ್ಕೆ, ಹಿಟ್ಟು ಅಲ್ಲ. **N**ominal = **N**ow ಬೆಲೆ; **R**eal = **R**eference ಬೆಲೆ.

ಕಾರ್ಡ್ 5.04 T 1.3 · ಸೂತ್ರ

★★★ OL 1.3.4, 1.3.5, 1.3.9 · Scanner Q8, Q42, Q55, Q61 · SM pp.6.4–6.5

ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ

GDP deflator ಸೂತ್ರವನ್ನು ಬರೆಯಿರಿ. ಇದು ಏನನ್ನು ಅಳೆಯುತ್ತದೆ?

ಉತ್ತರ

GDP deflator = Nominal GDP ÷ Real GDP × 100.

ಇದು **inflation** ಅನ್ನು ಅಳೆಯುವ **price index**; nominal GDP ಯನ್ನು real GDP ಗೆ ಪರಿವರ್ತಿಸಲು ನೆರವಾಗುತ್ತದೆ.

ಉದಾಹರಣೆ (Q42): ₹6,750 crore ÷ ₹4,500 crore × 100 = **150**.

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ Deflator = **N ಮೇಲೆ R**: ಮೇಲೆ Nominal, ಕೆಳಗೆ Real, ಕೊನೆಗೆ × 100.

ಕಾರ್ಡ್ 5.05 T 1.3 · MCQ ಬಲೆ	★★★ OL 1.3.9 · Scanner Q53 · SM pp.6.4–6.5; Scanner Q53
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ Inflation ಅಳೆಯಲು ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದನ್ನು ಬಳಸುವುದಿಲ್ಲ: WPI, CPI, GDP deflator ಅಥವಾ PPP prices?	ಉತ್ತರ **Purchasing Power Parity (PPP) prices** inflation ಅಳತೆ **ಅಲ್ಲ** (Q53, answer c). WPI, CPI ಮತ್ತು **GDP deflator** inflation ಅನ್ನು ಅಳೆಯುತ್ತವೆ.

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ **P**PP ದೇಶಗಳ ನಡುವೆ **P**urchasing power ಹೋಲಿಸುತ್ತದೆ; ವರ್ಷದಿಂದ ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಬೆಲೆ ಏರಿಕೆಯನ್ನು **P**ursue ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ.

ಕಾರ್ಡ್ 5.06 T 1.3 · ಸೂತ್ರ	★★ OL 1.3.6 · Scanner Q19, Q38, Q50, Q60 · SM pp.6.5–6.6
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ Price index ಬಳಸಿ **real** ಮತ್ತು **nominal** GDP ನಡುವೆ ಪರಿವರ್ತನೆ ಮಾಡುವುದು ಹೇಗೆ?	ಉತ್ತರ **Real GDP = Nominal GDP × 100 ÷ deflator**. **Nominal GDP = Real GDP × price index ÷ 100**. ಉದಾಹರಣೆಗಳು: real GDP 450, index 120 → nominal = **540** (Q50); nominal 720, index 120 → real = **600** (Q19).

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ Index 100 ಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿದ್ದರೆ real ಅಂಕಿ ಉಬ್ಬಿ nominal ಆಗುತ್ತದೆ; ಹಿಂದೆ ಬರಲು index ಯಿಂದ **ಕುಗ್ಗಿಸಿ**.

ಕಾರ್ಡ್ 5.07 T 1.3 · ಪರಿಕಲ್ಪನೆ	★★ OL 1.3.7 · Scanner Q3, Q30, Q33, Q34 · SM pp.6.5–6.6
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ GDP deflator **100**, **100 ಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು** ಅಥವಾ **100 ಕ್ಕಿಂತ ಕಡಿಮೆ** ಇದ್ದರೆ ಅದು ಏನನ್ನು ಹೇಳುತ್ತದೆ?	ಉತ್ತರ Base-year deflator ಯಾವಾಗಲೂ **100** (nominal = real). 100 ಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು: **nominal GDP > real GDP**; ಬೆಲೆಗಳು base year ಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿವೆ. 100 ಕ್ಕಿಂತ ಕಡಿಮೆ: ಬೆಲೆಗಳು base year ಗಿಂತ **ಕಡಿಮೆ**. ಉದಾಹರಣೆ (Q3): nominal ₹5,000 crore < real ₹6,700 crore, ಆದ್ದರಿಂದ ಬೆಲೆಗಳು ಇಳಿದಿವೆ. ಮುಂದಿನ ವರ್ಷದ deflator ಈ ವರ್ಷದ್ದಕ್ಕಿಂತ ಕಡಿಮೆ ಇದ್ದರೆ, price level **ಇಳಿದಿದೆ**.

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ **100 ಸ್ಕೇಲಿನ ಸೊನ್ನೆ ಗೆರೆ**: ಅದರ ಮೇಲೆ ಬೆಲೆ ಏರಿದೆ, ಕೆಳಗೆ ಇಳಿದಿದೆ.

ಕಾರ್ಡ್ 5.08 T 1.3 · ಸೂತ್ರ	★★ OL 1.3.8 · Scanner Q6, Q9, Q22, Q35 · SM p.6.5
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ GDP deflator ನಿಂದ **inflation rate** ಅನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿಯುವುದು ಹೇಗೆ?	ಉತ್ತರ **Inflation = (D2 − D1) ÷ D1 × 100**, ಇಲ್ಲಿ D1 ಮತ್ತು D2 ಸತತ ವರ್ಷಗಳ deflators. ಉದಾಹರಣೆ (Q9): 140.75 → 157.33 ಆದರೆ 16.58 ÷ 140.75 × 100 = **11.78%**.

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ **ಹೊಸದು ಮೈನಸ್ ಹಳೆಯದು, ಹಳೆಯದರ ಮೇಲೆ**: ಯಾವುದೇ ಶೇಕಡಾ ಬದಲಾವಣೆಯ ಅದೇ 'growth rate' ಲಯ.

ಕಾರ್ಡ್ 5.09 T 1.3 · ಸೂತ್ರ

★★★ OL 1.3.10, 1.3.11 · Scanner Q10, Q13, Q15, Q51 · SM p.6.7

ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ

Gross ಮತ್ತು **net** ನಡುವಿನ ವ್ಯತ್ಯಾಸವೇನು? NDP ಸೂತ್ರ, gross investment, ಮತ್ತು depreciation ಯು gross investment ಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾದಾಗ ಆಗುವ ಪರಿಣಾಮವನ್ನು ಬರೆಯಿರಿ.

ಉತ್ತರ

Gross − Net = depreciation: **NDPMP = GDPMP − depreciation**.

Gross investment = net investment + replacement investment; GDP − NDP = gross investment − net investment (Q13).

Depreciation > gross investment ಆದರೆ, capital stock **ಕುಗ್ಗುತ್ತಿದೆ** (Q51).

ಉದಾಹರಣೆ (Q10): 6,700 − 530 = **₹6,170 crore**.

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ **Gross ಎಂದರೆ ಪೂರ್ಣ, Net ಎಂದರೆ ಸವೆತ ಕಳೆದದ್ದು**: ಸವೆತವನ್ನು ತೆಗೆದರೆ net ಸಿಗುತ್ತದೆ.

ಕಾರ್ಡ್ 5.10 T 1.3 · MCQ ಬಲೆ

★★★ OL 1.3.10 · Scanner Q49 · SM p.6.7

ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ

NDP ಯಾವಾಗಲಾದರೂ **GDP** ಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗಬಹುದೇ?

ಉತ್ತರ

ಇಲ್ಲ. NDP, GDP ಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ (Q49, answer d).

ಅವುಗಳ ನಡುವಿನ ವ್ಯತ್ಯಾಸ **depreciation** ಮಾತ್ರ; ಆದ್ದರಿಂದ ಬೆಲೆ ಏರಲಿ ಇಳಿಯಲಿ, ಆರ್ಥಿಕತೆ ಬೆಳೆಯಲಿ ಬೆಳೆಯದಿರಲಿ, NDP ≤ GDP.

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ ಸವೆತ ಯಾವಾಗಲೂ **ಕಳೆಯುತ್ತದೆ** ಮಾತ್ರ; ಹಾಗಾಗಿ net ಎಂದಿಗೂ gross ಅನ್ನು **ಮೀರುವುದಿಲ್ಲ**.

ಕಾರ್ಡ್ 5.11 T 1.3 · MCQ ಬಲೆ

★★ OL 1.3.12, 1.3.13, 1.4.21 · Scanner Q23, Q31 · SM p.6.7

ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ

GNP, GDP ಗಿಂತ ಹೇಗೆ ಭಿನ್ನ? ದಕ್ಷಿಣ ಕೊರಿಯಾದ ಕಂಪನಿಯೊಂದು ಭಾರತದಲ್ಲಿ manufacturing ಮಾಡಿ ಗಳಿಸಿದ ಲಾಭ ಎಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ?

ಉತ್ತರ

GNP = GDP + NFIA: ಒಂದು ದೇಶದ **normal residents** ರ ವಿದೇಶದ ಗಳಿಕೆ ಸೇರಿದ ಆದಾಯ; ಇಲ್ಲಿ ವಿದೇಶಿಯರು ಗಳಿಸಿದ ಆದಾಯ ಹೊರತು (Q23).

Q31 (answer c): ಆ ಲಾಭ **India's GDP** ನಲ್ಲಿ ಮತ್ತು **South Korea's GNP** ನಲ್ಲಿ ಇರುತ್ತದೆ.

ಅದು India's national income ನ ಭಾಗ **ಅಲ್ಲ**. ಉದಾಹರಣೆ: ಭಾರತದ manufacturing ನಿಂದ Apple ಗಳಿಸುವ ಲಾಭ.

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ **ಇಲ್ಲಿ ಉತ್ಪಾದನೆ, ಅಲ್ಲಿ ಒಡೆತನ**: GDP ನೆಲವನ್ನು ಅನುಸರಿಸುತ್ತದೆ, GNP ಒಡೆಯನನ್ನು.

ಕಾರ್ಡ್ 5.12 T 1.3 · ಪರಿಕಲ್ಪನೆ

★★ OL 1.3.14, 1.3.15, 1.2.3 · Scanner 1.2 Q3; Q11, Q18, Q32, Q48 · SM pp.6.7–6.8

ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ

NFIA ಎಂದರೇನು? ಅದು ಋಣಾತ್ಮಕವಾದಾಗ GNP, GDP ಮತ್ತು national income ಗೆ ಏನಾಗುತ್ತದೆ?

ಉತ್ತರ

NFIA = ಒಂದು ದೇಶದ ನಾಗರಿಕರು ಮತ್ತು ಕಂಪನಿಗಳು ವಿದೇಶದಲ್ಲಿ ಗಳಿಸಿದ್ದು ಮೈನಸ್ ಆ ದೇಶದಲ್ಲಿ ವಿದೇಶಿಯರು ಗಳಿಸಿದ್ದು.

National = Domestic + NFIA: ಇವೆರಡರ ನಡುವಿನ ಏಕೈಕ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಇದು (Q48).

NFIA **ಋಣಾತ್ಮಕ** → **GDP > GNP** (Q18), ಮತ್ತು GNP, GDP ಗಿಂತ ಚಿಕ್ಕದು (1.2 Q3). NFIA ಧನಾತ್ಮಕ → GNP > GDP.

ಉದಾಹರಣೆ (Q32): NNPMP 12,000 − NDPMP 10,000 = NFIA **₹2,000 crore**.

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ **National ಗೆ ವಿದೇಶದ Net ಸೇರುತ್ತದೆ**: ಚಿಹ್ನೆ ಧನವಾದರೆ national ಉಬ್ಬುತ್ತದೆ, ಋಣವಾದರೆ domestic ದೊಡ್ಡದಾಗಿಯೇ ಉಳಿಯುತ್ತದೆ.

ಕಾರ್ಡ್ 5.13 T 1.3 · ಸೂತ್ರ	★★ OL 1.3.16 · Scanner Q12, Q29, Q32 · SM p.6.8
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ **NNPMP** ಗೆ ಮೂರು ಸರಿಯಾದ ಸೂತ್ರಗಳನ್ನು ಬರೆಯಿರಿ. ಯಾವ ಸೂತ್ರ ತಪ್ಪು?	ಉತ್ತರ **NNPMP = GNPMP – depreciation.** **NNPMP = NDPMP + NFIA.** **NNPMP = GDPMP + NFIA – depreciation.** ತಪ್ಪು (Q12, answer d): NNPMP = NDPMP – depreciation.

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ GNP ಯಿಂದ ಸವೆತ ತೆಗೆಯಿರಿ; Domestic ಗೆ ವಿದೇಶದ Abroad ಸೇರಿಸಿ. ಆಗಲೇ **net** ಆಗಿರುವ ಅಂಕಿಯಿಂದ ಮತ್ತೆ ಸವೆತ ಕಳೆಯಲೇಬೇಡಿ.

ಕಾರ್ಡ್ 5.14 T 1.3 · ಸೂತ್ರ	★★★ OL 1.3.17, 1.3.18 · Scanner Q1, Q43, Q44, Q46 · SM p.6.8
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ **Market price** ಮತ್ತು **factor cost** ನಡುವಿನ ವ್ಯತ್ಯಾಸವೇನು? Direct taxes ಮುಖ್ಯವೇ?	ಉತ್ತರ **MP – FC = net indirect taxes (indirect taxes – subsidies).** **MP = FC + indirect taxes – subsidies**; **FC = MP – indirect taxes + subsidies.** ಈ ಹೊಂದಾಣಿಕೆಗೆ **direct taxes ಅಪ್ರಸ್ತುತ** (Q43). ಉದಾಹರಣೆ (Q43): 15,000 + 450 – 250 = **₹15,200 crore.**

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ Market price ಕಡೆ ಮೇಲೇರುವಾಗ **tax ಕೂಡಿಸಿ, subsidy ಕಳೆಯಿರಿ**; factor cost ಕಡೆ ಇಳಿಯುವಾಗ ಅದರ ಉಲ್ಟಾ.

ಕಾರ್ಡ್ 5.15 T 1.3 · ಸೂತ್ರ	★★ OL 1.3.19, 1.4.13 · Scanner Q39, Q40, Q41 · SM p.6.8
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ Income route ನಲ್ಲಿ **GDPFC** ಮತ್ತು **GDPMP** ಜೊತೆಗಿನ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಬರೆಯಿರಿ. Operating surplus ಎಂದರೇನು?	ಉತ್ತರ **GDPFC = CoE + operating surplus + mixed income + depreciation** (CoE = compensation of employees). **Operating surplus = rent + interest + profit** (Q41). **GDPMP = NDPFC + CFC + NIT** (Q40): 1,000 + 2,500 + 1,500 = 5,000; + 300 + 400 = **₹5,700 crore.**

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ **C-O-M-D** ಅಂದರೆ ನಾಲ್ಕು ಬಾಗಿಲು: Compensation, Operating surplus, Mixed income, Depreciation.

ಕಾರ್ಡ್ 5.16 T 1.3 · ಸೂತ್ರ	★ OL 1.3.20, 1.3.21, 1.3.22 · Scanner Q24, Q57 · SM pp.6.9–6.10
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ **Basic price**, factor cost ಮತ್ತು market price ಹೇಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿವೆ? **NDPFC** ಮತ್ತು **National Income** ಬರೆಯಿರಿ.	ಉತ್ತರ **Basic price = factor cost + production taxes – production subsidies.** **Market price = basic price + product taxes – product subsidies** (Q24 ರಲ್ಲಿ ಸರಿಯಾದ ಆಯ್ಕೆ ದಾಖಲಾಗಿಲ್ಲ). **NDPFC = CoE + OS + mixed income = NDPMP – NIT.** **National Income = NNPFC = domestic factor incomes + NFIA**; Q57 ರಲ್ಲಿ ನೀಡಿದವುಗಳಲ್ಲಿ NNPFC ಅತ್ಯಂತ ಸಮಗ್ರ ಆದಾಯ ಅಳತೆ.

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ ಮೆಟ್ಟಿಲು ಎರಡೇ: **FC → Basic → MP**. National Income = **N**et, **F**actor cost, **A**broad.

ಕಾರ್ಡ್ 5.17 T 1.3 · ಕಂಠಪಾಠ	★ OL 1.3.23, 1.6.2 · Scanner 1.6 Q2 · SM p.6.10
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ **Per capita income** ಎಂದರೇನು, ಮತ್ತು ಅದು ಏನನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ?	ಉತ್ತರ **Per capita income = ಒಟ್ಟು ಆದಾಯ ÷ ಜನಸಂಖ್ಯೆ.** ಇದು ದೇಶದ **standard of living** ನ ಸೂಚಕ (1.6 Q2, answer c).
ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ **ತಲೆಗೊಂದು ತುಂಡು ಕೇಕ್**: ಕೇಕ್ ಗಾತ್ರ ÷ ಬಾಯಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ.	

ಕಾರ್ಡ್ 5.18 T 1.3 · ಪರಿಕಲ್ಪನೆ	★★ OL 1.3.24, 1.3.25 · Scanner Q2, Q4, Q7, Q20, Q25, Q26, Q56 · SM pp.6.10–6.11
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ **Personal income** ಎಂದರೇನು? **Disposable income (DI)** ಸೂತ್ರವನ್ನು ಬರೆಯಿರಿ.	ಉತ್ತರ **Personal income**: **NPISH ಸೇರಿದ households** ಗೆ **ಎಲ್ಲ ಮೂಲಗಳಿಂದ** ಬರುವ ಆದಾಯ, transfers ಸೇರಿ; ಉತ್ಪಾದಕ ಚಟುವಟಿಕೆಗೆ ಮಾತ್ರ ಸೀಮಿತವಲ್ಲ (Q20), ಮತ್ತು ಗಳಿಸದೆ ಪಡೆದ ಆದಾಯವೂ ಸೇರುತ್ತದೆ (Q56). **ಹೊರತು**: retained earnings, corporate tax, social security contributions. **DI = PI – personal income taxes – non-tax payments** (Q4); **consumption ಅಥವಾ saving** ಗೆ ಲಭ್ಯ.
ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ Pocket money = PI; ತೆರಿಗೆ ಅಧಿಕಾರಿ ಮತ್ತು ಕಡ್ಡಾಯ ಪಾವತಿಗಳ ನಂತರ ಕೈಗೆ ಸಿಗುವುದೇ Disposable.	

ಕಾರ್ಡ್ 5.19 T 1.3 · ಸೂತ್ರ	★ OL 1.3.26, 1.3.27 · Scanner Q27 · SM pp.6.11–6.12
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ **NNDI** ಮತ್ತು **GNDI** ಅನ್ನು ಹೇಗೆ ಪಡೆಯುತ್ತಾರೆ? **Private income** ಅನ್ನು ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಿಸಿ.	ಉತ್ತರ **NNDI = NNI + other net current transfers from abroad**; **GNDI = NNDI + CFC**. **Private income** = **private sector** ನ ದೇಶದ ಒಳಗೆ ಮತ್ತು ಹೊರಗೆ ಎಲ್ಲ ಮೂಲಗಳಿಂದ ಬರುವ factor ಮತ್ತು transfer ಆದಾಯ (Q27, answer d). Deck: private income = PI + corporate tax + undistributed profits.
ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ **Net ನಿಂದ Gross ಗೆ: CFC ಯನ್ನು ಮತ್ತೆ ಕೂಡಿಸಿ.** Private ಎಂದರೆ ಗಡಿಯ ಎರಡೂ ಕಡೆಯ ಎರಡೂ ಹರಿವು.	

ಕಾರ್ಡ್ 5.20 T 1.4 · ಕಂಠಪಾಠ	★ OL 1.4.1, 1.4.2, 1.3.30 · Scanner Q3, Q4, Q45 · SM pp.6.15–6.16
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ ವೃತ್ತೀಯ ಹರಿವಿನ (**circular flow**) ಮೂರು ಹಂತಗಳನ್ನು ಮತ್ತು national income ಅಳೆಯುವ ಮೂರು **methods** ಅನ್ನು ಹೆಸರಿಸಿ.	ಉತ್ತರ ಹಂತಗಳು: **Production → Distribution → Disposition**; output = income = expenditure. Methods: **value added** (ಪ್ರತಿ industry ಯ ಪುನರಾವರ್ತನೆಯಿಲ್ಲದ ಕೊಡುಗೆ), **income** (ಪಾವತಿಸಿದ factor incomes), **expenditure / income disposal** (final expenditure).
ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ ಜೋಡಿಸಿ ನೆನಪಿಡಿ: **Output → Value added, Income → Income, Disposition → Expenditure**.	

ಕಾರ್ಡ್ 5.21 T 1.4 · ಹೋಲಿಕೆ	★★★ OL 1.4.3, 1.4.4, 1.4.5 · Scanner Q4, Q8, Q10, Q14, Q17, Q21 · SM pp.6.16–6.17, 6.30
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ **Value added method** ಗೆ ಸಮಾನಾರ್ಥಕ ಹೆಸರುಗಳು ಯಾವುವು? Double counting ಅನ್ನು ಹೇಗೆ ತಪ್ಪಿಸುತ್ತಾರೆ?	ಉತ್ತರ Value added = **Product method** = **Industrial Origin method** = **Net Output method** (Q10, Q21). ಇದು ಪ್ರತಿ industry ಯ ಉತ್ಪಾದನೆಯಿಂದ **intermediate purchases ಅನ್ನು ಕಳೆದು** ಕ್ರೋಡೀಕರಿಸುತ್ತದೆ. **Final goods ಮಾತ್ರ** ಎಣಿಸುವ ಮೂಲಕ (Q8, Q14), ಅಥವಾ value added ಮಾತ್ರ ಎಣಿಸುವ ಮೂಲಕ double counting ತಪ್ಪಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.
ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ **V-P-I-N**: Value added, Product, Industrial origin, Net output: ನಾಲ್ಕು ಹೆಸರು, ಒಂದೇ method.	

ಕಾರ್ಡ್ 5.22 T 1.4 · ಸೂತ್ರ	★★★ OL 1.4.6, 1.4.7, 1.3.31 · Scanner Q1, Q12, Q37 · SM pp.6.8, 6.17
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ **GVAMP**, **NVA** ಮತ್ತು factor-cost ಹೊಂದಾಣಿಕೆಯನ್ನು ಬರೆಯಿರಿ.	ಉತ್ತರ **GVAMP = (Sales + closing stock − opening stock) − intermediate consumption**. **NVA = GVA − depreciation**. **FC = MP − indirect taxes + subsidies**. ಉದಾಹರಣೆ (Q37): 1,000 + (90 − 100) = 990; 990 − 440 = **₹550 crore**.
ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ **Output ನಿಂದ inputs ಕಳೆಯಿರಿ, ನಂತರ ಸವೆತ, ನಂತರ net tax**: ಮೂರು ಮೆಟ್ಟಿಲು ಕೆಳಗೆ.	

ಕಾರ್ಡ್ 5.23 T 1.4 · ಕಂಠಪಾಠ	★ OL 1.4.8 · Scanner Q27 · SM p.6.17
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ Value added method ನಲ್ಲಿ ಯಾವ ಅಂಶಗಳು **ಸೇರುತ್ತವೆ**, ಯಾವವು ಹೊರಗುಳಿಯುತ್ತವೆ?	ಉತ್ತರ **ಸೇರುವವು**: fixed assets ನ own-account production, self-consumption, ಸ್ವಂತ ಮನೆಯ imputed rent, ಮತ್ತು change in stock. **ಹೊರಗುಳಿಯುವವು**: ಪಾವತಿಯಿಲ್ಲದ ಮನೆಗೆಲಸ ಮತ್ತು ಹಳೆಯ shares ಮರುಮಾರಾಟ (Q27: ಕುಶಲಕರ್ಮಿ ಕಟ್ಟಿದ ಹೊಸ ಮನೆ ಮಾತ್ರ GDP ಗೆ ಸೇರುತ್ತದೆ).
ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ **ಈ ವರ್ಷ ಮಾಡಿದ್ದನ್ನು** ಎಣಿಸಿ; **ಮನೆಗೆಲಸ** ಮತ್ತು **ಹಳೆಯ ಕಾಗದ** ಬಿಡಿ.	

ಕಾರ್ಡ್ 5.24 T 1.4 · ಸೂತ್ರ	★ OL 1.4.9, 1.4.10, 1.3.29 · Scanner Q11, Q18, Q25, Q26, Q45 · SM pp.6.18–6.19
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ **Income method** ನ (ಬೇರೆ ಹೆಸರುಗಳು), ಅದರ ಸೂತ್ರ ಮತ್ತು ಅದರಲ್ಲಿ ಏನೇನು ಸೇರುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿ.	ಉತ್ತರ Income method = **Factor Payment** = **Distributed Share** method. **NI = CoE + operating surplus + mixed income + NFIA**. **ಸೇರುವವು**: wages, **employers' PF contribution**, **commissions**, **brokerages**, **imputed rent**, **royalty**, **interest on productive loans**. Compensation of employees ಅತಿ ದೊಡ್ಡ ಘಟಕ (Q18).
ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ Income method ಎಂದರೆ **ಪಾವತಿಯ ಹಾದಿ**: **ಈ ವರ್ಷದ** ದುಡಿಮೆಗೆ ಯಾವುದೇ factor ಗೆ ಹಣ ಸಂದಿದ್ದರೆ, ಅದು ಲೆಕ್ಕಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತದೆ.	

ಕಾರ್ಡ್ 5.25 T 1.4 · MCQ ಬಲೆ	★★ OL 1.4.10 · Scanner Q11, Q16, Q22; 1.3 Q16, Q54 · SM p.6.18
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ ಯಾವ ಆದಾಯಗಳು national income ನಲ್ಲಿ **ಲೆಕ್ಕಕ್ಕೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ**?	ಉತ್ತರ **ಹೊರಗಿನವು**: pensions, transfer incomes, **capital gains**, windfalls, **second-hand goods**, **shares and bonds**, black money (Q22 answer d: ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದೂ ಸೇರುವುದಿಲ್ಲ). ನಿವೃತ್ತ ಕಾರ್ಮಿಕರ pensions factor income ಆಗುವುದಿಲ್ಲ (Q16); scholarships factor payment ಅಲ್ಲ (1.3 Q54). Commissions ಮತ್ತು brokerages **ಸೇರುತ್ತವೆ** (Q11).

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ **ಹೊಸ ಉತ್ಪಾದನೆ ಇಲ್ಲ, national income ಇಲ್ಲ**: ಹಳೆಯ ಸರಕು ಮತ್ತು ಕಾಗದದ ಹಕ್ಕುಗಳು ಕೈ ಬದಲಾಗುತ್ತವೆ ಅಷ್ಟೇ.

ಕಾರ್ಡ್ 5.26 T 1.4 · ಕಂಠಪಾಠ	★★ OL 1.4.11, 1.4.12 · Scanner Q2, Q15, Q23 · SM pp.6.18–6.19
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ **Profit** ಯಾವುದರಿಂದ ಕೂಡಿದೆ, ಮತ್ತು **mixed income** ಎಂದರೇನು?	ಉತ್ತರ **Profit = corporate tax + dividend + undistributed profit** (Q15: ಇವೆಲ್ಲವೂ). **Mixed income** = ಸ್ವ-ಉದ್ಯೋಗಿಗಳ ದುಡಿಮೆ ಮತ್ತು ಬಂಡವಾಳದ ಸಂಯೋಜಿತ ಆದಾಯ; ಇದನ್ನು **ಬೇರ್ಪಡಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ** (Q2, Q23).

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ Profit ಮೂರು ಪಾಲು: **T**ax, **D**ividend, **U**ndistributed, ಅಂದರೆ T-D-U.

ಕಾರ್ಡ್ 5.27 T 1.4 · ಸೂತ್ರ	★ OL 1.4.15, 1.3.32 · Scanner 1.3 Q59 · SM pp.6.19–6.20
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ Expenditure method ನ ಸೂತ್ರವನ್ನು ತಿಳಿಸಿ. ಫಲಿತಾಂಶ national income ಆಗುತ್ತದೆಯೇ?	ಉತ್ತರ **GDPMP = PFCE + GFCE + GDCF + (X − M)**. ಇದು **GDPMP** ನೀಡುತ್ತದೆ, national income ಅಲ್ಲ. ಉದಾಹರಣೆ (1.3 Q59): 1,000 + 500 + 200 + (200 − 400) = **1,500**.

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ **C + I + G + net exports** ನಿಮ್ಮನ್ನು **GDP** ಗೆ ತಲುಪಿಸುತ್ತದೆ; national income ಗೆ ತಲುಪಲು ಏಣಿಯಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಕೆಳಗಿಳಿಯಿರಿ.

ಕಾರ್ಡ್ 5.28 T 1.4 · MCQ ಬಲೆ	★★ OL 1.4.16, 1.4.17, 1.3.28, 1.7.1 · Scanner Q6, Q19, Q24; 1.3 Q36, Q47 · SM p.6.19
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ **Final consumption** ಎಲ್ಲಿ ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ? **Transfer payments** GDP ಯಲ್ಲಿ ಲೆಕ್ಕಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತವೆಯೇ?	ಉತ್ತರ Final consumption **households ಮತ್ತು government ಎರಡರಲ್ಲೂ** ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ (Q24, answer c). Government consumption ರಕ್ಷಣೆ, ಶಿಕ್ಷಣ ಮತ್ತು ಆರೋಗ್ಯ ಸೇವೆ ಒಳಗೊಂಡಿದೆ; **pensions, scholarships ಮತ್ತು unemployment allowance ಸೇರುವುದಿಲ್ಲ** (1.3 Q36). Transfers GDP ಯಲ್ಲಿ **ಇಲ್ಲ**, ಏಕೆಂದರೆ ಅವು **ಪ್ರಸ್ತುತ ಉತ್ಪಾದನೆಯನ್ನು ಪ್ರತಿಬಿಂಬಿಸುವುದಿಲ್ಲ** (Q19, answer b; Q6; 1.3 Q47).

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ **Transfer ಎಂದರೆ ಸಾಗಣೆ, ಸೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲ**: ಹಣ ಕೈ ಬದಲಾಗುತ್ತದೆ, ಏನೂ ಉತ್ಪಾದನೆಯಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಕಾರ್ಡ್ 5.29 T 1.4 · ಪರಿಕಲ್ಪನೆ

★★ OL 1.4.18, 1.4.19 · Scanner Q5, Q13 · SM p.6.20

ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ

Gross domestic capital formation ನಲ್ಲಿ ಏನೇನು ಸೇರುತ್ತದೆ? ಮಾರಾಟವಾಗದ inventories ಅನ್ನು ಹೇಗೆ ಪರಿಗಣಿಸುತ್ತಾರೆ?

ಉತ್ತರ

GDCF = **fixed assets + change in inventories + valuables** (ಆಭರಣ ಮತ್ತು ಕಲಾಕೃತಿಗಳಂತಹವು).

ಮಾರಾಟವಾಗದ (unwanted) inventory investment ಎಂದು ಪರಿಗಣಿಸಲ್ಪಡುತ್ತದೆ (Q13).

Net domestic expenditure = consumption + net domestic investment (Q5).

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ ಮೂರು ಹೆಜ್ಜೆ **F-I-V**: Fixed assets, Inventories, Valuables.

ಕಾರ್ಡ್ 5.30 T 1.4 · ಕಂಠಪಾಠ

★ OL 1.4.20 · Scanner Q7, Q29 · SM p.6.20

ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ

ಭಾರತವು ಪ್ರತಿ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಯಾವ method ಬಳಸುತ್ತದೆ?

ಉತ್ತರ

ಭಾರತವು ಒಂದೇ method ಅನ್ನು ನೆಚ್ಚಿಕೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲ: **agriculture** ಗೆ product (output) method (Q7); **small-scale sector** ಗೆ income method; **construction** ಗೆ expenditure method.

Q29 ರ key: 'combination of product and income methods'.

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ **ರೈತ ಬೆಳೆ ಎಣಿಸುತ್ತಾನೆ, ಅಂಗಡಿ ಸಂಬಳ ಎಣಿಸುತ್ತದೆ, ಕಟ್ಟುವವ ಖರ್ಚು ಎಣಿಸುತ್ತಾನೆ**: product, income, expenditure.

ಕಾರ್ಡ್ 5.31 T 1.5 · ಕಂಠಪಾಠ

★★ OL 1.5.1, 1.5.2, 1.3.33 · Scanner Q1; 1.3 Q28 · SM pp.6.26–6.27

ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ

State income ಅಂದಾಜುಗಳನ್ನು ಯಾರು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸುತ್ತಾರೆ? Supra-regional sectors ಎಂದರೇನು? Per capita state income ಅನ್ನು ಹೇಗೆ ಕಂಡುಹಿಡಿಯುತ್ತಾರೆ?

ಉತ್ತರ

ರಾಜ್ಯದ ಅಂದಾಜುಗಳನ್ನು **DESs ನ State Income Units** ಸಿದ್ಧಪಡಿಸುತ್ತವೆ; **CSO ಸಲಹೆ ನೀಡುತ್ತದೆ** (Q1, answer b).

Supra-regional sectors (railways, communications, banking, insurance, central government administration) ರಾಜ್ಯ ಗಡಿಗಳನ್ನು ದಾಟುತ್ತವೆ; ಸಂಬಂಧಿತ indicators ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಹಂಚಲಾಗುತ್ತದೆ (1.3 Q28).

Per capita state income = NSDP ÷ midyear projected population.

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ ರಾಜ್ಯದ ಲೆಕ್ಕ **D**ES ಮಾಡುತ್ತದೆ, **C**SO ಸಲಹೆ ನೀಡುತ್ತದೆ; ರೈಲು, ಬ್ಯಾಂಕ್ ಗಡಿ ದಾಟಿ ಸಾಗುತ್ತವೆ.

ಕಾರ್ಡ್ 5.32 T 1.6 · ಕಂಠಪಾಠ

★★ OL 1.6.1 · Scanner Q3, Q4, Q5 · SM pp.6.27–6.28

ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ

GDP ಯು welfare ಅಳತೆಯಾಗಿ **ಏನನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಬಿಡುತ್ತದೆ** ಎಂದು ಪಟ್ಟಿ ಮಾಡಿ.

ಉತ್ತರ

- **Income distribution** (Q5), **quality improvements**, **hidden ಅಥವಾ illegal production** (Q4), **non-market production**.
- **Leisure ನಷ್ಟ**, traffic congestion ನಂತಹ **economic 'bads'** (Q3), **volunteer work**, **externalities**.
- ನ್ಯಾಯಸಮ್ಮತತೆ, ಲಿಂಗ ಸಮಾನತೆ, ಮತ್ತು ನಮ್ಮ ಸ್ಥಿತಿ ಕೆಟ್ಟದಾಗದಂತೆ ತಡೆಯಲು ಮಾತ್ರ ಮಾಡುವ ವೆಚ್ಚ (ಉದಾ. police).

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ ಮೊದಲ ನಾಲ್ಕು **D-Q-H-N**, ನಂತರ **L-B-V-E**: Distribution, Quality, Hidden, Non-market; Leisure, Bads, Volunteer, Externalities.

ಕಾರ್ಡ್ 5.33 T 1.6 · MCQ ಬಲೆ	★★ OL 1.6.1 · Scanner Q3, Q4, Q5 · SM pp.6.27–6.28
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ GDP **welfare ಯ ಪರಿಪೂರ್ಣ ಅಳತೆ** ಆಗಿದೆಯೇ? ಯಾವ ಆಯ್ಕೆ ನಿಜವಾದ ಮಿತಿಯನ್ನು ಹೆಸರಿಸುತ್ತದೆ?	ಉತ್ತರ **ಇಲ್ಲ.** GDP ಯು income distribution, leisure ಮತ್ತು economic 'bads' ಅನ್ನು ಕಡೆಗಣಿಸುತ್ತದೆ. ಸರಿಯಾದ ಮಿತಿ: ಅದು **income distribution** ಅನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸುವುದಿಲ್ಲ (Q5, answer b). Traffic congestion ನಂತಹ economic bads GDP ಯಿಂದ **ಕಳೆಯಲ್ಪಡುವುದಿಲ್ಲ** (Q3); illegal income ಅಂದಾಜಿನಿಂದ ಹೊರಗಿದೆ (Q4).

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ GDP ಕೇಕ್‌ನ **ಗಾತ್ರ** ಎಣಿಸುತ್ತದೆ, ಅದನ್ನು **ಯಾರು ತಿನ್ನುತ್ತಾರೆ** ಅಥವಾ **ಎಷ್ಟು ಸಿಹಿ** ಎಂದಲ್ಲ.

ಕಾರ್ಡ್ 5.34 T 1.7 · MCQ ಬಲೆ	★ OL 1.7.1 · Scanner Q1 · SM pp.6.28–6.29
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ National income ಅಳೆಯುವಲ್ಲಿನ **conceptual difficulties** ಅನ್ನು ಪಟ್ಟಿ ಮಾಡಿ. ಈ ಆಯ್ಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಲ್ಲ: durable-goods services, transfers, distribution ಅಥವಾ quality improvements?	ಉತ್ತರ • ಒಪ್ಪಿತ **definition** ಕೊರತೆ; **final vs intermediate** goods; **transfer payments**. • **Durable goods ಗಳ services**; **income ಹಂಚಿಕೆ**; **new goods** ಮತ್ತು **government services** ಗಳ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ. Answer key (Q1, answer d): **quality improvements** ಈ ಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿಲ್ಲ; ಅದು **GDP and welfare** (Topic 1.6) ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತದೆ.

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ **D-F-T-S-D-N-G** ಏಳು ಅಕ್ಷರ, ಏಳು ತೊಡಕು: Definition, Final, Transfers, durable Services, Distribution, New goods, Government.

ಕಾರ್ಡ್ 5.35 T 1.7 · ಕಂಠಪಾಠ	★ OL 1.7.2, 1.7.3 · Scanner Q2 · SM p.6.29; Scanner Q2
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ National income ಲೆಕ್ಕಾಚಾರದ **ಇತರ ಸವಾಲುಗಳನ್ನು** ಪಟ್ಟಿ ಮಾಡಿ. Underground economy ಏನು ಮಾಡುತ್ತದೆ?	ಉತ್ತರ • ಅಸಮರ್ಪಕ ಮತ್ತು ವಿಶ್ವಾಸಾರ್ಹವಲ್ಲದ **data**. • **Non-monetised sector**. • **Self-consumption** ಗಾಗಿ ಉತ್ಪಾದನೆ. • **Unrecorded incomes**. • ಸರಿಯಾದ **occupational classification** ಇಲ್ಲದಿರುವುದು. • **CFC** ಅಂದಾಜಿಸುವುದು. ದೊಡ್ಡ underground economy ಅಧಿಕೃತ national income ಅನ್ನು **ಕಡಿಮೆ ತೋರಿಸುತ್ತದೆ** (Q2).

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ **ಅಡಗಿದ ಆದಾಯ ಲೆಕ್ಕದ ಪುಸ್ತಕದಿಂದ ಅಡಗುತ್ತದೆ**: underground ಎಂದರೆ **under**stated.

ಕಾರ್ಡ್ 5.36 T 2.1 · ಕಂಠಪಾಠ	★ OL 2.1.1 · Scanner Q8 · SM p.6.35
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ Keynes ಯಾವ ಪುಸ್ತಕ ಬರೆದರು, ಯಾವಾಗ, ಮತ್ತು ಅದು ಯಾವ ಸಮಸ್ಯೆಗೆ ಉತ್ತರ ನೀಡಿತು?	ಉತ್ತರ **'The General Theory of Employment, Interest and Money'** (**1936**). Classical theory ಗೆ ವಿವರಿಸಲಾಗದ, Great Depression ನ **ನಿರಂತರ ನಿರುದ್ಯೋಗವನ್ನು** ಇದು ವಿವರಿಸಿತು (Q8).

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ **1936: Keynes, General Theory, ಉದ್ಯೋಗ**: ಹಸಿದ ಸಾಲುಗಳಿಗೆ ಉತ್ತರ ಕೊಟ್ಟ ಪುಸ್ತಕ.

ಕಾರ್ಡ್ 5.37 T 2.1 · ಪರಿಕಲ್ಪನೆ	★★★ OL 2.1.2, 2.8.1 · Scanner Q1, Q2; 2.8 Q1 · SM p.6.68
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ Keynes ರ ಪ್ರಕಾರ national income ಯಾವುದರ ಮೇಲೆ ಅವಲಂಬಿತ? Depression ಗೆ ಕಾರಣವೇನು?	ಉತ್ತರ National income **aggregate effective demand** ಮೇಲೆ ಅವಲಂಬಿತ (Q1, answer c). Depression ಗೆ ಕಾರಣ **ಕಡಿಮೆಯಾದ aggregate expenditure**, ಅಂದರೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಖರ್ಚು ಇಲ್ಲದಿರುವುದು (Q2). ನಿರುದ್ಯೋಗ ವಿವರಿಸುವಲ್ಲಿ Keynes **aggregate demand** ಗೆ ಒತ್ತು ನೀಡಿದರು (2.8 Q1).

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ **ಬೇಡಿಕೆ ಓಡಿಸುತ್ತದೆ, ಖರ್ಚು ಉಳಿಸುತ್ತದೆ**: ಖರ್ಚು ನಿದ್ರಿಸಿದರೆ ಉದ್ಯೋಗ ಮಾಯವಾಗುತ್ತದೆ.

ಕಾರ್ಡ್ 5.38 T 2.1 · ಪರಿಕಲ್ಪನೆ	★★ OL 2.1.3, 2.4.7, 2.8.2 · Scanner Q3, Q7; 2.8 Q2 · SM p.6.68
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ Recession ಮತ್ತು ನಿರುದ್ಯೋಗ ಎದುರಿಸುವಲ್ಲಿ Keynes ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಯಾವ ಪಾತ್ರ ನೀಡಿದರು?	ಉತ್ತರ **ಸಕ್ರಿಯ ಪಾತ್ರ**: investment ನಲ್ಲಿನ ಏರಿಳಿತಗಳನ್ನು ಸರಿದೂಗಿಸಲು **government spending ಮತ್ತು taxes** ಬದಲಿಸುವುದು. ಹೆಚ್ಚಿದ government spending **recession ಮತ್ತು ನಿರುದ್ಯೋಗವನ್ನು** ಎದುರಿಸುತ್ತದೆ (Q7). Keynes activist policies ಗಳನ್ನು ಬೆಂಬಲಿಸಿದರು (Q3), fiscal ಮತ್ತು monetary policies ಮೂಲಕ (2.8 Q2).

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ **ಸರ್ಕಾರ shock-absorber**: ಖಾಸಗಿ ಖರ್ಚು ಕುಸಿದಾಗ ಸರ್ಕಾರಿ ಖರ್ಚು ಮುಂದೆ ಬರುತ್ತದೆ.

ಕಾರ್ಡ್ 5.39 T 2.1 · ಕಂಠಪಾಠ	★ OL 2.1.5, 2.1.6, 2.1.4 · Scanner Q4, Q5, Q9 · SM pp.6.36, 6.53; macroeconomics defined in SM Ch.1
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ Keynes ರ ಮೂರು **building blocks** ಅನ್ನು ಹೆಸರಿಸಿ. Keynesian ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ short-run ಹೌದೇ long-run ಹೌದೇ? **Macroeconomics** ಎಂದರೇನು?	ಉತ್ತರ • **Consumption–income relation** ಮತ್ತು **multiplier**; **liquidity preference** (ಹಣದ ಬೇಡಿಕೆ, Q5); **expectations**. Keynesian ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ **short-run** (Q9): short-period equilibrium, **comparative statics**. **Macroeconomics** ಆರ್ಥಿಕತೆಯನ್ನು **ಒಟ್ಟಾರೆಯಾಗಿ** ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡುತ್ತದೆ (Q4).

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ **C-L-E**: Consumption, Liquidity, Expectations; ಇದು ಚಲನಚಿತ್ರವಲ್ಲ, ಕ್ಷಣದ ಫೋಟೋ.

ಕಾರ್ಡ್ 5.40 T 2.2 · ಕಂಠಪಾಠ	★★ OL 2.2.2, 2.6.1, 2.7.6 · Scanner 2.6 Q4; 2.7 Q5 · SM p.6.36
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ **ಎರಡು-, ಮೂರು- ಮತ್ತು ನಾಲ್ಕು-ಕ್ಷೇತ್ರ** ಮಾದರಿಗಳನ್ನು ಹೆಸರಿಸಿ. ಎಲ್ಲದರಲ್ಲೂ ಸಾಮಾನ್ಯವಾದ ಜೋಡಿ ಯಾವುದು?	ಉತ್ತರ • **ಎರಡು-ಕ್ಷೇತ್ರ**: households + firms. • **ಮೂರು-ಕ್ಷೇತ್ರ**: + government. • **ನಾಲ್ಕು-ಕ್ಷೇತ್ರ**: + foreign sector. Households ಮತ್ತು firms ಎಲ್ಲ ಕ್ಷೇತ್ರ ಮಾದರಿಗಳಲ್ಲೂ ಸಾಮಾನ್ಯ (2.7 Q5); foreign sector ಮೂರು-ಕ್ಷೇತ್ರ ಮಾದರಿಯಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲ (2.6 Q4).

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ **ಒಬ್ಬೊಬ್ಬ ಅತಿಥಿಯನ್ನು ಸೇರಿಸಿ**: ಮೊದಲು Government, ಆಮೇಲೆ Foreigner.

ಕಾರ್ಡ್ 5.41 T 2.2 · ಪರಿಕಲ್ಪನೆ	★ OL 2.2.3, 2.2.4 · Scanner Model 1.2 Q2, Q3 · SM pp.6.37–6.38
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ ಎರಡು-ಕ್ಷೇತ್ರ circular flow ನಲ್ಲಿ **real** ಮತ್ತು **money** flows ಯಾವುವು? Identity ಅನ್ನು ತಿಳಿಸಿ.	ಉತ್ತರ **Real flows**: factor services ಮತ್ತು goods. **Money flows**: factor payments ಮತ್ತು consumption payments. **Factor payments = household income = household expenditure = firms' receipts = value of output**. ಈ ಮಾದರಿಯಲ್ಲಿ injections ಅಥವಾ leakages ಇಲ್ಲ.

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ **ಸರಕು ಒಂದು ದಿಕ್ಕಿಗೆ ಹೋದರೆ, ಹಣ ಇನ್ನೊಂದು ದಿಕ್ಕಿನಿಂದ ಮರಳುತ್ತದೆ**.

ಕಾರ್ಡ್ 5.42 T 2.2 · MCQ ಬಲೆ	★ OL 2.2.5 · Scanner Q1 · SM p.6.15
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ Circular flow ಯ ಮೂರು ಹಂತಗಳು ಯಾವುವು? ಅವುಗಳಲ್ಲಿ 'consumption' ಸೇರಿದೆಯೇ?	ಉತ್ತರ **Production, distribution ಮತ್ತು disposition** (Q1, answer c). 'Consumption' ಒಂದು ಹಂತದ ಹೆಸರಲ್ಲ: ಅದು **disposition** ನ ಭಾಗ.

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ ಮತ್ತೆ **P-D-D**; **disposition** ಎಂಬುದು consumption ಮತ್ತು investment ಎರಡರ ಮೇಲಿನ ಕೊಡೆ.

ಕಾರ್ಡ್ 5.43 T 2.3 · ಸೂತ್ರ	★ OL 2.2.1, 2.3.1, 2.3.11 · Scanner Q13 · SM pp.6.38, 6.42
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ ಎರಡು-ಕ್ಷೇತ್ರ ಆರ್ಥಿಕತೆಯಲ್ಲಿ **aggregate demand** ಮತ್ತು **aggregate supply** ಎಂದರೇನು?	ಉತ್ತರ **AD = total planned expenditure = C + I**; I exogenous ಮತ್ತು short run ನಲ್ಲಿ ಸ್ಥಿರ. **AS = C + S** = national income, ಅದು ಖರ್ಚಾಗುತ್ತದೆ ಅಥವಾ ಉಳಿತಾಯವಾಗುತ್ತದೆ (Q13, answer a).

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ **ಬೇಡಿಕೆ ಬದಿಯಲ್ಲಿ ಇಬ್ಬರು ಖರ್ಚುಗಾರರು (C, I); ಪೂರೈಕೆ ಬದಿಯಲ್ಲಿ ಎರಡು ನಿರ್ಗಮನ ದ್ವಾರ (C, S)**.

ಕಾರ್ಡ್ 5.44 T 2.3 · ಪರಿಕಲ್ಪನೆ	★★ OL 2.3.3 · Scanner Q4 · SM pp.6.38–6.39
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ **Consumption function** ಯಾವ ಎರಡರ ನಡುವಿನ ಸಂಬಂಧ?	ಉತ್ತರ **C = f(Y)**: aggregate consumption ಮತ್ತು **aggregate disposable income** (Q4, answer a). ಆದಾಯ ಕಡಿಮೆ ಇದ್ದಾಗ households **dissave** ಮಾಡಬಹುದು; ಆದಾಯ ಹೆಚ್ಚಾದಂತೆ consumption ಆದಾಯಕ್ಕಿಂತ **ಕಡಿಮೆ** ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚುತ್ತದೆ.

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ Consumption **disposable income ಅನ್ನು ಹಿಂಬಾಲಿಸುತ್ತದೆ**, demand ಅಥವಾ supply ಅಲ್ಲ.

ಕಾರ್ಡ್ 5.45 T 2.3 · ಸೂತ್ರ	★★ OL 2.3.4, 2.3.5, 2.5.8 · Scanner Q8, Q19; 2.5 Q16 · SM p.6.39
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ Keynesian consumption function ಬರೆದು **a** ಮತ್ತು **b** ಅನ್ನು ವಿವರಿಸಿ.	ಉತ್ತರ **C = a + bY**. **a = autonomous consumption**, ಸೊನ್ನೆ ಆದಾಯದಲ್ಲಿನ consumption (intercept) (Q19). **b = MPC**, ಅಂದರೆ slope. **a** ಹೆಚ್ಚಾದರೆ C ರೇಖೆ **ಮೇಲಕ್ಕೆ** ಸರಿಯುತ್ತದೆ (2.5 Q16).

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ **a** ಎಂದರೆ ಆರಂಭದ ಲಂಗರು (anchor); **b** ಎಂದರೆ ಹೆಚ್ಚುವರಿ ರೂಪಾಯಿಗೆ ಸಿಗುವ ಜಿಗಿತ (bounce).

ಕಾರ್ಡ್ 5.46 T 2.3 · MCQ ಬಲೆ	★★ OL 2.3.6 · Scanner Q1, Q7, Q9 · SM pp.6.39–6.40
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ **MPC** ಯಾವ ಶ್ರೇಣಿಯಲ್ಲಿರುತ್ತದೆ? ಅದು ಒಂದನ್ನು ಮೀರಬಹುದೇ?	ಉತ್ತರ **0 < MPC < 1** (Q1, Q7, answer b). Consumption ಆದಾಯದೊಂದಿಗೆ ಹೆಚ್ಚುತ್ತದೆ, ಆದರೆ ಆದಾಯದ ಹೆಚ್ಚಳಕ್ಕಿಂತ **ಕಡಿಮೆ** (Q9, answer d). ಅದು ಎಂದಿಗೂ ಒಂದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು, ಸೊನ್ನೆಗಿಂತ ಕಡಿಮೆ ಅಥವಾ ಆದಾಯವನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿದ್ದಲ್ಲ.

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ **ಸ್ವಲ್ಪ ಖರ್ಚು, ಎಲ್ಲವೂ ಅಲ್ಲ**: MPC ಒಂದು ಭಿನ್ನರಾಶಿ.

ಕಾರ್ಡ್ 5.47 T 2.3 · ಸೂತ್ರ	★★ OL 2.3.7 · Scanner Q12, Q15, Q25 · SM p.6.39
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ **MPC** ಅನ್ನು ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಿಸಿ. ಅದು graph ನಲ್ಲಿ ಏನನ್ನು ತೋರಿಸುತ್ತದೆ?	ಉತ್ತರ **MPC = ΔC ÷ ΔY = b**, consumption function ನ **slope** (Q12). ಹೆಚ್ಚಿನ MPC → **ಹೆಚ್ಚು ಏರುಮುಖ** C ರೇಖೆ (Q25). ಉದಾಹರಣೆ (Q15): ಆದಾಯ 300 → 400, consumption 75 ಹೆಚ್ಚು, MPC = 75 ÷ 100 = **0.75**.

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ **Slope = ಖರ್ಚಿನ ಪಾಲು**: ರೇಖೆ ಎಷ್ಟು ಏರುಮುಖವೋ, ಖರ್ಚುಗಾರ ಅಷ್ಟು ದೊಡ್ಡವ.

ಕಾರ್ಡ್ 5.48 T 2.3 · ಸೂತ್ರ	★★ OL 2.3.8 · Scanner Q2, Q6, Q20 · SM p.6.40
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ **APC** ಅನ್ನು ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಿಸಿ. ಆದಾಯ ಹೆಚ್ಚಾದಂತೆ ಅದಕ್ಕೆ ಏನಾಗುತ್ತದೆ?	ಉತ್ತರ **APC = C ÷ Y** (Q6). ಆದಾಯ ಹೆಚ್ಚಾದಂತೆ APC **ಇಳಿಯುತ್ತದೆ**: consumption ಆದಾಯಕ್ಕಿಂತ ನಿಧಾನವಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತದೆ (Q20). ಉದಾಹರಣೆ (Q2): C = ₹900 crore, APC 0.45 → Y = **₹2,000 crore**.

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ **ಒಟ್ಟು ಅನುಪಾತ** (APC) ಪೈ ದೊಡ್ಡದಾದಂತೆ ಕುಗ್ಗುತ್ತದೆ; **ಹೆಚ್ಚುವರಿ ಅನುಪಾತ** (MPC) ಸ್ಥಿರವಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಕಾರ್ಡ್ 5.49 T 2.3 · ಸೂತ್ರ	★★ OL 2.3.9, 2.3.10 · Scanner Q5, Q10, Q11, Q14 · SM pp.6.40–6.42
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ **Y, C, S, MPC, MPS** ಹೇಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿವೆ? **APS** ಅನ್ನು ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಿಸಿ ಮತ್ತು ಬಳಸಿ.	ಉತ್ತರ **Y = C + S**, ಆದ್ದರಿಂದ S = Y − C; **MPS = 1 − b**; **MPC + MPS = 1** (Q10). **APS = S ÷ Y**, ಆದ್ದರಿಂದ **S = APS × Y**. ಉದಾಹರಣೆ (Q11): APS 0.4, Y = ₹25,000 → S = **₹10,000**. ಉದಾಹರಣೆ (Q14): Y = 500, C = 400 → S = 100, APS = **0.20**.

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ ಪ್ರತಿ ಹೆಚ್ಚುವರಿ ರೂಪಾಯಿ **ಖರ್ಚಾಗುತ್ತದೆ ಇಲ್ಲವೇ ಉಳಿಯುತ್ತದೆ**; ಎರಡೂ ಪಾಲು ಸೇರಿ **ಒಂದು**.

ಕಾರ್ಡ್ 5.50 T 2.4 · MCQ ಬಲೆ	★★ OL 2.4.1 · Scanner Q8; Model 1.4 Q1 · SM pp.6.43–6.44
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ ಎರಡು-ಕ್ಷೇತ್ರ ಮಾದರಿಯಲ್ಲಿ equilibrium ಗೆ ಬೇಕಾದ ಷರತ್ತನ್ನು ತಿಳಿಸಿ.	ಉತ್ತರ **C + I = C + S**, ಇದು ಸರಳವಾಗಿ **I = S** ಆಗುತ್ತದೆ (Q8, answer b). C + I = S ಅಲ್ಲ, ಮತ್ತು C − I = C + S ಅಲ್ಲ.

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ **C ಯನ್ನು ರದ್ದು ಮಾಡಿ**: ಉಳಿಯುವುದೇ **I = S**.

ಕಾರ್ಡ್ 5.51 T 2.4 · ಸೂತ್ರ	★★★ OL 2.4.2, 2.4.3 · Scanner Q2, Q5 · SM pp.6.47–6.49
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ **Y = C + I** ಬಿಡಿಸಿ equilibrium income ಕಂಡುಹಿಡಿಯಿರಿ, ಉದಾ. C = 10 + 0.5Y ಮತ್ತು I = ₹200.	ಉತ್ತರ Y = 10 + 0.5Y + 200 → 0.5Y = 210 → **Y = ₹420** (Q5). ಪರಿಶೀಲನೆ (Q2): C = 30 + 0.5Y, I = 12 + 0.15Y → Y = 42 + 0.65Y → Y = **120**.

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ **Y ಅನ್ನು ಒಂದೇ ಬದಿಗೆ ಸೇರಿಸಿ**: Y ಮೈನಸ್ bY, ನಂತರ (1 − b) ರಿಂದ ಭಾಗಿಸಿ.

ಕಾರ್ಡ್ 5.52 T 2.4 · ಸೂತ್ರ	★★★ OL 2.4.2, 2.4.3 · Scanner Q6, Q7 · SM p.6.49
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ **Saving function** (S = I) ಬಳಸಿ equilibrium Y ಕಂಡುಹಿಡಿಯಿರಿ, ನಂತರ C = Y − S.	ಉತ್ತರ Q6: S = −20 + 0.5Y, I = 100 → 0.5Y = 120 → Y = 240; **C = Y − S = 240 − 100 = ₹140 crore**. Q7: S = −20 + 0.25Y, I = 100 → Y = **₹480 crore**.

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ **S ಅನ್ನು I ಗೆ ಸಮ ಮಾಡಿ, ನಂತರ ವ್ಯವಕಲನದಿಂದ C ಪಡೆಯಿರಿ**.

ಕಾರ್ಡ್ 5.53 T 2.4 · ಪರಿಕಲ್ಪನೆ	★ OL 2.4.4, 2.3.14 · Scanner 2.3 Q21, Q22 · SM pp.6.44–6.46, 6.58
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ AD ಯು output ಗಿಂತ ಕಡಿಮೆ ಅಥವಾ ಹೆಚ್ಚಾದಾಗ ಏನಾಗುತ್ತದೆ? Equilibrium ಮರಳಿ ಹೇಗೆ ಸ್ಥಾಪನೆಯಾಗುತ್ತದೆ?	ಉತ್ತರ **AD < output** → ಮಾರಾಟವಾಗದ inventories ಗುಡ್ಡೆಯಾಗುತ್ತವೆ → output ಮತ್ತು income **ಇಳಿಯುತ್ತವೆ**. **AD > output** → income **ಏರುತ್ತದೆ**. **AD = AS** ಆಗುವವರೆಗೆ ಹೊಂದಾಣಿಕೆ ಮುಂದುವರಿಯುತ್ತದೆ (2.3 Q22), **output ಮತ್ತು employment ಮೂಲಕ, ಬೆಲೆಗಳ ಮೂಲಕ ಅಲ್ಲ**.
ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ **ಸರಕು ರಾಶಿಯಾದರೆ, ಉತ್ಪಾದನೆ ಮೆಟ್ಟಿಲಿಳಿಯುತ್ತದೆ**.	

ಕಾರ್ಡ್ 5.54 T 2.4 · ಪರಿಕಲ್ಪನೆ	★ OL 2.4.5 · Scanner Q1 · SM pp.6.45–6.46
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ **Deflationary (recessionary) gap** ಎಂದರೇನು?	ಉತ್ತರ Aggregate demand ಪೂರ್ಣ-ಉದ್ಯೋಗ ಮಟ್ಟದ output ಗಿಂತ **ಕಡಿಮೆ**: **deficient demand** (Q1, answer b). Firms ಗೆ ಯೋಜಿಸದ stock ಹೆಚ್ಚಳ ಕಾಣುತ್ತದೆ; ಅವು under-employment equilibrium ತಲುಪುವವರೆಗೆ output ಮತ್ತು employment ಕಡಿತಗೊಳಿಸುತ್ತವೆ.
ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ **Deflationary = Deficient**: ಎರಡೂ D ಯಿಂದ ಶುರು. ಬೇಡಿಕೆ ಕೊರತೆಯೇ ಈ ಅಂತರ.	

ಕಾರ್ಡ್ 5.55 T 2.4 · MCQ ಬಲೆ	★ OL 2.4.5 · Scanner Q1 · SM pp.6.45–6.46
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ Keynesian equilibrium **ಪೂರ್ಣ ಉದ್ಯೋಗದಲ್ಲೇ** ಆಗಬೇಕೇ?	ಉತ್ತರ **ಇಲ್ಲ**. Equilibrium (planned expenditure = output) ಪೂರ್ಣ ಉದ್ಯೋಗದಲ್ಲಿರುವ **ಅಗತ್ಯವಿಲ್ಲ**. ಅದು ಅದಕ್ಕಿಂತ **ಕೆಳಗೆ**, ಅಥವಾ ಮೇಲೆ ನೆಲೆಗೊಳ್ಳಬಹುದು.
ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ **ಸಮತೋಲನವಿದೆ ಎಂದರೆ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಕೆಲಸವಿದೆ ಎಂದಲ್ಲ**.	

ಕಾರ್ಡ್ 5.56 T 2.4 · ಪರಿಕಲ್ಪನೆ	★★ OL 2.4.6, 2.7.7 · Scanner Q4; 2.7 Q8 · SM p.6.46
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ **Inflationary gap** ಎಂದರೇನು? Output ಮತ್ತು ಬೆಲೆಗಳಿಗೆ ಏನಾಗುತ್ತದೆ?	ಉತ್ತರ **Excess demand** (2.7 Q8): AD ಪೂರ್ಣ-ಉದ್ಯೋಗ ಮಟ್ಟವನ್ನು ಮೀರುತ್ತದೆ. **Real output ಸ್ಥಿರವಾಗಿರುತ್ತದೆ**, price level ಏರುತ್ತದೆ (Q4, answer d: both b and c). Nominal output ಮತ್ತು income inflation ನಿಂದಾಗಿ ಮಾತ್ರ ಏರುತ್ತವೆ.
ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ **ಅತಿಯಾದ ಬೇಡಿಕೆ: ರೂಪಾಯಿ ಹೆಚ್ಚು, ಸರಕು ಅಷ್ಟೇ**.	

ಕಾರ್ಡ್ 5.57 T 2.5 · ಪರಿಕಲ್ಪನೆ	★★ OL 2.5.1 · Scanner Q2, Q6, Q14 · SM p.6.51
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ **Investment multiplier** ಅನ್ನು ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಿಸಿ.	ಉತ್ತರ **k = ΔY ÷ ΔI**, ಅಂದರೆ national income ಬದಲಾವಣೆ ಮತ್ತು investment ಬದಲಾವಣೆಯ ಅನುಪಾತ (Q6, answer d). Investment ನಲ್ಲಿನ ಬದಲಾವಣೆ income ನಲ್ಲಿ **ಹಲವು ಪಟ್ಟು**, ಅಂದರೆ ಅನುಪಾತಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿನ ಬದಲಾವಣೆ ತರುತ್ತದೆ.

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ **ಕೆರೆಯಲ್ಲಿನ ಅಲೆ**: ಒಂದು ಕಲ್ಲು, ಹಲವು ವೃತ್ತಗಳು.

ಕಾರ್ಡ್ 5.58 T 2.5 · ಸೂತ್ರ	★★★ OL 2.5.2, 2.5.3 · Scanner Q11, Q13, Q15, Q8 · SM pp.6.51–6.52
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ Multiplier ಸೂತ್ರವನ್ನು ಬರೆಯಿರಿ. MPC ಹೆಚ್ಚಿದಾಗ ಮತ್ತು MPC = 1 ಆದಾಗ ಏನಾಗುತ್ತದೆ?	ಉತ್ತರ **k = 1 ÷ (1 − MPC) = 1 ÷ MPS** (Q15). **ಹೆಚ್ಚಿನ MPC → ದೊಡ್ಡ k** (Q11); ಉದಾಹರಣೆ MPC 0.8 → k = **5** (Q13). **MPC = 1** ಆದರೆ, k = **infinity** (Q8).

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ **ಹೆಚ್ಚು ಖರ್ಚು, ಹೆಚ್ಚು ಗುಣಾಕಾರ**: MPC ಏರಿದರೆ k ಏರುತ್ತದೆ.

ಕಾರ್ಡ್ 5.59 T 2.5 · ಸೂತ್ರ	★★★ OL 2.5.4, 2.5.5, 2.3.15 · Scanner Q5, Q7, Q9 · SM pp.6.51–6.53
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ **ΔY = k × ΔI** ಮತ್ತು **MPC = 1 − 1/k** ಬಳಸಿ.	ಉತ್ತರ **ΔY = k × ΔI**; **MPC = 1 − 1/k**. Q5: ΔI = ₹300 crore, MPC 0.6 → k = 2.5 → ΔY = **₹750 crore**. Q9: ΔY = 2,000, ΔI = 200 → k = 10 → MPC = **0.9**. Q7: ΔY = 12,000, ΔI = 4,000 → k = **3**.

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ **ಮೊದಲು k ಕಂಡುಹಿಡಿಯಿರಿ**; ಆಮೇಲೆ ΔY, ΔI ಅಥವಾ MPC ಯಲ್ಲಿ ಕಾಣೆಯಾಗಿರುವುದು ತಾನಾಗೇ ಸಿಗುತ್ತದೆ.

ಕಾರ್ಡ್ 5.60 T 2.5 · ಪರಿಕಲ್ಪನೆ	★ OL 2.5.6 · No direct Q · SM pp.6.50–6.51
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ Investment ನಲ್ಲಿ ಅಥವಾ MPC ಯಲ್ಲಿ ಬದಲಾವಣೆಯಾದರೆ AD diagram ನಲ್ಲಿ ಅದು ಹೇಗೆ ಕಾಣಿಸುತ್ತದೆ?	ಉತ್ತರ Autonomous investment ಏರಿದರೆ **AD schedule ಮೇಲಕ್ಕೆ ಸರಿಯುತ್ತದೆ** (C + I ನಿಂದ C + I + ΔI ಗೆ). MPC ಬದಲಾದರೆ **slope** ಬದಲಾಗುತ್ತದೆ: ಹೆಚ್ಚಿನ MPC ಯಿಂದ ಹೆಚ್ಚು ಏರುಮುಖ ರೇಖೆ (2.3 Q25).

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ **Autonomous ರೇಖೆಯನ್ನು ಸರಿಸುತ್ತದೆ; MPC ಅದನ್ನು ವಾಲಿಸುತ್ತದೆ**.

ಕಾರ್ಡ್ 5.61 T 2.5 · ಕಂಠಪಾಠ	★★ OL 2.5.7, 2.6.4 · Scanner Q1, Q4 · SM p.6.52
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ Multiplier ಅನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುವ **leakages** ಅನ್ನು ಪಟ್ಟಿ ಮಾಡಿ.	ಉತ್ತರ • **Progressive taxation**. • **High liquidity preference** ಮತ್ತು ನಿಷ್ಕ್ರಿಯ saving. • ಬೇಡಿಕೆಯನ್ನು **ಈಗಿರುವ stocks ಅಥವಾ imports** ಮೂಲಕ ಪೂರೈಸುವುದು. • ಆದಾಯವನ್ನು **ಈಗಿರುವ ಸಂಪತ್ತು ಅಥವಾ securities** ಖರೀದಿಗೆ ಬಳಸುವುದು. • Corporations ನ **undistributed profits**. • **ಸಾಲ ಮರುಪಾವತಿ**; ಪೂರ್ಣ ಉದ್ಯೋಗದಲ್ಲಿ inflation. Saving ಒಂದು withdrawal (Q4).

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ ಆರು ಸೋರಿಕೆ **P-L-S-W-U-D**: Progressive tax, Liquidity, Stocks and imports, Wealth, Undistributed profits, Debts.

ಕಾರ್ಡ್ 5.62 T 2.5 · MCQ ಬಲೆ	★★ OL 2.5.7 · Scanner Q1, Q10 · SM p.6.52
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ **Distributed profits** multiplier ನಿಂದ leakage ಆಗುತ್ತವೆಯೇ?	ಉತ್ತರ **ಇಲ್ಲ.** Distributed profits (dividends) households ಗೆ ತಲುಪಿ **ಖರ್ಚಾಗುತ್ತವೆ**, ಆದ್ದರಿಂದ ಅವು circular flow ನಲ್ಲೇ ಉಳಿಯುತ್ತವೆ (Q1, Q10, answer c and b). ಸೋರಿಕೆಯಾಗುವುದು **UN**distributed profits.

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ **UN**distributed = **UN**spent, ಆದ್ದರಿಂದ ಸೋರುತ್ತದೆ.

ಕಾರ್ಡ್ 5.63 T 2.6 · ಸೂತ್ರ	★ OL 2.6.1 · Scanner Q2, Q4 · SM pp.6.54, 6.56
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ ಮೂರು-ಕ್ಷೇತ್ರ ಮಾದರಿಯಲ್ಲಿ **AD ಮತ್ತು AS** ಹಾಗೂ equilibrium ಷರತ್ತನ್ನು ಬರೆಯಿರಿ.	ಉತ್ತರ **AD = C + I + G**; **AS = C + S + T**. Equilibrium: **C + I + G = Y = C + S + T**, ಅಂದರೆ **I + G = S + T**. ಘಟಕಗಳು: household, business ಮತ್ತು government ಕ್ಷೇತ್ರಗಳು (foreign sector ಹೊರತು).

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ **ಬೇಡಿಕೆ G ಸೇರಿಸುತ್ತದೆ, ಪೂರೈಕೆ T ಸೇರಿಸುತ್ತದೆ.**

ಕಾರ್ಡ್ 5.64 T 2.6 · ಸೂತ್ರ	★ OL 2.6.2 · Scanner Q1, Q3 · SM pp.6.58–6.59
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ Lump-sum tax ಮತ್ತು transfers ಜೊತೆ equilibrium Y ಬರೆಯಿರಿ, ನಂತರ Q3 ಬಿಡಿಸಿ.	ಉತ್ತರ **Y = (a − bT + bTR + I + G) ÷ (1 − b)**. Q3: C = 8 + 0.6Yd, I = 60, G = T = 10 → Y = (8 − 6 + 60 + 10) ÷ 0.4 = **180**. Q1: C = 200 + 0.8Yd, G = T = 150, I = 200, TR = 75 → Y = **₹2,450**.

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ **Tax ಅನ್ನು b ಯಷ್ಟು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುತ್ತದೆ, transfer ಅನ್ನು b ಯಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚಿಸುತ್ತದೆ**: **ಖರ್ಚಾಗುವ ಭಾಗ** ಮಾತ್ರ ಮುಖ್ಯ.

ಕಾರ್ಡ್ 5.65 T 2.6 · ಪರಿಕಲ್ಪನೆ	★ OL 2.6.3 · Scanner Q6 · SM p.6.56
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ Government spending multiplier ಮೂಲಕ income ಮೇಲೆ ಏಕೆ ಪರಿಣಾಮ ಬೀರುತ್ತದೆ?	ಉತ್ತರ **G autonomous** ಆಗಿದೆ: ಅದು income ಅನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸುವುದಿಲ್ಲ, ಆದ್ದರಿಂದ investment ನಂತೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತದೆ. Government spending ಸೇರಿಸಿದಾಗ income ಮೇಲೆ **multiplier effect** ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ (Q6, answer c).

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ **G ಮೊದಲ ದೂಡು; ಉಳಿದ ಕೆಲಸ income ಮಾಡುತ್ತದೆ**.

ಕಾರ್ಡ್ 5.66 T 2.7 · ಸೂತ್ರ	★ OL 2.7.1, 2.7.2 · Scanner Q1 · SM pp.6.62–6.63
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ ನಾಲ್ಕು-ಕ್ಷೇತ್ರ AD ಮತ್ತು equilibrium ಬರೆಯಿರಿ.	ಉತ್ತರ **Y = C + I + G + (X − M)**. Q1: 2,000 + 700 + 750 + (150 − 50) = **₹3,550 crore**.

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ **ಮೂರು-ಕ್ಷೇತ್ರದ ಜೊತೆ ಜಗತ್ತಿನ ಲೆಕ್ಕ**: net exports.

ಕಾರ್ಡ್ 5.67 T 2.7 · ಸೂತ್ರ	★ OL 2.7.3 · Scanner Q3 · SM pp.6.64, 6.66
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ **Foreign trade multiplier** ಎಂದರೇನು? ಹೆಚ್ಚಿನ m ಏನು ಮಾಡುತ್ತದೆ?	ಉತ್ತರ **1 ÷ (1 − b + m)**, ಇಲ್ಲಿ m = marginal propensity to import (closed economy ಯಲ್ಲಿ 1 ÷ (1 − b)). ಹೆಚ್ಚಿನ **m** → **ಚಿಕ್ಕ** multiplier. Q3: b = 0.6, m = 0.04 → 1 ÷ 0.44 = **2.27**.

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ **Imports ಛೇದದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತಿವೆ**: imports ಹೆಚ್ಚಾದರೆ multiplier ಚಿಕ್ಕದಾಗುತ್ತದೆ.

ಕಾರ್ಡ್ 5.68 T 2.7 · ಪರಿಕಲ್ಪನೆ	★ OL 2.7.4 · Scanner Q4 · SM pp.6.63, 6.66
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ Exports ಮತ್ತು autonomous imports equilibrium income ಮೇಲೆ ಬೀರುವ ಪರಿಣಾಮಗಳೇನು?	ಉತ್ತರ **Exports expansionary**: ದೇಶೀಯ output ಗೆ ವಿದೇಶಿ ಬೇಡಿಕೆ. **Autonomous imports contractionary** (Q4, answer b).

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ **X ಕೂಡಿಸುತ್ತದೆ, M ಕಳೆಯುತ್ತದೆ**.

ಕಾರ್ಡ್ 5.69 T 2.7 · ಪರಿಕಲ್ಪನೆ	★ OL 2.7.5 · Scanner Q6, Q7 · SM p.6.65
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ ನಾಲ್ಕು-ಕ್ಷೇತ್ರ ಮಾದರಿಯಲ್ಲಿ leakage–injection ಪರತ್ತು ಯಾವುದು?	ಉತ್ತರ Equilibrium ನಲ್ಲಿ **S + T + M = I + G + X**. Leakages: saving, taxes, imports. Injections: investment, government spending, exports. Investment leakage **ಅಲ್ಲ** (Q6); savings leakage ಹೌದು (Q7).

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ **S-T-M ಹೊರಗೆ, I-G-X ಒಳಗೆ**: ಅಕ್ಷರಗಳ ಬಸಿಯುವಿಕೆ, ಅಕ್ಷರಗಳ ತುಂಬುವಿಕೆ.

ಫ್ಲಾಶ್ ಕಾರ್ಡ್‌ಗಳು — ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯಗಳೊಂದಿಗೆ

ಅಧ್ಯಾಯ 6 · ವ್ಯವಹಾರ ಚಕ್ರಗಳು (Business Cycles) · 38 ಕಾರ್ಡ್‌ಗಳು

ಈ ಕಾರ್ಡ್‌ಗಳನ್ನು ಹೇಗೆ ಬಳಸಬೇಕು

- ಮೊದಲು **ಪ್ರಶ್ನೆ** ಓದಿ, ಕಾರ್ಡ್ ತಿರುಗಿಸುವ ಮೊದಲು ಉತ್ತರವನ್ನು **ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ** ಹೇಳಿ.
- ನಂತರ **ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ** ಓದಿ. ಅದು ಹಿಡಿಸದಿದ್ದರೆ, ನಿಮ್ಮದೇ ಉಪಾಯ ಮಾಡಿ ಕಾರ್ಡ್ ಬಳಿ ಬರೆದಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಿ.
- ಪ್ರತಿ ಕಾರ್ಡ್‌ನಲ್ಲಿ ಅದರ **Scanner ಪ್ರಶ್ನೆ ಸಂಖ್ಯೆಗಳು** ಇವೆ, ಕಾರ್ಡ್ ಮುಗಿದ ತಕ್ಷಣ ಆ MCQs ಬಿಡಿಸಲು.
- ಪ್ರತಿ ಕಾರ್ಡ್ ಅನ್ನು **1 ದಿನದ ನಂತರ ಮತ್ತೆ**, **1 ವಾರದ ನಂತರ** ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ನೋಡಿ.

ನಕ್ಷತ್ರಗಳ ಅರ್ಥ

★★★	ICAI 6 ಅಥವಾ ಹೆಚ್ಚು ಬಾರಿ ಕೇಳಿದೆ. ಪದಶಃ ಕಂಠಪಾಠ ಮಾಡಿ.
★★	3 ರಿಂದ 5 ಬಾರಿ ಕೇಳಿದೆ. ಮುಖ್ಯ ಪದಗಳು ಮತ್ತು ಪಟ್ಟಿಗಳನ್ನು ತಿಳಿಯಿರಿ.
★	1 ಅಥವಾ 2 ಬಾರಿ ಕೇಳಿದೆ. ಒಮ್ಮೆ ಓದಿ; MCQ ನಲ್ಲಿ ಗುರುತಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾದರೆ ಸಾಕು.
–	Study Material ಪಠ್ಯದಿಂದ ತೆಗೆದದ್ದು. One Liner ಸಾಲು ಅಲ್ಲ, ಆದರೆ ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಉಪಯುಕ್ತ.

ಈ ಅಧ್ಯಾಯದ ವಿಷಯಗಳು

ವಿಷಯ	ಹೆಸರು	ಕಾರ್ಡ್ ಸಂಖ್ಯೆ	ಒಟ್ಟು	ಗರಿಷ್ಠ ನಕ್ಷತ್ರಗಳು
6.0	ಪರಿಚಯ (Introduction)	6.01 – 6.03	3	★★★
6.1	Business Cycle ನ ಹಂತಗಳು (Phase of Business Cycle)	6.04 – 6.19	16	★★★
6.2	Business Cycle ನ ಲಕ್ಷಣಗಳು (Features of Business Cycle)	6.20 – 6.24	5	★★★
6.3	Business Cycles ಗೆ ಕಾರಣಗಳು (Causes of Business Cycles)	6.25 – 6.35	11	★★★
6.4	Business Decision Making ನಲ್ಲಿ Business Cycles ನ ಪ್ರಸ್ತುತತೆ (Relevance of Business Cycles in Business Decision Making)	6.36 – 6.38	3	★★★

ಆಧಾರ: ICAI Study Material (July 2026), Scanner Business Economics 2026 October, One Liners P4. ನಕ್ಷತ್ರಗಳು One Liners deck ಪ್ರಕಾರ. "OL" = One Liner ಉಲ್ಲೇಖ; "Q" = Scanner ನಲ್ಲಿ ಆ ವಿಷಯದ ಪ್ರಶ್ನೆ ಸಂಖ್ಯೆ; "SM p." = Study Material ನ ಪುಟ.

ಕಾರ್ಡ್ 6.01 T 6.0 · ಪರಿಕಲ್ಪನೆ

★★★ OL 6.0.1, 6.1.9 · Scanner Q3, Q4, Q9, Q10 (also 6.1 Q88) · SM p.5.3

ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ

Business cycle (trade cycle) ಎಂದರೇನು? **Good trade** ಮತ್ತು **bad trade** ಹೇಗಿರುತ್ತವೆ?

ಉತ್ತರ

- **Business cycle** (trade cycle) = ಒಂದು ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಆರ್ಥಿಕತೆ ಅನುಭವಿಸುವ **aggregate economic activity ಯ ಲಯಬದ್ಧ ಏರಿಳಿತಗಳು (rhythmic fluctuations)**.
- ಇದು ಒಟ್ಟು ವ್ಯಾಪಾರ ಚಟುವಟಿಕೆಯ ಪರ್ಯಾಯ expansion ಮತ್ತು contraction; ಇದನ್ನು **GNP, employment ಮತ್ತು income** ಮೂಲಕ ಅಳೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ.
- **Good trade** = ಬೆಲೆಗಳು ಏರುವುದು ಮತ್ತು ನಿರುದ್ಯೋಗ ಕಡಿಮೆ.
- **Bad trade** = ಬೆಲೆಗಳು ಇಳಿಯುವುದು ಮತ್ತು ನಿರುದ್ಯೋಗ ಹೆಚ್ಚು.

Scanner Q9 ಮತ್ತು Q10 real GDP ಯಿಂದ ಅಳೆಯುವ expansion ಮತ್ತು contraction ಅನ್ನು ವಿವರಿಸುತ್ತವೆ; ಉತ್ತರ ಈಗಲೂ **business cycle**.

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ Good trade: ಬೆಲೆ **ಮೇಲೆ**, ನಿರುದ್ಯೋಗ **ಕೆಳಗೆ**. Bad trade: ಬೆಲೆ **ಕೆಳಗೆ**, ನಿರುದ್ಯೋಗ **ಮೇಲೆ**. ಎರಡು ಬಾಣಗಳು ಯಾವಾಗಲೂ ವಿರುದ್ಧ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿರುತ್ತವೆ.

ಕಾರ್ಡ್ 6.02 T 6.0 · ಕಂಠಪಾಠ

★★ OL 6.0.2, 6.0.3, 6.0.4 · Scanner Q2, Q5, Q6 · SM p.5.2; pp.5.8–5.9

ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ

SM ನೀಡುವ business cycles ನ ನಾಲ್ಕು ನಿಜ ಉದಾಹರಣೆಗಳು ಯಾವುವು (UK 1920s, China, IT bubble, US housing)? ಪ್ರತಿಯೊಂದರ ಪ್ರಮುಖ ಅಂಶ ತಿಳಿಸಿ.

ಉತ್ತರ

- **UK, 1920s**: GDP, production ಮತ್ತು ಜೀವನಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ತ್ವರಿತ ಬೆಳವಣಿಗೆ, stock market ಮೌಲ್ಯಗಳ ಏರಿಕೆಯೊಂದಿಗೆ = **boom**.
- **China's slowdown**: ಜಗತ್ತಿನ ಬಹುಭಾಗದಲ್ಲಿ **cycle of decline and panic** ಹುಟ್ಟಿಸಿತು = **recessionary phase** ನ ಆರಂಭ (Q2). ತಪ್ಪು ಆಯ್ಕೆ: ದೇಶಗಳು ತಮ್ಮನ್ನು ತಾವು insulate ಮಾಡಿಕೊಂಡವು.
- **IT / Dot.Com bubble**: ಸುಮಾರು **1997–2000** ಅವಧಿ; ಅದರ ಸ್ಫೋಟ (2000) business cycle ಗೆ ಉದಾಹರಣೆ (Q6).
- **US housing bubble**: **2007 ರ ದ್ವಿತೀಯಾರ್ಧದಲ್ಲಿ** ಸ್ಫೋಟಗೊಂಡಿತು (Q5), ಇದರಿಂದ **2008–09** ರ ಜಾಗತಿಕ ಬಿಕ್ಕಟ್ಟು ಉಂಟಾಯಿತು.

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ ಕಾಲರೇಖೆ ನೆನಪಿಡಿ: **20ರ ದಶಕದಲ್ಲಿ boom, 2000ದಲ್ಲಿ dot-com ಸ್ಫೋಟ, 2007ರಲ್ಲಿ ಮನೆಗಳ ಸ್ಫೋಟ.** China ಜೀವಂತ ಎಚ್ಚರಿಕೆ: ಭಯ ಹರಡುತ್ತದೆ, ಯಾರೂ ಸುರಕ್ಷಿತರಲ್ಲ.

ಕಾರ್ಡ್ 6.03 T 6.0 · ಕಂಠಪಾಠ

★★ OL 6.0.6, 6.1.23, 6.1.24 · Scanner 6.0 Q1; 6.1 Q105, Q106 · Not in SM text (Scanner only)

ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ

Scanner ಪರೀಕ್ಷಿಸುವಂತೆ **counter-cyclical** variable, **stagflation** ಮತ್ತು **recession** ಗಳನ್ನು ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಿಸಿ.

ಉತ್ತರ

- **Counter-cyclical variable**: aggregate economic activity ಗೆ **ವಿರುದ್ಧ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ** ಚಲಿಸುತ್ತದೆ; expansion ನಲ್ಲಿ ಇಳಿಯುತ್ತದೆ, contraction ನಲ್ಲಿ ಏರುತ್ತದೆ (6.0 Q1).
- **Stagflation**: **ಕಡಿಮೆ ಬೆಳವಣಿಗೆ ದರ ಮತ್ತು ಸಾಮಾನ್ಯ ಬೆಲೆ ಮಟ್ಟದ ಏರಿಕೆ ಎರಡೂ ಒಟ್ಟಿಗೆ** (6.1 Q105).
- **Recession**: **ಆರು ತಿಂಗಳು ಅಥವಾ ಹೆಚ್ಚು ಕಾಲ ಮುಂದುವರಿಯುವ** real GDP ಯ ಕುಸಿತ (6.1 Q106).

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ **Stag**flation = **stag**nation + in**flation**: ಬೆಳವಣಿಗೆ ನಿಂತಿದೆ, ಬೆಲೆ ಮಾತ್ರ ಏರುತ್ತಲೇ ಇದೆ. **Counter** = ಚಕ್ರಕ್ಕೆ ವಿರುದ್ಧ.

ಕಾರ್ಡ್ 6.04 T 6.1 · ಕಂಠಪಾಠ	★★★ OL 6.1.1 · Scanner Q5, Q28, Q89 · SM p.5.3
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ ಒಂದು ವಿಶಿಷ್ಟ business cycle ನ **ನಾಲ್ಕು ಹಂತಗಳನ್ನು** ಪರ್ಯಾಯ ಹೆಸರುಗಳೊಂದಿಗೆ ಹೆಸರಿಸಿ.	ಉತ್ತರ • **Expansion** (boom ಅಥವಾ upswing ಎಂದೂ ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ) • **Peak** (boom ಅಥವಾ prosperity) • **Contraction** (downswing ಅಥವಾ recession ಎಂದೂ ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ) • **Trough** (ಅಥವಾ depression) Q5: ಎಷ್ಟು ಹಂತಗಳು? **ನಾಲ್ಕು**.

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ **ಏರು, ತುದಿ, ಇಳಿ, ತಳ**: ಬೆಟ್ಟ ಹತ್ತಿ (Expansion), ತುದಿಯಲ್ಲಿ ನಿಲ್ಲಿ (Peak), ಜಾರಿ ಇಳಿಯಿರಿ (Contraction), ತಳ ತಲುಪಿ (Trough).

ಕಾರ್ಡ್ 6.05 T 6.1 · MCQ ಬಲೆ	★★★ OL 6.1.1 · Scanner Q11, Q65 (also Q78) · SM p.5.3
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ 'Business cycle ನ ಹಂತ **ಅಲ್ಲದ್ದು** ಯಾವುದು?' ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆಯಲ್ಲಿ examiners ಬಳಸುವ ಆಕರ್ಷಕ ತಪ್ಪು ಆಯ್ಕೆ ಯಾವುದು?	ಉತ್ತರ • ಉತ್ತರ: **Reconstruction** (Q11, Q65). ಇದು ಹಂತವಲ್ಲ. • ಸರಿಯಾದ ಹೆಸರುಗಳು: **prosperity, upswing, depression, peak, trough, expansion** (Q11 ನಲ್ಲಿ prosperity, upswing ಮತ್ತು depression ಅನ್ನು ನಿಜವಾದ ಪರ್ಯಾಯ ಹೆಸರುಗಳಾಗಿ ನೀಡಲಾಗಿದೆ). • Q78 (RTP) key 'Peak, recession, trough and recovery' ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತದೆ. SM ನ ಸ್ವಂತ ನಾಲ್ಕು ಹೆಸರುಗಳು (ಮತ್ತು ಅದರ MCQ 12 key) Expansion, Peak, Contraction ಮತ್ತು Trough.

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ 'Re-construction' ಎಂದರೆ **ಯುದ್ಧದ ನಂತರ** ದೇಶ ಮಾಡುವ ಪುನರ್ನಿರ್ಮಾಣ (ಬಾಹ್ಯ ಕಾರಣ, 6.3 ನೋಡಿ); ಅದು ಚಕ್ರದ ಹಂತವಲ್ಲ.

ಕಾರ್ಡ್ 6.06 T 6.1 · ಪರಿಕಲ್ಪನೆ	★★★ OL 6.1.2, 6.1.3 · Scanner Q7, Q12, Q24, Q38, Q54, Q73, Q81, Q82 · SM p.5.3
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ ಹಂತಗಳು ಯಾವ ಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತವೆ, ಮತ್ತು ಯಾವ ಎರಡು **turning points**?	ಉತ್ತರ • **Trough → expansion → peak → contraction → trough**; ನಂತರ ಹೊಸ cycle ಆರಂಭವಾಗುತ್ತದೆ. • Expansion ಶಾಶ್ವತವಾಗಿ ನಡೆಯಲಾರದು: **peak ನಿಂದ contraction ಆರಂಭ** (Q7, Q81). Peak ನಿಂದ trough ವರೆಗಿನ ಅವಧಿ **contraction** (Q82). • **Turning points = peak ಮತ್ತು trough** (Q38, Q54, Q73). Q12 ಇದನ್ನು 'boom and depression' ಎಂದು ಹೇಳಿದೆ.

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ Turning points ಎಂದರೆ ದಾರಿ **ತಿರುಗುವ** ಸ್ಥಳಗಳು: ಬೆಟ್ಟದ ತುದಿ (peak) ಮತ್ತು ಕಣಿವೆಯ ತಳ (trough). ನಡುವಿನ ಇಳಿಜಾರುಗಳೇ ಹಂತಗಳು.

ಕಾರ್ಡ್ 6.07 T 6.1 · ಕಂಠಪಾಠ	★★★ OL 6.1.4, 6.1.5 · Scanner Q13, Q17, Q19, Q43, Q45, Q55, Q60, Q66, Q85 · SM p.5.4
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ **Expansion** ನಲ್ಲಿ ಏನೇನು **ಏರುತ್ತದೆ**, ನಿರುದ್ಯೋಗದ ಸ್ಥಿತಿ ಹೇಗಿರುತ್ತದೆ? MCQ trap ಯಾವ ಆಯ್ಕೆ?	ಉತ್ತರ • **ಏರುವವು**: national output, employment, aggregate demand, capital ಮತ್ತು consumer expenditure, sales, profits, stock prices ಮತ್ತು bank credit. • **Involuntary unemployment ಬಹುತೇಕ ಶೂನ್ಯ** (Q66, Q85); ಉಳಿಯುವುದು **frictional** (ಕೆಲಸ ಬದಲಾವಣೆ, ಮುಷ್ಕರ, ಕಾರ್ಮಿಕರ ಅಪೂರ್ಣ ಚಲನಶೀಲತೆ) ಅಥವಾ **structural** (ಆರ್ಥಿಕತೆಯ ರಚನಾತ್ಮಕ ಬದಲಾವಣೆಗಳಿಂದ ಉಂಟಾದದ್ದು). • ಬೆಲೆಗಳು ಮತ್ತು ವೆಚ್ಚಗಳು ವೇಗವಾಗಿ ಏರುವ ಪ್ರವೃತ್ತಿ; business confidence ಹೆಚ್ಚು. • MCQ trap: **'unemployment' (ಏರುತ್ತಿರುವುದು) expansion ನ ಲಕ್ಷಣ ಅಲ್ಲ** (Q13, Q55).

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ Expansion = ನಿರುದ್ಯೋಗಿಗಳ ಸಾಲು ಬಿಟ್ಟು ಉಳಿದೆಲ್ಲವೂ **ಮೇಲೆ**. ಯಾವುದಾದರೂ ಆಯ್ಕೆ ನಿರುದ್ಯೋಗ ಏರುತ್ತದೆ ಎಂದರೆ ಅದನ್ನು ಕತ್ತರಿಸಿ ಹಾಕಿ.

ಕಾರ್ಡ್ 6.08 T 6.1 · ಕಂಠಪಾಠ	★★★ OL 6.1.6, 6.1.7 · Scanner Q16, Q18, Q21, Q40, Q46, Q48, Q92, Q95, Q102 · SM p.5.4
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ **Peak** ನ ಲಕ್ಷಣಗಳೇನು? ಅದರ ಸ್ಥಾನ, ಬೆಲೆಗಳಿಗೆ ಏನಾಗುತ್ತದೆ, ಯಾರಿಗೆ ಹೊರೆ, ಮತ್ತು demand ಗೆ ಏನಾಗುತ್ತದೆ ತಿಳಿಸಿ.	ಉತ್ತರ • ಚಕ್ರದ **ಅತ್ಯುನ್ನತ ಬಿಂದು**, **ಗರಿಷ್ಠ production**; expansion ನ **ಅಂತಿಮ ಹಂತ** (Q102). • Inputs ಸಿಗುವುದು ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ, ಆದ್ದರಿಂದ **input prices ಏರುತ್ತವೆ**; **output prices ವೇಗವಾಗಿ ಏರುತ್ತವೆ**, ಇದರಿಂದ **cost of living** ಹೆಚ್ಚಿ **fixed income earners** ಗೆ ಹೊರೆಯಾಗುತ್ತದೆ (Q95). • **Actual demand ನಿಶ್ಚಲವಾಗುತ್ತದೆ (stagnates)** (Q21, Q40, Q48, Q92). • ಬೆಳವಣಿಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಕಾಲ ಸ್ಥಿರವಾಗಿದ್ದು, ನಂತರ **ವಿರುದ್ಧ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ** ಚಲಿಸುತ್ತದೆ (Q16).

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ **P**eak ನಲ್ಲಿ **P**rices ಶಿಖರ ಮುಟ್ಟುತ್ತವೆ, demand **P**ause (ವಿರಾಮ) ಆಗುತ್ತದೆ.

ಕಾರ್ಡ್ 6.09 T 6.1 · ಕಂಠಪಾಠ

★★★ OL 6.1.8 · Scanner Q9, Q22, Q30, Q63, Q76, Q91, Q98, Q103 · SM p.5.5

ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ

Peak ನಂತರ **Contraction** ನಲ್ಲಿ ಏನಾಗುತ್ತದೆ? Supply ಏಕೆ demand ಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತದೆ?

ಉತ್ತರ

- Demand ನ ಏರಿಕೆ **ನಿಲ್ಲುತ್ತದೆ**; **investment ಮತ್ತು employment ಕುಸಿಯುತ್ತವೆ**.
- Producers ಆರ್ಥಿಕತೆಯ ನಾಡಿಮಿಡಿತವನ್ನು **ತಕ್ಷಣ ಗುರುತಿಸುವುದಿಲ್ಲ**, investment ಮತ್ತು production ಮುಂದುವರಿಸುತ್ತಾರೆ; ಹೀಗಾಗಿ **supply, demand ಗಿಂತ ಬಹಳ ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತದೆ**.
- ನಂತರ ಅವರು investment ತಡೆದು ಉಪಕರಣ, inputs ಮತ್ತು ಕಾರ್ಮಿಕರ **orders ರದ್ದುಮಾಡುತ್ತಾರೆ**; capital-goods ಮತ್ತು raw-material producers ಕೂಡ ಹಾಗೆಯೇ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಇದೇ **turning point ಮತ್ತು recession ನ ಆರಂಭ**.
- ಇತರ ಹೆಸರುಗಳು: **downswing** (Q91) ಮತ್ತು **recession** (Q63, Q98).

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ ಡೊಮಿನೊ ಸರಪಳಿ: **peak → demand ನಿಲುಗಡೆ → ದಾಸ್ತಾನು ಕೂಡುವುದು → orders ರದ್ದು → recession ಆರಂಭ.**

ಕಾರ್ಡ್ 6.10 T 6.1 · ಕಂಠಪಾಠ

★★★ OL 6.1.9 · Scanner Q26, Q33, Q71, Q83, Q90 · SM p.5.5

ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ

Recession ಆಳವಾದಂತೆ ಬೆಲೆಗಳು, ನಿರುದ್ಯೋಗ, output, bank credit ಮತ್ತು stock prices ಗೆ ಏನಾಗುತ್ತದೆ?

ಉತ್ತರ

- **ಬೆಲೆಗಳು ಇಳಿಯುತ್ತವೆ**; ಗ್ರಾಹಕರು ಇನ್ನೂ ಇಳಿಯುತ್ತವೆ ಎಂದು ನಿರೀಕ್ಷಿಸಿ ಖರೀದಿ ಮುಂದೂಡುತ್ತಾರೆ. ಬೆಲೆ ಮಟ್ಟದ ಕುಸಿತವೇ ಅತ್ಯಂತ ಸ್ಪಷ್ಟ ಸೂಚನೆ (Q26).
- **ನಿರುದ್ಯೋಗ ಏರುತ್ತದೆ** (ವೇತನ ದರ ಇಳಿಯುತ್ತಿದ್ದರೂ) ಮತ್ತು **output ಇಳಿಯುತ್ತದೆ** (Q33).
- **Bank credit ಕುಗ್ಗುತ್ತದೆ**; **stock prices ಇಳಿಯುತ್ತವೆ**; investor confidence ಅತ್ಯಂತ ಕೆಳಮಟ್ಟದಲ್ಲಿರುತ್ತದೆ.
- MCQ trap: **'bank credit expands'** contraction ನ ಲಕ್ಷಣ ಅಲ್ಲ (Q90).

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ **ಗಾಳಿ ಹೋಗುತ್ತಿರುವ ಬಲೂನ್** ಕಲ್ಪಿಸಿ: ಬೆಲೆ, output, credit, shares ಎಲ್ಲವೂ ಜೋಲುತ್ತವೆ; ನಿರುದ್ಯೋಗಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಮಾತ್ರ ಊದಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ.

ಕಾರ್ಡ್ 6.11 T 6.1 · ಹೋಲಿಕೆ

★★★ OL 6.1.10, 6.1.11 · Scanner Q1, Q3, Q15, Q23, Q31, Q41, Q49, Q53, Q56, Q86 · SM pp.5.5–5.6

ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ

Recession ಅಥವಾ depression: ತೀವ್ರ ರೂಪ ಯಾವುದು? **Depression** ನ ಲಕ್ಷಣಗಳನ್ನು ಪಟ್ಟಿ ಮಾಡಿ.

ಉತ್ತರ

- **Depression ಎಂದರೆ recession ನ ತೀವ್ರ ರೂಪ**, ಎಂದಿಗೂ ಉಲ್ಟಾ ಅಲ್ಲ (Q53); ಇದು recession ನ ಕೊನೆಯ ಹಂತ (Q3).
- **Growth rate ಋಣಾತ್ಮಕವಾಗುತ್ತದೆ**; national income ಮತ್ತು expenditure **ವೇಗವಾಗಿ ಕುಸಿಯುತ್ತವೆ**; ಬೆಲೆಗಳು ಅತ್ಯಂತ ಕೆಳಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ; **ವ್ಯಾಪಕ ನಿರುದ್ಯೋಗ** (Q1, Q56, Q86).
- **Interest rate ಇಳಿಯುತ್ತದೆ**, ಆದ್ದರಿಂದ **liquidity preference ಏರುತ್ತದೆ** (ಜನರು ಹೆಚ್ಚು ನಗದು ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ); ವಿಶ್ವಾಸ ಕುಸಿದಿರುವುದರಿಂದ credit ಗೆ demand ಇನ್ನೂ ಇಳಿಯುತ್ತದೆ (Q31, Q49).
- Capital goods ಮತ್ತು consumer durable goods ಉದ್ಯಮಗಳಲ್ಲಿ **excess capacity** (Q15, Q41).

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ ಅಕ್ಷರ ಕ್ರಮದ ಸೂತ್ರ: ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ವರ್ಣಮಾಲೆಯಲ್ಲಿ **R** ಮೊದಲು, **D** ನಂತರ. ಮೊದಲು Recession; ಅದು ತೀವ್ರವಾದಾಗ ಆಗುವುದೇ Depression.

ಕಾರ್ಡ್ 6.12 T 6.1 · ಕಂಠಪಾಠ

★★ OL 6.1.12, 6.1.13, 6.1.14 · Scanner Q20, Q27, Q75, Q77, Q104 · SM p.5.6

ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ

Trough ಎಂದರೇನು, ಮತ್ತು **Recovery** ಹೇಗೆ ಆರಂಭವಾಗುತ್ತದೆ?

ಉತ್ತರ

- **Trough = ಆರ್ಥಿಕ ಚಟುವಟಿಕೆಯ ಅತ್ಯಂತ ಕೆಳಬಿಂದು**: production ಕಡಿಮೆ, growth rate ಋಣಾತ್ಮಕ (Q20, Q27, Q77, Q104).
- ಇದು **ನಿರಾಶಾವಾದದ ಅಂತ್ಯ ಮತ್ತು ಆಶಾವಾದದ ಆರಂಭವನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ**.
- **Recovery** ಯಲ್ಲಿ ಈ ಬದಲಾವಣೆ **ಮೊದಲು labour market ನಲ್ಲಿ ಅನುಭವಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತದೆ** (Q75): ವ್ಯಾಪಕ ನಿರುದ್ಯೋಗದಿಂದ ಕಾರ್ಮಿಕರು ಕಡಿಮೆ ವೇತನ ಒಪ್ಪುತ್ತಾರೆ, ಹೀಗಾಗಿ producers ಕಡಿಮೆ ವೆಚ್ಚ ನಿರೀಕ್ಷಿಸುತ್ತಾರೆ.
- Trough ನಲ್ಲಿ **aggregate economic activity** ಅತ್ಯಂತ ಕೆಳಮಟ್ಟ ತಲುಪುತ್ತದೆ (SM MCQ 3).
- ಹೆಚ್ಚುತ್ತಿರುವ investment ಇದೇ **depression ನಿಂದ expansion ಗೆ turning point**.

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ Trough = Turn: ನಿರಾಶೆ ಆಶೆಯಾಗಿ ತಿರುಗುತ್ತದೆ, ಮೊದಲ ಸೂಚನೆ ಕಾರ್ಮಿಕರಲ್ಲಿ (labour market) ಕಾಣುತ್ತದೆ.

ಕಾರ್ಡ್ 6.13 T 6.1 · ಕಂಠಪಾಠ

★★★ OL 6.1.22 · Scanner Q2, Q6, Q10, Q36 · SM p.5.8; also p.5.6

ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ

Great Depression ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರಮುಖ ಅಂಶಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಿ: ಯಾವಾಗ, ಎಲ್ಲಿ ಆರಂಭ, Keynes ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಮತ್ತು monetarists ಅಭಿಪ್ರಾಯ.

ಉತ್ತರ

- **20ನೇ ಶತಮಾನದ ಅತ್ಯಂತ ದೀರ್ಘ, ಆಳ ಮತ್ತು ವ್ಯಾಪಕ depression**: **1930s (1929–33** ಎಂದು ಉಲ್ಲೇಖಿಸಲಾಗಿದೆ) (Q2, Q6, Q36).
- ಇದು **US ನಲ್ಲಿ ಆರಂಭವಾಗಿ** ವಿಶ್ವವ್ಯಾಪಿಯಾಯಿತು.
- **Keynes**: **ಕಡಿಮೆ aggregate expenditure** income ಮತ್ತು employment ನ ಭಾರೀ ಕುಸಿತಕ್ಕೆ ಕಾರಣ.
- **Monetarists**: **banking crisis ಮತ್ತು ಕಡಿಮೆ money supply**.
- Trap (Q10): **excess money supply** ಇದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿಲ್ಲ.

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ Keynes ಹೇಳುತ್ತಾರೆ **ಖರ್ಚು** ಇಳಿಯಿತು; monetarists ಹೇಳುತ್ತಾರೆ **ಹಣ** ಇಳಿಯಿತು.

ಕಾರ್ಡ್ 6.14 T 6.1 · ಹೋಲಿಕೆ

★★★ OL 6.1.15, 6.1.16, 6.1.18, 6.1.20 · Scanner Q8, Q25, Q34, Q35, Q37, Q39, Q42, Q44, Q47, Q50, Q51, Q57, Q59, Q61, Q62, Q67, Q70, Q74, Q80, Q87 · SM pp.5.6–5.8

ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ

Turning points ಅನ್ನು ಮುಂಗಾಣುವುದು ಕಷ್ಟ, ಆದ್ದರಿಂದ economists **indicators** ಬಳಸುತ್ತಾರೆ. **Leading, lagging ಮತ್ತು coincident** indicators ಗಳ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ತಿಳಿಸಿ.

ಉತ್ತರ

- **Leading**: real output ಗಿಂತ **ಮೊದಲು** ಬದಲಾಗುತ್ತವೆ; upturn ಮತ್ತು downturn ಗಳ ಮುನ್ಸೂಚಕಗಳು.
- **Lagging**: real output ನ **ನಂತರ** ಬದಲಾಗುತ್ತವೆ; ಆರ್ಥಿಕತೆಯ **ಇತಿಹಾಸವನ್ನು** ಪ್ರತಿಫಲಿಸಿ trends ಅನ್ನು **ದೃಢೀಕರಿಸುತ್ತವೆ**.
- **Coincident (concurrent)**: cycle ನ **ಜೊತೆಗೇ** ಚಲಿಸುತ್ತವೆ; expansion ಅಥವಾ contraction ನ **ಪ್ರಸ್ತುತ ಸ್ಥಿತಿ** ಮತ್ತು **ಬದಲಾವಣೆಯ ದರ** ವಿವರಿಸುತ್ತವೆ.
- Turning point ಮುಂಗಾಣಲು ಮೂರನ್ನೂ ಬಳಸಲಾಗುತ್ತದೆ (Q47: 'all of the above').

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ Leading = ಮುಂದೆ ನೋಡುವ headlights. Lagging = ಹಿಂದೆ ನೋಡುವ rear-view mirror. Coincident = ಈಗಿನ ಸ್ಥಿತಿ ತೋರುವ dashboard.

ಕಾರ್ಡ್ 6.15 T 6.1 · ಕಂಠಪಾಠ	★★★ OL 6.1.17 · Scanner Q4, Q52, Q69, Q79, Q101 · SM p.5.7
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ SM ಪಟ್ಟಿ ಮಾಡಿರುವ **leading indicators** ಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಿ.	ಉತ್ತರ • **Stock prices** ನಲ್ಲಿ ಬದಲಾವಣೆ; **consumer goods ಗೆ ಹೊಸ orders** ಮೌಲ್ಯ; **plant ಮತ್ತು equipment ಗೆ ಹೊಸ orders**. • ಖಾಸಗಿ ಮನೆಗಳಿಗೆ **building permits**; **consumer confidence** index; **money growth rate**. • Scanner: **residential investment** ಒಂದು leading variable (Q4); **prime rate** index ನಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲ (Q101). • Leading indicators ಬಹಳ ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿದ್ದರೂ ಯಾವಾಗಲೂ ನಿಖರವಲ್ಲ; ಸಮಯದ ಬಗ್ಗೆ ತಜ್ಞರಲ್ಲಿ ಭಿನ್ನಾಭಿಪ್ರಾಯವಿದೆ.

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ **ಮುಂದಿನ ದಿನ ನೋಡುವ** ಅಂಶಗಳನ್ನು ಹುಡುಕಿ: shares, orders, permits, confidence, money. Production ಚಲಿಸುವ **ಮೊದಲೇ** ಜನ ಇವುಗಳ ಮೇಲೆ ಕ್ರಮ ಕೈಗೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ.

ಕಾರ್ಡ್ 6.16 T 6.1 · ಕಂಠಪಾಠ	★★★ OL 6.1.19 · Scanner Q58, Q64, Q72, Q93, Q96 · SM p.5.7
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ **Lagging indicators** ಗಳನ್ನು ಪಟ್ಟಿ ಮಾಡಿ. ಯಾವ ಸಾಮಾನ್ಯ ಆಯ್ಕೆಗಳು lagging ಅಲ್ಲ?	ಉತ್ತರ • **Unemployment, corporate profits, labour cost per unit of output, interest rates, consumer price index (CPI), commercial lending activity.** • MCQ traps: **personal income** lagging ಅಲ್ಲ (Q64); **changes in stock price** lagging ಅಲ್ಲ (Q93).

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ ಹಿಂದಿನದನ್ನು ತೋರಿಸುವ ಪಟ್ಟಿ **U-C-L-I-C-C**: **U**nemployment, **C**orporate profits, **L**abour cost, **I**nterest rates, **C**PI, **C**ommercial lending. ಉತ್ಪಾದನೆ ಬದಲಾದ ಮೇಲೆ ಮಾತ್ರ ಇವು ಬದಲಾಗುತ್ತವೆ.

ಕಾರ್ಡ್ 6.17 T 6.1 · ಕಂಠಪಾಠ	★★★ OL 6.1.21 · Scanner Q68, Q87 · SM pp.5.7–5.8
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ ಯಾವ indicators **coincident (concurrent)**?	ಉತ್ತರ • **GDP, industrial production, inflation, personal income, retail sales** ಮತ್ತು **financial market trends**. • ಇವು expansion ಅಥವಾ contraction ನ **ಬದಲಾವಣೆಯ ದರದ** ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಅದು ನಡೆಯುವ ಸುಮಾರು ಅದೇ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ನೀಡುತ್ತವೆ (Q87).

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ **ಈಗಿನ** ಅಂಶಗಳೇ coincide ಆಗುತ್ತವೆ: output, income, sales, prices. ಆಟ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವಾಗಲೇ ಸ್ಕೋರ್ ತೋರಿಸುವ ನೇರ scoreboard ಕಲ್ಪಿಸಿ.

ಕಾರ್ಡ್ 6.18 T 6.1 · MCQ ಬಲೆ	★★★ OL 6.1.21 · Scanner Q14, Q29, Q69, Q84, Q94 · SM pp.5.7–5.8
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ ‘ಯಾವುದು coincident indicator **ಅಲ್ಲ**?’ Scanner key ಯಾವ ಆಯ್ಕೆಗಳನ್ನು ನೀಡುತ್ತದೆ?	ಉತ್ತರ • **Plant ಮತ್ತು equipment ಗೆ ಹೊಸ orders** = **leading** (Q14, Q84; Q69). • **Interest rate** = **lagging** (Q29). • **Changes in stock prices** = **leading** (Q94, Scanner key). • ಸುರಕ್ಷಿತ coincident ಗುಂಪು: **inflation, industrial production, retail sales, personal income, GDP**.

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ Orders **ಮುಂದೆ** ನೋಡುತ್ತವೆ, rates **ಹಿಂದೆ** ನೋಡುತ್ತವೆ; ‘ಈಗಿನ’ ಅಂಶಗಳು ಮಾತ್ರ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಚಲಿಸುತ್ತವೆ.

ಕಾರ್ಡ್ 6.19 T 6.1 · ನೆನಪಿನ ಸರಪಳಿ	★★★ OL 6.1.1, 6.1.4, 6.1.7, 6.1.8, 6.1.10, 6.1.12 · Scanner Q28, Q45, Q92, Q98, Q56, Q77 · SM pp.5.3–5.6
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ ಸಂಪೂರ್ಣ cycle ಅನ್ನು trough ನಿಂದ ಮುಂದಿನ expansion ವರೆಗೆ ಒಂದೇ ಸರಪಳಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ.	ಉತ್ತರ • **Trough** (ಅತ್ಯಂತ ಕೆಳಬಿಂದು, ನಿರಾಶಾವಾದದ ಅಂತ್ಯ) → labour market ಚಲಿಸುತ್ತದೆ → **investment ಚೇತರಿಸುತ್ತದೆ**. • **Expansion**: output, ಉದ್ಯೋಗ, demand, profits ಮತ್ತು credit ಏರುತ್ತವೆ; involuntary unemployment ಬಹುತೇಕ ಶೂನ್ಯ → **Peak**: ಬೆಲೆ ಮತ್ತು ವೆಚ್ಚ ಏರುತ್ತವೆ, demand ನಿಶ್ಚಲ. • **Contraction**: demand ನಿಂತಿದೆ, orders ರದ್ದು, supply demand ಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚು → **Recession** ಆಳವಾಗುತ್ತದೆ: ಬೆಲೆ, output, credit ಮತ್ತು shares ಇಳಿಯುತ್ತವೆ → **Depression**: ಋಣಾತ್ಮಕ growth, ಕಡಿಮೆ interest rate, excess capacity → ಮತ್ತೆ **Trough**.

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ **ಜೀಕುವ ಮಣೆ (seesaw)**: ತಳ (Trough) → ಏರುತ್ತಿದೆ (Expansion) → ತುದಿಯಲ್ಲಿ ಸಮತೋಲನ (Peak) → ಇಳಿಯುತ್ತಿದೆ (Contraction) → ಮತ್ತೆ ತಳ.

ಕಾರ್ಡ್ 6.20 T 6.2 · MCQ ಬಲೆ	★★★ OL 6.2.1 · Scanner Q4, Q12, Q13, Q14, Q16, Q19, Q22 · SM p.5.9; also pp.5.3, 5.6
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ Business cycles periodic ಆಗಿವೆ. ಅವು **regular** ಆಗಿವೆಯೇ? ಯಾವ MCQ ಆಯ್ಕೆಗಳು traps?	ಉತ್ತರ • Business cycles **ಪುನರಾವರ್ತಿತ ಮತ್ತು periodic, ಆದರೆ regular ಅಲ್ಲ**: ಅವು ನಿಯಮಿತ ಅಂತರಗಳಲ್ಲಿ ಸಂಭವಿಸುವುದಿಲ್ಲ. • ಏರಿಳಿತಗಳ **ಅವಧಿ ಮತ್ತು ತೀವ್ರತೆ ಬದಲಾಗುತ್ತವೆ**, ಪ್ರತಿ ಹಂತದ ಉದ್ದವೂ ಬದಲಾಗುತ್ತದೆ (ಕೆಲವು cycles ಹಲವು ವರ್ಷ, ಕೆಲವು ಎರಡರಿಂದ ಮೂರು ವರ್ಷ). • Traps: ‘occur at regular intervals’ (Q16) ಮತ್ತು ‘length of each phase is **definite**’ (Q12, Q14) ಲಕ್ಷಣಗಳಲ್ಲ. • Q13, Q19, Q22: ಹಂತಗಳು ಮತ್ತು cycles ಉದ್ದ ಹಾಗೂ ತೀವ್ರತೆಯಲ್ಲಿ ಭಿನ್ನ, ಆದರೆ ಸಾಮಾನ್ಯ ಲಕ್ಷಣಗಳನ್ನು ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳುತ್ತವೆ.

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ ಗಜಿಬಿಜಿ ನಗರದ ಬಸ್ಸುಗಳಂತೆ: ಅವು **ಮತ್ತೆ ಬರುತ್ತವೆ**, ಆದರೆ ಯಾವತ್ತೂ time-table ಪ್ರಕಾರ ಅಲ್ಲ.

ಕಾರ್ಡ್ 6.21 T 6.2 · ಕಂಠಪಾಠ

★★★ OL 6.2.2 · Scanner Q3, Q4, Q5, Q11, Q15 · SM p.5.9

ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ

Business cycles ಗೆ ಎಷ್ಟು ಹಂತಗಳು, ಅವು ಎಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟುತ್ತವೆ, ಮತ್ತು **pervasive** ಎಂದರೇನು?

ಉತ್ತರ

- **ನಾಲ್ಕು ಸ್ಪಷ್ಟ ಹಂತಗಳು**: expansion, peak, contraction ಮತ್ತು trough; ಆದರೆ ಅವು ಅಪರೂಪಕ್ಕೆ ಸುಗಮತೆ ಮತ್ತು ಕ್ರಮಬದ್ಧತೆ ತೋರಿಸುತ್ತವೆ.
- ಅವು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ **free market economies ನಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟುತ್ತವೆ** (Q15).
- **Pervasive**: ಒಂದು ಅಥವಾ ಹೆಚ್ಚು ವಲಯಗಳಲ್ಲಿನ ಅಡಚಣೆಗಳು ಇತರ ಎಲ್ಲಾ ವಲಯಗಳಿಗೆ ಸುಲಭವಾಗಿ ಹರಡುತ್ತವೆ (Q5, Q11).

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ ಮೂರು 'ಪಿ' ನೆನಪಿಡಿ, **P-F-P**: **P**hases (ನಾಲ್ಕು), **F**ree market, **P**ervasive.

ಕಾರ್ಡ್ 6.22 T 6.2 · MCQ ಬಲೆ

★★ OL 6.2.3 · Scanner Q6, Q8, Q9 · SM p.5.9

ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ

'Business cycles ಗೆ **ಏಕರೂಪದ** ಲಕ್ಷಣಗಳು ಮತ್ತು ಕಾರಣಗಳಿವೆ': ಸರಿಯೇ ತಪ್ಪೇ? ವಾಸ್ತವದಲ್ಲಿ ಅವು ಹೇಗಿವೆ?

ಉತ್ತರ

- **ತಪ್ಪು** (Q6, Q8): business cycles **ಅತ್ಯಂತ ಸಂಕೀರ್ಣ (exceedingly complex)** ಮತ್ತು ಅವಕ್ಕೆ **ಏಕರೂಪದ ಲಕ್ಷಣಗಳು ಹಾಗೂ ಕಾರಣಗಳು ಇಲ್ಲ**; ಅವು ವಿವಿಧ ಅಂಶಗಳಿಂದ ಉಂಟಾಗುತ್ತವೆ (Q9: ಸ್ವರೂಪದಲ್ಲಿ complex).
- ಆದ್ದರಿಂದ ಅವು ಸಂಭವಿಸುವ ಮೊದಲು **ನಿಖರ ಮುನ್ಸೂಚನೆ ನೀಡುವುದು ಕಷ್ಟ**.
- ಸಮಾಜದ **ಕಲ್ಯಾಣದ ಮೇಲೆ ಗಂಭೀರ ಪರಿಣಾಮಗಳು** ಇರುತ್ತವೆ.

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ Complex ಎಂದರೆ **copy-paste ಇಲ್ಲ**: ಪ್ರತಿ cycle ಗೂ ತನ್ನದೇ ಕಾರಣ, ಆದ್ದರಿಂದ ಯಾವುದೇ ಒಂದು ಸೂತ್ರ ಅದನ್ನು ಮುಂಗಾಣಲಾರದು.

ಕಾರ್ಡ್ 6.23 T 6.2 · ಕಂಠಪಾಠ

★★★ OL 6.2.4, 6.2.5, 6.0.7 · Scanner Q2, Q7, Q10, Q20 · SM p.5.10

ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ

Business cycles ಹೇಗೆ ಹರಡುತ್ತವೆ, ಮತ್ತು economic variables ಮೇಲೆ ಅವುಗಳ ಪರಿಣಾಮ ಹೇಗೆ ಅನುಭವಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತದೆ?

ಉತ್ತರ

- **ಸಾಂಕ್ರಾಮಿಕ ಮತ್ತು ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸ್ವರೂಪದವು**: ಒಂದು ದೇಶದಲ್ಲಿ ಆರಂಭವಾಗಿ ಬಹುತೇಕ ಇತರ ದೇಶಗಳಿಗೆ **trade relations ಮೂಲಕ** ಹರಡುತ್ತವೆ (Q2, Q7).
- ಪರಿಣಾಮಗಳು ಬಹುತೇಕ ಎಲ್ಲಾ variables ಮೇಲೆ **ಏಕಕಾಲದಲ್ಲಿ** ಅನುಭವಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತವೆ: output, employment, investment, consumption, interest, trade ಮತ್ತು price levels (Q20).
- Trap: **'asynchronous'** ಲಕ್ಷಣವಲ್ಲ (Q10).
- ಉದಾಹರಣೆ: 1930s ರಲ್ಲಿ USA ಮತ್ತು Great Britain ನಲ್ಲಿ ಆದ Great Depression ಬಹುತೇಕ ಎಲ್ಲಾ ದೇಶಗಳ ಮೇಲೆ ಪರಿಣಾಮ ಬೀರಿತು.

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ **ವಿಮಾನದಲ್ಲಿ ಹರಡುವ ಜ್ವರದಂತೆ**: ಒಂದು ದೇಶ ಕೆಮ್ಮುತ್ತದೆ, trade ಮಾರ್ಗಗಳು ಅದನ್ನು ಜಗತ್ತಿಗೆ ಒಯ್ಯುತ್ತವೆ, ಎಲ್ಲಾ variables ಒಮ್ಮೆಲೇ ಬಾಧಿತವಾಗುತ್ತವೆ.

ಕಾರ್ಡ್ 6.24 T 6.2 · ಕಂಠಪಾಠ

★★ OL 6.2.6, 6.4.3 · Scanner Q1 (also 6.4 Q2, Q4, Q10) · SM p.5.9

ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ

Business cycles ನಿಂದ ಯಾವ ವಲಯಗಳು **ಹೆಚ್ಚು ಬಾಧಿತ**? Industry ಮತ್ತು agriculture ನಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ಹೆಚ್ಚು ಒಳಗಾಗುತ್ತದೆ?

ಉತ್ತರ

- **Capital goods** ಮತ್ತು **durable consumer goods** ಉದ್ಯಮಗಳು **ಅಸಮಾನವಾಗಿ ಬಾಧಿತ** (Q1).
- **Industrial sector**, **agricultural sector** ಗಿಂತ ಪ್ರತಿಕೂಲ ಪರಿಣಾಮಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಒಳಗಾಗುತ್ತದೆ.
- Scanner: **durable goods industries** ನ output ಹೆಚ್ಚು ಏರಿಳಿತದ್ದು (6.4 Q10); **food-grain processing** ಕಡಿಮೆ ಸಂವೇದನಾಶೀಲ (6.4 Q4).

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ **ದುಬಾರಿ, ಬಹುಕಾಲ ಬಾಳುವ ವಸ್ತುಗಳು** ದೊಡ್ಡ ಅಲೆಗಳ ಮೇಲೆ ಏರಿಳಿಯುತ್ತವೆ; **ದಿನನಿತ್ಯದ ಆಹಾರ** ವ್ಯವಹಾರಗಳು ಸಣ್ಣ ತರಂಗಗಳ ಮೇಲೆ.

ಕಾರ್ಡ್ 6.25 T 6.3 · ಕಂಠಪಾಠ

★★★ OL 6.3.1 · Scanner Q3, Q5, Q10, Q13, Q36 · SM p.5.10

ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ

Business cycles ನ **ಆರು internal (endogenous) ಕಾರಣಗಳನ್ನು** ಹೆಸರಿಸಿ.

ಉತ್ತರ

- **Effective demand ನಲ್ಲಿ ಏರಿಳಿತಗಳು**
- **Investment ನಲ್ಲಿ ಏರಿಳಿತಗಳು**
- **ಸರ್ಕಾರಿ ಖರ್ಚಿನಲ್ಲಿ ವ್ಯತ್ಯಾಸಗಳು**
- **Macroeconomic policies** (monetary ಮತ್ತು fiscal)
- **Money supply**
- **Psychological factors**

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ ಆರು ಒಳಕಾರಣಗಳ ಸೂತ್ರ **E-I-G-M-M-P**: **E**ffective demand, **I**nvestment, **G**overnment spending, **M**acro policies, **M**oney supply, **P**sychology.

ಕಾರ್ಡ್ 6.26 T 6.3 · MCQ ಬಲೆ

★★★ OL 6.3.1 · Scanner Q8, Q20, Q23, Q27, Q29, Q33 · SM p.5.10

ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ

ಯಾವ ಕಾರಣಗಳು internal **ಅಲ್ಲ**? ಹೆಚ್ಚು ಬಳಸುವ ತಪ್ಪು ಆಯ್ಕೆಗಳು ಯಾವುವು?

ಉತ್ತರ

- **External, internal ಅಲ್ಲ**: natural factors, technology shocks, population growth, post-war reconstruction (ಮತ್ತು war).
- Scanner ಉತ್ತರಗಳು: post-war reconstruction (Q20), technology shock (Q23, Q29), natural factors (Q33).
- ಉಲ್ಟಾ ಪರಿಶೀಲನೆ: effective demand (Q8) ಮತ್ತು money supply (Q27) **internal**, ಆದ್ದರಿಂದ ಅವು external ಅಲ್ಲ.

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ **Internal** = ಆರ್ಥಿಕತೆಯ ಸ್ವಂತ ಎಂಜಿನ್ ಒಳಗೆ (demand, investment, spending, policy, money, mood). **External** = ಹೊರಗಿನಿಂದ ಬರುವ ಆಘಾತಗಳು.

ಕಾರ್ಡ್ 6.27 T 6.3 · ಕಂಠಪಾಠ

★★★ OL 6.3.2 · Scanner Q2, Q21, Q22, Q24, Q30 · SM p.5.10

ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ

Business cycles ನ **ಐದು external (exogenous) ಕಾರಣಗಳನ್ನು** ಹೆಸರಿಸಿ.

ಉತ್ತರ

- **War**
- **Post-war reconstruction**
- **Technology shock**
- **Natural factors**
- **Population growth**

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ **5 ಹೊರಶಕ್ತಿಗಳು**: ಯುದ್ಧದಿಂದ ಎರಡು (war, ಪುನರ್ನಿರ್ಮಾಣ), ಪ್ರಯೋಗಾಲಯದಿಂದ ಒಂದು (technology), ಆಕಾಶ-ಮಣ್ಣಿನಿಂದ ಒಂದು (ಪ್ರಕೃತಿ), ತೊಟ್ಟಿಲಿನಿಂದ ಒಂದು (ಜನಸಂಖ್ಯೆ).

ಕಾರ್ಡ್ 6.28 T 6.3 · ಪರಿಕಲ್ಪನೆ

★★ OL 6.3.3, 6.3.4 · Scanner Q6, Q16, Q17 (also 6.1 Q107) · SM pp.5.10–5.11

ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ

Cycles ಗೆ **Keynes** ಕಾರಣವೇನು ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ? 'ಕೆಲವು economists' ಏನು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ, ಮತ್ತು AD ಯ ಯಾವ ಭಾಗ ಅತ್ಯಂತ ಏರಿಳಿತದ್ದು?

ಉತ್ತರ

- **Keynes**: ಆರ್ಥಿಕ ಚಟುವಟಿಕೆಯ ಏರಿಳಿತಗಳಿಗೆ ಕಾರಣ **aggregate effective demand** ನ ಏರಿಳಿತಗಳು (ವಿವಿಧ ಬೆಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಖರೀದಿಸಲು ಗ್ರಾಹಕರ ಇಚ್ಛೆ ಮತ್ತು ಸಾಮರ್ಥ್ಯ) (Q16).
- ಹೆಚ್ಚು AD → ಹೆಚ್ಚು output, income ಮತ್ತು employment; ಕಡಿಮೆ AD → ಕಡಿಮೆ. AD, aggregate supply ಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾದರೆ inflation ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ.
- **ಕೆಲವು economists**: **investment** ನ ಏರಿಳಿತಗಳೇ ಮುಖ್ಯ ಕಾರಣ (Q6); investment **AD ಯ ಅತ್ಯಂತ ಏರಿಳಿತದ ಘಟಕ**, ಉದ್ಯಮಿಗಳ profit ನಿರೀಕ್ಷೆಯೊಂದಿಗೆ ಚಲಿಸುತ್ತದೆ.
- Scanner: Keynes cycles ಅನ್ನು AD ಮತ್ತು AS ನ ಹೊಂದಾಣಿಕೆಯಿಲ್ಲದಿರುವಿಕೆಯೊಂದಿಗೂ ಜೋಡಿಸುತ್ತಾರೆ (Q17); ಸಾಕಷ್ಟಿಲ್ಲದ AD involuntary unemployment ಗೆ ಕಾರಣ (6.1 Q107).

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ Keynes **demand** ಮೇಲೆ ಕಣ್ಣಿಡುತ್ತಾರೆ; 'ಕೆಲವು economists' AD ಯ ಅತ್ಯಂತ ಅಲುಗಾಡುವ ಚಕ್ರ **investment** ಮೇಲೆ.

ಕಾರ್ಡ್ 6.29 T 6.3 · ಪರಿಕಲ್ಪನೆ

★★ OL 6.3.5, 6.1.25 · Scanner Q31, Q37 (also 6.1 Q97) · SM p.5.11

ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ

Macroeconomic policies ಹೇಗೆ booms ಮತ್ತು slowdowns ಗೆ ಕಾರಣವಾಗುತ್ತವೆ?

ಉತ್ತರ

- **Expansionary policies** (ಹೆಚ್ಚು ಸರ್ಕಾರಿ ಖರ್ಚು ಮತ್ತು/ಅಥವಾ ತೆರಿಗೆ ಕಡಿತ) **aggregate demand ಅನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಿ booms** ಗೆ ಕಾರಣವಾಗುತ್ತವೆ.
- **Anti-inflationary measures** (ಸರ್ಕಾರಿ ಖರ್ಚು ಕಡಿತ, ಹೆಚ್ಚು ತೆರಿಗೆ ಮತ್ತು interest rates) **AD ಮೇಲೆ ಕೆಳಮುಖ ಒತ್ತಡ** ಹಾಕುತ್ತವೆ; ಆರ್ಥಿಕತೆ ನಿಧಾನವಾಗುತ್ತದೆ, ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ಋಣಾತ್ಮಕ growth ಅಥವಾ recession ವರೆಗೆ (Q31).
- Monetary ಮತ್ತು fiscal policy ಬದಲಾವಣೆಗಳು **aggregate demand ಅನ್ನು ಬದಲಿಸುವ ಮೂಲಕ** ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತವೆ (Q37); ಸರ್ಕಾರಿ ಖರ್ಚಿನ ಇಳಿಕೆ AD curve ಅನ್ನು ಎಡಕ್ಕೆ ಸರಿಸುತ್ತದೆ (SM MCQ 8).
- Expansionary fiscal policy **contraction** ನಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಂತ ಸೂಕ್ತ (6.1 Q97).

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ **Accelerator**: ಹೆಚ್ಚು ಖರ್ಚು, ಕಡಿಮೆ ತೆರಿಗೆ. **Brake**: ಕಡಿಮೆ ಖರ್ಚು, ಹೆಚ್ಚು ತೆರಿಗೆ, ಹೆಚ್ಚು ಬಡ್ಡಿ ದರ.

ಕಾರ್ಡ್ 6.30 T 6.3 · ಹೋಲಿಕೆ

★★★ OL 6.3.6, 6.3.7, 6.3.8, 6.3.9 · Scanner Q1, Q4, Q7, Q9, Q11, Q12, Q14, Q15, Q18, Q19, Q25, Q34, Q35 · SM pp.5.10–5.12

ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ

Economist ಅನ್ನು **theory** ಗೆ ಹೊಂದಿಸಿ: Hawtrey, Pigou, Schumpeter, Kaldor (ಮತ್ತು Keynes).

ಉತ್ತರ

- **Hawtrey**: trade cycle **ಕೇವಲ ಹಣಕಾಸಿನ (purely monetary) ವಿದ್ಯಮಾನ**; money supply ಹೆಚ್ಚಳ AD ಅನ್ನು ವಿಸ್ತರಿಸುತ್ತದೆ, ಇಳಿಕೆ recession ಆರಂಭಿಸಬಹುದು. Q19: monetarists ಕೂಡ money supply ಅನ್ನು ಹೆಸರಿಸುತ್ತಾರೆ.
- **Pigou**: **psychological factors**, ಆಶಾವಾದ ಅಥವಾ ನಿರಾಶಾವಾದದ ಅಲೆಗಳು.
- **Schumpeter**: ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಕಾಲಕಾಲಕ್ಕೆ ಆಗುವ **innovations**.
- **Kaldor**: **cobweb theory**, ಪ್ರಸ್ತುತ ಬೆಲೆಗಳು ಭವಿಷ್ಯದ ಯಾವುದೋ ದಿನಾಂಕದ production ಮೇಲೆ ಗಣನೀಯವಾಗಿ ಪ್ರಭಾವ ಬೀರುತ್ತವೆ.
- **Keynes**: aggregate effective demand. Trap (Q4): '**Pigou, fluctuations in investment**' ತಪ್ಪು ಜೋಡಿ.

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ ಹೆಸರು-ಮುಖ್ಯಪದ ಜೋಡಿ: Hawtrey = **H**andles money (ಹಣ); Pigou = **P**sychology (ಮನೋಭಾವ); Schumpeter = **S**park (ಹೊಸ ಆವಿಷ್ಕಾರ); Kaldor = **K**aldor's **C**obweb (ಜೇಡರ ಬಲೆ).

ಕಾರ್ಡ್ 6.31 T 6.3 · ಪರಿಕಲ್ಪನೆ

★★★ OL 6.3.7 · Scanner Q7, Q9, Q11, Q14, Q28 (also 6.4 Q8) · SM p.5.12

ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ

Pigou ಅವರ psychological ವಿವರಣೆ ತಿಳಿಸಿ: ಉದ್ಯಮಿಗಳು optimistic ಆದಾಗ ಮತ್ತು pessimistic ಆದಾಗ ಏನಾಗುತ್ತದೆ?

ಉತ್ತರ

- ಆಧುನಿಕ ವ್ಯವಹಾರ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು **ವ್ಯಾಪಾರ ಸಮುದಾಯದ ನಿರೀಕ್ಷೆಗಳ (anticipations)** ಮೇಲೆ ನಿಂತಿವೆ ಮತ್ತು **ಆಶಾವಾದ ಅಥವಾ ನಿರಾಶಾವಾದದ ಅಲೆಗಳಿಂದ** ಪ್ರಭಾವಿತವಾಗುತ್ತವೆ (Q7, Q9, 6.4 Q8).
- **Optimistic** ಉದ್ಯಮಿಗಳು invest ಮಾಡುತ್ತಾರೆ, ಹೀಗಾಗಿ **expansionary phase ಆರಂಭವಾಗಬಹುದು**.
- **Pessimistic** ಉದ್ಯಮಿಗಳು investment ಅನ್ನು ನಿರ್ಬಂಧಿಸುತ್ತಾರೆ; employment, income ಮತ್ತು consumption ಇಳಿಯುತ್ತವೆ, ಆರ್ಥಿಕತೆ **contraction** ಎದುರಿಸುತ್ತದೆ (Q28).

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ ಮನಸ್ಥಿತಿ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯನ್ನು ನಡೆಸುತ್ತದೆ: **ಆಶಾವಾದ → invest → expand; ನಿರಾಶಾವಾದ → ಹಿಂದೆ ಸರಿ → contract.**

ಕಾರ್ಡ್ 6.32 T 6.3 · ಕಂಠಪಾಠ

★★ OL 6.3.10, 6.3.11 · Scanner Q26, Q30 · SM p.5.12

ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ

War ಮತ್ತು **post-war reconstruction** ಪ್ರತಿಯೊಂದೂ cycle ಮೇಲೆ ಹೇಗೆ ಪರಿಣಾಮ ಬೀರುತ್ತವೆ?

ಉತ್ತರ

- **War**: ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳು **ಶಸ್ತ್ರಾಸ್ತ್ರಗಳತ್ತ** ತಿರುಗುತ್ತವೆ, ಹೀಗಾಗಿ capital ಮತ್ತು consumer goods production ಇಳಿಯುತ್ತದೆ; income, profits ಮತ್ತು employment ಇಳಿಯುತ್ತವೆ → **contraction** (Q26).
- **Post-war reconstruction**: ಮನೆಗಳು, ರಸ್ತೆಗಳು ಮತ್ತು ಸೇತುವೆಗಳ ನಿರ್ಮಾಣ; **effective demand** ಏರುತ್ತದೆ, ಆದ್ದರಿಂದ output, employment ಮತ್ತು income ಹೆಚ್ಚುತ್ತವೆ.
- Q30: ಯುದ್ಧದ ಅಂತ್ಯ ಮತ್ತು ಪುನರ್ನಿರ್ಮಾಣದ ಆರಂಭ ಒಂದು **external cause**.

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ **ಯುದ್ಧ ಬರಿದು ಮಾಡುತ್ತದೆ, ಪುನರ್ನಿರ್ಮಾಣ ತುಂಬುತ್ತದೆ.**

ಕಾರ್ಡ್ 6.33 T 6.3 · ಕಂಠಪಾಠ	★★ OL 6.3.12, 6.3.13 · Scanner Q21, Q32 · SM pp.5.12–5.13
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ **Technology shock** ಗೆ SM ನೀಡುವ ಉದಾಹರಣೆ ತಿಳಿಸಿ, ಮತ್ತು **natural factors** slump ಗೆ ಹೇಗೆ ಕಾರಣವಾಗುತ್ತವೆ ವಿವರಿಸಿ.	ಉತ್ತರ • **Technology shock**: **mobile phones** ಆಗಮನದಿಂದ **telecom boom** ಉಂಟಾಗಿ production, employment, income ಮತ್ತು profits ಹೆಚ್ಚಿದವು (Q32). • **Natural factors**: **ಬರ ಅಥವಾ ಅತಿಯಾದ ಪ್ರವಾಹ** ಕೃಷಿ output ಅನ್ನು ಕುಗ್ಗಿಸುತ್ತದೆ; ರೈತರ income ಇಳಿದು ಆಹಾರ ಬೆಲೆ ಏರುತ್ತದೆ, ಆದ್ದರಿಂದ industrial goods ಗೆ demand ಇಳಿಯುತ್ತದೆ → **industrial recession**. ಕೃಷಿ ಆಧಾರಿತ economies ಹೆಚ್ಚು ಬಾಧಿತ. • Natural factor = **exogenous** (Q21).
ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ Mobile phones ಒಂದು ವಲಯವನ್ನು **ಉಬ್ಬಿಸಿದವು**; ಬರ ಮತ್ತು ಪ್ರವಾಹ ಒಂದು ವಲಯವನ್ನು **ಕುಸಿಸಿದವು**.	

ಕಾರ್ಡ್ 6.34 T 6.3 · ಪರಿಕಲ್ಪನೆ	SM text · No direct Q · SM p.5.13
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ **Population growth** ಆರ್ಥಿಕ ಚಟುವಟಿಕೆಯನ್ನು ಹೇಗೆ ನಿಧಾನಗೊಳಿಸಬಹುದು?	ಉತ್ತರ • ಜನಸಂಖ್ಯೆ **ಆರ್ಥಿಕತೆಗಿಂತ ವೇಗವಾಗಿ** ಬೆಳೆದರೆ **savings ಕಡಿಮೆ** ಆಗುತ್ತವೆ. • ಕಡಿಮೆ savings → **ಕಡಿಮೆ investment** → ಕಡಿಮೆ income ಮತ್ತು employment. • ಕಡಿಮೆ employment ಮತ್ತು income → **ಕಡಿಮೆ effective demand** → ಆರ್ಥಿಕ ಚಟುವಟಿಕೆಯಲ್ಲಿ **slowdown**.
ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ ಐದು ಬಾಣಗಳು ಕೆಳಮುಖ: **ಜನಸಂಖ್ಯೆ > growth → savings ↓ → investment ↓ → income ↓ → demand ↓.**	

ಕಾರ್ಡ್ 6.35 T 6.3 · ನೆನಪಿನ ಸರಪಳಿ	★★★ OL 6.3.1, 6.3.2, 6.3.6, 6.3.7, 6.3.8, 6.3.9 · Scanner Q5, Q25 · SM pp.5.10–5.13
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ ಕಾರಣಗಳ ಸಂಪೂರ್ಣ ನಕ್ಷೆಯನ್ನು ನೆನಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ: internal ಮತ್ತು external, ಹಾಗೂ ಯಾರು ಏನು ಹೇಳಿದರು.	ಉತ್ತರ • **Internal (6)**: effective demand, investment, government spending, macro policies, money supply, psychological factors. • **External (5)**: war, post-war reconstruction, technology shock, natural factors, population growth. • **Thinkers**: Keynes → AD; Hawtrey → money; Pigou → psychology; Schumpeter → innovations; Kaldor → cobweb.
ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ **6 ಒಳಗೆ, 5 ಹೊರಗೆ, 5 ಚಿಂತಕರು.** ಚಿಂತಕರಿಗೆ ಲಂಗರು ಹಾಕಿ: demand = Keynes, money = Hawtrey, ಮನಸ್ಥಿತಿ = Pigou.	

ಕಾರ್ಡ್ 6.36 T 6.4 · ಕಂಠಪಾಠ

★★★ OL 6.4.1 · Scanner Q1, Q2, Q3, Q5, Q6 (also 6.1 Q32) · SM p.5.14

ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ

Cyclical businesses ಎಂದರೇನು, ಮತ್ತು SM ಯಾವ ಉದಾಹರಣೆಗಳನ್ನು ನೀಡುತ್ತದೆ?

ಉತ್ತರ

- **ಆರ್ಥಿಕ ಬೆಳವಣಿಗೆಯ ದರದೊಂದಿಗೆ ಬಹಳ ನಿಕಟವಾಗಿ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ** ವ್ಯವಹಾರಗಳು (cycle ಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಒಳಗಾಗುವಂತಹವು).
- **ಉದಾಹರಣೆಗಳು**: fashion retailers, electrical goods, house-builders, restaurants, advertising, overseas tour operators, construction ಮತ್ತು ಇತರ infrastructure firms.
- Boom ನಲ್ಲಿ ಬಲವಾದ demand, slump ನಲ್ಲಿ **ತೀವ್ರ ಕುಸಿತ**.
- Scanner: agriculture (Q2) ಮತ್ತು washing powder (Q3) cyclical ಉದಾಹರಣೆಗಳಲ್ಲ.

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ ಏಳು ಉದಾಹರಣೆಗಳ ಸೂತ್ರ **F-E-H-R-A-O-C**: **F**ashion, **E**lectrical, **H**ouse-building, **R**estaurants, **A**dvertising, **O**verseas tours, **C**onstruction. ಇವೆಲ್ಲ ಬೆಳವಣಿಗೆಯ ಅಲೆಯೊಂದಿಗೇ ಏರಿಳಿಯುತ್ತವೆ.

ಕಾರ್ಡ್ 6.37 T 6.4 · MCQ ಬಲೆ

★ OL 6.4.2 · Scanner Q7 · SM p.5.14

ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ

'Recession ನಲ್ಲಿ **ಎಲ್ಲಾ producers** ಋಣಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಬಾಧಿತರಾಗುತ್ತಾರೆ': ಸರಿಯೇ? ಯಾವ ವ್ಯವಹಾರಗಳು ಲಾಭ ಪಡೆಯಬಹುದು?

ಉತ್ತರ

- **ತಪ್ಪು** (Q7, ಸರಿಯಲ್ಲದ ಹೇಳಿಕೆ): slump ನಲ್ಲಿ **ಎಲ್ಲಾ firms ನಷ್ಟ ಅನುಭವಿಸುವುದಿಲ್ಲ**.
- ಗ್ರಾಹಕರು ತಮ್ಮ ಉತ್ಪನ್ನಗಳನ್ನು **ಹಣಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಮೌಲ್ಯ (good value for money)** ಅಥವಾ ದುಬಾರಿ ಉತ್ಪನ್ನಗಳಿಗೆ **ಅಗ್ಗದ ಪರ್ಯಾಯ** ಎಂದು ಕಂಡರೆ ಕೆಲವು ವ್ಯವಹಾರಗಳು downturn ನಿಂದ **ವಾಸ್ತವವಾಗಿ ಲಾಭ ಪಡೆಯುತ್ತವೆ**.
- Q7: normal goods ತಯಾರಕರು ಕಡಿಮೆ demand ನಿರೀಕ್ಷಿಸುತ್ತಾರೆ; **inferior goods** ತಯಾರಕರು ನಿರೀಕ್ಷಿಸುವುದಿಲ್ಲ.

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ '**ಎಲ್ಲಾ**' ಎಂಬುದೇ ಅಪಾಯದ ಗಂಟೆ: slump ನಲ್ಲಿ **ಅಗ್ಗದ** ವಸ್ತು ಮಾರುವವನು ಗೆಲ್ಲಬಹುದು.

ಕಾರ್ಡ್ 6.38 T 6.4 · ಪರಿಕಲ್ಪನೆ

★ OL 6.4.4 · Scanner Q9 · SM p.5.14

ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ

ಯಾವ ವ್ಯವಹಾರ ನಿರ್ಧಾರಗಳು **business cycle ನ ಹಂತವನ್ನು** ಅವಲಂಬಿಸಿವೆ?

ಉತ್ತರ

- ಹೊಸ ವ್ಯವಹಾರಕ್ಕೆ **market entry**.
- **ಹೊಸ product launch** (Q9: business cycle ನ ಹಂತವೇ ನಿರ್ಣಾಯಕ ಅಂಶ).
- **Expansion versus down-sizing**: production ಮತ್ತು inputs ಬಳಕೆಯನ್ನು, ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಕಾರ್ಮಿಕರನ್ನು, cycle ಹಂತಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಹೊಂದಿಸುವುದು.
- ನಿಧಾನ ಹಂತಗಳಲ್ಲಿ ಉಳಿಯಲು firms **product, prices ಮತ್ತು promotion** ಅನ್ನು ಯೋಜಿಸುತ್ತವೆ.

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ ಮೂರು ಸಮಯದ ನಿರ್ಧಾರಗಳು: **In** (entry), **Launch**, **Resize** (expand ಅಥವಾ down-size).

ಫ್ಲಾಶ್ ಕಾರ್ಡ್‌ಗಳು — ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯಗಳೊಂದಿಗೆ

ಅಧ್ಯಾಯ 7 · ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಹಣಕಾಸು (Public Finance) · 70 ಕಾರ್ಡ್‌ಗಳು

ಈ ಕಾರ್ಡ್‌ಗಳನ್ನು ಹೇಗೆ ಬಳಸಬೇಕು

- ಮೊದಲು **ಪ್ರಶ್ನೆ** ಓದಿ, ಕಾರ್ಡ್ ತಿರುಗಿಸುವ ಮೊದಲು ಉತ್ತರವನ್ನು **ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ** ಹೇಳಿ.
- ನಂತರ **ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ** ಓದಿ. ಅದು ಹಿಡಿಸದಿದ್ದರೆ, ನಿಮ್ಮದೇ ಉಪಾಯ ಮಾಡಿ ಕಾರ್ಡ್ ಬಳಿ ಬರೆದಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಿ.
- ಪ್ರತಿ ಕಾರ್ಡ್‌ನಲ್ಲಿ ಅದರ **Scanner ಪ್ರಶ್ನೆ ಸಂಖ್ಯೆಗಳು** ಇವೆ, ಕಾರ್ಡ್ ಮುಗಿದ ತಕ್ಷಣ ಆ MCQs ಬಿಡಿಸಲು.
- ಪ್ರತಿ ಕಾರ್ಡ್ ಅನ್ನು **1 ದಿನದ ನಂತರ ಮತ್ತೆ**, **1 ವಾರದ ನಂತರ** ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ನೋಡಿ.

ನಕ್ಷತ್ರಗಳ ಅರ್ಥ

★★★	ICAI 6 ಅಥವಾ ಹೆಚ್ಚು ಬಾರಿ ಕೇಳಿದೆ. ಪದಶಃ ಕಂಠಪಾಠ ಮಾಡಿ.
★★	3 ರಿಂದ 5 ಬಾರಿ ಕೇಳಿದೆ. ಮುಖ್ಯ ಪದಗಳು ಮತ್ತು ಪಟ್ಟಿಗಳನ್ನು ತಿಳಿಯಿರಿ.
★	1 ಅಥವಾ 2 ಬಾರಿ ಕೇಳಿದೆ. ಒಮ್ಮೆ ಓದಿ; MCQ ನಲ್ಲಿ ಗುರುತಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾದರೆ ಸಾಕು.
–	Study Material ಪಠ್ಯದಿಂದ ತೆಗೆದದ್ದು. One Liner ಸಾಲು ಅಲ್ಲ, ಆದರೆ ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಉಪಯುಕ್ತ.

ಈ ಅಧ್ಯಾಯದ ವಿಷಯಗಳು

ವಿಷಯ	ಹೆಸರು	ಕಾರ್ಡ್ ಸಂಖ್ಯೆ	ಒಟ್ಟು	ಗರಿಷ್ಠ ನಕ್ಷತ್ರಗಳು
1.2	ಆರ್ಥಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದ ಪಾತ್ರ (The Role of Government in an Economic System)	7.01 – 7.03	3	★★★
1.3	Allocation Function (ಹಂಚಿಕೆ ಕಾರ್ಯ)	7.04 – 7.05	2	★★
1.4	Redistribution Function (ಮರುಹಂಚಿಕೆ ಕಾರ್ಯ)	7.06 – 7.07	2	★★
1.5	Stabilisation Function (ಸ್ಥಿರೀಕರಣ ಕಾರ್ಯ)	7.08 – 7.16	9	★★★
2.3	Market Failure ಏಕೆ ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ (Why Do Markets Fail)	7.17 – 7.19	3	★★
2.4	Public Goods (ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸರಕುಗಳು)	7.20	1	★★
2.5	Incomplete Information (ಅಪೂರ್ಣ ಮಾಹಿತಿ)	7.21 – 7.22	2	★★★
2.6	Market Power ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಲು ಸರ್ಕಾರದ ಹಸ್ತಕ್ಷೇಪ (Government Intervention to Minimise Market Power)	7.23	1	★
2.7	Externalities ಸರಿಪಡಿಸಲು ಸರ್ಕಾರದ ಹಸ್ತಕ್ಷೇಪ (Government Intervention to Correct Externalities)	7.24 – 7.26	3	★★
2.8	Merit Goods ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದ ಹಸ್ತಕ್ಷೇಪ (Government Intervention in the Case of Merit Goods)	7.27	1	★★
2.12	Information Failure ಸರಿಪಡಿಸಲು ಸರ್ಕಾರದ ಹಸ್ತಕ್ಷೇಪ (Government Intervention for Correcting Information Failure)	7.28	1	★
3.1	ಪರಿಚಯ (Introduction)	7.29 – 7.31	3	★
3.2	Budget ತಯಾರಿಕೆಯ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ (The Process of Budget Making)	7.32 – 7.37	6	★★
3.3	Revenue ಮೂಲಗಳು (Sources of Revenue)	7.38 – 7.42	5	★★
3.4	Public Expenditure Management (ಸಾರ್ವಜನಿಕ ವೆಚ್ಚ ನಿರ್ವಹಣೆ)	7.43 – 7.48	6	★★★
3.5	Public Debt Management (ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸಾಲ ನಿರ್ವಹಣೆ)	7.49 – 7.54	6	★★
4.1	ಪರಿಚಯ (Introduction)	7.55 – 7.58	4	★★★
4.2	Fiscal Policy ಉದ್ದೇಶಗಳು (Objectives of Fiscal Policy)	7.59 – 7.60	2	★

ವಿಷಯ	ಹೆಸರು	ಕಾರ್ಡ್ ಸಂಖ್ಯೆ	ಒಟ್ಟು	ಗರಿಷ್ಠ ನಕ್ಷತ್ರಗಳು
4.3	Fiscal Policy ವಿಧಗಳು (Types of Fiscal Policy)	7.61 – 7.64	4	★★
4.4	Fiscal Policy ಸಾಧನಗಳು (The Instruments of Fiscal Policy)	7.65 – 7.70	6	★★

ಆಧಾರ: ICAI Study Material (July 2026), Scanner Business Economics 2026 October, One Liners P4. ನಕ್ಷತ್ರಗಳು One Liners deck ಪ್ರಕಾರ. "OL" = One Liner ಉಲ್ಲೇಖ; "Q" = Scanner ನಲ್ಲಿ ಆ ವಿಷಯದ ಪ್ರಶ್ನೆ ಸಂಖ್ಯೆ; "SM p." = Study Material ನ ಪುಟ.

ಕಾರ್ಡ್ 7.01 T 1.2 · ಕಂಠಪಾಠ

★ OL 1.5.7 · Scanner 1.5 Q13 · SM p.7.3

ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ

ಯಾವುದೇ ರಾಷ್ಟ್ರದ **ಮೂರು ಪ್ರಮುಖ macroeconomic goals** ಯಾವುವು?

ಉತ್ತರ

- **Economic growth**
- **High level of employment**
- **Stable price levels**

MCQ trap: "ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಸಾರ್ವತ್ರಿಕ ಶಿಕ್ಷಣ (universal education to all)" ಈ ಮೂರರಲ್ಲಿ ಸೇರಿಲ್ಲ.

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ G-E-P: Growth, Employment, Prices. ರಾಷ್ಟ್ರದ ಆರೋಗ್ಯ ತಪಾಸಣೆ ನೆನಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ: ನಾಡಿ ಬಡಿತ (growth), ಕೈಗೆ ಕೆಲಸ (employment), ಬೆಲೆಯ ಮೇಲೆ ಹಿಡಿತ (prices).

ಕಾರ್ಡ್ 7.02 T 1.2 · ಕಂಠಪಾಠ

★★★ OL 1.2.1 · Scanner 1.2 Q2, Q5 · SM p.7.4

ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ

ಸರ್ಕಾರದ ಪಾತ್ರದ **three-branch taxonomy** ಅನ್ನು ಯಾರು ನೀಡಿದರು, ಆ ಮೂರು ಶಾಖೆಗಳು ಯಾವುವು?

ಉತ್ತರ

Richard Musgrave, The Theory of Public Finance (1959) ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ.

- **Resource allocation** (efficiency)
- **Income redistribution** (fairness)
- **Macroeconomic stabilisation** (price stability)

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ A-R-S: Allocate, Redistribute, Stabilise. ಸರ್ಕಾರವೆಂಬ ಒಂದೇ ತಲೆಯ ಮೇಲೆ Musgrave ಅವರ ಮೂರು ಟೋಪಿಗಳು.

ಕಾರ್ಡ್ 7.03 T 1.2 · ಹೋಲಿಕೆ

★ OL 1.2.2 · Scanner 1.2 Q1 · SM p.7.4

ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ

ಸರ್ಕಾರದ ಮೂರು ಕಾರ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುವು **micro** ಮತ್ತು ಯಾವುದು **macro**?

ಉತ್ತರ

- **Allocation and distribution** = microeconomic functions.
- **Stabilisation** = macroeconomic function.

ಆದ್ದರಿಂದ allocative ಮತ್ತು distributive ಕಾರ್ಯಗಳು ಒಟ್ಟಾಗಿ **micro** economic function ಆಗಿವೆ (ಉತ್ತರ (a)).

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ ಎರಡು ಚಿಕ್ಕದು, ಒಂದು ದೊಡ್ಡದು: allocation ಮತ್ತು distribution ಸಣ್ಣ ಮಟ್ಟದವು (micro); stabilisation ಇಡೀ ಆರ್ಥಿಕತೆಯನ್ನು ಆವರಿಸುತ್ತದೆ (macro).

ಕಾರ್ಡ್ 7.04 T 1.3 · ಪರಿಕಲ್ಪನೆ

★★ OL 1.3.1, 1.3.2 · Scanner 1.3 Q1 · SM p.7.5

ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ

ಆರ್ಥಿಕತೆಯಲ್ಲಿ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ಹೇಗೆ ಹಂಚಲಾಗುತ್ತದೆ: market ಮೂಲಕವೇ, State ಮೂಲಕವೇ, ಅಥವಾ ಎರಡರಿಂದಲೂ?

ಉತ್ತರ

- **Market**: **price mechanism** ಮೂಲಕ (consumer sovereignty, profit motive); ಗ್ರಾಹಕರ ಆದ್ಯತೆ ಮತ್ತು demand ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಹಂಚಿಕೆಯನ್ನು ನಿರ್ಧರಿಸುತ್ತವೆ.
- **State**: **budget** ಮೂಲಕ (taxes ಮತ್ತು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ವೆಚ್ಚ).

ವಾಸ್ತವದಲ್ಲಿ **ಎರಡನ್ನೂ** ಬಳಸಲಾಗುತ್ತದೆ (market mechanism ಜೊತೆಗೆ public sector units).

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ Price vs Budget: market ಬೆಲೆಯ ಮೂಲಕ ಮತ ಹಾಕುತ್ತದೆ, State ತನ್ನ budget ಮೂಲಕ ಮತ ಹಾಕುತ್ತದೆ. ನಿಜವಾದ ಆರ್ಥಿಕತೆಗಳು ಎರಡೂ ಮತಪತ್ರಗಳನ್ನು ಬಳಸುತ್ತವೆ.

ಕಾರ್ಡ್ 7.05 T 1.3 · ಕಂಠಪಾಠ

★ OL 1.3.3, 1.3.4 · Scanner 1.3 Q2, Q4 · SM pp.7.5–7.7

ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ

Allocation function ಏಕೆ ಇದೆ, ಮತ್ತು ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಸರ್ಕಾರ ಯಾವ **instruments** ಬಳಸುತ್ತದೆ?

ಉತ್ತರ

Market failures ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ: market failure ಉಂಟುಮಾಡುವ ಅದಕ್ಷತೆಗಳನ್ನು allocation ಸರಿಪಡಿಸುತ್ತದೆ.

- **Direct production** (ವಿದ್ಯುತ್, ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸಾರಿಗೆ)
- **Taxes and subsidies** (price mechanism)
- **Legislation**, **competition policy**, **regulation** (licensing, controls, minimum wages)

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ ಮಾಡು, ತೆರಿಗೆ ಹಾಕು, ನಿಷೇಧಿಸು, ನಿಗಾ ಇಡು: ನೇರವಾಗಿ ಉತ್ಪಾದಿಸಿ, tax ಅಥವಾ subsidy ನೀಡಿ, ಕಾನೂನು ಮಾಡಿ, competition ಅನ್ನು regulate ಮಾಡಿ.

ಕಾರ್ಡ್ 7.06 T 1.4 · ಪರಿಕಲ್ಪನೆ

★★ OL 1.4.1, 1.4.2, 1.4.3, 1.4.5 · Scanner 1.4 Q1, Q2 · SM p.7.8

ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ

Redistribution ಯಾವ ಮೂಲಭೂತ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಉತ್ತರಿಸುತ್ತದೆ, ಮತ್ತು budget ನ ಯಾವ ಬದಿಗಳ ಮೂಲಕ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತದೆ?

ಉತ್ತರ

ಇದು ಯಾರಿಗಾಗಿ ಉತ್ಪಾದಿಸಬೇಕು ಎಂಬ **'for whom'** ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಉತ್ತರಿಸುತ್ತದೆ.

- **Expenditure side**: subsidised services, **BPL** ಕುಟುಂಬಗಳಿಗೆ ರಿಯಾಯಿತಿ ದರದಲ್ಲಿ ಆಹಾರಧಾನ್ಯ ಪೂರೈಕೆ.
- **Revenue side**: **progressive** taxes (ಹೆಚ್ಚು ಆದಾಯದವರು ಹೆಚ್ಚಿನ ದರ ಪಾವತಿಸುತ್ತಾರೆ).

MCQ trap: redistribution budget ನ **ಎರಡೂ ಬದಿಗಳ** ಮೂಲಕ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತದೆ, ತೆರಿಗೆಯ ಮೂಲಕ ಮಾತ್ರವಲ್ಲ.

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ ಎರಡು ಕೈ, ಒಂದೇ ಹಣದ ಚೀಲ: ಒಂದು ಕೈ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ (progressive tax), ಇನ್ನೊಂದು ಕೊಡುತ್ತದೆ (subsidy). ಎಂದಿಗೂ ಒಂದೇ ಕೈ ಅಲ್ಲ.

ಕಾರ್ಡ್ 7.07 T 1.4 · ಕಂಠಪಾಠ

★ OL 1.4.4, 1.4.6, 1.4.7 · Scanner 1.4 Q3, Q4 · SM pp.7.8–7.9

ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ

Redistribution ನಲ್ಲಿ **equity v. efficiency** ಸಂಘರ್ಷ ಎಂದರೇನು, ಮತ್ತು ಆಧುನಿಕ State ಅನ್ನು ಏನೆಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ?

ಉತ್ತರ

ಶ್ರೀಮಂತರ ಮೇಲಿನ ಹೆಚ್ಚಿನ taxes **ದುಡಿಮೆ ಮತ್ತು ಉದ್ಯಮಶೀಲತೆಗೆ disincentive** ಆಗಿ **deadweight loss** ಉಂಟುಮಾಡಬಹುದು.

Redistribution ನ ಗುರಿಗಳು: ಆದಾಯ, ಸಂಪತ್ತು ಮತ್ತು ಅವಕಾಶಗಳ ಸಮಾನತೆ; ಕನಿಷ್ಠ ಜೀವನ ಮಟ್ಟ.

ಆಧುನಿಕ State **welfare state** ಆಗಿದೆ.

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ ನ್ಯಾಯಕ್ಕೆ ಸ್ವಲ್ಪ ದಕ್ಷತೆಯ ಬೆಲೆ: ಶ್ರೀಮಂತರನ್ನು ತುಂಬಾ ಹಿಂಡಿದರೆ ದುಡಿಮೆ ಮತ್ತು ಅಪಾಯ ಎದುರಿಸುವ ಎಂಜಿನ್ ನಿಧಾನವಾಗುತ್ತದೆ.

ಕಾರ್ಡ್ 7.08 T 1.5 · ಪರಿಕಲ್ಪನೆ

★ OL 1.5.1, 1.5.2, 1.5.3 · Scanner 1.5 Q9, Q12 · SM p.7.10

ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ

Stabilisation function ಮತ್ತು **stagflation** ಅನ್ನು ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಿಸಿ.

ಉತ್ತರ

Stabilisation (Keynesian rationale) **fiscal policy** ಯ ಪ್ರಮುಖ ಕಾರ್ಯ; ಇದು macroeconomic fluctuations ಅನ್ನು ಇಲ್ಲವಾಗಿಸುವ ಗುರಿ ಹೊಂದಿದೆ.

Stagflation = inflation ಮತ್ತು unemployment ಒಟ್ಟಿಗೇ ಇರುವುದು.

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ Stag + flation = stagnation ಜೊತೆಗೆ inflation: ಬೆಲೆಗಳು ಏರುತ್ತಿದ್ದರೂ ನಿಂತುಹೋದ ಆರ್ಥಿಕತೆ.

ಕಾರ್ಡ್ 7.09 T 1.5 · MCQ ಬಲೆ	★ OL 1.5.4, 1.5.5 · Scanner 1.5 Q22 · SM pp.7.10–7.11
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ Inflation ನಿಯಂತ್ರಿಸಲು ಯಾವುದು fiscal measure ಅಲ್ಲ: taxes ಹೆಚ್ಚಿಸುವುದು, ವೆಚ್ಚ ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುವುದು ಅಥವಾ interest rates ಹೆಚ್ಚಿಸುವುದು?	ಉತ್ತರ **Interest rates ಹೆಚ್ಚಿಸುವುದು monetary** measure, fiscal ಅಲ್ಲ. • Monetary tools: money supply, interest rate. • Fiscal tools: government spending, taxes. Inflation ವಿರುದ್ಧ ಸರ್ಕಾರ ವೆಚ್ಚ ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಬಹುದು, taxes ಹೆಚ್ಚಿಸಬಹುದು ಮತ್ತು money supply ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಬಹುದು.

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ **Rate ಎಂದರೆ RBI ಯದು, tax ಎಂದರೆ Treasury ಯದು.** ಹಿಡಿಯುವ ಲಿವರ್ rate ಆಗಿದ್ದರೆ ಅದು monetary.

ಕಾರ್ಡ್ 7.10 T 1.5 · ಪರಿಕಲ್ಪನೆ	★★ OL 1.5.8, 1.5.9 · Scanner 1.5 Q1, Q5, Q20 · SM p.7.11
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ **Fiscal federalism** ಎಂದರೇನು, ಮತ್ತು Musgrave ಅವರ ಪ್ರಕಾರ ಯಾರು ಏನು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ?	ಉತ್ತರ ಸರ್ಕಾರದ ವಿವಿಧ ಹಂತಗಳ ನಡುವೆ **functions ಮತ್ತು finances** ಹಂಚಿಕೆ. • **Centre**: stabilisation ಮತ್ತು redistribution. • **States (ಮತ್ತು local)**: allocation. ಭಾರತದಲ್ಲಿ Finance Commission fiscal federalism ಅನ್ನು ಕಾಪಾಡುತ್ತದೆ.

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ **Centre ಸಮತೋಲನ ಕಾಯ್ದು ಹಂಚುತ್ತದೆ; States ಸ್ಥಳೀಯವಾಗಿ ಸೇವೆ ನೀಡುತ್ತವೆ.**

ಕಾರ್ಡ್ 7.11 T 1.5 · ಕಂಠಪಾಠ	★★ OL 1.5.10, 1.5.11 · Scanner 1.5 Q7, Q16, Q24 · SM pp.7.11–7.12
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ **Article 246** ಯಾವುದರ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುತ್ತದೆ, ಮತ್ತು ಯಾವ taxes ರಾಜ್ಯಗಳಿಗೆ ಸೇರುತ್ತವೆ?	ಉತ್ತರ Art. 246 ಶಾಸನಾಧಿಕಾರಗಳನ್ನು **union, state ಮತ್ತು concurrent lists** ಆಗಿ ವಿಂಗಡಿಸುತ್ತದೆ. ರಾಜ್ಯಗಳು **agricultural income** ಮತ್ತು **vehicles** ಮೇಲೆ ತೆರಿಗೆ ವಿಧಿಸುತ್ತವೆ (ಜೊತೆಗೆ lands and buildings, mineral rights, electricity, tolls, professions). Centre non-agricultural income, customs, corporation tax ಮೇಲೆ ತೆರಿಗೆ ವಿಧಿಸುತ್ತದೆ.

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ **ಹೊಲ ಮತ್ತು ವಾಹನ (Farm and Fleet)**: ಕೃಷಿ ಆದಾಯ ಮತ್ತು vehicles States ಗೆ ಸೇರಿದ್ದು.

ಕಾರ್ಡ್ 7.12 T 1.5 · ಕಂಠಪಾಠ	★★ OL 1.5.12, 1.5.13 · Scanner 1.5 Q3, Q10, Q14 · SM pp.7.12–7.13
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ ಹಣಕಾಸು ಹಂಚಿಕೆ, surcharge ಮತ್ತು statutory grants ಯಾವ Articles ಗಳಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತವೆ? Divisible pool ಎಂದರೇನು?	ಉತ್ತರ • **Arts. 268–281**: ಹಣಕಾಸು ಹಂಚಿಕೆ. • **Art. 271**: union ಉದ್ದೇಶಗಳಿಗಾಗಿ surcharge. • **Art. 275**: ಕೆಲವು ರಾಜ್ಯಗಳಿಗೆ statutory grants-in-aid. 2000 ರ ತಿದ್ದುಪಡಿಯ ನಂತರ **divisible pool ನಲ್ಲಿ union ನ ಎಲ್ಲ taxes ಸೇರಿವೆ**.

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ **271 = surcharge, 275 = statutory grants**: "ಎರಡು-ಏಳು-ಒಂದು ಸರ್, ಎರಡು-ಏಳು-ಐದು ಗಿವ್" ಎಂದು ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳಿ.

ಕಾರ್ಡ್ 7.13 T 1.5 · ಕಂಠಪಾಠ	★★★ OL 1.5.14, 1.5.15, 1.5.16 · Scanner 1.5 Q4, Q8, Q11; 1.4 Q5 · SM pp.7.12–7.13
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ **Finance Commission** (Art. 280) ಏನು ಮಾಡುತ್ತದೆ, ಮತ್ತು **Net Divisible Pool** ಎಂದರೇನು?	ಉತ್ತರ Union ಮತ್ತು states ನಡುವೆ **tax sharing** ಹಾಗೂ **grants-in-aid** ಬಗ್ಗೆ ಶಿಫಾರಸು ಮಾಡುತ್ತದೆ; ಇದಕ್ಕೆ **vertical equity** (Centre ನ revenue ನಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ states ಗಳ ಪಾಲು) ಮತ್ತು **horizontal equity** (states ಗಳ ನಡುವಿನ ಹಂಚಿಕೆ) ಪರಿಗಣಿಸುತ್ತದೆ. **NDP** = gross tax revenue ಮೈನಸ್ cesses, surcharges ಮತ್ತು non-tax revenue.

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ **Vertical = ಮೇಲಿನಿಂದ ಕೆಳಗೆ (Centre ನಿಂದ states ಗೆ); Horizontal = ಪಕ್ಕದಿಂದ ಪಕ್ಕಕ್ಕೆ (state ನಿಂದ state ಗೆ).**

ಕಾರ್ಡ್ 7.14 T 1.5 · ಕಂಠಪಾಠ	★ OL 1.5.17 · Scanner 1.5 Q2, Q15 · SM pp.7.13–7.14
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ **15th Finance Commission** (2021-26) states ಗಳಿಗೆ ಏನು ಶಿಫಾರಸು ಮಾಡಿತು, ಮತ್ತು ಯಾವ criteria ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ?	ಉತ್ತರ States ಗಳ ಪಾಲು: **41%**. Criteria: **income distance, area, population (2011), demographic performance, forest and ecology, tax and fiscal efforts**. Criteria ಅಲ್ಲದವು: infrastructure performance, adult literacy.

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ **IAP-DFT**: Income, Area, Population, Demographic, Forest, Tax. ಆರು ಅಕ್ಷರ, ಆರು criteria; ಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿಲ್ಲದ ಎರಡನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಬಿಡಿ.

ಕಾರ್ಡ್ 7.15 T 1.5 · ಕಂಠಪಾಠ	★ OL 1.5.18, 1.5.19, 1.5.21 · Scanner 1.5 Q17, Q23 · SM pp.7.14–7.15
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ GST ಯಾವಾಗ ಆರಂಭವಾಯಿತು, ಅದರ ಪಾಲು ಎಷ್ಟು, ಮತ್ತು ಯಾರು ಯಾವ ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಾರೆ (Centre, states, local bodies)?	ಉತ್ತರ GST: **1 July 2017**, ಹೆಚ್ಚಿನ indirect taxes ಅನ್ನು ತನ್ನೊಳಗೆ ಸೇರಿಸಿಕೊಂಡಿದೆ; union gross tax revenue ನ **35%**. • **Centre**: defence, foreign affairs, money and banking. • **States**: police, health, education. • **Local bodies**: water supply, sanitation.

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ **ಮೂರು ಹಂತಗಳ ಕಾವಲು**: Centre ದೇಶವನ್ನು ಕಾಯುತ್ತದೆ, States ನಾಗರಿಕನನ್ನು ಕಾಯುತ್ತವೆ, Local bodies ನಲ್ಲಿಯ ನೀರನ್ನು ಕಾಯುತ್ತವೆ.

ಕಾರ್ಡ್ 7.16 T 1.5 · ಕಂಠಪಾಠ	★★ OL 1.2.3, 1.2.4, 1.5.6, 1.5.20 · Scanner 1.2 Q3, Q4; 1.5 Q18, Q25 · Not in SM text (Scanner only)
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ ಹೊಂದಿಸಿ: canon of equity; Economic Survey; automatic stabiliser; cascading effect.	ಉತ್ತರ • **Equity** ಯ canon: **Adam Smith** ನೀಡಿದ್ದು. • **Economic Survey**: **Ministry of Finance** ಪ್ರಕಟಿಸುತ್ತದೆ. • Automatic stabilisers ನಲ್ಲಿ **progressive taxes** ಸೇರಿವೆ. • **Cascading effect** = tax ಮೇಲೆ tax, ಇದರಿಂದ ವೆಚ್ಚ ಹೆಚ್ಚಳ.

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ **Smith = ನ್ಯಾಯದ ಒಪ್ಪಂದ (equity)**; Survey Finance ಇಲಾಖೆಗೆ ಸೇರಿದ್ದು; stabilisers ತಾವಾಗಿಯೇ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತವೆ.

ಕಾರ್ಡ್ 7.17 T 2.3 · ಪರಿಕಲ್ಪನೆ	★★ OL 2.2.1, 2.2.2, 2.3.1, 2.4.5 · Scanner 2.2 Q5; 2.3 Q3, Q6 · SM pp.7.25, 7.41
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ **Market failure** ಎಂದರೇನು, ಅದರ ಎರಡು ವಿಧಗಳು ಯಾವುವು, ಮತ್ತು **ನಾಲ್ಕು ಕಾರಣಗಳು** ಯಾವುವು?	ಉತ್ತರ Free market ವಿರಳ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ತಪ್ಪಾಗಿ ಹಂಚುತ್ತದೆ: ಸರಕುಗಳ **over- ಅಥವಾ under-production**. ವಿಧಗಳು: **complete** (missing markets) ಮತ್ತು **partial**. ನಾಲ್ಕು ಕಾರಣಗಳು: **market power, externalities, public goods, incomplete information**. Market power = marginal cost ಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಬೆಲೆಯನ್ನು ಲಾಭದಾಯಕವಾಗಿ ಏರಿಸುವ firm ನ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ (price makers).

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ **MEPI**: Market power, Externalities, Public goods, Information. ಈ ನಾಲ್ಕರಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸೋತರೂ market ಕುಸಿಯುತ್ತದೆ.

ಕಾರ್ಡ್ 7.18 T 2.3 · MCQ ಬಲೆ	★★ OL 2.3.2, 2.2.3, 2.3.3 · Scanner 2.2 Q1; 2.3 Q5, Q7 · SM p.7.25
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ **Externalities** ಉತ್ಪಾದನೆಯ internal costs ಆಗಿವೆಯೇ? ತರಗತಿಯ ಕ್ಲಾಸಿಕ್ ಉದಾಹರಣೆ ನೀಡಿ.	ಉತ್ತರ ಇಲ್ಲ. Externalities ಎಂದರೆ **market prices ನಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಫಲಿಸದ, third parties** ಮೇಲೆ ಬೀಳುವ ವೆಚ್ಚ ಅಥವಾ ಲಾಭ. ಶಿಸ್ತಿಲ್ಲದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಉಪನ್ಯಾಸಕ್ಕೆ ಅಡ್ಡಿಪಡಿಸುವುದು = **negative consumption externality**. 2.3 Q7 ಕ್ಕೆ Scanner key ಇದಕ್ಕೆ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿದೆ (notes ನೋಡಿ).

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ **External = ಬೆಲೆ ಚೀಟಿಯ ಹೊರಗೆ.** ಬೆಲೆ ಚೀಟಿಯಲ್ಲೇ ಅದು ಇದ್ದರೆ, ಅದು internal.

ಕಾರ್ಡ್ 7.19 T 2.3 · ಸೂತ್ರ	★ OL 2.3.4, 2.2.4 · Scanner 2.2 Q4; 2.3 Q8 · SM p.7.27
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ **Social cost** ಸೂತ್ರವನ್ನು ತಿಳಿಸಿ, ಮತ್ತು negative externality ಇದ್ದಾಗ output ಗೆ ಏನಾಗುತ್ತದೆ?	ಉತ್ತರ Social Cost = Private Cost + External Cost Negative externality ಇದ್ದಾಗ market quantity **ಸಾಮಾಜಿಕವಾಗಿ optimal ಪ್ರಮಾಣಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು** ಇರುತ್ತದೆ.

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ **Firm ತಪ್ಪಿಸಿದ ಬಿಲ್ಲನ್ನು ಸಮಾಜ ಕಟ್ಟುತ್ತದೆ**: ಸ್ವಂತ ಬಿಲ್ + ನೆರೆಮನೆಯವರ ಬಿಲ್.

ಕಾರ್ಡ್ 7.20 T 2.4 · ಪರಿಕಲ್ಪನೆ	★★ OL 2.4.1, 2.4.2, 2.4.3, 2.1.1, 2.1.2, 2.1.3 · Scanner 2.1 Q2, Q3, Q4; 2.4 Q1, Q3 · SM pp.7.27–7.28
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ **Collective consumption goods** ಅನ್ನು ಯಾರು ಪರಿಚಯಿಸಿದರು, ಮತ್ತು ಒಂದು ಸರಕನ್ನು **public good** ಆಗಿಸುವುದು ಏನು?	ಉತ್ತರ **Samuelson** (1954) collective consumption goods ಅನ್ನು ಪರಿಚಯಿಸಿದರು. Public goods **non-rival, non-excludable** ಮತ್ತು **indivisible** ಆಗಿವೆ. ಇದರಿಂದ **free-rider problem** ಉಂಟಾಗಿ, markets ಅವುಗಳನ್ನು **under-provide** ಮಾಡುತ್ತವೆ.

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ **ಬೀದಿ ದೀಪ**: ಎಲ್ಲರೂ ಬೆಳಕು ಅನುಭವಿಸುತ್ತಾರೆ, ಯಾರೂ ಹಣ ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ, ಹಾಗಾಗಿ ಯಾರೂ ದೀಪ ಹಾಕುವುದಿಲ್ಲ.

ಕಾರ್ಡ್ 7.21 T 2.5 · ಪರಿಕಲ್ಪನೆ	★★★ OL 2.5.1, 2.5.2, 2.5.3, 2.5.5, 2.5.6 · Scanner 2.5 Q1, Q2, Q3, Q6 · SM pp.7.29–7.30
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ **Adverse selection** ಎಂದರೇನು, ಮತ್ತು Akerlof ಅವರ **lemons problem** ಎಂದರೇನು?	ಉತ್ತರ Information failure **market failure** ಗೆ ಕಾರಣವಾಗುತ್ತದೆ; asymmetric information **ಯಾವ ಕಡೆಯೂ** ಇರಬಹುದು (ಖರೀದಿದಾರ ಅಥವಾ ಮಾರಾಟಗಾರನಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ತಿಳಿದಿರುವುದು). **Adverse selection** (ಒಪ್ಪಂದಕ್ಕೆ ಮೊದಲು): high-risk ಖರೀದಿದಾರರು insurance ಅನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಹುಡುಕುತ್ತಾರೆ. **Lemons** = ಕಳಪೆ ಗುಣಮಟ್ಟದ ಬಳಸಿದ ಕಾರುಗಳು; ಒಳ್ಳೆಯ ಕಾರುಗಳು ಹೊರಗುಳಿಯುತ್ತವೆ, ಖರೀದಿದಾರರಿಗೆ **sub-standard goods** ಸಿಗುತ್ತವೆ.

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ **ಕೆಟ್ಟದು ಒಳ್ಳೆಯದನ್ನು ಓಡಿಸುತ್ತದೆ**: lemons ತುಂಬಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ ಹೋಗಿ ಕೊನೆಗೆ lemons ಮಾತ್ರ ಉಳಿಯುತ್ತವೆ.

ಕಾರ್ಡ್ 7.22 T 2.5 · ಪರಿಕಲ್ಪನೆ	★ OL 2.5.7 · Scanner 2.5 Q5, Q7 · SM p.7.31
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ **Moral hazard** ಅನ್ನು ಉದಾಹರಣೆಯೊಂದಿಗೆ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಿಸಿ.	ಉತ್ತರ **ಒಪ್ಪಂದದ ನಂತರ** ಅಪಾಯಕಾರಿ ವರ್ತನೆ: ನಷ್ಟಗಳಿಗೆ ರಕ್ಷಣೆ ಇದೆ ಎಂದು ತಿಳಿದ insured ಚಾಲಕ ನಿರ್ಲಕ್ಷ್ಯದಿಂದ ವಾಹನ ಓಡಿಸುತ್ತಾನೆ.

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ **Adverse = ಮೊದಲು, Moral = ನಂತರ.** ಮೊದಲು ಆಯ್ಕೆ, ಆಮೇಲೆ ವರ್ತನೆ.

ಕಾರ್ಡ್ 7.23 T 2.6 · ಪರಿಕಲ್ಪನೆ	★ OL 2.6.1, 2.6.2 · Scanner 2.6 Q1 · SM pp.7.32–7.33
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ ಸರ್ಕಾರ market power ಅನ್ನು ಹೇಗೆ ನಿಯಂತ್ರಿಸುತ್ತದೆ, ಮತ್ತು **natural monopoly** ಎಂದರೇನು?	ಉತ್ತರ Competition laws, liberalisation, price regulation. **Natural monopoly**: ಒಂದೇ firm ಇಡೀ output ಅನ್ನು ಅತಿ ಕಡಿಮೆ ವೆಚ್ಚದಲ್ಲಿ ಉತ್ಪಾದಿಸುತ್ತದೆ (ವಿದ್ಯುತ್, ಗ್ಯಾಸ್, ನೀರು); ಬೆಲೆಯನ್ನು regulate ಮಾಡಲಾಗುತ್ತದೆ.

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ **ಒಂದು ಪೈಪ್, ಒಂದು firm**: ಪೈಪ್‌ಗಳನ್ನು ಎರಡೆರಡು ಹಾಕಿದರೆ ವೆಚ್ಚ ಹೆಚ್ಚು.

ಕಾರ್ಡ್ 7.24 T 2.7 · ಪರಿಕಲ್ಪನೆ	★★ OL 2.7.1, 2.7.2, 2.7.4 · Scanner 2.3 Q1, Q2; 2.7 Q2, Q5 · SM pp.7.34–7.35
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ **Negative externalities** ಸರಿಪಡಿಸುವ ಎರಡು ದಾರಿಗಳನ್ನು ಹೆಸರಿಸಿ.	ಉತ್ತರ • **Direct controls** (command solutions; ಧೂಮಪಾನ ನಿಷೇಧ). • **Market-based tools**: **Pigouvian tax** ಮತ್ತು **cap and trade**. Tax: pollution tax ಮಾಲಿನ್ಯ ಮಾಡುವವನೇ ಪಾವತಿಸುವಂತೆ ಮಾಡುತ್ತದೆ.
ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ **ಆದೇಶ ಅಥವಾ ಬೆಲೆ**: ಆದೇಶ ನೀಡಿ, ಇಲ್ಲವೇ ಬೆಲೆ ಕಟ್ಟಿ.	

ಕಾರ್ಡ್ 7.25 T 2.7 · ಪರಿಕಲ್ಪನೆ	★ OL 2.7.3 · Scanner 2.7 Q3 · SM p.7.35
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ Demand inelastic ಇದ್ದಾಗ ಮತ್ತು elastic ಇದ್ದಾಗ tax ಹೊರೆ ಯಾರ ಮೇಲೆ ಬೀಳುತ್ತದೆ?	ಉತ್ತರ **Inelastic** demand: ಹೊರೆ **ಖರೀದಿದಾರರ** ಮೇಲೆ ಸರಿಯುತ್ತದೆ. **Elastic** demand: ಹೊರೆ **ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಮಾರಾಟಗಾರರ** ಮೇಲೆ.
ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ **Inelastic = ಖರೀದಿದಾರ ಸಿಕ್ಕಿಬಿದ್ದ.** ಬೇರೆ ದಾರಿ ಇಲ್ಲದವನೇ ತೆರಿಗೆ ಹೊರುತ್ತಾನೆ.	

ಕಾರ್ಡ್ 7.26 T 2.7 · ಪರಿಕಲ್ಪನೆ	★★ OL 2.7.5 · Scanner 2.7 Q1, Q4 · SM pp.7.36–7.37
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ **Positive externalities** ಅನ್ನು ಹೇಗೆ ಸರಿಪಡಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ?	ಉತ್ತರ **Producer ಅಥವಾ consumer subsidies**, ವೆಚ್ಚ ಮತ್ತು ಬೆಲೆಯನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುತ್ತವೆ. ಉದಾಹರಣೆ: ಗೊಬ್ಬರ subsidy (producer); ಶಿಕ್ಷಣ ಶುಲ್ಕ subsidy (consumer).
ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ **ಸರಕಿಗೆ ಸಿಹಿ ಸೇರಿಸಿ**: subsidy ಬೆಲೆ ಇಳಿಸುತ್ತದೆ, demand ಏರುತ್ತದೆ.	

ಕಾರ್ಡ್ 7.27 T 2.8 · MCQ ಬಲೆ	★★ OL 2.8.1, 2.8.2, 2.3.7, 2.5.8 · Scanner 2.3 Q4; 2.8 Q1, Q2; 2.5 Q8; 2.5 model (demerit) Q1 · SM pp.7.37–7.38
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ Merit goods ಗೆ negative externalities ಇರುತ್ತವೆಯೇ? ಸರ್ಕಾರ ಹೇಗೆ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯಿಸುತ್ತದೆ?	ಉತ್ತರ ಇಲ್ಲ: merit goods ಗೆ **positive** externalities ಇರುತ್ತವೆ ಮತ್ತು ಅವು **under-consumed** ಆಗುತ್ತವೆ. ಕ್ರಮಗಳು: regulation, **compulsory insurance**, **RTE Act 2009**, subsidies. Free markets ನಲ್ಲಿ demerit goods **over-produced** (ಮತ್ತು over-consumed) ಆಗುತ್ತವೆ; merit goods ಜೊತೆ ಹೋಲಿಸಿ (SM p.7.38).
ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ **Merit = ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡಿ (Make more).**	

ಕಾರ್ಡ್ 7.28 T 2.12 · ಪರಿಕಲ್ಪನೆ	★ OL 2.12.1, 2.5.9 · Scanner 2.5 Q4; 2.12 Q1 · SM p.7.40
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ Information failure ಗಾಗಿ ಹಸ್ತಕ್ಷೇಪದ ಉದಾಹರಣೆಗಳನ್ನು ನೀಡಿ.	ಉತ್ತರ Product **labelling**, ಕಡ್ಡಾಯ disclosure (SEBI; mutual-fund disclaimer), advertising ನಿಯಮಗಳು.
ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ **ಲೇಬಲ್ ಹಾಕಿ, ತಿಳಿಸಿ, ಪ್ರಾಮಾಣಿಕವಾಗಿ ಜಾಹೀರಾತು ನೀಡಿ** (Label, Disclose, Advertise).	

ಕಾರ್ಡ್ 7.29 T 3.1 · ಕಂಠಪಾಠ	★ OL 3.1.1, 3.1.2, 3.1.5 · No direct Q · SM p.7.52
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ **Budget** ಎಂದರೇನು, ಅದರ ಗುರಿಗಳೇನು, ಅದನ್ನು ಯಾರು ತಯಾರಿಸುತ್ತಾರೆ, ಮತ್ತು fiscal year ಯಾವುದು?	ಉತ್ತರ ಮುಂದಿನ ವರ್ಷದ **revenues ಮತ್ತು expenditures** ವೇಳಾಪಟ್ಟಿ; ಸರ್ಕಾರದ ಹಣಕಾಸಿನ ಅತ್ಯಂತ ಸಮಗ್ರ ವರದಿ. ಗುರಿಗಳು: **allocation, redistribution, stability, real GDP growth, regional balance**. NITI Aayog ಜೊತೆಗೂಡಿ **Ministry of Finance** ತಯಾರಿಸುತ್ತದೆ; fiscal year **1 April – 31 March**.
ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ Budget = ಎಲ್ಲಿಂದ ಬರುತ್ತದೆ, ಎಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗುತ್ತದೆ.	

ಕಾರ್ಡ್ 7.30 T 3.1 · ಕಂಠಪಾಠ	★ OL 3.1.7, 3.2.2 · Scanner 3.1 Q2; 3.2 Q5 · SM pp.7.52–7.53
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ Budget ಗೆ **Art. 112** ಯಾವ ಪದ ಬಳಸುತ್ತದೆ, ಮತ್ತು ಅದನ್ನು ಮೊದಲು ಯಾವ ಸದನದಲ್ಲಿ ಮಂಡಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ?	ಉತ್ತರ **Annual Financial Statement** (Constitution 'budget' ಎಂದು ಎಲ್ಲೂ ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ). ಮೊದಲು **Lok Sabha** ದಲ್ಲಿ ಮಂಡಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.
ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ 112 = AFS: ಒಂದು-ಒಂದು-ಎರಡು, ಅಂದರೆ Art. Fin. Statement.	

ಕಾರ್ಡ್ 7.31 T 3.1 · ಕಂಠಪಾಠ	★ OL 3.1.8 · Scanner 3.1 Q4 · SM p.7.53
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ Budget ದಾಖಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವ ಅಂಕಿಗಳು ಇರುತ್ತವೆ: BE, RE, Actuals?	ಉತ್ತರ • **BE** (budget estimates): ಪ್ರಸ್ತುತ ಮತ್ತು ಮುಂದಿನ ವರ್ಷ. • **RE** (revised estimates): ಪ್ರಸ್ತುತ ವರ್ಷ. • **Actuals**: ಪ್ರಸ್ತುತ ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಹಿಂದಿನ ವರ್ಷ.
ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ BE ಮುಂದೆ, RE ಈಗ, Actuals ಹಿಂದೆ: ಭವಿಷ್ಯ, ವರ್ತಮಾನ, ಭೂತ.	

ಕಾರ್ಡ್ 7.32 T 3.2 · ಕಂಠಪಾಠ	★ OL 3.1.6, 3.2.1 · Scanner 3.1 Q1; 3.2 Q9 · SM p.7.52
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ Budget ತಯಾರಿಕೆಯ **ಮೂರು ವಿಧಾನಗಳು** ಯಾವುವು?	ಉತ್ತರ **Preparation → Presentation and enactment → Execution**. Administrative process ಅದನ್ನು ತಯಾರಿಸುತ್ತದೆ; legislative process ಅದನ್ನು ಅಂಗೀಕರಿಸುತ್ತದೆ.
ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ P-P-E: Prepare, Pass, Execute. ತಯಾರಿಸಿ, ಅಂಗೀಕರಿಸಿ, ಜಾರಿಗೊಳಿಸಿ.	

ಕಾರ್ಡ್ 7.33 T 3.2 · ಕಂಠಪಾಠ	★★ OL 3.2.3, 3.5.6 · Scanner 3.2 Q6 · SM p.7.54
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ FRBM statements ಸೇರಿದಂತೆ **budget documents** ಗಳನ್ನು ಪಟ್ಟಿ ಮಾಡಿ.	ಉತ್ತರ • **AFS, Demands for Grants, Finance Bill** • FRBM statements: **Macro-Economic Framework Statement** ಮತ್ತು **Medium-Term Fiscal Policy cum Fiscal Policy Strategy Statement** Macro-Economic Framework Statement ಅನ್ನು FRBM Act ಕಡ್ಡಾಯಗೊಳಿಸಿದೆ.
ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ A-D-F-F: AFS, Demands, Finance Bill, FRBM. ನಾಲ್ಕು ದಾಖಲೆಗಳ ನಾಲ್ಕು ಅಕ್ಷರ.	

ಕಾರ್ಡ್ 7.34 T 3.2 · MCQ ಬಲೆ	★ OL 3.2.2 · Scanner 3.2 Q5 · SM pp.7.53, 7.55
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ **Rajya Sabha** demands for grants ಗೆ ಮತ ಹಾಕುತ್ತದೆಯೇ?	ಉತ್ತರ ಇಲ್ಲ. Budget speech ಮೊದಲು **Lok Sabha** ದಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತದೆ; Rajya Sabha ನಲ್ಲಿ ಕೇವಲ **general discussion** ನಡೆಯುತ್ತದೆ.
ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ Lok Sabha ಮತ ಹಾಕುತ್ತದೆ, Rajya Sabha ಮಾತನಾಡುತ್ತದೆ.	

ಕಾರ್ಡ್ 7.35 T 3.2 · ಪರಿಕಲ್ಪನೆ	★ OL 3.1.9, 3.2.4 · Scanner 3.2 Q8 · SM p.7.55
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ **Finance Bill** ಎಂದರೇನು, ಮತ್ತು ಅದರ ಸಮಯ ಮಿತಿಗಳೇನು?	ಉತ್ತರ **Tax proposals** ಗೆ ಕಾನೂನು ರೂಪ ನೀಡುತ್ತದೆ; budget ನಂತರ ತಕ್ಷಣ **Lok Sabha** ದಲ್ಲಿ ಮಂಡಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. Parliament ಇದನ್ನು **75 days** ಒಳಗೆ ಅಂಗೀಕರಿಸುತ್ತದೆ; Rajya Sabha **14 days** ಒಳಗೆ ಹಿಂತಿರುಗಿಸುತ್ತದೆ.
ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ ಅಂಗೀಕಾರಕ್ಕೆ 75, ಹಿಂತಿರುಗಿಸಲು 14. ಏಳು-ಐದು ಮತ್ತು ಹದಿನಾಲ್ಕು.	

ಕಾರ್ಡ್ 7.36 T 3.2 · ಪರಿಕಲ್ಪನೆ	★ OL 3.1.11, 3.5.15, 3.1.12 · Scanner 3.1 Q3; 3.5 Q12 · SM pp.7.55, 7.64
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ **Guillotine** ಮತ್ತು **cut motions** ಎಂದರೇನು?	ಉತ್ತರ **Guillotine**: ಸಮಯ ಮುಗಿದ ಮೇಲೆ Speaker **ಬಾಕಿ ಉಳಿದ ಎಲ್ಲ demands** ಅನ್ನು ಒಟ್ಟಿಗೇ ಮತಕ್ಕೆ ಹಾಕುತ್ತಾರೆ. **Cut motions** demands for grants ಅನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುತ್ತವೆ (economy, policy, grievance).
ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ Guillotine ಚರ್ಚೆಯನ್ನು ಕತ್ತರಿಸುತ್ತದೆ; cut motions ಬೇಡಿಕೆಯನ್ನು ಕತ್ತರಿಸುತ್ತವೆ.	

ಕಾರ್ಡ್ 7.37 T 3.2 · MCQ ಬಲೆ	★ OL 3.5.10 · Scanner 3.5 Q16 · SM p.7.54
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ **Charged expenditure** ಗೆ Parliament ಮತ ಹಾಕಬೇಕೇ?	ಉತ್ತರ ಇಲ್ಲ. ಅದು **Consolidated Fund ಮೇಲೆ charged** ಆಗಿದೆ, ಮತಕ್ಕೆ ಒಳಪಡುವುದಿಲ್ಲ: President, SC Judges, ಸಾಂವಿಧಾನಿಕ ಪ್ರಾಧಿಕಾರಗಳು ಮತ್ತು public debt ಮೇಲಿನ interest.
ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ Charged = ಮತ ಹಾಕದಿರಲು ಆರಿಸಿದ್ದು (Chosen not to vote). ಸಂವಿಧಾನವೇ ಮೊದಲೇ ನಿರ್ಧರಿಸಿದೆ.	

ಕಾರ್ಡ್ 7.38 T 3.3 · ಹೋಲಿಕೆ	★ OL 3.3.1, 3.2.7 · Scanner 3.2 Q2, Q3 · SM pp.7.56, 7.62
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ **Revenue receipts** ಮತ್ತು **capital receipts** ನಡುವಿನ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ತಿಳಿಸಿ.	ಉತ್ತರ • **Revenue**: tax + non-tax; **ಯಾವುದೇ liability ಇಲ್ಲ**, assets ಕಡಿಮೆಯಾಗುವುದಿಲ್ಲ. • **Capital**: assets ಕಡಿಮೆಯಾಗುವುದು ಅಥವಾ liabilities ಹೆಚ್ಚಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ; **debt** ಮತ್ತು **non-debt**.
ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ Revenue ಸುಮ್ಮನೆ ಬರುತ್ತದೆ; capital ಬರುವಾಗ ಷರತ್ತುಗಳು ಬರುತ್ತವೆ.	

ಕಾರ್ಡ್ 7.39 T 3.3 · ಕಂಠಪಾಠ	★★ OL 3.3.2, 3.2.6 · Scanner 3.3 Q4 · SM p.7.56
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ Centre ನ **tax revenue** ಮೂಲಗಳನ್ನು ಪಟ್ಟಿ ಮಾಡಿ.	ಉತ್ತರ **Corporation tax, taxes on income, wealth tax, customs duties, union excise duties, GST** (GST compensation cess ಸೇರಿ), **taxes of union territories**. GST compensation cess **tax revenue**, non-tax ಅಲ್ಲ.
ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ **C-I-W-C-U-G-U**: ಪಟ್ಟಿಯ ಕ್ರಮದಲ್ಲೇ ಪ್ರತಿ tax ಗೆ ಒಂದು ಅಕ್ಷರ; ಏಳು tax, ಏಳು ಅಕ್ಷರ.	

ಕಾರ್ಡ್ 7.40 T 3.3 · ಕಂಠಪಾಠ	★★ OL 3.3.3 · Scanner 3.3 Q4, Q5 · SM pp.7.56–7.57
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ **Non-tax revenue** ಮೂಲಗಳನ್ನು ಪಟ್ಟಿ ಮಾಡಿ.	ಉತ್ತರ Interest receipts; PSEs ನ **dividends and profits** ಜೊತೆಗೆ **RBI surplus**; other non-tax revenue; **union territories** ನ receipts.
ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ **ಗಳಿಸಿ, ತೆರಿಗೆ ಹಾಕಬೇಡಿ**: interest, dividends, surplus.	

ಕಾರ್ಡ್ 7.41 T 3.3 · ಕಂಠಪಾಠ	★ OL 3.3.4 · Scanner 3.2 Q2 · SM p.7.57
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ **Capital receipts** ಅನ್ನು non-debt ಮತ್ತು debt ಆಗಿ ವಿಂಗಡಿಸಿ.	ಉತ್ತರ • **Non-debt**: loan recoveries + disinvestment. • **Debt**: market loans, T-bills, small savings, State PF, external debt.
ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ Non-debt = ಹಿಂತಿರುಗಿಸಬೇಕಾದದ್ದು ಏನೂ ಇಲ್ಲ (Nothing owed back).	

ಕಾರ್ಡ್ 7.42 T 3.3 · MCQ ಬಲೆ	★★ OL 3.3.5 · Scanner 3.3 Q1, Q2, Q3 · SM p.7.14
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ GST ಯಾವ tax ಅನ್ನು ತನ್ನೊಳಗೆ **ಸೇರಿಸಿಕೊಂಡಿಲ್ಲ**, ಮತ್ತು ಅದರ ಲಕ್ಷಣಗಳೇನು?	ಉತ್ತರ GST **income tax** ಅನ್ನು ಸೇರಿಸಿಕೊಂಡಿಲ್ಲ. ಇದು **consumption-based**; excise, service tax, VAT ಅನ್ನು ಸೇರಿಸಿಕೊಂಡಿದೆ; **IGST** inter-state ಮತ್ತು imports/exports ಗೆ ಅನ್ವಯಿಸುತ್ತದೆ.
ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ GST ಸರಕು-ಸೇವೆಗಳ taxes ಅನ್ನು ನುಂಗುತ್ತದೆ, income tax ಅನ್ನು ಎಂದಿಗೂ ಅಲ್ಲ.	

ಕಾರ್ಡ್ 7.43 T 3.4 · ಪರಿಕಲ್ಪನೆ	★ OL 3.4.1 · Scanner 3.4 Q17, Q22 · SM p.7.58
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ ಅನುತ್ಪಾದಕ ಅಥವಾ ಅತಿಯಾದ ವೆಚ್ಚದ ಹಾನಿಕಾರಕ ಪರಿಣಾಮಗಳೇನು?	ಉತ್ತರ ಅನುತ್ಪಾದಕ public expenditure **ದೊಡ್ಡ deficits, ಹೆಚ್ಚಿನ taxation, ಕಡಿಮೆ economic growth**, ಇತರೆಡೆ ಕಡಿಮೆ ಸಂಪನ್ಮೂಲ ಮತ್ತು **ಭವಿಷ್ಯದ ದೊಡ್ಡ debt burden** ಗೆ ಕಾರಣವಾಗುತ್ತದೆ.
ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ **ಈಗ ವ್ಯರ್ಥ, ಮುಂದೆ ಬಿಲ್.**	

ಕಾರ್ಡ್ 7.44 T 3.4 · ಕಂಠಪಾಠ	★ OL 3.4.2, 3.4.3, 3.5.8 · Scanner 3.4 Q16; 3.5 Q3, Q6 · SM pp.7.13, 7.54, 7.58–7.59
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ Expenditure ಅನ್ನು ಹೇಗೆ ವರ್ಗೀಕರಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ, ಮತ್ತು nodal department ಯಾವುದು?	ಉತ್ತರ Centre ನ expenditure vs **CSS ಮತ್ತು transfers**; **revenue vs capital**; **charged vs voted**. Plan/non-Plan ವರ್ಗೀಕರಣವನ್ನು ರದ್ದುಗೊಳಿಸಲಾಗಿದೆ. **Department of Expenditure** public financial management ನ nodal department.
ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ **ಮೂರು ವಿಭಜನೆ**: ಯಾರು ಖರ್ಚು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ, ಯಾವುದಕ್ಕಾಗಿ, ಯಾರು ಮತ ಹಾಕುತ್ತಾರೆ.	

ಕಾರ್ಡ್ 7.45 T 3.4 · ಸೂತ್ರ	★ OL 3.4.6 · Scanner 3.4 Q8 · SM p.7.62
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ Balanced, surplus ಮತ್ತು deficit budgets ಅನ್ನು ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಿಸಿ.	ಉತ್ತರ Balanced: **R = E**; surplus: **R > E**; deficit: **R < E**.
ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ **ದೊಡ್ಡ ಬದಿಯ ಹೆಸರೇ ಬಜೆಟ್‌ಗೆ**: revenue ಹೆಚ್ಚಿದ್ದರೆ surplus.	

ಕಾರ್ಡ್ 7.46 T 3.4 · ಸೂತ್ರ	★ OL 3.4.7, 3.4.8 · Scanner 3.4 Q13, Q14, Q15 · SM pp.7.63
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ Budgetary deficit ಮತ್ತು revenue deficit ಅನ್ನು PYQ ಅಂಕಿಗಳೊಂದಿಗೆ ತಿಳಿಸಿ.	ಉತ್ತರ Budgetary deficit = total expenditure − total receipts (revenue + capital). ಉದಾಹರಣೆ: 60,000 − 54,000 = ₹6,000 crore. Revenue deficit = revenue expenditure − revenue receipts. ಉದಾಹರಣೆ: 30,000 − 25,000 = ₹5,000 crore.
ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ **Revenue deficit ನೋಡುವುದು ಮನೆಯ ಖಾತೆಯನ್ನು ಮಾತ್ರ** (revenue ಬದಿ).	

ಕಾರ್ಡ್ 7.47 T 3.4 · ಸೂತ್ರ	★★★ OL 3.4.9, 3.4.10, 3.5.13 · Scanner 3.4 Q7, Q24; 3.5 Q7 · SM pp.7.63–7.64
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ **Fiscal deficit** ಮತ್ತು ಅದರ ಸಮಾನ ರೂಪಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಿ.	ಉತ್ತರ Fiscal deficit = total expenditure − borrowing ಹೊರತುಪಡಿಸಿದ receipts. = Revenue deficit + (Capital expenditure − non-debt capital receipts). ಇದು **borrowing requirement** ಗೆ ಸಮ. ಉದಾಹರಣೆ: expenditure 17,000, borrowing ಹೊರತುಪಡಿಸಿದ receipts 12,000 → ₹5,000 crore.
ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ **Fiscal = ನೀವು ಸಾಲ ಮಾಡಲೇಬೇಕಾದ ಮೊತ್ತ.** ಒಟ್ಟು ಖರ್ಚು ಮೈನಸ್ ಸಾಲವಲ್ಲದ ಎಲ್ಲವೂ.	

ಕಾರ್ಡ್ 7.48 T 3.4 · ಸೂತ್ರ	★★ OL 3.4.11 · Scanner 3.4 Q2, Q12, Q25 · SM p.7.64
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ **Primary deficit** ಅನ್ನು ಬಿಡಿಸಿದ ಉದಾಹರಣೆಯೊಂದಿಗೆ ತಿಳಿಸಿ.	ಉತ್ತರ Primary deficit = fiscal deficit − net interest liabilities. ಉದಾಹರಣೆ: primary deficit ₹20,500 crore, net interest ₹3,500 crore → fiscal deficit = **₹24,000 crore**.
ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ Interest ಸಿಪ್ಪೆ ಸುಲಿಯಿರಿ: interest ಇಲ್ಲದ fiscal deficit ಎಂದರೆ primary deficit.	

ಕಾರ್ಡ್ 7.49 T 3.5 · ಪರಿಕಲ್ಪನೆ	★★ OL 3.5.1, 3.4.14, 3.5.2, 3.4.16 · Scanner 3.4 Q11; 3.5 Q10, Q15 · SM pp.7.59–7.60
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ Public debt ಮತ್ತು public debt management (PDM) ಹಾಗೂ ಅದರ ಗುರಿಗಳನ್ನು ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಿಸಿ.	ಉತ್ತರ Public debt = **Consolidated Fund of India** ನಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರ ಮಾಡಿದ ಸಾಲ. PDM size, composition, maturity, interest ಮತ್ತು redemption ಅನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ. ಗುರಿ: **ಸಾಧ್ಯವಾದಷ್ಟು ಕಡಿಮೆ ದೀರ್ಘಕಾಲೀನ borrowing ವೆಚ್ಚ**, debt ಅನ್ನು sustainable ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಇಡುವುದು. ಮೂರು ಆಧಾರಸ್ತಂಭಗಳು: **low cost, risk mitigation, market development**.
ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ ಅಗ್ಗ, ಸುರಕ್ಷಿತ, ಆಳ (Cheap, safe, deep): ಕಡಿಮೆ ವೆಚ್ಚ, ಕಡಿಮೆ risk, ಬೆಳೆದ market.	

ಕಾರ್ಡ್ 7.50 T 3.5 · ಕಂಠಪಾಠ	★★ OL 3.5.3, 3.4.15 · Scanner 3.4 Q1, Q4; 3.5 Q9, Q13 · SM pp.7.60–7.61
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ Internal ಮತ್ತು external debt ಅನ್ನು ಯಾರು ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಾರೆ? PDMC ಯನ್ನು ಯಾವಾಗ ರಚಿಸಲಾಯಿತು?	ಉತ್ತರ **RBI (IDMD)**: domestic marketable debt. **DEA** (Ministry of Finance): external debt. **PDMC** ಅನ್ನು **2016** ರಲ್ಲಿ ರಚಿಸಲಾಯಿತು (DEA ಅಡಿಯಲ್ಲಿ). SEBI ಜವಾಬ್ದಾರನಲ್ಲ.
ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ RBI ಮನೆಯಲ್ಲಿ, DEA ವಿದೇಶದಲ್ಲಿ.	

ಕಾರ್ಡ್ 7.51 T 3.5 · ಕಂಠಪಾಠ	★ OL 3.5.4, 3.4.13 · Scanner 3.4 Q10; 3.5 Q17 · SM p.7.60
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ **T-bills** ಮತ್ತು **WMA** ಎಂದರೇನು?	ಉತ್ತರ **T-bills**: ಅಲ್ಪಾವಧಿಯ cash ಅಗತ್ಯಗಳನ್ನು ಪೂರೈಸಲು ಹೊರಡಿಸಲಾಗುತ್ತವೆ. **WMA**: ತನ್ನ ಬಳಿ ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್ ಮಾಡುವ states ಗಳಿಗೆ RBI ನೀಡುವ ಅಲ್ಪಾವಧಿ credit, **ಮೂರು ತಿಂಗಳವರೆಗೆ**, ತಾತ್ಕಾಲಿಕ cash-flow ಅಂತರಗಳನ್ನು ತುಂಬಲು.
ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ T-bills ದಿನ ದಾಟಿಸುತ್ತವೆ; WMA ವಾರಗಳ ಸೇತುವೆ (3 ತಿಂಗಳವರೆಗೆ).	

ಕಾರ್ಡ್ 7.52 T 3.5 · ಕಂಠಪಾಠ	★ OL 3.5.5 · Scanner 3.5 Q5 · SM p.7.61
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ **FRBM Act 2003** ಎಂದರೇನು, ಅದರ ಉದ್ದೇಶಗಳೇನು?	ಉತ್ತರ Deficit ಮತ್ತು debt ಅನ್ನು sustainable ಮಟ್ಟಕ್ಕೆ **ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಲು** ಚೌಕಟ್ಟು ಒದಗಿಸುತ್ತದೆ. • **Inter-generational equity**; ದೀರ್ಘಕಾಲೀನ macroeconomic stability; fiscal–monetary coordination; transparency.

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ **I-L-C-T**: Inter-generational, Long-run, Coordination, Transparency. ನಾಲ್ಕು ಉದ್ದೇಶ, ನಾಲ್ಕು ಅಕ್ಷರ.

ಕಾರ್ಡ್ 7.53 T 3.5 · ಹೋಲಿಕೆ	★ OL 3.5.9, 3.5.11, 3.5.12, 3.2.8 · Scanner 3.5 Q2; 3.2 Q4 · SM p.7.65
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ **Consolidated Fund**, **Contingency Fund** ಮತ್ತು **Public Account** ಹೋಲಿಸಿ.	ಉತ್ತರ • **CFI**: ಎಲ್ಲ revenues, loans, repayments; Parliament appropriate ಮಾಡಿದರೆ ಮಾತ್ರ ಖರ್ಚು. • **Contingency**: **President** ಬಳಿ, ತುರ್ತು ಅನಿರೀಕ್ಷಿತ ವೆಚ್ಚಕ್ಕೆ, CFI ಯಿಂದ ಮರುಪೂರಣ. • **Public Account**: ಸರ್ಕಾರ ಬ್ಯಾಂಕರ್ ಆಗಿ (PF, small savings); Parliament ಅನುಮೋದನೆ ಬೇಕಿಲ್ಲ.

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ **ಮುಖ್ಯ ಹಣದ ಚೀಲ, ತುರ್ತು ಚೀಲ, ಟ್ರಸ್ಟ್ ಚೀಲ** (Main, Emergency, Trust).

ಕಾರ್ಡ್ 7.54 T 3.5 · ಪರಿಕಲ್ಪನೆ	★ OL 3.1.10, 3.5.16 · Scanner 3.5 Q14 · SM p.7.64
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ **Outcome budget** ಯಾವುದನ್ನು ಜೋಡಿಸುತ್ತದೆ?	ಉತ್ತರ **Budget allocations** ಅನ್ನು output ಮತ್ತು outcome targets (performance) ಗೆ ಜೋಡಿಸುತ್ತದೆ.

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ **Outlay outcome ಅನ್ನು ಭೇಟಿಯಾಗುತ್ತದೆ**: ಖರ್ಚಿಗೆ ಫಲ ಬೇಕು.

ಕಾರ್ಡ್ 7.55 T 4.1 · ಕಂಠಪಾಠ	★★★ OL 4.1.1, 4.4.10 · Scanner 4.1 Q1, Q4, Q9, Q15 · SM pp.7.72, 7.83
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ **Fiscal policy** ಅನ್ನು ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಿಸಿ.	ಉತ್ತರ **Aggregate demand, output ಮತ್ತು employment** ಮೇಲೆ ಪ್ರಭಾವ ಬೀರಲು ಸರ್ಕಾರದ **taxation, public expenditure ಮತ್ತು borrowing** ಅನ್ನು **ಉದ್ದೇಶಪೂರ್ವಕವಾಗಿ** ಬಳಸುವುದು.

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ **T-E-B**: Taxes, Expenditure, Borrowing, AD ಅನ್ನು ಚಲಾಯಿಸುತ್ತವೆ.

ಕಾರ್ಡ್ 7.56 T 4.1 · MCQ ಬಲೆ	★★★ OL 4.1.1 · Scanner 4.1 Q5 · Not in SM text (Scanner conflict, see notes)
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ Fiscal policy ಅನ್ನು ಯಾರು ರೂಪಿಸುತ್ತಾರೆ: Finance Ministry ಯೋ RBI ಯೋ?	ಉತ್ತರ Deck: **Finance Ministry** ರೂಪಿಸುತ್ತದೆ, RBI ಅಲ್ಲ (RBI monetary policy ರೂಪಿಸುತ್ತದೆ). 4.1 Q5 ಕ್ಕೆ Scanner key RBI ಎಂದು ತೋರಿಸುತ್ತದೆ, ಇದು ವಿರುದ್ಧವಾಗಿದೆ; ಮುದ್ರಣಕ್ಕೆ ಮೊದಲು editor ದೃಢೀಕರಿಸಬೇಕು.

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ **Fiscal = Finance; Monetary = RBI.** ಹೆಸರಿನ ಮೊದಲ ಅಕ್ಷರವೇ ಸುಳಿವು.

ಕಾರ್ಡ್ 7.57 T 4.1 · ಪರಿಕಲ್ಪನೆ	★ OL 4.1.3 · Scanner 4.1 Q11 · SM p.7.72
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ Fiscal policy supply-side ಆಗಿದೆಯೇ ಅಥವಾ demand-side ಆಗಿದೆಯೇ? Full employment ನಲ್ಲಿ ಅದು ಬೇಕೇ?	ಉತ್ತರ **Demand-side** policy; full employment ನಲ್ಲಿರುವ ಆರ್ಥಿಕತೆಗೆ ಇದರ ಅಗತ್ಯವಿಲ್ಲ.

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ **Fiscal ಬೇಡಿಕೆಯನ್ನು (Demand) ತಳ್ಳುತ್ತದೆ.**

ಕಾರ್ಡ್ 7.58 T 4.1 · ಕಂಠಪಾಠ	★ OL 4.1.2 · Scanner 4.1 Q3, Q4 · SM pp.7.76, 7.83
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ Fiscal policy ಯ **tools** ಯಾವುವು?	ಉತ್ತರ **Taxes, government expenditure, public debt, budget**. Interest rate monetary tool.

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ **TEDB**: Taxes, Expenditure, Debt, Budget. ನಾಲ್ಕು ಸಾಧನ, ನಾಲ್ಕು ಅಕ್ಷರ.

ಕಾರ್ಡ್ 7.59 T 4.2 · ಕಂಠಪಾಠ	★ OL 4.2.1, 4.1.4 · Scanner 4.1 Q14; 4.2 Q8 · SM pp.7.73, 7.83
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ Fiscal policy ಯ **objectives** ಪಟ್ಟಿ ಮಾಡಿ.	ಉತ್ತರ **Full employment**, **price stability**, **faster development**, income ಮತ್ತು wealth ನ **equitable distribution**. Exports ಮತ್ತು imports ಉತ್ತೇಜನ ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲ.

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ **ಕೆಲಸ, ಬೆಲೆ, ಬೆಳವಣಿಗೆ, ನ್ಯಾಯ**: Jobs, Prices, Growth, Fairness.

ಕಾರ್ಡ್ 7.60 T 4.2 · ಸೂತ್ರ	★ OL 4.2.2 · No direct Q · SM p.7.74
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ GDP = C + I + G + NX ಮೇಲೆ ಸರ್ಕಾರ ಹೇಗೆ ಪ್ರಭಾವ ಬೀರುತ್ತದೆ?	ಉತ್ತರ GDP = C + I + G + NX. **G ನೇರವಾಗಿ**; **C, I ಮತ್ತು NX ಪರೋಕ್ಷವಾಗಿ** taxes, transfers ಮತ್ತು spending ಮೂಲಕ.

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ **G ಸ್ಟೀರಿಂಗ್ ಚಕ್ರ; C, I, NX ಅದಕ್ಕೆ ಸ್ಪಂದಿಸುತ್ತವೆ.**

ಕಾರ್ಡ್ 7.61 T 4.3 · ಪರಿಕಲ್ಪನೆ	★★ OL 4.3.1, 4.2.3 · Scanner 4.2 Q5, Q6; 4.3 Q6, Q7 · SM pp.7.74, 7.84
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ **Expansionary** fiscal policy ಎಂದರೇನು, ಮತ್ತು ಅದನ್ನು ಯಾವಾಗ ಬಳಸಲಾಗುತ್ತದೆ?	ಉತ್ತರ **Recession / recessionary gap** ನಲ್ಲಿ ಬಳಸಲಾಗುತ್ತದೆ: aggregate demand ಹೆಚ್ಚಿಸಲು **taxes ಕಡಿತ ಮತ್ತು/ಅಥವಾ spending ಹೆಚ್ಚಳ**.

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ **Expand = ಖರ್ಚು ಮಾಡಿ, tax ಕತ್ತರಿಸಿ (Spend and Slash taxes).**

ಕಾರ್ಡ್ 7.62 T 4.3 · ಪರಿಕಲ್ಪನೆ	★★ OL 4.3.2, 4.2.4, 4.3.3 · Scanner 4.2 Q1, Q7; 4.3 Q4 · SM p.7.75
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ **Contractionary** fiscal policy ಎಂದರೇನು?	ಉತ್ತರ **Inflation / inflationary gap** ನಲ್ಲಿ ಬಳಸಲಾಗುತ್ತದೆ: **spending ಕಡಿತ ಮತ್ತು/ಅಥವಾ taxes ಹೆಚ್ಚಳ**, ಇದರಿಂದ deficit ಚಿಕ್ಕದಾಗುತ್ತದೆ.

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ **Contract = ಖರ್ಚು ಕತ್ತರಿಸಿ, tax ಏರಿಸಿ (Cut spending, Climb taxes).**

ಕಾರ್ಡ್ 7.63 T 4.3 · ಪರಿಕಲ್ಪನೆ	★★ OL 4.3.4, 4.4.4 · Scanner 4.3 Q3 · SM p.7.78
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ Deficit, surplus ಮತ್ತು balanced budgets ನ AD ಮೇಲಿನ ಪರಿಣಾಮವೇನು?	ಉತ್ತರ Deficit **ಉತ್ತೇಜಿಸುತ್ತದೆ**; surplus **ನಿಧಾನಗೊಳಿಸುತ್ತದೆ**; balanced ಗೆ AD ಮೇಲೆ **ನಿವ್ವಳ ಪರಿಣಾಮವಿಲ್ಲ**.

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ **Injections vs leakages**: ಹೊರಗೆ ಹೋಗುವುದಕ್ಕಿಂತ ಒಳಗೆ ಬರುವುದು ಹೆಚ್ಚಾದರೆ demand ಏರುತ್ತದೆ.

ಕಾರ್ಡ್ 7.64 T 4.3 · ಪರಿಕಲ್ಪನೆ	★★ OL 4.3.5, 4.2.6 · Scanner 4.2 Q4, Q9; 4.3 Q5 · Not in SM text (Scanner only)
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ **Pump priming** ಎಂದರೇನು?	ಉತ್ತರ **Depressed economy** (deflation) ಅನ್ನು ಪುನರುಜ್ಜೀವನಗೊಳಿಸಲು, business confidence ಹೆಚ್ಚಿಸಲು ಮಾಡುವ **ಒಂದೇ ಬಾರಿಯ** public spending.

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ **ಪಂಪಿಗೆ ಮೊದಲು ಒಂದು ಚೊಂಬು ನೀರು ಹೊಯ್ಯಿರಿ** (Prime the pump); ನಂತರ ನೀರು ತಾನೇ ಬರುತ್ತದೆ.

ಕಾರ್ಡ್ 7.65 T 4.4 · ಪರಿಕಲ್ಪನೆ	★★ OL 4.4.1, 4.4.2, 4.1.7 · Scanner 4.4 Q3, Q4 · SM pp.7.76–7.77
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ ಸರ್ಕಾರದ spending ಹೇಗೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತದೆ, ಮತ್ತು ಅದಕ್ಕೆ ಹಣ ಹೇಗೆ ಒದಗಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ?	ಉತ್ತರ Spending → incomes + **multiplier** → output ಮತ್ತು employment. **Borrowing ಅಥವಾ monetisation** ಮೂಲಕ ಹಣ ಒದಗಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ **ಖರ್ಚು ಮಾಡಿ, ಗುಣಿಸಿ, ಹಣ ಒದಗಿಸಿ** (Spend, multiply, finance).

ಕಾರ್ಡ್ 7.66 T 4.4 · ಪರಿಕಲ್ಪನೆ	★ OL 4.4.3 · Scanner 4.4 Q8 · SM p.7.77
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ Taxes ಅನ್ನು ಹೇಗೆ ಬಳಸಲಾಗುತ್ತದೆ?	ಉತ್ತರ ಮುಖ್ಯ revenue ಮೂಲ; **recession ನಲ್ಲಿ ಕಡಿತ, inflation ನಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಳ**.

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ **ಚಳಿಯಾದಾಗ ಕಡಿಮೆ, ಬಿಸಿಯಾದಾಗ ಹೆಚ್ಚು**: ಆರ್ಥಿಕತೆ ತಣ್ಣಗಿದ್ದರೆ tax ಇಳಿಸಿ, ಕಾದಿದ್ದರೆ ಏರಿಸಿ.

ಕಾರ್ಡ್ 7.67 T 4.4 · ಕಂಠಪಾಠ	★ OL 4.4.5, 4.1.5 · Scanner 4.1 Q12 · SM p.7.80
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ Fiscal policy ಹೇಗೆ redistribute ಮಾಡುತ್ತದೆ?	ಉತ್ತರ **Progressive direct taxes**, **differential indirect taxes**, **welfare spending**.

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ **ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಇರುವವರಿಗೆ tax, ದರಗಳಲ್ಲಿ ವ್ಯತ್ಯಾಸ, ಅಗತ್ಯ ಇರುವವರಿಗೆ ನಿಧಿ.**

ಕಾರ್ಡ್ 7.68 T 4.4 · ಕಂಠಪಾಠ	★★ OL 4.4.6 · Scanner 4.4 Q1 · SM p.7.81
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ ನಾಲ್ಕು **lags** ಹೆಸರಿಸಿ.	ಉತ್ತರ **Recognition, decision, implementation, impact** (ಫಲಿತಾಂಶ ಇನ್ನೂ ಕಾಣಿಸದಿರುವುದು).

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ **R-D-I-I**: Recognise, Decide, Implement, Impact. ಗುರುತಿಸಿ, ನಿರ್ಧರಿಸಿ, ಜಾರಿಗೊಳಿಸಿ, ಪರಿಣಾಮ.

ಕಾರ್ಡ್ 7.69 T 4.4 · ಕಂಠಪಾಠ	★★ OL 4.4.7, 4.1.8 · Scanner 4.1 Q10; 4.4 Q2, Q5, Q10 · SM pp.7.81–7.82
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ Fiscal policy ಯ **limitations** ಪಟ್ಟಿ ಮಾಡಿ.	ಉತ್ತರ ಬಿಗಿಯಾದ spending, ದೀರ್ಘ gestation, **disincentives**, **price spiral**, ಭವಿಷ್ಯದ ಪೀಳಿಗೆಗಳ ಮೇಲೆ **debt burden**.

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ **ಬಿಗಿ, ನಿಧಾನ, ಕಹಿ, ಸುರುಳಿ, ಸಾಲ**: Stiff, Slow, Sour, Spiral, Debt.

ಕಾರ್ಡ್ 7.70 T 4.4 · ಪರಿಕಲ್ಪನೆ	★★ OL 4.4.8, 4.4.9 · Scanner 4.4 Q7 · SM p.7.82
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ **Crowding out** ಎಂದರೇನು?	ಉತ್ತರ Government borrowing → **ಹೆಚ್ಚಿನ interest rates** → **ಕಡಿಮೆ private investment**; ಆಳವಾದ recession ನಲ್ಲಿ ಇದು ಅಸಂಭವ.

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ **ಸರ್ಕಾರ ಸಾಲದ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಖಾಸಗಿ ಹೂಡಿಕೆದಾರರನ್ನು ಮೊಣಕೈಯಿಂದ ತಳ್ಳಿ ಹೊರಹಾಕುತ್ತದೆ.**

ಫ್ಲಾಶ್ ಕಾರ್ಡ್‌ಗಳು — ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯಗಳೊಂದಿಗೆ

ಅಧ್ಯಾಯ 8 · ಹಣ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ (Money Market) · 60 ಕಾರ್ಡ್‌ಗಳು

ಈ ಕಾರ್ಡ್‌ಗಳನ್ನು ಹೇಗೆ ಬಳಸಬೇಕು

- ಮೊದಲು **ಪ್ರಶ್ನೆ** ಓದಿ, ಕಾರ್ಡ್ ತಿರುಗಿಸುವ ಮೊದಲು ಉತ್ತರವನ್ನು **ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ** ಹೇಳಿ.
- ನಂತರ **ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ** ಓದಿ. ಅದು ಹಿಡಿಸದಿದ್ದರೆ, ನಿಮ್ಮದೇ ಉಪಾಯ ಮಾಡಿ ಕಾರ್ಡ್ ಬಳಿ ಬರೆದಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಿ.
- ಪ್ರತಿ ಕಾರ್ಡ್‌ನಲ್ಲಿ ಅದರ **Scanner ಪ್ರಶ್ನೆ ಸಂಖ್ಯೆಗಳು** ಇವೆ, ಕಾರ್ಡ್ ಮುಗಿದ ತಕ್ಷಣ ಆ MCQs ಬಿಡಿಸಲು.
- ಪ್ರತಿ ಕಾರ್ಡ್ ಅನ್ನು **1 ದಿನದ ನಂತರ ಮತ್ತೆ**, **1 ವಾರದ ನಂತರ** ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ನೋಡಿ.

ನಕ್ಷತ್ರಗಳ ಅರ್ಥ

★★★	ICAI 6 ಅಥವಾ ಹೆಚ್ಚು ಬಾರಿ ಕೇಳಿದೆ. ಪದಶಃ ಕಂಠಪಾಠ ಮಾಡಿ.
★★	3 ರಿಂದ 5 ಬಾರಿ ಕೇಳಿದೆ. ಮುಖ್ಯ ಪದಗಳು ಮತ್ತು ಪಟ್ಟಿಗಳನ್ನು ತಿಳಿಯಿರಿ.
★	1 ಅಥವಾ 2 ಬಾರಿ ಕೇಳಿದೆ. ಒಮ್ಮೆ ಓದಿ; MCQ ನಲ್ಲಿ ಗುರುತಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾದರೆ ಸಾಕು.
–	Study Material ಪಠ್ಯದಿಂದ ತೆಗೆದದ್ದು. One Liner ಸಾಲು ಅಲ್ಲ, ಆದರೆ ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಉಪಯುಕ್ತ.

ಈ ಅಧ್ಯಾಯದ ವಿಷಯಗಳು

ವಿಷಯ	ಹೆಸರು	ಕಾರ್ಡ್ ಸಂಖ್ಯೆ	ಒಟ್ಟು	ಗರಿಷ್ಠ ನಕ್ಷತ್ರಗಳು
1.1	ಪರಿಚಯ (Introduction)	8.01 – 8.04	4	★★
1.2	Demand for Money (ಹಣದ ಬೇಡಿಕೆ)	8.05 – 8.07	3	★★
1.3	Theories of Demand for Money (ಹಣದ ಬೇಡಿಕೆಯ ಸಿದ್ಧಾಂತಗಳು)	8.08 – 8.16	9	★★★
1.4	Post-Keynesian Developments (ಪೋಸ್ಟ್-ಕೇನ್ಸಿಯನ್ ಬೆಳವಣಿಗೆಗಳು)	8.17 – 8.21	5	★★
1.5	ಉಪಸಂಹಾರ (Conclusion)	8.22	1	★
2.1	ಪರಿಚಯ (Introduction)	8.23	1	★
2.2	Rationale of Measuring Money Supply (ಹಣ ಪೂರೈಕೆ ಅಳೆಯುವ ಸಮರ್ಥನೆ)	8.24 – 8.25	2	★★
2.3	Sources of Money Supply (ಹಣ ಪೂರೈಕೆಯ ಮೂಲಗಳು)	8.26 – 8.28	3	★★★
2.4	Measurement of Money Supply (ಹಣ ಪೂರೈಕೆಯ ಮಾಪನ)	8.29 – 8.33	5	★★★
2.5	Determinants of Money Supply (ಹಣ ಪೂರೈಕೆಯ ನಿರ್ಧಾರಕಗಳು)	8.34 – 8.39	6	★★★
2.7	Money Multiplier Approach (ಹಣದ ಗುಣಕ ವಿಧಾನ)	8.40 – 8.42	3	★★★
2.8	Monetary Policy and Money Supply (ಹಣಕಾಸು ನೀತಿ ಮತ್ತು ಹಣ ಪೂರೈಕೆ)	8.43 – 8.44	2	★★★
3.2	Monetary Policy Defined (ಹಣಕಾಸು ನೀತಿಯ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ)	8.45	1	★★
3.3	Monetary Policy Framework (ಹಣಕಾಸು ನೀತಿಯ ಚೌಕಟ್ಟು)	8.46 – 8.56	11	★★★
3.4	Organisational Structure (ಸಾಂಸ್ಥಿಕ ರಚನೆ)	8.57 – 8.59	3	★★
3.5	ಉಪಸಂಹಾರ (Conclusion)	8.60	1	★★

ಆಧಾರ: ICAI Study Material (July 2026), Scanner Business Economics 2026 October, One Liners P4. ನಕ್ಷತ್ರಗಳು One Liners deck ಪ್ರಕಾರ. "OL" = One Liner ಉಲ್ಲೇಖ; "Q" = Scanner ನಲ್ಲಿ ಆ ವಿಷಯದ ಪ್ರಶ್ನೆ ಸಂಖ್ಯೆ; "SM p." = Study Material ನ ಪುಟ.

ಕಾರ್ಡ್ 8.01 T 1.1 · ಕಂಠಪಾಠ

★ OL 1.1.1 · Scanner Q4 · SM p.8.3

ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ

functions of money ಯಾವುವು? ಭವಿಷ್ಯಕ್ಕಾಗಿ purchasing power ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಅವಕಾಶ ನೀಡುವ function ಯಾವುದು?

ಉತ್ತರ

Store of value, unit of account, medium of exchange (ಮತ್ತು standard of deferred payments).

ಭವಿಷ್ಯಕ್ಕಾಗಿ purchasing power ಉಳಿಸುವುದು = **store of value** (Q4).

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ **ಇಡು, ಎಣಿಸು, ಬದಲಿಸು**: ಮೌಲ್ಯ ಇಡು (store of value), ಲೆಕ್ಕ ಎಣಿಸು (unit of account), ವಿನಿಮಯ ಮಾಡು (medium of exchange).

ಕಾರ್ಡ್ 8.02 T 1.1 · ಕಂಠಪಾಠ

★★ OL 1.1.2 · Scanner Q2, Q3 · SM pp.8.3–8.4

ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ

ಹಣಕ್ಕೆ ಇರಬೇಕಾದ **characteristics** ಪಟ್ಟಿ ಮಾಡಿ.

ಉತ್ತರ

ಸಾರ್ವತ್ರಿಕವಾಗಿ ಸ್ವೀಕಾರಾರ್ಹ (generally acceptable), durable, ಸುಲಭವಾಗಿ ಗುರುತಿಸಬಹುದಾದ, counterfeit ಮಾಡಲು ಕಷ್ಟ, ಸಾಪೇಕ್ಷವಾಗಿ scarce, portable, uniformity ಹೊಂದಿರುವ, divisible.

perishable (Q3) ಅಥವಾ **easily reproducible** (Q2) ವಸ್ತು ಈ ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಸೋಲುತ್ತದೆ.

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ ನಾಣ್ಯವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ: **A-D-R-C-S-P-U-D** (acceptable, durable, recognisable, counterfeit-proof, scarce, portable, uniform, divisible). ಎಂಟು ಅಕ್ಷರ, ಎಂಟು ಗುಣ.

ಕಾರ್ಡ್ 8.03 T 1.1 · MCQ ಬಲೆ

★★ OL 1.1.1, 1.1.2 · Scanner Q1, Q2, Q3 · SM p.8.4

ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ

ಹಣದ functions ಮತ್ತು characteristics ಕುರಿತ ಪ್ರಶ್ನೆಯಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಬರುವ **NOT** ಉತ್ತರ ಯಾವ ಆಯ್ಕೆ?

ಉತ್ತರ

Easily reproducible by people ಎಂಬುದು ಹಣದ function ಅಲ್ಲ (Q1), characteristic ಕೂಡ ಅಲ್ಲ (Q2); **perishable** ಕೂಡ ಅಲ್ಲ (Q3).

SM ಪ್ರಕಾರ ಹಣವನ್ನು **counterfeit ಮಾಡುವುದು ಕಷ್ಟ** ಇರಬೇಕು; ಸುಲಭವಾಗಿ ನಕಲು ಮಾಡಬಹುದಾದರೆ ಅದರ ಉದ್ದೇಶವೇ ಸೋಲುತ್ತದೆ.

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ ಯಾರು ಬೇಕಾದರೂ **ನಕಲು** ಮಾಡಬಹುದಾದರೆ ಅದು **ಹಣ** ಎನಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲ.

ಕಾರ್ಡ್ 8.04 T 1.1 · ಪರಿಕಲ್ಪನೆ

★ OL 1.1.3 · Scanner Q5 · SM p.8.3

ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ

fiat money ವಸ್ತುವಾಗಿ ಮೌಲ್ಯರಹಿತವಾಗಿದ್ದರೂ ಅದಕ್ಕೆ ಮೌಲ್ಯ ಹೇಗೆ ಬರುತ್ತದೆ?

ಉತ್ತರ

ಒಂದು ರಾಷ್ಟ್ರವು **ಸಾಮೂಹಿಕವಾಗಿ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡು** ಅದಕ್ಕೆ ಮೌಲ್ಯವನ್ನು ಆರೋಪಿಸುವುದರಿಂದಲೇ ಮೌಲ್ಯ ಬರುತ್ತದೆ.

ಆಧುನಿಕ fiat systems ನಲ್ಲಿ ಮೌಲ್ಯವು **ಸರ್ಕಾರದ ಅಧಿಕಾರ ಮತ್ತು ಜನರ ವಿಶ್ವಾಸ**ದ ಮೇಲೆ ನಿಂತಿದೆ (Q5), gold reserves ಮೇಲಲ್ಲ.

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ Fiat money ಎಂದರೆ **ಎಲ್ಲರೂ ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಮಾತು**: ನಂಬಿಕೆ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಮೌಲ್ಯವೂ ಇಲ್ಲ.

ಕಾರ್ಡ್ 8.05 T 1.2 · ಪರಿಕಲ್ಪನೆ	★ OL 1.2.1 · Scanner Q1 · SM p.8.5
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ **real money** ಎಂದರೇನು, ಮತ್ತು ಹಣದ ಬೇಡಿಕೆಯನ್ನು **real balances** ಬೇಡಿಕೆ ಎಂದು ಏಕೆ ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ?	ಉತ್ತರ Real money = **price level ಗೆ ಹೊಂದಿಸಿದ nominal money** (Q1). ಜನರು real goods and services ಮೇಲೆ ಹಿಡಿತ ಪಡೆಯಲು ಹಣ ಬಯಸುತ್ತಾರೆ, ಆದ್ದರಿಂದ ಇದು **derived demand**.

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ **Real = nominal ÷ prices.** ರೂಪಾಯಿಗೆ ಬೆಲೆ ಬರುವುದು ಅದು ಏನನ್ನು ಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ ಎಂಬುದರಿಂದ.

ಕಾರ್ಡ್ 8.06 T 1.2 · ಕಂಠಪಾಠ	★★ OL 1.2.2, 1.4.1 · Scanner Q2, Q3 · SM p.8.5
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ **quantity of money demanded** ಯಾವುದರ ಮೇಲೆ ಅವಲಂಬಿತವಾಗಿದೆ, ಮತ್ತು ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಅಂಶ ಹೇಗೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತದೆ?	ಉತ್ತರ • **Income** (+): ಶ್ರೀಮಂತರು ಹೆಚ್ಚು ಹಣ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. • **Price level** (+): ಬೆಲೆ ಹೆಚ್ಚಾದರೆ ಹೆಚ್ಚು ಹಣ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಲಾಗುತ್ತದೆ. • **Interest rate** (−): ಇದು ನಗದು ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವುದರ opportunity cost. • ಜೊತೆಗೆ real GDP ಮತ್ತು **financial innovation** ಮಟ್ಟ.

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ ಐದು ಅಂಶಗಳ ಸೂತ್ರ **I-P-I-R-F**: Income, Prices ಏರಿದರೆ ಹಣ ಏರುತ್ತದೆ; Interest ಏರಿದರೆ ಇಳಿಯುತ್ತದೆ (opportunity cost); Real GDP; Financial innovation.

ಕಾರ್ಡ್ 8.07 T 1.2 · MCQ ಬಲೆ	★★ OL 1.2.2 · Scanner Q2 · SM p.8.5
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ ಹಣದ ಬೇಡಿಕೆಯ ಮೇಲೆ ನೇರವಾಗಿ ಪ್ರಭಾವ ಬೀರದ ಅಂಶ ಯಾವುದು? **(NOT)**	ಉತ್ತರ **ಸರ್ಕಾರದ fiscal deficit** (Q2). Interest rates, income ಅಥವಾ output ಮತ್ತು price level ಪ್ರಭಾವ ಬೀರುತ್ತವೆ; SM ನಲ್ಲಿ income, prices, interest rate, real GDP ಮತ್ತು financial innovation ಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿವೆ.

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ **ಬಜೆಟ್ ಕೊರತೆ** ಸರ್ಕಾರದ ಚಿಂತೆ; **ಜೇಬಿನ** ನಿರ್ಧಾರಕ್ಕೆ ಅದು ಸಂಬಂಧವಿಲ್ಲ.

ಕಾರ್ಡ್ 8.08 T 1.3 · ಸೂತ್ರ	★★★ OL 1.3.1, 1.3.2 · Scanner Q7, Q22 · SM p.8.7
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ **Fisher's equation of exchange** ಹೇಳಿ, ಮತ್ತು V ಹಾಗೂ T ಸ್ಥಿರವಾಗಿದ್ದರೆ ಏನಾಗುತ್ತದೆ?	ಉತ್ತರ MV = PT, ಇದನ್ನು MV + M'V' = PT ಎಂದು ವಿಸ್ತರಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. **V ಮತ್ತು T ಸ್ಥಿರ** ಆದಾಗ P ಯು M ಗೆ **ಅನುಪಾತದಲ್ಲಿ** ಬದಲಾಗುತ್ತದೆ: money supply ಹೆಚ್ಚಿದರೆ ಬೆಲೆಗಳೂ ಅನುಪಾತದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚುತ್ತವೆ (Q7, Q22).

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ **ಎಡಕ್ಕೆ M-V, ಬಲಕ್ಕೆ P-T**; V ಮತ್ತು T ಅನ್ನು ಅಲುಗಾಡಿಸದೆ ಇಟ್ಟರೆ P ತಾನಾಗಿ M ಅನ್ನು ಹಿಂಬಾಲಿಸುತ್ತದೆ.

ಕಾರ್ಡ್ 8.09 T 1.3 · ಸೂತ್ರ	★★ OL 1.3.3 · Scanner 2.1 Q1 · SM p.8.7
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ MV = PT ಯನ್ನು ಬದಲಿಸಿ P ಅಥವಾ V ಕಂಡುಹಿಡಿಯಿರಿ. PYQ ಯ worked example ಏನು?	ಉತ್ತರ V = PT ÷ M ಮತ್ತು P = MV ÷ T. ಉದಾಹರಣೆ: M = ₹500 crore, V = 5, T = 10,000 ಆದಾಗ P = 500 × 5 ÷ 10,000 = 0.25 crore = ₹25 lakh. crore ಮತ್ತು lakh ಪರಿವರ್ತನೆಯನ್ನು ಗಮನಿಸಿ.

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ ಬೇಕಾದ ಅಕ್ಷರವನ್ನು ಮುಚ್ಚಿ, **ಉಳಿದದ್ದನ್ನು ಓದಿ**: P = MV ಮೇಲೆ T.

ಕಾರ್ಡ್ 8.10 T 1.3 · ಹೋಲಿಕೆ	★★ OL 1.3.4, 1.3.6 · Scanner Q4, Q15 · SM p.8.7
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ ಹಣದ ಮೌಲ್ಯವನ್ನು ಯಾವುದು ನಿರ್ಧರಿಸುತ್ತದೆ ಎಂಬುದರಲ್ಲಿ Fisher ಮತ್ತು Cambridge ನಡುವಿನ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ತಿಳಿಸಿ.	ಉತ್ತರ **Fisher:** PT ಎಂಬುದು ಹಣದ ಬೇಡಿಕೆ, ಮತ್ತು money supply ಬೆಲೆಗಳನ್ನು ನಿರ್ಧರಿಸುತ್ತದೆ. **Cambridge:** ಹಣದ ಮೌಲ್ಯವು **demand for money** ಮೇಲೆ ಅವಲಂಬಿತ (Q4). Scanner Q15 (Fisher's value of money) ನಲ್ಲಿ demand **ಮತ್ತು** supply ಎರಡನ್ನೂ ಉತ್ತರವಾಗಿ ನೀಡಲಾಗಿದೆ.

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ Fisher ನೋಡುವುದು ಪೂರೈಕೆಯ Flow; Cambridge ನೋಡುವುದು ಜನ ಕೈಯಲ್ಲಿಡಲು ಬಯಸುವ Cash.

ಕಾರ್ಡ್ 8.11 T 1.3 · ಸೂತ್ರ	★ OL 1.3.5 · Scanner Q3, Q9 · SM p.8.7
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ **Cambridge equation** ಯಾವುದು, ಮತ್ತು k ಹಾಗೂ Y ಏನನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತವೆ?	ಉತ್ತರ **Md = kPY**. Y = **real national income**; P = average price level; PY = nominal income. k = ಜನರು ನಗದು balances ಆಗಿ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಲು ಬಯಸುವ nominal income ನ ಪ್ರಮಾಣ.

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ **ಕೈಯಲ್ಲಿಟ್ಟ ನಗದು = k × PY**: k ಎಂದರೆ ನೀವು ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ತುಂಡು.

ಕಾರ್ಡ್ 8.12 T 1.3 · MCQ ಬಲೆ	OL 1.3.8 · No direct Q (model 1.1 Q1) · SM p.8.8
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ ಹಣ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಲು Keynes ಮೂರು motives ನೀಡಿದ್ದಾರೆ. ಜನಪ್ರಿಯ ಆಯ್ಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ಅವುಗಳಲ್ಲಿ **ಒಂದಲ್ಲ**?	ಉತ್ತರ ಮೂರು motives: **transactions, precautionary, speculative** (Keynes, 1936, liquidity preference). **Investment motive** ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಲ್ಲ.

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ **T-P-S**: Transactions, Precautionary, Speculative. ಇದರಲ್ಲಿ **I** ಇಲ್ಲ, ಅಂದರೆ Investment ಇಲ್ಲ.

ಕಾರ್ಡ್ 8.13 T 1.3 · ಸೂತ್ರ	★★ OL 1.3.9 · Scanner Q1, Q14 · SM p.8.8
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ **transactions motive** ಆದಾಯ ಮತ್ತು ಬಡ್ಡಿಯ ಮೇಲೆ ಹೇಗೆ ಅವಲಂಬಿತ, ಮತ್ತು ಅದರ formula ಏನು?	ಉತ್ತರ Lr = **kY**: ಆದಾಯಕ್ಕೆ ನೇರವಾಗಿ ಅನುಪಾತದಲ್ಲಿದೆ. Keynes ಅವರು transaction balances ಮೇಲೆ interest rates ಪ್ರಭಾವ ಬೀರುತ್ತವೆ ಎಂದು **ಪರಿಗಣಿಸಲಿಲ್ಲ**. Q14 ರ ತಪ್ಪು ಆಯ್ಕೆಗಳು: Y – k, k + Y, Y ÷ k.

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ **ಸಂಬಳದ ಜೊತೆಗೇ ಖರ್ಚು**: ಆದಾಯ ಹೆಚ್ಚಿದರೆ ದೈನಂದಿನ ಅಗತ್ಯಕ್ಕೆ ನಗದೂ ಹೆಚ್ಚು; ಬಡ್ಡಿದರವನ್ನು ಯಾರೂ ಕೇಳುವುದಿಲ್ಲ.

ಕಾರ್ಡ್ 8.14 T 1.3 · ಪರಿಕಲ್ಪನೆ	OL 1.3.10 · Scanner Q6 · SM pp.8.8–8.9
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ **precautionary motive** ಎಂದರೇನು, ಮತ್ತು ಅದು ಯಾವುದರ ಮೇಲೆ ಅವಲಂಬಿತ?	ಉತ್ತರ ಅನಿರೀಕ್ಷಿತ ಮತ್ತು ಊಹಿಸಲಾಗದ ಆಪತ್ತುಗಳಿಗಾಗಿ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡ ನಗದು. ಆದಾಯದ ಗಾತ್ರ, ಆರ್ಥಿಕ ಮತ್ತು ರಾಜಕೀಯ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗಳು ಹಾಗೂ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಸ್ವಭಾವ (ಆಶಾವಾದ ಅಥವಾ ನಿರಾಶಾವಾದ, ದೂರದೃಷ್ಟಿ) ಮೇಲೆ ಅವಲಂಬಿತ. Income elastic ಆಗಿದ್ದು, ತನ್ನಷ್ಟಕ್ಕೆ ತಾನೇ ಬಡ್ಡಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು sensitive ಅಲ್ಲ.

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ **ಕೊಡೆಯ ಹಣ**: ಯಾವಾಗ ಮಳೆ ಬರುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳಲಾಗದಾಗ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡದ್ದು.

ಕಾರ್ಡ್ 8.15 T 1.3 · ಪರಿಕಲ್ಪನೆ	★ OL 1.3.11 · Scanner Q2, Q12 · SM pp.8.9–8.10
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ **speculative motive** ಎಂದರೇನು, ಮತ್ತು ಅದು ಬಡ್ಡಿದರಕ್ಕೆ ಹೇಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದೆ?	ಉತ್ತರ **ಆಕರ್ಷಕ ಹೂಡಿಕೆ ಅವಕಾಶ**ವನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡ ನಗದು; ಇದು ಬಡ್ಡಿದರಕ್ಕೆ **ವಿಲೋಮವಾಗಿ** ಸಂಬಂಧಿಸಿದೆ. ಬಡ್ಡಿದರ **ಏರುತ್ತದೆ** (bond prices ಇಳಿಯುತ್ತವೆ) ಎಂದು ನಿರೀಕ್ಷಿಸಿದರೆ ನಗದು ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ; ಇಳಿಯುತ್ತದೆ ಎಂದು ನಿರೀಕ್ಷಿಸಿದರೆ ನಗದನ್ನು bonds ಆಗಿ ಬದಲಿಸುತ್ತಾರೆ.

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ **ದರ ಏರಿದರೆ, bond ಇಳಿಯುತ್ತದೆ, ನಗದೇ ಕಿರೀಟ.**

ಕಾರ್ಡ್ 8.16 T 1.3 · ಪರಿಕಲ್ಪನೆ	★★★ OL 1.3.12, 1.4.9 · Scanner Q5, Q10, Q11, Q17, Q18, Q21 · SM p.8.11
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ **liquidity trap** ಎಂದರೇನು? curve ಅನ್ನು ವಿವರಿಸಿ ಮತ್ತು monetary policy ಮೇಲಿನ ಪರಿಣಾಮ ತಿಳಿಸಿ.	ಉತ್ತರ ಬಡ್ಡಿದರ **ಶೂನ್ಯದ ಹತ್ತಿರ**; speculative demand **perfectly elastic** ಆಗುತ್ತದೆ ಮತ್ತು curve **X-axis ಗೆ ಸಮಾನಾಂತರ**ವಾಗಿರುತ್ತದೆ (Q11). ಪೂರೈಸಿದ ಹಣವನ್ನೆಲ್ಲ ಜನ ಕೂಡಿಡುತ್ತಾರೆ, ಆದ್ದರಿಂದ monetary policy **ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಲ್ಲ** (Q17; ಬೇರೆಡೆ 3.3 Q39). ಇದು **monetary** policy ಯ ತೀವ್ರ ಪರಿಣಾಮ (Q5).

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ **ಸಮತಟ್ಟಾದ ರೇಖೆ, ತುಂಬಿದ ಜೇಬು**: curve ಚಪ್ಪಟೆ, ಹೆಚ್ಚುವರಿ ಪ್ರತಿ ರೂಪಾಯಿಯೂ ಜೇಬಿಗೇ.

ಕಾರ್ಡ್ 8.17 T 1.4 · ಕಂಠಪಾಠ	OL 1.4.2 · No direct Q (model 1.3 Q1) · SM p.8.17
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ Post-Keynesian theories ಹಣದ ಬಗ್ಗೆ ಯಾವುದನ್ನು ಒತ್ತಿ ಹೇಳುತ್ತವೆ?	ಉತ್ತರ ಹಣವು **asset**, ಅಂದರೆ store of value. Scanner model Q (1.3 Q1) ನಲ್ಲಿ Endogenous Money ಮತ್ತು Horizontalist theories ಅನ್ನೂ Post-Keynesian ಬೆಳವಣಿಗೆಗಳೆಂದು ಪಟ್ಟಿ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ.
ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ **Post** = ಸಂಪತ್ತಿನ **ಅಂಚೆಪೆಟ್ಟಿಗೆ**ಯಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟ ಹಣ: ಕೇವಲ ಪಾವತಿ ಸಾಧನವಲ್ಲ, ಒಂದು asset.	

ಕಾರ್ಡ್ 8.18 T 1.4 · ಪರಿಕಲ್ಪನೆ	★★ OL 1.4.3, 1.3.16 · Scanner 1.3 Q13, Q20; 1.4 Q8 · SM p.8.13
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ ಮೌಲ್ಯವನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಲು **ಎರಡು ಮಾಧ್ಯಮ**ಗಳನ್ನು ಊಹಿಸುವ ವಿಧಾನ ಯಾವುದು, ಮತ್ತು ನಗದಿನ opportunity cost ಏನು?	ಉತ್ತರ **Baumol–Tobin inventory approach**: ಹಣವು transactions ಗಾಗಿ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡ inventory; ಮಾಧ್ಯಮಗಳು ಹಣ ಮತ್ತು ಬಡ್ಡಿ ಕೊಡುವ asset. Opportunity cost = **ಕಳೆದುಕೊಂಡ ಬಡ್ಡಿ**; ಇದು ಒಟ್ಟು transaction cost ಅನ್ನು ಕನಿಷ್ಠಗೊಳಿಸುತ್ತದೆ.
ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ ನಗದು ಎಂದರೆ **ಕಪಾಟಿನಲ್ಲಿರುವ ದಾಸ್ತಾನು**: ಅದನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡರೆ ಗಳಿಸದ ಬಡ್ಡಿಯೇ ಅದರ ಬೆಲೆ.	

ಕಾರ್ಡ್ 8.19 T 1.4 · ಸೂತ್ರ	★★ OL 1.4.4 · Scanner Q5 · SM pp.8.13, 8.17
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ **Square Root Rule** ನೀಡಿ ಮತ್ತು optimal money holding ಯಾವ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಚಲಿಸುತ್ತದೆ ಎಂದು ತಿಳಿಸಿ.	ಉತ್ತರ **C = √(2bY/r)**, b = broker's fee, Y = income, r = interest rate. Optimal average holding, income Y, price level P ಮತ್ತು transaction cost c ಜೊತೆಗೆ **ಹೆಚ್ಚುತ್ತದೆ**; nominal interest rate i ಜೊತೆಗೆ **ಇಳಿಯುತ್ತದೆ** (Q5).
ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ **Y, P, c ಮೇಲೆ ತಳ್ಳುತ್ತವೆ; i ಕೆಳಗೆ ಎಳೆಯುತ್ತದೆ**: ಮೂರು ಮೇಲೆ, ಒಂದು ಕೆಳಗೆ.	

ಕಾರ್ಡ್ 8.20 T 1.4 · ಪರಿಕಲ್ಪನೆ	★★ OL 1.4.5 · Scanner Q2, Q3, Q7 · SM p.8.14
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ ಹಣದ ಬೇಡಿಕೆಯ ಬಗ್ಗೆ **Friedman** ಅವರ ದೃಷ್ಟಿಕೋನ (1956) ಏನು?	ಉತ್ತರ ಹಣದ ಬೇಡಿಕೆ ಎಂಬುದು **capital assets** ಬೇಡಿಕೆಯ ಸಿದ್ಧಾಂತದ ಅನ್ವಯ (Q2). ಮುಖ್ಯ ನಿರ್ಧಾರಕ: ಈಗಿನ income ಅಲ್ಲ, **permanent income** (Q7). Nominal demand ಯು **price level ಜೊತೆಗೆ ಧನಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಸಂಬಂಧಿಸಿದೆ** (Q3).
ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ Friedman = **F**uture ನೋಡುವವರು: ಇಂದಿನ ಸಂಬಳವಲ್ಲ, **permanent** income.	

ಕಾರ್ಡ್ 8.21 T 1.4 · ಪರಿಕಲ್ಪನೆ	★★ OL 1.4.7, 1.4.8 · Scanner Q1, Q4 · SM pp.8.14–8.15
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ ಅಪಾಯ ಮತ್ತು liquidity preference curve ಬಗ್ಗೆ **Tobin** ಏನು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ?	ಉತ್ತರ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು **risk aversion** ತೋರುತ್ತಾರೆ (Q1) ಮತ್ತು ಹಣ, bonds ಹಾಗೂ shares ಗಳ **diversified** portfolio ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಹೆಚ್ಚು bonds ಮತ್ತು shares ಎಂದರೆ ಹೆಚ್ಚು return ಆದರೆ ಹೆಚ್ಚು risk. ಅವರ liquidity preference function **ಬಡ್ಡಿದರ ಮತ್ತು ಹಣದ ಬೇಡಿಕೆ**ಯನ್ನು ಸಂಬಂಧಿಸುತ್ತದೆ (Q4); curve ಕೆಳಮುಖವಾಗಿ ಇಳಿಯುತ್ತದೆ.
ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ **ಎಲ್ಲ ಮೊಟ್ಟೆಗಳನ್ನು ಒಂದೇ ಬುಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಇಡಬೇಡಿ**: Tobin ನಗದು, bonds, shares ಮೂರನ್ನೂ ಬೆರೆಸುತ್ತಾರೆ.	

ಕಾರ್ಡ್ 8.22 T 1.5 · ಪರಿಕಲ್ಪನೆ	★ OL 1.5.1, 1.5.2, 1.3.7 · Scanner Q1 · SM p.8.17
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ ಹಣದ ಬೇಡಿಕೆಯಲ್ಲಿ **interest rate** ಅನ್ನು ಮೊದಲು ತಂದ ಸಿದ್ಧಾಂತ ಯಾವುದು, ಮತ್ತು ಸಿದ್ಧಾಂತಗಳ ಸಾಮಾನ್ಯ ತೀರ್ಮಾನ ಏನು?	ಉತ್ತರ **Keynesian theory** (Q1). Post-Keynesian ದೃಷ್ಟಿ: ಹಣದ ಬೇಡಿಕೆಯು **income ಮತ್ತು interest rates** ಬದಲಾವಣೆಯಿಂದ ನಿರ್ಧಾರವಾಗುತ್ತದೆ (+ real income, − interest rate).
ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ **Keynes ಬಡ್ಡಿಗೆ ಬಾಗಿಲು ತೆರೆದರು.**	

ಕಾರ್ಡ್ 8.23 T 2.1 · ಪರಿಕಲ್ಪನೆ	★ OL 2.1.1, 2.4.5 · Scanner 2.1 Q1 (model); 2.4 Q10 · SM p.8.37
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ **money supply** ಎಂದರೇನು, ಮತ್ತು ಅದನ್ನು ಯಾರಿಗಾಗಿ ಎಣಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ?	ಉತ್ತರ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ **ಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಸಾರ್ವಜನಿಕರ (public)** ಬಳಿ ಇರುವ ಹಣದ **stock** (Q10). ಇದು ಸಾರ್ವಜನಿಕರಿಗೆ ಪಾವತಿ ಸಾಧನ ಮತ್ತು store of value ಆಗಿ ಲಭ್ಯವಿರುವ ಹಣ; inter-bank deposits ಸೇರಿಸಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ.
ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ Money supply ಒಂದು **ಛಾಯಾಚಿತ್ರ**, ಸಿನಿಮಾ ಅಲ್ಲ: ಒಂದು ಕ್ಷಣದ stock.	

ಕಾರ್ಡ್ 8.24 T 2.2 · ಪರಿಕಲ್ಪನೆ	OL 2.2.1, 2.1.2 · Scanner 2.2 Q1 (model) · SM p.8.25
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ money supply ಅನ್ನು ನಾವು ಏಕೆ **ಅಳೆಯುತ್ತೇವೆ**?	ಉತ್ತರ ಇದು **monetary policy** ರೂಪಿಸಲು ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತದೆ: ಹಣದ stock **price stability** ಗೆ ಹೊಂದಿಕೆಯಾಗಿದೆಯೇ ಎಂದು ಪರಿಶೀಲಿಸಿ ವಿಚಲನೆಗಳ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ತೋರಿಸುತ್ತದೆ. Central banks ಮುಖ್ಯವಾಗಿ **monetary base** ಅನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತವೆ.
ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ **ನಿಯಂತ್ರಿಸಲು ಅಳೆಯಿರಿ**: ಮಾಪಕವಿಲ್ಲದೆ ಹಣದ ಮೂಲಕ ಬೆಲೆಗಳನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸಲಾಗದು.	

ಕಾರ್ಡ್ 8.25 T 2.2 · MCQ ಬಲೆ	★★ OL 2.2.2 · Scanner Q1, Q2 · SM pp.8.24, 8.37
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ money supply ಯಲ್ಲಿ 'public' ಯಾರು **ಅಲ್ಲ**? ಯಾವ holding money supply ಯ ಭಾಗ **ಅಲ್ಲ**?	ಉತ್ತರ 'Public' ಎಂದರೆ households, firms ಮತ್ತು institutions; ಹಣ ಉತ್ಪಾದಿಸುವವರಾದ **government ಮತ್ತು banking system** ಅದರಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲ (Q1). ಆದ್ದರಿಂದ **central bank** ಬಳಿ ಇರುವ currency money supply ಯ ಭಾಗವಲ್ಲ (Q2), ಮತ್ತು inter-bank deposits ಎಣಿಸುವುದಿಲ್ಲ. Banks ಬಳಿ ಇರುವ demand, savings ಮತ್ತು time deposits ಸಾರ್ವಜನಿಕರದ್ದು.
ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ **ಬ್ಯಾಂಕಿನ ಸ್ವಂತ ಜೇಬು ಸಾರ್ವಜನಿಕರ ಜೇಬು ಅಲ್ಲ.**	

ಕಾರ್ಡ್ 8.26 T 2.3 · ಪರಿಕಲ್ಪನೆ	★★ OL 2.3.1 · Scanner Q1, Q2, Q3 · SM p.8.25
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ **central bank currency** ಯಾವ ಹೆಸರಿನಿಂದ ಕರೆಯಲ್ಪಡುತ್ತದೆ, ಮತ್ತು ಅದಕ್ಕೆ ಯಾವುದು ಬೆಂಬಲ?	ಉತ್ತರ **Fiat money**: ಬೆಂಬಲಕ್ಕೆ reserves ಇರುವ legal tender, ಅದರ ಮೌಲ್ಯಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರದ ಖಾತರಿ (Q3). Currency notes fiat (Q1); gold ಮತ್ತು silver coins ಅಲ್ಲ. RBI money supply ಯ regulator (Q5).
ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ **Fiat = ಆಜ್ಞೆಯಿಂದ**: ಇದು ಹಣ ಎಂದು ಸರ್ಕಾರ ಹೇಳುತ್ತದೆ.	

ಕಾರ್ಡ್ 8.27 T 2.3 · ಹೋಲಿಕೆ	★★★ OL 2.3.2, 2.3.3 · Scanner Q4, Q7, Q8 · SM pp.8.25–8.26
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ money supply ಯ **ಎರಡು ಮೂಲಗಳನ್ನು** ಹೆಸರಿಸಿ ಮತ್ತು ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಸೃಷ್ಟಿಸುವ ಹಣದ ಹೆಸರು ತಿಳಿಸಿ.	ಉತ್ತರ **Central bank → high-powered money** (ಉಳಿದೆಲ್ಲ ರೂಪದ ಹಣಗಳ ಮೂಲ). **Banks** → deposits ಮೇಲೆ ಸೃಷ್ಟಿಯಾಗುವ **credit money** (Q4, Q7). Q8 ರಲ್ಲಿ high-powered money ಗೆ ಮೂರು ಘಟಕಗಳು: public ಬಳಿಯ currency, central bank ಬಳಿಯ bank reserves ಮತ್ತು banks ಬಳಿಯ currency.
ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ **ಮುದ್ರಿಸು vs. ಸಾಲ ಕೊಡು**: central bank base money ಮುದ್ರಿಸುತ್ತದೆ; banks credit money ಸಾಲವಾಗಿ ಕೊಡುತ್ತವೆ.	

ಕಾರ್ಡ್ 8.28 T 2.3 · MCQ ಬಲೆ	★ OL 2.3.4 · Scanner 2.5 Q15 · SM p.8.26
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ ಸರಿ ಅಥವಾ ತಪ್ಪು: crypto currencies ಭಾರತದಲ್ಲಿ legal currency ಆಗಿದ್ದು ಹಣವೆಂದು ಪರಿಗಣಿತವೇ?	ಉತ್ತರ ತಪ್ಪು. Crypto currencies ಭಾರತದಲ್ಲಿ currency ಎಂದು **ಕಾನೂನುಬದ್ಧವಾಗಿ ಮಾನ್ಯವಲ್ಲ** ಮತ್ತು **ಹಣವಲ್ಲ** (Statements II ಮತ್ತು III ಸರಿಯಾದ ಜೋಡಿ). ಶಾಸನಬದ್ಧ ಮಾನ್ಯತೆ ಇಲ್ಲ ಮತ್ತು ಸಮ್ಮತ ಪಾವತಿ ರೂಪವಲ್ಲ.
ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ **ಕಾನೂನಿಲ್ಲ, legal tender ಇಲ್ಲ.**	

ಕಾರ್ಡ್ 8.29 T 2.4 · ಸೂತ್ರ	★★★ OL 2.4.1, 2.1.3 · Scanner Q1, Q3, Q4, Q6, Q9 · SM p.8.27
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ RBI ಯ **M1, M2, M3 ಮತ್ತು M4** ಬರೆಯಿರಿ.	ಉತ್ತರ • M1 = ಜನರ ಬಳಿಯ currency notes ಮತ್ತು coins + banking system ನಲ್ಲಿನ demand deposits (Current ಮತ್ತು Saving deposit accounts) + RBI ಬಳಿಯ other deposits. • M2 = M1 + post office savings banks ನಲ್ಲಿನ savings deposits. • M3 = M1 + banking system ನಲ್ಲಿನ time deposits. • M4 = M3 + Post Office Savings Organisation ನಲ್ಲಿನ ಒಟ್ಟು deposits (National Savings Certificates ಹೊರತುಪಡಿಸಿ).

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ **ಒಂದು, ಎರಡು-ಅಂಚೆ, ಮೂರು-ಸಮಯ, ನಾಲ್ಕು-ಎಲ್ಲಾ-ಅಂಚೆ**: M2 ಗೆ Post ಉಳಿತಾಯ, M3 ಗೆ Time, M4 ಗೆ ಎಲ್ಲಾ Post ಸೇರುತ್ತದೆ.

ಕಾರ್ಡ್ 8.30 T 2.4 · MCQ ಬಲೆ	★★★ OL 2.4.1 · Scanner Q9, Q4 · SM p.8.27
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ M1 ರಲ್ಲಿ **ಇಲ್ಲದ** ಅಂಶ ಯಾವುದು? M3 ಮೊತ್ತದಲ್ಲಿ post office deposits ಸೇರಿವೆಯೇ?	ಉತ್ತರ **Time (term) deposits** M1 ರ ಭಾಗವಲ್ಲ (Q9); ಅವು M3 ನಲ್ಲಿ ಸೇರುತ್ತವೆ. Q4: M3 = 2,250 + 630 + 535 = ₹3,415 crore; **post office deposits M3 ನಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲ**.

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ **Time ಕಟ್ಟಿಹಾಕಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ**, ಆದ್ದರಿಂದ ಅದು M3 ವರೆಗೆ ಕಾಯುತ್ತದೆ.

ಕಾರ್ಡ್ 8.31 T 2.4 · ಕಂಠಪಾಠ	★ OL 2.4.4 · Scanner Q8 · SM p.8.24
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ ಪೂರ್ಣಗೊಳಿಸಿ: broad money ಯಲ್ಲಿ __ ವರ್ಷಗಳವರೆಗಿನ maturity deposits, __ ತಿಂಗಳವರೆಗಿನ notice ಮತ್ತು __ ವರ್ಷಗಳವರೆಗಿನ debt securities ಸೇರಿವೆ.	ಉತ್ತರ **2 ವರ್ಷ, 3 ತಿಂಗಳು, 2 ವರ್ಷ** (Q8 ರಲ್ಲಿ option d). ತಪ್ಪು ಆಯ್ಕೆಗಳಲ್ಲಿ 3 ವರ್ಷ ಅಥವಾ 6 ತಿಂಗಳು ಇವೆ.

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ **2-3-2**: ಎರಡು ವರ್ಷ, ಮೂರು ತಿಂಗಳು, ಎರಡು ವರ್ಷ.

ಕಾರ್ಡ್ 8.32 T 2.4 · ಸೂತ್ರ	★★★ OL 2.4.3 · Scanner Q2, Q5, Q7; 2.9 Q1 · SM p.8.36
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ **currency with the public** ಗೆ formula ನೀಡಿ. Q5 ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿ: notes ₹45,000 cr, rupee coins ₹1,500 cr, small coins ₹750 cr, banks ಬಳಿಯ cash ₹27,500 cr.	ಉತ್ತರ Currency with the public = notes + rupee coins + small coins − banks ಬಳಿಯ cash. Q5: 45,000 + 1,500 + 750 − 27,500 = **₹19,750 crore**. Banks ಬಳಿಯ cash ಅನ್ನು ಕಳೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ ಏಕೆಂದರೆ ಅದು ಸಾರ್ವಜನಿಕರ ಬಳಿ ಇಲ್ಲ.

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ **ಎಲ್ಲ ನಗದು, ಮೈನಸ್ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳ ಗಲ್ಲಾಪೆಟ್ಟಿಗೆ.**

ಕಾರ್ಡ್ 8.33 T 2.4 · ಕಂಠಪಾಠ	SM text · No direct Q · SM p.8.38
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ **Reserve Money** ಮತ್ತು ಹೊಸ NM1, NM2, NM3 aggregates (Working Group on Money, 1998) ಬರೆಯಿರಿ.	ಉತ್ತರ • Reserve Money = ಚಲಾವಣೆಯಲ್ಲಿರುವ currency + RBI ಬಳಿಯ bankers' deposits + RBI ಬಳಿಯ other deposits. • NM1 = ಸಾರ್ವಜನಿಕರ ಬಳಿಯ currency + banking system ನಲ್ಲಿನ demand deposits + RBI ಬಳಿಯ 'Other' deposits. • NM2 = NM1 + residents ರ short-term time deposits (contractual maturity ಒಂದು ವರ್ಷದವರೆಗೆ). • NM3 = NM2 + residents ರ long-term time deposits + financial institutions ನಿಂದ call/term funding.

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ **Reserve = C-B-O** (currency, bankers', other); **NM ಅವಧಿಗೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಏರುತ್ತದೆ**: NM2 ನಲ್ಲಿ short, NM3 ನಲ್ಲಿ long.

ಕಾರ್ಡ್ 8.34 T 2.5 · ಸೂತ್ರ	★★★ OL 2.5.2, 2.5.3, 2.6.1, 2.7.4 · Scanner Q1, Q4, Q6, Q7, Q16, Q19; 2.6 Q1 · SM pp.8.28, 8.38
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ **money multiplier** ಸಂಬಂಧವನ್ನು ತಿಳಿಸಿ. Q16: M = ₹1,000 bn, monetary base = ₹200 bn.	ಉತ್ತರ **M = m × MB**, ಆದ್ದರಿಂದ **m = M/MB** (ΔM/ΔMB). **m = M/MB**; SM: ₹100 cr OMO injection ನಿಂದ ₹500 cr money supply ಬಂದರೆ m = 5. Q16: 1,000 ÷ 200 = **5**; Q4: 1,000 ÷ 250 = 4. Money supply ಯು **monetary base** ಗೆ ನೇರ ಅನುಪಾತದಲ್ಲಿದೆ (Q6).

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ **M ಹುಟ್ಟುವುದು m ಮತ್ತು MB ಗುಣಾಕಾರದಿಂದ**: multiplier ಗುಣಿಸು base.

ಕಾರ್ಡ್ 8.35 T 2.5 · ಸೂತ್ರ	★★★ OL 2.6.2, 2.5.4, 2.9.1 · Scanner Q8, Q12, Q17; 2.6 Q4; 2.9 Q2 · SM pp.8.28–8.29, 8.36
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ **simple/credit multiplier** ಮತ್ತು ಸೃಷ್ಟಿಯಾದ credit ತಿಳಿಸಿ. Q17: RRR 8% ಮತ್ತು 12.5%?	ಉತ್ತರ Simple multiplier = **1/R**; credit multiplier = **1/RRR**; ಸೃಷ್ಟಿಯಾದ credit = initial deposit × 1/RRR. Q17: 1 ÷ 0.08 = **12.5**; 1 ÷ 0.125 = **8**. Q8: RRR 50% ಆದರೆ 2. SM: R = 10% ಆದರೆ 10; R = 5% ಆದರೆ 20.

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ **ಅನುಪಾತವನ್ನು ತಿರುಗಿಸಿ**: ಹತ್ತರಲ್ಲಿ ಒಂದು ಭಾಗ reserve ಆದರೆ ಹತ್ತರಷ್ಟು ಗುಣಿಸಿ.

ಕಾರ್ಡ್ 8.36 T 2.5 · ಹೋಲಿಕೆ	★ OL 2.5.5 · Scanner Q21; 2.3 Q8 · SM pp.8.27, 8.38
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ **high-powered money** ಯ ಇತರ ಹೆಸರುಗಳೇನು, ಮತ್ತು ಅದು ಏನನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ?	ಉತ್ತರ High-powered money = **reserve money = base money** (central bank money) = currency + bank reserves. ಈ deck ನ ಟಿಪ್ಪಣಿ: ಇದು M1 ಅಲ್ಲ. Scanner Q21 'all of the above' ('narrow money' ಸೇರಿದಂತೆ) ಎಂದು key ಮಾಡಿದೆ, notes ನೋಡಿ.

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ **H-R-B**: High-powered, Reserve, Base: ಮೂರು ಹೆಸರು, ಒಂದೇ ಕೊಳ.

ಕಾರ್ಡ್ 8.37 T 2.5 · ಸೂತ್ರ	★★ OL 2.5.6 · Scanner Q2, Q3 · SM pp.8.30, 8.39
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ **excess reserves** ಹೇಗೆ ಕಂಡುಹಿಡಿಯುತ್ತಾರೆ, ಮತ್ತು ಅವು multiplier ಮೇಲೆ ಹೇಗೆ ಪರಿಣಾಮ ಬೀರುತ್ತವೆ?	ಉತ್ತರ **ER = TR – RR** (total reserves ಮೈನಸ್ required reserves) (Q3). ಕಡಿಮೆ excess reserves ಎಂದರೆ **ದೊಡ್ಡ multiplier**: banks ER ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಿದರೆ money supply **ಹೆಚ್ಚುತ್ತದೆ** (Q2). Excess reserves ಯಿಂದ ಹೆಚ್ಚುವರಿ loans ಅಥವಾ deposits ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. SM ಉದಾಹರಣೆ: TR ₹800 bn, RR ₹600 bn ಆದರೆ ER ₹200 bn.
ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ **ಬಿದ್ದಿರುವ reserves ಬಿದ್ದಿರುವ ಹಣ**: ಅವನ್ನು ದುಡಿಸಿದರೆ multiplier ಬೆಳೆಯುತ್ತದೆ.	

ಕಾರ್ಡ್ 8.38 T 2.5 · ಸೂತ್ರ	★★ OL 2.5.7, 2.7.3, 2.5.1 · Scanner 2.7 Q6; Q20 · SM p.8.32
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ currency ಮತ್ತು excess reserves ಒಳಗೊಂಡ ಪೂರ್ಣ **money multiplier** ಬರೆಯಿರಿ. ಪ್ರತಿ ratio ಯನ್ನು ಯಾರು ನಿರ್ಧರಿಸುತ್ತಾರೆ?	ಉತ್ತರ **m = (1 + c)/(r + e + c)**. c ಅನ್ನು **public**, e ಅನ್ನು **banks**, r ಅನ್ನು **central bank** ನಿರ್ಧರಿಸುತ್ತವೆ. Reserve ratio ಯು central bank ನ policy ಅಂಶ (Q20).
ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ **P-B-C**: Public c ಹೊಂದಿಸುತ್ತದೆ, Banks e ಹೊಂದಿಸುತ್ತವೆ, Central bank r ಹೊಂದಿಸುತ್ತದೆ.	

ಕಾರ್ಡ್ 8.39 T 2.5 · ಸೂತ್ರ	SM text · No direct Q · SM pp.8.32–8.33
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ SM ಉದಾಹರಣೆ ಬಿಡಿಸಿ: r = 0.10, currency ₹400 bn, deposits ₹800 bn, excess reserves ₹0.8 bn. m ಎಷ್ಟು?	ಉತ್ತರ c = 400 ÷ 800 = 0.5; e = 0.8 ÷ 800 = 0.001. m = (1 + 0.5)/(0.1 + 0.001 + 0.5) = 1.5 ÷ 0.601 = **2.5**; simple multiplier 1/r = 10. r 15% ಗೆ ಏರಿದರೆ m ಸುಮಾರು **2.3** ಕ್ಕೆ ಇಳಿಯುತ್ತದೆ.
ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ **ಮೊದಲು c** ಹಾಕಿ (currency ಭಾಗಿಸು deposits), ನಂತರ ಕೆಳಗೆ r, e, c ಸೇರಿಸಿ.	

ಕಾರ್ಡ್ 8.40 T 2.7 · ಪರಿಕಲ್ಪನೆ	★★★ OL 2.7.1 · Scanner Q1, Q2, Q3; 2.5 Q20 · SM pp.8.29–8.30, 8.39
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ **required reserve ratio** ಏರಿದಾಗ ಅಥವಾ CRR ಕಡಿತಗೊಂಡಾಗ money supply ಮತ್ತು lending ಏನಾಗುತ್ತವೆ?	ಉತ್ತರ Reserve ratio **ಏರಿದರೆ** → money supply **ಇಳಿಯುತ್ತದೆ**; ಅದರ ಬದಲಾವಣೆ money supply ಮೇಲೆ ನೇರ ಪರಿಣಾಮ ಬೀರುತ್ತದೆ (Q1). Money supply ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಲು **reserve requirement ಹೆಚ್ಚಿಸಿ** (Q2). **CRR ಕಡಿತ** banks ನ lending ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಹೆಚ್ಚಿಸುತ್ತದೆ (Q3).
ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ **Reserve ಏರಿದರೆ lending ಇಳಿಯುತ್ತದೆ**: ಒಂದು ಜೀಕುಮಣೆ ಆಟ.	

ಕಾರ್ಡ್ 8.41 T 2.7 · ಹೋಲಿಕೆ	★★★ OL 2.7.2, 2.6.2 · Scanner Q4, Q5; 2.5 Q18; 2.4 Q11; 2.6 Q3 · SM p.8.31
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ **currency–deposit ratio** ಎಂದರೇನು, ಮತ್ತು ಅದು multiplier ಅನ್ನು ಹೇಗೆ ಚಲಿಸುತ್ತದೆ?	ಉತ್ತರ c = C/D: currency ಆಗಿ ಇಟ್ಟ ಹಣ ÷ bank deposits ನಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟ ಹಣ; ಇದು **banking ಅಭ್ಯಾಸ**ಗಳನ್ನು ತೋರಿಸುತ್ತದೆ (Q4, Q5). **ಚಿಕ್ಕ** ratio → **ದೊಡ್ಡ** multiplier (2.5 Q18); ಹೆಚ್ಚು ನಗದು ಇಟ್ಟರೆ → **ಚಿಕ್ಕ** money supply (2.4 Q11, 2.6 Q3).
ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ **ಹಾಸಿಗೆ ಕೆಳಗಿನ ನಗದು ಗುಣಿಸುವುದಿಲ್ಲ.**	

ಕಾರ್ಡ್ 8.42 T 2.7 · ಪರಿಕಲ್ಪನೆ	★ OL 2.5.8 · Scanner 2.5 Q13 · SM p.8.31
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ ಹೆಚ್ಚಿನ **TD/DD ratio** monetary expansion ಮೇಲೆ ಏನು ಮಾಡುತ್ತದೆ?	ಉತ್ತರ ಹೆಚ್ಚಿನ time deposit ಮತ್ತು demand deposit ratio ಎಂದರೆ **free reserves** ಹೆಚ್ಚು ಲಭ್ಯ, multiple deposit ಮತ್ತು **monetary expansion** ವಿಸ್ತರಿಸುತ್ತದೆ (Q13, option a). ತಪ್ಪು ಆಯ್ಕೆಗಳು ಅದು expansion ಅನ್ನು ನಿರ್ಬಂಧಿಸುತ್ತದೆ ಅಥವಾ ಯಾವ ಪರಿಣಾಮವೂ ಇಲ್ಲ ಎನ್ನುತ್ತವೆ.
ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ **Time deposits reserves ಗೆ ಬಿಡುಗಡೆ ನೀಡುತ್ತವೆ.**	

ಕಾರ್ಡ್ 8.43 T 2.8 · ಹೋಲಿಕೆ	★ OL 2.8.1 · Scanner Q1, Q2 · SM pp.8.48–8.49
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ money supply ಮೇಲೆ **OMO purchase** ಮತ್ತು **OMO sale** ಹೋಲಿಸಿ.	ಉತ್ತರ Government securities **ಖರೀದಿ high-powered money** ಅನ್ನು ಪೂರೈಸುತ್ತದೆ (Q1). **ಮಾರಾಟ** money supply ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುತ್ತದೆ (Q2); ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯಿಂದ liquidity ಹೀರಲ್ಪಡುತ್ತದೆ.
ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ **ಖರೀದಿಸಿ ಸುರಿಯಿರಿ, ಮಾರಿ ಬರಿದುಮಾಡಿ.**	

ಕಾರ್ಡ್ 8.44 T 2.8 · ನೆನಪಿನ ಸರಪಳಿ	★★★ OL 2.3.2, 2.4.1, 2.5.2, 2.6.2 · No direct Q · SM pp.8.27, 8.36–8.38
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ Unit 2 ರ ಸರಣಿಯನ್ನು, ಮೂಲಗಳಿಂದ multiplier ವರೆಗೆ, ನೆನಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ.	ಉತ್ತರ Central bank → **high-powered money**; banks → **credit money**. ಮಾಪನ: M1 → M2 (+post savings) → M3 (+time) → M4 (+post). **M = m × MB**, ಇಲ್ಲಿ m = 1/RRR (simple) ಅಥವಾ (1 + c)/(r + e + c). r, e, c ಕಡಿಮೆಯಾದರೆ → m ದೊಡ್ಡದು.
ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ **ಮೂಲ, ಮಾಪ, ಗುಣಕ**: ಯಾರು ಸೃಷ್ಟಿಸುತ್ತಾರೆ, ಹೇಗೆ ಅಳೆಯುತ್ತಾರೆ, ಹೇಗೆ ಗುಣಿಸಿ ಹೆಚ್ಚುತ್ತದೆ.	

ಕಾರ್ಡ್ 8.45 T 3.2 · ಪರಿಕಲ್ಪನೆ	★★ OL 3.2.1, 3.2.2 · Scanner Q1, Q2, Q3 · SM p.8.45
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ ಭಾರತದಲ್ಲಿ monetary policy ಯನ್ನು ಯಾರು ಜಾರಿಗೊಳಿಸುತ್ತಾರೆ, ಮತ್ತು ಏಕೆ? easing ಮತ್ತು tightening ಎಂದರೇನು?	ಉತ್ತರ **RBI** (Q1) ಏರಿಳಿತಗಳನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸಿ **price stability** ಗುರಿ ಹೊಂದಿದೆ; ಇದು business cycle ನಿರ್ವಹಿಸಲು ಬಳಸುವ ಸಾಧನ (Q2). ದರ ಇಳಿಸುವುದು **easing**; ಏರಿಸುವುದು **tightening**. ಅಲ್ಪಾವಧಿಯಲ್ಲಿ ಇದು **interest rate** ಮೇಲೆ ನೇರ ಪ್ರಭಾವ ಬೀರುತ್ತದೆ (Q3).

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ **ಇಳಿಕೆ = ಅಗ್ಗ = Easing; ಏರಿಕೆ = ಲಗಾಮು = Tightening.**

ಕಾರ್ಡ್ 8.46 T 3.3 · ಪರಿಕಲ್ಪನೆ	★★ OL 3.3.1, 3.1.1 · Scanner Q9, Q11, Q16; 3.1 Q1 · SM p.8.45
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ ಭಾರತದಲ್ಲಿ monetary policy ಯ **ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಉದ್ದೇಶ** ಏನು?	ಉತ್ತರ **Price stability ಮತ್ತು growth** ನಡುವೆ ವಿವೇಕದ **ಸಮತೋಲನ** (Q16). Scanner 'money supply ನಿಯಂತ್ರಿಸಿ inflation ತಡೆಯುವುದು' (Q11) ಅನ್ನೂ key ಮಾಡಿದೆ, ಮತ್ತು SM test price stability ಜೊತೆಗಿನ economic growth ಅನ್ನು key ಮಾಡಿದೆ. ಸರ್ಕಾರಿ ಖರ್ಚು, exports ಅಥವಾ budget balance ಅಲ್ಲ.

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ **ಸ್ಥಿರ ಬೆಲೆ, ಸ್ಥಿರ ಬೆಳವಣಿಗೆ**: ಸಮತೋಲನದಲ್ಲಿರುವ ಜೀಕುಮಣೆ.

ಕಾರ್ಡ್ 8.47 T 3.3 · MCQ ಬಲೆ	★★ OL 3.3.3, 3.3.4 · Scanner Q1, Q20 · SM pp.8.46–8.48
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ **transmission channels** ಹೆಸರಿಸಿ. ಯಾವ ಆಯ್ಕೆಗಳು channels **ಅಲ್ಲ**?	ಉತ್ತರ Channels: **saving and investment, cash-flow, asset prices and wealth, exchange rate**. '**International trade**' (Q1) ಮತ್ತು '**Open market**' (Q20) channels ಅಲ್ಲ.

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ **S-C-A-E**: Save, Cash, Assets, Exchange rate. ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ trade ಇಲ್ಲ, open market ಇಲ್ಲ.

ಕಾರ್ಡ್ 8.48 T 3.3 · ಹೋಲಿಕೆ	★★★ OL 3.3.6, 3.3.5, 3.3.10 · Scanner Q8, Q14, Q17, Q21, Q25, Q28 · SM pp.8.48–8.49
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ ಸಾಧನಗಳನ್ನು ವರ್ಗೀಕರಿಸಿ: **quantitative vs qualitative**. ಯಾವುದು monetary ಅಲ್ಲ?	ಉತ್ತರ • **Quantitative:** CRR, SLR, OMO (ಇಡೀ ಆರ್ಥಿಕತೆಯ money supply ಮೇಲೆ ಪರಿಣಾಮ). • **Qualitative:** margin requirements, moral suasion, selective credit control (ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ವಲಯಕ್ಕೆ ಸೀಮಿತ). • LAF quantitative ಸಾಧನವಲ್ಲ (Q14); selective credit control quantitative ಅಲ್ಲ (Q17). • **Taxes ಮತ್ತು public spending fiscal**, monetary **ಅಲ್ಲ** (Q8, Q25).

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ **ಇಡೀ ಆರ್ಥಿಕತೆಗೆ C-S-O; ಒಂದು ವಲಯಕ್ಕೆ M-M-S**: CRR, SLR, OMO ವಿರುದ್ಧ Margin, Moral suasion, Selective control.

ಕಾರ್ಡ್ 8.49 T 3.3 · ಕಂಠಪಾಠ	★★★ OL 3.3.7, 3.3.8 · Scanner Q31, Q37 · SM pp.8.48, 8.52
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ **CRR** ಮತ್ತು **SLR** ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಿಸಿ. ಹೆಚ್ಚುವರಿ CRR ಅಗತ್ಯವನ್ನು ಹೇಗೆ ಕಂಡುಹಿಡಿಯುತ್ತಾರೆ?	ಉತ್ತರ • **CRR: RBI ಬಳಿ** ಇಡುವ ನಗದು; banks ಅದನ್ನು ಸಾಲ ಕೊಡುವಂತಿಲ್ಲ, ಅದರ ಮೇಲೆ ಬಡ್ಡಿಯೂ ಗಳಿಸುವಂತಿಲ್ಲ. • **SLR:** gold ಅಥವಾ RBI ಅನುಮೋದಿತ government securities ಮುಂತಾದ **liquid assets** ರೂಪದಲ್ಲಿ ಇಡುವುದು (Q31). • ಹೆಚ್ಚುವರಿ CRR = **NDTL × ΔCRR** (SM ಯು CRR ಅನ್ನು NDTL ನ ಒಂದು ಭಾಗ ಎಂದು ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಿಸುತ್ತದೆ, p.8.52).

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ C = Cash, RBI ಬಳಿ, ಶಾಂತ ಮತ್ತು ನಿಷ್ಕ್ರಿಯ; S = Securities, ಬ್ಯಾಂಕಿನ ಬಳಿ, ಸ್ವಲ್ಪ ಗಳಿಕೆ.

ಕಾರ್ಡ್ 8.50 T 3.3 · ಪರಿಕಲ್ಪನೆ	★★ OL 3.3.9 · Scanner Q2, Q12, Q19, Q30 · SM pp.8.48–8.49
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ **OMO** ಹೇಗೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತದೆ, ಮತ್ತು ಅದನ್ನು ಯಾವುದಕ್ಕೆ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ?	ಉತ್ತರ RBI **government securities** ಖರೀದಿಸಿ ಮಾರುತ್ತದೆ: ಖರೀದಿ liquidity ಪೂರೈಸುತ್ತದೆ, ಮಾರಾಟ ಅದನ್ನು ಹೀರುತ್ತದೆ (Q2: purchases reserves ಹೆಚ್ಚಿಸುತ್ತವೆ). ವಿದೇಶಿ ಬಂಡವಾಳ ಹರಿವಿನಿಂದ ಉಂಟಾಗುವ **ತಾತ್ಕಾಲಿಕ liquidity mismatches** ಸರಿಪಡಿಸಲು ಬಳಸುತ್ತಾರೆ (Q19).

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ ತೆರೆದ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ, ತೆರೆದ ನಲ್ಲಿ: ಖರೀದಿ ನಲ್ಲಿ ತೆರೆಯುತ್ತದೆ, ಮಾರಾಟ ಮುಚ್ಚುತ್ತದೆ.

ಕಾರ್ಡ್ 8.51 T 3.3 · ಪರಿಕಲ್ಪನೆ	★★ OL 3.3.11 · Scanner Q3, Q24, Q41 · SM pp.8.49, 8.53
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ **Bank Rate** ಎಂದರೇನು, ಮತ್ತು ಅದು ಹೆಚ್ಚಾದರೆ ಏನಾಗುತ್ತದೆ?	ಉತ್ತರ RBI banks ಗೆ **ದೀರ್ಘಾವಧಿ** ಹಣ ಸಾಲ ನೀಡುವ ಮತ್ತು **bills rediscount** ಮಾಡುವ ದರ (Q24: ಎರಡೂ). CRR ಅಥವಾ SLR ಕಾಪಾಡದಿದ್ದರೆ **ದಂಡ**. ಹೆಚ್ಚಿನ ದರ **ಸಾಲ ಪಡೆಯುವುದನ್ನು ಮತ್ತು ಖರ್ಚನ್ನು ನಿರುತ್ಸಾಹಗೊಳಿಸುತ್ತದೆ** (Q3).

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ Bank Rate = Bill discount, Borrowing ದಂಡ.

ಕಾರ್ಡ್ 8.52 T 3.3 · ಹೋಲಿಕೆ	★★★ OL 3.3.12, 3.3.13 · Scanner Q4, Q7, Q15, Q29, Q34 · SM pp.8.49, 8.52
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ **LAF** ಎಂದರೇನು, ಮತ್ತು repo ಹಾಗೂ reverse repo ಹೇಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿವೆ?	ಉತ್ತರ LAF (Narasimham Committee, Q7) = **repo + reverse repo** (Q29). **Reverse repo = repo − 1** (Q4, Q15): banks ತಮ್ಮ ಹಣ ಇಡಲು RBI ಪಾವತಿಸುವ ದರ; ಇದು **liquidity ಹೀರುತ್ತದೆ** (Q34). Repo: banks securities ಮೇಲೆ RBI ಯಿಂದ ಸಾಲ ಪಡೆಯುತ್ತವೆ.

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ Repo = RBI ಯಿಂದ ಬಾಡಿಗೆಗೆ ಹಣ; Reverse repo = RBI ಬಳಿ ಹಣಕ್ಕೆ ವಿಶ್ರಾಂತಿ.

ಕಾರ್ಡ್ 8.53 T 3.3 · ಸೂತ್ರ	★★ OL 3.3.14 · Scanner Q6, Q13, Q18, Q32 · SM p.8.49
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ **MSF** ಎಂದರೇನು, ಮತ್ತು ಅದರ ದರ ಹೇಗೆ ನಿಗದಿಯಾಗುತ್ತದೆ?	ಉತ್ತರ **MSF rate = repo rate + 1**: overnight lending ಗೆ **penal** ದರ. Banks ಗರಿಷ್ಠ **SLR securities ನ 1%** ಬಳಸಬಹುದು (Q13).
ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ MSF = ಗರಿಷ್ಠ ದಂಡ: +1, ಮತ್ತು SLR ನ 1%.	

ಕಾರ್ಡ್ 8.54 T 3.3 · MCQ ಬಲೆ	★ OL 3.3.15 · Scanner Q26, Q27 · SM p.8.53
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ **MSS** ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಯಾರು ಸಾಲ ಪಡೆಯುತ್ತಾರೆ, ಮತ್ತು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿದ ಹಣದ ಬಗ್ಗೆ ಯಾವುದು ಸತ್ಯವಲ್ಲ?	ಉತ್ತರ **Government of India, RBI ಯಿಂದ ಸಾಲ ಪಡೆಯುತ್ತದೆ** (ಸಾಮಾನ್ಯ borrowing ಗೆ ಹೆಚ್ಚುವರಿಯಾಗಿ) ಮತ್ತು treasury bills/dated securities ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಸತ್ಯವಲ್ಲ: MSS account ನ liquidity ಅನ್ನು **ಸಾಮಾನ್ಯ ಸರ್ಕಾರಿ ಖರ್ಚಿಗೆ** ಬಳಸಬಹುದು (Q27).
ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ ಖಜಾನೆಯಲ್ಲಿ ಹೆಪ್ಪುಗಟ್ಟಿದೆ, ಅಂಗಡಿಗಲ್ಲ.	

ಕಾರ್ಡ್ 8.55 T 3.3 · ಪರಿಕಲ್ಪನೆ	SM text · Scanner Q21, Q23, Q28 · SM p.8.49
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ ಹೊಂದಿಸಿ: **margin requirements, moral suasion, selective credit control**.	ಉತ್ತರ • **Margin requirements:** collateral ವಿರುದ್ಧ RBI margin ನಿಗದಿಪಡಿಸುತ್ತದೆ; ಹೆಚ್ಚಿನ margin ಎಂದರೆ ಗ್ರಾಹಕರು ಕಡಿಮೆ ಸಾಲ ಪಡೆಯುತ್ತಾರೆ. • **Moral suasion:** ಹಣವನ್ನು government securities ನಲ್ಲಿ ಇಡಲು ಮನವೊಲಿಕೆ (Q21). • **Selective credit control:** ಆಯ್ದ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳಿಗೆ ಅಥವಾ speculative ವ್ಯವಹಾರಗಳಿಗೆ ಸಾಲ ನೀಡದಿರುವುದು (Q23).
ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ Margin = ಮುಂಗಡ ಹಣ; Moral = ಮಾತು; Selective = ಇಲ್ಲ ಎನ್ನು.	

ಕಾರ್ಡ್ 8.56 T 3.3 · ನೆನಪಿನ ಸರಪಳಿ	★★★ OL 3.3.6, 3.3.12, 3.3.14 · No direct Q · SM pp.8.48–8.49
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ Unit 3 ರ RBI ದರಗಳು ಮತ್ತು ಸಾಧನಗಳ ಸರಣಿಯನ್ನು ಮೆಲುಕು ಹಾಕಿ.	ಉತ್ತರ Quantitative: CRR, SLR, OMO; qualitative: margin, moral suasion, selective control. **Reverse repo = repo − 1; MSF = repo + 1**; LAF = repo + reverse repo. Bank rate: ದೀರ್ಘಾವಧಿ lending ಮತ್ತು ದಂಡ.
ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ **ನೆಲ, ನಡು, ಸೂರು**: reverse repo ನೆಲದಲ್ಲಿ, repo ನಡುವೆ, MSF ಸೂರಿನಲ್ಲಿ.	

ಕಾರ್ಡ್ 8.57 T 3.4 · ಕಂಠಪಾಠ	★★ OL 3.4.1, 3.3.21 · Scanner Q3, Q4, Q7 · SM p.8.50
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ 27 June 2016 ರಂದು ಏನನ್ನು ತಿದ್ದುಪಡಿ ಮಾಡಲಾಯಿತು, ಮತ್ತು inflation target ಏನು?	ಉತ್ತರ RBI Act ಅನ್ನು **27 June 2016** ರಂದು **MPFA** (Government of India ಮತ್ತು RBI) ಹಾಗೂ **MPC** ಗಾಗಿ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಮಾಡಲಾಯಿತು. Target **4% CPI** (5 August 2016 ರಿಂದ 31 March 2021), tolerance 2% ರಿಂದ 6%, ಐದು ವರ್ಷಗಳಿಗೊಮ್ಮೆ **Central Government, RBI ಜೊತೆಗೂಡಿ** ನಿಗದಿಪಡಿಸುತ್ತದೆ (Q3, Q4, Q7). SM ಯು MPFA band ಅನ್ನು ಶೇಕಡಾ 2 ರಿಂದ 6 ಎಂದು ತಿಳಿಸುತ್ತದೆ.

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ **ನಾಲ್ಕು, ಎರಡು ಅತ್ತಿತ್ತ**: 2 ರಿಂದ 6.

ಕಾರ್ಡ್ 8.58 T 3.4 · ಕಂಠಪಾಠ	★ OL 3.4.2, 3.4.3 · Scanner Q1, Q2, Q6 · SM pp.8.50, 8.53
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ Monetary Policy Report ಎಷ್ಟು ಬಾರಿ ಪ್ರಕಟವಾಗುತ್ತದೆ, ಮತ್ತು repo rate ಅನ್ನು ಯಾರು ನಿಗದಿಪಡಿಸುತ್ತಾರೆ?	ಉತ್ತರ ಪ್ರತಿ **ಆರು ತಿಂಗಳಿಗೊಮ್ಮೆ**, **6–18 ತಿಂಗಳ** inflation forecasts ಜೊತೆ (Q1, Q2). **MPC (ಆರು ಸದಸ್ಯರು)** ಚರ್ಚೆ ಮತ್ತು ಬಹುಮತದ ಮತದಿಂದ policy rate (repo) ನಿರ್ಧರಿಸುತ್ತದೆ (Q6).

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ **ಆರು ತಿಂಗಳು, ಆರು ಸದಸ್ಯರು, ಆರರಿಂದ ಹದಿನೆಂಟರ ದಿಗಂತ.**

ಕಾರ್ಡ್ 8.59 T 3.4 · ಕಂಠಪಾಠ	SM text · No direct Q · SM p.8.50
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ **inflation target** ವಿಫಲವಾಗಿದೆ ಎಂದು ಯಾವಾಗ ಪರಿಗಣಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ?	ಉತ್ತರ • ಸರಾಸರಿ inflation ಸತತ **ಮೂರು quarters** ಗಳ ಕಾಲ upper tolerance level ಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿದ್ದರೆ; ಅಥವಾ • ಸರಾಸರಿ inflation ಸತತ **ಮೂರು quarters** ಗಳ ಕಾಲ lower tolerance level ಗಿಂತ ಕಡಿಮೆ ಇದ್ದರೆ.

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ **ಮೂರು ಏಟು**: ಸತತ ಮೂರು quarters, ಮೇಲೆ ಅಥವಾ ಕೆಳಗೆ, target ತಪ್ಪಿತು.

ಕಾರ್ಡ್ 8.60 T 3.5 · ಪರಿಕಲ್ಪನೆ	★★ OL 3.5.1, 3.5.2 · Scanner Q1, Q2, Q4 · SM pp.8.51, 8.53
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ ಭಾರತದಂತಹ **emerging market** ನಲ್ಲಿ monetary policy ಯನ್ನು ಯಾವುದು ಮಿತಿಗೊಳಿಸುತ್ತದೆ?	ಉತ್ತರ ಅಪಕ್ವ, ಸ್ಪರ್ಧಾತ್ಮಕವಲ್ಲದ financial systems ಮತ್ತು ಸಂಯೋಜಿತ money ಹಾಗೂ interbank markets ಕೊರತೆ; Bank rate ಮತ್ತು OMO ಗೆ **well-developed** market ಬೇಕು (Q1, Q4). **Fiscal ಮತ್ತು monetary ಸಮನ್ವಯ** ಅಗತ್ಯ (Q2); inflation ಅನ್ನು petroleum ಮತ್ತು ಆಹಾರ ಬೆಲೆಗಳೂ ಪ್ರಚೋದಿಸುತ್ತವೆ.

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ **ಆಳವಿಲ್ಲದ ಕೊಳ, ಸಣ್ಣ ಅಲೆಗಳು.**

ಫ್ಲಾಶ್ ಕಾರ್ಡ್‌ಗಳು — ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯಗಳೊಂದಿಗೆ

ಅಧ್ಯಾಯ 9 · ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ವ್ಯಾಪಾರ (International Trade) · 70 ಕಾರ್ಡ್‌ಗಳು

ಈ ಕಾರ್ಡ್‌ಗಳನ್ನು ಹೇಗೆ ಬಳಸಬೇಕು

- ಮೊದಲು **ಪ್ರಶ್ನೆ** ಓದಿ, ಕಾರ್ಡ್ ತಿರುಗಿಸುವ ಮೊದಲು ಉತ್ತರವನ್ನು **ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ** ಹೇಳಿ.
- ನಂತರ **ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ** ಓದಿ. ಅದು ಹಿಡಿಸದಿದ್ದರೆ, ನಿಮ್ಮದೇ ಉಪಾಯ ಮಾಡಿ ಕಾರ್ಡ್ ಬಳಿ ಬರೆದಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಿ.
- ಪ್ರತಿ ಕಾರ್ಡ್‌ನಲ್ಲಿ ಅದರ **Scanner ಪ್ರಶ್ನೆ ಸಂಖ್ಯೆಗಳು** ಇವೆ, ಕಾರ್ಡ್ ಮುಗಿದ ತಕ್ಷಣ ಆ MCQs ಬಿಡಿಸಲು.
- ಪ್ರತಿ ಕಾರ್ಡ್ ಅನ್ನು **1 ದಿನದ ನಂತರ ಮತ್ತೆ**, **1 ವಾರದ ನಂತರ** ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ನೋಡಿ.

ನಕ್ಷತ್ರಗಳ ಅರ್ಥ

★★★	ICAI 6 ಅಥವಾ ಹೆಚ್ಚು ಬಾರಿ ಕೇಳಿದೆ. ಪದಶಃ ಕಂಠಪಾಠ ಮಾಡಿ.
★★	3 ರಿಂದ 5 ಬಾರಿ ಕೇಳಿದೆ. ಮುಖ್ಯ ಪದಗಳು ಮತ್ತು ಪಟ್ಟಿಗಳನ್ನು ತಿಳಿಯಿರಿ.
★	1 ಅಥವಾ 2 ಬಾರಿ ಕೇಳಿದೆ. ಒಮ್ಮೆ ಓದಿ; MCQ ನಲ್ಲಿ ಗುರುತಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾದರೆ ಸಾಕು.
–	Study Material ಪಠ್ಯದಿಂದ ತೆಗೆದದ್ದು. One Liner ಸಾಲು ಅಲ್ಲ, ಆದರೆ ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಉಪಯುಕ್ತ.

ಈ ಅಧ್ಯಾಯದ ವಿಷಯಗಳು

ವಿಷಯ	ಹೆಸರು	ಕಾರ್ಡ್ ಸಂಖ್ಯೆ	ಒಟ್ಟು	ಗರಿಷ್ಠ ನಕ್ಷತ್ರಗಳು
1.1	ಪರಿಚಯ (Introduction)	9.01	1	★
1.2	International Trade ನ ಪ್ರಮುಖ ಸಿದ್ಧಾಂತಗಳು (Important Theories of International Trade)	9.02 – 9.11	10	★★★
2.1	ಪರಿಚಯ (Introduction)	9.12	1	★
2.2	Tariffs (ಸುಂಕಗಳು)	9.13 – 9.20	8	★★★
2.3	Non-Tariff Measures (NTMs) (ಸುಂಕೇತರ ಕ್ರಮಗಳು)	9.21 – 9.26	6	★★
2.4	Export-Related Measures (ರಫ್ತು-ಸಂಬಂಧಿತ ಕ್ರಮಗಳು)	9.27	1	★
3.1	ಪರಿಚಯ (Introduction)	9.28	1	★
3.2	Regional Trade Agreements (RTAs) ನ ವರ್ಗೀಕರಣ (Taxonomy)	9.29 – 9.33	5	★★★
3.3	ಸುಂಕ ಮತ್ತು ವ್ಯಾಪಾರದ ಸಾಮಾನ್ಯ ಒಪ್ಪಂದ (GATT)	9.34	1	★
3.4	Uruguay Round ಮತ್ತು WTO ಸ್ಥಾಪನೆ (Establishment of WTO)	9.35 – 9.36	2	★
3.5	ವಿಶ್ವ ವ್ಯಾಪಾರ ಸಂಸ್ಥೆ (WTO)	9.37 – 9.42	6	★★
3.6	Doha Round (ದೋಹಾ ಸುತ್ತು)	9.43	1	★★
3.7	G 20 Economies: ವ್ಯಾಪಾರ ಸುಗಮಗೊಳಿಸುವುದು (Facilitating Trade)	9.44	1	★
4.1	ಪರಿಚಯ (Introduction)	9.45	1	–
4.3	Exchange Rate Regimes (ವಿನಿಮಯ ದರ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳು)	9.46 – 9.48	3	★★
4.4	Nominal ವರ್ಸಸ್ Real Exchange Rates (Nominal versus Real)	9.49 – 9.50	2	★★
4.5	Foreign Exchange Market (ವಿದೇಶಿ ವಿನಿಮಯ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ)	9.51 – 9.52	2	★★
4.6	Nominal Exchange Rate ನಿರ್ಧಾರ (Determination)	9.53	1	★
4.7	Exchange Rates ನಲ್ಲಿ ಬದಲಾವಣೆ (Changes in Exchange Rates)	9.54	1	★
4.8	Devaluation ಮತ್ತು Depreciation (Devaluation Vs Depreciation)	9.55	1	★

ವಿಷಯ	ಹೆಸರು	ಕಾರ್ಡ್ ಸಂಖ್ಯೆ	ಒಟ್ಟು	ಗರಿಷ್ಠ ನಕ್ಷತ್ರಗಳು
4.9	Exchange Rate ಏರಿಳಿತದ ಸ್ವದೇಶಿ Economy ಮೇಲಿನ ಪ್ರಭಾವ (Impacts on Domestic Economy)	9.56 – 9.58	3	★★★
5.2	Foreign Capital ನ ವಿಧಗಳು (Type of Foreign Capital)	9.59	1	★★
5.3	Foreign Direct Investment (FDI) (ನೇರ ವಿದೇಶಿ ಹೂಡಿಕೆ)	9.60 – 9.61	2	★★
5.4	Foreign Portfolio Investment (FPI) (ಪೋರ್ಟ್ಫೋಲಿಯೋ ವಿದೇಶಿ ಹೂಡಿಕೆ)	9.62 – 9.64	3	★
5.5	FDI ಗೆ ಕಾರಣಗಳು (Reason for Foreign Direct Investment)	9.65	1	★★
5.6	FDI ಯ ವಿಧಾನಗಳು (Modes of Foreign Direct Investment)	9.66 – 9.67	2	★★★
5.7	FDI ಯ ಪ್ರಯೋಜನಗಳು (Benefits of Foreign Direct Investment)	9.68	1	★
5.8	FDI ಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಸಂಭವನೀಯ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು (Potential Problems)	9.69	1	★
5.9	India ದಲ್ಲಿ FDI (Foreign Direct Investment in India)	9.70	1	★★

ಆಧಾರ: ICAI Study Material (July 2026), Scanner Business Economics 2026 October, One Liners P4. ನಕ್ಷತ್ರಗಳು One Liners deck ಪ್ರಕಾರ. "OL" = One Liner ಉಲ್ಲೇಖ; "Q" = Scanner ನಲ್ಲಿ ಆ ವಿಷಯದ ಪ್ರಶ್ನೆ ಸಂಖ್ಯೆ; "SM p." = Study Material ನ ಪುಟ.

ಕಾರ್ಡ್ 9.01 T 1.1 · MCQ ಬಲೆ

★ OL 1.1.1, 1.1.2 · Scanner Q1, Q3 · SM pp.9.3–9.4

ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ

international trade ನ **benefits** ಮತ್ತು ಅದರ ವಿರುದ್ಧದ **arguments** ಹೇಳಿ. ಆಕರ್ಷಕವಾಗಿ ಕಂಡರೂ benefits ಅಲ್ಲದ ಹೇಳಿಕೆಗಳು ಯಾವುವು?

ಉತ್ತರ

- Benefits: **efficiency and growth**, **new markets and materials**, **innovative services**, emerging economies ಗೆ **quality upgrade**.
- ವಿರುದ್ಧ ವಾದಗಳು: global corporations ನಿಂದ underprivileged countries ನ **exploitation**, **risky dependence**, ಮತ್ತು **transmission of trade cycles**.
- Q1: "underprivileged countries will be **less vulnerable** to exploitation" ಎಂಬುದು benefit ಅಲ್ಲ. Q3: "**dependence on foreign countries**" ಎಂಬುದು advantage ಅಲ್ಲ.

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ ವ್ಯಾಪಾರ ನಾಲ್ಕನ್ನು ಮೇಲೆತ್ತುತ್ತದೆ: efficiency, markets, services, quality. ಅದರ ಮೂರು ಬೆಲೆಗಳು: exploitation, dependence, ಎರವಲು ಪಡೆದ cycles.

ಕಾರ್ಡ್ 9.02 T 1.2 · ಕಂಠಪಾಠ

★★★ OL 1.2.1 · Scanner Q2, Q6, Q20 · SM p.9.4; SM p.9.10

ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ

Mercantilism ಎಂದರೇನು? ಅದು ವ್ಯಾಪಾರದಿಂದ ಏನು ಬಯಸಿತು, ಮತ್ತು ಯಾವ policy ಬಳಸಿತು?

ಉತ್ತರ

Mercantilism (16th–18th century): ಸಂಪತ್ತು ಕೂಡಿಡಲು **imports ಗಿಂತ exports ಗೆ ಆಕ್ರಮಣಕಾರಿ ಒತ್ತು**.

- ಗುರಿ: **wealth, bullion** (ಅಮೂಲ್ಯ ಲೋಹಗಳು), **favourable balance of trade**.
- Policy: ವಿದೇಶಿ ಸರಕುಗಳ ಮೇಲೆ ರಾಜ್ಯವು **ಅತಿ ಹೆಚ್ಚಿನ import tariffs** ವಿಧಿಸಿತು.
- Q20: **bullion** ಅನ್ನು ವ್ಯಾಪಾರದ ಭಾಗವೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸುವ theory Mercantilism.

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ Mercantilist ಗಳಿಗೆ ದೇಶ ಒಂದು **ಹುಂಡಿ**: ನಾಣ್ಯಗಳು ಒಳಗೆ (exports), ಸರಕುಗಳು ಒಳಬರುವ ಬಾಗಿಲಿಗೆ ಬೀಗ (high tariffs).

ಕಾರ್ಡ್ 9.03 T 1.2 · MCQ ಬಲೆ

★★★ OL 1.2.1 · Scanner Q19 · SM p.9.4

ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ

Q19: mercantilist trade theory ಯ ಮುಖ್ಯ **limitation** ಯಾವುದು?

ಉತ್ತರ

ಅದು **overall welfare ಗಿಂತ balance of trade** ಮೇಲೆ ಗಮನ ಹರಿಸುತ್ತದೆ.

- ಆಕರ್ಷಕ ತಪ್ಪು options: comparative cost differences, international capital flows, factor proportions. ಇವು ಬೇರೆ theories ಅಥವಾ topics ಗೆ ಸೇರಿವೆ.

ನೆನಪಿಡಿ: ಮಾನದಂಡ **balance of trade**, overall welfare ಅಲ್ಲ.

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ **Mercantilism ಅಳೆಯುವುದು ಗಲ್ಲಾಪೆಟ್ಟಿಗೆಯನ್ನು, ಜನರನ್ನಲ್ಲ.** ಗಲ್ಲಾಪೆಟ್ಟಿಗೆ = balance of trade; ಜನ = welfare.

ಕಾರ್ಡ್ 9.04 T 1.2 · ಪರಿಕಲ್ಪನೆ	★ OL 1.2.2 · Scanner Q4, Q17 · SM p.9.5; SM p.9.10
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ **Adam Smith ನ absolute advantage** ಎಂದರೇನು? ಈ theory ಯ ಏಕೈಕ input ಯಾವುದು?	ಉತ್ತರ ದೇಶವು ತನಗೆ **absolute cost advantage** ಇರುವ ಸರಕಿನಲ್ಲಿ specialise ಆಗಿ ಅದನ್ನು export ಮಾಡುತ್ತದೆ. • Absolute advantage = ಸ್ಪರ್ಧಿಗಳಷ್ಟೇ **resources** ಬಳಸಿ **ಹೆಚ್ಚು quantity** ಸರಕು ಉತ್ಪಾದಿಸುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ (Q4). • **Labour** ಏಕೈಕ input (Q17).

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ **Absolute = ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಉತ್ತಮ.** ಅದೇ ಗಂಟೆಯ ಶ್ರಮ, ಹೆಚ್ಚು ಉತ್ಪಾದನೆ. ಒಂದೇ input, ಪ್ರತಿ ಸರಕಿಗೆ ಒಬ್ಬನೇ ವಿಜೇತ.

ಕಾರ್ಡ್ 9.05 T 1.2 · ಕಂಠಪಾಠ	★ OL 1.2.3, 1.1.3 · Scanner 1.1 Q2; 1.2 Q17 · SM p.9.5
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ absolute advantage theory ಯ **assumptions** ಪಟ್ಟಿ ಮಾಡಿ. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದು assumption ಅಲ್ಲ?	ಉತ್ತರ • **ಎರಡು countries** ಮತ್ತು **ಎರಡು goods**. • **Transport cost ಇಲ್ಲ**. • Cost ಅನ್ನು **labour** ಆಧಾರದಲ್ಲಿ ಅಳೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ (labour ಒಂದೇ input). • Labour ದೇಶದ **ಒಳಗೆ mobile**, ದೇಶಗಳ **ನಡುವೆ immobile**. MCQ trap (1.1 Q2): "existence of transportation cost" assumption ಅಲ್ಲ.

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ **2 × 2, freight ಶೂನ್ಯ, ಒಂದೇ input, labour ಮನೆಯಲ್ಲೇ.** ಬೆರಳು ಮಡಚಿ ನಾಲ್ಕನ್ನು ಎಣಿಸಿ.

ಕಾರ್ಡ್ 9.06 T 1.2 · ಪರಿಕಲ್ಪನೆ	★★ OL 1.2.4 · Scanner Q8, Q12, Q15 · SM pp.9.5–9.6; SM p.9.10
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ **Ricardo ನ comparative advantage** ಎಂದರೇನು? ಎಲ್ಲದರಲ್ಲೂ ಉತ್ತಮವಾಗಿರುವ ದೇಶಕ್ಕೂ ವ್ಯಾಪಾರದಿಂದ ಲಾಭ ಹೇಗೆ?	ಉತ್ತರ **absolute advantage ಅತಿ ಹೆಚ್ಚಿರುವ** ಸರಕನ್ನು export ಮಾಡಿ; **ತುಲನಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಕಡಿಮೆ** ಇರುವ ಸರಕನ್ನು import ಮಾಡಿ (Q12). SM ಹೀಗೆ ಹೇಳುತ್ತದೆ: absolute **disadvantage ಚಿಕ್ಕದಿರುವ** ಸರಕಿನಲ್ಲಿ specialise ಆಗಿ. • Cost ratios **ಬೇರೆಬೇರೆ** ಆಗಿದ್ದರೆ ವ್ಯಾಪಾರ ಸಾಧ್ಯ (Q15). • ಎಲ್ಲದರಲ್ಲೂ absolute advantage ಇರುವ ದೇಶಕ್ಕೂ **ವ್ಯಾಪಾರದಿಂದ ಲಾಭ** ಇದೆ.

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ ಅತ್ಯುತ್ತಮ ವಕೀಲರು ವೇಗದ ಟೈಪಿಸ್ಟ್ ಕೂಡ ಆಗಿದ್ದರೂ ಟೈಪಿಸ್ಟ್ ಅನ್ನು ನೇಮಿಸುತ್ತಾರೆ: **ನಿಮ್ಮ ಮುನ್ನಡೆ ಅತಿ ದೊಡ್ಡದಿರುವ ಕೆಲಸ ನೀವು ಮಾಡಿ**, ಉಳಿದದ್ದನ್ನು ಕೊಳ್ಳಿ.

ಕಾರ್ಡ್ 9.07 T 1.2 · ಕಂಠಪಾಠ	★★ OL 1.2.5, 1.2.6 · Scanner Q3, Q10, Q21 · SM p.9.7; SM p.9.10
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ **comparative cost theory** ಯಾವ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ನಿಂತಿದೆ? **Haberler** ಅದನ್ನು ಹೇಗೆ ಸುಧಾರಿಸಿದರು?	ಉತ್ತರ • **Labour theory of value** ಆಧಾರಿತ; **ಒಂದೇ factor** (labour) ಮಾದರಿ (Q3). • **Haberler** ಅವರು labour ಒಂದರ ಮೇಲಿನ ಅವಲಂಬನೆಯನ್ನು **opportunity cost** ಪರಿಚಯಿಸಿ ಬಗೆಹರಿಸಿದರು. • Classical theory **constant** opportunity costs ಎಂದು assume ಮಾಡುತ್ತದೆ (Q21). MCQ trap (Q10): "trade occurs ONLY due to differences in technology" assumption ಅಲ್ಲ.
ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ **Ricardo = labour, Haberler = opportunity.** R-L, H-O: Haberler opportunity-cost ಬಾಗಿಲು ತೆರೆದರು (Opens).	

ಕಾರ್ಡ್ 9.08 T 1.2 · ಹೋಲಿಕೆ	★★ OL 1.2.7, 1.2.8 · Scanner Q1, Q11, Q13, Q16 · SM pp.9.7–9.8
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ **Theory of Comparative Costs** ಮತ್ತು **Modern Theory** ಅನ್ನು (ಸ್ವರೂಪ, cost ಆಧಾರ, factor prices) ವ್ಯತ್ಯಾಸ ತೋರಿಸಿ.	ಉತ್ತರ • Comparative costs: **normative**; **factor price differences ಅನ್ನು ನಿರ್ಲಕ್ಷಿಸುತ್ತದೆ**; labour theory of value ಆಧಾರಿತ (Q1, Q11: answer III and IV). • Modern theory: **positive**; **money cost** ಆಧಾರಿತ; commodity price differences ಗೆ **factor price differences** ಮುಖ್ಯ ಕಾರಣ. • Modern theory ಪ್ರಕಾರ international trade ಕೇವಲ **inter-regional trade ನ ವಿಶೇಷ ಪ್ರಕರಣ**.
ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ **Normative = Narrow** (labour ಮಾತ್ರ, prices ಇಲ್ಲ); **Positive = Prices** (money cost, factor prices).	

ಕಾರ್ಡ್ 9.09 T 1.2 · ಕಂಠಪಾಠ	★★★ OL 1.2.9 · Scanner Q5, Q7, Q9, Q18 · SM p.9.6; SM pp.9.10–9.11
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ **Heckscher-Ohlin theory** ಹೇಳಿ: ಇತರ ಹೆಸರುಗಳು, factors ಸಂಖ್ಯೆ, ಮತ್ತು ದೇಶ ಏನನ್ನು export ಮಾಡುತ್ತದೆ.	ಉತ್ತರ H-O = **Factor-Endowment** Theory = **Modern** Theory (Q7). • **ಎರಡು** factors of production (Q5): labour ಮತ್ತು capital. • ದೇಶವು ತನ್ನ **abundant factor ಅನ್ನು intensively ಬಳಸುವ** ಸರಕುಗಳನ್ನು export ಮಾಡುತ್ತದೆ (Q9, Q18: Factor Proportions Theory). • Capital-abundant: capital-intensive goods; labour-abundant: labour-intensive goods.
ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ **H-O: ಎರಡು (Two) factors, ಎರಡು ಹೆಸರು, ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿ ರಾಶಿ (Oodles) ಇರುವುದನ್ನೇ export ಮಾಡಿ.**	

ಕಾರ್ಡ್ 9.10 T 1.2 · MCQ ಬಲೆ

★★ OL 1.2.8 · Scanner Q13, Q16 · SM p.9.7

ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ

Q13: Modern (Heckscher-Ohlin) theory ಯ ಭಾಗವಲ್ಲದ ಲಕ್ಷಣ ಯಾವುದು?
Q16: **money cost** ಪರಿಗಣಿಸುವ theory ಯಾವುದು?

ಉತ್ತರ

- Q13: "**labour theory of value** ಆಧಾರಿತ" ಎಂಬುದು modern theory ಯ ಲಕ್ಷಣವಲ್ಲ.
- Q16: **Modern theory** money cost ಪರಿಗಣಿಸುತ್ತದೆ.

Heckscher-Ohlin labour theory of value ಆಧಾರಿತವಲ್ಲ; ಅದು classical comparative cost theory ಗೆ ಸೇರಿದ್ದು.

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ **Labour value = ಹಳೆಯ ಶಾಲೆ (Ricardo); money cost = ಹೊಸ ಶಾಲೆ (H-O).**

ಕಾರ್ಡ್ 9.11 T 1.2 · MCQ ಬಲೆ

★ OL 1.2.10 · Scanner Q14 · Not in SM

ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ

Q14: **balance of trade** ಒಂದು stock concept ಅಥವಾ flow concept?

ಉತ್ತರ

ಇದು **flow concept**.

Balance of trade ಒಂದು ಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಅಳೆಯುವ stock ಅಲ್ಲ.

(ಇದು SM ನಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲ ಎಂದು deck ಗಮನಿಸುತ್ತದೆ; Scanner MTP question ಮೂಲಕ ಪರೀಕ್ಷಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.)

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ **ವ್ಯಾಪಾರ ಹರಿಯುವ ನದಿ, ನಿಂತ ಕೊಳವಲ್ಲ.** ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಹರಿಯುತ್ತದೆ; stock ಒಂದು ಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ನಿಂತಿರುತ್ತದೆ.

ಕಾರ್ಡ್ 9.12 T 2.1 · ಪರಿಕಲ್ಪನೆ

★ OL 2.1.1, 2.1.2, 2.1.3 · Scanner Model Q1, Q2; PYQ Q1 · SM pp.9.15–9.16

ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ

trade policy ಎಂದರೇನು? ಅದರ instruments ಅನ್ನು ಹೇಗೆ ವರ್ಗೀಕರಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ? **protectionism** ಮತ್ತು **liberalisation** ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಿಸಿ.

ಉತ್ತರ

Trade policy = imports ಮತ್ತು exports ಅನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸಲು ಅಥವಾ ನಿರ್ಬಂಧಿಸಲು ಸರ್ಕಾರಗಳು ಬಳಸುವ **ಎಲ್ಲ instruments**.

- **price-related** (tariffs) ಮತ್ತು **non-price** measures (NTMs) ಎಂದು ವರ್ಗೀಕರಣ.
- **Protectionism**: ದೇಶೀಯ producers ರಕ್ಷಣೆಗೆ tariffs, quotas ಮತ್ತು NTMs (PYQ Q1).
- **Liberalisation**: trade barriers ಇಳಿಸುವುದು.

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ **ಬೆಲೆಪಟ್ಟಿ ಇದೆಯೇ, ಇಲ್ಲವೇ?** Tariff = imports ಮೇಲಿನ ಬೆಲೆಪಟ್ಟಿ; NTM = ಉಳಿದೆಲ್ಲವೂ. Protect = ಗೋಡೆ ಮೇಲೆ, liberalise = ಗೋಡೆ ಕೆಳಗೆ.

ಕಾರ್ಡ್ 9.13 T 2.2 · ಹೋಲಿಕೆ

★★ OL 2.2.1, 2.2.2 · Scanner Q1, Q9 · SM pp.9.16–9.17

ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ

specific tariff ಮತ್ತು **ad valorem tariff** ನಡುವಿನ ವ್ಯತ್ಯಾಸ, ಬೆಲೆ ಬದಲಾದಾಗ ಆಗುವ ಪರಿಣಾಮದೊಂದಿಗೆ ಹೇಳಿ.

ಉತ್ತರ

- **Specific**: ಪ್ರತಿ physical unit ಗೆ **ನಿಗದಿತ ಹಣದ ಮೊತ್ತ**.
- **Ad valorem**: ಸರಕಿನ **ಮೌಲ್ಯದ ನಿಗದಿತ ಶೇಕಡಾವಾರು** (Q1, Q9).
- Ad valorem ನಲ್ಲಿ duty ಬದಲಾವಣೆ = **rate × price change**. ಉದಾಹರಣೆ (Q9): ₹10 lakh ಕಾರಿನ ಮೇಲೆ 10% = ₹1 lakh; ₹20 lakh ಆದರೆ = ₹2 lakh.

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ **Specific = ಪ್ರತಿ ತುಣುಕಿಗೆ (Spot) ನಿಗದಿತ ಮೊತ್ತ; Ad valorem = ಮೌಲ್ಯದ (A) ಶೇಕಡಾ.** S = sum (ಮೊತ್ತ), A = ad (%).

ಕಾರ್ಡ್ 9.14 T 2.2 · ಹೋಲಿಕೆ

★★ OL 2.2.3, 2.2.4 · Scanner Q6, Q8, Q11, Q14 · SM p.9.17

ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ

mixed, **compound** ಮತ್ತು **technical** tariffs ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಿಸಿ. ₹800-per-tonne ಉದಾಹರಣೆ ಯಾವುದು?

ಉತ್ತರ

- **Mixed**: ad valorem **ಅಥವಾ** specific, **ಯಾವುದು ಹೆಚ್ಚೋ ಅದು** (Q6, Q11: 5% or ₹800 per tonne, whichever is higher).
- **Compound**: ad valorem **ಮತ್ತು** specific **ಕೂಡಿಸಿದ್ದು**.
- **Technical**: **contents ಅಥವಾ components** ಆಧಾರಿತ (Q8: ₹3000 on each solar panel plus ₹50 per kg on the battery).

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ **Mixed = OR (ಅಥವಾ), Compound = AND (ಮತ್ತು), Technical = ಭಾಗಗಳು.** ಒಂದು duty, ಎರಡು duty ಕೂಡಿಸಿ, ಅಥವಾ ಪದಾರ್ಥದ ಪ್ರಕಾರ duty.

ಕಾರ್ಡ್ 9.15 T 2.2 · ಕಂಠಪಾಠ

★ OL 2.2.5 · Scanner Q13, Q17 · SM p.9.17

ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ

Tariff Rate Quota (TRQ) ಎಂದರೇನು?

ಉತ್ತರ

TRQ **quotas ಮತ್ತು tariffs ಅನ್ನು ಸಂಯೋಜಿಸುತ್ತದೆ** (Q13).

- **quota ಒಳಗೆ low tariff**; **ಅದರಾಚೆ high tariff** (Q17).

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ **ಬೇಲಿಯ ಒಳಗೆ ಅಗ್ಗ, ಹೊರಗೆ ದುಬಾರಿ.** Quota ಬೇಲಿ, tariff ಸುಂಕದ ಗೇಟು.

ಕಾರ್ಡ್ 9.16 T 2.2 · ಕಂಠಪಾಠ

★★ OL 2.2.6, 2.2.7, 2.2.8 · Scanner Q4, Q5, Q15 · SM p.9.18

ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ

preferential, **bound** ಮತ್ತು **variable** tariffs ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಿಸಿ. NAFTA ರಚಿಸಿದ ದೇಶಗಳು ಯಾವುವು?

ಉತ್ತರ

- **Preferential**: MFN rate ಗಿಂತ ಕಡಿಮೆ; ಉದಾ. **USA, Canada ಮತ್ತು Mexico** ನಡುವಿನ NAFTA (Q5).
- **Bound**: rate ಅನ್ನು ಒಂದು ಮಟ್ಟಕ್ಕಿಂತ **ಹೆಚ್ಚಿಸುವುದಿಲ್ಲ** ಎಂಬ WTO ಸದಸ್ಯನ ಕಾನೂನುಬದ್ಧ ಬದ್ಧತೆ (Q4). **Applied** tariff, bound ಗಿಂತ ಕಡಿಮೆ ಅಥವಾ ಸಮ ಇರಬಹುದು, ಎಂದಿಗೂ ಹೆಚ್ಚಲ್ಲ.
- **Variable**: import price ಅನ್ನು **domestic support price** ಗೆ ಏರಿಸುವ duty (Q15).

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ **Bound = ನೀವು ಮಾತು ಕೊಟ್ಟ ಮೇಲ್ಛಾವಣಿ; Variable = ನೆಲ ಎತ್ತುವ** duty, ಅದು imports ಅನ್ನು support price ವರೆಗೆ ಏರಿಸುತ್ತದೆ.

ಕಾರ್ಡ್ 9.17 T 2.2 · ಹೋಲಿಕೆ

★★ OL 2.2.9, 2.2.10 · Scanner Q3, Q7, Q10, Q18 · SM pp.9.18–9.19

ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ

escalated ಮತ್ತು **prohibitive** tariffs ಎಂದರೇನು? Escalated ರಚನೆ ಯಾವ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಸಾಗುತ್ತದೆ?

ಉತ್ತರ

- **Escalated**: **manufactured goods ಮೇಲಿನ** nominal tariff, intermediate inputs ಮತ್ತು raw materials ಗಿಂತ **ಹೆಚ್ಚು** (Q3 option c, Q7, Q18).
- **Prohibitive**: ಎಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚೆಂದರೆ **ಯಾವ imports ಬರುವುದಿಲ್ಲ** (Q10).
- Trap (Q3): raw materials ಮೇಲೆ manufactures ಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚು tax ಹೇಳುವ option ಆರಿಸಬೇಡಿ.

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ **Escalator value added ಜೊತೆ ಮೇಲೇರುತ್ತದೆ:** raw material ಕೆಳ ಮಹಡಿಯಲ್ಲಿ, finished goods ಮೇಲಿನ ಮಹಡಿಯಲ್ಲಿ.

ಕಾರ್ಡ್ 9.18 T 2.2 · ಪರಿಕಲ್ಪನೆ	★★★ OL 2.2.11, 2.2.12, 2.3.11 · Scanner 2.2 Q16, Q19; 2.3 Q7, Q10 · SM p.9.19
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ **dumping** ಎಂದರೇನು? **anti-dumping duty** ಎಂದರೇನು?	ಉತ್ತರ **Dumping**: ಸರಕನ್ನು ವಿದೇಶದಲ್ಲಿ **ಸ್ವದೇಶಿ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಬೆಲೆಗಿಂತ ಕಡಿಮೆ** ಅಥವಾ **ಪೂರ್ಣ ಸರಾಸರಿ cost ಗಿಂತ ಕಡಿಮೆ** ಬೆಲೆಗೆ ಮಾರುವುದು. • **Anti-dumping duty (ADD)**: **fair market value ಗಿಂತ ಕಡಿಮೆ** ಬೆಲೆಯ imports ಮೇಲಿನ protectionist tariff (2.3 Q10); ಅನ್ಯಾಯದ ಬೆಲೆ ಲಾಭವನ್ನು ಸರಿದೂಗಿಸುತ್ತದೆ. • ದೇಶೀಯ industry ಗೆ ಗಂಭೀರ ಹಾನಿಯಾದರೆ ಮಾತ್ರ ಸಮರ್ಥನೀಯ.

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ **Dump = ವಿದೇಶದಲ್ಲಿ ರಿಯಾಯಿತಿ (Discount), ಮನೆಯಲ್ಲಿ ದುಬಾರಿ (Dearer).** ADD = **Anti-Discount Duty**.

ಕಾರ್ಡ್ 9.19 T 2.2 · ಪರಿಕಲ್ಪನೆ	★★★ OL 2.2.12, 2.4.2 · Scanner 2.2 Q12; 2.4 Q1 · SM p.9.20
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ **countervailing duty (CVD)** ಎಂದರೇನು, ಮತ್ತು ಅದನ್ನು ಯಾವಾಗ ವಿಧಿಸಬಹುದು?	ಉತ್ತರ exporter ನ ಸರ್ಕಾರ ನೀಡುವ **export subsidies** (ಮತ್ತು tax concessions) ಅನ್ನು **ಸರಿದೂಗಿಸುವ** tariff (2.2 Q12). • Subsidy **export performance** ಗೆ, **imported ಗಿಂತ domestic goods ಬಳಕೆ**ಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ್ದಾಗ ಮತ್ತು **ಸೀಮಿತ ಸಂಖ್ಯೆಯ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಿಗೆ** ನೀಡಿದ್ದಾಗ ಮಾತ್ರ ವಿಧಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ (2.4 Q1: all the above).

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ **ADD ಕಂಪನಿ ಮಾಡಿದ ಕಡಿಮೆ ಬೆಲೆಯ ವಿರುದ್ಧ; CVD ಸರ್ಕಾರ ಮಾಡಿದ ಕಡಿಮೆ ಬೆಲೆಯ ವಿರುದ್ಧ.**

ಕಾರ್ಡ್ 9.20 T 2.2 · ಪರಿಕಲ್ಪನೆ	★ OL 2.2.13 · Scanner Q2 · SM pp.9.20–9.21
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ tariff ನ consumers, producers, revenue ಮತ್ತು efficiency ಮೇಲಿನ **effects** ಪಟ್ಟಿ ಮಾಡಿ.	ಉತ್ತರ • Consumers **consumer surplus ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ**. • Importing country ಯ producers **ಲಾಭ ಪಡೆಯುತ್ತಾರೆ** (ಹೆಚ್ಚು ಬೆಲೆ, ಕಡಿಮೆ ವಿದೇಶಿ ಸ್ಪರ್ಧೆ). • Government **revenue ಹೆಚ್ಚುತ್ತದೆ**. • Tariffs **comparative advantage ಅನ್ನು ನಿರ್ಲಕ್ಷಿಸಿ**, ಬೇರೆಡೆ efficient production ಗೆ ಅಡ್ಡಿಯಾಗುತ್ತವೆ. Q2: "producers increase well-being" ಎಂಬುದು negative outcome ಅಲ್ಲ.

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ **Consumers ಕೊಡುತ್ತಾರೆ, producers ಸಂಭ್ರಮಿಸುತ್ತಾರೆ, ಖಜಾನೆ ಗಳಿಸುತ್ತದೆ, efficiency ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ.**

ಕಾರ್ಡ್ 9.21 T 2.3 · MCQ ಬಲೆ

★ OL 2.3.1 · Scanner Q4, Q15 · SM p.9.21

ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ

NTMs ಮತ್ತು **NTBs** ಹೇಗೆ ಭಿನ್ನ? countervailing duty ಒಂದು NTB ಆಗಿದೆಯೇ?

ಉತ್ತರ

NTMs: **non-tariff, ಅದೃಶ್ಯ** measures. **NTBs** ಎಂದರೆ NTMs ನ **discriminatory ಉಪವರ್ಗ**.

- Q4: **countervailing duty** non-tariff barrier ಅಲ್ಲ. Q15: **tariff** NTB ಅಲ್ಲ.

CVD ಮತ್ತು ADD ಸೇರಿದಂತೆ tariffs, non-tariff barriers ಅಲ್ಲ.

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ NTB, NTM ಒಳಗಿದೆ, ಬುಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿನ ಕೆಟ್ಟ ಸೇಬಿನಂತೆ; tariffs ಬೇರೆ ಅಂಗಡಿಯವು.

ಕಾರ್ಡ್ 9.22 T 2.3 · ಪರಿಕಲ್ಪನೆ

★ OL 2.3.2, 2.3.5 · Scanner Q11 · SM p.9.22

ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ

NTMs ಅನ್ನು **technical** ಮತ್ತು **non-technical** ಎಂದು ಹೇಗೆ ವರ್ಗೀಕರಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ?

ಉತ್ತರ

- **Technical**: ಉತ್ಪನ್ನದ ಗುಣಲಕ್ಷಣಗಳು ಮತ್ತು **production processes** (SPS, TBT). Q11: production processes ಒಂದು technical measure.
- **Non-technical**: trade requirements; **hard** (price ಮತ್ತು quantity control), **threat** (anti-dumping, safeguards) ಮತ್ತು **other** (finance ಮತ್ತು investment) ಎಂದು ವಿಭಜನೆ.

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ Technical = ವಸ್ತುವೇ; non-technical = ಅದರ ಸುತ್ತಲಿನ ಕಾಗದಪತ್ರ ಮತ್ತು ಒತ್ತಡ. Hard, Threat, Other: H-T-O.

ಕಾರ್ಡ್ 9.23 T 2.3 · ಹೋಲಿಕೆ

★★ OL 2.3.3, 2.3.4 · Scanner Q2, Q5, Q9, Q14 · SM pp.9.22–9.23

ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ

SPS ಮತ್ತು **TBT** ನಡುವಿನ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಹೇಳಿ. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದು TBT ಅಲ್ಲ?

ಉತ್ತರ

- **SPS**: **ಮಾನವ, ಪ್ರಾಣಿ, ಸಸ್ಯ ಜೀವ** ಮತ್ತು **biodiversity** ರಕ್ಷಣೆ (Q5).
- **TBT**: **food ಮತ್ತು non-food** ಉತ್ಪನ್ನಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ (Q2): standards, labels, eco-labels, organic certification (Q9).
- Trap (Q9): **import quotas** TBT ಅಲ್ಲ.

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ SPS = ಜೀವಿಗಳ ಸುರಕ್ಷೆ (Safety of Species); TBT = ಗುಣಮಟ್ಟದ ಟ್ಯಾಗ್, ಬ್ರಾಂಡ್, ಟ್ರೇಡ್‌ಮಾರ್ಕ್ (Tags, Brands, Trademarks) (labels ಮತ್ತು standards).

ಕಾರ್ಡ್ 9.24 T 2.3 · ಪರಿಕಲ್ಪನೆ

★★ OL 2.3.6 · Scanner Q3, Q16 · SM pp.9.23–9.24

ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ

import quota ಎಂದರೇನು? ಯಾರಿಗೆ ಲಾಭ, ಮತ್ತು government ಗೆ revenue ಸಿಗುತ್ತದೆಯೇ?

ಉತ್ತರ

ಒಳಬರಲು ಅನುಮತಿಸುವ ಪ್ರಮಾಣದ ಮೇಲಿನ **physical limit**, ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ **ವರ್ಷಕ್ಕೆ** (Q3).

- Government ಗೆ **revenue ಇಲ್ಲ**; licence holders **quota rents** ಗಳಿಸುತ್ತಾರೆ.
- Quantitative restrictions **imports ಮತ್ತು exports** ಎರಡನ್ನೂ ತಡೆಯುತ್ತವೆ (Q16).

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ Tariff ಖಜಾನೆಗೆ ಕೊಡುತ್ತದೆ; quota licence-holder ಗೆ ಕೊಡುತ್ತದೆ.

ಕಾರ್ಡ್ 9.25 T 2.3 · ಪರಿಕಲ್ಪನೆ	★ OL 2.3.7, 2.3.8 · Scanner Q8, Q12 · SM p.9.24
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ **non-automatic licensing** ಮತ್ತು **financial measures** ಏನು ಮಾಡುತ್ತವೆ?	ಉತ್ತರ • **Non-automatic licensing ಮತ್ತು prohibitions** ಯಾವುದೇ ಮೂಲದಿಂದ ಬರುವ imports ನ **quantity** ಅನ್ನು ಮಿತಿಗೊಳಿಸುತ್ತವೆ (Q12). • **Financial measures** import cost ಹೆಚ್ಚಿಸುತ್ತವೆ: **advance payment** ನಿಯಮಗಳು ಮತ್ತು **foreign exchange controls** (Q8: 25% paid three months ahead).

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ Licence **ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಮಿತಿಗೊಳಿಸುತ್ತದೆ; finance ಬೆಲೆಯನ್ನು ಏರಿಸುತ್ತದೆ.**

ಕಾರ್ಡ್ 9.26 T 2.3 · ಹೋಲಿಕೆ	★★ OL 2.3.9, 2.3.10 · Scanner Q1, Q6, Q13 · SM p.9.26
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ **safeguard measures** ಮತ್ತು **embargo** ನಡುವಿನ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಹೇಳಿ.	ಉತ್ತರ • **Safeguards**: import **surge** ನಿಂದ domestic industry ಗೆ ಹಾನಿಯಾದಾಗ **ತಾತ್ಕಾಲಿಕ**, **non-discriminatory** ಮಿತಿಗಳು (Q13). • **Embargo**: ಒಂದು ದೇಶ ಅಥವಾ ಪ್ರದೇಶದೊಂದಿಗೆ imports ಅಥವಾ exports ಮೇಲಿನ **ಸಂಪೂರ್ಣ ನಿಷೇಧ**; **ಅತ್ಯಂತ ತೀವ್ರ** trade barrier (Q1, Q6).

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ Safeguard = **ಸೀಟ್ ಬೆಲ್ಟ್ (ತಾತ್ಕಾಲಿಕ); embargo = ಬೀಗ ಹಾಕಿದ ಬಾಗಿಲು (ಸಂಪೂರ್ಣ).**

ಕಾರ್ಡ್ 9.27 T 2.4 · ಕಂಠಪಾಠ	★ OL 2.4.1 · No direct Q · SM pp.9.26–9.27
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ **Voluntary Export Restraints (VERs)** ಎಂದರೇನು?	ಉತ್ತರ importer ನೊಂದಿಗೆ **ಮಾತುಕತೆ** ನಡೆಸಿ, ಪ್ರತೀಕಾರ ತಪ್ಪಿಸಲು **exporting country** ನಿರ್ವಹಿಸುವ **informal quota**.

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ V-E-R: **Exporter ತಾನೇ ತನ್ನನ್ನು ತಡೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ (Restrains),** ಏಕೆಂದರೆ importer ಸೌಜನ್ಯದಿಂದ ಕೇಳಿದ.

ಕಾರ್ಡ್ 9.28 T 3.1 · ಕಂಠಪಾಠ	★ OL 3.1.1, 3.5.1, 3.4.6 · Scanner 3.1 Q1; 3.5 Model Q1, Q2; 3.4 PYQ Q3 · SM pp.9.33–9.34; UNCTAD not in SM
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ **UNCTAD** ಏನನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸುತ್ತದೆ? Trade negotiations ಏನನ್ನು ಸಮತೋಲನಗೊಳಿಸುತ್ತವೆ, ಮತ್ತು NAFTA ದ ನಂತರ ಬಂದ agreement ಯಾವುದು?	ಉತ್ತರ • **UNCTAD** developing countries ನ **development-friendly integration** ಅನ್ನು ವಿಶ್ವ ಆರ್ಥಿಕತೆಯಲ್ಲಿ ಉತ್ತೇಜಿಸುತ್ತದೆ (SM ನಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲ). • Trade negotiations: **market access** (tariff ಕಡಿತ) ಮತ್ತು ದೇಶೀಯ industry ಯ **protection** ನಡುವಿನ ಸಮತೋಲನ. • **USMCA (2020)** NAFTA ದ ಉತ್ತರಾಧಿಕಾರಿ: **USA, Mexico, Canada** (3.4 PYQ Q3: Mexico).

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ UNCTAD: U.N. Conference on Trade and Development, ವಿಶ್ವ ಆರ್ಥಿಕತೆಗೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ-ಸ್ನೇಹಿ ಬಾಗಿಲು. USMCA = ಉತ್ತರ ಅಮೆರಿಕದ ಮೂವರು ನೆರೆಹೊರೆಯವರು, NAFTA ಗೆ ಹೊಸ ಹೆಸರು.

ಕಾರ್ಡ್ 9.29 T 3.2 · ಕಂಠಪಾಠ

★★★ OL 3.2.1, 3.2.2, 3.5.19 · Scanner 3.2 Q1; 3.5 PYQ Q3 · SM pp.9.34–9.35; SM p.9.46

ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ

1 February 2021 ರಂದು ಎಷ್ಟು **RTAs** ಜಾರಿಯಲ್ಲಿದ್ದವು? trade agreement ನ **ಎಂಟು ವಿಧಗಳನ್ನು** ಕ್ರಮವಾಗಿ ಹೆಸರಿಸಿ.

ಉತ್ತರ

1 February 2021 ರಂದು **339** RTAs ಜಾರಿಯಲ್ಲಿದ್ದವು (3.5 PYQ Q3).

- ಎಂಟು ವಿಧಗಳು: **unilateral, bilateral, regional preferential trade agreements, trading bloc, free-trade area, customs union, common market, economic and monetary union**.
- **Bilateral** = ಎರಡು ದೇಶಗಳು ಅಥವಾ blocs ನಡುವೆ; ಅವುಗಳ ನಡುವೆ free trade ಅದರ ಗುರಿ (3.2 Q1).

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ **1 Feb 2021 ರಂದು 339. U**nilateral ನಿಂದ **E**MU ವರೆಗೆ ಮೆಟ್ಟಿಲು ಹತ್ತಿ: U-B-R-T-F-C-C-E, ಎಂಟು ಹೆಜ್ಜೆ.

ಕಾರ್ಡ್ 9.30 T 3.2 · MCQ ಬಲೆ

★ OL 3.2.3 · Scanner 3.2 Q3 · SM p.9.43

ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ

NAFTA, EU policies, WTO agreements ಅಥವಾ bilateral pact: ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದು **multilateral** agreement?

ಉತ್ತರ

WTO agreements: multilateral negotiations ನಲ್ಲಿ **ಇಡೀ WTO ಸದಸ್ಯತ್ವ** ಭಾಗವಹಿಸುತ್ತದೆ.

NAFTA ಮತ್ತು EU **regional**, multilateral ಅಲ್ಲ.

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ **Multi = ಬಹು, WTO ದ ಎಲ್ಲರೂ.** Regional ಎಂದರೆ ಜಗತ್ತಿನೊಳಗಿನ ಒಂದು ಕ್ಲಬ್.

ಕಾರ್ಡ್ 9.31 T 3.2 · ಕಂಠಪಾಠ

★★ OL 3.2.4 · Scanner 3.2 Q4; 3.5 PYQ Q2, Q5 · SM p.9.35

ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ

Q4: ಸದಸ್ಯರ ನಡುವೆ free trade agreement ಇರುವ ಮತ್ತು **common external tariff ಅನ್ವಯಿಸಬಹುದಾದ** ಗುಂಪು ಯಾವುದು?

ಉತ್ತರ

Trading bloc (Arab League, EFTA; SM p.9.35).

- ಆಕರ್ಷಕ ತಪ್ಪು options: **free-trade area, regional preferential trade agreement, economic and monetary union**.

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ **Bloc = FTA + ಬೇಕಿದ್ದರೆ ಸಾಮಾನ್ಯ ಗೋಡೆ.** Bloc ಅನ್ನು ಐಚ್ಛಿಕ ಸಾಮಾನ್ಯ ಗೇಟು ಇರುವ ಫ್ಲಾಟ್ ಕಟ್ಟಡ (block) ಎಂದು ಭಾವಿಸಿ.

ಕಾರ್ಡ್ 9.32 T 3.2 · ಹೋಲಿಕೆ

★★ OL 3.2.5, 3.2.6 · Scanner 3.2 Q5; 3.5 PYQ Q8 · SM pp.9.35–9.36

ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ

free-trade area, customs union, common market ಮತ್ತು **economic and monetary union** ನಡುವಿನ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಹೇಳಿ.

ಉತ್ತರ

- **FTA**: ಸದಸ್ಯರು ತಮ್ಮ **ಸ್ವಂತ external tariffs** ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ.
- **Customs union**: **common external tariff** (EU, GCC, MERCOSUR). GCC ಒಂದು customs union (3.2 Q5); EU ಒಂದು customs union (3.5 PYQ Q8).
- **Common market**: **factor mobility** ಸೇರಿಸುತ್ತದೆ.
- **EMU**: **common currency** ಸೇರಿಸುತ್ತದೆ (SM: EU single currency).

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ **Tariff, Tariff-common, Factors, Currency:** ಪ್ರತಿ ಹೆಜ್ಜೆಯೂ ಇನ್ನೊಂದು ಹಂಚಿಕೆಯ ವಿಷಯ ಸೇರಿಸುತ್ತದೆ.

ಕಾರ್ಡ್ 9.33 T 3.2 · ಪರಿಕಲ್ಪನೆ	★ OL 3.2.7 · Scanner 3.2 Q2 · Not in SM
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ ಪ್ರಮುಖ export industries ಅನ್ನು ಗುರಿಯಾಗಿಸಿದರೆ ಸಂಭವನೀಯ ಪರಿಣಾಮ ಏನು?	ಉತ್ತರ ಅದು **ಆ ವಲಯದಲ್ಲಿ employment ಹೆಚ್ಚಿಸುತ್ತದೆ** ಮತ್ತು **current account balance ಸುಧಾರಿಸುತ್ತದೆ** (Q2).

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ **ಗೆಲ್ಲುವ ಕುದುರೆಗೆ ಬೆಂಬಲ ಕೊಡಿ, ಉದ್ಯೋಗ ಹೆಚ್ಚುತ್ತದೆ, account ಸುಧಾರಿಸುತ್ತದೆ.**

ಕಾರ್ಡ್ 9.34 T 3.3 · MCQ ಬಲೆ	★ OL 3.3.1, 3.4.1, 3.4.2 · Scanner 3.3 Model Q1, PYQ Q1; 3.4 Model Q1–Q2, PYQ Q1 · SM p.9.36; SM p.9.37; SM p.9.46
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ **GATT** ಎಂದರೇನು: ವ್ಯಾಪ್ತಿ, ಅವಧಿ, rounds ಮತ್ತು ಕಾನೂನು ಸ್ವರೂಪ?	ಉತ್ತರ • **Goods** ಅನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿತ್ತು; **1948 ರಿಂದ 1994** ರವರೆಗೆ ನಡೆಯಿತು (47 years, SM); **ಎಂಟು trade rounds**. • GATT ಒಂದು **agreement**, treaty ಅಲ್ಲ (SM p.9.37), international organisation ಕೂಡ ಅಲ್ಲ. • ಗುರಿ: ಸದಸ್ಯರ ನಡುವೆ **tariffs ಇಳಿಸುವುದು** (3.3 PYQ Q1). • ಎಚ್ಚರಿಕೆ: ಒಂದು Scanner model question 1947 ಎಂದು key ಮಾಡಿದೆ; PYQ ಮತ್ತು SM 1948 ಬಳಸುತ್ತವೆ.

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ **GATT = Goods, Agreement, Tariffs, Trade rounds (8).** ನಲವತ್ತೇಳು ವರ್ಷ: 48 ರಿಂದ 94.

ಕಾರ್ಡ್ 9.35 T 3.4 · ಕಂಠಪಾಠ	★ OL 3.4.3 · Scanner 3.4 PYQ Q4 · SM pp.9.36–9.37
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ 1980 ರ ವೇಳೆಗೆ **GATT ತನ್ನ ಪ್ರಸ್ತುತತೆ ಏಕೆ ಕಳೆದುಕೊಂಡಿತು**?	ಉತ್ತರ • **Investments, IPR ಮತ್ತು services** ಅದರ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯಿಂದ ಹೊರಗಿದ್ದವು. • **Agriculture** liberalisation ವಿಫಲವಾಯಿತು. • **ದುರ್ಬಲ institutions ಮತ್ತು dispute settlement**; ಅದು treaty ಅಥವಾ organisation ಆಗಿರಲಿಲ್ಲ. Q4 answer: **inadequate institutional structure and dispute settlement**.

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ **ವ್ಯಾಪ್ತಿಯ ಹೊರಗೆ, ಕಾಲಹರಣ, ಹಲ್ಲಿಲ್ಲ:** ವಿಷಯಗಳು ಇಲ್ಲ, ಕೃಷಿ ಸಿಲುಕಿತು, ಬಲವಾದ ತೀರ್ಪುಗಾರನಿಲ್ಲ.

ಕಾರ್ಡ್ 9.36 T 3.4 · ಕಂಠಪಾಠ	★ OL 3.4.4, 3.4.5 · Scanner 3.4 Model Q1 (1.1), Q1–Q2 (1.4), Q1 (1.5); PYQ Q2 · SM p.9.37; SM p.9.46
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ **Uruguay Round** ಯಾವಾಗ ನಡೆಯಿತು, ಎಷ್ಟನೇ round, ಮತ್ತು ಅದು ಏನನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸಿತು?	ಉತ್ತರ • **1986–94, 8ನೇ** round, **123 countries** ಭಾಗವಹಿಸಿದ್ದವು; ಇದು Punta del Este ನಲ್ಲಿ (September 1986) ಆರಂಭವಾಯಿತು. • ಇದು **WTO** ಗೆ ಕಾರಣವಾಯಿತು; **1 July 1995** ರಿಂದ ಜಾರಿ, **GATT as modified** ಅನ್ನು ಒಳಗೊಂಡ ಏಕ framework. • ತಪ್ಪು options: Doha, Tokyo, Kennedy rounds.

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ **86 ರಿಂದ 94, ನಂತರ 95:** round 94 ರಲ್ಲಿ ಮುಗಿಯುತ್ತದೆ, WTO 95 ರಲ್ಲಿ ತೆರೆಯುತ್ತದೆ.

ಕಾರ್ಡ್ 9.37 T 3.5 · MCQ ಬಲೆ	★ OL 3.5.2, 3.5.3 · Scanner 3.5 PYQ Q9; Model Q1 (1.4) · SM p.9.38; SM p.9.46
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ WTO ದ **principal objective** ಮತ್ತು ಅದರ **ಆರು objectives** ಹೇಳಿ. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದು objective ಅಲ್ಲ?	ಉತ್ತರ Principal objective: trade **smoothly, freely, fairly ಮತ್ತು predictably** ಹರಿಯುವಂತೆ ಮಾಡುವುದು. • ಆರು: **rules ರೂಪಿಸಿ ಜಾರಿಗೊಳಿಸುವುದು**; **negotiation ಗೆ forum**; **disputes ಬಗೆಹರಿಸುವುದು**; **transparency ಹೆಚ್ಚಿಸುವುದು**; ಇತರ institutions ಜೊತೆ **cooperate** ಮಾಡುವುದು; **developing countries ಗೆ ಸಹಾಯ**. • Trap: decision making ನ **secrecy ಕಾಯ್ದುಕೊಳ್ಳುವುದು** objective ಅಲ್ಲ.

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ Rules, Forum, Disputes, Transparency, Cooperation, Developing: R-F-D-T-C-D. ಯಾವಾಗಲೂ Transparency, ಎಂದಿಗೂ secrecy ಅಲ್ಲ.

ಕಾರ್ಡ್ 9.38 T 3.5 · ಕಂಠಪಾಠ	OL 3.5.4, 3.5.5 · Scanner 3.5 Model Q2 (1.5), Q1–Q2 (1.5.1) · SM p.9.38
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ **WTO structure** ವಿವರಿಸಿ: headquarters, ಮುಖ್ಯಸ್ಥ ಮತ್ತು ಹಂತಗಳು.	ಉತ್ತರ • **Secretariat Geneva** ನಲ್ಲಿ, **Director General** ಮುಖ್ಯಸ್ಥರು. • **Ministerial Conference**: ಅತ್ಯುನ್ನತ body, ಕನಿಷ್ಠ ಪ್ರತಿ **ಎರಡು ವರ್ಷಕ್ಕೊಮ್ಮೆ** ಸಭೆ ಸೇರುತ್ತದೆ. • **General Council**: **TPRB** ಮತ್ತು **DSB** ಆಗಿಯೂ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತದೆ. • ಅದರ ಕೆಳಗೆ: **Goods, Services ಮತ್ತು TRIPS Councils**. Appeals **Appellate Body** ಗೆ ಹೋಗುತ್ತವೆ (Scanner).

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ ಮೇಲಿನಿಂದ ಕೆಳಗೆ: Ministers, General, ನಂತರ Goods-Services-TRIPS. ಎಲ್ಲವನ್ನೂ Geneva ಹೊತ್ತಿದೆ.

ಕಾರ್ಡ್ 9.39 T 3.5 · ಪರಿಕಲ್ಪನೆ	★★ OL 3.5.6 · Scanner 3.5 Model Q1 (1.3); PYQ Q1, Q6, Q10, Q12 · SM p.9.39
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ **MFN** principle ಎಂದರೇನು, ಮತ್ತು GATT ನಲ್ಲಿ ಅದು ಎಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತದೆ?	ಉತ್ತರ **ವ್ಯಾಪಾರ ಪಾಲುದಾರರ ನಡುವೆ ತಾರತಮ್ಯವಿಲ್ಲ**: ಒಬ್ಬರಿಗೆ ನೀಡಿದ ಸೌಲಭ್ಯವನ್ನು **ಎಲ್ಲ** WTO ಸದಸ್ಯರಿಗೂ ನೀಡಬೇಕು. • ಇದು **GATT ನ Article 1**; GATT ಪರಿಚಯಿಸಿತು (Q6). • ಮಿತ್ರರಿಗೆ preferential tariffs ಅಲ್ಲ.

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ Most Favoured = Equally Favoured: ಯಾರಿಗೇ ನೀಡಿದ ಅತ್ಯುತ್ತಮ ಒಪ್ಪಂದ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಸಿಗುತ್ತದೆ.

ಕಾರ್ಡ್ 9.40 T 3.5 · ಪರಿಕಲ್ಪನೆ	★ OL 3.5.7 · Scanner 3.5 Model (ix) Q1; PYQ Q7 · SM p.9.39
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ **national treatment** ಎಂದರೇನು, ಮತ್ತು ಅದನ್ನು ಯಾವುದು ಉಲ್ಲಂಘಿಸುತ್ತದೆ?	ಉತ್ತರ Imported ಮತ್ತು ಸ್ಥಳೀಯ ಸರಕುಗಳನ್ನು **ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯ ಒಳಗೆ ಬಂದ ಮೇಲೆ ಸಮಾನವಾಗಿ** ಕಾಣಲಾಗುತ್ತದೆ. • **Post-sales service restrictions** ಇದನ್ನು ಉಲ್ಲಂಘಿಸುತ್ತವೆ. • Imports ಮೇಲೆ **customs duty** ವಿಧಿಸುವುದು ಇದನ್ನು ಉಲ್ಲಂಘಿಸುವುದಿಲ್ಲ.
ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ MFN ಮುಂಬಾಗಿಲು (ಪಾಲುದಾರರ ನಡುವೆ); national treatment ಒಳಗಿನ ಕೋಣೆ (ವಿದೇಶಿ = ಸ್ಥಳೀಯ).	

ಕಾರ್ಡ್ 9.41 T 3.5 · ಕಂಠಪಾಠ	★ OL 3.5.8, 3.5.10, 3.5.9 · Scanner 3.5 PYQ Q13 · SM pp.9.39–9.41; SM p.9.43
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ WTO ದ **guiding principles** ಪಟ್ಟಿ ಮಾಡಿ. **TPRM** ಎಂದರೇನು?	ಉತ್ತರ • **Non-discrimination**, **freer trade**, **predictability** (binding ಮತ್ತು transparency), **fair competition**, **development and reform**. • **TPRM** (Trade Policy Review Mechanism): TPRB ಯಿಂದ ಸದಸ್ಯರ trade policies ನ **ಆವರ್ತಕ review** (Q13).
ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ **N-F-P-F-D:** ಯಾರೂ ಮೆಚ್ಚಿನವರಿಲ್ಲ (No favourites), Freer, Predictable, Fair, Developing.	

ಕಾರ್ಡ್ 9.42 T 3.5 · MCQ ಬಲೆ	★★ OL 3.5.11–3.5.14 · Scanner 3.5 Model Q1 (1.5); PYQ Q4; 3.2 Q3 · SM pp.9.42–9.43
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ WTO ಅಡಿಯಲ್ಲಿ **ಇಲ್ಲದ** agreement ಯಾವುದು? **Agreement on Agriculture** ಏನನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ? TRIPS ಅನ್ನು expand ಮಾಡಿ.	ಉತ್ತರ • **NAFTA** ಒಂದು regional agreement, WTO agreement ಅಲ್ಲ. • **AoA**: **market access, domestic support, export subsidies**. • WTO agreements ನಲ್ಲಿ SPS, TBT, **TRIMs**, **TRIPS** (Trade-Related Aspects of Intellectual Property Rights) ಮತ್ತು **GATS** ಸೇರಿವೆ.
ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ **AoA = M-D-E:** Market, Domestic, Export. NAFTA ಬೇರೆಯದೇ ಗುಂಪಿನದು, ತಪ್ಪು ಮದುವೆಗೆ ಬಂದ ಅತಿಥಿಯಂತೆ.	

ಕಾರ್ಡ್ 9.43 T 3.6 · ಕಂಠಪಾಠ	★★ OL 3.6.1, 3.6.2 · Scanner Q1, Q2 · SM p.9.44; SM p.9.47
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ **Doha Development Agenda** ಯಾವ round, ಯಾವಾಗ, ಮತ್ತು ಅತ್ಯಂತ ವಿವಾದಾತ್ಮಕ ವಿಷಯ ಯಾವುದು?	ಉತ್ತರ • **ಒಂಬತ್ತನೇ** round, **Doha, Qatar ನಲ್ಲಿ November 2001** ರಲ್ಲಿ ಆರಂಭ (Fourth Ministerial Conference). • ಅತ್ಯಂತ ವಿವಾದಾತ್ಮಕ: **agriculture**. • ಇದು **developing-country concerns** ಗೆ ಸ್ಪಂದಿಸುತ್ತದೆ.
ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ **Doha = 9ನೇ, 2001, Development;** ಕೃಷಿ ಜಗಳವೇ ಮುಳ್ಳು.	

ಕಾರ್ಡ್ 9.44 T 3.7 · MCQ ಬಲೆ	★ OL 3.7.1 · Scanner Q1 · SM p.9.45
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ **G20** ಗೆ ಎಷ್ಟು ಸದಸ್ಯರಿದ್ದಾರೆ? Argentina, India, Tunisia, Mexico ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ಸದಸ್ಯ ಅಲ್ಲ?	ಉತ್ತರ **19 countries ಮತ್ತು EU** (SM p.9.45 Argentina ದಿಂದ United States ವರೆಗೆ ಪಟ್ಟಿ ಮಾಡುತ್ತದೆ). **Tunisia** ಸದಸ್ಯ ಅಲ್ಲ.

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ **19 + 1 = 20;** Tunisia ಹೊರಗಿನವನು.

ಕಾರ್ಡ್ 9.45 T 4.1 · ಕಂಠಪಾಠ	OL 4.1.1, 4.1.2, 4.3.1, 4.3.2 · Scanner 4.1 Model Q1 (1.1), Q1 (1.2); 4.3 Model Q1 (1.1), Q1 (1.3) · SM pp.9.51–9.52; SM p.9.64
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ **exchange rate, exchange rate regime** ಮತ್ತು **free float** ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಿಸಿ. 1 USD = 0.85 EUR ಆದಾಗ 100 USD ಅನ್ನು convert ಮಾಡಿ.	ಉತ್ತರ • **Exchange rate**: ಒಂದು currency ಯನ್ನು ಇನ್ನೊಂದಕ್ಕೆ ವಿನಿಮಯ ಮಾಡುವ ದರ. **quoted rate ನಿಂದ ಗುಣಿಸಿ** convert ಮಾಡಿ: 100 × 0.85 = **85 EUR**. • **Regime**: ವಿದೇಶಿ currencies ಎದುರು ದೇಶ ತನ್ನ currency ಯನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆ. ಎರಡು ತುದಿಗಳು: **floating (flexible)** ಮತ್ತು **fixed**. • **Free float**: **demand and supply** ನಿಂದ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯೇ ನಿರ್ಧರಿಸುವ ದರ; governments ಮತ್ತು central banks ದೂರ ಉಳಿಯುತ್ತವೆ.

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ **Rate = ಒಂದು currency ಯ ಬೆಲೆ ಇನ್ನೊಂದರಲ್ಲಿ.** Free float = ತಪಾಸಣಾಧಿಕಾರಿ ಇಲ್ಲದ **ಮುಕ್ತ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯ ಅಂಗಡಿ**.

ಕಾರ್ಡ್ 9.46 T 4.3 · ಪರಿಕಲ್ಪನೆ	★★ OL 4.3.3 · Scanner 4.3 Model Managed Float Q1–Q2; PYQ Q2, Q4, Q6 · SM pp.9.52–9.53
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ **managed float** ಎಂದರೇನು? India ಯಾವ regime ಅನುಸರಿಸುತ್ತದೆ?	ಉತ್ತರ Rate **floats**, ಆದರೆ ಅದರ ಮೇಲೆ ಪ್ರಭಾವ ಬೀರಲು **central bank currencies ಅನ್ನು ಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಮಾರುತ್ತದೆ** (Model Q2). • **India = managed float** (PYQ Q2, Q4). • Trap (Q6): "dirty float is generally followed by countries with a **fixed** regime" ಎಂಬುದು ತಪ್ಪು ಹೇಳಿಕೆ.

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ **Managed = ದಾರ ಇರುವ ಗಾಳಿಪಟ:** ಸ್ವತಂತ್ರವಾಗಿ ಹಾರುತ್ತದೆ, ಆದರೆ ದಾರ central bank ಕೈಯಲ್ಲಿ.

ಕಾರ್ಡ್ 9.47 T 4.3 · ಕಂಠಪಾಠ	★ OL 4.3.4, 4.3.5, 4.3.6 · Scanner 4.3 Model Q2 (1.2), Q2–Q3 (1.3), Fixed Q1–Q2; PYQ Q1 · SM p.9.53; SM p.9.64; crawling peg and currency board not in SM
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ **fixed (pegged)** rate, **soft peg** ಮತ್ತು **hard peg** ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಿಸಿ. ಹೆಚ್ಚಿನ IMF ಸದಸ್ಯರು ಯಾವ peg ಬಳಸುತ್ತಾರೆ?	ಉತ್ತರ • **Fixed**: ಸರ್ಕಾರ ಮೌಲ್ಯವನ್ನು **currency, basket ಅಥವಾ gold** ಎದುರು ನಿಗದಿಪಡಿಸುತ್ತದೆ; central bank ಮಧ್ಯಪ್ರವೇಶಿಸಿ **reserves** ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. • **Soft peg**: ಮಾರುಕಟ್ಟೆ-ನೇತೃತ್ವದ್ದು; **ಅತಿ ಹೆಚ್ಚು ಸಂಖ್ಯೆಯ IMF ಸದಸ್ಯರು** ಅಳವಡಿಸಿದ್ದು (PYQ Q1). **Hard peg**: ಬದಲಾಗದ ನಿಗದಿತ ಮೌಲ್ಯ. • SM ಆಚೆಗೆ: **crawling peg** indicators ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಕ್ರಮೇಣ ಹೊಂದಿಸುತ್ತದೆ; **currency board** ವಿದೇಶಿ currency ಗೆ ನಿಗದಿತ rate ನಲ್ಲಿ peg ಮಾಡುತ್ತದೆ.
ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ **Soft peg = ಮೃದು ಇಳಿಕೆ (ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಮುನ್ನಡೆಸುತ್ತದೆ); hard peg = ಕಠಿಣ ನಿಲುಗಡೆ (ಎಂದಿಗೂ ಚಲಿಸುವುದಿಲ್ಲ).**	

ಕಾರ್ಡ್ 9.48 T 4.3 · ಹೋಲಿಕೆ	★ OL 4.3.7, 4.3.8 · Scanner 4.3 PYQ Q3, Q5 · SM pp.9.53–9.54
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ fixed ಮತ್ತು floating regimes ನ **advantages**, ಹಾಗೂ floating ನ ಮುಖ್ಯ **disadvantage** ಹೇಳಿ.	ಉತ್ತರ • **Fixed**: fluctuation risk ಇಲ್ಲ, ಹೆಚ್ಚು trade ಮತ್ತು investment, **ಕಡಿಮೆ speculation**, monetary discipline, credibility. • **Floating**: ಸ್ವತಂತ್ರ monetary policy, rate ಒಂದು policy tool, **ದೊಡ್ಡ reserves ಬೇಕಿಲ್ಲ**. • Floating ನ ದೋಷ: volatility, uncertainty, **risk premium** (Q5: trade uncertainty). • Trap (Q3): "increase in speculation" fixed rates ನ advantage ಅಲ್ಲ.
ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ **Fixed = ಸ್ಥಿರ ಆದರೆ ಬಿಗಿ; floating = ಬಗ್ಗುವ ಆದರೆ ಏರಿಳಿಯುವ.**	

ಕಾರ್ಡ್ 9.49 T 4.4 · ಸೂತ್ರ	★ OL 4.4.1, 4.4.2, 4.5.8, 4.1.3, 4.6.4 · Scanner 4.4 Q2, Q3; 4.1 Model Q1 (1.4); 4.6 Model Q1 (1.4) · SM p.9.55; SM p.9.65
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ **nominal** ಮತ್ತು **real** exchange rate ನಡುವಿನ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಹೇಳಿ, formula ಬರೆಯಿರಿ. Q3 ಬಿಡಿಸಿ: NER 15, domestic index 250, foreign index 200.	ಉತ್ತರ • **Nominal**: currency ಗೆ currency. **Real**: goods ಗೆ goods (**'ಒಂದಕ್ಕೆ' 'ಎಷ್ಟು'**); trade flows real rate ಅನ್ನು ಅನುಸರಿಸುತ್ತವೆ. • **RER = NER × Domestic price index ÷ Foreign price index**; NER ಕಂಡುಹಿಡಿಯಲು ಮರುಜೋಡಿಸಿ. • Q3: 15 × 250 ÷ 200 = **18.75**. Q2: 25 = NER × 140 ÷ 70, ಆದ್ದರಿಂದ NER = **12.5**.
ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ **Real = Nominal × (ಸ್ವದೇಶಿ ಬೆಲೆಗಳು ಭಾಗಿಸು ವಿದೇಶಿ ಬೆಲೆಗಳು).** ಸ್ವದೇಶಿ (Home) ಬೆಲೆಗಳು ಮೇಲೆ.	

ಕಾರ್ಡ್ 9.50 T 4.4 · ಪರಿಕಲ್ಪನೆ	★★ OL 4.4.3, 4.4.4 · Scanner 4.4 Q1, Q4, Q5, Q6 · SM p.9.55; SM p.9.65
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ **REER** ಎಂದರೇನು, ಮತ್ತು REER **ಏರಿದರೆ** ಏನಾಗುತ್ತದೆ?	ಉತ್ತರ **REER = NEER ÷ price deflator** (inflation ಗೆ ಹೊಂದಿಸಿದ nominal effective exchange rate, Q4). • REER ಏರಿಕೆ: exports **ದುಬಾರಿ**, imports **ಅಗ್ಗ**, **competitiveness** ನಷ್ಟ, **current account deficit** (Q1, Q6). • Q5: NER ಸ್ಥಿರವಾಗಿದ್ದಾಗ REER ಏರಿಕೆ ಎಂದರೆ **domestic inflation, foreign inflation ಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚು**.

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ REER ಏರಿಕೆ = ಶ್ರೀಮಂತ ರೂಪಾಯಿ (Rich), ದುಬಾರಿ exports (Expensive), ಹೆಚ್ಚುವ imports (Rising).

ಕಾರ್ಡ್ 9.51 T 4.5 · ಕಂಠಪಾಠ	★★ OL 4.5.1, 4.5.2, 4.5.3, 4.5.5 · Scanner 4.5 Model Q1; PYQ Q1, Q2, Q3 · SM p.9.65; SM p.9.56; FEMA not in SM
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ **forex market** ವಿವರಿಸಿ. **vehicle currency** ಎಂದರೇನು? India ದಲ್ಲಿ forex ಅನ್ನು ಯಾವುದು ನಿಯಂತ್ರಿಸುತ್ತದೆ?	ಉತ್ತರ • **Over-the-counter**, ಎಲೆಕ್ಟ್ರಾನಿಕ್ ಆಗಿ ಜೋಡಿಸಿದ network (ಭೌತಿಕ ಸ್ಥಳವಲ್ಲ); ಅತಿ **ಕಿರಿದಾದ spreads**. • **Vehicle currency**: ಎರಡೂ ಪಕ್ಷಗಳ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ currency ಆಗಿಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಒಪ್ಪಂದಗಳಿಗೆ ವ್ಯಾಪಕವಾಗಿ ಬಳಸುವ currency; **US dollar** (Q1, Q2). • India ದಲ್ಲಿ foreign exchange ಅನ್ನು **FEMA** ನಿಯಂತ್ರಿಸುತ್ತದೆ (Q3).

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ ಡಾಲರ್ ಟ್ಯಾಕ್ಸಿ: ನೇರವಾಗಿ ಎಂದಿಗೂ ಭೇಟಿಯಾಗದ currencies ನಡುವೆ ವ್ಯಾಪಾರವನ್ನು ಹೊತ್ತೊಯ್ಯುತ್ತದೆ.

ಕಾರ್ಡ್ 9.52 T 4.5 · ಹೋಲಿಕೆ	★★ OL 4.5.6, 4.5.7, 4.9.9 · Scanner 4.9 PYQ Q1, Q2, Q3 · SM pp.9.64–9.65
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ **direct** ಮತ್ತು **indirect** quotes ನಡುವಿನ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಹೇಳಿ. **cross rate** ಮತ್ತು **arbitrage** ಎಂದರೇನು?	ಉತ್ತರ • **Direct (European)**: **1 foreign** unit ಗೆ ಸ್ಥಳೀಯ currency, ಉದಾ. ₹65/US$. • **Indirect (American)**: **1 local** unit ಗೆ ವಿದೇಶಿ currency, ಉದಾ. ಒಂದು ರೂಪಾಯಿಗೆ $0.0151 (Q1). • **Cross rate**: ಇತರ ಎರಡು ಜೋಡಿಗಳಿಂದ ಪಡೆದದ್ದು (Q2). **Arbitrage** ಎಲ್ಲ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಗಳಲ್ಲೂ ಒಂದೇ rate ತೋರುವಂತೆ ಮಾಡುತ್ತದೆ (Q3).

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ Direct = ಬೇಕಾದ ಸ್ವದೇಶಿ (Domestic) ನಾಣ್ಯಗಳು; Indirect = ಒಳಬರುವ (Intake) ವಿದೇಶಿ ನಾಣ್ಯಗಳು, ಒಂದು ಸ್ಥಳೀಯ ನಾಣ್ಯಕ್ಕೆ.

ಕಾರ್ಡ್ 9.53 T 4.6 · ಪರಿಕಲ್ಪನೆ	★ OL 4.6.1, 4.2.1, 4.5.4, 4.6.5, 4.6.6 · Scanner 4.2 Q1; 4.6 Model Q1–Q2 (1.6), Q1–Q2 (1.7) · SM pp.9.56–9.57; short-run and long-run factors not in SM
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ **equilibrium rate** ಎಲ್ಲಿ ನಿಗದಿಯಾಗುತ್ತದೆ? ಡಾಲರ್ ನ **demand** ಮತ್ತು **supply** ಅನ್ನು ಯಾವುದು ಚಾಲಿಸುತ್ತದೆ, ಮತ್ತು short ಹಾಗೂ long run ನಲ್ಲಿ rate ಅನ್ನು ಯಾವುದು ಚಲಿಸುತ್ತದೆ?	ಉತ್ತರ • Equilibrium **D$ ಮತ್ತು S$ ಸಂಧಿಸುವಲ್ಲಿ**. • Demand: imports, transfers, income payments, assets, speculation. Supply: exports ಮತ್ತು **FDI/FPI inflows** (deck). • SM ಆಚೆಗೆ: **short run** ನಲ್ಲಿ interest rates, inflation, trade balance; **long run** ನಲ್ಲಿ relative inflation. • **Higher interest rates ಮತ್ತು political stability appreciation** ಗೆ ಕಾರಣವಾಗುತ್ತವೆ.

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ **Demand rate ಅನ್ನು ಮೇಲೆಳೆಯುತ್ತದೆ, supply ಕೆಳಗೆ ತಳ್ಳುತ್ತದೆ;** equilibrium ನಲ್ಲಿ ಸಮತೋಲನಗೊಂಡ ಜೀಕುಪಲಕದಂತೆ.

ಕಾರ್ಡ್ 9.54 T 4.7 · ಪರಿಕಲ್ಪನೆ	★ OL 4.7.1, 4.3.9, 4.7.2, 4.9.7 · Scanner 4.7 PYQ Q1, Model Q1 (1.6), Q1 (1.7); 4.3 Model Q1 (1.2) · SM pp.9.57–9.58
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ **appreciation** ಮತ್ತು **depreciation** ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಿಸಿ. $1 = ₹70 ಇದು ₹75 ಆದರೆ ಏನಾಯಿತು? ಒಂದು currency ಗೆ demand ಹೆಚ್ಚಿದರೆ ಏನಾಗುತ್ತದೆ?	ಉತ್ತರ • **Appreciation** = ಮೌಲ್ಯ ಏರಿಕೆ; **depreciation** = ಮೌಲ್ಯ ಇಳಿಕೆ. • $1 = ₹70 → ₹75: **ರೂಪಾಯಿ depreciate ಆಯಿತು, ಡಾಲರ್ appreciate ಆಯಿತು**. ಹಾಗೆಯೇ 1 EUR = 80 → 85 INR: INR depreciate ಆಯಿತು (PYQ Q1). • ಒಂದು currency ಗೆ ಹೆಚ್ಚು demand: ಅದು **appreciate ಆಗುತ್ತದೆ**. ವಿದೇಶಿ currency ಗೆ ಹೆಚ್ಚು demand (ಉದಾ. ದೊಡ್ಡ trade deficit): ಸ್ವದೇಶಿ currency **depreciate ಆಗುತ್ತದೆ**.

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ **ಒಂದು ಡಾಲರ್ ಕೊಳ್ಳಲು ಹೆಚ್ಚು ರೂಪಾಯಿ ಬೇಕು = ರೂಪಾಯಿ ಕುಗ್ಗುತ್ತಿದೆ.** ಒಂದು ಡಾಲರ್ ನ ಬೆಲೆಯನ್ನು ಎಣಿಸಿ ನೋಡಿ.

ಕಾರ್ಡ್ 9.55 T 4.8 · MCQ ಬಲೆ	★ OL 4.8.1, 4.8.2 · Scanner 4.8 Model Q1–Q2 (1.8); PYQ Q1 · SM pp.9.59–9.60
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ **devaluation/revaluation** ಮತ್ತು **depreciation/appreciation** ನಡುವಿನ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಹೇಳಿ. Revaluation ಯಾವ regime ಗೆ ಅನ್ವಯಿಸುತ್ತದೆ?	ಉತ್ತರ • **Devaluation/revaluation**: **fixed par value** ನ **ಅಧಿಕೃತ** ಬದಲಾವಣೆ; fixed regime (PYQ Q1). • **Depreciation/appreciation**: **floating** rate ನಲ್ಲಿ **market forces** ನಿಂದ. Depreciation ಗೆ ಕಾರಣ market forces, ಸರ್ಕಾರದ ಕ್ರಮವಲ್ಲ (ಅದು devaluation).

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ **De-VALUE-ation = ಸರ್ಕಾರದ ಮೌಲ್ಯ (Value) ಆದೇಶ; de-PRICE-ciation = ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯ ತೀರ್ಪು.**

ಕಾರ್ಡ್ 9.56 T 4.9 · ಪರಿಕಲ್ಪನೆ	★★★ OL 4.9.1, 4.9.5, 4.8.3, 4.6.2 · Scanner 4.9 PYQ Q6, Q8; Model Q1 (1.7), Q1–Q2 (1.9); 4.8 PYQ Q2 · SM p.9.61; SM p.9.66
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ **depreciation** ನ ಪರಿಣಾಮಗಳೇನು? ಅದರ ದೋಷ ಏನು, ಮತ್ತು ಅದು ಏನನ್ನು ಸರಿದೂಗಿಸಬಲ್ಲದು?	ಉತ್ತರ Exports **ಅಗ್ಗ**, imports **ದುಬಾರಿ**: **output expansion**, ಉತ್ತಮ **trade balance** (Q6). • ಅದು inflation ನಿಂದ ಆದ price competitiveness ನಷ್ಟವನ್ನು **ಸರಿದೂಗಿಸುತ್ತದೆ** (4.9 PYQ Q8). • ಆದರೆ ದುಬಾರಿ imports ಮೂಲಕ **inflation ಹೆಚ್ಚಿಸುತ್ತದೆ**. • 4.8 PYQ Q2 trap: "lowers the relative price of imports" ಎಂಬುದು depreciation ಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ್ದಲ್ಲ.
ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ **ದುರ್ಬಲ currency: Exports ಸುಲಭ (Easy), Imports ದುಬಾರಿ (Ill-priced).** Growth ಏರುತ್ತದೆ, inflation ಕೂಡ ಏರುತ್ತದೆ.	

ಕಾರ್ಡ್ 9.57 T 4.9 · ಪರಿಕಲ್ಪನೆ	★★ OL 4.9.2, 4.9.3, 4.9.4 · Scanner 4.9 PYQ Q5, Q7, Q9 · SM pp.9.62–9.63
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ **appreciation** ನ currency, exports ಮತ್ತು imports ಮೇಲಿನ ಪರಿಣಾಮಗಳೇನು?	ಉತ್ತರ Currency **ಹೆಚ್ಚು ಮೌಲ್ಯಯುತ** ಆಗುತ್ತದೆ ಮತ್ತು **ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಮಾಣದ** ವಿದೇಶಿ currency ಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ (Q7). • Exports **ದುಬಾರಿ** ಆಗುವುದರಿಂದ ಅವುಗಳ **quantity ಇಳಿಯುತ್ತದೆ**; imports **ಅಗ್ಗ** ಆಗುವುದರಿಂದ ಅವುಗಳ quantity **ಏರುತ್ತದೆ**. • Revaluation imports ನ cost ಅನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುತ್ತದೆ (Q5).
ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ **ಬಲವಾದ currency: Exports ದುಬಾರಿ (Expensive), Imports ಅಗ್ಗ (Inexpensive).**	

ಕಾರ್ಡ್ 9.58 T 4.9 · ಪರಿಕಲ್ಪನೆ	★ OL 4.9.6, 4.6.3, 4.9.8 · Scanner 4.9 Model Q2–Q3 (1.9), Q2 (1.7); PYQ Q4 · SM p.9.62
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ exchange rate **volatility** FDI, FPI ಮತ್ತು hedging ಮೇಲೆ ಹೇಗೆ ಪರಿಣಾಮ ಬೀರುತ್ತದೆ? **trade deficit / CAD** ಎಂದರೇನು?	ಉತ್ತರ • Volatility **FDI ಮತ್ತು FPI ಅನ್ನು ತಡೆಯುತ್ತದೆ** ಮತ್ತು **hedging** cost ಹೆಚ್ಚಿಸುತ್ತದೆ. • **Trade deficit / CAD** = **imports, exports ಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚು** (PYQ Q4).
ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ **ಅಲುಗಾಡುವ rates ಹೂಡಿಕೆದಾರರನ್ನು ಹೆದರಿಸುತ್ತವೆ, hedgers ಗೆ ಖರ್ಚು ತರುತ್ತವೆ.** Deficit = exports ಗಿಂತ ದುಬಾರಿ (Dearer) imports.	

ಕಾರ್ಡ್ 9.59 T 5.2 · ಕಂಠಪಾಠ	★★ OL 5.2.1, 5.2.2, 5.2.3, 5.2.4, 5.2.5 · Scanner 5.2 Model Q1–Q2 (1.1), Q1 (1.2); PYQ Q1, Q3 · SM p.9.71; IBRD and GDR not in SM
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ **capital movements** ಮತ್ತು **types of foreign capital** ಯಾವುವು? World Bank (IBRD) ಮತ್ತು **GDR** ಎಂದರೇನು?	ಉತ್ತರ Capital movements = **financial assets ಮತ್ತು liabilities** ನ ಗಡಿಯಾಚೆಗಿನ ಹರಿವು; foreign capital = ಯಾವುದೇ capital inflow. • ವಿಧಗಳು: **aid, borrowings** (World Bank/IMF/ADB, **IDA soft loans**, **ECB**, trade credit), **NRI deposits**, **FPI** ಮತ್ತು **FDI**. • SM ಆಚೆಗೆ: **World Bank = IBRD** (ದೀರ್ಘಾವಧಿ development loans); **GDR** = ದೇಶೀಯ shares ಗೆ ಪ್ರತಿಯಾಗಿ **overseas bank** ನೀಡುವ receipt.

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ A-B-N-P-D: Aid, Borrowings, NRI deposits, Portfolio, Direct. GDR = ಮನೆಯಲ್ಲಿರುವ shares ಗೆ **ಸಾಗರೋತ್ತರ ನೀಡಿದ ರಸೀದಿ (Receipt issued Overseas)**.

ಕಾರ್ಡ್ 9.60 T 5.3 · MCQ ಬಲೆ	★ OL 5.3.1, 5.3.2, 5.3.3, 5.3.6 · Scanner 5.3 Q1, Q4, Q6, Q7 · SM p.9.72; ECB and NIIP points not in SM
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ IMF **FDI** ಅನ್ನು ಹೇಗೆ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಿಸುತ್ತದೆ? ಯಾವ item component ಅಲ್ಲ, ಮತ್ತು **ECB** FDI ಆಗಿದೆಯೇ?	ಉತ್ತರ FDI: **lasting interest ಮತ್ತು control**; ಕನಿಷ್ಠ **10%** voting power ಸ್ವಾಧೀನ (SM: "at least ten percent"). • Components: **equity capital, reinvested earnings, intra-company loans**. • Portfolio investment FDI ಯ component ಅಲ್ಲ (Q1). • **ECB ಒಂದು debt, FDI ಅಲ್ಲ** (Q4). FDI inflow **capital account** ಅನ್ನು ಸುಧಾರಿಸುತ್ತದೆ ಆದರೆ **NIIP** ಅನ್ನು ಹದಗೆಡಿಸುತ್ತದೆ (Q6).

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ FDI = ಪೂರ್ಣ (Full) ನಿಯಂತ್ರಣ: Equity, Earnings, Intra-loans (E-E-I); ಹೊರಗಿನ ಸಾಲ (ECB) ಒಂದು debt, ಪಾಲು ಅಲ್ಲ.

ಕಾರ್ಡ್ 9.61 T 5.3 · ಹೋಲಿಕೆ	★★ OL 5.3.4, 5.9.6 · Scanner 5.3 Q2, Q3; 5.9 PYQ Q4 · SM pp.9.72–9.73
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ **horizontal**, **vertical**, **conglomerate** ಮತ್ತು **two-way** FDI ನಡುವಿನ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಹೇಳಿ.	ಉತ್ತರ • **Horizontal**: ವಿದೇಶದಲ್ಲಿ **ಅದೇ ವ್ಯವಹಾರ** (India ದಲ್ಲಿ US cell-phone provider, 5.9 Q4). • **Vertical**: ವಿದೇಶದಲ್ಲಿ **ಪೂರಕ** ಚಟುವಟಿಕೆ. • **Conglomerate**: **ಸಂಬಂಧವಿಲ್ಲದ** ವ್ಯವಹಾರ, ಹೆಚ್ಚಾಗಿ **joint venture** (Q3). • **Two-way**: ದೇಶಗಳ ನಡುವೆ **ಪರಸ್ಪರ** ಹೂಡಿಕೆಗಳು (Q2).

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ Horizontal = ಅದೇ (Same), Vertical = ಪೂರೈಕೆ (Supplies), Conglomerate = ಸಂಪೂರ್ಣ ಹೊಸದು (Completely new), Two-way = ಕೊಟ್ಟು-ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದು (Tit-for-tat).

ಕಾರ್ಡ್ 9.62 T 5.4 · ಕಂಠಪಾಠ	★ OL 5.4.1, 5.4.3 · Scanner 5.4 Model Q1–Q3 (1.4); PYQ Q1 · SM pp.9.73–9.74
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ **FPI** ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಿಸಿ; ಅದರ stake, control ಮತ್ತು ಅವಧಿಯ ಲಕ್ಷಣಗಳನ್ನು ಹೇಳಿ.	ಉತ್ತರ **stocks, bonds** ಮತ್ತು securities ಗಳಲ್ಲಿ **financial capital** ಹರಿವು (real capital ಅಲ್ಲ). • Stake **10% ಕ್ಕಿಂತ ಕಡಿಮೆ**; **control** ಅಥವಾ ownership ಇಲ್ಲ. • **ಅಲ್ಪಾವಧಿ**, **speculative**, **return-seeking** (PYQ Q1).

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ FPI = ಹಣಕಾಸಿನದು (Financial), ಕ್ಷಣಿಕ (Fleeting), ಚಂಚಲ (Fickle): 10% ಕ್ಕಿಂತ ಕಡಿಮೆ, ಮಾತಿಲ್ಲ.

ಕಾರ್ಡ್ 9.63 T 5.4 · ಹೋಲಿಕೆ	★ OL 5.4.2, 5.4.6 · Scanner 5.4 PYQ Q2; 5.3 Q7 · SM p.9.74
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ **FDI** ಮತ್ತು **FPI** ನಡುವಿನ ವ್ಯತ್ಯಾಸ assets, ಅವಧಿ, exit, technology ಮತ್ತು employment ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಹೇಳಿ.	ಉತ್ತರ • Assets: FDI **physical**; FPI **financial**. • ಅವಧಿ: FDI **ದೀರ್ಘ**; FPI **ಅಲ್ಪ**. • Exit: FDI **ಕಷ್ಟ**; FPI **ಸುಲಭ**. • FDI **technology ಮತ್ತು employment** ತರುತ್ತದೆ; FPI ನೇರವಾಗಿ ಯಾವುದೂ ಇಲ್ಲ. • PYQ Q2: ದೀರ್ಘಾವಧಿ ಆಸಕ್ತಿ = FDI; speculative = FPI.

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ ಕಾರ್ಖಾನೆ (Factory) vs ಷೇರು ಪುಸ್ತಕ (Folio): ಕಾರ್ಖಾನೆ ಸ್ಥಳಾಂತರಿಸಲು ಕಷ್ಟ, ಷೇರುಗಳ folio ಮಾರಲು ಸುಲಭ.

ಕಾರ್ಡ್ 9.64 T 5.4 · ಪರಿಕಲ್ಪನೆ	★ OL 5.4.4, 5.4.5 · Scanner 5.4 PYQ Q3 · Not in SM
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ **FII** ಆರ್ಥಿಕತೆಗೆ ಏನು ಮಾಡುತ್ತದೆ? **capital flight** ಎಂದರೇನು?	ಉತ್ತರ • **FII capital market** ಮತ್ತು **equity flows** ಅನ್ನು ಬೆಳೆಸುತ್ತದೆ (PYQ Q3: all of capital market, flow of equity capital, financial innovation). • **Capital flight**: ಅನಿಶ್ಚಿತತೆಯಲ್ಲಿ capital ನ **ತ್ವರಿತ ಹೊರಹರಿವು**.

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ FII ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯನ್ನು ತುಂಬುತ್ತದೆ; flight ಅದನ್ನು ಖಾಲಿ ಮಾಡುತ್ತದೆ.

ಕಾರ್ಡ್ 9.65 T 5.5 · ಕಂಠಪಾಠ	★★ OL 5.5.1, 5.5.2, 5.5.3, 5.5.4, 5.5.5 · Scanner 5.5 Model Q1 (1.1), (1.3), Q1–Q2 (1.5); PYQ Q1, Q2, Q3 · SM pp.9.75–9.76
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ FDI ಯ **chief motive** ಮತ್ತು **reasons** ಹೇಳಿ. India ದಲ್ಲಿ FDI ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸಲು ಬಳಸದ item ಯಾವುದು?	ಉತ್ತರ Chief motive: ಸ್ವದೇಶಕ್ಕಿಂತ **ಹೆಚ್ಚಿನ return**; **firm-specific assets** (management skill, patents). • Reasons: **markets, resources, low wages, scale, diversification, tariff-jumping, tax breaks, SEZs, stable climate**. • PYQ Q3: **protectionist import bans** India ದಲ್ಲಿ FDI ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಕ್ಕೆ ಅಲ್ಲ.

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ ಹಣ (Money), ಮಾರುಕಟ್ಟೆ (Markets), ಸಾಮಗ್ರಿ (Materials), ವೇತನ (Wages), ಗೋಡೆ (Walls = tariff-jumping), ತೆರಿಗೆ (Tax): ಕಾರಣಗಳಿಗೆ ಆರು ಕೊಕ್ಕೆಗಳು.

ಕಾರ್ಡ್ 9.66 T 5.6 · ಕಂಠಪಾಠ	★ OL 5.6.1 · Scanner 5.6 Model Q1 (1.3), Q1 (1.6); PYQ Q5 · SM pp.9.77–9.78
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ **modes of FDI** ಪಟ್ಟಿ ಮಾಡಿ.	ಉತ್ತರ • **Subsidiary**, **equity injection**, **controlling interest**, **M&A**, **joint venture**, **greenfield**, **brownfield**. • PYQ Q5: joint ventures, mergers ಮತ್ತು greenfield investments modes ಆಗಿವೆ.

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ S-E-C-M-J-G-B: Subsidiary, Equity, Control, Merger, Joint venture, Green, Brown. ಏಳು ಮೆಟ್ಟಿಲುಗಳ ಏಣಿ.

ಕಾರ್ಡ್ 9.67 T 5.6 · ಹೋಲಿಕೆ	★★★ OL 5.6.2, 5.6.3, 5.9.5 · Scanner 5.6 Model Q2 (1.6); PYQ Q1–Q4; 5.9 PYQ Q3 · SM p.9.78
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ **greenfield** ಮತ್ತು **brownfield** ನಡುವಿನ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಹೇಳಿ. ಯಾವುದರಲ್ಲಿ airports ಗೆ 100% automatic FDI ಅನುಮತಿ ಇದೆ?	ಉತ್ತರ • **Greenfield**: **ಹೊಸ affiliate**, **ಹೊಸ assets** ಮತ್ತು production (PYQ Q1). ವಿದೇಶದಲ್ಲಿ ONGC Videsh = greenfield (Q4). • **Brownfield**: merger, acquisition ಅಥವಾ **lease** ಮೂಲಕ **ಈಗಿರುವ infrastructure** (Q2, Q3). • **brownfield airport** projects ನಲ್ಲಿ **100% automatic** route (5.9 Q3).

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ Green = ಹುಲ್ಲು (Grass), ಹೊಚ್ಚ ಹೊಸ ಹೊಲ; Brown = ಈಗಾಗಲೇ ಕಟ್ಟಿದ್ದು (Built already), ಜಾಗವನ್ನು ಕೊಳ್ಳಿ ಅಥವಾ ಬಾಡಿಗೆಗೆ ಪಡೆಯಿರಿ.

ಕಾರ್ಡ್ 9.68 T 5.7 · ಪರಿಕಲ್ಪನೆ	★ OL 5.7.1, 5.7.2, 5.8.1, 5.8.2 · Scanner 5.7 PYQ Q1, Q2; 5.8 Model Q1 (1.1), Q1 (1.7) · SM pp.9.78–9.80
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ **benefits of FDI** ಪಟ್ಟಿ ಮಾಡಿ. ಅದು host currency ಮೇಲೆ ಹೇಗೆ ಪರಿಣಾಮ ಬೀರುತ್ತದೆ?	ಉತ್ತರ **ನೇರ ಮತ್ತು ಪರೋಕ್ಷ employment**, **technology**, **competition**, **savings ಮೀರಿದ finance**, **exports**, **tax revenue**, **BoP**. • FDI inflow host currency ಯನ್ನು **appreciate ಮಾಡುತ್ತದೆ**; **imported inputs** ಮತ್ತು **profit repatriation** depreciate ಮಾಡುತ್ತವೆ. • Trap: capital flight ಮತ್ತು reserves ನಷ್ಟ benefit ಅಲ್ಲ.

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ E-T-C-F-E-T-B: Employment, Technology, Competition, Finance, Exports, Tax, BoP. ಏಳು ಅಕ್ಷರಗಳು, ಏಳು ಲಾಭಗಳು.

ಕಾರ್ಡ್ 9.69 T 5.8 · ಕಂಠಪಾಠ	★ OL 5.8.3, 5.8.4, 5.8.5 · Scanner 5.8 Model Q2–Q3 (1.8) · SM pp.9.80–9.82; SM pp.9.85–9.86
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ FDI ಯ **problems** ಪಟ್ಟಿ ಮಾಡಿ. **tax competition** ಮತ್ತು **race to the bottom** ಎಂದರೇನು?	ಉತ್ತರ • **Capital-intensive methods**, **regional disparity**, **crowding-out**, **BoP instability**, **distortions**, **monopoly**, **dual economy**, **sovereignty** risk. • **Tax competition**: host countries **ಅತಿಯಾದ tax incentives** ನೀಡುವುದು (Q2). • **Race to the bottom**: ಉದಾರ incentives ಮತ್ತು subsidies ಮೂಲಕ ಸ್ಪರ್ಧಿಸುವುದು (Q3).

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ Capital-heavy, Regional gaps, Crowd-out, BoP, Distortion, Monopoly, Dual, Sovereignty: C-R-C-B-D-M-D-S. ಎಂಟು ಅಕ್ಷರಗಳ ಸರಣಿ.

ಕಾರ್ಡ್ 9.70 T 5.9 · ಪರಿಕಲ್ಪನೆ	★★ OL 5.9.1, 5.9.2, 5.9.3, 5.9.4, 5.5.4; OL 5.10.1, 5.10.2, 5.10.3 · Scanner 5.9 Model Q2, Q3; PYQ Q1, Q2, Q5; 5.5 PYQ Q1; 5.10 Model Q1 (1.10), Q2 · SM pp.9.82–9.83; SM p.9.86; RBI, FEMA, Make in India not in SM
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ **India ದಲ್ಲಿ FDI** ಏಕೆ ಮುಖ್ಯ, ಮತ್ತು ಅದನ್ನು ಯಾರು regulate ಮಾಡುತ್ತಾರೆ? Sectoral caps ಯಾವುವು? ODI ಯನ್ನೂ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಿಸಿ.	ಉತ್ತರ • ಪ್ರಮುಖ **non-debt resource**; **tax breaks ಮತ್ತು ಕಡಿಮೆ salaries** ಅದನ್ನು ಆಕರ್ಷಿಸುತ್ತವೆ (5.5 PYQ Q1). • **RBI ಮತ್ತು FEMA** ಇದನ್ನು regulate ಮಾಡುತ್ತವೆ; **Make in India** investment ಮತ್ತು manufacturing ಅನ್ನು ಆಕರ್ಷಿಸುತ್ತದೆ. • Scanner keys (ದಿನಾಂಕ ಸಹಿತ): private banking 49% (2019); telecom 100%; food-product marketing 100% automatic. Deck ಈ caps ಅನ್ನು ದಿನಾಂಕ ಸಹಿತ ಎಂದು ಗುರುತಿಸುತ್ತದೆ. • **ODI** (outbound FDI): ಸಡಿಲಗೊಂಡ capital controls ನಿಂದ ಸಾಧ್ಯವಾದ, ವಿದೇಶದಲ್ಲಿ Indian companies ಮಾಡುವ ಹೂಡಿಕೆ; **RBI** ಅದನ್ನು monitor ಮಾಡಿ data ಪ್ರಕಟಿಸುತ್ತದೆ (SM p.9.83, p.9.86).

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ **RBI + FEMA = ನಿಯಮ ಕಾಯುವವರು; Make in India = ಆಹ್ವಾನ;** ODI = Indian company ಹೊರಗೆ (Out) ಹೋಗುವುದು.

ಫ್ಲಾಶ್ ಕಾರ್ಡ್‌ಗಳು — ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯಗಳೊಂದಿಗೆ

ಅಧ್ಯಾಯ 10 · ಭಾರತೀಯ ಆರ್ಥಿಕತೆ (Indian Economy) · 53 ಕಾರ್ಡ್‌ಗಳು

ಈ ಕಾರ್ಡ್‌ಗಳನ್ನು ಹೇಗೆ ಬಳಸಬೇಕು

- ಮೊದಲು **ಪ್ರಶ್ನೆ** ಓದಿ, ಕಾರ್ಡ್ ತಿರುಗಿಸುವ ಮೊದಲು ಉತ್ತರವನ್ನು **ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ** ಹೇಳಿ.
- ನಂತರ **ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ** ಓದಿ. ಅದು ಹಿಡಿಸದಿದ್ದರೆ, ನಿಮ್ಮದೇ ಉಪಾಯ ಮಾಡಿ ಕಾರ್ಡ್ ಬಳಿ ಬರೆದಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಿ.
- ಪ್ರತಿ ಕಾರ್ಡ್‌ನಲ್ಲಿ ಅದರ **Scanner ಪ್ರಶ್ನೆ ಸಂಖ್ಯೆಗಳು** ಇವೆ, ಕಾರ್ಡ್ ಮುಗಿದ ತಕ್ಷಣ ಆ MCQs ಬಿಡಿಸಲು.
- ಪ್ರತಿ ಕಾರ್ಡ್ ಅನ್ನು **1 ದಿನದ ನಂತರ ಮತ್ತೆ**, **1 ವಾರದ ನಂತರ** ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ನೋಡಿ.

ನಕ್ಷತ್ರಗಳ ಅರ್ಥ

★★★	ICAI 6 ಅಥವಾ ಹೆಚ್ಚು ಬಾರಿ ಕೇಳಿದೆ. ಪದಶಃ ಕಂಠಪಾಠ ಮಾಡಿ.
★★	3 ರಿಂದ 5 ಬಾರಿ ಕೇಳಿದೆ. ಮುಖ್ಯ ಪದಗಳು ಮತ್ತು ಪಟ್ಟಿಗಳನ್ನು ತಿಳಿಯಿರಿ.
★	1 ಅಥವಾ 2 ಬಾರಿ ಕೇಳಿದೆ. ಒಮ್ಮೆ ಓದಿ; MCQ ನಲ್ಲಿ ಗುರುತಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾದರೆ ಸಾಕು.
–	Study Material ಪಠ್ಯದಿಂದ ತೆಗೆದದ್ದು. One Liner ಸಾಲು ಅಲ್ಲ, ಆದರೆ ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಉಪಯುಕ್ತ.

ಈ ಅಧ್ಯಾಯದ ವಿಷಯಗಳು

ವಿಷಯ	ಹೆಸರು	ಕಾರ್ಡ್ ಸಂಖ್ಯೆ	ಒಟ್ಟು	ಗರಿಷ್ಠ ನಕ್ಷತ್ರಗಳು
10.1	ಭಾರತೀಯ ಆರ್ಥಿಕತೆಯ ಸ್ಥಿತಿ: ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಪೂರ್ವ ಅವಧಿ (Status of Indian Economy: Pre Independence Period, 1850-1947)	10.01 – 10.04	4	★★
10.2	ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಾನಂತರದ ಭಾರತೀಯ ಆರ್ಥಿಕತೆ (Indian Economy: Post Independence, 1947-1991)	10.05 – 10.13	9	★★★
10.4	1991ರ ಆರ್ಥಿಕ ಸುಧಾರಣೆಗಳು (The Economic Reforms of 1991)	10.14 – 10.29	16	★★
10.5	1991ರ ಸುಧಾರಣೆಗಳ ನಂತರದ GDP ಬೆಳವಣಿಗೆ ದರಗಳು (GDP Growth Rates Post 1991 Reforms)	10.30 – 10.31	2	★★★
10.6	NITI Aayog: ಭಾರತದ ರೂಪಾಂತರಕ್ಕಾಗಿ ಒಂದು ದಿಟ್ಟ ಹೆಜ್ಜೆ (NITI Aayog: A Bold Step for Transforming India)	10.32 – 10.37	6	★★★
10.7	ಭಾರತೀಯ ಆರ್ಥಿಕತೆಯ ಪ್ರಸ್ತುತ ಸ್ಥಿತಿ: ಒಂದು ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತ ಅವಲೋಕನ (The current state of the Indian Economy: A brief overview)	10.38 – 10.52	15	★★★
10.8	ಉಪಸಂಹಾರ (Conclusion)	10.53	1	★

ಆಧಾರ: ICAI Study Material (July 2026), Scanner Business Economics 2026 October, One Liners P4. ನಕ್ಷತ್ರಗಳು One Liners deck ಪ್ರಕಾರ. "OL" = One Liner ಉಲ್ಲೇಖ; "Q" = Scanner ನಲ್ಲಿ ಆ ವಿಷಯದ ಪ್ರಶ್ನೆ ಸಂಖ್ಯೆ; "SM p." = Study Material ನ ಪುಟ.

ಕಾರ್ಡ್ 10.01 T 10.1 · MCQ ಬಲೆ

★★ OL 10.1.1, 10.1.2 · Scanner 10.2 PYQs Q1, Q2 · SM pp.10.1–10.2

ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ

ಭಾರತದ ಇತಿಹಾಸದ ಯಾವ ಅವಧಿಯನ್ನು **'prosperous and self-reliant'** ಎಂದು ವರ್ಣಿಸಲಾಗಿದೆ, ಮತ್ತು 1850–1947ರ ಆರ್ಥಿಕತೆಯನ್ನು ಬದಲಿಗೆ ಹೇಗೆ ವರ್ಣಿಸಲಾಗಿದೆ?

ಉತ್ತರ

ಮೊದಲ ಮತ್ತು ಹದಿನೇಳನೇ ಶತಮಾನ AD ನಡುವೆ ಭಾರತವು ಪ್ರಾಚೀನ ಮತ್ತು ಮಧ್ಯಕಾಲೀನ ಜಗತ್ತಿನ **largest economy** ಹೊಂದಿತ್ತು ಎಂದು ನಂಬಲಾಗಿದೆ; ಅದು ಜಗತ್ತಿನ ಸಂಪತ್ತಿನ ಮೂರನೇ ಒಂದು ಭಾಗದಿಂದ ನಾಲ್ಕನೇ ಒಂದು ಭಾಗದಷ್ಟನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ಅಲ್ಲಿ **self-sufficient villages** ಇದ್ದವು, ಮತ್ತು commerce, pilgrimage ಹಾಗೂ administrationನ ಕೇಂದ್ರಗಳಾದ ನಗರಗಳಿದ್ದವು.

Scanner: ಬ್ರಿಟಿಷ್-ಪೂರ್ವ ಭಾರತ = **self-sufficient villages ಮತ್ತು commerceನ ಕೇಂದ್ರಗಳಾಗಿದ್ದ cities** (Q1); ಪ್ರಾಚೀನ ಮತ್ತು ಮಧ್ಯಕಾಲೀನ ಭಾರತ = **self-reliant and prosperous economy** (Q2).

MCQ trap: 1850–1947ರ ಆರ್ಥಿಕತೆ **impoverished and under-developed** ಆಗಿತ್ತು, 'prosperous and self-reliant' ಅಲ್ಲ.

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ ಬ್ರಿಟಿಷರ ಮೊದಲು ತುಂಬಿದ ಕಣಜ, ನಂತರ ಖಾಲಿ ಜೇಬು. 'Self-reliant' ಪದವನ್ನು ಹಳೆಯ ಹಳ್ಳಿ ಆರ್ಥಿಕತೆಗೆ ಜೋಡಿಸಿ, ವಸಾಹತು ಕಾಲಕ್ಕೆ ಎಂದಿಗೂ ಅಲ್ಲ.

ಕಾರ್ಡ್ 10.02 T 10.1 · ಪರಿಕಲ್ಪನೆ

★ OL 10.1.2 · Scanner 10.1 MQ Q2 · SM pp.10.2–10.3

ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ

ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಆಡಳಿತವು ಭಾರತದ manufacturingಗೆ ಹೇಗೆ ಹಾನಿ ಮಾಡಿತು, ಮತ್ತು ಭೂಮಿ ಹಾಗೂ ಕೃಷಿಯ ಮೇಲೆ ಅದರ ಪರಿಣಾಮಗಳೇನು?

ಉತ್ತರ

ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಆಡಳಿತವು 1757–1858 (East India Company) ಮತ್ತು 1858–1947 (ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಸರ್ಕಾರ) ಅವಧಿಗಳಲ್ಲಿ ನಡೆಯಿತು. ಭಾರತವು manufactures ರಫ್ತುದಾರನಿಂದ **raw materials ರಫ್ತುದಾರ** ಆಗಿ ಬದಲಾಯಿತು.

Discriminatory tariffs: ಭಾರತೀಯ finished goodsಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ tariffs, ಆಮದುಗಳಿಗೆ ಕಡಿಮೆ tariffs. ಭಾರತೀಯ ಸರಕುಗಳು competitiveness ಕಳೆದುಕೊಂಡವು, ಹೀಗಾಗಿ handicrafts ಮತ್ತು manufactures ನಾಶವಾದವು.

ಪರಿಣಾಮ: ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಮಾಣದ unemployment ಮತ್ತು ಭೂಮಿಯ ಮೇಲೆ ಜನದಟ್ಟಣೆ (agriculture ಪ್ರಧಾನ sector ಆಗಿತ್ತು, MQ Q2), holdingsಗಳ sub-division ಮತ್ತು fragmentation, **subsistence farming**, ಕಡಿಮೆ productivity ಮತ್ತು ಬಡತನ.

Zamindari ವ್ಯವಸ್ಥೆ, absentee landlordism, ಸಾಲಗ್ರಸ್ತತೆ ಮತ್ತು ಶೋಷಕ money lenders ಇವು ಭಾರತೀಯ ಕೃಷಿಯ **ವಾಸ್ತವಿಕ ಕುಸಿತಕ್ಕೆ** ಕಾರಣವಾದವು.

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ ಕಚ್ಚಾ ಹೊರಗೆ, ನಾಶ ಒಳಗೆ: raw materials ಹೊರಗೆ ಹೋದವು, ಅಗ್ಗದ ಯಂತ್ರ-ತಯಾರಿತ ಸರಕುಗಳು ಒಳಗೆ ಬಂದವು, ಕುಶಲಕರ್ಮಿಯ ಕೆಲಸ ಮತ್ತು ರೈತನ ಭೂಮಿ ಅದರ ಬೆಲೆ ತೆತ್ತವು.

ಕಾರ್ಡ್ 10.03 T 10.1 · ಕಂಠಪಾಠ

★ OL 10.1.3 · Scanner 10.1 PYQs Q1 · SM p.10.4

ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ

ವಸಾಹತು ಕಾಲದ industrial growthನಲ್ಲಿ ಯಾವ industries ಪ್ರಾಬಲ್ಯ ಹೊಂದಿದ್ದವು, ಯಾವುದು ಹಿಂದುಳಿಯಿತು, ಮತ್ತು 1946ರಲ್ಲಿ NDPಯಲ್ಲಿ manufacturingನ ಪಾಲು ಎಷ್ಟಿತ್ತು?

ಉತ್ತರ

ಆಧುನಿಕ industry **lopsided** ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯಿತು; **cotton ಮತ್ತು jute** ಪ್ರಾಬಲ್ಯ ಹೊಂದಿದ್ದವು (Q1 key: cotton ಮತ್ತು jute, wool, nylon ಅಥವಾ silk ಅಲ್ಲ).

Producer goods industries ಹಿಂದುಳಿದವು: ತಮ್ಮ industriesಗೆ ಸ್ಪರ್ಧೆ ನೀಡಬಹುದಾದ industriesಗಳನ್ನು ನಿರುತ್ಸಾಹಗೊಳಿಸುವಂತೆ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ producers ನೀತಿಯ ಮೇಲೆ ಒತ್ತಡ ಹೇರಿದರು.

Manufacturing (small-scale ಮತ್ತು cottage industries ಹೊರತುಪಡಿಸಿ) **1946ರಲ್ಲಿ NDPಯ 7%** ಅನ್ನು ಕೂಡ ಮುಟ್ಟಿರಲಿಲ್ಲ.

Factory employment ಬಹಳ ಕಡಿಮೆ: 1900ರಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು ಜನಸಂಖ್ಯೆಯ 0.4% ಮತ್ತು 1941ರಲ್ಲಿ 1.4%.

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ C-J, ನಂತರ '46ರಲ್ಲಿ 7: ವಸಾಹತು ಕಾಲದ factoryಯನ್ನು Cotton ಮತ್ತು Jute ಹೊತ್ತವು; ನಲವತ್ತಾರರಲ್ಲಿ ಏಳು ಎಂದರೆ NDPಗೆ manufacturing ಸೇರಿಸಿದ್ದು ಎಷ್ಟು ಕಡಿಮೆ ಎಂಬುದರ ಸಂಕೇತ.

ಕಾರ್ಡ್ 10.04 T 10.1 · MCQ ಬಲೆ

OL 10.1.5 · Scanner 10.1 PYQs Q2 · Not in SM text (Scanner only)

ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ

ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದು economic growthಗೆ **ಕೊಡುಗೆ ನೀಡುವುದಿಲ್ಲ**: labour ಮತ್ತು capital, ಜನಸಂಖ್ಯೆಯ ಗಾತ್ರ, new technology, education ಮತ್ತು experience?

ಉತ್ತರ

ಜನಸಂಖ್ಯೆಯ ಗಾತ್ರದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಳ (Q2 key b).

ಉಳಿದವು ಕೊಡುಗೆ ನೀಡುತ್ತವೆ: labour ಮತ್ತು capital ಮುಂತಾದ resourcesಗಳ ಲಭ್ಯತೆ, ಹೊಸ ಮತ್ತು ಉತ್ತಮ technology, ಹಾಗೂ education ಅಥವಾ work experience ಮೂಲಕ ಗಳಿಸಿದ ಹೆಚ್ಚಿನ ಜ್ಞಾನ.

ಜನಸಂಖ್ಯೆಯ ಗಾತ್ರದಲ್ಲಿ ಕೇವಲ ಹೆಚ್ಚಳವು ತನ್ನಷ್ಟಕ್ಕೇ growthಗೆ ಏನನ್ನೂ ಸೇರಿಸುವುದಿಲ್ಲ.

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ ತಲೆಗಳನ್ನಲ್ಲ, ಕೌಶಲಗಳನ್ನು ಎಣಿಸಿ: resources, technology ಮತ್ತು knowledge output ಹೆಚ್ಚಿಸುತ್ತವೆ; ಕೇವಲ ತಲೆಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಹೆಚ್ಚಿಸುವುದಿಲ್ಲ.

ಕಾರ್ಡ್ 10.05 T 10.2 · ಪರಿಕಲ್ಪನೆ

★★★ OL 10.2.3 · Scanner 10.2 MQ 1.2 Q1; PYQs Q10, Q11 · SM pp.10.4–10.5

ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ

Nehruvian model ಎಂದರೇನು, ಅದನ್ನು ಯಾವ ಸಂಸ್ಥೆ ನಡೆಸುತ್ತಿತ್ತು, ಮತ್ತು ಅದರ ಉದ್ದೇಶವೇನು?

ಉತ್ತರ

ರಾಜ್ಯ-ನಿರ್ದೇಶಿತ **industrialisation** ಜೊತೆಗೆ ಸಾಮಾಜಿಕ ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕ **redistribution**; ಕೇಂದ್ರೀಕೃತ economic planning ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಯತಂತ್ರದ ಮೂಲವಾಗಿತ್ತು.

Planning Commission ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾಯಿತು; **five-year plans** ಅನ್ನು ಅದೇ ರೂಪಿಸಿ, ಜಾರಿಗೊಳಿಸಿ, monitor ಮಾಡಿತು.

ಉದ್ದೇಶ: **equity ಮತ್ತು distributive justice** ಜೊತೆಗೆ ತ್ವರಿತ economic growth.

Scanner keys: ನೀತಿ = **import substitution and planned economy** (MQ Q1); planningನ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಉದ್ದೇಶ = **growth with social justice** (Q10); ವಸಾಹತು ಶೋಷಣೆಯಿಂದ **planned development** ಕಡೆಗೆ ಬದಲಾವಣೆ (Q11).

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ P-F-E: **P**lanning Commission → **F**ive-year plans → **E**quity and distributive justice. ಯೋಜನೆಯಿಂದ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕಕ್ಕೆ, ಕೊನೆಗೆ ನ್ಯಾಯಕ್ಕೆ.

ಕಾರ್ಡ್ 10.06 T 10.2 · ಹೋಲಿಕೆ

★ OL 10.2.5 · Scanner 10.2 PYQs Q3 · SM p.10.5

ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ

1950ರ ದಶಕದ ನೀತಿಗಳು ಎರಡು ತತ್ತ್ವಗಳಿಂದ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಿತವಾಗಿದ್ದವು. **Nehruvian** ಮತ್ತು **Gandhian** ದೃಷ್ಟಿಕೋನಗಳನ್ನು ಹೋಲಿಸಿ.

ಉತ್ತರ

- **Nehruvian: heavy industry**ಗೆ ಒತ್ತು ನೀಡುವ socialistic ಸಮಾಜ.
- **Gandhian: small-scale ಮತ್ತು cottage industry** ಹಾಗೂ **village republics**.

Q3 key: small scale, cottage industry ಮತ್ತು village republics = **Gandhian** ತತ್ತ್ವ (Nehruvian, British ಅಥವಾ East India Company ಅಲ್ಲ).

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ ನೆಹರೂ = ದೊಡ್ಡ ಯಂತ್ರಗಳು; ಗಾಂಧಿ = ಸಣ್ಣ ಕೈಗಳು. ಒಂದು ಕಡೆ ಅಣೆಕಟ್ಟು ಮತ್ತು ಉಕ್ಕು, ಇನ್ನೊಂದು ಕಡೆ ಹಳ್ಳಿಯ ಕಾರ್ಯಾಗಾರಗಳು.

ಕಾರ್ಡ್ 10.07 T 10.2 · ಕಂಠಪಾಠ

★ OL 10.2.4, 10.2.5, 10.4.5 · Scanner 10.4 PYQs Q13 · SM p.10.5

ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ

1948 ಮತ್ತು 1956ರ Industrial Policy Resolutions ಏನು ಮಾಡಿದವು, ಮತ್ತು **1958**ರ ಬಿಕ್ಕಟ್ಟಿನ ನಂತರ ಏನಾಯಿತು?

ಉತ್ತರ

IPR 1948: public sectorಗೆ ವಿಸ್ತೃತ ಪಾತ್ರ ಮತ್ತು private sectorಗೆ licensing; atomic energy, arms and ammunition ಹಾಗೂ railwaysನಲ್ಲಿ **state monopoly**; basic industriesಗಳಲ್ಲಿ ಹೊಸ ಹೂಡಿಕೆಯನ್ನು ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರ ನೀಡಲಾಯಿತು.

IPR 1956: ಸಮಗ್ರ ಚೌಕಟ್ಟು, ಆದರೆ **lopsided**: ಇದು public sectorಅನ್ನು ಅಪಾರವಾಗಿ ವಿಸ್ತರಿಸಿ private initiativeಅನ್ನು ಕುಗ್ಗಿಸಿತು.

1958: balance of payments crisisನಿಂದಾಗಿ trade ಮತ್ತು licensing ಬಿಗಿಗೊಂಡವು; ಸಮಗ್ರ **import controls 1966**ರವರೆಗೆ ಮುಂದುವರಿದವು.

Q13: import substitution industrialisation ದೇಶೀಯ industriesಗಳನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸಿ ವಿದೇಶಿ ಸರಕುಗಳ ಮೇಲಿನ ಅವಲಂಬನೆಯನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುವ ಗುರಿ ಹೊಂದಿತ್ತು.

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ '48 = A-A-R: Atomic energy, **A**rms and ammunition, **R**ailways. '56 = public sector ಬೆಳೆದು ದೊಡ್ಡದಾಯಿತು. '58 → '66 = ಆಮದಿಗೆ ಬಾಗಿಲು ಮುಚ್ಚಿತು.

ಕಾರ್ಡ್ 10.08 T 10.2 · ಕಂಠಪಾಠ

★ OL 10.2.6 · Scanner 10.2 PYQs Q9, Q12 · SM p.10.5

ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ

'Hindu growth rate' ಎಂದರೇನು, ಮತ್ತು ಯಾವ ಅವಧಿಗೆ ಅದು **3.5%** ಆಗಿತ್ತು?

ಉತ್ತರ

ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದ ನಂತರದ ಮೊದಲ ಮೂರು ದಶಕಗಳಲ್ಲಿ (**1950–80**) ಭಾರತದ ಸರಾಸರಿ ವಾರ್ಷಿಕ GDP growth ಸಾಧಾರಣ **3.5 per cent** ಆಗಿತ್ತು; ಇದನ್ನು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ 'Hindu growth rate' ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ.

Q9: 3.5% (2%, 5% ಅಥವಾ 7% ಅಲ್ಲ). Q12: ಈ ಪದದ ಅರ್ಥ **1991ರ ಸುಧಾರಣೆಗಳ ಮೊದಲಿನ ಕಡಿಮೆ growth**, 1950ರ ದಶಕದ ಹೆಚ್ಚಿನ growth ಅಥವಾ 8%ಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿನ growth ಅಲ್ಲ.

1980ರ ದಶಕದೊಂದಿಗೆ ಹೋಲಿಸಿ: 5.7% ಮತ್ತು 5.8% (Topic 10.4).

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ ಮೂರು ದಶಕಗಳಿಗೆ 3.5: ಮೂವತ್ತು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಮೂರೂವರೆ ಶೇಕಡಾ, 1950ರಿಂದ 1980ರವರೆಗೆ.

ಕಾರ್ಡ್ 10.09 T 10.2 · ಹೋಲಿಕೆ	★★★ OL 10.2.7 · Scanner 10.2 PYQs Q4, Q8 · SM p.10.6
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ ಭಾರತದ **1960ರ ಮಧ್ಯದ ಮೊದಲು ಮತ್ತು ನಂತರದ ಕೃಷಿ ಕಾರ್ಯತಂತ್ರ**ವನ್ನು ಹೋಲಿಸಿ. ಬದಲಾವಣೆಗೆ ಕಾರಣವೇನು?	ಉತ್ತರ • **ಮೊದಲು: institutional model**: land reforms, farm cooperatives. R&D ಮತ್ತು irrigationಗೆ ಕಡಿಮೆ ಮಹತ್ವ; productivity ಲಾಭಗಳು ಅಲ್ಪ (Q4 key b). • **ನಂತರ: green revolution**, productivity ಹೆಚ್ಚಿಸಲು ವಿಶೇಷವಾಗಿ wheatಗೆ technologyಯನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿತು (1965ರಲ್ಲಿ ಆರಂಭ, Q8). **ಪ್ರೇರಕ:** monsoon ವೈಫಲ್ಯಗಳು ಮತ್ತು ಸತತ ಎರಡು ತೀವ್ರ **1966 ಮತ್ತು 1967ರ droughts**; ಭಾರತವು PL 480 ಅಡಿಯಲ್ಲಿ US food aidಮೇಲೆ ಅವಲಂಬಿತವಾಗಿತ್ತು.

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ ಮೊದಲು ಭೂಮಿ, ಆಮೇಲೆ ಇಳುವರಿ: 1965ರ ಮೊದಲು ಪರಿಹಾರ ಭೂಮಿಯ ಸುಧಾರಣೆ; ನಂತರ ಇಳುವರಿಯ ಹೆಚ್ಚಳ.

ಕಾರ್ಡ್ 10.10 T 10.2 · ಕಂಠಪಾಠ	★★★ OL 10.2.8 · Scanner 10.2 MQ 1.2 Q2; 10.7 Q2, Q10, Q22 · SM p.10.6
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ **Green Revolution** ಎಂದರೇನು? ಅದರ **ನಾಲ್ಕು inputs** ಮತ್ತು ಅದು ಕೇಂದ್ರೀಕರಿಸಿದ ಬೆಳೆಯನ್ನು ಹೆಸರಿಸಿ.	ಉತ್ತರ 1960ರ ಮಧ್ಯದಿಂದ ಕೃಷಿ ನೀತಿಯ ಸಂಪೂರ್ಣ ಪುನರ್ರಚನೆ, ನವೀನ farm technologies ಮೂಲಕ ಸಾಕಾರಗೊಂಡಿತು. Inputs: **high yielding varieties (HYV) of seeds** ಮತ್ತು **water, fertiliser ಹಾಗೂ pesticides**ನ ತೀವ್ರ ಬಳಕೆ. ಕೇಂದ್ರ: food grain output ಹೆಚ್ಚಿಸುವುದು, ವಿಶೇಷವಾಗಿ **wheat** (SM); Scanner Q22 key: food grains, ವಿಶೇಷವಾಗಿ wheat ಮತ್ತು rice. Q10 key: HYV seeds ಮತ್ತು scientific cultivation (green manure ಅಥವಾ land redistribution ಅಲ್ಲ). MQ Q2: agricultural modernisation ಮೂಲಕ **food production ಸ್ವಾವಲಂಬನೆ** ಗುರಿ.

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ H-W-F-P: HYV seeds, **W**ater, **F**ertiliser, **P**esticides. ನಾಲ್ಕು ಅಕ್ಷರ, ನಾಲ್ಕು inputs, ಹಸಿರು ಕ್ರಾಂತಿಯ ಗುಟ್ಟು.

ಕಾರ್ಡ್ 10.11 T 10.2 · ಕಂಠಪಾಠ	★★ OL 10.2.9, 10.4.4 · Scanner 10.4 PYQs Q5, Q12, Q15 · SM p.10.6
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ ಎಷ್ಟು banks **nationalise** ಆದವು ಮತ್ತು ಯಾವಾಗ? **MRTP Act, 1969** ಏನನ್ನು regulate ಮಾಡಿತು?	ಉತ್ತರ **1969ರಲ್ಲಿ 14 banks**, ನಂತರ **1980ರಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ 6**. Nationalisation = ಖಾಸಗಿ ವಲಯದಿಂದ ಸರ್ಕಾರವು ಸಂಪೂರ್ಣ ನಿಯಂತ್ರಣ ಮತ್ತು ನಿರ್ವಹಣೆಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದು (Q12). **MRTP Act, 1969:** ತುಲನಾತ್ಮಕವಾಗಿ **ದೊಡ್ಡ market power** ಹೊಂದಿದ್ದ **ದೊಡ್ಡ firms**ಗಳ regulation (Q5, Q15). ಇದು ದೊಡ್ಡ firmsಗಳ licensing, capacity addition, mergers ಮತ್ತು acquisitionsಗಳನ್ನು ನಿರ್ಬಂಧಿಸಿತು.

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ ಎರಡು 1969ಗಳು: 14 banks nationalise ಆದದ್ದು ಮತ್ತು MRTP Act, ಎರಡೂ 1969ರಲ್ಲಿ; ಇನ್ನೂ ಆರು banks 1980ರಲ್ಲಿ ಬಂದವು.

ಕಾರ್ಡ್ 10.12 T 10.2 · ಪರಿಕಲ್ಪನೆ	★ OL 10.2.9, 10.2.10 · No direct Q · SM p.10.6
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ **1965–81** ಅವಧಿಯು ಸ್ವತಂತ್ರ ಭಾರತದ ಇತಿಹಾಸದ ಅತ್ಯಂತ ಕೆಟ್ಟ growth ಅವಧಿ ಏಕಾಯಿತು?	ಉತ್ತರ Growth ಕುಸಿತಕ್ಕೆ ಮುಖ್ಯ ಕಾರಣ **productivity** ಕುಸಿತ ಎಂದು ಹೇಳಲಾಗಿದೆ. ಕಾರಣಗಳು: **licence-raj**; 1960 ಮತ್ತು 1970ರ ದಶಕಗಳ **autarchic** ನೀತಿಗಳು; **ಮೂರು wars** (1962, 1965, 1971); ಪ್ರಮುಖ **droughts** (ವಿಶೇಷವಾಗಿ 1966 ಮತ್ತು 1967); 1973 ಮತ್ತು 1979ರ **oil shocks**. ಭಾರತವು ಪ್ರಾಯೋಗಿಕವಾಗಿ closed economy ಆಗಿದ್ದುದರಿಂದ, ವೇಗವಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿದ್ದ ಜಾಗತಿಕ ಆರ್ಥಿಕತೆಯ ಅವಕಾಶಗಳನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡಿತು.

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ **L-A-W-D-O:** Licence-raj, Autarchic policies, Wars, Droughts, Oil shocks. ಐದು ಹೊಡೆತಗಳು, ಎರಡು ಮಂದ ದಶಕಗಳು.

ಕಾರ್ಡ್ 10.13 T 10.2 · ನೆನಪಿನ ಸರಪಳಿ	★★★ OL 10.2.3, 10.2.5, 10.2.6, 10.2.7, 10.2.8, 10.2.9 · Scanner 10.2 MQ 1.2 Q1–Q2; PYQs Q3–Q12 · SM pp.10.4–10.7
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ Topic 10.2ಅನ್ನು **ಒಂದೇ ಸರಣಿಯಲ್ಲಿ** ಹೇಳಿ, Nehruvian modelನಿಂದ ಅತ್ಯಂತ ಕೆಟ್ಟ growth ಅವಧಿಯವರೆಗೆ.	ಉತ್ತರ **Nehruvian model** (Planning Commission, five-year plans) → **IPR 1948 / 1956** (ದೊಡ್ಡ public sector) → **1958** BoP crisis, **1966**ರವರೆಗೆ import controls → **Hindu growth rate 3.5%** (1950–80) → **1966–67**ರ droughts → **green revolution** → **14 banks (1969), MRTP Act 1969, 6 banks (1980)** → **1965–81**, ಅತ್ಯಂತ ಕೆಟ್ಟ ಅವಧಿ.

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ **ಕಥೆ:** ಹೊಸ ರಾಷ್ಟ್ರ ಯೋಜಿಸುತ್ತದೆ (Nehru), ದೊಡ್ಡದಾಗಿ ಕಟ್ಟುತ್ತದೆ, 1958ರಲ್ಲಿ payments ಗೋಡೆಗೆ ಡಿಕ್ಕಿ ಹೊಡೆಯುತ್ತದೆ, 3.5%ನಲ್ಲಿ ತೆವಳುತ್ತದೆ, ಬರಕ್ಕೆ ತುತ್ತಾಗುತ್ತದೆ, ಹಸಿರಾಗುತ್ತದೆ, banks ರಾಷ್ಟ್ರೀಕರಿಸುತ್ತದೆ, ಕೊನೆಗೆ ತನ್ನ ಅತಿ ಮಂದ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಮುಗಿಯುತ್ತದೆ.

ಕಾರ್ಡ್ 10.14 T 10.4 · ಪರಿಕಲ್ಪನೆ	★ OL 10.4.1, 10.4.27 · Scanner 10.4 PYQs Q22; SM Test Q2 · SM pp.10.7–10.8, 10.35
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ 1980ರ ದಶಕದ **'early liberalisation'** ಎಂದರೇನು, ಮತ್ತು ಅದು ಯಾವ growth ತಂದಿತು?	ಉತ್ತರ Liberalisationನ ಬೀಜಗಳು 1980ರ ದಶಕದಲ್ಲಿ, **ವಿಶೇಷವಾಗಿ 1985ರ ನಂತರ** ಬಿತ್ತಲ್ಪಟ್ಟವು; 1981–1989ರ ಪ್ರಯತ್ನಗಳನ್ನು **'reforms by stealth'** ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ (ad hoc, ವ್ಯಾಪಕವಾಗಿ ಪ್ರಚಾರವಾಗದ್ದು). ಅವು **industry, trade ಮತ್ತು taxation** ಜೊತೆಗೆ ನೈಪುಣ್ಯದ exchange rate management ಅನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದ್ದವು. Q22 ಮತ್ತು SM Test Q2: ಮೊದಲ liberalisation ಅಲೆ **1980ರ ದಶಕದಲ್ಲಿ** ಆರಂಭವಾಯಿತು. GDP growth: **5.7%** (sixth plan, 1980–85) ಮತ್ತು **5.8%** (seventh plan, 1985–90). REER ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ, 1985–86ರಿಂದ 1989–90ರವರೆಗೆ rupee **ಸುಮಾರು 30.0% depreciate** ಆಯಿತು, ಇದು exports ವಿಸ್ತರಿಸಲು ಸಹಾಯ ಮಾಡಿತು.

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ **ಮೌನ ಎಂಬತ್ತರ ದಶಕ:** reforms by stealth, growth 3.5ರಿಂದ **5.7, ನಂತರ 5.8**ಕ್ಕೆ ಏರಿತು.

ಕಾರ್ಡ್ 10.15 T 10.4 · ಕಂಠಪಾಠ

★★ OL 10.4.2, 10.4.3 · Scanner 10.4 PYQs Q27, Q28 · SM pp.10.7–10.8

ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ

1980ರ ದಶಕದ industrial, tax ಮತ್ತು capital-market reforms ಪಟ್ಟಿ ಮಾಡಿ. ಯಾವ option ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಲ್ಲ?

ಉತ್ತರ

- **1985: 25 broad categories** industriesಗಳ delicensing.
- **Broad-banding:** ಹೊಸ licence ಇಲ್ಲದೆ ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿರುವ capacity ಒಳಗೆ product mix ಬದಲಿಸುವುದು, ಉದಾ. trucks ಮತ್ತು cars (Q27).
- **MRTP asset limit** ₹20 crore ನಿಂದ ₹100 croreಗೆ ಏರಿಕೆ (1985–86); **MODVAT** ಬಹು-ಹಂತದ excise dutiesಗಳನ್ನು ಬದಲಿಸಿತು.
- **SEBI** ಅನ್ನು **12 April 1988**ರಂದು **non-statutory** ಸಂಸ್ಥೆಯಾಗಿ ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾಯಿತು.

MCQ trap: **currency demonetisation** 1980ರ ದಶಕದ reform ಆಗಿರಲಿಲ್ಲ (Q28 key c).

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ '80ರ ಶಾಪಿಂಗ್ ಚೀಲ: 25 ಬಾಗಿಲು ತೆರೆದವು, trucks cars ಆದವು, ₹20 → ₹100 crore, ಒಂದು ಸರಳ ತೆರಿಗೆ, 1988ರಲ್ಲಿ ಹೊಸ ಕಾವಲುಗಾರ. ಚೀಲದಲ್ಲಿ demonetisation ಇಲ್ಲ.

ಕಾರ್ಡ್ 10.16 T 10.4 · ಕಂಠಪಾಠ

★ OL 10.4.7, 10.4.8 · Scanner 10.4 MQ 1.3 Q3; 1.4 Q1 · SM p.10.9

ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ

1991ರ reforms ಯಾವ ಸರ್ಕಾರದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಆರಂಭವಾದವು, ಮತ್ತು ಅವುಗಳ **architect** ಎಂದು ಯಾರನ್ನು ಹೆಸರಿಸಲಾಗಿದೆ?

ಉತ್ತರ

ಭಾರತವು **1991ರಲ್ಲಿ Narasimha Rao government** ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ದಿಟ್ಟ economic reforms ಸರಣಿಯನ್ನು ಆರಂಭಿಸಿತು.

MQ 1.4 Q1: ನಿರ್ಣಾಯಕ ಪಾತ್ರ ವಹಿಸಿದ Prime Minister = **P. V. Narasimha Rao**.

MQ 1.3 Q3: ಪ್ರಮುಖ architect = **Dr Manmohan Singh** (Scannerನಲ್ಲಿ ಹೆಸರಿಸಲಾಗಿದೆ, SMನಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲ).

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ ರಾವ್ ಚುಕ್ಕಾಣಿ ಹಿಡಿದರು, ಸಿಂಗ್ ವಿನ್ಯಾಸ ಮಾಡಿದರು: Prime Minister ಮತ್ತು 1991ರ architect.

ಕಾರ್ಡ್ 10.17 T 10.4 · ಕಂಠಪಾಠ

★★ OL 10.4.9 · Scanner 10.4 PYQs Q3, Q32 · SM pp.10.9–10.10

ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ

1991ರ reformsಗಳ **ತಕ್ಷಣದ ಅಗತ್ಯಕ್ಕೆ ಕಾರಣಗಳನ್ನು** ತಿಳಿಸಿ.

ಉತ್ತರ

- Revenue expenditure ಸದಾ revenue receiptsಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತಿತ್ತು; **fiscal deficitಅನ್ನು ಬೃಹತ್ ದೇಶೀಯ ಮತ್ತು ಬಾಹ್ಯ debt ಮೂಲಕ ಭರಿಸಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು** (Q3 key a).
- ಹೆಚ್ಚುತ್ತಿದ್ದ public debt; revenueಗಳ ದೊಡ್ಡ ಭಾಗ **interest payments**ಗೆ ಹೋಗುತ್ತಿತ್ತು.
- (1990ರ) **Gulf-war oil price surge** balance of paymentsಗೆ ಒತ್ತಡ ತಂದಿತು.
- **Forex reserves** $1.2 billionಗೆ ಇಳಿದವು; import curbs industrial outputಅನ್ನು ಕುಗ್ಗಿಸಿದವು.
- **IMF** ಕಠಿಣ ಷರತ್ತುಗಳನ್ನು ಮುಂದಿಟ್ಟಿತು; ದುರ್ಬಲ ರಾಜಕೀಯ ಸ್ಥಿತಿಯು **'crisis of confidence'** ಸೃಷ್ಟಿಸಿತು.

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ ಡೊಮಿನೊ ಸಾಲು: deficit → debt → interest → oil shock → ಖಾಲಿ forex → import curbs → IMF ಷರತ್ತುಗಳು → crisis of confidence. ಒಂದನ್ನು ತಳ್ಳಿದರೆ ಎಲ್ಲವೂ ಬೀಳುತ್ತವೆ.

ಕಾರ್ಡ್ 10.18 T 10.4 · MCQ ಬಲೆ	★ OL 10.4.9, 10.4.10 · Scanner 10.4 PYQs Q3, Q32, Q39, Q41 · SM p.10.9
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ 1991ರ reformsಗಳನ್ನು **ಪ್ರಚೋದಿಸಿದ್ದು** ಯಾವುದು, ಮತ್ತು forex reserves ಕುರಿತ ಯಾವ ಹೇಳಿಕೆ **trap**?	ಉತ್ತರ ಪ್ರಚೋದಕ: **balance of payments crisis** (Q39, Q41). Forex reserves ಅತ್ಯಂತ ಕೆಳ ಮಟ್ಟ ಮುಟ್ಟಿದವು: ಕೇವಲ **$1.2 billion, ಎರಡು ವಾರಗಳ importsಗೆ** ಮಾತ್ರ ಸಾಕಾಗುವಷ್ಟು. Trap: **high forex reserves** ಕಾರಣವಾಗಿರಲಿಲ್ಲ (Q32 key c). ತಪ್ಪಾದವು ಇನ್ನೂ: 'reserves ಅತ್ಯುನ್ನತ ಮಟ್ಟ ಮುಟ್ಟಿದವು' ಮತ್ತು 'declining public debt' (Q3), trade surplus ಮತ್ತು agricultural boom (Q39). Q3ಗೆ ಸರಿಯಾದ ಉತ್ತರ: ಬೃಹತ್ ದೇಶೀಯ ಮತ್ತು ಬಾಹ್ಯ debt ಮೂಲಕ ಭರಿಸಿದ fiscal deficit.

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ ಖಾಲಿ ಟ್ಯಾಂಕ್, ತುಂಬಿದ್ದಲ್ಲ: reserves ಬತ್ತಿದ್ದರಿಂದ (ಸುಮಾರು ಹದಿನೈದು ದಿನದ imports) reforms ಬಂದವು, ಆದ್ದರಿಂದ 'high' ಅಥವಾ 'highest' reserves ಎನ್ನುವ ಯಾವುದೇ option ತಪ್ಪು.

ಕಾರ್ಡ್ 10.19 T 10.4 · MCQ ಬಲೆ	★★ OL 10.4.11, 10.4.12 · Scanner 10.4 MQ 1.4.1 Q1; PYQs Q1, Q2, Q19, Q42, Q43 · SM p.10.10
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ 1991ರ reformsಗಳಲ್ಲಿ **LPG** ಎಂದರೇನು? ಯಾವ options trapಗಳು?	ಉತ್ತರ **Liberalisation, Privatisation, Globalisation**: 'socialist model'ನಿಂದ **market orientation ಮತ್ತು external openness**ಗೆ ಬದಲಾವಣೆ (Q19: ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯದ ಪಾತ್ರದ ಬಗ್ಗೆ ಮರುಚಿಂತನೆ). Trap: **'Socialisation'** LPGಯ ಭಾಗವಲ್ಲ (Q2). Trap: **PSUಗಳ disinvestment** ಎಂದರೆ **privatisation**, liberalisation ಅಲ್ಲ (Q1); ಇದು public sector enterprisesಗಳ inefficiency ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುತ್ತದೆ (Q42). Liberalisation = decontrol, deregulation, ವ್ಯಾಪಾರ ಮಾಡುವ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ. Globalisation ಕಾರ್ಯತಂತ್ರಗಳು: partial convertibility, tariff cuts ಮತ್ತು ಹೆಚ್ಚಿನ foreign equity limit: ಇವೆಲ್ಲವೂ (Q43).

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ ಮಾರಿದರೆ = Privatise; ಬಿಡಿಸಿದರೆ = Liberalise; ತೆರೆದರೆ = Globalise. Socialiseಗೆ ಮೇಜಿನ ಬಳಿ ಆಸನವೇ ಇಲ್ಲ.

ಕಾರ್ಡ್ 10.20 T 10.4 · ಪರಿಕಲ್ಪನೆ	★ OL 10.4.13 · Scanner 10.4 PYQs Q44 · SM p.10.10
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ 1991ರ reformsಗಳ **ಅವಳಿ ಉದ್ದೇಶಗಳು** ಯಾವುವು, ಮತ್ತು ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಹೇಗೆ ವರ್ಗೀಕರಿಸಲಾಗಿದೆ?	ಉತ್ತರ **ಅವಳಿ ಉದ್ದೇಶಗಳು:** (1) ಆರ್ಥಿಕತೆಯನ್ನು ಕೇಂದ್ರ-ನಿರ್ದೇಶಿತ, ಹೆಚ್ಚು ನಿಯಂತ್ರಿತ ಸ್ವರೂಪದಿಂದ **'market friendly'** ಆರ್ಥಿಕತೆಯತ್ತ ಮರುನಿರ್ದೇಶಿಸುವುದು; (2) fiscal deficit ಗಣನೀಯವಾಗಿ ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುವ ಮೂಲಕ **macroeconomic stabilisation**. • **Stabilisation measures: short-term**, inflation ಮತ್ತು ಪ್ರತಿಕೂಲ balance of paymentsಅನ್ನು ನಿಭಾಯಿಸಲು. • **Structural reform measures: long-term** ಮತ್ತು ಮುಂದುವರಿಯುವಂಥವು, structural rigiditiesಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು productivity ಮತ್ತು competitiveness ಹೆಚ್ಚಿಸಲು. Q44: reformಗಳ parameters = stabilisation ಮತ್ತು structural adjustment (ಎರಡೂ).

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ Stabilisation = Short; Structural = Stays. ಮೊದಲು ಜ್ವರ ಇಳಿಸಿ, ನಂತರ ಮನೆ ಮರುಕಟ್ಟಿ.

ಕಾರ್ಡ್ 10.21 T 10.4 · ಕಂಠಪಾಠ

★ OL 10.4.14 · Scanner 10.4 MQ 1.4.1 Q2, Q3; PYQs Q20 · SM pp.10.10–10.11

ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ

1991ರ **ಆರು fiscal reforms** ಪಟ್ಟಿ ಮಾಡಿ. ಯಾವ option fiscal reform ಅಲ್ಲ?

ಉತ್ತರ

1. ಸ್ಥಿರ ಮತ್ತು **transparent tax structure**; 2. ಉತ್ತಮ **tax compliance**; 3. **government expenditure ಕಡಿವಾಣ**ಕ್ಕೆ ಒತ್ತು; 4. ಅನಗತ್ಯ **subsidies** ಕಡಿತ ಮತ್ತು ರದ್ದತಿ; 5. ಆಯ್ದ PSUಗಳಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರಿ equityಯ ಒಂದು ಭಾಗದ **disinvestment**; 6. **private sector participation**ಗೆ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ.

Q20 key (c) 'Only i, iii, iv': tax compliance, private sector participation ಮತ್ತು expenditure ಕಡಿವಾಣ. 'Reinvestment of funds in more profitable options' fiscal reform ಅಲ್ಲ.

ಉದ್ದೇಶ: fiscal discipline, ಹೆಚ್ಚಿನ inflation ಮತ್ತು fiscal deficitsಗಳನ್ನು ನಿಭಾಯಿಸಲು (MQ Q2). VAT: tax structureಅನ್ನು ಸರಳಗೊಳಿಸುತ್ತದೆ (MQ Q3).

September 1994ರಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರವು RBI ಜೊತೆ ಒಪ್ಪಂದ ಮಾಡಿಕೊಂಡು, 1997–98ರ ವೇಳೆಗೆ fiscal deficitಅನ್ನು ಹಂತ ಹಂತವಾಗಿ ಶೂನ್ಯಕ್ಕೆ ಇಳಿಸಲು ನಿರ್ಧರಿಸಿತು.

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ T-T-C-S-D-P: **T**ax structure, **T**ax compliance, **C**urb spending, **S**ubsidy cuts, **D**isinvestment, **P**rivate participation. ಆರು ಅಕ್ಷರ, ಆರು fiscal reforms.

ಕಾರ್ಡ್ 10.22 T 10.4 · ಹೋಲಿಕೆ

★★ OL 10.4.15, 10.4.16 · Scanner 10.4 MQ 1.4.2 Q1, Q2; PYQs Q26, Q29, Q31, Q34 · SM p.10.11

ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ

1991ರ financial reformsಗಳ ಮೊದಲು ಮತ್ತು ನಂತರ banking ಅನ್ನು ಹೋಲಿಸಿ. Reformsಗಳ ಗಮನ ಯಾವುದರ ಮೇಲಿತ್ತು?

ಉತ್ತರ

- **ಮೊದಲು: administered** interest rates, credit flowಮೇಲೆ **quantitative restrictions**, **high reserve requirements** (Q34).
- **ನಂತರ:** interest rate liberalisation; ಹೊಸ private banks ಮತ್ತು public, private ಹಾಗೂ foreign banks ನಡುವೆ ಸ್ಪರ್ಧೆ; **Narasimham Committee Report, 1991** ಪ್ರಕಾರ ಕಡಿಮೆ **SLR ಮತ್ತು CRR**; ಹೆಚ್ಚು ಮುಕ್ತ branch licensing; **prudential norms** (asset classification, income disclosure, bad-debt provisions).

ಗಮನ: NPAs ಹೊರೆ ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುವುದು, ಸ್ಪರ್ಧೆ ತರುವುದು, interest rates deregulate ಮಾಡುವುದು. Trap: **banksಗಳಲ್ಲಿ foreign investmentಅನ್ನು ನಿರ್ಬಂಧಿಸುವುದು** ಗಮನದ ಭಾಗವಾಗಿರಲಿಲ್ಲ (Q26).

Q29: prudential norms = monetary ಮತ್ತು financial sector reforms. Q31: interest rate liberalisation = (II) ಮತ್ತು (IV), ಎರಡೂ. ಕಡಿಮೆ SLR ಮತ್ತು CRR banksಗಳ liquidity ಸುಧಾರಿಸಿ lendingಗೆ ಉತ್ತೇಜನ ನೀಡುತ್ತವೆ (MQ Q1).

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ ಬೊಕ್ಕಸಕ್ಕೆ A-Q-H ಬೀಗಗಳು: **A**dministered rates, **Q**uantity limits on credit, **H**igh reserves. Reformsಗಳು ಈ ಬೀಗಗಳನ್ನು ತೆರೆದವು.

ಕಾರ್ಡ್ 10.23 T 10.4 · ಕಂಠಪಾಠ	★ OL 10.4.18 · Scanner 10.4 MQ 1.4.3 Q1; PYQs Q17, Q28 · SM pp.10.8, 10.12
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ **SEBI** ಯಾವಾಗ ಸ್ಥಾಪನೆಯಾಯಿತು ಮತ್ತು ಯಾವಾಗ **statutory recognition** ಪಡೆಯಿತು? ಅದರ ಪಾತ್ರವೇನು?	ಉತ್ತರ **1988ರಲ್ಲಿ non-statutory** ಸಂಸ್ಥೆಯಾಗಿ ಸ್ಥಾಪನೆ (12 April 1988, Government of India resolution ಮೂಲಕ); **1992ರಲ್ಲಿ statutory recognition** ನೀಡಲಾಯಿತು. ಪಾತ್ರ: capital marketನ ಸ್ವತಂತ್ರ regulator, ಸಾಕಷ್ಟು resources ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ಅವನ್ನು ಸಮರ್ಥವಾಗಿ ಹಂಚಲು ಪಾರದರ್ಶಕ ವಾತಾವರಣ ಸೃಷ್ಟಿಸುವುದು (Q17 key c; MQ Q1: securities marketಅನ್ನು regulate ಮತ್ತು develop ಮಾಡುವುದು). ಆದ್ದರಿಂದ 'formation of SEBI' 1980ರ ದಶಕದ reform (Q28), ಆದರೆ statutory status 1992ಕ್ಕೆ ಸೇರುತ್ತದೆ.

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ '88ರಲ್ಲಿ ಜನನ, '92ರಲ್ಲಿ ಪಟ್ಟಾಭಿಷೇಕ: ಮೊದಲು resolution ಮೂಲಕ, ನಂತರ statute ಮೂಲಕ.

ಕಾರ್ಡ್ 10.24 T 10.4 · ಕಂಠಪಾಠ	★★ OL 10.4.20, 10.4.21 · Scanner 10.4 MQ 1.4 Q2; 1.4.4 Q1 (key differs, see notes); PYQs Q9, Q30, Q35, Q38; 10.7 Q47; SM Test Q9 · SM p.10.12; Test Q9 p.10.36
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ **24 July 1991ರ New Industrial Policy** licensing ಮತ್ತು public sectorಗೆ ಏನು ಮಾಡಿತು?	ಉತ್ತರ **24 July 1991**ರಂದು (Q9) industryಯನ್ನು ಗಣನೀಯವಾಗಿ deregulate ಮಾಡಲು ಘೋಷಿಸಲಾಯಿತು. ಇದು **Licence Raj**ಗೆ ಅಂತ್ಯ ಹಾಡಿತು (Q38): **18** ಹೊರತುಪಡಿಸಿ ಎಲ್ಲ industriesಗಳ licensing ತೆಗೆಯಲಾಯಿತು; 80% industry ಮುಕ್ತವಾಯಿತು. ನಂತರ **5 licensed industries**ಗೆ ಇಳಿಸಲಾಯಿತು: arms and ammunition, atomic substances, narcotic drugs and hazardous chemicals, alcoholic drinksನ distillation and brewing, cigarettes and cigars. Public sector **ಎಂಟು sectors**ಗೆ ಸೀಮಿತವಾಯಿತು, ನಂತರ ಕೇವಲ **ಎರಡಕ್ಕೆ: railway transport ಮತ್ತು atomic energy** (Q30 key b). Q47: telecom ಈಗ public sector monopoly ಅಲ್ಲ. ಉದ್ದೇಶಗಳು: entrepreneurship ಮತ್ತು private participationಗೆ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ (MQ 1.4 Q2); ಮುಖ್ಯ ಒತ್ತು = ಹೆಚ್ಚಿನ **private sector** participation (Q35). SM Test Q9: '**ಎಲ್ಲ** industriesಗಳ licensing requirements ತೆಗೆಯುವುದು' 1991ರ policy reform ಅಲ್ಲ (18, ನಂತರ 5, licensed ಆಗಿಯೇ ಉಳಿದವು).

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ 18 → 5, 8 → 2: licence ಪಟ್ಟಿ ಮತ್ತು public-sector ಪಟ್ಟಿ ಎರಡೂ ಬೆರಳೆಣಿಕೆಗೆ ಕುಗ್ಗಿದವು.

ಕಾರ್ಡ್ 10.25 T 10.4 · ಕಂಠಪಾಠ

★★ OL 10.4.4, 10.4.22 · Scanner 10.4 PYQs Q40, Q42; SM Test Q12 · SM pp.10.12–10.13; Test Q12 p.10.37

ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ

1991ರಲ್ಲಿ **MRTP Act**, small-scale reservation ಮತ್ತು **public sector equity**ಗೆ ಏನಾಯಿತು?

ಉತ್ತರ

MRTP Act ಪುನರ್ರಚನೆ: merger, amalgamation ಮತ್ತು takeover ಕುರಿತ ಉಪಬಂಧಗಳು ರದ್ದಾದವು; ದೊಡ್ಡ companiesಗಳ expansion ಅಥವಾ diversificationಗೆ pre-entry scrutiny ಅಥವಾ ಪೂರ್ವಾನುಮತಿ ಇಲ್ಲ.

ಅನೇಕ ಸರಕುಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸುವ **small-scale industries de-reserve** ಆದವು, ಇದರಿಂದ large-scale industriesಗೆ ಪ್ರವೇಶ ಸಾಧ್ಯವಾಯಿತು.

Disinvestment = PSEಯ ಸರ್ಕಾರಿ shareholdingನ ಒಂದು ಭಾಗದ ಮಾರಾಟ (SM Test Q12): ಹೆಚ್ಚಿನ autonomy ಮತ್ತು professional management ಇರುವ ಅತ್ಯಂತ ದಿಟ್ಟ ಹೆಜ್ಜೆ; budgetary support ಕ್ರಮೇಣ ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಲಾಯಿತು (Q42).

Q40: NEP ಅಡಿಯ industrial reforms = licensing ರದ್ದತಿ, de-reservation, public sector ಸಂಕುಚನ: **ಇವೆಲ್ಲವೂ**.

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ **M-S-D:** **M**RTP ಕಡಿವಾಣ ಸಡಿಲ, **S**mall-scale ಮೀಸಲಾತಿ ಸಡಿಲ, **D**isinvestment ಆರಂಭ.

ಕಾರ್ಡ್ 10.26 T 10.4 · ಕಂಠಪಾಠ

★ OL 10.4.23 · Scanner 10.4 MQ 1.4.4 Q2 (key differs, see notes); PYQs Q18 · SM pp.10.12–10.13

ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ

FDI ಕುರಿತು 1991ರ ನೀತಿ ಏನು ಹೇಳಿತು: automatic approval limit ಎಷ್ಟು, ಮತ್ತು FDI ಎಲ್ಲಿ **ನಿಷೇಧಿತ**?

ಉತ್ತರ

FDIಗೆ **automatic approval** ಪರಿಕಲ್ಪನೆಯನ್ನು **51 per cent ವರೆಗೆ** ಪರಿಚಯಿಸಲಾಯಿತು, ನಂತರ ಮೀಸಲಾದ industriesಗಳನ್ನು ಹೊರತುಪಡಿಸಿ ಬಹುತೇಕ ಎಲ್ಲ industriesಗಳಿಗೆ ವಿಸ್ತರಿಸಲಾಯಿತು.

FDI **ಕೇವಲ ನಾಲ್ಕು sectorsಗಳಲ್ಲಿ ನಿಷೇಧಿತ:** retail trade, atomic energy, lottery business, ಮತ್ತು betting and gambling (Q18: atomic energy).

Scanner MQ 1.4.4 Q2 **100%** ಅನ್ನು key ಆಗಿ ನೀಡುತ್ತದೆ, ಆದರೆ 1991ರ ಪರಿಚಯಕ್ಕೆ SM ಅಂಕಿ **51%**.

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ **ಆರಂಭ 51ರಿಂದ, ನಿಷೇಧ ನಾಲ್ಕಕ್ಕೆ:** automatic approval 51%ನಿಂದ ಶುರುವಾಯಿತು; ನಿಷೇಧ ಪಟ್ಟಿ **R-A-L-B** (**R**etail, **A**tomic, **L**ottery, **B**etting and gambling).

ಕಾರ್ಡ್ 10.27 T 10.4 · ಕಂಠಪಾಠ

★ OL 10.4.24 · Scanner 10.4 MQ 1.3 Q1; 1.4.5 Q2; PYQs Q21 · SM p.10.13

ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ

1991ರ **trade reforms** import licensing, quantitative restrictions ಮತ್ತು tariffsಗಳನ್ನು ಹೇಗೆ ಬದಲಿಸಿದವು?

ಉತ್ತರ

- Imports ಮತ್ತು exportsಗಳ ಮೇಲಿನ **quantitative restrictions** ತೆಗೆಯಲಾದವು; **import licensing ರದ್ದಾಯಿತು** (Q21 key b); 'positive list' (OGL)ಅನ್ನು **negative list** ಬದಲಿಸಿತು.
- **Tariffs:** ಅತ್ಯಧಿಕ ದರ **355%** (1990-91) → **85%** (1993-94) → **50%** (1995-96) → 2007-08ರ ವೇಳೆಗೆ **10%**, automobiles 100% ಮುಂತಾದ ವಿನಾಯಿತಿಗಳೊಂದಿಗೆ.

ಉದ್ದೇಶ: trade ತೆರೆದು import tariffs ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುವ outward-oriented ವ್ಯವಸ್ಥೆ (MQ 1.3 Q1); EXIM Policy foreign tradeಗೆ ಅನುಕೂಲ ಕಲ್ಪಿಸುತ್ತದೆ (MQ 1.4.5 Q2).

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ **ಮೆಟ್ಟಿಲು ಇಳಿಯುತ್ತಿದೆ: 355 → 85 → 50 → 10.** 1990-91, 1993-94, 1995-96 ಮತ್ತು 2007-08ರಲ್ಲಿ ತಲಾ ಒಂದೊಂದು ಮೆಟ್ಟಿಲು.

ಕಾರ್ಡ್ 10.28 T 10.4 · ಕಂಠಪಾಠ	★★ OL 10.4.25 · Scanner 10.4 PYQs Q16, Q33 · SM pp.10.13–10.14
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ 1991ರಿಂದ 1994ರವರೆಗೆ **rupeeಯ exchange rate regime** ಅನ್ನು ಹಂತ ಹಂತವಾಗಿ ವಿವರಿಸಿ.	ಉತ್ತರ **July 1991:** rupee **18–19% devalue** ಆಯಿತು (ಮೊದಲು currencies basketಗೆ peg ಮಾಡಿದ fixed rate). Devaluation ವರ್ಷ: 1991 (Q33). **March 1992: dual exchange rate** ವ್ಯವಸ್ಥೆ. **March 1993:** rate ಏಕೀಕರಣಗೊಂಡಿತು; rupeeಗೆ ಮೊದಲ ಬಾರಿ **float** ಆಗಲು ಅವಕಾಶ ನೀಡಲಾಯಿತು. **1993**ರಿಂದ **managed floating** ವ್ಯವಸ್ಥೆ (Q16 key d). **1994:** ಎಲ್ಲ current account transactions market rateನಲ್ಲಿ; rupee ಅಧಿಕೃತವಾಗಿ **current accountನಲ್ಲಿ convertible**.
ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ D-D-F-C = 91, 92, 93, 94: Devalue, Dual rate, Float, Convertible. ವರ್ಷಕ್ಕೊಂದು ಹೆಜ್ಜೆ.	

ಕಾರ್ಡ್ 10.29 T 10.4 · ನೆನಪಿನ ಸರಪಳಿ	★★ OL 10.4.1–10.4.25 · Scanner 10.4 MQ 1.2–1.4.5; PYQs Q1–Q44 · SM pp.10.7–10.14
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ Topic 10.4ಅನ್ನು **ಒಂದೇ ಸರಣಿಯಲ್ಲಿ** ಹೇಳಿ, 1980ರ ದಶಕದಿಂದ exchange-rate ಬದಲಾವಣೆಗಳವರೆಗೆ.	ಉತ್ತರ **1980ರ ದಶಕದ 'reforms by stealth'** (5.7%, 5.8%) → **deficits, debt, oil shock, $1.2 bn reserves, IMF → BoP crisis → 1991, Rao government → LPG**: **fiscal, monetary and financial, 1992ರಲ್ಲಿ SEBI statutory**. → **NIP, 24 July 1991**: licences 18 → 5, public sector → 2, FDI automatic 51%ವರೆಗೆ → **tariffs 355% → 10%** → **rupee**: 1991ರಲ್ಲಿ devalue, 1993ರಲ್ಲಿ float, 1994ರಲ್ಲಿ current-account convertible.
ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ ಕಥೆ: ಎಂಬತ್ತರ ದಶಕದಲ್ಲಿ ಮೌನ ಸುಧಾರಕ; ನಂತರ $1.2 bnಗೆ ಬೊಕ್ಕಸ ಬರಿದು. ಹೊಸ ಸರ್ಕಾರ ಬಾಗಿಲು ಅಗಲ ತೆರೆಯುತ್ತದೆ: ಕಡಿಮೆ licences, ಕಡಿಮೆ tariffs, ಮುಕ್ತ ಹಣ, ಮಾರುಕಟ್ಟೆಗೆ ಕಾವಲುಗಾರ, ಮತ್ತು ತೇಲಲು ಕಲಿಯುವ rupee.	

ಕಾರ್ಡ್ 10.30 T 10.5 · ಕಂಠಪಾಠ	★★★ OL 10.5.2, 10.7.30, 10.7.31, 10.8.6 · Scanner 10.5 MQ 1.4 Q1; 10.7 Q49; 10.8 Q3 · SM pp.10.14–10.15
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ ಸುಧಾರಣೆಗಳ ನಂತರದ **ಲಾಭಗಳನ್ನು** ಅಂಕಿಗಳೊಂದಿಗೆ, ಮತ್ತು ಉಳಿದಿರುವ **ಮಿತಿಗಳನ್ನು** ತಿಳಿಸಿ.	ಉತ್ತರ **ಲಾಭಗಳು:** ಸುಮಾರು **ಎಂಟು ತಿಂಗಳ import cover**ನ forex ಕುಶನ್; ಸೇವಾ ವ್ಯಾಪಾರ ಹೆಚ್ಚುವರಿ **GDPಯ ಸುಮಾರು 3.7%** (IT ಮತ್ತು financial servicesಗೆ ಬಲವಾದ ಬೇಡಿಕೆ); ಬಡತನ ಗಣನೀಯವಾಗಿ ಇಳಿಕೆ. **ಮಿತಿಗಳು:** ಹೆಚ್ಚಿನ fiscal deficit, inflation, ಮತ್ತು **FY21/22ರಲ್ಲಿ GDPಯ 86%** ಇದ್ದ public debt, ಇದು 2022ರ EMDE ಸರಾಸರಿ 64.5%ಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು (IMF); SM ಸಾರಾಂಶ **ಹೆಚ್ಚುತ್ತಿರುವ ಅಸಮಾನತೆಗಳನ್ನು** ಸೇರಿಸುತ್ತದೆ. Scanner: reformsಗಳು growth ವೇಗಗೊಳಿಸಿ global competitiveness ಸುಧಾರಿಸಿದವು (MQ 1.4 Q1); ಹೆಚ್ಚಿನ inequality structural challenge (10.7 Q49) ಮತ್ತು ನಿರಂತರ ಬಡತನಕ್ಕೆ ಒಂದು ಕಾರಣ (10.8 Q3).
ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ 8 · 3.7 · 86: ಎಂಟು ತಿಂಗಳ cover ಮತ್ತು 3.7% services surplus ಲಾಭದ ಕಡೆ; 86% debt ನಷ್ಟದ ಕಡೆ.	

ಕಾರ್ಡ್ 10.31 T 10.5 · ಕಂಠಪಾಠ

★ OL 10.5.1, 10.5.2, 10.5.3 · Scanner 10.5 MQ 1.4.6 Q2 (key differs, see notes) · SM p.10.15

ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ

ಆರ್ಥಿಕ ಬೆಳವಣಿಗೆಯ ಅತ್ಯಂತ ವಿಶ್ವಾಸಾರ್ಹ ಸೂಚಕ ಎಂದು ಯಾವ indicatorಅನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ? Table 10.1ರಲ್ಲಿ ಯಾವ ವರ್ಷ **ಗರಿಷ್ಠ** ಮತ್ತು ಯಾವುದು **ಋಣಾತ್ಮಕ**?

ಉತ್ತರ

GDP growth rate ಆರ್ಥಿಕ ಬೆಳವಣಿಗೆಯ ಅತ್ಯಂತ ವಿಶ್ವಾಸಾರ್ಹ ಸೂಚಕ ಎಂದು ಪರಿಗಣಿಸಲಾಗಿದೆ.

Table 10.1 (1991–2021): **ಗರಿಷ್ಠ 1999ರಲ್ಲಿ 8.845756%** (ಸುಮಾರು 8.85%); ಏಕೈಕ **ಋಣಾತ್ಮಕ** ವರ್ಷ **2020ರಲ್ಲಿ –6.59608%** (ಸುಮಾರು –6.6%), ಅದು pandemic ವರ್ಷ.

ಸುಧಾರಣೆಗಳ ನಂತರದ GDP growth **2020 ಹೊರತುಪಡಿಸಿ ಶ್ಲಾಘನೀಯ**ವಾಗಿದೆ.

Scanner MQ 1.4.6 Q2 (options 1992, 1996, 2004, 2010) ಗೆ key **2010 (8.497585%)**: ಪಟ್ಟಿ ಮಾಡಿದ optionsಗಳಲ್ಲಿ ಅತಿ ಹೆಚ್ಚು, ಏಕೆಂದರೆ 1999 ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ.

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ ಶಿಖರ 1999, ಪಾತಾಳ 2020: ಶಿಖರದಲ್ಲಿ 8.85%, ಕೋಷ್ಟಕದ ತಳದಲ್ಲಿ –6.6%.

ಕಾರ್ಡ್ 10.32 T 10.6 · ಕಂಠಪಾಠ

★★ OL 10.6.1 · Scanner Q2, Q16, Q17 · SM p.10.16

ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ

Planning Commissionಅನ್ನು ಯಾವುದು, ಯಾವ ದಿನಾಂಕದಂದು ಬದಲಿಸಿತು, ಮತ್ತು NITI Aayog ಏನಾಗಬೇಕೆಂದು ನಿರೀಕ್ಷಿಸಲಾಗಿತ್ತು?

ಉತ್ತರ

1 January 2015ರಂದು ಅತ್ಯುನ್ನತ policy-making ಸಂಸ್ಥೆಯಾದ **Planning Commission** (ಸುಮಾರು ಅರವತ್ತನಾಲ್ಕು ವರ್ಷ ಹಳೆಯದು) ಅನ್ನು **National Institution for Transforming India (NITI) Aayog** ಬದಲಿಸಿತು (Q2 key c).

ಉದ್ದೇಶ: ವಸ್ತುನಿಷ್ಠ ತಜ್ಞರಿಂದ ನವೀನ ಚಿಂತನೆಗೆ ಉತ್ತೇಜನ ಮತ್ತು states ಧ್ವನಿ ಹಾಗೂ ಪ್ರಭಾವ ಹೆಚ್ಚಿಸುವ ಮೂಲಕ **'co-operative federalism'** ಉತ್ತೇಜನ.

NITI ಸರ್ಕಾರದ **'Think Tank'** ಹಾಗೂ 'directional and policy dynamo' ಆಗಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸಬೇಕೆಂದು ನಿರೀಕ್ಷೆ (Q17: ಮುಖ್ಯ ಪಾತ್ರ = policy think tank).

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ 1-1-15: 2015ರ ಹೊಸ ವರ್ಷದ ದಿನ, Planning Commission ತನ್ನ ಕುರ್ಚಿಯನ್ನು NITIಗೆ ಬಿಟ್ಟುಕೊಟ್ಟಿತು.

ಕಾರ್ಡ್ 10.33 T 10.6 · MCQ ಬಲೆ

★★ OL 10.6.2, 10.6.3 · Scanner Q1, Q4, Q11 · SM pp.10.16–10.18

ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ

NITI Aayog ಹಳ್ಳಿ ಮಟ್ಟದ plansಗಳೊಂದಿಗೆ **ಏನು ಮಾಡುತ್ತದೆ**, ಮತ್ತು ಏನು **ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ**?

ಉತ್ತರ

ಮಾಡುತ್ತದೆ: **ಹಳ್ಳಿ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ credible plans** ರೂಪಿಸುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಿ, ಅವನ್ನು ಸರ್ಕಾರದ ಉನ್ನತ ಹಂತಗಳಲ್ಲಿ ಕ್ರಮೇಣ ಒಟ್ಟುಗೂಡಿಸುತ್ತದೆ (Q1). ಜೊತೆಗೆ sustainable development, **co-operative federalism**, ಮತ್ತು Centre ಹಾಗೂ statesಗೆ policy ಮತ್ತು technical advice ಉತ್ತೇಜಿಸುತ್ತದೆ (Q4).

Trap: NITI **five-year plans ರೂಪಿಸುವುದಿಲ್ಲ** (Q4 key a) ಮತ್ತು **statesಗೆ financial resources ಹಂಚಿಕೆ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ** (Q11 key b).

ತಜ್ಞರ ಪ್ರಕಾರ ಅದು national plans ರೂಪಿಸುವುದಿಲ್ಲ, expenditure ನಿಯಂತ್ರಿಸುವುದಿಲ್ಲ, state plans ಪರಿಶೀಲಿಸುವುದಿಲ್ಲ, ಮತ್ತು **budgeting process**ನಿಂದ ಹೊರಗಿದೆ.

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ NITI ಸಲಹೆ ನೀಡುತ್ತದೆ; budget ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಮೇಜಿನ ಬಳಿ ಚಿಂತಕ, ಚೆಕ್‌ಬುಕ್ ಹಿಡಿದವನಲ್ಲ.

ಕಾರ್ಡ್ 10.34 T 10.6 · ಕಂಠಪಾಠ

★★★ OL 10.6.4, 10.6.5, 10.6.6, 10.6.7, 10.6.8 · Scanner Q3, Q7, Q12, Q14, Q15 · SM pp.10.17–10.18

ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ

SMನಲ್ಲಿರುವ **NITI Aayogನ ಏಳು ಪ್ರಮುಖ ಉಪಕ್ರಮಗಳನ್ನು** ಹೆಸರಿಸಿ ಮತ್ತು ಪ್ರತಿಯೊಂದೂ ಏನು ಮಾಡುತ್ತದೆ ಎಂದು ತಿಳಿಸಿ.

ಉತ್ತರ

- **LiFE** (Lifestyle for Environment, Q12): 'use-and-dispose' ಆರ್ಥಿಕತೆಯನ್ನು ಬದಲಿಸುತ್ತದೆ; sustainable ಜೀವನಶೈಲಿ ಆಯ್ಕೆಗಳು (Q14).
- **NDAP** (National Data and Analytics Platform): ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರದ data ಲಭ್ಯತೆಯನ್ನು ಸುಧಾರಿಸುತ್ತದೆ (Q3, Q7).
- **Shoonya** (EVs ಮೂಲಕ air quality) ಮತ್ತು **E-Amrit** (EVs ಕುರಿತ ಮಾಹಿತಿ).
- **IPI**: India Policy Insights, NITI Aayog ಆರಂಭಿಸಿದ್ದು (Q15).
- **Methanol Economy** ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ.
- **Transforming India's Gold Market**: ಈ ವಲಯದ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಂಡು exports ಮತ್ತು growth ಉತ್ತೇಜಿಸುವ ಕ್ರಮಗಳು.

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ ಏಳು ಉಪಕ್ರಮಗಳು **L-N-S-E-I-M-G**: LiFE, NDAP, Shoonya, E-Amrit, IPI, Methanol Economy, Gold Market. ಅಕ್ಷರಗಳು ಪಟ್ಟಿಯ ಕ್ರಮದಲ್ಲೇ ಇವೆ.

ಕಾರ್ಡ್ 10.35 T 10.6 · ಹೋಲಿಕೆ

★★★ OL 10.6.5, 10.6.6 · Scanner Q9, Q10; 10.7 Q1, Q15 · SM p.10.17

ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ

Shoonya ಮತ್ತು **E-Amrit** ನಡುವಿನ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ತಿಳಿಸಿ. 'EV ಮಾಹಿತಿಗೆ one-stop destination' ಯಾವುದು?

ಉತ್ತರ

- **Shoonya campaign: electric vehicles** ನಿಯೋಜನೆಯನ್ನು ವೇಗಗೊಳಿಸಿ **air quality ಸುಧಾರಿಸುವ** ಗುರಿ.
- **E-Amrit: electric vehicles ಕುರಿತ ಎಲ್ಲ ಮಾಹಿತಿಗೆ one-stop destination** (Q10; 10.7 Q1).

Q9 (EV promotion): suggested answer (a) E-Amrit ಮತ್ತು (b) Shoonya ಎರಡನ್ನೂ ಸ್ವೀಕರಿಸುತ್ತದೆ.

NDAP (government data) ಅಥವಾ FAME India (EV technology ತಯಾರಿಕೆ, 10.7 Q15) ಜೊತೆ ಗೊಂದಲ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಡಿ.

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ **Shoonya ಗಾಳಿ ಶುದ್ಧ ಮಾಡುತ್ತದೆ; E-Amrit ಪ್ರತಿ EV ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಉತ್ತರಿಸುತ್ತದೆ.** ಒಂದು ಗಾಳಿಯನ್ನು ತಿಳಿಗೊಳಿಸುತ್ತದೆ, ಇನ್ನೊಂದು ಸಂಶಯಗಳನ್ನು.

ಕಾರ್ಡ್ 10.36 T 10.6 · MCQ ಬಲೆ

★★★ OL 10.6.7 · Scanner Q13; 10.7 Q11 · SM p.10.18

ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ

Methanol Economy ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ಗುರಿ ಏನು, ಮತ್ತು ಯಾವ input **trap**?

ಉತ್ತರ

ಗುರಿಗಳು: ಭಾರತದ **oil import bill** ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುವುದು (Q13), **greenhouse gas emissions** ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುವುದು, ಮತ್ತು **coal reserves ಹಾಗೂ municipal solid waste** ಅನ್ನು methanolಗೆ ಪರಿವರ್ತಿಸುವುದು.

Trap: **industrial waste** ಪರಿವರ್ತನೆಗೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲ (10.7 Q11 key d).

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ **C ಮತ್ತು M, ಎಂದೂ I ಅಲ್ಲ:** Coal ಮತ್ತು Municipal solid waste ಒಳಗೆ ಹೋಗುತ್ತವೆ; Industrial waste ಹೊರಗೆ ಉಳಿಯುತ್ತದೆ.

ಕಾರ್ಡ್ 10.37 T 10.6 · ನೆನಪಿನ ಸರಪಳಿ	★★★ OL 10.6.1–10.6.8 · Scanner Q1–Q17 · SM pp.10.16–10.18
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ Topic 10.6ಅನ್ನು **ಒಂದೇ ಸರಣಿಯಲ್ಲಿ** ಹೇಳಿ.	ಉತ್ತರ **Planning Commission** (ಸುಮಾರು 64 ವರ್ಷ) → **1 January 2015**ರಂದು ಬದಲಾಯಿತು → **NITI Aayog**: think tank, co-operative federalism, ಹಳ್ಳಿ ಮಟ್ಟದ plans ಮೇಲ್ಮುಖವಾಗಿ ಒಟ್ಟುಗೂಡಿಕೆ → **five-year plans ಇಲ್ಲ, fund allocation ಇಲ್ಲ, budgeting ಹೊರಗೆ** → ಉಪಕ್ರಮಗಳು: **LiFE, NDAP, Shoonya, E-Amrit, IPI, Methanol Economy, Gold Market**.

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ ಕಥೆ: ಹಳೆಯ ಯೋಜಕ 2015ರ ಹೊಸ ವರ್ಷದ ದಿನ ನಿವೃತ್ತನಾಗುತ್ತಾನೆ; ಚಿಂತಕನೊಬ್ಬ ಕುರ್ಚಿ ಏರುತ್ತಾನೆ, ಹಳ್ಳಿಗಳು ಮತ್ತು states ಮಾತು ಕೇಳುತ್ತಾನೆ, ಸಲಹೆ ನೀಡುತ್ತಾನೆ ಆದರೆ budget ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ, ಮತ್ತು ಜೀವನಶೈಲಿಯಿಂದ ಚಿನ್ನದವರೆಗೆ ಏಳು ಉಪಕ್ರಮ ಆರಂಭಿಸುತ್ತಾನೆ.

ಕಾರ್ಡ್ 10.38 T 10.7 · ಕಂಠಪಾಠ	★★ OL 10.7.1, 10.7.2 · Scanner Q18, Q24 · SM pp.10.18–10.19
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ **Primary sector**ನ ಪ್ರಮುಖ ಅಂಕಿಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಿ: ಅವಲಂಬಿತ ಜನಸಂಖ್ಯೆ, GVA ಪಾಲು, food grains. ಹಾಲು ಯಾವ sectorನಲ್ಲಿದೆ?	ಉತ್ತರ ಭಾರತದ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯ **47 per cent** ನೇರವಾಗಿ ಕೃಷಿಯ ಮೇಲೆ ಅವಲಂಬಿತ (Q24). Agriculture ಮತ್ತು allied sectorನ GVA: **2021-22ರಲ್ಲಿ 18.8%** (31 January 2022ರವರೆಗೆ). Food grains ಉತ್ಪಾದನೆ: 2021-22ರಲ್ಲಿ **315.7 million tonnes**. **ಹಾಲು** ಉತ್ಪಾದನೆ **primary sector**ಗೆ ಸೇರುತ್ತದೆ (Q18). ಭಾರತವು ಹಾಲು, pulses, jute ಮತ್ತು spicesಗಳ ವಿಶ್ವದ ಅತಿ ದೊಡ್ಡ ಉತ್ಪಾದಕ. GVAಯಲ್ಲಿ agricultureನ ಪಾಲು ಇಳಿಯುತ್ತಿದೆ, ಆದರೆ absolute ಲೆಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಅದು ಬೆಳೆಯುತ್ತಲೇ ಇದೆ.

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ 47 : 18.8 — ಬಹುತೇಕ ಅರ್ಧದಷ್ಟು ಜನ ಕೃಷಿಯನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿದ್ದಾರೆ, ಆದರೂ ಕೃಷಿ GVAಯ ಐದನೇ ಒಂದು ಭಾಗಕ್ಕಿಂತ ಕಡಿಮೆ; food grains 315.7 million tonnes.

ಕಾರ್ಡ್ 10.39 T 10.7 · ಕಂಠಪಾಠ	★ OL 10.7.3 · Scanner Q12, Q13, Q16, Q33 · SM p.10.19
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ ಎಷ್ಟು ಬೆಳೆಗಳಿಗೆ **MSP** ಸಿಗುತ್ತದೆ, ಯಾವ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ, ಮತ್ತು ಅದನ್ನು ಯಾರು ಘೋಷಿಸುತ್ತಾರೆ?	ಉತ್ತರ ಎಲ್ಲ **23 mandated crops**ಗಳ MSP ಅನ್ನು ಅಖಿಲ ಭಾರತ weighted average **cost of production**ನ **1.5 ಪಟ್ಟು** (ಒಂದೂವರೆ ಪಟ್ಟು) ನಿಗದಿಪಡಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ (Q33 key c; Q16 key c). MSP ಅನ್ನು **Cabinet Committee on Economic Affairs** ಘೋಷಿಸುತ್ತದೆ (Q13). Foodgrainsನ buffer stock ಅನ್ನು **FCI** ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತದೆ (Q12).

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ 23 × 1.5: ಇಪ್ಪತ್ತಮೂರು ಬೆಳೆಗಳು, ವೆಚ್ಚದ ಒಂದೂವರೆ ಪಟ್ಟು.

ಕಾರ್ಡ್ 10.40 T 10.7 · ಕಂಠಪಾಠ	★★ OL 10.7.5, 10.7.6 · Scanner Q4, Q47; 10.4 PYQs Q4 · SM pp.10.19, 10.26
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ **APEDA** ಎಂದರೇನು, ಮತ್ತು **automatic route ಅಡಿಯಲ್ಲಿ 100% FDI** ಎಲ್ಲಿ ಅನುಮತಿಸಲಾಗಿದೆ (food ಮತ್ತು telecom)?	ಉತ್ತರ **APEDA = Agricultural and Processed Food Export Development Authority**; agri-products ರಫ್ತು ಉತ್ತೇಜನದ ಹೊಣೆ ಇದಕ್ಕಿದೆ (Q4 key d). **Automatic route ಅಡಿಯಲ್ಲಿ 100% FDI**: **food products marketing** ಮತ್ತು **food product e-commerce**ನಲ್ಲಿ (10.4 Q4). **Telecommunication services**ನಲ್ಲಿ automatic route ಮೂಲಕ **100% foreign participation** (Q47 ಕೂಡ ನೋಡಿ: telecom public sector monopoly ಅಲ್ಲ).

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ A-P-(F)-E-D-A: Agricultural, Processed, (Food), Export, Development, Authority. **ಎರಡು ನೂರುಗಳು, ಒಂದು ದಾರಿ:** food ಮತ್ತು telecom, ಎರಡೂ 100% automatic.

ಕಾರ್ಡ್ 10.41 T 10.7 · ಕಂಠಪಾಠ	★★★ OL 10.7.7, 10.7.8 · Scanner Q7, Q25, Q27, Q29, Q34 · SM p.10.20
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ ಈ **farm schemes**ಗಳನ್ನು ಅವುಗಳ ಉದ್ದೇಶದೊಂದಿಗೆ ಹೊಂದಿಸಿ: PM KISAN, PMFBY, PKVY, PDMC, Kisan Rail, E-NAM.	ಉತ್ತರ • **PM KISAN:** ರೈತರಿಗೆ **income support** (ಅರ್ಹ ರೈತ ಕುಟುಂಬಗಳಿಗೆ ವರ್ಷಕ್ಕೆ ₹6,000, Q34). • **PMFBY: crop loss ಅಥವಾ damage** ಅನುಭವಿಸುವ ರೈತರಿಗೆ ಆರ್ಥಿಕ ಬೆಂಬಲಕ್ಕಾಗಿ insurance (Q25). • **PKVY** (Paramparagat Krishi Vikas Yojana): **organic farming** ಮತ್ತು soil health (Q7). • **PDMC** (Per Drop More Crop): farm ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ **water use efficiency** (Q27). • **Kisan Rail:** ಉತ್ತಮ **farm produce logistics** (Q29). • **E-NAM:** APMC mandisಗಳ ಏಕೀಕೃತ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ.

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ I-C-O-W-L-M: Income, Crop loss, Organic, Water, Logistics, Market: ಆರು ಉದ್ದೇಶಗಳು, schemesಗಳ ಕ್ರಮದಲ್ಲೇ.

ಕಾರ್ಡ್ 10.42 T 10.7 · ಪರಿಕಲ್ಪನೆ	★★★ OL 10.7.8 · Scanner Q5, Q23, Q36, Q45 · SM p.10.20
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ **E-NAM** ಎಂದರೇನು ಮತ್ತು ಅದು ಏನನ್ನು ಸಾಧಿಸುವ ಗುರಿ ಹೊಂದಿದೆ?	ಉತ್ತರ **E-NAM** (National Agriculture Market): ಈಗಿರುವ **APMC mandis**ಗಳನ್ನು ಜಾಲದಲ್ಲಿ ಬೆಸೆಯುವ **pan-India electronic trading portal**. ಗುರಿ: agricultural commoditiesಗಳಿಗೆ **ಏಕೀಕೃತ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ** (Q5 key b); ಇದು agricultural market infrastructure ಸುಧಾರಿಸುತ್ತದೆ (Q45). Q23 key (d): 'National Agriculture Market with the objective of a unified national market' ಮತ್ತು 'a pan-India electronic trading portal networking existing APMC mandis' ಎರಡೂ ಸರಿ.

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ ಒಂದು ದೇಶ, ಒಂದು mandi-net: ಪ್ರತಿ APMC mandi ಒಂದೇ electronic ಮಾರುಕಟ್ಟೆಗೆ ಜೋಡಣೆ.

ಕಾರ್ಡ್ 10.43 T 10.7 · ಪರಿಕಲ್ಪನೆ

★ OL 10.7.9 · Scanner Q6, Q20, Q42 · SM pp.10.20–10.21

ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ

ಭಾರತೀಯ ಕೃಷಿಯ ಮುಖ್ಯ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ಯಾವುವು, ಮತ್ತು ಅವು ರೈತರ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಭಾಗವಹಿಸುವಿಕೆಯನ್ನು ಹೇಗೆ ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುತ್ತವೆ?

ಉತ್ತರ

ಸಣ್ಣ ಮತ್ತು ವಿಭಜಿತ landholdings, ಕಡಿಮೆ farm productivity ಮತ್ತು subsistence farming → ಬಹಳ ಕಡಿಮೆ **marketable surplus** → ಕಡಿಮೆ ಆದಾಯ; ಇವು ದೇಶೀಯ ಮತ್ತು ರಫ್ತು ಮಾರುಕಟ್ಟೆಗಳಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಕುಗ್ಗಿಸುತ್ತವೆ (Q6 key a).

Q20: ಒಂದು ಪ್ರಮುಖ ಸವಾಲು **technological adoption ಮತ್ತು irrigation facilities ಕಡಿಮೆ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿರುವುದು**.

Trap (Q42): **ತಪ್ಪಾದ** ಹೇಳಿಕೆ 'about 80 per cent of agricultural area has irrigation facilities'.

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ ಸಣ್ಣ ಹಿಡುವಳಿ, ಕಡಿಮೆ ಇಳುವರಿ, ಜೀವನಾಧಾರ, ಕಡಿಮೆ ಉಳಿಕೆ, ಕಡಿಮೆ ಆದಾಯ: ಐದು ಕೊಂಡಿಗಳು, ಒಂದೇ ಸರಪಳಿ.

ಕಾರ್ಡ್ 10.44 T 10.7 · ಕಂಠಪಾಠ

★★ OL 10.7.11 · Scanner Q32, Q37 · SM p.10.22

ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ

ICIಯ **ಎಂಟು core industries** ಹೆಸರಿಸಿ. ಯಾವ option ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಲ್ಲ?

ಉತ್ತರ

Coal, Crude Oil, Natural Gas, Refinery Products, Fertilisers, Steel, Cement ಮತ್ತು Electricity.

ಇವು ಒಟ್ಟಾಗಿ **IIP**ಯಲ್ಲಿರುವ ಅಂಶಗಳ weightನ **40.27%** ಆಗುತ್ತವೆ.

Trap: **information and communication** core industry ಅಲ್ಲ (Q37 key d). Coal ಒಂದು core industry (Q32).

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ ಎಂಟು core industries ಕ್ರಮವಾಗಿ **C-C-N-R-F-S-C-E**: **C**oal, **C**rude oil, **N**atural gas, **R**efinery products, **F**ertilisers, **S**teel, **C**ement, **E**lectricity.

ಕಾರ್ಡ್ 10.45 T 10.7 · ಕಂಠಪಾಠ

★★ OL 10.7.12 · Scanner 10.8 Q4, Q5 · SM p.10.22

ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ

SMನಲ್ಲಿರುವ **PMI** ಮತ್ತು **GII** ಅಂಕಿಗಳು ಯಾವುವು, ಮತ್ತು ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತ ರೂಪಗಳ ಅರ್ಥವೇನು?

ಉತ್ತರ

Manufacturing **PMI** (Purchasing Managers' Index) 31 Jan 2023ರಂದು **55.4** ಆಗಿತ್ತು (10.8 Q5 key c).

Global Innovation Index (GII)ನಲ್ಲಿ ಭಾರತದ rank 2015ರ **81st**ನಿಂದ **2022ರಲ್ಲಿ 40th**ಗೆ ಸುಧಾರಿಸಿತು (10.8 Q4 key b).

Ease of Doing Business ಜೊತೆ ಬೆರೆಸಬೇಡಿ: 2020ರಲ್ಲಿ rank **63**.

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ Innovationಗೆ 40, Businessಗೆ 63. GII ಎಂದರೆ 40; Doing Business ಎಂದರೆ 63.

ಕಾರ್ಡ್ 10.46 T 10.7 · ಕಂಠಪಾಠ	★★★ OL 10.7.13, 10.7.14, 10.7.15 · Scanner Q14, Q31, Q43; 10.4 PYQs Q8, Q10 · SM p.10.22
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ **DPIIT**ನ ಪಾತ್ರವೇನು, **Make in India** (ಮತ್ತು 2.0) ಎಂದರೇನು, ಮತ್ತು ಭಾರತದ **Ease of Doing Business** rank ಎಷ್ಟು?	ಉತ್ತರ **DPIIT** = Department for Promotion of Industry and **Internal** Trade (10.4 Q10 key d); ಇದು industrial policy ರೂಪಿಸಲು ಮತ್ತು ಜಾರಿಗೊಳಿಸಲು ನೆರವಾಗುತ್ತದೆ. **Make in India** (2014, 'Vocal for Local'): ಸ್ಥಳೀಯ manufacturing ಉತ್ತೇಜಿಸಿ ವಿದೇಶಿ ಹೂಡಿಕೆ ಆಕರ್ಷಿಸುವುದು (Q14); **aggregate demand ಹೆಚ್ಚಿಸುವ** ಸಾಧ್ಯತೆ (10.4 Q8). **Make in India 2.0: 27 sectors** = **15 manufacturing + 12 service** (Q31 key a). **EoDB:** World Bank Doing Business Report 2020ರಲ್ಲಿ ಭಾರತ **63rd** ಸ್ಥಾನ ಪಡೆಯಿತು, 2019ರ 77th ಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಹೋಲಿಸಿದರೆ 14 rank ಜಿಗಿತ (Q43).
ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ 15 + 12 = 27, ಮತ್ತು 2020ರಲ್ಲಿ 63. DPIITಯ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ 'Internal' Trade, ಎಂದೂ 'International' ಅಲ್ಲ.	

ಕಾರ್ಡ್ 10.47 T 10.7 · ಕಂಠಪಾಠ	★★★ OL 10.7.16, 10.7.17, 10.7.18, 10.7.19, 10.7.21 · Scanner Q3, Q8, Q15, Q17, Q26, Q35 · SM p.10.23
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ ಈ schemesಗಳನ್ನು ಅವುಗಳ ಉದ್ದೇಶದೊಂದಿಗೆ ಹೊಂದಿಸಿ: **PM Gati Shakti, PLI, FAME India, Udyami Bharat, PM MITRA**.	ಉತ್ತರ • **PM Gati Shakti: multimodal infrastructure**ನ ಸಮಗ್ರ ಯೋಜನೆಗೆ data-based decisions, logistics cost ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುವುದು (Q3). • **PLI** (March 2020, 14 key sectors): manufacturing capabilities ಮತ್ತು export competitiveness ಹೆಚ್ಚಿಸುತ್ತದೆ; **white goods**ಗೆ (air conditioners ಮತ್ತು LED lights) ವಿಸ್ತರಿಸಲಾಯಿತು (Q26). • **FAME India: electric and hybrid vehicle** technology ತಯಾರಿಕೆ (Q15). • **Udyami Bharat: MSMEs** ಸಬಲೀಕರಣ (Q8, Q35). • **PM MITRA: textiles**ಗೆ ವಿಶ್ವ ದರ್ಜೆಯ industrial infrastructure (Q17).
ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ G-P-F-U-M (Gati Shakti, PLI, FAME, Udyami Bharat, MITRA): ಐದು schemes ಈ ಅಕ್ಷರ ಕ್ರಮದಲ್ಲಿ, ಪ್ರತಿಯೊಂದೂ manufacturingಗೆ ಒಂದೊಂದು ಬೆಂಬಲ.	

ಕಾರ್ಡ್ 10.48 T 10.7 · ಕಂಠಪಾಠ	★★★ OL 10.7.22, 10.7.23 · Scanner 10.4 PYQs Q23, Q24, Q25 · SM pp.10.23–10.24
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ **FIPB**ಅನ್ನು ಯಾವುದು ಮತ್ತು ಯಾವಾಗ ಬದಲಿಸಿತು? **MEIS**ಅನ್ನು ಯಾವುದು ಬದಲಿಸಿತು, ಮತ್ತು ಅದು exportersಗೆ ಏನು ನೀಡುತ್ತದೆ?	ಉತ್ತರ **FIPB May 2017**ರಲ್ಲಿ ರದ್ದಾಯಿತು; **Foreign Investment Facilitation Portal (FIF)** ಅದನ್ನು ಬದಲಿಸಿ FDI approvalsಗಳನ್ನು ಸರಳಗೊಳಿಸಿತು (10.4 Q23, Q25). **RoDTEP** (Remission of Duties and Taxes on Export Products), **2021**, **MEIS** (Merchandise Exports from India Scheme) ಅನ್ನು ಬದಲಿಸಿತು (10.4 Q24). ಬೇರೆ ಯಾವುದೇ scheme ಅಡಿಯಲ್ಲಿ refund ಆಗದ, ರಫ್ತಾದ ಸರಕುಗಳ ಮೇಲಿನ ಗುಪ್ತ central, state ಮತ್ತು local duties, taxes ಹಾಗೂ levies ಅನ್ನು RoDTEP rebate ಮಾಡುತ್ತದೆ.
ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ ಎರಡು ಅದಲುಬದಲು: Board → Portal (2017), MEIS → RoDTEP (2021).	

ಕಾರ್ಡ್ 10.49 T 10.7 · ಕಂಠಪಾಠ	★★★ OL 10.7.24, 10.7.25 · Scanner Q28, Q39 · SM p.10.24
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ **Start-up India**, **ECLGS** ಮತ್ತು **National Manufacturing Policy** target ಯಾವುವು?	ಉತ್ತರ **Start-up India Programme:** ಆಲೋಚನೆಗಳು ಮತ್ತು innovationಗೆ facilitator ಆಗಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತದೆ. **ECLGS** = **Emergency Credit Line Guarantee Scheme**: ಸಂಪೂರ್ಣ guaranteed emergency credit line (Q39 key b). **National Manufacturing Policy: 2025ರ ವೇಳೆಗೆ GDPಯಲ್ಲಿ manufacturing ಪಾಲನ್ನು 25 per cent**ಗೆ ಹೆಚ್ಚಿಸುವುದು (Q28 key d; GVA, NDP ಅಥವಾ NNP ಅಲ್ಲ, ಮತ್ತು 2027ರ ವೇಳೆಗೆ 27% ಅಲ್ಲ).

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ 25 by 25: 2025ರ ವೇಳೆಗೆ GDPಯ 25 per cent.

ಕಾರ್ಡ್ 10.50 T 10.7 · ಕಂಠಪಾಠ	★★★ OL 10.7.26, 10.7.28, 10.7.29 · Scanner Q21, Q30, Q38, Q44, Q46; 10.8 Q1, Q6; SM Test Q3 · SM pp.10.25–10.26
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ ಭಾರತದ **services sector** ಹೇಗೆ ಬೆಳೆಯಿತು, ಮತ್ತು ಅದರ **ಪ್ರಮುಖ ಅಂಕಿಗಳು** ಯಾವುವು?	ಉತ್ತರ ಭಾರತವು **secondary sectorಅನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಮುಂದೆ ಹೋಯಿತು**: ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ agricultureನಿಂದ industryಗೆ ಹೋಗುವ ಬದಲು, ಕ್ರಮ **agriculture, services, industry** ಆಗಿತ್ತು (SM Test Q3; 10.8 Q6 key d). Services = **GVAಯ 53.89%**, ಅತಿ ದೊಡ್ಡ sector (10.8 Q1, Q46), **ಅತಿ ವೇಗವಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿರುವುದು**, ಮತ್ತು **ಅತಿ ಹೆಚ್ಚು labour productivity** ಹೊಂದಿದೆ (Q38 key b). Services ಒಟ್ಟು FDI equity inflowsನ **60%ಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು** ಪಡೆದು, ಅತಿ ದೊಡ್ಡ recipient ಆಯಿತು (Q30). 1991ರ reformsಗಳ ನಂತರ ಅತಿ ಹೆಚ್ಚು growth (Q21); services exports, ವಿಶೇಷವಾಗಿ IT ಮತ್ತು software, forex ಗಳಿಕೆಯ ಅತ್ಯಂತ ಮುಖ್ಯ ಮೂಲ (Q44).

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ ಮಧ್ಯವನ್ನು ಹಾರಿ ಹೋಗಿ: farm → (factory) → services; ಭಾರತ factory ನೆಲವನ್ನು ಜಿಗಿದು ದಾಟಿತು. **53.89** ಮತ್ತು **60+** ನೆನಪಿಡಿ.

ಕಾರ್ಡ್ 10.51 T 10.7 · ಕಂಠಪಾಠ	★ OL 10.7.27 · Scanner Q9, Q40 (key differs, see notes) · SM pp.10.25–10.26
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ **Box 2 (NIC 2008)** ಯಾವ 15 ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು services ಎಂದು ಪರಿಗಣಿಸುತ್ತದೆ? **Construction** ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಇದೆಯೇ?	ಉತ್ತರ 1–5: wholesale and retail trade and repair of vehicles; transportation and storage; accommodation and food service; **information and communication**; financial and insurance activities. 6–10: real estate; professional, scientific and technical; administrative and support; public administration, defence and compulsory social security; education. 11–15: human health and social work; arts, entertainment and recreation; other service activities; households as employers; extra-territorial organisations and bodies. **Construction Box 2 ಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲ.** Transportation and storage, real estate, public administration ಮತ್ತು education ಇವೆ (Q9).

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ ಕಟ್ಟಡ ನಿರ್ಮಾಣ ಸ್ಥಳವನ್ನು ಹುಡುಕಿ: 15 ಸಾಲುಗಳನ್ನು ಮೇಲಿನಿಂದ ಕೆಳಗೆ ಓದಿ; construction ಎಂಬ ಪದ ಎಲ್ಲಿಯೂ ಬರುವುದಿಲ್ಲ.

ಕಾರ್ಡ್ 10.52 T 10.7 · ನೆನಪಿನ ಸರಪಳಿ	★★★ OL 10.7.1–10.7.29 · Scanner Q1–Q52 · SM pp.10.18–10.26
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ Topic 10.7ಅನ್ನು **ಒಂದೇ ಸರಣಿಯಲ್ಲಿ** ಹೇಳಿ: primary, secondary, tertiary.	ಉತ್ತರ **Primary:** 47% ಕೃಷಿಯ ಮೇಲೆ ಅವಲಂಬಿತ, GVAಯ 18.8%, 23 ಬೆಳೆಗಳ MSP ವೆಚ್ಚದ 1.5× → schemes (PM KISAN ರಿಂದ E-NAM ವರೆಗೆ) → ಸಮಸ್ಯೆಗಳು: ಸಣ್ಣ holdings, ಕಡಿಮೆ productivity. **Secondary:** ಎಂಟು core industries (IIPಯ 40.27%) → DPIIT, Make in India (2014; 2.0 = 15 + 12), EoDB 63 → Gati Shakti, PLI, FAME, Udyami Bharat, PM MITRA → FIPB → FIF, RoDTEP MEIS ಅನ್ನು ಬದಲಿಸಿತು, NMP 2025ರ ವೇಳೆಗೆ 25%. **Tertiary:** secondary sectorಅನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಮುಂದೆ ಹೋಯಿತು → GVAಯ 53.89%, ಅತಿ ವೇಗದ growth, ಅತಿ ಹೆಚ್ಚು labour productivity, FDI equityಯ 60%ಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು.

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ ಕಥೆ: ಹೊಲದಿಂದ (47% ಜನ) ಕಾರ್ಖಾನೆಗೆ (ಎಂಟು core industries) ಕಚೇರಿಗೆ (GVAಯ 53.89%): ಭಾರತದ ಆರ್ಥಿಕತೆ ಹೊಲದಿಂದ ಸೇವೆಗಳಿಗೆ ನಡೆದು, ಕಾರ್ಖಾನೆಯ ನೆಲದ ಬಹುಭಾಗವನ್ನು ದಾಟಿ ಹೋಯಿತು.

ಕಾರ್ಡ್ 10.53 T 10.8 · ಕಂಠಪಾಠ	★ OL 10.8.1 · Scanner Q2 · SM p.10.27
ಪ್ರಶ್ನೆ · ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ **India Development Update (IDU)** (November 2022) ಅನ್ನು ಯಾರು ಪ್ರಕಟಿಸುತ್ತಾರೆ, ಮತ್ತು ಅದು ಭಾರತದ ಬಗ್ಗೆ ಏನು ಹೇಳಿತು?	ಉತ್ತರ **World Bank** ಪ್ರಕಟಿಸುತ್ತದೆ (Q2 key c). ಭಾರತವು ಅಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಸವಾಲಿನ ಬಾಹ್ಯ ವಾತಾವರಣ ಎದುರಿಸಿತು: **Russia-Ukraine war, ಹೆಚ್ಚಿನ crude oil ಮತ್ತು commodity prices, ನಿರಂತರ global supply disruptions, ಬಿಗಿಯಾದ financial conditions** ಮತ್ತು ಹೆಚ್ಚಿನ ದೇಶೀಯ inflation. ಇದರ ಹೊರತಾಗಿಯೂ, ಬಲವಾದ private consumption ಮತ್ತು investmentನಿಂದ 2022-23ರ July–September ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ real GDP **6.3%** ಬೆಳೆಯಿತು; ಭಾರತ **resilient** ಆಗಿದ್ದು ಇತರ emerging marketsಗಳಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ರಕ್ಷಿತವಾಗಿದೆ.

ನೆನಪಿಡುವ ಉಪಾಯ O-S-T-I: **O**il, **S**upply disruption, **T**ight finance, **I**nflation: ನಾಲ್ಕು ಪ್ರತಿಗಾಳಿಗಳು, ಒಂದು ದೃಢ ಭಾರತ.